

HERR PEP

MARTÍ PERARNAU

'IK GENIET VAN WERKEN MET PEP.
IK LEER ELKE DAG VAN HEM, DAT IS
EEN SPECIAAL GEVOEL.'

– ARJEN ROBBEN

MET EEN VOORWOORD VAN EDWIN WINKELS

KARAKTER

'Onthullend!' – THE GUARDIAN

HERR PEP

MARTÍ
PERARNAU

Tijdens het seizoen 2013-2014, Pep Guardiola's eerste seizoen bij Bayern München, had de Catalaanse sportjournalist Martí Perarnau onbeperkt toegang tot het complex van de club. Nog nooit eerder in het tijdperk van het moderne voetbal kreeg een journalist de mogelijkheid om een eliteteam van zo dichtbij te volgen en een portret te maken van de meest spraakmakende en unieke voetbalcoach van dit moment.

Met instemming van Guardiola heeft Perarnau de Catalaanse coach, zijn staf en zijn sterrenteam geschaduwd tijdens trainingen en wedstrijddagen. Hij maakte mee hoe Bayern, op weg naar de dubbel, het Duitse puntenrecord in de competitie verpulverde, maar ook hoe ze werden vernederd door Real Madrid in de halve finale van de Champions League.

Perarnau is bij Guardiola wanneer alle grote clubs ter wereld naar zijn gunsten dingen tijdens zijn sabbatical in New York. Guardiola vertelt openhartig en in detail over de radicale en tactische veranderingen gedurende het seizoen. Perarnau heeft exclusieve en fascinerende gesprekken met bepalende spelers als Arjen Robben, Manuel Neuer, Philipp Lahm, Thiago Alcántara en Bastian Schweinsteiger.

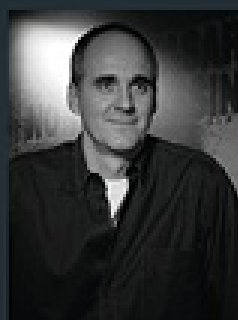
Maar *Herr Pep* is meer dan het verslag van een seizoen, het is bovenal een uniek en indrukwekkend portret van een van de grootste voetbalcoaches ooit. Guardiola vertelt over zijn carrière als speler, zijn leermeesters Cruyff en Van Gaal, de succesjaren bij Barcelona, Messi, zijn obsessie voor de details, zijn onverzettelijke zoektocht naar perfectie en wat hem uiteindelijk voor Bayern München heeft doen kiezen. Een must voor elke voetbalfan!

'Geweldig boek. Zeldzaam inkijkje in de werkwijze van de invloedrijkste voetbalcoach van zijn generatie.'

– Michiel de Hoog, De Correspondent

'Guardiola in topvorm. Erg goed geschreven en interessant voor professionals, voetbalfans en zelfs voor hen die er niet van houden.'

– El País

Martí Perarnau is een Spaans voormalig olympiër die journalist is geworden, en een gerenommeerde voetbalanalyticus. Hij schrijft voor meerdere Spaanse kranten.

Karakter Uitgevers B.V.
www.karakteruitgevers.nl

MARTÍ PERARNAU

Herr Pep

Karakter Uitgevers B.V.

Abonneer u nu op de Karakter Nieuwsbrief.

Ga naar www.karakteruitgevers.nl;

www.facebook.com/karakteruitgevers;

www.twitter.com/UitKarakter en:

- * ontvang regelmatig informatie over de nieuwste titels;
- * blijf op de hoogte van speciale aanbiedingen en kortingsacties;
- * én maak kans op fantastische prijzen!

www.karakteruitgevers.nl biedt informatie over al onze boeken, Nova Zembla-luisterboeken en softwareproducten.

Kijk op www.karakteruitgevers.nl/errata voor eventuele aanpassingen of aanvullingen op deze titel.

Oorspronkelijke titel: *Herr Pep*

© 2014, RocaEditorial

First published in Spanish in 2013 by RocaEditorial.

This agreement by arrangement with SalmaiaLit and RocaEditorial.

Vertaling: Tracey Drost-Plegt, Janet Limonard-Harkink,

Saskia Peeters, Luc de Rooy

© 2015 Karakter Uitgevers B.V., Uithoorn

Verzorging ePub: Michiel Niesen/ZetProducties

Omslagontwerp: Villa Grafica, Diemen

Omslagbeeld: Getty Images Sport/Jasper Juinen en Alex Livesey

Fotokatern: © Loles Vives en Agencia Efe

ISBN 978 90 4521 072 8

NUR 491

Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PROLOOG

EDWIN WINKELS

In de zomer van 2013, in een mooi hotel in Riva del Garda, een badplaats aan de uiterste noordpunt van het Gardameer, wordt Arjen Robben voor het eerst voor een gesprek bij Pep Guardiola geroepen. Het trainingskamp in Italië is voor de Groninger de eerste kennismaking met zijn nieuwe coach bij Bayern München, die zelf al weken eerder aan het werk is gegaan. Enkele maanden daarvóór was Robben de grote held van de Champions League-finale door tegen Borussia Dortmund twee minuten voor tijd de winnende treffer te scoren, maar een garantie voor de toekomst gaf hem dat niet. Arjen Robben had het vaak moeten horen, sinds bekend was geworden dat Guardiola de nieuwe trainer zou worden: de Catalaan zou hem niet zo hoog hebben zitten, zou niet van spelers houden die wel érg individualistisch zijn, hun medespelers te vaak niet zien staan. Misschien zou de Nederlandse ster wel moeten vertrekken.

‘Arjen,’ begon Guardiola. ‘Geniet van het voetbal. Jij hebt in de finale van de Champions League gescoord en je scoort altijd in belangrijke wedstrijden... Dus geniet maar gewoon, ontspan je, relax en geniet van het voetbal en van je gezin. Wees gelukkig...’

Vanaf het allereerste moment had Robben een goed gevoel, zou hij later tegen journalist Martí Perarnau zeggen. Perarnau was zelf niet bij dat gesprek aanwezig. Sommige, heel schaarse momenten wilde Guardiola voor zichzelf en zijn spelers houden. Wel kreeg Perarnau meestal daarna in lange gesprekken met de coach te horen wat er gebeurd en gezegd was. Maar in vrijwel alle gevallen kon hij er zelf gewoon bij zijn, zeker op de meest cruciale momenten van het seizoen.

Verbaasd was de schrijver van *Herr Pep* overigens wel toen Guardiola, na enkele maanden van wikken en wegen, uiteindelijk niet alleen positief reageerde op zijn voorstel om hem in zijn eerste jaar in München te volgen, maar zelfs nog veel verder wilde gaan. De coach wilde hem niet alleen om de zoveel tijd te woord staan, maar wilde ook dat Perarnau het zelf beleefde, van dichtbij meemaakte: van trainingen tot wedstrijdbesprekingen, van dagen in de hotels tot momenten van vermaak. Op één voorwaarde. In het boek mocht hij alles opschrijven wat hij zag, en alles bekritisieren wat hij wilde, zei Pep tegen hem, maar gedurende het hele seizoen zou hij nooit iemand vertellen wat hij achter de schermen zag en meemaakte. En er zeker niets over publiceren. Een pact dat Perarnau vanzelfsprekend nakwam, al stelde Guardiola hem soms danig op de proef, door hem bijvoorbeeld de naam van een belangrijke aankoop als die van Thiago Alcantará van FC Barcelona al vroegtijdig toe te spelen.

Ook de leiding van Bayern München ging ermee akkoord dat een Spaanse journalist (en oud-olympisch hoogspringer) een seizoen *embedded* zou zijn, vooral op het

trainingscomplex aan de Säbener Strasse. De driehoofdige leiding, bestaande uit de oudspelers Matthias Sammer, Uli Hoeness en Karl-Heinz Rummenigge, raakte net als de spelers zo gewend aan de aanwezigheid van Perarnau dat zij hem bijna als een onderdeel van Guardiola's technische staf gingen zien.

Het resultaat is een, vanwege die totale openheid van vooral Guardiola zelf, unieke beschrijving van het werk van een voetbalcoach aan de wereldtop, bij FC Barcelona als 'debutant' in vier jaar tijd uitgegroeid tot een van de beste van de wereld, en het levende bewijs dat alléén een selectie met goede en/of dure spelers niet voldoende is om triomfen te vieren. Zelfs de beste voetballers hebben een leidende hand nodig, al was het alleen maar om van al die individualisten een team te kneden. Guardiola durfde het aan iemand mee te laten kijken in de keuken, in een seizoen dat niet gemakkelijk zou zijn. Bayern had het seizoen ervoor onder Jupp Heynckes de drie grote titels behaald, de zogenaamde 'triple' (de Champions League, de nationale competitie en de nationale beker), en Pep kwam in een ander land, een andere cultuur terecht. Hij leerde intensief Duits voordat hij er aan het werk ging, want communicatie is een van de pijlers van zijn methode. Maar als hij Duits leerde, dan eiste hij dat de spelers zijn taal leerden, dat wil zeggen zijn voetbaltaal, de taal waarmee hij Barça tot ongekende hoogten had gebracht. *Herr Pep* beschrijft in detail hoe moeilijk dat proces is. Want, zegt Guardiola ergens, bij Barça spreken jongens als Xavi, Iniesta en Messi die taal al hun hele leven, want zo zijn ze van jongs af aan opgeleid bij Barça. Maar de Duitse voetbaltalenten hadden die taal nog nooit eerder in hun leven gehoord.

Guardiola is obsessief in zijn werk en zijn overtuiging, maar niet gek. Ook hij past zich aan. Opvallend zijn zijn voortdurende twijfels, nooit weet hij iets zeker. Hij is een belachelijk harde werker, gefascineerd door het voetbal, nooit te verwaand om zelf te leren. Bereid om van iedereen iets op te pikken: Johan Crujff, Louis van Gaal, de Italiaan Arrigo Sacchi, de Argentijn Marcelo Bielsa, de Spanjaard Juanma Lillo – hij erkent aan hen schatplichtig te zijn. Hij neemt het beste van alles mee, maar komt ook met zijn eigen inbreng, zijn hang naar perfectie, naar vooruitgang. 'Pep is een revolutionair,' zegt zijn trouwe assistent Lorenzo Buenaventura, die onder een twintigtal coaches heeft gewerkt en weet dat negenennegentig procent van hen niets veranderd zou hebben omdat Bayern het seizoen ervoor de drie grote prijzen had gepakt. Maar Pep probeert steeds weer nieuwe dingen in te brengen, elk jaar weer nieuwe paden in te slaan. Het voetbal van de laatste 25 jaar kent volgens Buenaventura drie grote invloeden: het tijdperk van Sacchi, dat van de Nederlandse coaches en dat van Barça... 'Italianen, Nederlanders en Pep.' En de leiding van Bayern wil de koers van Guardiola volgen, beseft dat stilstand achteruitgang is, erkent dat de ploeg een stap vooruit moet doen in de missie om een heerschappij op te bouwen zoals Barça dat deed en die overal navolging kreeg. Een stempel op het voetbal drukken, dat is de opzet.

Guardiola is altijd een liefhebber van het Nederlandse voetbal geweest. Van het Ajax onder Van Gaal, de winnaar van de Champions League in 1995. En van de manier waarop Crujff het Barça van de jaren negentig naar vier landskampioenschappen op rij én de

eerste Europa Cup leidde. Met Guardiola als spil in zijn systeem, een trage maar hyperintelligente voetballer die als jonge twintiger al de lijnen op het veld uitzette. De twee, meester Crujff en leerling Guardiola, zijn nog altijd intieme vrienden. Wel heeft de volgeling zijn leermeester als coach allang overtroffen. Want Guardiola gaat veel verder dan Crujff, drijft niet alleen op intuïtie, op voetbalslimheid, op het eigen verleden. Van Sacchi leerde Guardiola een perfecte organisatie op te zetten, het voetbal als een laboratorium te zien waarin sommige proeven mislukken maar de uitkomst meestal positief is.

Het is uniek dat Guardiola de wereld via dit boek zo'n inkijk in dat laboratorium geeft. Want niets blijft onbesproken. Perarnau vertelt dat Guardiola in de loop van het seizoen steeds opener wordt, 'alsof hij een boek wilde dat de pure realiteit beschrijft, zonder overdrijvingen of mythevorming, gewoon een getrouw beeld van hoe hij is als coach en als persoon, met al zijn gebreken'.

Het is aan de ene kant een gemakkelijk verhaal geworden over een wisselvallig seizoen van Bayern, waarin een vroeg veiliggesteld Duits kampioenschap contrasteert met een extreme deceptie in de Champions League, met een 4-0-nederlaag thuis tegen Real Madrid. 'Ik heb het verknald, en niemand anders. Dit is de grootste blunder uit mijn carrière als trainer,' roept Guardiola na de uitschakeling uit. Hij is van zijn geloof gevallen, heeft voor één keer voor passie in plaats van controle gekozen, heeft de opstellingen omgegooid, en heeft daar heel duur voor betaald, zegt hij. Hij zal het nooit vergeten. En ervan leren, dat vooral.

Maar het is ook een leerboek voor coaches, heerlijk gedetailleerde verhandelingen op het trainingsveld en in de kantoortjes over systemen, tactiek, technische oefeningen, de individuele benadering van voetballers, de collectieve gesprekken op kritieke momenten, over verschillen van cultuur. Anders dan zijn Nederlandse leermeesters Crujff en Van Gaal is Guardiola niet altijd overtuigd van zijn eigen gelijk, maar wél van zijn voetbalfilosofie. Eentje waarmee hij voetballers, óók die van Bayern, beter maakt. Mits zij een 'open mind' hebben, zegt hij, anders heeft het geen zin. Vooral pure spitsen blijken er nogal eens moeite mee te hebben: bij Barça kon Ibrahimović na een jaar al vertrekken, bij Bayern moest Mandžukić vorige zomer weg. Ook al omdat Guardiola bij Barça, en nu ook bij Bayern, de 'valse spits' introduceerde; meesterlijk is de anekdote over hoe Messi ooit als 'valse 9' voor het eerst tegen Real Madrid werd ingezet. En hoe bij Bayern iemand als Franck Ribéry veel meer moeite heeft dan Arjen Robben om zich aan dat 'nieuwe' voetbal aan te passen. De ene speler heeft meer tijd nodig dan de ander, en dat is meestal afhankelijk van de herkomst, zo zegt Guardiola. Ribéry is een pure straatvoetballer, een Frans schoffie, nooit aangestuurd door enige tactiek, terwijl Robben juist uit het tactisch zo volwassen Nederland komt en de wijze lessen van zijn nieuwe leermeester als een spons in zich opneemt.

En zelfs Robben, die al talloze coaches en topwedstrijden heeft meegemaakt bij PSV, Chelsea, Real Madrid en nu al jarenlang Bayern, die Robben heeft op zijn 31e nog veel bijgeleerd, erkent hij. Is een betere voetballer geworden. Nauwelijks meer geblesseerd,

maar ook minder individualistisch en tegelijkertijd veel doeltreffender. Pep zei hem dat hij niet zo obsessief bezig moest zijn met het zoeken naar een doelpunt. Dat hij gewoon moest spelen en spelen, de ruimtes zoeken, de bal afgeven, en dat dat doelpunt dan vanzelf wel zou komen. En zo geschiedde.

‘Geniet, wees gelukkig,’ zei Guardiola de eerste dag tegen hem. Dat lijkt op de cruijffiaanse methode, een knipoog naar de man die zijn spelers een Champions League-finale met slechts één raad het veld in stuurde: ‘Ga het veld op en geniet.’ Maar Guardiola zoekt altijd naar net iets meer, naar iets wat nog net even iets verrassender is, een magistrale tactische zet of miraculeuze mentale opkikker. Spannend als een thriller is het moment waarop Bayern en Chelsea in de strafschoppenreeks gaan uitmaken wie de Europese Supercup wint. De spelers verwachten talloze aanwijzingen van de coach, die soms minutenlang over één detail kan praten, maar Guardiola wijst naar zijn beste vriend en trouwe, onafscheidelijke assistent Manel Estiarte, met wie Perarnau bevriend is sinds ze in 1980 in Moskou beiden olympisch sporter waren. ‘Hij was de Maradona van het waterpolo, speelde op zes Olympische Spelen, was altijd de absolute topscorer. Ik heb nooit strafschoppen kunnen nemen, daar was ik slecht in; Manel faalde nooit bij een strafworp. Waarom? Kies meteen al de hoek waarin je gaat schieten, en verander dat niet meer. Ook niet op het laatste moment. De hoek die je nu kiest is bepalend.’

‘Trouwens,’ vraagt hij dan, ‘wie wil er eigenlijk een strafschop nemen?’ Een lijstje is er niet. In volgorde van aanmelding nemen de vijf vrijwilligers ze ook. Ze scoren allemaal. Bayern wint. Guardiola wint, al zal hij dat zelf nooit zeggen.

Edwin Winkels

DEEL EEN – Tijd, geduld, passie

‘We hebben geduld nodig.’

KARL-HEINZ RUMMENIGGE

* * *

‘We hebben passie nodig.’

MATTHIAS SAMMER

* * *

‘We hebben tijd nodig.’

PEP GUARDIOLA

Diner met Kasparov

New York, oktober 2012

Garri Kasparov at met gebogen hoofd zijn salade op. Voor de derde keer sprak hij dezelfde woorden: ‘Het is onmogelijk.’ En dit keer zei hij het met een vleugje irritatie in zijn stem. Pep Guardiola drong aan, hij wilde te weten komen waarom Kasparov het onmogelijk achtte om uit te komen tegen de jonge schaakmeester Magnus Carlsen, het grootste schaaktalent van het moment.

Het diner verliep heel hartelijk. Guardiola en Kasparov hadden elkaar een paar weken eerder leren kennen, en vanaf het begin had de Catalaanse trainer zonder voorbehoud zijn fascinatie voor de grote kampioen getoond. Kasparov is een toonbeeld van de kwaliteiten die Pep buitengewoon waardeert: rebellie, inspanning, intelligentie, toewijding, doorzettingsvermogen, mentale kracht... Hij was maar wat opgewonden over het feit dat hij hem persoonlijk had leren kennen, dat hij twee eetafspraken met hem had en dat ze over concurrentievermogen, de economie, technologie en, uiteraard, sport hadden gesproken. Guardiola had sinds een paar maanden afstand genomen van de elite van het voetbal en begon te genieten van een *sabbatical year* in New York. Hij had een periode van triomfen bij Fútbol Club Barcelona achter zich gelaten, de meest briljante, succesvolle en opwindende – en bijna onmogelijk te overtreffen – jaren uit de geschiedenis van de Catalaanse club: zes titels werden er gewonnen in zijn eerste seizoen, en de negentien toernooien waaraan zijn team in de in totaal vier jaar meedeed leverden veertien trofeeën op. Guardiola’s erelijst was formidabel. En om dat voor elkaar te krijgen had hij zich helemaal opgebrand. Uitgeput en geïrriteerd zei hij Barça vaarwel voordat er tussen de trainer en de club een onherstelbare breuk zou optreden.

In New York wilde hij een nieuwe start maken en genieten van een jaar van rust, vergetelheid en kalmte. Hij wilde de energievoorraad die was verbruikt weer aanvullen en tijd doorbrengen met zijn familie, aan wie hij weinig aandacht had kunnen schenken door de verplichtingen van zijn werk. Zijn plan was nieuwe ideeën opdoen en tijd besteden aan zijn vrienden. En een van die vrienden was Xavier Sala i Martín, hoogleraar economie aan de Columbia University en penningmeester van Barça in 2009 en 2010, de laatste periode van Joan Laporta als voorzitter van de club. Sala i Martín is een voorname, over de hele wereld bekende econoom en een goede vriend van de familie Guardiola. Hij woont sinds lange tijd in New York, en was een doorslaggevende factor bij het overwinnen van de aarzelingen die Peps gezin had gehad met betrekking tot de Amerikaanse stad: de kinderen spraken geen Engels en Cristina, Peps echtgenote, had het erg druk in het bedrijf van haar familie in Catalonië. Ze zagen Peps voorstel nog niet helemaal voor zich. Sala i Martín moedigde de kinderen en Cristina aan om te ervaren wat het was om in New York te wonen, en uiteindelijk bleek het nog mooier te zijn dan ze zich hadden voorgesteld.

Sala i Martín is ook een goede vriend van Garri Kasparov. Op een avond in de herfst nodigde de familie Guardiola de econoom uit om bij hen thuis te komen eten. ‘Het spijt me, Pep, maar ik ben vanavond al bezet: ik heb met het echtpaar Kasparov een etentje gepland,’ verontschuldigde Sala i Martín zich, vóór hij voorstelde dat Pep zou aanschuiven. Pep vond het een geweldig idee, net als Kasparov zelf en diens echtgenote Daria. Het was een fascinerende ontmoeting. Er werd niet over schaken of voetbal gesproken, maar over uitvindingen en technologie, over de waarde van het doorbreken van vaste patronen, over de deugd om niet terug te deinzen voor onzekerheden of voor je passie. Er werd veel over passies gesproken. Kasparov zette als een visionair zijn pessimistische ideeën over de technologische vooruitgang uiteen. Volgens hem wordt de wereld economisch geremd omdat het technologische potentieel vooral gebruikt wordt om spelletjes te spelen en nieuwe uitvindingen niet de superioriteit hebben van vroegere. Wat Kasparov betreft is de uitvinding van het internet niet te vergelijken met die van de elektriciteit, die een authentieke verandering in de wereldeconomie in gang zette: ze stelde vrouwen in staat te gaan werken en verdubbelde het totale volume van de wereldeconomie. De voormalige schaakwereldkampioen legde uit dat de ware invloed van het internet op de productieve economie, niet op de financiële, veel minder groot is dan de komst van de elektriciteit. Hij gaf als voorbeeld de iPhone, waarvan de processor een veel groter vermogen heeft dan de computers van Apollo 11 hadden, de AGC (Apollo Guidance Computer), die honderdduizend keer minder RAM had dan een hedendaagse smartphone. De AGC moest de mens naar de maan brengen, maar – zo laat Kasparov zien – tegenwoordig gebruiken we de iPhone om vogeltjes af te schieten (refererend aan het populaire spelletje *Angry Birds*). Sala i Martín, een man met een wonderbaarlijk stel hersenen, woonde vol verwondering deze ontmoeting tussen Kasparov en Guardiola bij: ‘Het was fascinerend om er getuige van te zijn hoe twee zulke intelligente mensen een gesprek improviseren over technologie, uitvindingen, passie en de complexiteit ervan,’ vertelde hij.

Ze hadden zoveel raakvlakken dat ze al een paar weken later een tweede etentje planden waar Sala i Martín niet bij kon zijn omdat hij in Zuid-Amerika was, maar Cristina Serra, Peps echtgenote, was er wel. Die tweede avond werd er wel over schaken gesproken. Guardiola was verbaasd over Kasparovs uitgesprokenheid, toen hij het over de Noor Magnus Carlsen had en hem de volgende onbetwiste wereldkampioen noemde, zoals hij dat een jaar later, in november 2013, ook inderdaad zou worden toen hij Viswanathan Anand met 6,5-3,5 versloeg. Kasparov loofde onomwonden de kwaliteiten van de destijds tweeëntwintigjarige grootmeester, die hij in 2009 in het geheim trainingen gaf, en deed ook uit de doeken waar zijn zwaktes lagen en waaraan hij nog moest werken als hij de schaakwereld wilde domineren. Dat was het moment dat Guardiola aan Kasparov vroeg of hij zich in staat voelde tegen de Noorse opkomende kampioen aan te treden en hem te verslaan. Het antwoord verbaasde hem: ‘Ik heb de kwaliteiten om hem te verslaan, maar het is onmogelijk.’ Guardiola hoorde er een politiek correcte zin in, waarmee een onstuimig man als Kasparov vooral aantoonde ook diplomatiek te kunnen zijn. Dus drong hij verder aan: ‘Maar Garri, als jij de kwaliteiten hebt, waarom zou je hem dan niet

kunnen verslaan?’ De tweede poging leverde hetzelfde resultaat op: ‘Het is onmogelijk.’ Guardiola is koppig, heel koppig, en hij bleef maar aan het touw trekken dat Kasparov had laten vieren. Hij drong een derde keer aan, terwijl de schaakspeler zich steeds meer in zijn schulp terugtrok, de ogen op zijn maaltijd gericht, zoals de keren in het verleden dat hij een zwakke positie op het schaakbord moest verdedigen. ‘Het is onmogelijk,’ antwoordde hij, zachtjes morrend. Guardiola veranderde van tactiek, schoof zijn bord met de salade, die hij nauwelijks had aangeraakt, opzij, en besloot een nieuwe kans af te wachten om de reden te achterhalen waarom Kasparov zich niet in staat achtte de jonge Carlsen te verslaan. Niet alleen uit nieuwsgierigheid, maar omdat hij zich ervan bewust was dat het antwoord een van de sleutels van de topsport zou kunnen bevatten.

Pas vier maanden eerder had Pep zijn baan als coach van Barça opgezegd nadat hij een unieke en bijna onvoorstelbare hoeveelheid prijzen had weten te winnen. Hij had de club verlaten omdat hij zich leeg, opgebrand en uitgeput voelde, niet in staat een team dat alles gewonnen had wat er te winnen viel nog meer te bieden. Hij was de eerste en enige coach in de geschiedenis van het voetbal die in één seizoen zes prijzen in de wacht wist te slepen. Guardiola nam ontslag bij Barça omdat hij uitgeput was, en nu, weer fris en hersteld, zich ervan bewust dat de energie weer de weg naar zijn lichaam, en in het bijzonder zijn geest had weten te vinden, zat hij tegenover een van de grootste sportlegendes aller tijden die hem, zonder enige twijfel, verklaarde dat hij nog altijd de capaciteiten had om te winnen, maar dat het onmogelijk was om het waar te maken. Hij voelde nieuwsgierigheid, uiteraard. Het enigma van Kasparov hield veel meer in dan een anekdote om aan je kleinkinderen te vertellen, er zat ook het antwoord in besloten waar Guardiola al een hele poos naar op zoek was: waarom was hij zo uitgeput geraakt bij Barça? En vooral: hoe kon hij zo’n slijtageproces in de toekomst voorkomen?

Als ik Pep Guardiola zou moeten omschrijven, zou ik zeggen dat hij een man is die overal over twijfelt. De oorzaak van die twijfel is geen onzekerheid of de angst voor het onbekende: het is de zoektocht naar perfectie. Daarom heeft hij geregeld het gevoel dat zijn werk niet af is. Guardiola is geobsedeerd door zijn twijfels. Hij is zich ervan bewust dat hij alleen de beste oplossing kan vinden nadat hij alle opties heeft bestudeerd. Hij is in dat opzicht te vergelijken met een schaakgrootmeester die alle mogelijke posities analyseert voordat hij de volgende zet doet. De obsessie om twijfels weg te werken is een wezenlijk kenmerk van Pep, die het in zich heeft elke zaak keer op keer van alle kanten te belichten voor hij de definitieve beslissing neemt.

Wanneer hij bestudeert hoe hij een wedstrijd moet aanpakken, twijfelt hij niet over de doelstelling van zijn team: de spelers gaan het veld op om aan te vallen, om in balbezit te komen en om de wedstrijd te winnen. Maar dat zijn heel brede concepten en Pep zet voornamelijk kleine lijntjes uit. Zijn grote ideeën staan muurvast, maar de vele kleine ideeën waaruit ze zijn opgebouwd werkt hij onophoudelijk af in de week voorafgaand aan een wedstrijd. Van alle kanten bekijkt hij de opstelling, wat de ene speler de andere te bieden heeft, de bewegingen die een voetballer zou kunnen maken in vergelijking met hoe zijn tegenstander daarop zou kunnen reageren, de afstemming tussen twee ploeggenoten,

hoe de lijnen van het elftal zich tot elkaar verhouden wanneer de tegenpartij aanvalt...

Guardiola's brein lijkt op dat van de schaker die alle manoeuvres – die van hemzelf en die van de tegenstander – tegen elkaar afweegt, om mentaal voorbereid te zijn op hoe de wedstrijd zich zou kunnen ontwikkelen. Tegen wie hij ook speelt, de voorbereiding is altijd identiek: hij heeft geen seconde rust tot hij alle opties uitgeplozen en geëvalueerd heeft. En wanneer hij daarmee klaar is, begint hij opnieuw. Dat is wat Manel Estiarte, zijn rechterhand bij Barça en Bayern, noemt: 'de wet van de tweeëndertig minuten', en dan doelt hij op de moeilijkheid om Pep zover te krijgen dat hij zich even van het voetbal loskoppelt. Estiarte probeert alles wat hij in huis heeft om de obsessie van de trainer af en toe in te dammen en hem te dwingen afleiding te zoeken, maar hij weet uit ervaring dat die afleiding niet langer dan een halfuur duurt. 'Je neemt hem mee naar een restaurant zodat hij het voetbal even vergeet, maar na tweeëndertig minuten merk je dat hij weer terugvalt in zijn gewoontes. Zijn ogen richten zich naar het plafond, hij knikt met zijn hoofd, alsof hij naar je luistert, maar hij kijkt je niet meer aan, hij denkt al weer aan de linksback van de tegenstander, aan de dekking op het middenveld, aan de ondersteuning van de vleugelspits... Er is een halfuur voorbij en hij is al weer bezig met zijn mentale analyse,' legt Estiarte uit.

Als de spelers hem volgen, als Bayern hem steunt, dan zal de druk van die ononderbroken data-analyse Pep niet afmatten. Er zijn dagen waarop Estiarte hem verplicht de Säbener Strasse, het sportcentrum van Bayern, te verlaten en zich even los te koppelen. Op die dagen keert Pep terug naar huis en brengt wat tijd door met zijn kinderen, hij speelt met hen, maar na een halfuur gaat hij naar een plekje dat hij aan het uiteinde van een gang hiervoor heeft ingericht – het is niet eens een kleine kamer – en keert terug naar zijn analyse. Er zijn tweeëndertig minuten voorbij en hij wil nogmaals alle twijfels de revue laten passeren, ook al is het vierde keer die dag dat hij de wedstrijd van alle kanten belicht heeft.

Juist daarom is het antwoord van Garri Kasparov zo belangrijk. Daarom dringt hij erop aan het enigma op te lossen. Waarom vindt een legendarische grootmeester, met zulke fantastische capaciteiten, het onmogelijk een rivaal tegemoet te treden? Het waren Cristina en Daria, de echtgenotes, de dames aan die New Yorkse tafel, die het enigma hielpen oplossen. Ze brachten het gesprek wederom op passie, van daaruit gingen ze over op de eisen die een tweekamp stelt en op de emotionele uitputting ervan om, uiteindelijk, uit te komen bij mentale concentratie. 'Misschien is het een concentratieprobleem,' bracht Cristina naar voren. Daria gaf het antwoord: 'Als het een enkele partij van maximaal twee uur zou zijn, zou Garri Carlsen kunnen verslaan. Maar zo is het nu eenmaal niet: een partij zou vijf of zes uur duren en Garri wil niet nog eens die lijdensweg doormaken van al die uren met je hersenen op volle toeren onafgebroken kansen tegen elkaar te moeten afwegen. Carlsen is jong en zich niet bewust van de energie die dat kost. Garri wel, en hij wil niet nog eens dagenlang hetzelfde moeten meemaken. Misschien is hij nog wel in staat zich twee uur zo te concentreren, maar de ander kan dat ongetwijfeld wel vijf uur lang. Daarom is het onmogelijk van hem te winnen.'

Guardiola sliep die nacht weinig en dacht lang na.

‘Ik wil alles over de club weten, zo snel mogelijk.’

München, 24 juni 2013

Het is de naamdag van Sint Jan, de eerste die Pep bij Bayern viert, en het regent. Het lijkt hem niet te deren. Hij lijkt uitgelaten, zozeer zelfs dat hij het gevoel van vervuldheid dat hij ervaart af en toe moet intomen. Meer dan angst voelt Pep gelukzaligheid en hij kan of wil die niet verbergen. En dat is vooral omdat hij terugkeert naar het voetbal. Dit doet hij op de flanken van een snel en energiek paard als Bayern, een club die al net zo opgetogen is. Er straalt emotie van af, alsof het vastleggen van Pep een titel extra is in het toch al succesrijke seizoen met drie prijzen; of meteen de eerste titel van het aankomende seizoen.

Het is 24 juni 2013 en de club beleeft een historische dag. Maar toch is dit niet méér dan een persconferentie. Er werden aan 247 journalisten persaccreditaties verstrekt, het grootste aantal ooit bij Bayern voor een gebeurtenis van deze categorie. De sfeer in de Allianz Arena is uitzonderlijk, alsof de komst van Pep méér is dan een presentatie, een introductie. Het enthousiasme neemt bezit van de club uit München, er hangt spanning in de lucht en een massa aanwezigen dringt zich de perszaal binnen. Pep ziet er opgewonden uit nu hij weer actief zal worden. Hij is jonger geworden. Hier zit niet meer de uitgeputte man die Barça verliet. Zijn ogen stralen weer. Waarschijnlijk omdat hij weer in de buurt is van de bal. Het is de passie. ‘Ik houd van voetbal. Ik hield er al van voordat ik voetballer was. Ik houd ervan zelf te spelen, ik houd van wedstrijden kijken, ik houd van praten over voetbal. Ik zal me opsluiten op de Säbener Strasse om snel alles te leren wat ik over de club moet weten, over de spelers van de jeugdopleiding, over de tegenstanders in de Bundesliga,’ zegt hij.

Karl-Heinz Rummenigge, voorzitter van het uitvoerend comité van de club, stelt meteen de doelstellingen vast: ‘Wat ons betreft is de Bundesliga het belangrijkste doel, omdat die competitie bestaat uit vierendertig speeldagen, maar de Champions League zou de mooiste prijs zijn. In de Champions League zijn er geen zekerheden en zijn automatismen niet veel waard. Ik ben erg benieuwd naar wat Pep aan het team zal veranderen.’ De trainer maakt een gebaar met zijn handen dat wil zeggen dat hij heel weinig zal veranderen, hoewel ik het gevoel heb dat hij diplomatiek is. Een paar meter bij hem vandaan zitten zijn belangrijkste medewerkers, die het met hem eens lijken te zijn. Manel Estiarte, altijd in zijn schaduw, wordt zijn rechterhand en is bereid hem het juiste – maar doorgaans niet het prettigst klinkende – advies te geven om hem op de goede weg te houden. Domènec Torrent zal de rol van tweede trainer vervullen, samen met Hermann Gerland, een clubman met wie Thomas Müller, David Alaba en Philipp Lahm opgroeiden. Gerland valt precies op zijn plek in de technische staf van Pep.

Ook Lorenzo Buenaventura zit tussen de journalisten, de fitnesstrainer die alles opgef

om met Guardiola mee naar Barça te gaan, en die ook samen met hem weer vertrok. Buenaventura, een sleutelfiguur onder zijn medewerkers, volgde Guardiola naar München. Naast hem Carles Planchart, die het leger aan scouts zal leiden, verantwoordelijk voor de onontbeerlijke analyse van de tegenstander en, nog belangrijker, van de eigen bewegingen.

Cristina, Peps echtgenote, en Maria, zijn oudste dochter, nemen plaats op de zesde rij van de zaal. Daar zit ook Pere Guardiola, zijn broer, vergezeld door Evarist Murtra, de manager die zo zijn best had gedaan om Guardiola naar de bank van Barça te halen, en door Jaume Roures, de zakenman die de audiovisuele rechten van het Spaanse voetbal exploiteert. De agent-vertegenwoordiger van de coach, Josep Maria Orobitg, is de laatste van het kleine groepje familieleden en vrienden.

Bayern ontvangt Guardiola met het gevoel alsof het hiermee het laatste puzzelstukje heeft weten te bemachtigen waarmee het de stap naar het allerhoogste niveau van deze sport hoopt te kunnen zetten. Rummenigge legt het als volgt uit: ‘We hebben tien punten weten in te lopen op Barcelona op de wereldranking, maar we staan nog altijd tweede. We staan nog altijd niet bovenaan ondanks de grote successen die we dit seizoen hebben weten te vieren. Ik ben blij dat we iemand als Guardiola hebben kunnen vastleggen. Het is een voorrecht voor Bayern.’ Guardiola probeert het laaiende enthousiasme te temperen: ‘Het zou veel te voorbarig zijn om te zeggen dat Bayern nu in staat is om zich een tijdperk toe te eigenen. We moeten stap voor stap gaan. De verwachtingen zijn zeer hooggespannen en het zal niet makkelijk worden. Ik ben een beetje zenuwachtig.’ Tot verbazing van iedereen spreekt hij perfect Duits, en dat slaat in als een bom, want niemand had die beheersing van de taal van hem verwacht. Zelfs wat grammaticaal complexe uitdrukkingen betreft: hij gebruikt met succes het aanwijzend voornaamwoord ‘*diese*’ en geregeld ook het moeilijke woord ‘*Herausforderung*’, wanneer hij het heeft over de taak die hem te wachten staat, iets wat de Duitse media keer op keer benadrukken. In de loop der maanden is zijn beheersing van de taal iets vanzelfsprekends geworden, hoewel Pep geregeld moet vragen om iets langzamer te praten wanneer een journalist hem te gehaast vragen stelt.

Iedereen wil weten wat hij zal veranderen, of er net zo’n revolutie zal plaatsvinden als toen hij in 2008 naar Barça trok en er afscheid nam van Ronaldinho en Deco. Hij laat zijn hoofd zakken: ‘Er zijn maar weinig elementen aan het team die veranderd hoeven te worden. Iedere trainer heeft zijn eigen ideeën, maar wat mij betreft hoeft er niet veel veranderd te worden aan een team dat vier titels heeft gewonnen [inclusief de Supercup van 2012]. Bayern is heel sterk, het is een heel goed team. Ik hoop het niveau vast te houden dat Heynckes ermee wist te behalen, een geweldige trainer die ik niet alleen bewonder om zijn recente successen, maar om zijn hele carrière. Ik hoop hem snel te spreken, want ik ben erg benieuwd naar zijn mening. Het is een eer zijn opvolger te zijn. Al mijn respect voor hem.’

Alsof ze nooit ook maar iets gewonnen hebben, zo lijken de trainer en de club elk hun verleden te laten rusten om samen een nieuw leven te beginnen, hoewel ze zich ervan bewust zijn dat Pep veertien titels heeft gewonnen in zijn vier jaar bij Barcelona, en de

club uit München, met zijn grote historie, zeven in diezelfde periode. Zodat Uli Hoeness, de voorzitter van de club, niet liegt als hij zweert dat hij zich eens in zijn vel kneep om zeker te weten dat hij niet droomde toen Guardiola op zijn voorstel inging: ‘Aanvankelijk, toen Pep zei dat hij zichzelf op een dag hier wel kon zien trainen, konden we het niet geloven.’

Ze beginnen aan deze gezamenlijke weg met een fris elan, een groot verlangen en hoge verwachtingen, maar ook met de wetenschap dat ze weer helemaal van voren af aan moeten beginnen. In het voetbal begin je altijd weer bij nul en bestaat alleen het heden. ‘Wanneer een club als Bayern belt, zet je je schrap. Ik zit op de top van mijn kunnen, ik ben er klaar voor. Voor mij is het een uitdaging. Mijn tijd bij Barcelona was fantastisch, maar ik had een nieuwe uitdaging nodig en Bayern heeft me die mogelijkheid geboden. Ik ben voorbereid, en hoewel ik druk voel, moet ik in staat zijn ermee om te gaan. Als trainer van Bayern moet je altijd goed spelen en winnen. Hoewel ik niet geloof dat een team dat alles gewonnen heeft grote aanpassingen nodig heeft.’ Het is een aanzienlijk andere instelling dan die van 2008, toen hij in dienst trad bij Barça en beloofde te strijden, te rennen en alles te geven tot de laatste voorzet in de laatste minuut van de laatste wedstrijd. Dit keer is men er wel van overtuigd dat hij zich zal inzetten, en de druk die Guardiola zichzelf oplegt zal in München voor regen of voor bier zorgen: dat is hier onderdeel van de cultuur.

Deze 24e juni valt zijn voetbalfilosofie in weinig woorden samen te vatten: ‘Mijn idee van voetbal is simpel: ik houd van aanvallen, aanvallen en nog eens aanvallen.’ Iedereen gaat naar het voetbalveld zodat Guardiola voor de eerste keer de bank in de Allianz Arena kan uitproberen. Met Kavafis en zijn beroemde gedicht over Ithaka in gedachten – waar de trainer zo van houdt – wenst een van de aanwezige Catalanen hem toe: ‘Dat de weg lang mag zijn.’ Guardiola draait zich om en voegt eraan toe: ‘Dat hij voorspoedig mag verlopen.’

Laten we het maar meteen zeggen: Pep kon niet veel langer zonder voetbal. Hij bezorgde Manel Estiarte bijna een zenuwinzinking toen hij hem vroeg zijn plek op de Säbener Strasse vóór 10 juni in te richten. ‘Wat ga je er doen!? Als niemand daar is! Geniet van de vakantie, want je zult daarna niet vaak meer vrije tijd hebben...’

Pep keert terug naar wat hij nodig had: de bal, de passie, het voetbal. Maar wat had Bayern eigenlijk nodig? Waarom een verandering? Waarom moest het winnende paard eruit, de winnaar van de triple, waarom een andere ruiter in dienst nemen? Waarom? *Warum?*

Erachter komen waarom Bayern besloot de trainer van het succesvolste seizoen uit zijn historie te vervangen vergt in deze tijden een zware intellectuele opdracht. Je moet kijken naar hoe clubs hun bedrijfsvoering doen, naar de complexiteit van het voetbal en naar de rol van managers in een bedrijf dat tegelijkertijd zowel met materiële als met immateriële zaken rekening moet houden; met zowel doelpunten als gejuich. In Beieren was een groep voormalig voetballers zo wijs om een nieuwe route uit te stippelen voor de

club die leed aan een lichte identiteitscrisis. Bayern had zijn roemrijke geschiedenis, de potentie, het geld, vertrouwen in eigen kunnen en een sterke *fan base*. De ontelbare successen zijn te danken aan een reeks van de beste Duitse eigenschappen: een onverwoestbaar vertrouwen, de kracht van staal en het doorzettingsvermogen van een druppelende kraan. Maar het bleek moeilijk om de unieke kenmerken van zijn spel te omschrijven. Hoeness en Rummenigge besloten daarom dat de ontbrekende schakel van buitenaf moest komen. En niet alleen om voor nog meer titels te kunnen strijden, ze zochten ook naar een soort identiteit waarmee men deze hegemonie zou kunnen omschrijven, een onverwoestbaar keurmerk. Het doel was dat in de loop van de tijd het merk Bayern niet meer louter met kracht, moed, vermogen en, uiteraard, de overwinning zou worden geassocieerd. En bij die zoektocht bleek Guardiola de man die ze nodig hadden.

Misschien is de duidelijkste aanwijzing voor de Beierse intelligentie wel geweest dat ze vernieuwd hebben terwijl ze aan de top stonden. Bayern had voor de continuïteit kunnen kiezen en niemand zou hun dat kwalijk hebben genomen, gezien het drievoudige succes van Heynckes en zijn team. Met Guardiola wilde de club een volgende stap zetten, nog een beetje beter worden, en dat niveau vooral vaker bereiken en op een herkenbare manier. Het was geen makkelijk project, omdat Heynckes de lat heel hoog had gelegd. Deze 24e juni, op het gras van de Allianz Arena, heeft Guardiola een eerste onderonsje met Matthias Sammer, de technisch directeur van Bayern, van wie hij in de komende maanden zoveel steun zal ontvangen. Peps ogen lijken de paradox van Bayern te weerspiegelen: zich aan de wereldtop bevinden, maar toch een nóg hoger niveau ambiëren.

In München regent het 134 dagen per jaar, en Pep zal daarmee moeten leren omgaan.

‘Op een dag zou ik hier best kunnen trainen.’

New York, oktober 2012

‘Bereid je voor, Manel. Ik heb voor Bayern gekozen.’

In Pescara, in het noordoosten van Italië, moet Manel Estiarte glimlachen. Snel in dienst treden, treuzelen bij het afscheid nemen, zal hij denken. Uiteindelijk wordt het niet Engeland, maar Duitsland.

Het gesprek vindt plaats in oktober 2012, vijf maanden nadat hij Barça heeft verlaten. In die periode heeft Pep verschillende aanbiedingen gekregen: van Chelsea, van Manchester City, van AC Milan en, uiteraard, van Bayern. In werkelijkheid zijn het geen economische aanbiedingen, maar liefdesbrieven, projectvoorstellen waarmee ze de meest gelauwerde trainer proberen te verleiden die bij Barça een uitzonderlijke prijzenreeks bijeen wist te winnen.

Het afscheid in Barcelona was lang en moeilijk. Guardiola legde de redenen van zijn vertrek uit aan zijn vriend Estiarte voordat hij het aan de club deed of aan Tito Vilanova, de tweede trainer, zijn opvolger. Hij legde het uit met een omhaal van woorden, maar eigenlijk valt het heel kort samen te vatten: uitputting. Na zich vier jaar met de hoogste graad van intensiteit te hebben ingespannen, was Pep mentaal en fysiek uitgeput. Hij was doodmoe. Hij had alles gegeven wat hij had en hij voelde zich niet in staat nog meer bij te dragen.

Het was uiteraard niet de enige reden. Vier jaar lang had hij niet alleen moeten optreden als trainer, maar ook als leider, woordvoerder, virtueel voorzitter en zelfs reisplanner. Eerst deed hij het onder het voorzitterschap van Joan Laporta, een vulkaan van energie, die zowel in staat was tot het goede als tot het slechte, opvliegend, grillig, en voorbarig; en later onder Sandro Rosell, een man die de kilte van de technocratie verstopte achter een honingzoete make-up, in staat om twee gezichten tegelijkertijd op te zetten. In die tijd had Guardiola de theatrale oprispingen van Laporta moeten compenseren met nuchterheid; en de weinig sprankelende geest van Rosell moeten beantwoorden met een overdosis energie. De relatie met beide voorzitters was allesbehalve makkelijk geweest.

Ten opzichte van Laporta voelde hij dankbaarheid. Ze waren niet de beste vrienden, maar hij was hem dankbaar voor de dubbele mogelijkheid die hij hem had geboden: eerst om het opleidingsteam te coachen, Barcelona B, waarmee hij promoveerde uit de moeilijke Tercera División, de Spaanse derde divisie, een succes dat Pep altijd opgevat heeft als een extra prijs op zijn palmares; en vervolgens, een jaar later, het trainen van het eerste elftal van FC Barcelona. Zijn dankbaarheid was oprecht en ging diep, en strekte zich uit tot aan de technisch directeur, zijn voormalig ploeggenoot bij het Dream Team van Cruïff, de ongrijpbare vleugelspits Txiki Begiristain.

De jaren onder leiding van Laporta waren niet makkelijk ondanks de onbetwiste successen. Het team bewandelde de ene weg, de club een andere. In plaats van een wendbare boot te besturen, voelde de trainer zich alsof hij aan het roer stond van een logge oceaanstomer. Alle activiteiten verliepen moeizaam, of het nou het verplaatsen van de trainingen naar het nieuwe trainingscomplex betrof, het verlengen van de sponsorcontracten van de auto's van de technische staf, het coördineren van de publiciteitsfilmpjes of het vastleggen van de lijn die gevolgd moest worden in het geval van conflicten. Barcelona was een heel grote machine die in een andere richting en op een ander ritme bewoog dan Guardiola van zijn eigen team verlangde. Maar zelfs ondanks de genoemde moeilijkheden was de sportieve afstemming met Laporta heel goed. En daarbij: het team won alles.

Toch wist Guardiola aan het begin van 2010 dat de toekomst van Barcelona er niet makkelijker op dreigde te worden. Sandro Rosell was de voornaamste kanshebber op het voorzitterschap in de verkiezingen in de zomer van datzelfde jaar, en de onbetwiste favoriet. Rosell was technisch vicevoorzitter van de club geweest van 2003 tot 2005, toen hij ontslag nam uit onenigheid met Laporta, en hij keerde terug om zijn opvolger te worden, met een verpletterende absolute meerderheid bij de verkiezingen.

Onder het mandaat van Laporta wist de trainer alle zes de prijzen te winnen waarvoor zijn team streed: de Spaanse competitie, Copa del Rey, Champions League, de Spaanse en de Europese Supercup en het wereldkampioenschap voor clubs. Maar de komst van Rosell voegde een nieuwe factor toe aan de toch al complexe verhouding met de directie van de club en zijn bureaucratische knelpunten: de kwaadwilligheid, de wrok. In privégesprekken refereerde de nieuwe voorzitter aan Pep als Dalai Lama. Hij leek geen vertrouwen in hem te hebben, vond hem volledig toegewijd aan Laporta, en het zestal prijzen dat zijn voorganger 'voorbarig' had gewonnen knaagde aan hem. De kloof tussen voorzitter en trainer werd groter na de eerste belangrijke beslissing van Rosell, die het ledencomité zover kreeg dat het instemde met het indienen van een juridische aanklacht tegen Laporta. En de sluwe Rosell hield zich afzijdig. Voor Guardiola betekende het het begin van een lang afscheid.

Vier jaar lang eiste Pep een maximaal rendement van zijn spelers, wat onvermijdelijk frictie opleverde. Hoewel enkele onverdroten bleven trainen, waren er ook spelers die hun schouders lieten zakken omdat ze zich de beste van de wereld waanden, wat toch aangetoond was met de hele rits titels die er behaald was. Meer dan één basisspeler kon zich alleen nog maar opladen voor de belangrijke wedstrijden, en zocht naar excuses om de onaantrekkelijke en kille wedstrijden van januari en februari op onherbergzame velden te vermijden. Daarnaast beschaamde ook nog eens een onlangs vastgelegde speler het vertrouwen dat hem geschonken was.

Ondanks dat het team bleef functioneren, zei Pep op een dag: 'Wanneer ik zie dat de ogen van mijn spelers niet meer schitteren, wordt het tijd om te vertrekken.' Aan het begin van 2012 waren verschillende ogen in zijn selectie helemaal dof.

Guardiola vertrok omdat hij zich uitgeput voelde. Hoewel er in Barcelona vaak wordt gefluisterd dat zijn beslissing beïnvloed werd door het uitblijven van steun van Sandro Rosell bij een theoretische vernieuwing van het team – waarbij afscheid zou worden genomen van spelers als Piqué, Cesc en Alves –, ontkende de trainer dat met klem: ‘Daar klopt niets van. Het zou ook onzinnig zijn geweest. Ik vertrok bij Barcelona omdat ik helemaal op was. Ik heb het in oktober 2011 aangekondigd aan de voorzitter en ik ben daarna niet van mening veranderd. Ik heb niet gevraagd om een vernieuwing van de selectie: dat zou niet logisch zijn geweest want ik had al besloten te vertrekken. De enige waarheid is dat we dat jaar vier titels wonnen en beter speelden dan ooit tevoren, met het 3-4-3 tegen Real Madrid of het 3-7-0 dat we speelden op het wereldkampioenschap voor clubs. We speelden fantastisch, maar ik was volkomen uitgeblust en ik zag niet wat voor nieuwe tactische elementen ik aan mijn team kon toevoegen. Daarom vertrok ik. Meer zat er niet achter.’

Hij vertrok naar New York op zoek naar rust, wat niet makkelijk bleek doordat hij vanuit Barcelona nog steeds onder vuur lag.

Het sabbatical year was gevuld met voorstellen van clubs die hoopten hem te kunnen vastleggen. Het Manchester City van zijn vriend Txiki Begiristain drong flink aan. Hij sprak Roman Abramovitsj in Parijs, die overal toe bereid was en zelfs al begonnen was met het hermodelleren van Chelsea met het type spelers waar Guardiola van houdt – mannen als Hazard, Oscar en Mata. Een afvaardiging van Bayern woonde op 25 mei 2012 de laatste wedstrijd van Pep voor Barça bij, de finale van de Copa del Rey tegen Athletic Club de Bilbao, in Madrid. Het was zijn laatste overwinning met Barça (3-0), de laatste titel die hij er in de wacht sleepte.

Die dag spraken de vertegenwoordigers van Bayern niet met Guardiola, maar wel met zijn vertegenwoordiger. Zes dagen eerder had het team uit München een pijnlijke nederlaag geleden, ze hadden door gemiste penalty's de finale van de Champions League in de Allianz Arena tegen Chelsea verloren. Het was een mokerslag die een zuur en bitter seizoen afsloot. Een week eerder, op 12 mei, waren ze tijdens de finale van de Duitse beker in Berlijn met 5-2 verslagen door Borussia Dortmund. Hetzelfde team dat ook op een briljante manier voor het tweede jaar op rij de Bundesliga had gewonnen en Bayern acht punten was voorgebleven. In een paar weken tijd hadden ze drie titels verspeeld: de Duitse competitie en beker en de Champions League. Na de nederlaag in de wrede Europese finale beloofde Heynckes aan zijn echtgenote dat hij nog ‘maar één jaar’ zou aanblijven. De directie van Bayern was dezelfde mening toegedaan. Ze zouden op zoek gaan naar een opvolger. Ze hadden interesse in Guardiola en zes dagen later reisden ze naar Madrid om dat duidelijk te maken.

Pep had ook interesse in Bayern. Een jaar eerder, eind juli 2011, kort nadat hij op zo'n briljante manier de Champions League had gewonnen door in de finale op Wembley Manchester United met 3-1 te verslaan, kwam Barcelona in München uit in de Audi Cup. Pep vond het sportcomplex aan de Säbener Strasse, kleiner en met minder technische middelen dan het trainingscomplex van Barça, erg mooi. Hij werd er rondgeleid door

Heynckes zelf. Toen hij even alleen was met Manel Estiarte, zei hij: ‘Ik houd hiervan. Op een dag zou ik hier best kunnen trainen.’

Estiarte was niet verbaasd over die woorden want een paar maanden eerder had hij dezelfde zin gehoord in verband met een andere grote club. Het was de dag nadat ze Real Madrid hadden uitgeschakeld in de halve finale van de Champions League. Guardiola en Estiarte waren naar Manchester gereisd om zelf hun tegenstander voor de finale in Wembley te kunnen zien spelen. Op 4 mei 2011, op de tribune van Old Trafford, woonden ze Manchester United-Schalke 04 bij en zagen hoe het team van sir Alex Ferguson zich wederom voor een finale wist te plaatsen. Verwonderd door de sfeer van die wedstrijd (die met 4-1 gewonnen werd door de thuisploeg), zei Pep tegen zijn vriend: ‘Ik houd van deze sfeer. Op een dag zou ik hier kunnen trainen.’

Guardiola is een fantast die eerbied heeft voor de grote namen van het Europese voetbal en voor de legendarische clubs. Daarom vond Estiarte de opwinding van zijn vriend niet verwonderlijk. Dit keer voor Bayern. Ook was hij niet verbaasd over het gevoel van bewondering aan het adres van Uli Hoeness en Karl-Heinz Rummenigge toen ze met zijn vieren koffie dronken. Ze wisselden hoffelijke woorden en wederzijdse bewondering uit. Bayern had net Jupp Heynckes vastgelegd voor de tweede fase van zijn plannen (de eerste fase had onder leiding gestaan van Louis van Gaal) en Guardiola had net met Barça de Champions League gewonnen en voelde zich nog altijd krachtig, zodat ze nog niet konden vermoeden dat ze in de nabije toekomst hetzelfde doel zouden nastreven.

In tegenstelling tot wat er gefluisterd wordt, gaf Pep hun niet zijn telefoonnummer. Het was juli 2011 en het was nog niet in zijn gedachten opgekomen Barça te verlaten, laat staan een telefoonnummer achter te laten. De trainer die alles had gewonnen met een speelstijl die de hele wereld in vervoering bracht, hoefde zijn gegevens niet op een papiertje te schrijven. ‘Dat was niet precies zoals het in de pers verscheen: we hadden een vriendschappelijke wedstrijd tegen Bayern gespeeld en toen spraken Kalle [Rummenigge], Uli [Hoeness] en ik elkaar kort. Ik sprak mijn bewondering uit voor hun team en loofde Bayern als de grote club die het altijd geweest is, maar verder niets. Ik had me nooit voorgesteld Bayern te gaan trainen. Ik dacht er op dat moment niet over na, en ik heb ook mijn diensten niet aangeboden. Een paar jaar later is het er dan toch van gekomen, maar dat is omdat zoiets kan gebeuren in het voetbal, niet omdat ik daar op aangedrongen had of het heb uitgelokt,’ legt Pep uit.

In de lente van 2012 was de situatie drastisch anders, zoals dat zo vaak gebeurt in het voetbal. Leeg en doodmoe, ondanks dat hij nog eens vier titels had gewonnen – de Spaanse én Europese Supercup, het wereldkampioenschap voor clubs en de Copa del Rey –, nam Guardiola afscheid van Barcelona. Vol energie, ondanks het naast al die titels grijpen, wisten Hoeness en Rummenigge dat Heynckes nog maar één jaar de leiding zou hebben over het elftal en ze gingen op zoek naar de vervanging. Ze gingen naar Guardiola in de finale van de Copa del Rey kijken om te benadrukken dat hun interesse nog altijd levend was. Ze spraken met de vertegenwoordiger van Pep en legden hun kaarten op tafel:

Heynckes had hun al laten weten dat hij zou vertrekken en ze wilden Pep vastleggen voor het seizoen erop.

In oktober, tijdens een van de gesprekken die ze om de paar dagen via *FaceTime* voerden, zei Guardiola tegen Estiarte: ‘Hou je vast, Manel. Ik heb voor Bayern gekozen.’ Ze waren ooit allebei sporter op het hoogste mondiale niveau, en beiden zijn ze olympisch kampioen geweest. Toch zijn ze heel verschillend en misschien vullen ze elkaar daarom wel op zo’n magnifieke manier aan. Guardiola was een buitengewone voetballer die ervan hield onopvallend over het veld te bewegen. Hij speelde heel ver van het doel van de tegenstander en dirigeerde zijn elftal als geen ander. Voor hij een actie maakte had hij al nagedacht over de volgende. Al zijn acties waren bedoeld om zijn ploeggenoten zo goed mogelijk te positioneren, om er zo veel mogelijk voordeel uit te halen. Voor Guardiola zat het succes ’m in het organiseren van zijn elftal.

Estiarte daarentegen was ‘de Maradona van het water’, een unieke waterpolospeler, met het formidabele talent om wedstrijden te beslissen. Zeven achtereenvolgende jaren, tussen 1986 en 1992, werd hij verkozen als beste waterpolospeler ter wereld. Hij won alle mogelijke prijzen, veroverde alle medailles die er bestaan en de hoogste onderscheidingen werden hem toegekend. Hij was een onverzadigbare doelpuntenmaker, een killer in de kleine ruimte. Hij speelde 578 keer voor de Spaanse selectie, maakte 1561 doelpunten en kwam in zes Olympische Spelen uit. Hij besliste in zijn eentje wedstrijden en werd daarom ook wel ‘de Michael Jordan van het water’ genoemd. Hij werd vier achtereenvolgende keren topscorer van de Olympische Spelen en in alle andere competities, maar hij kon maar geen goud winnen met Spanje. Tot daar op een dag verandering in kwam.

Tijdens een van zijn overpeinzingen, toen hij al goed bevriend was met Guardiola, begreep hij dat als hij zo individualistisch zou blijven spelen, met het zoeken van het doelpunt zonder na te denken over het team, hij misschien wel een man van vele records zou blijven, maar dat hij nooit olympisch goud zou winnen. Dus paste hij, nadat hij tweede was geworden op de Olympische Spelen van Barcelona, zijn manier van spelen aan.

Hij had forse zelfkritiek, zette zijn doelpuntenmakersegoïsme uit en stelde zich in dienst van het collectief. Hij bood aan te verdedigen zoals ieder ander, begon te combineren met de medespelers en nam afscheid van individuele acties. Vanaf toen won de selectie de olympische titel en vervolgens het wereldkampioenschap, hoewel Estiarte niet meer de topscorer van die toernooien werd. Zijn persoonlijke opoffering betekende succes voor allen.

Tijdens de vier jaren bij Barcelona en nu, bij Bayern, leidt Guardiola het team en houdt Estiarte zich in de schaduw op. Hij weet beter dan wie ook wat een spits voelt en hoe je een afweging moet maken tussen de legitieme individuele verlangens en de noodzaak van het collectief. Jaren nadat hij een soort Maradona of Michael Jordan was, is zijn voornaamste karaktertrek nu discretie. Hij weet de sfeer goed te peilen, voelt aan wat

er allemaal op een kritisch moment zou kunnen gebeuren en biedt het team zijn ervaring van de middenvelder die assisteert aan de aanvaller. En, bovenal, hij houdt Pep uit de wind en helpt waar hij dat maar kan.

Om alle genoemde redenen is hij een cruciale figuur voor de trainer. Ik vroeg Pep naar dat belang en hij antwoordde me zonder een sprankje twijfel: ‘Kijk, als trainer ben je heel eenzaam en wat je naast je nodig hebt is trouw. Tijdens de eenzame momenten, tijdens momenten waarop dingen fout gaan – en dat soort momenten gebeuren en zullen altijd blijven gebeuren – wil de trainer mensen dichtbij hebben die hij kan geloven en op wie hij kan vertrouwen. Dat is Manel altijd geweest: trouw. Meer nog dan zijn hulp, dan het concrete werk dat hij verzet, al die dingen die hij voor mij doet, dingen die ik niet graag doe of die me vermoeien, en die hij gewoon wél afwerkt, meer nog dan dat allemaal vind ik in Manel iemand bij wie ik steun ondervind tijdens de zware momenten of wanneer ik twijfel. En ook tijdens de goede momenten! Zodat ik die momenten met hem kan delen, erover kan praten, ze opnieuw kan beleven... Hij was de beste in zijn sport en hij heeft een speciale intuïtie en hoewel hij een heel andere sport beoefende, hebben sporters van verschillende disciplines vaak veel gemeen. Manel heeft die intuïtie om te weten of we op de goede weg zitten of niet, of we de inzet of het ritme verliezen, of de kleedkamer naar je zal luisteren of niet, of er ergens een lek is, dat soort dingen... Dat kun je alleen weten met een speciale intuïtie waarmee je blikken en gebaren kunt lezen. En Manel heeft die. Hij was niet alleen de beste ter wereld in zijn sport, maar hij bezit ook die speciale intuïtie. Andere sporters doen het bijna mechanisch, maar de echt goeie bezitten dat intuïtieve surplus om uit te blinken. Nou, en Manel heeft dat surplus.’

Wanneer hij het over Estiarte heeft, heeft hij het over een spiegelbeeld. ‘Soms zeg ik tegen hem: “Manel, ga zitten, zeg me wat je gevoel je ingeeft.” Daarbij is hij heel eerlijk en slim. Aanvankelijk vertelde hij me niet alles, maar na vijf jaar kent hij me inmiddels wel en filtert die gevoelens veel meer. Hij weet wanneer hij me moet zeggen waar het op staat en wanneer niet. Om al die redenen heb ik hem nodig. En daarom vind ik het fijn dat hij er is. Goed, en daarnaast zijn we vrienden, uiteraard. Maar over het algemeen – absolute trouw en het feit dat hij dat echt geweest is, de Maradona van het water – is hij als geen ander in staat zijn werk te doen, wat er ook moet gebeuren.’

In oktober 2012, in New York, vinden Maria, Màrius en Valentina, Peps drie kinderen, het nog altijd lastig Engels te leren en zich aan te passen op school. De trainer wordt nog altijd telefonisch bestookt met aanbiedingen om voetbalteams te leiden. Het Manchester City van Txiki Begiristain is vasthoudend. Abramovitsj heeft alle verleidingstrucs ingezet. Hij zal hem alles geven wat hij wil. De Duitsers zijn heel serieus: ze doen geen grote beloften en laten niet het achterste van hun tong zien.

‘Bereid je voor, Manel. Ik heb voor Bayern gekozen.’

Voor Bayern kiezen impliceert niet dat hij het contract meteen zal ondertekenen. Het betekent dat er een onderhandelingsproces begint om tot een zakelijke overeenkomst te komen en dat er gesprekken over de manier van spelen worden gevoerd. Hoeness zal heel

spoedig hierop antwoorden: ‘Maak jullie niet druk, het geld vinden we wel.’

Bayern heeft besloten geen bancaire schulden aan te gaan. Eerst stelt het bestuur de noodzakelijke investering vast en vervolgens bespreekt het die met de leden, die voor de nodige fondsen zullen zorgen. Zo gebeurt het ook in dit geval: Pep is een investering en de leden zullen weldra financieel over de brug komen om die investering door te laten gaan.

Ze hebben het over voetbal, over hoe en met welk soort spelers je moet spelen, en meer is er niet nodig. Wanneer er in het gesprek een bal voorkomt begrijpen Pep, Uli en Kalle elkaar meteen. Ze discussiëren over Mario Gómez, Luiz Gustavo en Tymosjtsjoek, en Pep onderstreept dat hij niet wil dat Bayern afscheid neemt van Toni Kroos. In december wordt in New York het contract ondertekend, tijdens het bezoek van voorzitter Hoeness aan Guardiola, en in januari wordt de overeenkomst bekendgemaakt. Bayern is niet zo subtiel om Heynckes vooraf op de hoogte te brengen en die is daarom kwaad op zijn vrienden Hoeness en Rummenigge. Maar in feite hebben de twee managers alleen maar de zoektocht naar een vervanger van de trainer volbracht, die volgens zijn eigen verklaringen in het voorjaar van 2013 Bayern zou verlaten. Toch hadden ze hem beter vooraf toch even kunnen inlichten over wie zijn vervanger zou worden.

Guardiola heeft inmiddels Manchester City, Chelsea en AC Milan ingelicht dat hij hun volgende trainer niet zal worden. De Italiaanse televisiezender maakt bekend dat Guardiola de nieuwe trainer van Bayern wordt, en de club uit München ziet zich genoodzaakt de mededeling over zijn komst naar voren te halen en er al op 16 januari mee naar buiten te komen. Heynckes vindt het helemaal niet fijn er op deze manier achter te komen en in Barcelona klinken geluiden dat Guardiola wel een heel gemakkelijke bestemming heeft gekozen. Weinigen zullen op dat moment hebben vermoed dat Heynckes de lat heel hoog zal leggen door de triple te winnen en zich te kronen tot een van de legendarische trainers van Bayern.

‘Ik weet zeker dat de club het Europese voetbal de komende vijf jaar zal aanvoeren.’

München, 25 juni 2013

‘We zitten in de derde fase van het nieuwe voetbal van Bayern München,’ verklaart Paul Breitner, legende van Bayern en Real Madrid, vanuit zijn kantoor aan de Säbener Strasse. Hij ontleedt de etappes van deze vernieuwing en keert terug naar eind jaren zeventig: ‘Decennialang hanteerde Bayern dezelfde speelstijl. Onder trainer Pal Csernai, Kalle [Rummenigge] en mij begonnen we te spelen zoals Bayern tot 2008 heeft gespeeld: noem het 4-1-4-1 of 4-2-4 of noem het 4-4-2, maar eigenlijk was het altijd dezelfde speelstijl met een paar variaties. Dat systeem is inmiddels uit de gratie geraakt. Nu de eenentwintigste eeuw is aangebroken is het iets uit het verleden.’

Bij Bayern wisten ze dat ze het moesten veranderen, maar ze wisten niet helemaal hoe ze dat moesten aanpakken, tot de Nederlander Louis van Gaal werd aangetrokken: ‘We wisten dat je tegenwoordig alleen titels kunt winnen met het voetbal dat Barcelona in de praktijk bracht,’ zegt Breitner. ‘Barça begon te spelen als een handbalteam: met veel beweging, met positiewisselingen, snelle balcirculatie, tempowisselingen, balbezit... Het was in staat binnen negentig minuten vijf uur aan de bal te blijven.’ (Hij lacht.) ‘Dat is het moderne voetbal, het voetbal van vandaag, en misschien wel het voetbal van het volgende decennium, tot er een nieuw idee wordt geïmplementeerd. Hoe kunnen we onze oude speelstijl aanpassen aan het voetbal van vandaag? Met Louis van Gaal. En we hadden het bij het rechte eind, want hij vernieuwde onze speelstijl totaal,’ legt hij uit.

Volgens Paul Breitner vertegenwoordigde Van Gaal de eerste fase van de evolutie van het spel van Bayern: ‘Hij liet het team in balbezit spelen en veranderde een paar posities. We begonnen te trainen op het positieospel in plaats van op het klassieke spel van Bayern. Maar de posities lagen vast. Elke speler had zijn plek, zijn zone, en dat was het dan. Hij mocht niet uit die zone komen. En zo begonnen we de bal te rond te spelen, van de ene naar de andere speler. Het lukte ons wedstrijden te spelen met 80% balbezit, maar zonder snelheid. We waren heel traag. Iedereen in de Allianz Arena begon na een halfuur te gapen, omdat we de bal zonder snelheid rondspeelden. De 71.000 toeschouwers wisten op elk moment wat er ging gebeuren. Het was een heel correct spelletje, maar ook heel voorspelbaar.’

Jupp Heynckes had de touwtjes in handen in de tweede fase. ‘Hij hield het systeem van Van Gaal in stand, maar veranderde het idee van alleen maar het spelen in balbezit. Hij zei dat het idee goed was, maar dat we het verder moesten ontwikkelen met snelheid, met tempowisselingen. Hij had twee jaar nodig om dat te implementeren. Het lukte hem in de tweede helft van de Duitse competitie, die we met een recordaantal punten wisten te

winnen (het seizoen 2012-2013). In de eerste helft, van augustus tot december, moest hij nog wat tactische aanpassingen doen, maar in de eerste wedstrijden na de winterstop had het team al het gewenste ritme te pakken en speelde het een heel ander spelletje dan aan het begin,' legt Breitner uit.

Pep Guardiola is de aangewezen man om de derde fase te leiden. 'Exact. Heynckes speelde nog met vaste posities, maar in een hoog tempo en met als doel veel doelpunten scoren. Niet alleen omdat we veel in balbezit waren, maar ook omdat we ons voorgenomen hadden veel doelpunten te maken. Nu, met Pep, zijn we al bezig met het veranderen van posities, met de constante circulatie van de bal, met de vloeiende bewegingen. We spelen bijna zoals het Barça van twee, drie jaar geleden, toen het beter dan ooit speelde.'

Paul Breitner geeft deze uitleg wanneer Guardiola nog maar net als nieuwe trainer is gepresenteerd. Hij heeft het meer over hoop en ambities dan over de werkelijkheid. Laten we niet vergeten dat Bayern meer dan zeven trainers heeft gehad in het afgelopen decennium: van Hitzfeld tot Guardiola, zeven trainers. Niet echt een teken van stabiliteit, hoewel de volgorde van de laatste drie, zoals Breitner het omschrijft, coherentie lijkt te vertonen.

Op 25 juni 2013, net een dag na de officiële presentatie van Guardiola, lijkt de vraag onvermijdelijk: is er een nieuw tijdperk in het Europese voetbal aangebroken? Begint hier de alleenheerschappij van Bayern? In de Biergarten van de Viktualienmarkt in München reageren drie Catalaanse journalisten: Ramon Besa van *El País*; Marcos López van *El Periódico* en Isaac Lluch van het dagblad *Ara*. Ze twijfelen alle drie: 'Het zou kunnen, maar het is niet duidelijk, omdat Barça nog altijd geen neergang vertoont en overal de voetbalgrootmachten zich versterken. Het is niet zeker dat er meteen een nieuwe heerser opstaat in het Europese voetbal zoals het Pep Team bij Barcelona. En het is niet zeker dat het Bayern van Guardiola dan die nieuwe grote heerser zou worden.'

Mounir Zitouni, journalist van het Duitse tijdschrift *Kicker*, noemt emotionele intelligentie als belangrijkste succesfactor van de Operatie Guardiola: 'Pep heeft een plan en de spelers zullen sommige van hun eigen ideeën moeten veranderen. Wij journalisten zullen ons ook moeten inspannen om begrip te tonen. Het zal heel belangrijk zijn dat de spelers zich aanpassen aan de nieuwe speelwijze. Maar Pep zal zich ook moeten schikken. Van beide kanten zal er een aanpassing nodig zijn, wil hier een goed resultaat uit komen, in de selectie zit veel kwaliteit. Het wordt een zaak van emotionele intelligentie van beide kanten.'

In de belangrijkste voetbalsteden van Duitsland komen voetbalfans van alle clubs, journalisten, bloggers en twitteraars bijeen om hun mening te geven en een glas bier te drinken. Diezelfde avond eten we in München met een van die groepen die zich #tpMuc noemt. Stefen Niemeyer, een van deze fans, volgt Bayern waar de club ook gaat. Wanneer Guardiola nog aan zijn taak moet beginnen, vindt Stefen dat de club de juiste beslissing heeft genomen: 'In december 2012 waren we aluitgeschakeld voor de Bundesliga, de

Duitse beker en de Champions League. Tegenwoordig wordt er gezegd dat Bayern het perfecte team heeft, maar in december 2012 was dat niet het geval. Een van de kwaliteiten van Bayern is dat het altijd manieren zoekt om vooruitgang te boeken en beter te worden. Dat gebeurde onder Heynckes en het gebeurt nu met het vastleggen van Pep. Het klopt dat de erfenis van Heynckes erg bijzonder is, maar er zijn nog altijd dingen om je voor te motiveren: winnen van het Chelsea van Mourinho in de Europese Supercup, want we hebben nog een appeltje met hem te schillen; de Champions League voor de tweede achtereenvolgende keer winnen; of spelers met veel talent maar met nog wat zwakke punten beter maken. Ik wil maar zeggen, er liggen nog aardig wat taken op hem te wachten. Pep kan het. Daarom is het een win-winsituatie.'

In het voetbal wordt een aanpassing op het hoogtepunt van het succes gezien als een beslissing met veel risico. 'Ik deel die mening. Om vele redenen werd Guardiola tot het afgelopen jaar gezien als de beste trainer ter wereld. En Bayern had de unieke mogelijkheid om een stap vooruit te zetten. We moesten die beslissing wel nemen, en ik ben het van harte eens met wat ze gedaan hebben. Iedereen wint: het Duitse voetbal, Bayern München, de fans én Guardiola. Ik geloof dat hij een actieplan heeft dat erop neerkomt dat hij het voetbal dat hij bij Barcelona in de praktijk heeft gebracht, met een bijna perfect spel, toepast en dat hij zich in andere delen van de wereld andere facetten en andere mentale aspecten van het voetbal eigen wil maken. Daarom gaat hij naar het buitenland, om zijn speelstijl, zijn gedachten en zijn tactisch spel te veranderen. Pep heeft veel tijd gehad om het spelletje van Bayern te analyseren, en ik geloof dat hij niet van plan is om het spel van Barcelona helemaal te kopiëren, maar dat hij Bayern op een paar punten wil verbeteren. En ik neem aan dat hij over drie jaar naar een ander land zal gaan, op zoek naar weer een andere stijl,' zegt Niemeyer.

We praten met Christian Seifert, voorzitter van de Duitse competitie, de Deutsche Fußball Liga (DFL), die tevreden lijkt met de komst van Pep: 'In Duitsland is iedereen enthousiast over hem. Het vastleggen van hem heeft niet geleid tot jaloezie of irritatie. Overall heerst de mening dat het een zegen is voor de Bundesliga in zijn algemeenheid. Het is een grote stimulans. Met hem worden we allemaal sterker.'

We sluiten de zoektocht naar het waarom af met Paul Breitner: 'Bayern dacht aan niemand anders, alleen maar aan Pep Guardiola. We hebben nagedacht over wat we moesten doen om hem naar München te halen. Hij was onze toekomst en onze enige optie.'

De directieleden van Bayern hebben veel moed getoond door veranderingen door te voeren in een team dat goed liep. 'Wie dat zegt, vergeet de realiteit. Voordat het seizoen 2012-2013 begon, nam Jupp Heynckes een beslissing: dit was zijn laatste jaar. En dat heeft hij doorgegeven aan Hoeness en Rummenigge. Dat wil zeggen: Heynckes zou vertrekken en hij moest sowieso vervangen worden. Op dat moment begon de directie na te denken over Pep. Ze dachten al lang voordat Bayern de triple won over hem na. In maart of april vroegen velen waarom we de trainer gingen vervangen terwijl Heynckes alles leek te winnen en het team goed speelde. Waarom? Waarom? Omdat Heynckes die

beslissing al in juni 2012 genomen had. Met Pep namen we juist geen risico. Iedereen was ervan overtuigd dat hij onze nieuwe trainer moest worden,' legt Breitner uit.

'Is Bayern in staat Europa te domineren zoals het dat in de jaren zeventig deed of zoals Barça dat niet al te lang geleden deed?' vraag ik Breitner. 'Ik weet zeker dat de club het Europese voetbal de komende vijf jaar zal aanvoeren, zelfs als we niet elk jaar de Champions League zullen winnen. Je hoeft niet elk jaar te winnen om de beste te zijn. Ik geloof dat Bayern zal domineren zoals Barça dat in de vijf afgelopen jaren gedaan heeft. Dat weet ik zeker,' antwoordt hij.

'Dan moet je toegeven dat er een grote paradox in schuilt: de club van Beckenbauer legt de *zoon* van Cruijff vast om succesvol te blijven,' antwoord ik.

'Nee, dat is niet paradoxaal, helemaal niet. We hebben veel respect voor het Nederlandse voetbal, en Johan Cruijff was zowel een vriend als een tegenstander, maar hij is vooral een grote persoonlijkheid en een uitmuntende trainer toen hij bij Barça werkte. Nee, het is helemaal niet paradoxaal,' legt hij uit.

Beckenbauer en Cruijff, iconische spelers van Bayern en Barça, en symbolen van Duitsland en Nederland, stonden in de finale van het WK '74 tegenover elkaar in München. Nu verenigen hun erfgenamen zich met hetzelfde doel voor ogen: het Europese voetbal aanvoeren. Op dit schaakbord speelt Guardiola met rood.

‘Ik wil eigenlijk meteen naar de training gaan kijken om te zien wat Pep in het elftal verandert.’

München, 26 juni 2013

Als Guardiola een oorlog zou moeten voeren, zou hij Lorenzo Buenaventura als eerste rekruteren.

Buenaventura staat graag heel vroeg op. Hij heeft er tijdens de eerste dagen van zijn verblijf in München geen moeite mee om om zes uur 's ochtends wakker te worden. Guardiola heeft hem gevraagd heel vroeg te ontbijten om de details van de training van vanmiddag, 26 juni, door te nemen. Ze weten al een hele poos waaruit de eerste training zal bestaan. Hij zal afgewerkt worden in de Allianz Arena, omdat de club rekening houdt met de aanwezigheid van nogal wat journalisten.

Ze hebben weinig woorden nodig om het plan van aanpak van de eerste zeven weken vast te leggen. Ze hebben wat ideeën uitgewisseld, Pep vanuit New York en Lorenzo vanuit Cádiz, en ze hebben de kalender goed bekeken. De club heeft een hele rits wedstrijden op de agenda staan vóór de Bundesliga op 9 augustus zal beginnen. Tussen die wedstrijden door staan een ronde van de Duitse beker en, vooral, de Duitse Supercup – in Dortmund tegen Borussia gepland. Wat later zal Bayern ook nog een vriendschappelijke wedstrijd spelen om geld in te zamelen voor de slachtoffers van de overstromingen die Beieren geteisterd hebben.

Op 14 mei 2013 schreef Guardiola een e-mail van vijf regels met een actieplan van de eerste zeven weken en stuurde dat naar zijn medewerkers. Het doel was simpel: competitief zijn in de Duitse Supercup en in goede vorm aan de Bundesliga beginnen. Het was een eenvoudig document, opgesteld in het Catalaans en het Duits, dat een stage in Italië voorstelde waar iedereen enthousiast over was. Voor Pep was het een zegen, ver weg van de vreselijke voorbereidingstournees door Azië of Noord-Amerika waar hij bij Barça mee te maken had. Buenaventura dacht er hetzelfde over. In de eerste 45 dagen moest de nieuwe fitnesstrainer van Bayern dertien wedstrijden (tien vriendschappelijke en drie officiële) inpassen en 45 trainingssessies, waarvan er twaalf een dubbele training, in de ochtend en in de middag, waren. Bij Barça had hij die mogelijkheden nooit gehad. Bij Bayern doen de spelers, als je de trainingen en de wedstrijden bij elkaar optelt, zestig werksessies in slechts zeven weken tijd. Dat is een luxe als je kijkt naar de standaarden die de moderne clubs erop na houden. Buenaventura glimlacht.

Hij spreekt geen Duits maar Engels, maar hij heeft geen moeite zich tussen de mensen van Bayern te laten gelden. Hij is een van de beste fitnesstrainers ter wereld. Zijn leermeester is Paco Seirullo. Ondanks dat hij uit de atletiekwereld komt, zette Seirullo een

opleidingscentrum op voor fitnesstrainers voor het voetbal en andere teamsporten. Hij bracht zijn methode in de praktijk in het Dream Team van Johan Crujff en al 25 jaar krijgt hij het met veel succes voor elkaar dat de voetballers van Barça in een goede fysieke conditie het veld betreden.

Buenaventura heeft van Seirullo de methodologie van de gestructureerde microcycli geleerd, die gebaseerd is op kleine trainingscycli waarin drie tot vijf dagen getraind wordt op een fysieke capaciteit: kracht-weerstand, elastische kracht of explosieve kracht, afhankelijk van de speler en het moment in het seizoen. Omdat de speler altijd met de bal werkt, simuleert de training de technisch-tactische condities van de volgende wedstrijd. Dat wil zeggen: er wordt getraind zoals er gespeeld moet worden. En op elk moment van de training zijn de uitgangspunten van het spel dat Guardiola voor ogen staat aanwezig.

Tijdens alle sessies wordt prioriteit gegeven aan door Guardiola en Buenaventura vastgestelde technische en tactische doelstellingen: de ene dag is het de counter, de andere dag de pressie na het verliezen van de bal tijdens een aanval, et cetera.

De eerste werksessie van het nieuwe Bayern kent een hoofdrolspeler: de bal. Rummenigge had zijn interesse kenbaar gemaakt: 'Ik wil eigenlijk meteen naar de training gaan kijken om te zien wat Pep in het elftal verandert.' Matthias Sammer had het anders verwoord: 'Nu zullen we Pep leren kennen, zal hij ons leren kennen en zullen we op een zo openhartig mogelijke manier samenwerken.' Voor Rummenigge, Sammer en, in het bijzonder, de spelers loopt de eerste training uit op een grote verrassing. Er is geen duurloop, er zijn geen series van 1000 meter, er is geen krachtraining, geen circuit voor spieroefeningen, laat staan een sessie voor atleten, maar stapels ballen.

Tijdens het ontbijt in het Westin Grand Hotel München loopt Guardiola met zijn medewerkers het plan van de dag door en om halfnacht gaat hij naar de Säbener Strasse. Er is geen training op dat tijdstip, maar de spelers doorlopen de medische test en Pep wil ze begroeten. Op het veld van het sportcomplex van Bayern leggen de nieuwe trainers contact met de technische staf, die na het vertrek van Jupp Heynckes bij het elftal is gebleven: Hermann Gerland, die samen met Domènec Torrent tweede trainer is; Toni Tapalovic, keeperstrainer sinds hij in 2011 met Manuel Neuer is gekomen; en Andreas Kornmayer en Thomas Wilhelmi, de twee fitnesstrainers die zullen samenwerken met Buenaventura.

Om vier uur 's middags bevinden Buenaventura en zijn twee helpers zich in de Allianz Arena en bereiden de oefeningen van de dag voor. Drie spelers van het jeugdteam zijn bij hen, zij leren wat ze moeten doen om met de spelers van het eerste team te sparren. Zevenduizend fans zijn naar het stadion gekomen. En elk betaalt vijf euro als bijdrage voor de slachtoffers van de overstromingen, ook al moeten ze door restauratiewerkzaamheden aan de halte Fröttmaning – de halte die het dichtst bij de Allianz Arena ligt – uit de metro bij Alte Heide en daar op een langzame bus stappen. De reis wordt zo wel heel lang.

In de metro van München telefoneert bijna niemand, hoewel iedereen een telefoon in

zijn handen heeft om op te lezen of mee te schrijven. De reis verloopt in stilte, een verrassing voor wie het mediterrane rumoer gewend is. Slechts af en toe doorbreekt iemand deze gedragscode en begint een telefoongesprek, maar wel fluisterend, hard praten gebeurt bijna niet. Op wedstrijddagen verandert deze stilte in geroep, wanneer de fans, luidruchtig en uitgelaten, de metrostellen bezetten, over het algemeen tussen de aanhangers van de tegenstander. Samen maken ze van een trip een zangwedstrijd die de normen voor wat gezond is voor je keel ver overschrijdt. Maar vandaag is de dag van de presentatie en trekken families met kinderen naar de Allianz Arena: Guardiola is gearriveerd en er heerst een feestelijke sfeer.

Er volgt geen speech van Pep richting de spelers over de doelstellingen van het seizoen, en die zal in de volgende dagen ook niet gehouden worden. Om verschillende redenen zijn veel sleutelspelers er nog niet bij: Javi Martínez, Dante en Luiz Gustavo, die er pas op 15 juli zullen zijn; Robben, Alaba, Mandžukić, Shaqiri, Van Buyten en Pizarro, die rechtstreeks naar de trainingsstage van een week in Italië zullen gaan; de geblesseerden Götze, Schweinsteiger en, uiteraard, Badstuber, die het hele seizoen afwezig zal zijn. Daarom laat Guardiola een lange verklaring met zijn beginselen achterwege. Al 398 dagen heeft hij geen training gegeven en hij heeft zin om weer naar zijn eigenlijke kantoor te gaan: het speelveld. Eén minuut voor vijf loopt hij het veld op, gevolgd door een twintigtal spelers, velen afkomstig uit het tweede elftal. In de middencirkel richt hij enkele woorden tot hen: ‘Ik stel maar één eis: je moet blijven rennen. Jullie mogen een foute pass geven of een actie verprutsen, maar je mag niet ophouden met rennen. Wie dat doet, *kaputt*, dan zit je niet meer bij het elftal.’

En de training begint.

De eerste training is net zo kort en bondig als het praatje vooraf. Twee uur later zegt Jan Kirchhoff, een van de nieuwe aanwinsten van Bayern: ‘We hadden verwacht dat hij Engels zou spreken, maar alle aanwijzingen waren in het Duits.’

De sessie begint met een paar rondo's als warming-up. Drie cirkels van elk acht spelers. Zes van hen, gesitueerd aan de buitenzijde, beginnen de bal zo snel mogelijk rond te spelen, terwijl twee, ín de cirkel, proberen hem af te pakken. De oefening is veel minder vloeiend dan op een training bij Barcelona, waar de spelers dit al vanaf hun eerste juniorenjaren leren. De Europese kampioenen lijken een beetje stuntelig en tijdens deze rondo's krabt Guardiola eens aan zijn hoofd. Ze hadden duurtraining verwacht en ze worden met een bal opgescheept.

De onderste stoeltjes van de tribune zitten vol met fans, maar ze zijn nauwelijks te horen. De Duitse aanhang kan zeer luidruchtig zijn en deze moderne voetbaltempel vullen met gezang, maar tijdens een training wordt respect getoond voor de spelers en wordt er gezwegen. Twee rondosessies van acht minuten, onderbroken door een drinkpauze, een paar oefeningen en dan is de warming-up voorbij. De spelers hebben alleen nog maar de bal aangeraakt en gaan verder met de eerste specifieke oefening: een weerstandsoefening met drie linies. Pep en Buenaventura komen geregeld tussenbeide om correcties aan te

brengen: de spelers hebben moeite met de details, hoe vaak Wilhelmi, Kornmayer en de jonge spelers ze ook herhalen. Guardiola krabt bezorgd aan zijn hoofd. Buenaventura legt deze eerste oefening uit: ‘Het is een weerstandstraining over zeventig meter en we voeren hem op twee snelheden uit. De snelheid naar voren ligt lager omdat de spelers onderweg drie technisch-tactische oefeningen moeten uitvoeren, en terug is het alleen maar één lange rush. In totaal zullen de spelers tijdens de periodes van zes minuten ongeveer vier kilometer rennen in sprintjes heen en weer van 150 meter. Het is een weerstandstraining waarin, in plaats van simpelweg rennen, een gezamenlijke actie is geïntegreerd die later in het spel zal terugkomen. Dat wil zeggen, in elk van de linies zit een concept van Pep: het eerste is op zoek gaan naar de derde man en dan een actie inzetten; het volgende is een spelletje twee tegen één; en het derde is kappen en spelen. Aanvankelijk spelen de drie spelers samen en vervolgens doet elk van de spelers zijn taak, iets wat helemaal nieuw is voor hen. In de voorgaande jaren bestond de weerstandstraining eerder uit series van 800 of 1000 meter of een duurloop. Wij introduceerden de bal, samenspel en een spelconcept.’

Op de bank, naast Matthias Sammer, gaat Bastian Schweinsteiger – Basti – zitten. Hij herstelt van een operatie aan de rechterenkel, die hij op 3 juni onderging. De eerste arts had het over tien dagen herstel, maar er zijn er al twintig voorbij en hij is nog niet in staat om te trainen. Vanaf een zitplaats in het stadion bekijken ook Holger Badstuber en Mario Götze hun ploeggenoten. In september moet Badstuber opnieuw geopereerd worden aan zijn rechterknie. Op 3 december 2012 was hij al geopereerd aan de kruisbanden die hij gescheurd had tijdens een wedstrijd tegen Borussia Dortmund, maar halverwege mei kreeg hij er weer last van. Naast hem voelt Götze eens aan zijn kuit. Op 30 april kreeg hij last van een haarscheurtje in de hamstrings van zijn linkerbeen tijdens Real Madrid-Borussia Dortmund, de halve finale van de Champions League. Hij forceerde zijn herstel om er tijdens de finale toch bij te zijn, maar hij kreeg last van een terugval en twee maanden later is hij nog altijd niet de oude. Deze drie blessuregevallen duren langer dan normaal. Guardiola krabt nog eens aan zijn hoofd.

Op het veld zijn de spelers die onder leiding staan van Lorenzo Buenaventura klaar. Ze hebben de rushes sneller afgerond dan noodzakelijk en wat betreft de technische onderdelen hebben ze nog wat steekjes laten vallen, waarschijnlijk omdat er nogal wat jonge spelers uit het tweede elftal tussen zitten. Tien trainingen later zullen dezelfde spelers zich al uitzonderlijk sterk hebben verbeterd.

Nu volgen vier sessies van vier minuten positieospel, de zogenaamde ‘conserveringen’, een heel belangrijke oefening in de ogen van de trainer. Aan de buitenzijden van een rechthoek worden vier spelers opgesteld, vier andere bevinden zich in de rechthoek en dienen als joker. De bal gaat met één keer tikken rond en de trainer blijft de nadruk leggen op ‘*Druck! Druck!*’ (Pressie, pressie!) Het is de eerste aanwijzing van hoe Pep Bayern wil laten spelen: een team dat de bal heel snel, heel intens en onder veel pressie rond laat gaan.

Twee spelers krijgen extra instructies. De eerste is Toni Kroos, die aanwijzingen krijgt over de beste houding van het lichaam om het rondgaan van de bal zo vloeiend mogelijk

te laten verlopen. Een stap zetten om al over de volgende na te denken is een constante in de aanwijzingen van Guardiola, die zelf, als speler, op alle anderen een stap voor lag. Nu wijdt hij zich een paar minuten aan Kroos, die hij ziet als een toekomstige dirigent van dit Beierse orkest. Hij laat hem zien dat het niet genoeg is als hij enkel de bal overspeelt, maar dat hij hem strak moet aanspelen en zich meteen moet opmaken voor een volgende actie. Op die manier biedt hij zijn ploeggenoot een alternatief. Hij benadrukt dat nog belangrijker dan je eigen pass de pass is die je ploeggenoot vervolgens zal geven, zodat je je moet aanbieden als mogelijke steun, als de top van een driehoek, zodat de bal blijft rondgaan en het elftal het spel kan domineren en in eigen hand houdt. Je moet passen en je aanbieden, soms bewegen, soms op je plek blijven staan; vóór de tegenstander dat doet al nadenken over waar je pass toe dient. Kroos lijkt het te begrijpen en past de aanwijzingen zonder problemen toe in de volgende oefeningen.

Dan komt Jérôme Boateng aan de beurt, die de trainer als een ongepolijst talent ziet. In de loop van het seizoen zal Guardiola's werk met Boateng obsessieve momenten laten zien met als doel drie zwakke punten bij te schaven: de positie binnen de defensieve linie vasthouden, krachtig verdedigen en niet je concentratie laten verslappen. Vanaf de eerste dag probeert hij de defensieve linie ver vooruit te positioneren, vele meters verder naar voren dan gebruikelijk was in dit team. Het doel is anticiperen op de aanvallers van de tegenstander, naar voren verdedigen en niet naar achteren, met snelheid, agressiviteit en lef. Bij afwezigheid van Javi Martínez kan het rendement van Boateng van grote invloed zijn.

De training is voorbij: het waren tachtig minuten van korte en intense oefeningen, waarin getracht is te werken aan de tactische elementen van het spel. Zo zal het tot het eind van het seizoen doorgaan: heel intense sessies van anderhalf uur, altijd met honderd procent inzet en met de tactiek van de volgende wedstrijd voor ogen.

Pep wil nog met twee spelers een persoonlijk woordje wisselen. De eerste is Pierre-Emile Højbjerg, een middenvelder die in april 2013, op nog maar zeventienjarige leeftijd, in het eerste elftal heeft gedebuteerd. De rapporten waar Guardiola om gevraagd heeft, en die opgesteld zijn door Albert Celades, voormalig speler van Barça en Real Madrid, en de huidige bondscoach voor Spanje onder 21, omschrijven Højbjerg als een ruwe diamant. Guardiola heeft hem tijdens deze eerste sessie in de gaten gehouden: hij legt de hand op diens schouder en loopt een hele poos met hem op. Tijdens de volgende vier weken heel intensief en gedurende de rest van het seizoen met iets meer tussenpozen, zal hij de jonge Deen bijlijpen. Hij zal hem alle kneepjes van het vak leren; het is niet heel toevallig dat Pep op dezelfde positie speelde als deze jongen.

Tijdens de statische rekoefeningen die het einde van de training aangeven, gecombineerd met proprioceptietraining (het waarnemen en ervaren van het eigen lichaam ter verbetering van de motoriek) en lichte buikspieroefeningen, verdelen de spelers zich in de middencirkel. De trainer loopt naar Ribéry en de twee lijken goed met elkaar overweg te kunnen. Pep en Franck hebben bewondering voor elkaar: de trainer houdt van het talent van zijn aanvaller; de Franse speler heeft sterk het gevoel dat Guardiola hem verder

vooruit kan helpen in zijn carrière. Ze zijn op elkaar aangewezen, maar vooral zullen ze in staat zijn elkaar te laten schitteren. Toch zal het maanden duren voor ze – los van het taalprobleem – elkaar goed zullen aanvoelen. Terwijl de training ten einde loopt, vraagt Guardiola hem of hij ook in het centrum van de aanval zou willen spelen. Voor Ribéry is het niet makkelijk te doorgronden wat Pep wil. De Catalaanse trainer is gewend om met Leo Messi als een valse nummer 9 te spelen: een centrale aanvaller die niet in het zestienmetergebied staat, maar veel verder naar achteren, en die vanuit het niets opduikt om de centrale verdedigers van de tegenstander te overrompelen. Voor Guardiola staat de ideale aanvaller niet in het zestienmetergebied, maar komt hij er pas bij in de buurt wanneer er een collectieve actie afgerond moet worden. Hij voelt aan dat Ribéry de kwaliteiten hiervoor bezit en dat hij een formidabele centrale aanvaller kan worden. Maar de Franse vleugelspits, gewend aan de linkerflank van de Beierse aanval, ziet de overwegingen van de trainer niet zo één-twee-drie voor zich. Er zijn nog veel tijd, passie en gezamenlijke toewijding nodig voor Ribéry zich op zijn gemak voelt in het centrum van de aanval.

Tijd heeft Pep niet, wel passie. Hij is enthousiast wanneer hij honderden shirtjes tekent van de fans die in de Allianz Arena aanwezig zijn, enthousiast en verbaasd door het onthaal door de fans. Pep voelt dat het voetbal opnieuw door zijn aderen stroomt en geen probleem lijkt hem onoverkomelijk. Naast hem praat Domènec Torrent in het Engels en antwoordt Hermann Gerland in het Duits. Ze moeten elkaar gaan begrijpen, want ze zijn de assistent-trainers van Pep.

De laatste die het veld na afloop van deze eerste training verlaat is Lorenzo Buenaventura, iets wat zich tot de laatste dag van het seizoen zal herhalen: hij is altijd de eerste die het trainingsveld betreedt en de laatste die vertrekt.

‘Leo, met Pep, ik heb iets belangrijks, iets heel belangrijks.
Kom. Nu. Meteen.’

Weiden in Oberpfalz, 29 juni 2013

Weiden in Oberpfalz is een provinciestadje in de Oberpfalz, dicht bij de grens van Beieren met de Tsjechische Republiek. In Weiden wordt de eerste wedstrijd van Guardiola als trainer van Bayern gevierd. Het is 29 juni, twaalf uur 's middags. Hij heeft net vier trainingen met zijn team kunnen uitvoeren, aangevuld met jongens uit het tweede elftal, en de trainingsstage in Trentino staat voor de deur, waar het overgrote deel van zijn Europese kampioenen zich bij hem zullen aansluiten. Tijdens zijn debuut zijn er maar dertien spelers van het eerste elftal beschikbaar, die hij samen met de beloften zal laten spelen.

Makkelijker kan het debuut niet zijn. Elk seizoen komt Bayern uit tegen een van de 3600 supportersverenigingen van de club: het *Traumspiel* (de wedstrijd van je dromen). Dit jaar viel die eer Weiden-Bayern toe, de fanclub van Weiden. De wedstrijd is een evenement van jewelste voor het stadje van 41.684 inwoners, waarvan meer dan een kwart, 11.000, de wedstrijd zal bijwonen. Hoewel het vooral een feestelijke gelegenheid is, maakt Pep gebruik van de situatie door zijn eerste doelstelling uit te spreken: met een gesloten middenveld spelen.

Het succes van het Bayern van Jupp Heynckes leunt op verschillende factoren. Een daarvan is de soliditeit van het tweetal verdedigende middenvelders (de *Doppelsechs* in het Duits), in dit geval Bastian Schweinsteiger en Javi Martínez. Het bestaat uit een koppel spelers die op de plek van de nummer 6 bewegen, die de ruimtes dichten en de bewegingsruimte van de tegenstanders beperken. De *Doppelsechs* van Heynckes was formidabel en een van de redenen dat Bayern in het seizoen van de triple wist te triomferen. Zoals was te verwachten, stopt Pep Guardiola hier vanaf de eerste minuut mee.

Toen Guardiola speler was, en hij behoorde langer dan een decennium tot de absolute top, speelde hij als enige middenvelder. Hij was de man die vóór zijn verdediging speelde en zijn elftal organiseerde. Bij Barça staat die positie bekend als de ‘4’. In Argentinië is het de ‘5’. In Duitsland de ‘6’, ofwel de *Zentraler Mittelfeldspieler*. In Spanje wordt het het *mediocentro* genoemd, de mid-mid. Het is de speler die de bal rechtstreeks van de verdedigers of de keeper ontvangt en, met het hele veld voor hem, kiest hoe en waar het spel geopend wordt. Het is de speler die belast is met het onderscheppen van de voorlaatste pass van de tegenstander, hij die in staat is te voorkomen dat de defensie achter de feiten aan loopt bij een niet te stoppen counter, waardoor hij defensief sterk in zijn vel moet zitten.

Nou was het zo dat Guardiola, fragiel en langzaam, geen enkele defensieve kracht

bezat, waardoor hij altijd een aanvallende speler was, de architect van de aanval. Johan Cruijff was al met hem bezig toen hij nog niet eens in het tweede elftal speelde. Cruijffs assistent, Carles Rexach, zei op een dag eind jaren tachtig tegen hem: 'De beste van de jongens is Guardiola, maar hij speelt niet.' En Cruijff zette hem in het eerste elftal en liet hem spelen. Hij droeg het rugnummer 4 en hij was het die die positie van FC Barcelona zijn naam gaf. Hij debuteerde al snel in het Dream Team dat Cruijff opzette, dat aan de basis had gestaan van het briljante en succesvolle spel van Barça van decennia. Zich bewust van zijn beperkingen, wijdde Pep zich aan het sterker maken van zijn sterke punten. Omdat hij niet snel was, liet hij de bal sneller dan wie ook rond gaan; omdat hij niet sterker was dan zijn tegenstanders, zette hij ze voor schut met zijn passes; omdat hij niet als de beste kon verdedigen, koos hij voor de aanval. Als speler liet Guardiola zien wat hij later als trainer zou doen: uit angst om te worden aangevallen, kiest hij ervoor degene te zijn die aanvalt. Guardiola is een trainer die het fysiek harde spel voorkomt door rond te spelen, die de snelheid in het spel houdt door middel van de balcirculatie.

Op een dag in december 2013, na de training aan de Säbener Strasse, vat hij zijn carrière als speler samen in een paar woorden: 'Denk je dat ik elf jaar bij Barça zou hebben gespeeld als ik was aangewezen op mijn snelheid, mijn fysieke kracht of mijn capaciteit om te scoren?' In heel zijn carrière bij Barcelona maakte hij slechts dertien doelpunten in 385 wedstrijden.

Om te overleven in de jungle van het voetbal moest hij zich een paar in dit spel ongebruikelijke kwaliteiten eigen maken: de volgende pass aanvoelen nog vóór hij de bal aannam, het lichaam zo trainen dat de techniek het werk deed en het spel verbeteren door via de pass zijn ploeggenoten te ondersteunen. Wat hem het meeste plezierde aan zijn spel was het doorbreken van de linies van de tegenstander via de splijtende pass. 'Als er een linie van vijf tegenstanders voor me staat, zullen ze aannemen dat ik de bal om hen heen laat rondgaan, van de ene naar de andere flank, in de vorm van een 'U', zonder gevaar en zonder diepte. Die linie van vijf bevindt zich dicht bij hun linie van vier verdedigers, en beide linies lopen dicht op elkaar, zodat ze me dwingen om hen heen te bewegen om geen risico te lopen. Daarom moet ik twee vleugelspitsen heel diep zetten zodat ze vrij aanspeelbaar zijn, en de rest van de aanvallers tussen de linies laten bewegen. Ik moet die linie van vijf zien te verrassen, haar een beetje laten bewegen, opschudden, ontregelen, de spelers laten geloven dat ik via een van de flanken ga, en dan vanuit het niets een pass door het midden geven naar een van mijn aanvallers. En dat is dat. Ik heb ze op het verkeerde been gezet, en op dat moment hebben ze 180 graden moeten draaien en rennen naar hun doel. Op die manier heb ik steeds het verschil kunnen maken.'

Hetzelfde zoekt Pep in zijn eigen centrale middenvelder. Bij Barça vond hij die speler in Sergio Busquets. Nu bevindt hij zich in Weiden in Oberpfalz, eind juni 2013, en daar is Pierre-Emile Højbjerg. Al na twee trainingen was hij gevallen voor de kwaliteiten van Højbjerg. Hij had heel goede dingen over hem gehoord: uitmuntende rapporten, een debuut in april onder leiding van Heynckes en een buitengewone toekomst. Højbjerg heeft er oog voor, een speciale blik die hem in staat stelt een linie van vijf tegenspelers tegemoet

te treden en haar met één simpele pass uit te spelen. Pep vermoedt dat hij de Busquets van Bayern kan worden, hoewel hij op dit moment nog maar een zeventienjarige belofte is die nog veel moet leren.

Højbjerg is dan ook de enige van de 23 spelers van Bayern die de hele 90 minuten volmaakt van de vriendschappelijke wedstrijd die het startschot van het seizoen is. De wedstrijd eindigt in een 1-15-overwinning voor het team uit München, en het is duidelijk dat er weinig aan toe te voegen valt. Het eerste basisteam van Guardiola werd gevormd door deze elf spelers: Neuer; Lahm, Kirchhoff, Can, Contento; Højbjerg, Schöpf, Strieder; Markoutz, Müller, Rankovic.

Ik moet hier even iets uitleggen over de nomenclatuur. Elk land heeft zijn eigenaardigheden als het aankomt op voetbalterminologie. We hebben gezien dat eenzelfde type speler, de verdedigende middenvelder, in Duitsland aangeduid wordt met de '6', in Argentinië met de '5' en bij Barça met de '4', waar hij ook wel 'pivote' wordt genoemd, de 'spil'.

Iets dergelijks gebeurt bij de numerieke schema's die proberen de plaatsing van de spelers op het veld aan te duiden. Guardiola veracht ze: 'Het zijn maar telefoonnummers.' Een van zijn leermeesters, Juanma Lillo, gaat nog verder: 'Ze staan zelfs niet bij de aftrap op die positie.' Maar om toch enig houvast te hebben, gebruiken we deze schema's. Als we in Spanje zeggen dat Guardiola altijd met een 4-3-3 speelt, zegt men in Duitsland dat dit een 4-1-4-1 is. Het lijkt heel verschillend, maar het is precies hetzelfde. Vier verdedigers, een verdedigende middenvelder, twee centrale middenvelders, twee buitenspelers en, vóór iedereen, een spits. Geen van deze schema's is in staat de complexiteit van het spel van een team vast te leggen. In elk geval, om te refereren aan het Bayern van Guardiola zal ik meestal de term '4-3-3' gebruiken.

Pep debuteerde met één verdedigende middenvelder, zoals te verwachten was. Als speler hield hij zich altijd ver weg van de Doppelsechs omdat het de mogelijkheden inperkte. Het verkleinde zijn ruimte op het veld, het zorgde ervoor dat hij de acties die hij voor het team wilde maken niet kon uitvoeren, het beperkte zijn bewegingsvrijheid, en bovenal ging het tegen zijn principes in als voetballer: dat hij de volgende pass al bedacht moest hebben, nog voor hij de bal had aangenomen. Met een dubbele verdedigende middenvelder voelde Guardiola zich verloren en in de verdrinking staan. Daarom vermijdt hij het als trainer wanneer hij dat maar kan, hoewel hij in de loop der tijd zijn eigen versie hiervan toch zou vinden.

Højbjerg speelt heel goed. Guardiola identificeert zich met de jonge Deen. Hij ziet hoe hij zijn lichaam gebruikt bij de aanname van de bal en hoe hij doet alsof hij de bal naar één kant zal schieten, terwijl hij in werkelijkheid de andere kant op wil. Pep is ervan overtuigd dat hij een ruwe diamant in handen heeft die hij in de volgende drie jaar zal moeten bijlijpen, de periode waarvoor hij getekend heeft als trainer van Bayern.

Weiden is in een feeststemming, ondanks de einduitslag van 1-15. De jonge Oostenrijker Oliver Markoutz maakt na tien minuten het eerste doelpunt van het tijdperk

Guardiola. Bij rust staat er een schamele 0-3 op het bord, maar de fans worden wild in de tweede helft, wanneer Bayern met deze elf mannen speelt: Starke; Rafinha, Wein, Boateng, Schmitz; Højbjerg, Weihrauch, Kroos; Weiser, Ribéry, Green.

De tweede helft is een Toni Kroos-festival, hoewel de foto's gemaakt worden van twee jonge spelers: Patrick Weihrauch, een handige speler in de kleine ruimte, die vier doelpunten maakt, en Julian Green, een vlijmscherpe vleugelspits, die er drie mag bij schrijven. Kroos zorgt voor de circulatie en continuïteit van het spel en dat doet hij zowel vanaf links, zijn gebruikelijke positie, als vanaf rechts. Ze krijgen geen echte tegenstand, maar Pep gebruikt de 45 minuten om er zeker van te zijn dat wat hij tijdens de eerste training al had aangevoeld klopt: Toni Kroos wordt de vitale factor bij de omschakeling. Hij is niet alleen een heel goede speler, hij is ook erg listig. Hij zal de leiding in handen krijgen.

Franck Ribéry speelt voor het eerst als valse nummer 9, een positie waar Guardiola erg van houdt, omdat hij hem ontwikkelde voor Leo Messi en ervoor zorgde dat de Argentijn de gevaarlijkste speler ter wereld werd. De positie was geen uitvinding van Pep: hij diepte hem weer op uit zijn herinneringen. De valse nummer 9 bestaat al sinds de tijd van de Argentijn Adolfo Pedernera, een van de leiders van *La Máquina* van River Plate (1936-1945), hoewel de eerste echt grote speler op die positie de Hongaar Nándor Hidegkuti was, hoofdrolspeler in de grote successen van zijn nationale selectie, de selectie van de Magische Magyaren in de jaren vijftig. Voetballers als Alfredo Di Stéfano, Michael Laudrup en Francesco Totti zijn goede valse nummers 9 geweest, maar toch was de positie lange tijd in de vergetelheid geraakt tot Guardiola hem op 2 mei 2009 weer nieuw leven inblies.

Het was in het Santiago Bernabéu tegen Real Madrid. Inzet was het nationale kampioenschap, de eerste van de drie die Pep met Barça zou weten te winnen. En de Catalaanse trainer liet zijn bom afgaan. Na tien minuten gespeeld te hebben, met nog 0-0 op het scorebord, gaf hij een aanwijzing en Messi en Samuel Eto'o verwisselden van positie. Eto'o, centrale spits, ging naar de rechterflank en werd vleugelspits. Messi, tot dan toe rechtervleugelspits, bezette het centrale deel van het veld, niet heel diep, maar teruggetrokken als een extra middenvelder. De centrale verdedigers van Real Madrid, Metzelder en Cannavaro, wisten niet wat ze met de wissel aan moesten.

In november 2013, toen ik dit boek voorbereidde, at ik in Düsseldorf met Christoph Metzelder. Hij herinnert zich nog altijd wat er toen gebeurde: 'Ik geloof dat de eerste wedstrijd waarin Pep de valse nummer 9 inzette, tijdens die Madrid-Barça was die in 2-6 eindigde. Hij zette Eto'o op rechts en Messi in het midden. Fabio [Cannavaro] en ik zeiden tegen elkaar: "Wat doen we? Volgen we hem naar het middenveld of blijven we hier achter?" We wisten niet welke kant we op moesten en het was onmogelijk hem te dekken.'

Het Barça van Guardiola won die wedstrijd dus met een historische 2-6, waardoor het de titel won, maar dat vooral een vruchtbare en ongekende periode inluidde. De valse

nummer 9 wordt nu nog steeds gezien als een uitzonderlijke actie van Guardiola. Niet omdat hij hem bedacht, maar omdat hij hem opnieuw uitvond via een exceptionele speler als Messi.

Hoe kwam hij erop die positie nieuw leven in te blazen? Het gebeurde één dag voor de wedstrijd. Het was een feestdag, vrijdag 1 mei 2009. Guardiola was op het sportcomplex van Barcelona gebleven om zijn tegenstander te bestuderen. Twee dagen lang analyseert hij het team dat hij moest zien te verslaan, hij onderzoekt de zwakke en de sterke punten. Hij ziet hele wedstrijden terug en de video's van zijn assistenten. Dat waren toen al Domenèc Torrent en Carles Planchart, die nu bij Bayern werken. De dag voor de wedstrijd sluit hij zich op op kantoor, zet muziek op, meestal rustige, en zoekt naar de oplossing voor zijn probleem. Waar moet hij zijn rivaal aanvallen? Waar moet hij overwicht zien te creëren? Het is de zoektocht naar de inspiratie die, uiteraard, maar heel af en toe komt. Pep zelf legde het in september 2011 in Barcelona, toen hij een medaille ontving van het Catalaanse parlement, als volgt uit: 'Voor elke wedstrijd sluit ik me op in een ruimte die ik voor mezelf gecreëerd heb, ik kijk twee of drie video's van de tegenstander, pak pen en papier, en maak aantekeningen. Dat is het moment dat er iets geweldigs kan gebeuren, iets wat mijn beroep de moeite waard maakt, en dat is wanneer ik begrijp dat ik het ei van Columbus heb ontdekt, dat ik gestuit ben op de sleutel om te winnen. Het is een sensatie die misschien een minuut duurt, een minuut en twintig seconden hooguit, maar het is precies dat wat mijn beroep de moeite waard maakt.'

Toen hij dat bijna magische gevoel aan het publiek omschreef, dacht hij waarschijnlijk aan die bewuste 1 mei. Het was een sleutelmoment. Hij meende een nooit eerder vertoonde oplossing te hebben gevonden om Real Madrid te verslaan, dat op dat moment al zeventien achtereenvolgende speeldagen niet verloren had in de competitie. Toen hij terugdacht aan een vorige wedstrijd tussen de twee teams, merkte Pep op dat de pressie van de Madrileense middenvelders Guti, Gago en Drenthe op Xavi en Touré heel fel was geweest, maar dat hun centrale middenvelders Cannavaro en Metzelder daar niet aan hadden bijgedragen. Beiden waren ver achterin blijven staan, dicht bij het zestienmetergebied van keeper Casillas, en ze lieten veel ruimte openliggen tussen de twee linies van Madrid. Een gigantische, lege ruimte.

Het was tien uur 's avonds en Pep was alleen in het sportcomplex van Barça. Niemand was er meer, zelfs zijn assistenten niet, alleen hij in een zwak verlichte ruimte. Hij stelde zich voor hoe Messi vrij bewoog in die lege ruimte in het Bernabéu, achter de rug van de Madrileense middenvelders, en hoe hij in zijn eentje Metzelder en Cannavaro tegemoet zou treden, versteend aan de rand van het strafschopgebied, twijfelend of ze de Argentijn zouden moeten aanpakken. Hij zag het zo helder voor zich dat hij de telefoon pakte. Hij belde niet naar een van zijn analisten, noch naar Xavi, het brein van zijn elftal. Hij belde meteen naar Messi: 'Leo, met Pep, ik heb iets belangrijks, iets heel belangrijks. Kom. Nu. Meteen,' zei hij.

Om halfelf 's avonds klopte de eenentwintig jaar oude Leo Messi zachtjes op de deur van Peps kantoor. De trainer liet hem de video zien en stopte het beeld terwijl hij hem de

lege ruimte toonde die vanaf de volgende dag van hem zou worden: de Messi-zone, die van de valse nummer 9. 'Leo, morgen in Madrid begin je op de flank, zoals altijd. Maar zodra ik je een teken geef ga je achter de rug van de middenvelders spelen en beweeg je in de zone die ik je zojuist getoond heb. Het is hetzelfde wat we afgelopen september in Gijón hebben gedaan,' legde hij uit.

In Gijón, op 21 september 2008, met het water aan de lippen nadat ze de eerste competitiewedstrijd tegen Numancia hadden verloren en de tweede tegen het kleine Racing Santander hadden gelijkgespeeld, stond Guardiola's toekomst bij Barça meteen al op het spel. Hij besloot Eto'o naar de rechterflank te sturen en Messi als valse nummer 9 te laten spelen, zoals de jonge Argentijn dat al heel vaak gedaan had in zijn tijd als junior. Barça won de wedstrijd met grote cijfers (1-6), en zo begon de triomftocht van Pep. Zeven maanden later komt de trainer met hetzelfde plan op de proppen, en legt het persoonlijk uit aan de hoofdpersoon: 'Leo, wanneer Xavi of Andrés zich bezighouden met hun linie en je de bal toespelen ga je recht op het doel af, recht op Casillas.'

Het was iets wat ze samen geheimhielden. Niemand anders in Barça wist wat Pep die avond van 1 mei aan Messi had verteld, behalve Tito Vilanova een dag later, toen ze al met de hele selectie in het hotel waren. Enkele minuten voor aanvang van de wedstrijd nam Guardiola Xavi en Iniesta apart en zei tegen hen: 'Als je Leo in het midden achter de linie ziet staan, twijfel niet en speel hem de bal toe. We gaan het doen zoals in Gijón.'

Op 2 mei 2009 verpletterde Barça Real Madrid met 2-6, Messi werd een valse nummer 9 en Pep glimlachte gelukzalig.

Sindsdien vertrouwt Guardiola op die speelwijze. Vandaag in Weiden speelt hij voor het eerst met zijn valse nummer 9 uit München: Franck Ribéry. Hij had het hem al tijdens zijn eerste training verteld, in de Allianz Arena, maar het is iets wat de Fransman nog niet helemaal kan plaatsen. Gevormd door het straatvoetbal wil Ribéry de bal aan een flank ontvangen, een rush maken, zijn verdediger uitspelen en zich naar het doel van de tegenstander begeven om een assist te geven aan een ploeggenoot. Hij vindt het moeilijk te begrijpen dat hij een kwalitatieve stap voorwaarts kan maken, als hij zijn positie naar het midden verlegt en niet meer aan de flank denkt, dat hij een van zijn dode hoeken vergeet; als hij zich iets laat zakken, de bal tussen de linies aanneemt, achter de middenvelders van de tegenstander, en de centrale verdedigers tegemoet treedt op zoek naar een goal. Guardiola is ervan overtuigd dat er in zijn selectie drie of vier spelers in staat moeten zijn om als valse nummer 9 te spelen: Mario Götze, Franck Ribéry, Arjen Robben en Thomas Müller. Hij probeert het als eerste met de Fransman, hoewel het niet al te goed gaat.

Ribéry begint centraal en hij speelt goed samen met Kroos, Weiser en Weihrauch, maar al snel verplaatst hij zich naar de linkerflank, zijn natuurlijke positie, waar hij zich op zijn gemak voelt ondanks dat de lijn hem inperkt. Een tijd lang dringt Guardiola niet aan, maar hij vergeet zijn doelstelling ook niet. Zoiets zou hij nooit vergeten. Hij verlegt slechts even zijn aandacht en wacht op het juiste moment. Hij zal zijn kans afwachten tot

Ribéry als valse nummer 9 aan de slag kan.

Weiden in Oberpfalz is in een feeststemming, ondanks, of misschien wel dankzij de fikse nederlaag. De fans van Bayern hebben een paar van hun sterren van dichtbij gezien, de recente winnaars van de triple, die nu versterkt zijn met Pep Guardiola, de trainer met de uitstraling van onoverwinnelijkheid. Maar terwijl de supporters van hun idolen genieten, trekt de trainer zich in gedachten terug: Højbjerg als enige verdedigende middenvelder, Kroos als de spil van de tempowisselingen van het team, Ribéry als valse nummer 9.

Er is veel om over na te denken.

‘Heb je het potentieel gezien van Lahm?’

Regen, 30 juni 2013

Over vier dagen begint Borussia Dortmund aan de trainingen van het nieuwe seizoen en zal Bayern zijn tweede vriendschappelijke wedstrijd spelen. Ditmaal in Regen. Wanneer de spelers de kleedkamer betreden staat er een tafel met broodjes, taarten en frisdranken. Meerdere spelers gaan voor de chocoladetaart. Guardiola is verbaasd dat hij nu al voor de tweede dag achter elkaar een tafel met gebak ziet staan. Ze hebben nog een uur en een kwartier voor de wedstrijd tegen TSV Regen, en hij vraagt aan Kathleen Krüger waarom de lokale club Bayern voorzien heeft van broodjes en taarten, zoals dat ook een dag eerder in Weiden in Oberpfalz gebeurd was. In werkelijkheid komen ze slechts tegemoet aan een traditie van Bayern. In de bus op de terugweg naar München praat Pep met Matthias Sammer: ‘We hebben een voedingsdeskundige nodig,’ zegt hij hem.

Regen bevindt zich dicht bij de grens van Duitsland met Tsjechië, op anderhalf uur van München. De lokale club, TSV, speelt in de zevende divisie van Duitsland en werd in 1888 opgericht. De wedstrijd werd georganiseerd om de 125e verjaardag van de club te vieren. Zevenduizend toeschouwers drommen samen op de kleine tribune van Regen en klappen luidruchtig, wanneer Daniel Kopp met het eerste doelpunt van de wedstrijd de thuisploeg op voorsprong zet. Het is een zonnige dag en Guardiola heeft een opstelling gemaakt die herinnert aan het Barça van zijn laatste dagen als trainer: hij plaatst de spelers in een 3-4-3-formatie, met Emre Can, Boateng en Contento als enige verdedigers. De Catalaanse journalist Isaac Lluç, de enige die permanent het eerste seizoen van Pep in Bayern zal verslaan, zal het in zijn wedstrijdverslag voor het dagblad *Ara* als volgt omschrijven: ‘Guardiola heeft de Duitse kampioen laten drinken van de cruijffiaanse bron, die van de 3-4-3.’

Als speler trainde Guardiola op de 3-4-3 die Cruïff Barça voorhield. Als trainer paste hij hem in zijn laatste seizoen bij Barcelona volhardend toe. Hij gebruikte hem voornamelijk om een plek vrij te maken in de basiself voor Cesc Fàbregas, die net was teruggekeerd naar de Barcelonese club. Hoewel spelen met slechts drie verdedigers heel risicovol lijkt, legde Pep zijn team veel tactische eisen op waardoor hij erin slaagde uitmuntende resultaten te behalen. Waaronder een herstel in het Bernabéu tegen het Real Madrid van José Mourinho, dat na 27 seconden op voorsprong was gekomen na een doelpunt van Benzema. Guardiola, die met 4-3-3 was begonnen, veranderde de opstelling na tien minuten in een 3-4-3 en won uiteindelijk ruim (1-3).

In Regen besluit hij in de eerste helft die opstelling te gebruiken. De doelstellingen van de seizoensvoorbereiding zijn: alles proberen en de spelers bestuderen. Hoewel het vreemd lijkt, kent Pep de spelers van Bayern niet. Kent hij ze niet? Natuurlijk weet hij wel

wie ze zijn, kent hij hun geschiedenis en hun sterke en zwakke punten. Dat zou wat zijn als hij niet wist wie Ribéry, Lahm of Neuer waren! Maar de trainer is op zoek naar een veel diepere kennis, de oppervlakkigheid van een eenvoudig scoutrapport achter zich laten en zich helemaal bewust zijn van wat elke speler kan bijdragen en, in het bijzonder, wat hij van ze kan eisen. Hij wil hun grenzen opzoeken.

In zijn periode als trainer van Barcelona ging het verhaal dat Pep elke positie in zijn elftal dubbel bezet wilde hebben: twee rechtsbacks, twee linksbacks, twee centrale aanvallers... Maar daar klopte niets van. Pep wilde juist het tegenovergestelde: hij zocht spelers die op twee posities in het veld kunnen spelen. En, indien mogelijk, drie. Hij zocht spelers die middenvelder kunnen zijn, centrale verdediger of verdedigende middenvelder, zoals Sergio Busquets. Of die verdedigende middenvelder zijn, maar ook back, aan welke zijde van het veld dan ook, en centrale verdediger, zoals Javier Mascherano.

De reden van deze voorkeur is dat hij graag met een kleine selectie werkt. Zijn ideaal zou zijn om slechts twintig spelers te hebben, niet meer. Maar dat ze allemaal, buiten de specialisten gerekend, zoals de keepers, op drie verschillende posities uit de voeten kunnen en overall een goed resultaat kunnen neerzetten. Guardiola weet perfect dat hij spelers heeft met die eigenschap: Javi Martínez kan verdedigende middenvelder zijn, maar ook aanvallende middenvelder of centrale verdediger, zoals hij aangetoond heeft bij zowel Bayern als Athletic Club de Bilbao. Maar hij is op zoek naar meer: hij wil weten wat hij van elk van zijn spelers kan verlangen. En dit is het moment om erachter te komen, in de voorbereiding op het nieuwe seizoen, wanneer er nog geen verplichtingen zijn. Hij had gevraagd om de trainingen al heel vroeg te mogen beginnen, tien dagen eerder dan Borussia Dortmund, om deze taak te kunnen uitvoeren.

Waar hij zich in Weiden op Ribéry had gericht, houdt hij zich in Regen vooral bezig met Philipp Lahm. Zoals Isaac Lluch in zijn verslag schrijft: 'De eeuwige aanvoerder van Bayern en de Duitse selectie is rigoureuus verplaatst naar de positie van aanvallende middenvelder, zodat het spel veel ruimte krijgt en er offensieve acties kunnen plaatsvinden. Het was de belangrijkste aanpassing van de dag.' Lahm heeft gespeeld als middenvelder, rechts van de enkele verdedigende middenvelder, wederom Højbjerg.

Bayern wint met gemak zijn tweede vriendschappelijke wedstrijd (1-9). In de bus op weg naar huis praat Guardiola met Sammer en vraagt hem om een voedingsdeskundige voor het team. Hij wil geen gebak of broodjes meer. Voor Pep is de voeding van de speler een belangrijk facet waar rekening mee gehouden hoort te worden, in het bijzonder na afloop van een wedstrijd. Zijn criteria zijn niet per se radicaal, maar ze luisteren wel nauw. Sammer heeft niet lang nodig om gehoor te geven aan deze vraag: een week later zal Mona Nemmer zich in het Italiaanse Trentino aansluiten bij de staf uit München. Het is gedaan met de gebakjes.

In de bus op de weg terug naar München is Pep met zijn hoofd al weer bij iets anders: hij denkt aan Lahm. De reis terug is een eenrichtingsgesprek van Guardiola richting Domènec Torrent, de assistent-trainer, die naast hem zit: 'Heb je het potentieel gezien van

Lahm? Heb je gezien hoe hij op de passes anticipeert? Heb je gezien hoe hij zich omkeert en de bal afschermt? Hij kan zowel als back als op het middenveld spelen,' vertelt hij hem, waarmee hij een van de grote veranderingen van het seizoen aankondigt...

‘Thiago komt.’

Arco, 6 juli 2013

Ik had niet beseft dat dit het eerste weekend van juli is, het begin van de zomervakantie. Toeristen uit half Europa verdringen zich op de vliegvelden en snelwegen en, alsof dat nog niet genoeg was, ik rijd verkeerd: in plaats van over de oostelijke oever van het Gardameer te rijden, ga ik over de westelijke. Het is een prachtige route, langs met bloemende versierde dorpjes: Salò, Bogliaco, Gargnano, Campione, Limone sul Garda, maar die je niet sneller dan met veertig kilometer per uur mag doorkruisen. Zo duurt het lang voor je in Trentino bent.

Voor het vierde jaar op rij opent Bayern zijn seizoen in deze Noord-Italiaanse regio. De regio draagt een flinke som bij, plus de kosten voor het verblijf, opdat de club uit München zich hier installeert, want ze zorgen voor heel wat toeristen. En ik kan jullie zeggen: Trentino zit overvol, en niet alleen met Duitse toeristen. Guardiola en zijn mannen zorgen voor een hele aanloop van mensen. Ik woon de stage bij, want na de eerste drukke dagen in München heeft Pep ermee ingestemd een kop koffie te drinken en over dit boek te praten. Het moet in Trentino gebeuren, waar rust heerst en hij de tijd heeft.

De aankomst in Arco, het trainingscentrum van Bayern, levert twee problemen op: het eerste is dat de zaterdagssessie achter gesloten deuren plaatsvindt, zonder toegang voor het publiek of de media. Tijdens zijn vier jaar bij Barça werkte Guardiola de trainingen achter gesloten deuren af en het was te verwachten dat hij hetzelfde bij Bayern zou doen. Uli Hoeness, de voorzitter, heeft hem gevraagd dat hij zo veel mogelijk trainingen in de openbaarheid houdt, zodat de fans toegang hebben tot de spelers, en de voorzitter en de trainer zijn voor het hele seizoen overeengekomen dat de trainingen na de wedstrijd altijd openbaar zullen zijn, maar dat het overgrote deel van de andere trainingen besloten zal worden.

Er zijn twee redenen voor deze opstelling: hij houdt ervan te werken zonder afleiding en hij wil voorkomen dat de manoeuvres waarop hij de spelers laat oefenen tijdens de trainingen in de openbaarheid gebracht worden. Hij werkt niet alleen met het oog op de strategie voor één wedstrijd: de trainingen moeten een continu leerproces vormen, uitgesmeerd over een heel jaar. Bij elke training wil hij één aspect van het spel benadrukken, legt hij de spelers een beweging uit en oefent hij er met hen op. Mettertijd herhaalt hij die. Op die manier leert de selectie meerdere acties, manoeuvres en spelsituaties onder de knie te krijgen. Later, wanneer dat noodzakelijk is, draagt hij hun op ze in de praktijk te brengen tijdens een wedstrijd.

Anders gezegd: Guardiola is in het bezit van een uitgebreid repertoire aan ideeën en voetbaltechnische manoeuvres die hij dag in dag uit zijn mannen aanleert. Zijn methodiek

heeft niet zozeer betrekking op de eerstvolgende wedstrijd, maar op ieder afzonderlijk moment van het seizoen. Daarom wil hij op de meest discrete manier mogelijk zijn werk kunnen doen. Wanneer hij naar München terugkeert hangt hij zelfs een gigantisch doek voor veld nummer 1 van de Säbener Strasse.

De volgende geweldige verrassing is dat Pep besloten heeft me vrije toegang te geven tot het elftal. Ik had bepaalde faciliteiten verwacht, dat ik een kop koffie met hem zou kunnen drinken, dat ik het project van dit boek zou kunnen voortzetten. Maar het onverwachte besluit van Guardiola zorgt voor een drastische wijziging van het aanvankelijke idee: vrije toegang hebben betekent hem overal aan het werk zien en horen, al vooraf te weten komen hoe hij traint, wat er gebeurt, wat er besloten en gepland wordt. Het staat gelijk aan helemaal opgenomen worden in een mondiaal topteam en een lawine aan interne informatie ontvangen. In mijn dromen had ik nog niet kunnen voorzien dat de Europese kampioen en de meest succesvolle trainer van het afgelopen decennium me zo'n voorrecht zouden gunnen.

In ruil daarvoor heeft hij slechts één eis: totale discretie tijdens het seizoen. 'Schrijf in het boek wat je ziet en wees zo kritisch als je wilt, maar tijdens het seizoen breng je niets naar buiten van wat je hierbinnen ziet,' zegt hij tegen me.

Het is een heel acceptabele overeenkomst en ik bedank hem ervoor. Eén jaar lang zal ik alle perikelen van het team mogen meemaken: de blijdschap en het verdriet, de blessures, de tactische oefeningen, de opstellingen, de ziektes, de slechte gebaren, de goede, de strubbelingen, de loftuitingen, de twijfels, de gewenste transfers... Ik zal het allemaal te weten komen, maar als journalist zal ik mijn mond moeten houden en alles voor dit boek moeten bewaren.

Dus blijven de poorten van het stadion in Arco gesloten voor de training van 6 juli 2013. Twee dagen geleden is Bayern in Trentino aangekomen, en Guardiola heeft van de ochtend van de vrije dag gebruikgemaakt om zijn spelers een video te laten zien van hoe je druk zet op een tegenstander. Het zijn beelden die geschoten zijn tijdens de eerste zeven trainingen en de trainer legt zijn mannen uit dat hij geen lange sprints wil zien: hij wil Ribéry en Robben niet bij elke actie tachtig meter zien rennen om de verdedigers achterna te zitten. De pressie die Pep zoekt duurt 'maximaal vier seconden'.

De training van vanmiddag is gewijd aan het onder druk zetten van de tegenstander. De verdedigers en een verdedigende middenvelder stellen zich op om het spel weer te beginnen en de aanvallers zetten op een agressieve manier pressie, met als doel ze de bal af te pakken. Neuer blinkt uit om zijn balbeheersing en Mandžukić om zijn agressiviteit à la Eto'o waarmee hij de opdrachten van Guardiola uitvoert, die luid blijft roepen hoe je de verdedigers het beste onder druk kunt zetten. 'Het is "viersecondenpressie". Ik wil Ribéry niet zijn back over de hele lengte van het veld zien achtervolgen. Tot halverwege het veld, en dat is het. Wat we moeten zien te bereiken is dat we allemaal tijdens die paar seconden druk zetten, en onmiddellijk en heel diep in het veld de bal heroveren,' legt hij uit.

Wanneer de sessie is afgelopen, gaat Pep op een bankje zitten en zet zijn ideeën uiteen:

‘We hebben intense en gedetailleerde trainingen nodig. Als we alleen maar mandekking zouden willen doen, hoef je niet te trainen. Dan zou ik hier gaan zitten en basta. Maar als we op een bepaalde manier willen spelen, moeten we heel hard trainen om de juiste manoeuvres te kunnen uitvoeren.’

Hij neemt nergens anders genoeg mee: als ze willen spelen zoals hij gelooft dat het moet, is dit harde werken essentieel. ‘We moeten met de hoogste intensiteit trainen. Het is als met de rondo’s: of je doet ze zo snel mogelijk of je doet ze niet. Als de spelers ze niet willen doen, kunnen we ook een bergloopje organiseren, maar in dat geval zullen we niet zo goed spelen als ik denk waar we toe in staat zijn,’ waarschuwt hij.

Een zone verdedigen en niet de man, hoekschoppen en inwerpen, de tegenstander vier seconden onder druk zetten, dat de speler die het dichtst bij de tegenstander met de bal is druk hoort te zetten, op het middenveld geduldig wachten om ruimtes te creëren, samen optrekken... Pep zet zijn fundamentele principes van het spel uiteen. ‘Dit elftal heeft alleen wat rust nodig. De rest heeft het al. Rust op het middenveld. Vanaf Neuer goed opbouwen, samen optrekken, heel compact tijdens het eerste stuk. Rustig, stap voor stap de actie maken, zodat niemand van ons de aansluiting mist. Samen optrekken, het middenveld doorkruisen en dan, *pats!*, als buffels erbovenop,’ legt hij uit.

Kroos weet hoe hij zich die rust moet opleggen. Schweinsteiger en Götze ook. En Thiago.

‘Thiago komt,’ bevestigt hij. Ik moet het hem verschillende keren vragen: ‘Welke Thiago? Thiago Alcántara? De Thiago van Barça? De parel van de opleiding van Barça?’

‘Ja, die Thiago,’ antwoordt hij.

Als het Bayern lukt om Mario Gómez aan Fiorentina te verkopen, en alles wijst erop dat het zal lukken, want de speler is het ermee eens, zal het geld gebruikt worden om Thiago vast te leggen, die Barcelona al vanaf de zomer van 2011 wil verkopen, een jaar voordat Guardiola de Catalaanse club verlaat.

Mario Gómez heeft een heel professionele instelling. Hij traint met dezelfde intensiteit als zijn ploeggenoten, ondanks dat zijn transfer naar de Italiaanse club nabij is. Eigenlijk zou Pep het geen probleem vinden om hem te behouden, want hij heeft waardering voor hem. Toch zou het niet veel zin hebben hem te handhaven naast de andere centrale spitsen, Mandžukić en Pizarro, in een team dat zonder twijfel met een valse nummer 9 zal spelen. Bovendien, voor die positie heeft hij al Mario Götze, Thomas Müller en Franck Ribéry. Daarom is het vertrek van Gómez onvermijdelijk, en lijkt de komst van Thiago aanstaande.

Thiago heeft alleen maar naar een bod van Bayern willen luisteren, en de overeenkomst is al helemaal rond. Hoewel sommige media zeggen dat hij naar Manchester United zou kunnen gaan, staat de oudste van de broers Alcántara te popelen om weer met Guardiola aan de slag te kunnen. Hij is met vakantie en bevindt zich in een klein huisje in Begur, aan de Catalaanse Costa Brava, waar hij bijna geen contact heeft

met de buitenwereld. Hij heeft zelfs een speciale antenne moeten kopen om bereik te hebben met zijn mobiele telefoon, maar hij krijgt geen verbinding met het internet. Hij heeft voor een paar dagen de drukte verlaten om af te wachten of Mario Gómez bij Fiorentina zal tekenen en Rummenigge, de hoogste baas bij Bayern, de transfer in orde zal maken met Barça. Het worden acht heel lange dagen tot op 14 juli de transfer helemaal rond is.

Guardiola en zijn technische staf bij Bayern zijn verrukt. Ze zijn vol lof. De Duitse organisatie, die altijd wordt geprezen om haar efficiëntie, maar bekritiseerd om haar starheid, laat zich in Trentino van haar beste kant zien, waar het perscentrum dat Bayern heeft opgetrokken elk WK-hoofdkwartier maar bleekjes doet afsteken.

Bayern zorgt goed voor Guardiola en zijn staf. Het lijkt geen twijfel dat hij na de voorzitter de belangrijkste man van de club is. Alle werknemers doen hun best om ervoor te zorgen dat zijn plannen uitgevoerd kunnen worden. Men heeft het al over de efficiëntie van degene die de logistiek van de club verzorgt, en ook over de successen van de manager van het team, Kathleen Krüger, een jonge vrouw die tot voor kort als middenvelder speelde in het sterke vrouwenteam van Bayern, en die nu de touwtjes van het mannenteam strak in handen heeft.

Sinds een paar dagen is Pep gestopt met het nemen van lessen Duits. Zijn docente, fan van Borussia Dortmund, is in New York gebleven. Hij gelooft dat zijn dagelijkse omgang met de spelers en pers toereikend is om zich goed uit te drukken. 'De taal op het veld is vaak in de gebiedende wijs: *Druck* (pressie), *schwingen* (schieten), *sehr gut* (heel goed). Met dat soort taal kan ik voorlopig vooruit,' legt hij uit.

We hebben al gezien dat zijn Duits veel fouten bevat. Elke training, die hij met een ongebruikelijke intensiteit afwerkt, is een extra les.

Na de sessie die gewijd is aan de pressie van de aanvallers, nodigt Stefano, de verzorger van het stadion van Arco, ons uit voor een verfrissing. Het is een warme middag en het wordt op prijs gesteld. Stefano is een beschaafde kerel en hij legt ons iets opmerkelijks uit. Ondanks dat de stad zich in het noorden van Italië bevindt, dicht bij het Oostenrijkse Tirol, kent Trentino zo'n 450 verschillende soorten vruchten, waarvan sommige alleen in een warm klimaat kunnen groeien, zoals de avocado. Arco en Riva del Garda hebben een bijzonder ecosysteem, ze zijn gezegend met een microklimaat dat zorgt voor zulke natuurlijke overvloed. Aan de voet van de bergen strekt zich een fruitgaard uit.

Stefano weet veel van de lokale cultuur, geografie en natuur. Maar hij heeft ook een neusje voor het voetbal. 'Guardiola is de derde trainer van Bayern die ik in deze vier jaar heb ontmoet, en ik zal je één ding zeggen: Van Gaal leidde met zijn ogen, met de blik en de stilte. Heynckes was een trainer die iets dynamischer was en zijn spelers iets meer instructies gaf. Maar Guardiola, die is een wervelwind vol energie, een vulkaan...' zo verklaart hij.

‘Het idee is te heersen over de bal.’

Riva del Garda, 7 juli 2013

Er zijn geen andere klanten te vinden in het Lido Palace van Riva del Garda. Het hotel is helemaal gereserveerd voor Bayern. Op deze eerste zondag van juli staan twee bewakers voor het ijzeren hek dat het gebouw afschermt. Het ligt aan het meer, waar je kunt komen door een lang bebost pad af te lopen. Duizenden vogels begroeten de reiziger. Ze zingen onophoudelijk, harmonieus, en zorgen voor een omgeving die lijkt op die van een reclamefilmpje: als er ergens een rustige plek in de wereld te vinden is, dan is deze het wel.

Pep zit op het terras van het Lido Palace en bekijkt op zijn laptop de training van gisteren. Hij is geobsedeerd door voetbal en door zijn werk. Hij leeft voor het voetbal, en hij kan er alleen van genieten door zijn methodische en gedetailleerde werk. In de loop van het jaar zal hij af en toe uitroepen dat hij te nauwgezet en veeleisend is, en zich er meer van bewust moet zijn dat het voetbal ook blijdschap brengt aan hen die minder met de details bezig zijn, of meer aan het toeval en het pure talent overlaten. Maar het zijn verwijten die hij eigenlijk niet meent, waar hij eigenlijk niet al te zeer in gelooft.

Achter het raam bestudeert Domènec Torrent, de assistent-trainer, ook de training van gisteren op zijn computer. Het is een vreemde situatie. Pep zit buiten en Domènec binnen. Allebei controleren ze de viersecondenpressie waar ze gisteren op getraind hebben. ‘Ik bekijk hem liever onafhankelijk van Pep om mijn eigen oordeel erover te vellen en dat met het zijne te vergelijken,’ zegt de assistent-trainer, die nadrukkelijk de houding van zijn baas analyseert. ‘Pep is op volle snelheid begonnen. Zo gefocust was hij niet eerder. Ik heb tegen hem gezegd dat hij best rustig aan mag beginnen om de spelers niet zoveel concepten in één keer te geven. Het zijn tactisch heel intelligente spelers en ze zijn dankbaar voor het soort werk dat ze krijgen: veel bal en geen duurlopen, maar we moeten er rekening mee houden dat hij hun een vreemde taal leert.’

De term ‘taal’ valt geregeld tijdens de gesprekken van dat seizoen. Hij slaat op de bepaalde manier van het doorgronden van het voetbal, zowel qua spel als qua methodologie van de trainingen. Guardiola maakt onderscheid tussen idee, ‘taal’ en mensen.

Het idee is de essentie van de trainer en zijn team. Het is de synthese en de roeping. In het geval van Pep is het samen te vatten met de paar woorden die Johan Crujff – zijn vader op voetbalgebied – ooit uitsprak: ‘Het idee is te heersen over de bal.’

De ‘taal’ is de methode die je in staat stelt het idee op het speelveld tot uitvoering te brengen. Het is het samenspel van systemen, oefeningen en principes dat, via de training, aangewend wordt om het idee tot uitvoering te brengen.

Als laatste: de mensen. Zelfs het beste idee, of de meest uitgewerkte ‘taal’, zal niet goed begrepen worden als de spelers daar niet toe bereid zijn. Het gaat hier niet alleen om het gegeven of ze voetbaltechnisch bekwaam genoeg zijn om het idee in de praktijk te brengen, wat essentieel is, maar dat ze ook bereid zijn de geheimen van de ‘taal’ te leren, daaraan te werken en ze te verbeteren, ze zonder aarzeling in de praktijk te brengen.

Idee, ‘taal’ en mensen vormen samen het speelmodel en zijn fundamenteel voor het succes of de mislukking van de trainer.

Voor Guardiola is de uitdaging van Bayern München veel groter dan die hij meemaakte bij Barça, om één eenvoudige reden: bij Barça wordt de ‘taal’ van het spel al van kleins af aan aangeleerd. Duizenden kinderen doorlopen La Masía, het opleidingscentrum, en krijgen les in de ‘taal’ van Barça, die 25 jaar geleden door Cruïff werd vastgesteld en door grote trainers werd ontwikkeld. Een complete, gesloten, en zeer specifieke taal. Vanaf zes jaar sluiten honderden aspirant-voetballertjes aan bij de systematiek van het opleidingscentrum en leren een manier van spelen aan. Wanneer een van hen in het eerste elftal terechtkomt, heeft hij er meer dan 10.000 uur aan praktijk en training op zitten, steeds met dezelfde oriëntatie. Zodoende wordt hij een expert in deze ‘taal’.

Dat is bij Bayern niet aan de orde. Tenminste, niet met dezelfde diepgang. Er bestaat geen ‘taal’ en dus ook geen systematiek die hem moet bijbrengen. Het is dus een heel groot verschil voor Pep, zoals Domènec Torrent het benadrukt: ‘We leren ze een nieuwe taal aan en we moeten dat stap voor stap doen: alsof we ze eerst de getallen leren, daarna de dagen van de week, vervolgens de werkwoorden, et cetera... Het verschil is belangrijk en we moeten flexibel zijn en behoedzaam. Een voorbeeld: zij dekten voorheen een man en nu een zone. We willen niet dat ze de man volgen en hun positie verlaten, want als ze dat wel doen kan een pass van onze tegenstander de hele organisatie in de war schoppen. Maar het is een kwestie van tijd en ze leren het heel snel. De pressietraining van gisteren verliep heel goed, in aanmerking genomen dat het pas de tweede keer was dat ze erop traiden.’

De manier waarop de spelers zich tot Guardiola richten roept verbazing op. De klassieke hiërarchische afstand tussen trainer en speler is nergens te zien. Deze ochtend vol zangvogels lijkt de trainer deel uit te maken van de spelersgroep. Boateng en Alaba lopen over het terras en dollen met hem. Schweinsteiger onderbreekt hem even om aan zijn tafel te gaan zitten en afscheid te nemen. Hij keert terug naar München, samen met de arts Hans-Wilhelm Müller-Wohlfahrt, om zijn enkel te laten herstellen waaraan hij begin juni geopereerd werd. In Trentino zijn er minder apparaten tot hun beschikking en het herstel gaat te langzaam. Pep is er bezorgd om, want Basti is een sleutelfiguur in het spel dat hij voor ogen heeft. Zodat Guardiola hem moed inspreekt en wenst dat hij snel zal herstellen: ‘We hebben je nodig, Basti.’

De volgende die komt is Lorenzo Buenaventura, die een krachttraining afwerkt met de jongste spelers en met Arjen Robben, die zich nog maar net bij de selectie heeft gevoegd.

‘Robben hebben we dezelfde algemene training laten doen als de eerste dag in de Allianz Arena, die van de drie linies en de dekking. En hij heeft het snel en goed onder de knie gekregen,’ legt Buenaventura uit. Guardiola is geïnteresseerd in de vorderingen van de Nederlandse aanvaller. ‘Uitmundend, Pep, uitmundend. Hij heeft heel hard getraind,’ antwoordt hij.

Robben wordt een van de verrassingen van het jaar. Toen nog maar net was aangekondigd dat Guardiola naar Bayern zou gaan, in januari 2013, vroegen mensen zich massaal af of de nieuwe trainer de Nederlander erbij zou willen houden. Later zouden de doelpunten van Robben van doorslaggevende waarde blijken bij het binnenhalen van de Champions League, maar het gevoel dat Pep mogelijk niet met hem door zou gaan, bleef bestaan. Hij is met een formidabele instelling naar Trentino gekomen, alsof hij niet de maker van het doelpunt op Wembley was, maar een junior die nog een plek in het elftal moet verdienen. Vanaf de eerste training op deze zondag werkt Arjen als geen ander en hij overtuigt Pep van zijn instelling. Ik sprak met Robben zelf en zijn woorden lieten geen ruimte voor twijfel: ‘Ik begin dit seizoen met de bereidheid om me nieuwe ideeën eigen te maken,’ verklaarde hij.

Wie deze nieuwe voetbaltaal wil leren, moet daar de bereidheid toe hebben. En Peps spelers laten zien dat ze die bereidheid hebben. Nadat de trainer bereid was om Duits te leren, gaan de spelers nu zover om zich aan te passen aan de taal van de bal die de trainer uit Santpedor hun voorhoudt. Waar ze aanvankelijk nog opkeken van de rondo’s, de *Kreisspiele*, zijn ze nu vol enthousiasme. Dat bevestigt Toni Kroos, een van de gelukkigsten van de groep omdat hij het gevoel heeft dat hij en bal het goed met elkaar kunnen vinden. ‘De bal gaat heel snel,’ legt Daniel Van Buyten uit. ‘Dat maakt dat wij snel moeten spelen en denken.’

Lorenzo Buenaventura maakt van de gelegenheid gebruik om zijn trainer te definiëren: ‘Pep is geobsedeerd door zijn werk. En tegelijkertijd is hij een revolutionair. 99% van de trainers zou niets hebben veranderd, want Bayern had de triple gewonnen en waarom zou je dan iets veranderen! Maar hij probeert een stap verder te gaan. Hij probeert iets extra’s bij te dragen aan het voetbal en het elk jaar te laten evolueren. Er is de afgelopen 25 jaar drie keer een stempel op het voetbal gedrukt: tijdens het tijdperk van Sacchi, het tijdperk van de Nederlanders en dat van Pep,’ zo zegt hij.

Maanden later, tijdens de kerstvakantie, zal Fabio Capello iets dergelijks zeggen: ‘De komst van Guardiola is een van de drie belangrijkste gebeurtenissen van het moderne voetbal: de Nederlandse school, het Milan van Sacchi en het voetbal van Guardiola.’

Als we teruggaan naar Riva del Garda, blijkt dat de adaptatie aan de nieuwe ‘taal’ die Guardiola voorstelt niet eenvoudig of snel zal gaan. Lorenzo Buenaventura geeft zijn mening: ‘Het is niet hetzelfde als praten met Xavi en Iniesta, die al twintig jaar bij Barcelona spelen en daar alles geleerd hebben en er duizenden keren op geoefend hebben. Iets anders is het hier in de praktijk brengen en ze hier een tandje te laten versnellen. Pep begint goed, rustig, legt het A-B-C uit, maar plotseling versnelt hij en zonder dat je het

doorhebt is hij al bij Z aangekomen en heeft hij het hele alfabet gehad. En zo'n onderdompeling kan niet snel iets opleveren.'

Peps oren beginnen te tuiten, want ondanks de vogels kun je op dit terras alles horen. Dus komt hij erbij en doet hij ook een duit in het zakje: 'Ja, heel goed. Maar als we twee wedstrijden op rij verliezen zullen ze zeggen dat het is omdat we te veel rondo's doen en geen intervaltrainingen van 1000 meter, of omdat we de bergen van Trentino niet op zijn gelopen.' Hij gebaart, lacht en geeft Buenaventura een por. 'De spelers zullen het niet zeggen en iemand als Toni Kroos zegt dat hij het geweldig vindt om steeds met de bal te mogen trainen, maar als we verliezen is er vast wel iemand die zal schrijven dat het door onze trainingen komt.'

Buenaventura lacht. 'Ik heb met een dertigtal trainers gewerkt. Velen van hen waren goed en ze hebben me allemaal iets geleerd, maar dan gaat het om het een of andere detail, maar van Pep is me alles bijgebleven omdat hij iets uiterst belangrijks bezit in de sport: de bereidheid om risico's te nemen. Het is zoals die dag dat bij het hoogspringen een kerel [Dick Fosbury, 1968] ineens besluit ruggelings te springen en alle opgelegde schema's weet te doorbreken. Hoeveel kerels zijn daarvan in de voetbalwereld te vinden? Die bereid zijn de gebaande wegen te verlaten, het traditionele aan de kant te schuiven. Het is als met de beroemde zin: "Alles is al uitgevonden." Nou, kijk maar eens goed, dat klopt niet. Pep is in staat naar een ander land te gaan, het te analyseren, en precies te weten wat je moet controleren en hoe je het moet doen. En nieuwe dingen toepassen en risico's nemen.'

Bayern heeft net Mona Nemmer aangetrokken als voedingsdeskundige. De jongedame maakt vanochtend haar debuut. Ze zit op het terras van het Lido Palace, samen met de koks van het hotel, met wie ze het dieet samenstelt voor de komende dagen. Ze is 28 jaar oud, heeft ervaring opgedaan bij de Duitse juniorensselecties. Bayern is ingegaan op de vraag van Guardiola om op dit vlak, dat van de voedingsstoffen, actie te ondernemen. Er was nog ruimte voor verbetering, hoewel de voeding na afloop van een wedstrijd al uitzonderlijk goed geregeld was. De spelersbus heeft een eigen keuken, waardoor de spelers na een wedstrijd een portie vers gekookte pasta, salade en vlees of vis kunnen krijgen; iets wat fundamenteel is voor het herstel. Over die keuken, net als over alle voeding van Bayern, ontfermt Alfons Schuhbeck zich, een culinair instituut in München. Nu zal Mona Nemmer het voedingsteam aanvullen en gaan letten op de details.

In de ogen van Buenaventura is dit een fundamenteel aspect: 'Net als alle andere grote clubs, speelt Bayern elke drie dagen een wedstrijd, en dat heeft nogal wat invloed op de voorbereiding. Medische studies in Italië tonen aan dat het herstel na elke wedstrijd afhangt van de voeding van de speler. Als een speler goed eet is drie dagen na een wedstrijd 80% van de glycogeenvoorraad in de spieren weer aangevuld. 80% maar! Kun je je voorstellen wat er gebeurt als je je slecht voedt? En na vier wedstrijden om de drie dagen is het risico op een blessure 60% hoger.'

In dit ritme van elke drie dagen een wedstrijd schuilt de noodzaak voor een toerbeurtsysteem van voetballers. Bij wie met deze frequentie voetbalt komt het herstel

nooit boven de 80% uit. De wedstrijdrequentie zorgt voor blessures en een lager rendement. ‘Bij Barcelona waren er spelers als Messi, Busquets, Xavi, Alves of Pedro, die negen of tien, of zelfs twaalf wedstrijden achter elkaar speelden. En als ze dit ritme doorbraken, was dat om vervolgens voor hun nationale selectie uit te komen. Dat is verschrikkelijk slecht voor een speler omdat het, naast het risico op een blessure, zorgt voor een zware aanslag op zijn rendement. Daarom is het belangrijk dat je een complete selectie hebt die je in staat stelt een speler af en toe buiten het veld te houden en hem een kleine vijfdaagse trainingscyclus te geven,’ legt Buenaventura uit. Bij Bayern lijkt het huidige seizoen minder veeleisend. ‘Dat er geen Aziatische tour is voor aanvang van de competitie, is een zegen. En dit seizoen zou sowieso makkelijker moeten zijn, omdat we verschillende cycli van vijf hele dagen hebben waarop we ongestoord kunnen werken. Tijdens die vijfdaagse cycli doen we zes of zeven trainingssessies, maar zonder aanslagen op je lijf. En daarna volgt de winterstop.’

In de loop van de volgende maanden heeft Lorenzo Buenaventura het vaker over de voordelen van die rustperiode. Vandaag benadrukt hij alleen maar: ‘Veertien hele rustdagen in de aanloop naar de feestdagen, en vervolgens nog eens twee weken voorbereiding, betekent een groot voordeel ten opzichte van de concurrentie.’

Guardiola en Torrent vergelijken hun meningen die ochtend met elkaar, nadat ze allebei apart naar de oefeningen van een dag eerder hebben gekeken. De vogels fluiten nog altijd aan de oever van het Gardameer. De trainer maakt zich zorgen over de enkel van Schweinsteiger, die al op weg is naar München.

‘Hier hebben we geen Messi of Cristiano Ronaldo, maar we hebben een collectieve mentaliteit.’

Arco, 7 juli 2013

Ze hebben als beesten getraind. Pep Guardiola loopt naar de bank en schreeuwt: ‘Zo traiden ze in het eerste jaar bij Barça!’

Hij opent zijn armen in een van die gebaren die we hem zo vaak tijdens een wedstrijd hebben zien maken, en hij herhaalt: ‘Zo traiden ze in het eerste jaar, als beesten.’

We zitten op de bank van het kleine trainingsveld, in Arco. Bayern bereidt zich voor op de grote veldslagen van Guardiola’s eerste jaar, het jaar dat hij Heynckes opvolgde, de verantwoordelijke voor de triple. Sammer, de sportief directeur van de club, zit op dezelfde bank en geeft commentaar op de acties waar Guardiola op het veld om vraagt. Het elftal speelt een potje 10 tegen 10 + 1 en de trainer eist pressie op de aanvallers en dekking op de verdedigers en middenvelders. Het gaat met een hoge intensiteit. Guardiola schreeuwt en rent onophoudelijk. Sammer glimlacht: ‘Dit wordt leuk.’

‘We hebben twee doelstellingen,’ zegt Sammer die zondagmiddag. ‘Ons handhaven op het allerhoogste niveau en proberen een tijdperk vol successen in te zetten.’ Enkele maanden eerder, in januari 2013, toen de triple nog een utopie was, omschreef een directielid van een van ’s werelds belangrijkste bedrijven voor sportartikelen het ons in andere woorden: ‘In München is men niet blij met de manier waarop het team speelt. De directieleden hebben een moderne visie op management en vinden dat het elftal op een andere manier moet spelen. Nu zijn ze heel erg gefocust om te winnen, maar Hoeness en de zijnen vergeten niet dat dit elftal twee Champions Leagues-finales in drie jaar tijd heeft verloren, twee opeenvolgende Bundesliga-titels en dat ze in de beker door Dortmund zijn verpletterd. Bayern wil winnen, maar het wil winnen op een meer stabiele manier, zodat dieptepunten worden uitgesloten.’

Daarom legden ze Guardiola vast: om leiding te geven aan wat Paul Breitner ‘de derde fase’ noemde van het plan van Bayern.

Toen hij in New York was, stelde Pep Guardiola zich voor hoe zijn Bayern zou worden. Hoewel we hier nooit echt diep op zijn ingegaan – want de tijd vliegt – zou zijn ideale elftal voordat hij de spelers echt had leren kennen, bestaan hebben uit Neuer op doel; Lahm, Javi Martínez, Dante en Alaba in de verdediging; Schweinsteiger als verdedigende middenvelder; Götze en Kroos als aanvallende middenvelders; Müller en Robben op de flanken, en Ribéry als valse nummer 9. Maar als dat zijn opstelling op papier was geweest tijdens zijn maanden in New York, zou de werkelijkheid aantonen dat een elftal iets organisch is, dat het groeit, dat het zich ontwikkelt, pech en ongeluk kent, en

tegenslag ook weer te boven komt, verwachtingen schept, beter wordt op enkele vlakken, verzwakt op andere, en simpelweg een ontwikkeling doormaakt. Over het algemeen evolueert het op een iets andere manier dan gepland. Het is nooit zoals je je het vooraf had voorgesteld. In elk geval zijn Javi Martínez en Dante er in Trentino niet bij; de tweede aanvoerder Schweinsteiger is teruggekeerd naar München omdat zijn enkel te langzaam herstelt; Götze kan alleen maar op de hometrainer zitten ondanks dat er al tweeënhalve maand voorbij zijn sinds zijn hamstringblessure; Robben heeft pas één keer meegetraind en Thiago heeft nog niet getekend voor Bayern. Als hij al een keer van een ideaal elftal heeft gedroomd, is Pep er nu mijlenver van verwijderd, en hij vraagt zich af of Thiago op tijd zal zijn voor de Duitse Supercup in Dortmund of dat hij de jonge Højbjerg zal moeten inzetten en hem voor de haaien van Borussia moet werpen.

Alaba, Van Buyten, Mandžukić, Shaqiri, Pizarro en, als laatste, Robben hebben zich bij de selectie aangesloten. Daarentegen keren zeven jongens van het tweede elftal terug naar München nadat ze tien dagen met het eerste elftal hebben opgetrokken. Pep is nog minutenlang bezig met het voeren van individuele gesprekken: met Boateng, van wie hij meent dat hij in staat is om aan zichzelf te werken en zich te verbeteren; met Neuer, op wiens potentieel hij blind vertrouwt; met Toni Kroos, vanaf dag één zijn alter ego op het veld; met Lahm, in wie hij onverwacht een tactische intelligentie zal ontdekken, en uiteraard met Højbjerg. Deze jongen krijgt een privéopleiding over het positiespel, zodat hij leert hoe hij acties moet opbouwen, aanspeellijnen kan ontdekken, zijn team voort kan stuwen. Voortaan wordt deze jongen zijn beschermeling, want er schuilt een groot voetballer in hem.

De kern van de training van deze zondagmiddag in Arco is een wedstrijd van veertig minuten met twee doelstellingen: de pressie van de aanvallers verbeteren, en oefenen op de samenwerking tussen de andere spelers, ook om druk uit te kunnen oefenen op de tegenstander. Voor die eerste doelstelling moeten Mandžukić en Müller zo agressief mogelijk de verdedigers van de tegenstander onder druk zetten, ze in een hoekje drijven tot Ribéry en Shaqiri steun komen bieden. Pep is wederom tevreden met de inzet: ‘Ze gaan als beesten tekeer bij het druk zetten. Als je Müller zegt dat hij veertig meter moet sprinten, doet hij dat op honderd procent, en hij komt terug en herhaalt het honderd keer als dat nodig is.’ Maar hij realiseert zich ook dat deze vorm van pressie op de helft van de tegenstander niet gebruikelijk is. ‘We zullen deze pressie gedurende het seizoen maar heel weinig toepassen. Tegen teams als Barça wellicht. De overige teams zetten de lange bal in zodra we dit drie keer doen en leveren op die manier de bal bij ons in. We zullen moeten werken aan andere aspecten om ons te beschermen tegen het gevaar in onze rug en de actie die op die lange bal kan volgen.’

Ondanks dat het iets is wat maar heel weinig wordt ingezet, legt Lorenzo Buenaventura ons uit waarom Guardiola toch aan deze details werkt: ‘Hij is grondig en laat geen kans onbenut. Hij is een trainer die, terwijl hij weet dat er dingen zijn die hij maximaal twee of drie keer per seizoen zal gebruiken, alles uitlegt zodat het elftal het leert; het zijn instrumenten. De meeste teams spelen niet vrijuit wanneer ze tegenover een

van de grote clubs staan: Bayern, Barça, Arsenal, Madrid of City. Daarom is met je aanvallers druk zetten op de keeper van je tegenstander iets wat je maar heel weinig doet, maar je moet wel weten hoe het moet. Dus legt Pep het uit en zorgt ervoor dat hij het in de loop van het seizoen herhaalt.'

De volgende doelstelling van de training bestaat uit het oefenen van het samenspel tussen spelers om druk uit te oefenen op de tegenstander en zo de zones te dekken. Wanneer een centrale verdediger de aanvaller van de tegenstander onder druk zet, neemt de verdedigende middenvelder meteen zijn plek in. Als een back over de flank oprukt, neemt de centrale verdediger zijn plek in en neemt, wederom, de verdedigende middenvelder de open positie in. Als het lukt om de tegenstander af te stoppen, is de samenwerking tussen de verdedigende middenvelder, de back en de aanvallende middenvelder cruciaal om in balbezit te komen. Bayern herhaalt de acties keer op keer. Af en toe legt Pep het spel stil en brengt correcties aan, in het bijzonder bij Jérôme Boateng en Højbjerg, met als doel dat ze hun acties uitvoeren zonder erbij na te denken. 'Het moet een automatisme zijn. Als Jérôme eruit loopt, Højbjerg, moet jij zijn plek innemen. Als Lahm zijn positie verlaat, neemt Jérôme zijn plek in en Højbjerg die van Jérôme,' zo legt hij uit.

Pierre-Emile Højbjerg is geboren met het gevoel voor deze positie, hij heeft dezelfde talenten als Sergio Busquets, de spil bij Barcelona. En hij heeft ze zonder er ooit aan gewerkt te hebben. Op bijna natuurlijke wijze plant hij zijn acties al vooraf, en dat terwijl hij pas zeventien is. Daarbij is zijn bereidheid om te leren erg hoog en hij steekt hiermee positief af tegen een andere talentvolle jongen die, gezien zijn reacties, niet goed overweg kan met de correcties van Guardiola. Een team is iets dynamisch: er zijn spelers die groeien en beter worden, zoals Shaqiri, die een klik heeft met zijn baas, of spelers als Højbjerg of Boateng, twee sponzen die overal toe bereid zijn; maar er zijn er ook die terugdeinzen, die inboeten op hun rendement of hun instelling. Een team is nooit iets statisch.

Als Rummenigge hier was geweest, zou hij genoten hebben van de training. Maar hij is nog niet in Trentino. Hij is bezig met de laatste details van de transfer van Mario Gómez naar Fiorentina. Zodra deze transfer afgerond is, komt die van Thiago aan de beurt. Die speler is al rond met de club uit München en is niet geïnteresseerd in aanbiedingen van andere clubs. Niemand bij Bayern verwacht enige weerstand van de kant van Barça, dat al heel lang deze speler van de hand wil doen. Toen Guardiola nog trainer was bij Barça, in de zomer van 2011, zocht de club de markt af op zoek naar een koper voor Thiago. Later werd er een clauseule in zijn contract opgenomen, waarin stond dat als Thiago per jaar niet een minimum aan minuten speelde, zijn transferbedrag niet negentig maar achttien miljoen euro zou worden, een bedrag dat verder geen belemmering zou moeten vormen voor een overgang. Uiteindelijk, toen de competitie al gewonnen was, bleek niemand bij de club bereid om de dynamiek van het elftal te veranderen opdat Thiago aan die minimale hoeveelheid speelminuten zou komen. Barça toonde duidelijk de wens om de speler te verkopen en het lijkt er niet op dat het nu, met een goed bod, zal tegenstribbelen.

Na afloop van de trainingssessie zal Arjen Robben de drijvende kracht van Bayern omschrijven: ‘Hier hebben we geen Messi of Cristiano Ronaldo, maar we hebben een collectieve mentaliteit. Wij hebben ook topspelers, uiteraard, spelers die het verschil maken. Maar wij zijn vooral een collectief dat aanvallend altijd een doelpunt wil maken en dat defensief heel goed samenwerkt. Dat is onze kracht.’

Guardiola loopt naar de bank, duidelijk tevreden over het werk dat verzet is, en herhaalt: ‘Zo trinden ze het eerste jaar bij Barça! Zo trinden ze het eerste jaar, als beesten.’ En hij voegt eraan toe: ‘Het is onmogelijk altijd aan de top te blijven: Bolt, Federer... We dachten dat ze altijd maar zouden blijven winnen, maar dat is onmogelijk, het is onmogelijk...’

Onvermijdelijk steekt nu de scène met Garri Kasparov en zijn ‘onmogelijk’ even de kop op.

Maar Bayern toont, ondanks dat het kampioen is, de gretigheid van een team dat de top nog niet heeft bereikt. ‘We willen allemaal winnen. De spelers omdat ze een nieuwe trainer en een nieuw spelconcept hebben, en omdat ze nog beter willen worden dan voorheen, terwijl ze al zo goed waren. Ik, omdat ik met andere spelers wil winnen. We zullen zien of het ons lukt,’ zegt hij.

‘Wie zijn onze niet te stoppen mannen? De spelers op de flanken: Ribéry en Robben.’

Arco, 8 juli 2013

Pep vindt het niet moeilijk zich een voorstelling te maken van de basiself waarmee hij het seizoen zal starten. Zonder enige twijfel met Neuer in het doel en Lahm en Alaba als backs, hoewel Rafinha het heel goed doet tijdens de eerste trainingen en hen goed zou kunnen aanvullen. Javi Martínez, Boateng en Dante zijn de drie mannen die moeten uitmaken wie de twee posities van de centrale verdedigers zullen bezetten. Vóór hen, als verdedigende middenvelder, Schweinsteiger. Het is zo dat diens rendement van het afgelopen seizoen voortkwam uit de speelwijze met een Doppelsechs, maar Guardiola denkt dat de tweede aanvoerder in staat is net zoveel bij te dragen aan het team wanneer hij in zijn eentje de positie van de 6 bezet. Naast hem twee aanvallende middenvelders met veel creatieve capaciteiten: Kroos en Thiago. Natuurlijk, Thiago heeft nog maar de status van een project en hij heeft nog niet eens getekend. Mocht hij uiteindelijk niet naar Bayern komen, dan zou Götze zijn positie kunnen innemen. En in de aanval zijn er veel varianten mogelijk, maar allemaal met Ribéry, die hij als onbetwist onderdeel beschouwt.

De weg van deze denkbeeldige opstelling, die Pep in de eerste dagen van juli voor zich ziet, tot wat er in de volgende maanden gebeurt, loopt via een afgrond, de afgrond van de realiteit. In voetbal is veel onzeker en spelen toeval, incidenten en pech een grote rol. Geen speler blijft altijd in vorm, en geen enkel team is een statisch geheel. Tussen wat hij zich voorstelt en wat er zal plaatsvinden zit een groot verschil, onder meer omdat wanneer we zes maanden verder zijn, en 2013 op zijn einde loopt, het team met veel blessures te maken heeft gekregen. Slechts vier spelers van de selectie halen zonder blessure de kerst: de reservekeeper Tom Starke, de centrale verdedigers Boateng en Van Buyten, en de aanvaller Thomas Müller. De overige twintig spelers krijgen te maken met blessures: in sommige gevallen met lichte blessures, zoals Neuer, Mandžukić of Alaba; maar in andere gevallen met langdurige en ernstige, zoals Schweinsteiger, Thiago of Robben – en dan hebben we het nog niet over Holger Badstuber, die al twee jaar in de lappenmand ligt.

Deze situatie zal de plannen van Guardiola drastisch in de war schoppen, het dwingt hem als het ware om spelers te verzinnen om de vaste posities in te nemen, het zet veel tactische beslissingen onder druk en het zal ertoe leiden dat de aanpassing van de nieuwe concepten vertraging oploopt en moeilijkheden kent. Maar dat voorziet de trainer nog niet wanneer hij, gezeten op de bank van het speelveld in Arco, na afloop van een nieuwe werksessie, probeert uit te leggen hoe hij wil dat Bayern speelt. En daarin toont hij zich weloverwogen: beetje bij beetje, en bijna onstuitbaar, begint Bayern te spelen zoals Pep dat wil. En hoe ziet hij dat spel dan voor zich?

Op 8 juli 2013 zegt Guardiola dat Bayern het verschil moet maken op de flanken. Op het eerste gezicht klinkt het vreemd, omdat hij bij Barça – als speler én als trainer – het overwicht probeerde te creëren in het centrum. Iedereen kent het middenveld van Barça: Busquets, Xavi, Iniesta, Fàbregas – zelfs Messi begon in de finale van de Champions League tegen Manchester United als middenvelder. Het overwicht creëren op het middenveld is Peps kenmerk en visitekaartje. Was hij van plan dit bij Bayern los te laten? Uiteindelijk niet. Wat hij voor ogen had was dat hij in de centrale zone het overwicht wilde creëren, maar dat hij dat nog wilde versterken aan de buitenkanten, op de flanken.

Waarom? Omdat hij bij Barça Leo Messi ter beschikking had, die hij ‘dat beest’ noemt, en ‘een dier’. Messi loste alles op bij Barça. Zijn ploeggenoten zorgden voor overwicht op het middenveld en gaven hem vervolgens de bal. ‘Hij maakte een schijnbeweging en schoot op doel.’ Bayern heeft geen Messi. Het zou de beschikking over een formidabele speler als Mario Götze krijgen, kundig, ongrijpbaar, met een neusje voor de goal, en ook over een fantastische schutter als Mario Mandžukić, hard, in het bezit van een vechtersmentaliteit en efficiënt, maar Messi behoorde tot een andere dimensie.

Dus ontvouwt Pep, hier in de Italiaanse hitte, het spelconcept. Overwicht creëren op het middenveld, maar de tegenstander uit het evenwicht brengen op de flanken. Bij Barça zorgden Iniesta en Xavi centraal voor het overwicht, waar Messi ook nog eens voor onrust zorgde. Bij Bayern ziet Guardiola een andere situatie. ‘Wie zijn onze niet te stoppen mannen? De spelers op de flanken: Ribéry en Robben. Dus moeten we via de buitenkant spelen. Centraal een overwicht creëren, maar met een pass richting de vleugelspitsen het spel openen. We moeten het team dieper laten spelen, veel dieper, zodat de spelers op de flanken hun acties niet al op de middenlijn hoeven in te zetten,’ legt hij uit.

In nog geen twee weken tijd is dit een grote obsessie van de trainer geworden: Ribéry en Robben mogen geen lange sprints meer trekken, geen rushes meer van tachtig meter: ‘Als ze hun actie te ver naar achteren beginnen zullen de backs en de verdedigende middenvelder hun de pas afsnijden, en wordt het heel moeilijk zich van hen te ontdoen. Maar als we als team heel diep spelen, met onze centrale verdedigers ter hoogte van de middellijn, dan zal de samenwerking bij onze tegenstander veel minder goed verlopen. We zullen elke actie spelen alsof het één tegen één is. En bij dat soort acties zijn onze spelers veel beter en zullen ze veel doelpunten kunnen maken. En ze mogen ook voorzetten geven, want we hebben goede koppers in het strafschopgebied. Bij Barça moest Messi de tegenstander centraal ontregelen; bij Bayern moeten Ribéry en Robben dat aan de buitenzijde doen.’

Dat zijn de plannen die er in juli liggen. Zijn ideeën en zijn gedroomde opstelling. Hij kan zijn plannen tot uitvoering brengen, maar veel langzamer dan hij gehoopt had, want het zal meer dan een halfjaar duren voor hij al zijn spelers ter beschikking heeft. Hij zal al zijn inventiviteit nodig hebben om de moeilijkheden te kunnen overwinnen.

Alleen zeggen hoe je wilt spelen is niet voldoende. Er moet dag in dag uit gewerkt worden, iets wat Lorenzo Buenaventura ons tot in de details beschrijft: ‘Pep heeft me

gezegd dat we veel vaker via de flanken zullen gaan spelen dan bij Barcelona. Waarom? Omdat hij hier andere ingrediënten ter beschikking heeft. Als je vijf achtereenvolgende wedstrijden van Barça bekijkt, hoeveel voorzetten geven de backs dan? Misschien vier per wedstrijd, en dan zijn het er veel. Omdat toen Messi op de flank speelde, in het begin, hij altijd met een persoonlijke actie naar binnen trok. Als Alves tot aan de achterlijn kwam, eindigde zijn actie meestal met een terugspeelbal. Daarbij hadden we niemand die goed kon koppen. Als we vier voorzetten gaven was dat veel. Maar bij Bayern zijn er wedstrijden dat er wel twintig voorzetten worden gegeven omdat Müller en Mandžukić centraal staan te popelen om die bal te ontvangen. Het lijkt me duidelijk, dat als jij over de flank loopt en die beesten van kerels ziet lopen, het normaal is dat je de bal voorgeeft. Dit is een elftal dat veel meer rendement haalt uit dit soort passes dan Barça of welk ander team dan ook. Peps grote uitdaging zal zijn dat hij het spel naar de buitenkant moet verplaatsen, maar dat hij ook spelers centraal moet opstellen om een counter van de tegenstander de pas af te snijden. Dat wil zeggen, dat ze al kunnen voorspellen waar een rebound zal worden gestopt, om zo een tweede aanvallende actie te kunnen maken.’

De conditietrainer van Bayern, die ook voetbal- en zwemtrainer is, zal met zorg toezien op de strategische beslissingen van Pep. Daarom zal hij specifieke trainingen ontwikkelen die deze combinatie van manoeuvres moeten nabootsen: numeriek overwicht creëren in het centrum, over de flanken openen zodat de spelers hun tegenstander kunnen ontregelen, krachtig en snel proberen af te ronden in het strafschoopgebied, en tegelijkertijd op de juiste positie staan om een counter van de tegenstander meteen de kop in te kunnen drukken. Heel wat weken later, wanneer oktober zich aandient, zal Buenaventura zich het gesprek in Trentino herinneren en er nog wat details aan toevoegen: ‘Een paar dagen geleden traiden we op het complex van de hoofdsponsor van Bayern [de HypoVereinsbank]. De belangrijkste oefening ging als volgt: een uitbraak van achteruit met drie spelers, soms met een vrije flank en soms met een gesloten flank; vóór hen stonden de verdedigende middenvelder, de centrale middenvelders en drie aanvallers. De aanvallende acties moesten altijd een diagonale pass bevatten, die een linie doorkruiste en op de ene flank begon en bij de andere flank uitkwam. Wanneer de back zijn actie aan de buitenzijde had afgerond moest hij op de theoretische plek van de verdedigende middenvelder van de tegenstander gaan staan, aan de rand van het strafschoopgebied, waar we een dummy hadden neergezet. Daar zou hij een mogelijke counter in de kiem kunnen smoren. Het was heel vreemd. Een paar dagen later legde Pep de achterliggende gedachte uit van die oefening: “Herinneren jullie je nog die dag dat we zus en zo speelden en jullie bij de dummy moesten gaan staan? Nou, het was om de volgende reden...”

Het is iets wat voortkomt uit de analyse die Pep gemaakt heeft van het Duitse voetbal: wíé er een counter begint en hóé, en hoe we ons daartegen kunnen beschermen. Tot aan het strafschoopgebied geraken, onszelf in een gunstige positie brengen en tegelijkertijd de rivaal in de gaten houden. Het is al moeilijk genoeg om alleen een goede aanval op te zetten, laat staan hoe moeilijk het is om tegelijkertijd rekening te moeten houden met een slechte afloop en te anticiperen op de actie van de tegenstander. Dat is de kracht van Pep. Hij is in staat te analyseren hoe men in een bepaald land speelt, en daarbij zal hij zijn

eigen kracht niet vergeten, in dit geval die van op de flanken waar wij sterk zijn, maar hij wil ook voorbereid zijn op de rebound en een counter kunnen voorkomen. Het is een andere manier om je voor te bereiden op de wedstrijden: wij trainen op onze eigen aanval maar ook op het onder druk zetten van de rivaal. En elke dag introduceert hij een nieuw eigen element en een detail van de tegenstander.'

We keren terug naar Trentino. Op de ochtend van 8 juli neemt Mario Gómez afscheid van zijn ploeggenoten. Dat gebeurt na het ontbijt, met een korte maar elegante speech. Een maand eerder had Matthias Sammer hem al laten weten dat Bayern erover nadacht hem te verkopen. Gómez was het ermee eens, want Mandžukić had hem op basis van het aantal goals uit de basis gespeeld. 'Ik houd van Bayern en ik zal altijd fan van Bayern zijn,' zegt hij die dag tegen zijn ploeggenoten. En hij pakt zijn koffers.

Heel wat kilometers van het Gardameer vandaan wil ook Thiago zijn koffers pakken. Zijn contract met Bayern is zo goed als rond, en nu wacht hij op het moment dat Rummenigge met Sandro Rosell belt. Thiago is al drie weken met vakantie en is net op eigen houtje beginnen te trainen. Hij is gespannen omdat de transfer op het laatste moment nog op een detail zou kunnen afketsen. En ook omdat al over drie weken de Duitse Supercup op het programma staat, en hij die finale tegen Borussia Dortmund niet wil missen.

‘Ze zullen die berg tien keer achter elkaar beklimmen.’

Arco, 9 juli 2013

‘Om te kunnen creëren, hebben we vrijheid, druk en risico nodig.’

Het was de beroemde Catalaanse kok Ferran Adrià die, nadat hij zijn beroemde restaurant El Bulli had gesloten, ons dit recept over creativiteit gaf. Guardiola heeft zich nooit beschouwd als een creatief genie of als uitvinder. Hij heeft zich eerder omschreven als een ‘ideeëndief’: iemand die als voetballer experimenteerde maar vooral leerde, en die toen hij trainer wilde worden bleef leren. Zodra hij als trainer de top had bereikt vond hij dat hij nog veel niet wist, dus leerde hij alles wat hij leren kon over de aanpak van de allergrootste trainers. ‘De ideeën komen van iedereen. Ik heb er zo veel mogelijk gestolen,’ zei hij.

Zijn invloeden? Iedereen die je je maar kunt voorstellen. Cruijff staat uiteraard bovenaan. Maar ook Sacchi. En hij werd beïnvloed door zeer tegengestelde opvattingen over het spel, zoals die van Menotti en Capello. De Nederlanders, de Italianen, de competitieve onbesuisdheid van de Argentijnen, de vernieuwing van de Hongaren, Barça’s zoektocht naar overwicht op het middenveld, het perfectionisme van Bielsa, de analytische helderheid van een onbekendere trainer als Juanma Lillo, de passie van de Schotten... Pep zou zich niet kunnen definiëren of van een etiket willen voorzien. Hij zou zich niet in een categorie willen onderbrengen. En als dat toch moest, dan maar als ‘ideeëndief’.

Als hij al een voetbalrevolutionair is, is dat dankzij de zogeheten deconstructie. Hij bestudeert het spel tot in de kleinste details, leert van de allerbesten, zoekt steeds naar de essentie van de ideeën die op de voetbalvelden over de hele wereld gezaaid zijn, en met die essentie voor ogen bouwt hij zijn eigen spelsysteem. In die zin vertoont zijn creativiteit een lichte overeenkomst met die van een keukengenieur als Ferran Adrià, die in staat is om van niets een recept te maken. Die creatieve overeenkomst zit in de deconstructie, een creatieve methode die Adrià veel toepaste. Hij was in staat de structuur van een traditioneel gerecht te ontleden, te deconstrueren, en hem op een heel andere manier weer op te bouwen, te reconstrueren.

Guardiola’s creativiteit heeft een overeenkomstig karakter. De valse nummer 9 die hij met Messi creëerde dient als voorbeeld. Als speler was Pep ploeggenoot van Michael Laudrup bij het Dream Team dat onder leiding stond van Cruijff. En Laudrup was een onheilspellende valse nummer 9. Het team dat viermaal op rij de Spaanse competitie won en Barça zijn eerste Europa Cup I-titel bezorgde, speelde lange tijd zonder centrale aanvaller. Cruijff liet de zone van de spits vrij en zette Laudrup in als ‘man zonder zone’. De verdedigers raakten in de war en wisten niet wat ze met hem aan moesten. Zonder dat ze het doorhadden, stond hij ver van het strafschoopgebied, maar had hij wel tot ieders

verrassing ervoor gezorgd dat zijn ploeggenoten konden aansluiten en op doel schieten. Guardiola was getuige en sleutelspeler van die periode. Later bestudeerde hij hoe de valse nummer 9 door de jaren heen was toegepast: Pedernera, Hidegkuti, Palotás, Di Stéfano, Laudrup, Totti...

Uit elk van hen nam hij de essentie. Hij ontrafelde de positie totaal en bouwde hem opnieuw op voor Messi. Wat is de authentieke essentie van de valse nummer 9? Een normaal wel gebruikte zone leeg laten. Een doorsnee-elftal zorgt dat er een centrale aanvaller in de belangrijkste zone van het strafschoopgebied staat, de plek waar een schot bijna altijd een doelpunt oplevert. Voor Pep is een valse nummer 9 niet langer een speler, maar is hij een concept geworden: de centrale ruimte van de aanval leeg laten. Pep geloofde dat hij bij Messi op de tactische capaciteiten was gestuit om dit concept te begrijpen. Hij wilde zijn beste voetballer de ideale ruimte bieden, het centrum van de aanval, maar hij meende dat hij die juist vrij moest laten, onbezet. Het strafschoopgebied is van jou, zei hij tegen Messi, maar op voorwaarde dat hij het niet zou betreden behalve bij het afronden van een actie. Hij mocht de zone betreden maar hij mocht zich er niet in ophouden. De resultaten zijn bekend.

De figuur van de valse nummer 9 afbreken en hem weer opbouwen in de vorm van een lege ruimte die hij enkel weer mocht betreden op het moment van een doelpoging, dat is het soort creativiteit dat Pep toepast. Een manoeuvre deconstrueren, dat wil zeggen de elementen ervan uit elkaar halen en daarmee een andere actie opzetten die vergelijkbaar is maar iets anders oplevert. Dit is het soort creativiteit waar hij naar op zoek was voor Ribéry en Robben, toen hij ze voorhield dat hun rushes maximaal veertig meter mochten bestrijken. Het betekende dat hij de nadelen van een manoeuvre zou wegnemen en hem met andere uitgangspunten weer zou opbouwen, maar wel op hetzelfde fundament: hun aanvallen zouden nog altijd over de flank verlopen, snel en direct, in een poging de verdedigers te ontregelen, maar ze zouden korter zijn, intensiever en met meer voordelen. Het idee had ongetwijfeld potentie, maar toch moest hij er eerst voor zorgen dat zijn team in zijn geheel dieper zou gaan spelen.

‘We zouden graag zien dat Ribéry niet meer op onze eigen helft zou spelen,’ zegt Manel Estiarte op de ochtend van 9 juli. Bayern traint intensief, hoewel ze ’s avonds ook tegen Brescia moeten uitkomen in een vriendschappelijke wedstrijd waar toch wel wat prestige op het spel staat. ‘Ribéry is heel erg betrokken bij de ideeën van Pep. Misschien zijn er dingen die hij anders zou willen doen, maar hij geeft alles. Het is een geweldige kerel, die heel Duits is geworden, met al het goede dat dat met zich meebrengt. Zijn motivatie stelt hem in staat tot het uiterste te gaan. Wat we willen is die energie kanaliseren. Dat hij niet twintig keer per wedstrijd een sprint trekt over tachtig meter, en dat hij zich kan concentreren op kortere sprintjes die dan automatisch ook productiever worden,’ legt Estiarte uit.

De ochtendtraining wordt met een formidabele inzet afgewerkt. Eigenlijk zoals alle trainingen dit seizoen. Hij bestaat uit opdrachten voor en correcties van het team; in het algemeen toegespitst op de verdediging. Pep vindt het geweldig om de defensieve

organisatie verder uit te werken. Dat is een van zijn karaktertrekjes. Guardiola is geen voetbalromanticus, noch een estheet, zoals hij dat maar al te vaak herhaalt, maar een zuivere pragmaticus: hij wil winnen. Er worden vaak opmerkingen gemaakt over zijn dichtersblik, maar wat er werkelijk in zijn ogen te zien is, is een winnaarsblik. Hij wil vooral winnen. Hij wil het op zijn manier doen, met zijn ideeën over het spel – uiteraard – maar niet om een lans te kunnen breken voor de esthetische kant van het spelletje, laat staan om te verkondigen dat er slechts één weg bestaat richting excellentie. Guardiola is een gepassioneerde strijder: hij wil winnen en hij heeft er alles voor over om dat te bereiken, hoewel hij het liefst wint met zijn manier van spelen.

Hij werkt zo hard aan de defensieve organisatie omdat hij eigenlijk wil aanvallen. Op zekere dag, in het sportcomplex aan de Säbener Strasse, vraag ik hem ernaar: ‘Je steekt de meeste energie in de defensieve organisatie.’ Zijn antwoord is kort en bondig: ‘Omdat de verdediging de basis is voor wie heel vaak wil aanvallen. Het fundament van mijn spel is de manier waarop we verdedigen.’

In de loop van het seizoen zullen er tientallen sessies zijn als die van vandaag in het stadion van Arco. Het team traint op hoe het de vijandelijke backs tegemoet moet treden, hoe het met hoekschoppen van de tegenstander moet omgaan, hoe met voorzetten, hoe het moet verdedigen als het numeriek in het nadeel is. Guardiola heeft alle mogelijke acties van de tegenstander ontrafeld en voor allemaal een oplossing bedacht. Zijn spelers hebben zo’n inzet getoond dat Estiarte uitgelaten is: ‘Ze werken als een paard, ze zijn mentaal heel sterk en bereid om te leren en alles te doen wat we ze vragen. Als we ze vragen om die berg te beklimmen [de Castello di Arco], zullen ze hem tien keer achter elkaar beklimmen...’ Guardiola is zoals altijd voorzichtig: ‘Het zal niet makkelijk worden. Aanvankelijk zal het zelfs moeilijk zijn, omdat we heel intensief moeten spelen, en tegelijkertijd moeten de spelers nadenken over de nieuwe concepten, en het is niet eenvoudig om tegelijkertijd te moeten nadenken én te spelen. Het is moeilijk om negentig minuten lang geconcentreerd te blijven en goed te spelen als je ook moet nadenken over hoe je moet bewegen of over je exacte positie.’

De trainer waarschuwt voor obstakels, nu iedereen een gelukkige en gemakkelijke toekomst voor zich ziet. ‘Het zal niet makkelijk worden,’ benadrukt hij. ‘Ze hebben moeite met het zich eigen maken van bepaalde concepten, want ze hebben altijd aan mandekking gedaan: dezelfde man over het hele veld dekken, en ik probeer dat zo om te buigen dat ze geen grote steken laten vallen en er geen ongedekte posities achterblijven.’

Ook moet er nog wat meer rust komen op het middenveld. Hij heeft Kroos, een geweldige speler met een grote balcontrole, maar die langer in balbezit moet blijven. Juist daarom wil hij ook graag dat Thiago snel komt, nu hij nog niet heeft ingezien dat ook Lahm hier een belangrijke rol kan vervullen. ‘Het fysieke spelletje kennen we nu wel en we weten ook hoe we pressie moeten zetten: deze spelers blijven daar maar mee doorgaan. Ik zal nog wat tactische aanpassingen moeten doen en proberen daardoor niet aan pressie en fysieke kracht in te boeten. Het enige wat ze nog nodig hebben is kalmte. Bij Barça zorgde Iniesta daarvoor. Hij nam de bal aan en dan leek het of de tijd stopte en alle stukjes

op hun plek vielen. Hier hebben we dat nog niet...'

Met Thiago erbij beschikt de trainer over zestien basisspelers, dat is een aantal waar hij graag mee werkt. Pep heeft liever een kleinere selectie, met niet veel meer dan twintig spelers, om ontspannen te kunnen werken. Hij vindt het altijd moeilijk om voorafgaand aan een wedstrijd spelers naar de tribune te sturen, en daarom geeft hij er de voorkeur aan met een kleinere groep te werken, waarvan er maar vijftien of zestien tot de vaste kern behoren. Dat is echt iets van Pep, wat niet meteen betekent dat het ook een goede zaak is. In zijn vier jaar bij Barça moest hij vaak passen en meten om een kleine selectie te kunnen handhaven. Het is dan wel zo dat hij goede resultaten behaalde, zoals bijvoorbeeld bij de twee Champions League-finales die hij met geïmproviseerde verdedigers speelde, maar het bleef toch altijd behelpen. Zowel Pep als zijn technische staf staat achter het concept van een kleine selectie, want een groot aantal spelers hebben garandeert niet dat je gevrijwaard blijft van blessures: zelfs als hij vijftientwintig identieke spelers zou hebben, zou hij waarschijnlijk nog steeds moeten passen en meten. Of het nou een voordeel is of niet, Guardiola voelt zich gewoon op zijn gemak als hij een kleinere groep leidt. Ook nu, bij Bayern, heeft hij het erover: 'Ik weet niet waar ik de spelers die de Confederations Cup hebben gespeeld – Javi Martínez, Dante, Luiz Gustavo – moet opstellen, en dan hebben we Götze en Schweinsteiger nog niet eens genoemd...'

De waarheid is dat de details voor de transfer van Luiz Gustavo al rond zijn, maar zelfs met die verlossing heeft Pep het moeilijk om een keuze te maken tussen alle mogelijkheden. De spelers passen niet allemaal in zijn plannen, hoewel hij spoedig andere dingen aan zijn hoofd zal hebben. Wanneer de blessures zich blijven opstapelen in zijn team, is het niet de vraag wáár hij zijn mannen moet positioneren, maar hóé hij een elftal kan vormen dat er staat. En het duurt dan ook niet lang voor hij echt moeite heeft zijn opstelling rond te krijgen, want in heel 2013 gebeurt het niet één keer dat al zijn spelers tegelijk beschikbaar zijn. Dat is het nadeel van werken met een kleine selectie.

Na afloop van de training is er iets wat de aandacht van Guardiola en zijn technische staf trekt. Alsof ze jeugd vrienden van elkaar zijn, blijven Ribéry en Robben samen met een bal spelen, afgezonderd van de rest, alsof ze op het strand een bal overschieten. Iemand herinnert ons eraan dat ze vorig jaar nog, in de lente van 2012, met elkaar op de vuist gingen in de kleedkamer van de Allianz Arena, tijdens de Champions League-wedstrijd tegen Real Madrid. Nu schateren ze het uit op het veld van Trentino. Hoe snel kunnen dingen veranderen in het voetbal!

De trainer en Manel Estiarte, zijn rechterhand, hebben het vervolgens over wat de mooiste momenten waren geweest in de jaren dat ze bij Barça werkten. Voor Estiarte waren de hoogtepunten 'de eerste helft tegen Arsenal in het Emirates Stadium [31 maart 2010, 2-2] en de eerste helft tegen Chelsea op Stamford Bridge, de halve finale van de Champions League van 2012. We hebben nooit beter gespeeld dan op die dagen.' Guardiola is het er niet mee eens: 'Die wedstrijd tegen Chelsea was uitzonderlijk, maar ik geloof dat we beter speelden in de finale van het wereldkampioenschap voor clubteams, tegen Santos. Dat was onze top.'

's Middags speelt Bayern met zware benen tegen Brescia, een team dat in de Italiaanse Serie B uitkomt. De ochtendtraining, opgeteld bij alle voorgaande sessies, zorgt ervoor dat het spel stroperig verloopt. Pep begint met het op dat moment sterkst mogelijke elftal: Neuer; Lahm, Van Buyten, Boateng, Alaba; Højbjerg, Müller, Kroos; Shaqiri, Mandžukić, Ribéry.

Het gesprek met de spelers voorafgaand aan de wedstrijd is kort, maar zo inhoudelijk dat het duidelijk wordt hoe er in de volgende maanden gespeeld gaat worden. Er zijn maar twee aandachtspunten: op de eerste plaats spelen we rustig tot we bij de middellijn zijn aangekomen, tegelijkertijd bewegen we in formatie naar voren; op de tweede plaats spelen we volgens het gebruikelijke Bayern-recept: diep en snel, wanneer we de helft van de tegenstander betreden.

Kort en bondig. Rust tot aan de middellijn, snelheid op de helft van de tegenstander.

De instructies worden niet opgevolgd. Tijdens de eerste helft geeft Pep meerdere opdrachten: aan Boateng dat hij de verdedigende linie beter moet bewaken; aan Kroos dat hij degene is die het ritme van de wedstrijd moet bepalen; aan Shaqiri dat hij naar de zijlijn moet lopen en het veld breed moet maken. Bayern wint uiteindelijk met 3-0 van een taaie maar niet uitzonderlijk gevaarlijke tegenstander, met doelpunten van Müller, Kroos en Kirchhoff. Maar Guardiola is niet tevreden. Het wordt hem nogmaals duidelijk hoeveel werk hij nog moet verzetten als hij zijn doelstellingen wil verwezenlijken.

Diezelfde avond keert ook Mario Götze terug naar München. Tot dit moment heeft hij alleen maar op een statische fiets gezeten en in de gymzaal getraind, en nu is de tijd aangebroken om actief te gaan herstellen. Zijn terugkeer op het veld lijkt echter nog ver weg.

Wanneer we na de wedstrijd van het veld lopen, pakt Estiarte het gesprek over de creativiteit van Guardiola weer op. Hoe leert een trainer? Hoe boekt hij vooruitgang? Hoe wordt hij beter? 'In het algemeen door wedstrijden te kijken, door video's te analyseren. Ze keer op keer terug te kijken, details op te merken, en mogelijke nieuwe acties te bedenken en ze tijdens trainingen en wedstrijden uit te proberen. Het is een creatief proces dat lijkt op wat je doet wanneer je een tegenstander analyseert. Pep zet muziek op in zijn grot [zo noemt Estiarte zijn kantoor], zondert zich af en zoekt een oplossing voor zijn problemen: waar kan ik de tegenstander pijn doen? Wat is zijn zwakte? In welke zone kan ik overwicht creëren? Waar maak ik het verschil?'

‘Ik heb tegen Rosell gezegd dat ik zesduizend kilometer verderop mijn leven wilde voortzetten.’

München, 25 juli 2013

Toen hij Trentino verliet en weer onderweg was naar Duitsland, twijfelde Pep nog: Pierre-Emile Højbjerg was klaar om de positie van verdedigende middenvelder in te nemen tijdens de finale van de Duitse Supercup in Dortmund, maar het zou een gigantisch risico zijn. Wat was het alternatief? Na negen dagen voorbereiding in Italië wist Pep dat hij niet op Schweinsteiger, Götze en Luiz Gustavo kon rekenen. Dus moest hij hun grote rivaal tegemoet treden met de spelers die de ochtend- en middagtrainingen hadden afgewerkt in de schaduw van het kasteel van Arco. Behalve als Thiago zou komen.

In Højbjerg had hij meer uren gestoken dan in welke speler ook: hij had hem uitgelegd in welke positie hij zijn lichaam moest houden wanneer hij een bal aannam, zodat hij hem vervolgens zo efficiënt mogelijk weer kon afgeven; hoe hij zich tussen de twee centrale verdedigers moest positioneren om ze bij hun eerste passes te helpen. Hij had hem gezegd dat hij lef moest hebben en gerust de linies van de tegenstander mocht doorkruisen, of dat nou was met de bal aan de voet of met een lange, harde pass. Urenlang werkte hij geobsedeerd, zonder op de klok te kijken. Pep voelde zich als Crujff toen die een jongen met de naam Guardiola leerde hoe hij de ‘4’ van Barcelona moest worden. Hij stampte bij Højbjerg de hele handleiding van de verdedigende middenvelder erin.

En toch twijfelde hij of het realistisch was hem zo voor de leeuwen te werpen: hem zonder parachute in het Westfalenstadion droppen, tegenover een formidabel Borussia dat uit was op revanche voor de nederlaag in de finale van de Champions League, was niet de beste manier om een jongen van zeventien, met een grote toekomst voor zich, in te zetten. Het was alsof hij te veel van hem zou vragen, alsof hij zijn toekomst op het spel zou zetten. In de twee vriendschappelijke wedstrijden die ze in Trentino speelden (13-0 tegen Paulaner Team en 3-0 tegen Brescia), had de trainer Højbjerg op de positie van de verdedigende middenvelder gezet, maar tijdens de terugweg van Verona naar München, na veel twijfels, besloot hij dat het niet goed was om de jonge Deen al in Dortmund in te zetten. Hij zou op een andere optie broeden.

Op 14 juli, toen ze nog maar net terug waren uit Italië, speelde Bayern een vriendschappelijke wedstrijd in Rostock, ten bate van Hansa, een historische club uit Duitsland die het economisch zwaar had. Al een jaar eerder had Uli Hoeness afgesproken dat ze deze wedstrijd zouden spelen om geld op te halen, zodat Hansa niet in de problemen zou komen bij het aanvragen van een licentie om in de Duitse derde divisie te mogen spelen. De operatie werd een succes: 28.000 fans vulden de DKB-Arena en zorgden dat de bankrekening van Rostock met bijna een miljoen euro aangevuld werd. Pep

zette Toni Kroos in als verdedigende middenvelder. Het toonde zijn intenties: hij was op zoek naar alternatieven voor Højbjerg, zodat hij die in de aanloop naar de wedstrijd tegen Borussia niet te veel hoefde te belasten. Toni was het eerste alternatief, zolang er maar goede spelers om hem heen stonden: in Rostock ondersteunde Philipp Lahm hem opnieuw. De aanvoerder had al als middenvelder gespeeld in de tweede vriendschappelijke wedstrijd, tegen TSV Regen, en ook in de derde, tegen Paulaner Team, en Guardiola begon te genieten van de manier waarop hij het centrum van het veld bestreek. Bayern won met 0-4 en de vijf volgende dagen konden ze voor het eerst sinds de komst van Guardiola een aaneengesloten periode op de Säbener Strasse werken. Toen ze het stadion in Rostock verlieten, las de trainer een sms van zijn telefoon: ‘Thiago heeft getekend.’

Dagen eerder, bij zijn afscheid in Trentino, had Pep gezegd: ‘*Thiago oder nichts.*’ Rummenigge was aan het werk gegaan en had een officieel bod aan Barcelona voorgelegd. Het bod van Bayern werd goed ontvangen door de leiding van de Catalaanse club, want het geboden bedrag was hoog genoeg, en zo konden ze zich ontdoen van de parel van de jeugdopleiding van Barça, La Masía, zonder dat ze te maken zouden krijgen met opmerkingen als dat Guardiola hem ‘gestolen’ zou hebben. Het bericht kwam niet van Bayern of van de speler; het kon alleen maar van de verkopende zijde komen, dacht Guardiola, wat zou betekenen dat de operatie bijna rond was.

Die dag in Trentino hadden de Duitse journalisten hem gevraagd of het klopte dat Bayern geïnteresseerd was in de speler, en de trainer was duidelijk: ‘Ja, natuurlijk wil ik hem.’ Hij was zo uitgesproken dat het antwoord voor een lange stilte zorgde in de perszaal in het hotel: de journalisten hadden zo’n openhartig antwoord niet verwacht, hoewel Pep het niet uit eerlijkheid gaf, maar om het proces te versnellen dat toch al goed op gang was gekomen. Met deze publiekelijke verkondiging kon hij de transfer mogelijk sneller afronden. Als men in Barça deze opmerking zou horen, had Guardiola zijn persoonlijke interesse daarmee nog eens onderstreept. Hij liet ook weten dat er geen andere transfers zouden plaatsvinden: ‘*Thiago oder nichts.*’

Diezelfde dag, 11 juli, deed Guardiola nog iets anders, naast het tonen van zijn interesse voor Thiago: hij haalde flink uit naar Sandro Rosell, de voorzitter van FC Barcelona tot zijn aftreden in januari 2014. Rosell had zich denigrerend over Cruïfff uitgelaten, hem zijn erevoorzitterschap ontnomen; hij was een rechtszaak begonnen tegen Joan Laporta, de vorige voorzitter, die Pep destijds als trainer had benoemd, en die de club verdedigd had in uiterst ernstige zaken, zoals toen ze in maart 2011 beticht waren van dopinggebruik.

Ja, onder het voorzitterschap van Laporta had Pep verschillende keren moeten optreden als woordvoerder van de club (de Catalaanse media noemden hem verschillende malen ‘de virtuele voorzitter’), maar onder Rosell voelde hij een diepe en voortschrijdende onthechting, zodat het hem duidelijk werd dat hij aan zijn laatste seizoen bezig was.

Pep had besloten voor eens en voor altijd duidelijkheid te verschaffen, en dat deed hij in Trentino: ‘Destijds heb ik tegen de voorzitter Sandro Rosell gezegd dat ik zesduizend kilometer verderop mijn leven wilde voortzetten, en dat ze me met rust moesten laten, maar dat hebben ze niet gedaan, ze hebben hun woord niet gehouden. Ik heb mijn werk gedaan en ben vertrokken. Zij hadden daar niets mee te maken, ik besloot te vertrekken. Vervolgens ben ik zesduizend kilometer verderop gaan wonen. Laat ze hun eigen zaken regelen. Ik hoop dat ze tevreden zijn met de spelers die ze hebben, en met de dingen die ze doen. Ik wens hun alle successen van de wereld toe; ze voelen op een bepaalde manier ook aan als mijn successen, want iedereen weet hoeveel die club voor me betekent. Maar dit jaar zijn er te veel dingen gebeurd, en ze zijn vaak een stap te ver gegaan.’

Guardiola viel de zo ongrijpbare Sandro Rosell aan en dat was geen goede strategie. Hij wist het eigenlijk wel, maar hij wilde zich niet inhouden. Zoals zijn vriend Sala i Martín uitlegde: ‘Die dag wilde Pep er even alles uitgooien. Hij had al vaak klappen te verwerken gekregen zonder dat hij zijn mening had kunnen geven. Het was onvermijdelijk dat ze op een dag met elkaar in aanvaring zouden komen.’ Waarschijnlijk gebeurde het die dag omdat de Duitse journalisten de details niet kenden. Niet alleen omdat Pep in het Catalaans sprak, maar het was ook moeilijk omdat ze de context van de situatie niet begrepen: de jaren dat hij alles gegeven had, de klachten die er tegen hem geuit waren, de manipulatie in het afgelopen jaar, de financiële en journalistieke belangen in Barcelona... Het was te complex. De Duitse pers hield het maar op het volgende: Guardiola was heel kwaad op Sandro Rosell om hoe hij hem behandeld had nadat hij was vertrokken als trainer, en dat was eigenlijk ook wel een redelijk getrouwe weergave van de werkelijkheid.

Een paar dagen later arriveerde Thiago in München en op 17 juli werkte hij zijn eerste training af. Hij had te weinig voorbereiding gehad: een maand eerder had hij nog de finale van het Europees kampioenschap onder 21 gespeeld, waarin Spanje Italië had verslagen (4-2), met drie doelpunten van diezelfde Thiago, en sindsdien had hij alleen maar aan zijn conditie gewerkt met hardlopen en mountainbiken, samen met zijn jonge broer Rafinha, die door Barça aan Celta was uitgeleend. Thiago kwam enthousiast in München aan: ‘Dat iemand met zo’n staat van dienst zijn vertrouwen in mij uitspreekt is iets geweldigs. Als de beste trainer ter wereld je belt, moet je hopen op een goede afloop.’

Guardiola was al trainer van Thiago toen die nog bij de junioren speelde: hij liet hem met zestien in het tweede elftal spelen en op zijn achttiende bevorderde hij hem tot het eerste team. Hij vertrouwde blind op hem en, net als met Højbjerg nu, polijfde hij de ruwe diamant die hij in handen had, vooral op het gebied van verdedigen, zoals Thiago zich zelf herinnert bij een kop koffie in München, kort nadat hij er is gearriveerd. ‘Pep heeft me veel dingen afgeleerd, niet alleen wat mijn spel betreft maar ook het vieren van het leven: ik ben een Braziliaan! Ik ben duizend keer met hem gebotst omdat hij altijd om rust vroeg. Bij een overwinning probeerde hij ons altijd tot rust te manen, zodat we ons niet al te euforisch zouden gedragen. Hij heeft me veel dingen afgeleerd in mijn spel, waarschijnlijk alleen de dingen aan de oppervlakte, maar daarvoor in de plaats heeft hij me veel belangrijkere dingen aangeleerd. En de balans is positief.’ Thiago is nu bereid tot alles:

‘Nu moet ik me bevrijden. Alles wat Pep me geleerd heeft in de strijd werpen en mijn eigen kwaliteiten aanspreken.’

Hij zou al snel de kans krijgen, want drie dagen later was hij basisspeler tijdens Hamburg-Bayern, in de Telekom Cup. Bayern won met 0-4 en Thiago toonde zijn klasse als middenvelder, met Kroos naast hem. Pep liet zijn bedoelingen blijken voor de finale tegen Dortmund: als Thiago het fysiek aankon, zou hij als verdedigende middenvelder in de basis staan tijdens de wedstrijd om de Duitse Supercup.

Tijdens de finale van de Telekom Cup, de volgende dag, op zondag 21 juli, herhaalde de trainer zijn zet, maar hij voegde er één stuk aan toe. Vóór Thiago stonden Lahm en Kroos op de plekken van de centrale middenvelders. De aanvoerder om de verdediging te versterken, Kroos voor de creativiteit. Het trio functioneerde fantastisch en Bayern verpletterde Borussia Mönchengladbach met 1-5. Als de conditie van Thiago het aankon, zou dit de basisopstelling zijn voor de wedstrijd tegen Dortmund die een week later op het programma stond. Maar eerst zouden ze Barça ontvangen in de Allianz Arena.

Het was geen wedstrijd waar Guardiola naar uitkeek, om een duidelijke reden: Guardiola is nog altijd zeer bij Barça betrokken. Het zou vreemd zijn als dat niet het geval was, als je in ogenschouw neemt dat hij er op de jeugdopleiding zat, dat hij er ballenjongen was, speler, aanvoerder, trainer, woordvoerder en symbool van Barcelona. Guardiola is alles geweest voor de Catalaanse club, uitkomen tégen Barça is iets wat hem nooit zal bevallen. Guardiola is er alles geweest wat hij ooit gedroomd had: speler én trainer.

De vriendschappelijke wedstrijd staat op het programma voor woensdag 24 juli, slechts drie dagen voor de wedstrijd om de Duitse Supercup, en ook dat is een reden om er niet blij mee te zijn. Maar het gaat hier om de Uli Hoeness Cup – de voorzitter, de patriarch, de ‘Papa’ van Bayern, zoals zijn bijnaam liefdevol klinkt – en dus moet er met de beste instelling gespeeld worden. Voor Barcelona was het ook geen aantrekkelijke wedstrijd. De Spaanse internationals waren nog met vakantie, en het ergste was de verslechtering van de gezondheid van de trainer, Tito Vilanova. Vijf dagen eerder was bekend geworden dat er weer nieuwe uitzaaiingen waren aangetroffen, en dat hij definitief afscheid moest nemen als trainer van de club waarmee hij de Spaanse competitie had gewonnen. Op dinsdag 23 juli was Gerardo Tata Martino benoemd als nieuwe trainer, maar hij kon nog niet in München zijn waar zijn nieuwe team zou debuten.

Op de bank van Barcelona zat Jordi Roura, die interim-trainer was geweest toen Tito Vilanova begin 2013 in New York van zijn ziekte herstelde. Daarbij keerde Barça terug naar het stadion waar drie maanden eerder een nachtmerrie werkelijkheid was geworden, toen het Bayern van Jupp Heynckes het met 4-0 onder de voet had gelopen – waarna de Duitse club ook in Camp Nou met 0-3 wist te winnen. Alle factoren bij elkaar opgeteld had niemand echt zin in de wedstrijd, maar hij moest toch gespeeld worden.

Thiago begon opnieuw als verdedigende middenvelder, op het middenveld wederom bijgestaan door Lahm en Kroos. Het team voor Dortmund leek er te staan. De

vriendschappelijke wedstrijd kende weinig spektakel. Bayern won met 2-0, Barcelona kwam nauwelijks in zijn spel en niemand liet grootse dingen zien. Maar op donderdagochtend kreeg Guardiola twee slechte berichten: Neuer en Ribéry waren geblesseerd. De keeper had last van een bilspier en de aanvaller had pijn aan een been dat een klap had opgelopen. Ze zouden allebei niet tegen Dortmund kunnen spelen.

Op 25 juli zit Guardiola te fronsen en zachtjes te vloeken op Barça. Hij had het niet willen doen, had altijd geloofd dat drie dagen voor een finale zo'n wedstrijd te spelen verschrikkelijke timing was. Erger nog, tijdens die wedstrijd waren twee van zijn belangrijkste spelers geblesseerd geraakt. Hij zal het zonder zijn nummer 1-keeper en zijn meest gevreesde aanvaller moeten stellen. Guardiola is woedend. Hij moet zijn eerste officiële wedstrijd spelen met te veel ontbrekende spelers.

Die avond begint Pep aan een intensieve analyse van het Borussia van Jürgen Klopp. Zoals gebruikelijk aan de vooravond van belangrijke wedstrijden. Tweeënhalve dag bestudeert hij zijn tegenstander tot het laatste detail, en hij speurt naar zwakke punten waar hij zijn pijlen op zou kunnen richten. Zijn analyse doet denken aan die van Magnus Carlsen, de wereldkampioen schaken, die de basisideeën van een positie op het bord analyseert zonder gebruik te maken van een computer. Aan de hand van die ideeën geeft hij zijn assistenten opdrachten om met hun krachtige computers varianten te bedenken. Ook Guardiola geeft er de voorkeur aan zelf zijn tegenstander te analyseren, zonder rekening te hoeven houden met de conclusies van zijn assistenten, Carles Planchart en diens groep analisten. Zodra hij zijn rivaal doorgelicht heeft, vergelijkt hij zijn opinie met opmerkingen van de technische staf, en met de som van het geheel rondt hij de analyse af. Op zekere dag hadden we het over deze overeenkomst en Guardiola toonde zich erg verrast over de vergelijking met Magnus Carlsen wat betreft het maken van een analyse. 'Ik begin me steeds meer in schaken te interesseren,' zei hij.

Hij twijfelt. Eigenlijk twijfelt Pep altijd. Hij houdt alles duizendmaal tegen het licht: de manier waarop de tegenstander aanvalt, de opstelling, de individuele en collectieve instructies... Zonder Neuer en Ribéry, zonder Javi Martínez en Dante, zonder Götze en Luiz Gustavo en met een kreupele Schweinsteiger, besluit de aanvaller voor de aanval te kiezen. Hij twijfelt tussen de woorden van Rummenigge ('We hebben geduld nodig') en die van Sammer ('We hebben passie nodig'). Geduld en passie, de twee grote wapens van Guardiola. Hoe wil hij dat Bayern tijdens deze eerste serieuze krachtproef onder zijn leiding speelt?

Hij schippert tussen passie en geduld, maar kiest voor passie. Hij kiest uiteindelijk voor zijn credo: aanvallen, aanvallen en nog eens aanvallen. Hij haalt Philipp Lahm van het middenveld en zet hem weer op de rechtsbackpositie. Hij zal in Dortmund spelen met alle beschikbare aanvallers. Hij zal een groot risico lopen.

‘Borussia heeft verdiend gewonnen.’

Dortmund, 27 juli 2013

Pep houdt Valentina in zijn armen. Het meisje klampt zich vast aan haar vader, alsof het zich bewust is van de bitterheid van het moment. De spelers van Bayern zitten al in de bus, in afwachting van hun trainer in het van zweet doortrokken witte overhemd. Er heerst een mediterrane temperatuur in Dortmund, 38 graden Celsius, en Guardiola heeft zojuist zijn eerste officiële wedstrijd en zijn eerste finale met Bayern verloren. De Duitse Supercup gaat verdiend naar Borussia (einduitslag: 4-2). Tien meter verderop loopt Jürgen Klopp euforisch voorbij, uitgelaten als altijd, juichend, gelukkig met de overwinning.

De Duitse Supercup wordt gespeeld over één wedstrijd, en het Signal Iduna Park van Dortmund was uitverkocht, zoals dat in bijna alle wedstrijden in bijna alle stadions van het Duitse voetbal gebruikelijk is. 195 landen zenden de wedstrijd uit, zodat beide trainers er goed verzorgd bij lopen en zo de aanzet geven voor een lange en vriendschappelijke rivaliteit. Zonder uitdaging is er geen glorie. Klopp is voor Guardiola de zwaarste tegenstander die hij kan tegenkomen bij zijn officiële debuut. Klopp en Guardiola, opnieuw een koppel; Borussia en Bayern, alweer tegenover elkaar voor een titel, en we zitten nog maar in juli. Een prachtige manier om een traject te beginnen. Dit danskoppel is veelbelovend, waarschijnlijk omdat we het vergelijken met het koppel dat Pep met Mourinho vormde toen ze verward waren in hun tactische steekspel, en als trainers probeerden Barcelona en Real Madrid zo goed mogelijk te laten spelen. Zou Klopp de Duitse Mourinho zijn? Ik heb het over het strategische spel en niet over de verwardingen buiten het veld. Het is zo dat Guardiola zichzelf dermate veel druk oplegt dat hij geen ander nodig heeft om innovatieve voorstellen te doen. En Klopp is uit hetzelfde hout gesneden, zodat we een tactisch steekspel kunnen verwachten op een schaakbord vol voetbaltechnische vraagstukken.

Dortmund, een stad die trots is op zichzelf en op het geel-zwarte Borussia, geeft Pep een hardvochtig welkom. Dit is de ware Bundesliga, waar hij in juli al onder vuur wordt genomen door de Europese vicekampioen. Sinds de finale op Wembley, 63 dagen geleden, heeft de thuisclub slechts één wissel toegepast: de geblesseerde Piszczek is afwezig, en Nuri Şahin speelt op het middenveld. De elf van Dortmund, spelend in de traditionele 4-2-3-1 is als volgt: Weidenfeller; Grosskreutz, Hummels, Subotic, Schmelzer; Şahin, Bender; Blaszczykowski, Gündogan, Reus; Lewandowski.

Bij Bayern daarentegen zijn van de basiself die de Champions League wonnen Neuer, Dante, Schweinsteiger, Javi Martínez en Ribéry afwezig. De helft van het team is geblesseerd. Het zal beginnen met Thiago als verdedigende middenvelder, Kroos en Müller die hem op het middenveld bijstaan, terwijl Robben en Mandžukić de flanken

bezetten en Shaqiri in de spits. Het team speelt een 4-3-3-systeem, met de volgende opstelling: Starke; Lahm, Van Buyten, Boateng, Alaba; Thiago, Müller, Kroos; Robben, Shaqiri, Mandžukić.

Na het schipperen tussen geduld en passie, heeft de trainer volmondig gekozen voor de aanval. Hij zet Lahm in de verdediging en zet Müller bij Thiago en Kroos op het middenveld. Dat betekent dat zijn team door de aanvalslust van Müller het grootste deel van de tijd 4-2-4 zal spelen; want hoe je het ook wendt of keert, hij blijft een aanvaller. Guardiola zal het merken: hij kan Müller niet als middenvelder inzetten want zijn natuurlijke neiging tot aanvallen weerhoudt hem ervan op zijn plek in het middenveld te blijven. Pep wordt slachtoffer van zijn eigen ambitie: hoewel Bayern de speelhelft van Borussia weet binnen te dringen, slaagt het team er nauwelijks in te domineren tegen een team dat uitzonderlijk goed weet hoe het een counter moet opzetten. Met de omstandigheden waarmee het team tegen Dortmund speelt, had Lahm als defensieve kracht op het middenveld van vitaal belang kunnen zijn, maar Pep gaf er de voorkeur aan zonder slot op de deur ten aanval te trekken: hij zal er dan ook de prijs voor betalen.

De Catalaanse trainer had gezegd dat het begin moeilijk zou worden en daar krijgt hij gelijk in. Bayern weet al sinds 12 september 2009 niet te winnen op het Signal Iduna Park, toen Van Gaal daar als laatste trainer wel toe in staat was. Dit toont aan dat Borussia thuis heel moeilijk te verslaan is, en zeker als ze al na vijf minuten een cadeautje krijgen van het bezoekende team. Het team van Klopp heeft aan één fout van Tom Starke, de vervanger van Neuer, genoeg om zich te kunnen ingraven zoals het dat graag doet. Met die 4-4-2, waarmee het wacht tot de tegenstander balverlies lijdt, heeft het ruimte genoeg om een counter te kunnen plaatsen. In enkele jaren tijd heeft Jürgen van zijn team een ‘moordmachine’ gemaakt. En de resultaten zijn ernaar: Borussia bereikte de finale van de Champions League, won de Bundesliga in 2011 en 2012, en thuis zijn ze bijna niet te kloppen. Guardiola heeft het bij zijn debuut niet kunnen ontcrachten, maar bij die nederlaag is vooral het schitterende spel van het thuisteam opgevallen, een toonbeeld van spel in de diepte, uitmuntend wanneer het zich in formatie ophoudt – zoals de Romeinse legioenen dat vroeger deden met hun schildpadformatie – en explosief zodra het ook maar één meter ruimte aangeboden krijgt.

Het is niet alleen heet in Dortmund, het is ook nog eens heel vochtig; het is zwoel als in Barcelona, misschien wel om Guardiola niet te laten vergeten waar hij vandaan komt. Het is een pot waarin veel gezweet wordt, en waarin twee drinkpauzes worden toegestaan, in elke helft één, één voor elk van de trainers om in te zetten. Klopp gebruikt de eerste, in de 24e minuut, wanneer zijn team al voor staat. Terwijl de voetballers drinken en zich verfrissen, roept de trainer van Dortmund de verdedigers bij zich om ze instructies te geven. Enkele meters verderop praat Guardiola met zijn aanvallers: dat beeld symboliseert precies de instelling van de twee tegenpolen.

Borussia voelt zich niet ongemakkelijk zonder bal, eerder tegenovergesteld: het houdt ervan af te wachten en alleen een uitval te doen om toe te slaan. Ze hebben niet lang balbezit want ze heersen liever over de ruimte waar ze kunnen rennen. Ze vinden het niet

erg onderworpen te worden. Hoe meer ze met hun rug tegen het doel worden gezet, hoe beter ze verdedigen. Alleen Gündogan en Lewandowski blijven in de middencirkel achter, de overige acht veldspelers spelen als één blok voor het doel. Bayern komt weliswaar vaak op de helft van de tegenstander en zoekt naar scheuren in de verdediging waarlangs het richting doel kan, maar het heeft er erg veel moeite mee en slaagt er bijna niet in die te vinden. Bij het rustsignaal loopt Klopp naar de kleedkamer met een uitdrukking op het gezicht alsof hij veel meer voor elkaar heeft gekregen dan Guardiola.

Na rust verplaatst de trainer van Bayern een paar aanvalsstukken: hij zet Robben op links, Mandžukić centraal in de aanval en Shaqiri op rechts. Met dat alleen, een kleine aanpassing, verandert de hele aanblik van de wedstrijd. Twee spelers van de bezoekers doen een stap voorwaarts: Thiago en Lahm. De gelijkmaker komt uit een steekpassje van de eerste en een perfecte voorzet van de aanvoerder. Robben maakt met het hoofd gelijk en Bayern probeert door te drukken. Maar het blijkt een vertekend beeld.

In slechts 180 seconden lijkt het scorebord op hol te zijn geslagen: van 1-0 naar 3-1. Het halve Beierse elftal zit er helemaal doorheen. Kroos sleept zich voort, bij Van Buyten is er iets geknakt omdat hij met een eigen doelpunt de stand op 2-1 zette. Gündogan, talentvol middenvelder, maakt zonder moeite de derde en vanaf dan wordt deze finale winnen heel moeilijk voor Bayern. Guardiola had zich niet kunnen voorstellen in wat voor situatie hij zich zou manoeuvreren in Dortmund.

Ondanks alles gaat Bayern voor de gelijkmaker met drie uitkomsten als gevolg: Robben maakt de aansluitingstreffer, 3-2, Müller schiet op de lat en Borussia straft het af omdat Bayern dan al zonder vangnet speelt. Thiago symboliseert dit tweeledige effect: hij geeft uitstekende ballen tijdens aanvallende acties, maar lijdt balverlies in de verdediging. De passes die hij geeft tijdens de aanvallen leiden tot een doelpunt en een bal op de lat, de bal die hij verliest in de verdediging zorgt voor de 4-2. Het is een hard gelag: hij is de verliezer in deze eeuwige strijd tussen wie over de bal versus wie over de ruimte heerst.

Het duel tussen wie over de bal en wie over de ruimte heerst is typisch voor het hedendaagse voetbal, en het lijkt evident dat het team dat hier een goed evenwicht in weet te vinden, vaak als winnaar uit de bus zal komen. Het verschil tussen beide speelwijzes is overal groot, en in Duitsland zijn Bayern en Dortmund de respectievelijke schoolvoorbeelden van hoe zo'n verschillende speelwijze wordt toegepast. Guardiola wil dat zijn spelers met een rustige opbouw aan de middellijn komen, om vervolgens heel rap en direct over de helft van de tegenstander op te rukken. Die exacte combinatie van snelheden kan van groot belang zijn in de toekomst, maar het is overduidelijk dat Bayern er op dit moment nog niet in slaagt om deze mix toe te passen. Thiago staat symbool voor deze toekomstige uitdaging, maar ook voor de wedstrijd om de Supercup: uitstekend in staat om scheuren in de verdediging van de tegenstander te vinden, maar breekbaar als het op verdedigen aankomt.

Meer nog dan voor Bayern is het een pijnlijke nederlaag voor Guardiola, die gehoopt

had zijn Münchense periode te beginnen met een titel. Het zou de eerste van zes zijn waar Bayern dit jaar om zal strijden, dankzij de successen van Jupp Heynckes, een erfenis waar de Catalaanse trainer hem steeds maar weer publiekelijk voor bedankt. Te midden van deze inzet en passie, die op dit moment van het seizoen nergens in Europa worden geëvenaard, rijst de vraag of deze Supercup weer een wisseling van de troon betekent. Een jaar geleden, in de zomer van 2012, ontving Bayern in eigen huis het Borussia van Klopp, en streed om dezelfde Supercup. Dat Bayern had in drie jaar tijd twee Champions League-finales verloren, net als de laatste twee Bundesliga's, en had vijf keer op rij van Borussia verloren, waarvan de laatste met een pijnlijke 5-2. Maar de club uit München won de Supercup van 2012 en wist het tij te keren, sterker te worden en zelfs de historische triple in de wacht te slepen. Nu zou Jürgen Klopp graag zien dat deze gewonnen Supercup zijn Borussia hetzelfde effect zou opleveren: de eerste klap heeft hij uitgedeeld, en daarbij is deze rivaliteit die het seizoen zou kunnen kleuren in gang gezet. Guardiola heeft veel gewerkt in de afgelopen maand als trainer van Bayern, maar het wordt hem duidelijk dat hem nog veel te doen staat als hij over het continent wil regeren.

Hij komt er ook achter dat in Duitsland na afloop van een wedstrijd de beide trainers samen naar de persconferentie gaan. Klopp en Pep verschijnen op hetzelfde moment. De Duitser gelukkig en stralend; de Catalaan verbijsterd. Hij begrijpt een vraag die te snel gesteld wordt door een lokale journalist niet en hij heeft moeite met het vinden van een goede karakterisering van de wedstrijd. Hij lijkt soms af te dwalen. Het is alsof zijn gedachten nog bij de wedstrijd zijn, op de bank van het Signal Iduna Park, alsof hij wil terugkeren naar de aftrap, het moment dat de wedstrijd begon, dat hij hem opnieuw wil spelen. Hij had het niet makkelijk gehad in die negentig minuten. De basisopstelling was verrassend geweest door de afwezigheid van Lahm op het middenveld. Waarom koos hij niet voor de optie-Lahm, die in eerdere wedstrijden succesvol was geweest?

Tijdens de gezamenlijke persconferentie lijkt Guardiola dat detail te overdenken. Hij reageert langzaam. Alsof het sabbatical year in New York zijn reactiesnelheid heeft laten vastroesten. Het is pas de tweede wedstrijd om een trofee die hij als trainer verliest: de eerste was in 2011, de finale van de Copa del Rey tegen Real Madrid; maar toch komt hij stroperig en zwaar over, als het zwoele weer in Dortmund. Hij is uit het veld geslagen en maakt een afwezige indruk, en hij antwoordt op vragen die hem niet gesteld worden. Maar hij accepteert toch sportief de nederlaag, en hij feliciteert Klopp: 'Borussia heeft verdiend gewonnen.' In gedachten moet hij zich afvragen of het team van Klopp zijn nieuwe Numancia is, die valse start die leidt tot een triomftocht. Zou het? Zou dit het Numancia van Dortmund* kunnen zijn, en zou hij de grote verschillen tussen beide teams kunnen wegwerken?

Guardiola is erg emotioneel als hij een nederlaag slikt met een van pijn vertrokken gezicht. Het is een onbelangrijke schram voor Bayern, want de Supercup wordt niet beschouwd als een heel belangrijke titel, maar het is een diepe wond voor de trainer die nooit wil verliezen.

Zijn familie is die middag in Dortmund aangekomen, en zal hem een paar dagen

gezelschap houden in München. De drie kinderen dragen rood-wit gestreepte shirts. Pep heeft zijn zweet van zijn hoofd geveegd om zijn jongste dochter Valentina in zijn armen te kunnen nemen terwijl hij Màrius, de middelste, enkele tactische details van de wedstrijd uitlegt.

Voor de zekerheid gaat hij in de rode bus die het Westfalenstadion uit rijdt naast zijn vriend Estiarte zitten, opnieuw samen op de eerste rij, precies zoals dat vijf jaar geleden ook gebeurde toen ze terugkeerden na die nederlaag tegen Numancia. Om de nederlaag te verwerken. Drie kinderen in rood-wit gestreepte shirts wuiven hem gedag. Hij is weer onderweg, steil, altijd omhoog.

* Numancia is een kleine Spaanse club die Barça wist te verslaan in de eerste wedstrijd die Guardiola er als trainer op de bank zat, in augustus 2008.

DEEL TWEE – De eerste titel

‘Schaken, dat spel van logica bij uitstek, bestaat uit geluk, geluk en nog meer geluk.’

SCHAAKGROOTMEESTER SAWIELLY TARTAKOWER

‘Misschien was dat wel een fout.’

München, 29 juli 2013

Neuer en Ribéry trainen gewoon met de rest van de groep mee. Het is verbazingwekkend. Er zijn pas veertig uur voorbij sinds de ontknoping van de Supercup en ze zijn al weer hersteld. Het is onvermijdelijk dat er vragen worden gesteld over zo'n snel herstel: als ze niet in staat waren om zaterdagavond te spelen, hoe konden ze er maandagmiddag dan weer bij zijn? Was men te voorzichtig geweest door ze niet in te zetten tegen Borussia?

Neuer had een klein haarscheurtje opgelopen in zijn bilspier en Ribéry had een harde trap tegen zijn been gekregen. Volgens een arts waren beide blessures zo zwaar dat ze niet eens naar Dortmund konden afreizen. Maar daar zijn ze allebei, veertig uur later, fris en gezond, trainend in de stromende regen die boven München valt. Het is het eerste wat Guardiola zich afvraagt. Bij Barcelona was hij gewend om de grenzen op te zoeken van wat een speler aankon, tot de laatste minuut. Wanneer er in Barça een blessure was zoals die van Neuer of Ribéry, reisden de spelers toch mee met het elftal en voerden ze nog een controle uit tijdens de laatste training vóór de wedstrijd. Pep gaf er altijd de voorkeur aan tot het laatste moment af te wachten. Hier, in München, heersen er andere gebruiken, maar de trainer twijfelt of die wel zo goed zijn. Misschien, denkt Pep, als Neuer en Ribéry mee naar Dortmund waren gegaan, dat ze dan halverwege de middag hadden kunnen proberen of ze toch in staat waren om te spelen. Als ze hadden kunnen spelen, was de finale misschien anders verlopen. Misschien.

‘Verdomde wedstrijd tegen Barça, verdomde wedstrijd. Nooit meer een vriendschappelijke wedstrijd drie dagen voor een finale, nooit meer...’ Guardiola heeft nog altijd die wedstrijd tegen zijn oude club en de consequenties ervan niet uit het hoofd kunnen zetten. Zijn technische staf heeft in de afgelopen veertig uur de finale van de Supercup tot het laatste detail uitgeplozen, en de conclusies zijn dezelfde als die je live op televisie zag: een opeenhoping van individuele fouten die het team de das omdeed. De samenvatting van Bayerns technische staf is dat ze als team geen slechte wedstrijd speelden, maar op individueel niveau wel. Waarschijnlijk speelde ook een rol dat de trainer had verzuimd Lahm rugdekking aan Thiago te laten geven. ‘Misschien was dat wel een fout,’ geeft een lid van de technische staf toe.

De training is openbaar voor het publiek. Honderden fans drommen samen aan de Säbener Strasse, met opgevouwen paraplu en een bijna gewijde stilte zodat ze de instructies van de trainer kunnen horen. De regen komt met bakken uit de hemel. De spelers wilden een frisse dag, na verschillende verstikkend hete dagen, maar deze dag hoort helemaal niet thuis in juli. Het stortregent in München wanneer Mario Götze het veld op loopt, met een gezondheidsverklaring op zak. Het regent zo hard dat de speler een

hele poos blijft treuzelen. Ik maak gebruik van de situatie om het met hem te hebben over de enorme passie waarmee men de wedstrijden bij Dortmund, zijn oude club, beleeft. ‘Het is geweldig om in die sfeer te spelen. De *Südkurve* lijkt wel een muur, het is de grootste tribune ter wereld, de meest luidruchtige.’

Maanden later zal hij er zelf weer mee te maken krijgen.

Voor het eerst in vele maanden raakt Götze weer een bal. Hij doet mee met een paar intense en snelle rushes, en hij lijkt helemaal hersteld van het spierscheurtje dat hij exact negentig dagen eerder opliep. De blessure was aanvankelijk niet ernstig, maar hij forceerde zich te zeer om de Champions League-finale te kunnen spelen, waardoor de blessure opeens veel zwaarder uitpakte. Het eind van de tunnel lijkt nabij: Guardiola laat weten dat de speler vrijdag aanstaande met de groep mee zal mogen trainen.

Thiago daarentegen traint niet. Hij verliet Dortmund met een flinke blauwe plek op zijn enkel, maar eigenlijk is hij gewoon helemaal uitgeput. Het is het klassieke geval van de sporter die 200% geeft om een belangrijke doelstelling te halen, en vervolgens merkt dat zijn conditie het laat afweten. Toen Thiago arriveerde was hij extreem gemotiveerd, en tegen Barça en Dortmund gaf hij meer dan zijn lichaam aankon. Nu heeft hij een paar dagen rust nodig om aan te sterken. Hij bevond zich korte tijd met zijn hoofd in de wolken en nu is hij opgebrand, met wallen onder zijn ogen, voelt hij overal pijn en heeft hij een adempauze nodig.

Er zullen deze zomer geen transfers meer volgen, hoewel er in de pers geruchten gaan dat de Pool Lewandowski zal overkomen. De spits van Borussia Dortmund is een wonderkind en Bayern zou hem kunnen vastleggen, maar heeft besloten een jaar langer te wachten. Als de transfer van Götze niet met zoveel rumoer gepaard was gegaan, was het waarschijnlijk geweest dat Lewandowski ook op dit moment op de Säbener Strasse zou staan te trainen, misschien wel in de plaats van Mandžukić, een buitengewone speler in de kleine ruimte, maar wiens toekomst waarschijnlijk niet in München ligt. Waar geen twijfel over bestaat, door de opmerkingen van de technische staf van Bayern, is dat men onder de indruk is van Lewandowski's spel; over hoe hij de bal plaatst, hoe hij zich beweegt, hoe hij combineert met zijn ploeggenoten... Maar hij zal pas over een jaar de overstap maken.

De plannen voor nu liggen vast. Er zullen geen spelers meer worden aangetrokken en twee spelers worden verkocht: Emre Can zal op 2 augustus naar Bayer Leverkusen gaan en Luiz Gustavo op 16 augustus naar Wolfsburg. In het algemeen om economische redenen. Højbjerg zal met het eerste elftal meetrainen, maar hij speelt in het tweede; en Kirchhoff blijft voorlopig, maar toch met het perspectief op een transfer in de winterstop. Het lijkt al tot Pep te zijn doorgedrongen dat hij Thomas Müller niet als middenvelder moet inzetten.

Ingepakt tegen de regen en zittend naast Màrius, Peps zoon, die aandachtig de bewegingen van zijn vader volgt, acht Manel Estiarte de tijd rijp om de echte doelstellingen van zijn eerste jaar bij Bayern bekend te maken: ‘Het doel is de Bundesliga winnen. We gaan alles op alles zetten om de competitie te winnen. Het tweede doel is dat

het team zich de speelstijl aanleert die Pep wil zien, dat het vooruitgang boekt en beter wordt; dat het team aan het eind van het seizoen veel beter speelt dan op dit moment. Pep heeft dit al bij Barça B meegemaakt [het tweede elftal van Barcelona, dat hij in het seizoen 2007-2008 trainde, en dat hij naar het kampioenschap van de Tercera División leidde]: het team speelde aanvankelijk op een afschuwelijke manier, maar het maakte een ontwikkeling door, en in de laatste anderhalve maand was het niet te stoppen. Hier willen we iets dergelijks: van weinig naar veel gaan. En de basis leggen voor het volgende jaar, zodat iedereen exact speelt zoals Pep dat wil.'

Het doel staat vast: bovenaan eindigen in de Bundesliga.

‘Wat weten jullie eigenlijk van atletiek?’

München, 29 juli 2013

Dan gaat de masteropleiding in verdedigen van start, die anderhalf jaar zal duren. Het is de eerste van verschillende cursussen die de trainer in de loop van het seizoen start. Hij begint met een gebaar: Pep geeft Javi Martínez een geel fluitje en stuurt hem naar de groep verdedigers. Als de Spaanse middenvelder het nog niet in de krant had gelezen weet hij het nu: de trainer wil hem als centrale verdediger inzetten. De regen valt met bakken uit de lucht. De vier spelers die worden aangewezen als de basisdefensie zijn Rafinha, Javi Martínez, Dante en Alaba. Ze krijgen allemaal een geel fluitje. Hij gaat tussen ze in staan en geeft gedetailleerd advies over wat ze bij elke actie moeten doen. De aanvallers zijn Lahm, Boateng, Van Buyten en Kirchhoff. Het is veelzeggend dat aanvoerder Lahm niet in de basisdefensie zit: het is mogelijk dat de trainer hem al als middenvelder voor zich ziet.

Veertig minuten lang is Pep exclusief bezig met het uitleggen van de bewegingen tijdens de dekking. Wat doet de back wanneer hij aangevallen wordt door een vleugelspits? Waar gaat de eerste centrale verdediger naartoe? Waar gaat de tweede staan? Waar gaat de back aan de andere zijde naartoe? Wanneer moet de centrale verdediger uitlopen om druk te zetten? Tot welk punt geeft hij zijn ploeggenoot rugdekking? Waar moet de verdedigende middenvelder gaan staan? Het zijn geregisseerde bewegingen, een choreografie die bij alle mogelijke acties de looprichtingen moet afsluiten waarlangs de defensie doorbroken kan worden.

Javi heeft het moeilijk en Dante geniet. Voor Javi Martínez heeft deze verregende middag een dubbele betekenis. Zonder één woord te zeggen neemt hij goed in zich op wat de eerste stappen zijn om weer een centrale verdediger te worden, en daarbij moet hij alles vergeten wat hij bij Athletic Club de Bilbao geleerd heeft, toen zijn trainer Marcelo Bielsa hem opdroeg een centrale mandekker te worden. Bij Bayern zal daarentegen altijd per zone gedekt worden. Het is mentaal zwaar voor de speler uit Navarra, die opnieuw vanaf nul moet beginnen. Bij bijna elke actie gaat Javi waar hij niet hoort te gaan, loopt uit wanneer hij dat niet moet doen, en beweegt bij Dante vandaan wanneer hij naar de Braziliaan toe moet. Het is een druilerige middag en hij wordt alleen maar gecorrigeerd. De groep moet deze choreografie tot in de oneindigheid herhalen, terwijl de coach blijkbaar vertrouwen heeft in hun grenzeloze geduld: Kirchhoff opent op een vleugel, Lahm gaat diep, Alaba verdedigt agressief, Dante geeft rugdekking aan de Australische back, Javi loopt verkeerd en Pep komt tussenbeide, legt het spel stil, corrigeert Martínez, en dan beginnen ze weer opnieuw. Bijna drie kwartier gaan voorbij en het dondert en bliksemt nog altijd in München. Het werk gaat onverbiddelijk door.

Javi heeft het heel zwaar, en niet alleen vanwege de verandering van concept, maar

ook omdat hij in slechte conditie van vakantie is teruggekeerd. Gisteren onderbrak hij de training omdat hij moest overgeven, en vandaag krijgt hij te maken met extreme omstandigheden. Pep vult de zone met paaltjes en pijlen, zodat elke verdediger weet hoe en waar hij moet lopen. Van buitenaf gezien lijkt de oefening op een choreografie waarin de dansers aan komen lopen om de plek in te nemen van hun partner die een uitval doet naar een aanvaller van de tegenstander. Daarna zullen ze hun eigen plek weer innemen en iedereen onderhoudt de exacte afstand tot de speler naast hem. Toch heeft het maar weinig met ballet te maken.

Ondanks dat ze uitgeput zijn van de inzet en de concentratie, vragen de spelers na afloop van de training toestemming om een bergloopje te doen over een helling iets verderop. De trainer lacht: ‘Wat weten jullie eigenlijk van atletiek? Dient die duurloop nog ergens toe, behalve dan om een rugblessure op te lopen?’ Hij lacht en gaat verder: ‘Zo meteen komen jullie terug en zeggen jullie dat je hard hebt getraind omdat je een kwartier hebt gelopen. Maar het is een placebo-effect. Jullie denken dat jullie met een positiespel en het uitvoeren van acties geen werk verzetten...’

De trainer lacht eigenlijk om iets ernstigs: het soort trainingen dat hij uitvoert is aangepast aan zijn uitgangspunten van het spel, en er liggen altijd, altijd, technisch-tactische eigenschappen in besloten. De trainingen beperken zich niet tot het versterken van iemands fysieke mogelijkheden. Er zijn geen snelheidstrainingen, geen duurlopen, geen krachtrainingen. Die zullen alleen gebruikt worden om het herstel van een geblesseerde speler te versnellen. Lorenzo Buenaventura, die naast Pep staat, geeft uitleg: ‘In het begin waren jullie verbaasd omdat we geen series van 1000 meter deden, hoewel Bayern al de minst Duitse, de minst klassieke van de Duitse clubs was. Jullie deden al oefeningen met de bal en jullie waren al gewend aan de dynamiek van de twee wedstrijden per week, waardoor er maar weinig ruimte was voor veel fysieke trainingen, en je dus korte en kwalitatieve trainingen moet afwerken.’

De conditietrainer van Bayern benadrukt dat in zijn visie van het voetbal de technische kwaliteit van de training superieur is aan welke andere kwaliteit dan ook: ‘Wat betreft inhoud en intensiteit geloof ik niet dat er een groot verschil is tussen onze en andere methodes. Misschien dat onze methode tien of vijftien minuten minder tijd op het veld betekent, vooral als je er het preventiewerk bij optelt dat we in de sportzaal doen. We verhogen de kwaliteit ten opzichte van de kwantiteit, doen meer kwalitatieve oefeningen tegelijk, in plaats van het uitvoeren van heel lange fysieke activiteiten. Dat hebben de spelers wel aantrekkelijk gevonden, net als het hoge percentage trainingen mét bal. In feite doen we niets zonder bal, misschien wat hersteltrainingen en de een of andere specifieke training om de conditie van een speler bij te schaven.’

De verdedigers keren terug, helemaal doorweekt van het zweet na vijftien minuten hardlopen. Hun gezichten tonen voldoening. Guardiola klopt ze eens op de rug en legt zijn hand op het hoofd van de jongste spelers. Hij gaat naar de kleedkamer en blijft grappen maken. Draait zich om en glimlacht: ‘Placebo-effect!’

De master verdedigen is begonnen.

‘Javi, kijk naar Dante, kijk naar Dante, linie, linie!’

München, 30 juli 2013

De volgende ochtend, bij een stralende zon, zien we de eerste praktische toepassing van de choreografie. Een partijtje op een heel klein veld: drie teams van zes spelers plus een joker, de keeper bij de jeugd Leo Zingerle, een fenomeen als hij in balbezit is, die steeds het aanvallende team bijstaat. Vanzelfsprekend zitten Javi Martínez en Dante bij elkaar in het rode team. Het team dat een goal moet incasseren loopt van het veld af en wordt vervangen door het derde team, hoewel het spel op geen enkel moment stilligt, zodat je heel alert moet zijn bij een wisseling. De wedstrijd van 45 minuten is opnieuw een marteling voor Javi. Na 25 minuten loopt hij er al kreupel bij. De wedstrijd, die ‘dubbel strafschoopgebied’ heet, wordt alleen gestopt als geen enkel team een doelpunt maakt. In dat geval fluit Hermann Gerland na vier minuten af voor een korte pauze. Het is een heel intensieve en snelle oefening, waar de nodige concentratie voor nodig is en die je door de vermoeidheid snel verkeerd kunt doen.

Pep staat klaar met de zweep. Bijna de hele ochtend is aan de Säbener Strasse – waar men reeds gewend is aan Guardiola’s Duitse bevelen – alleen maar Spaans geschreeuw te horen: ‘Javi, uitlopen!’, ‘Javi, kijk naar Dante, kijk naar Dante!’, ‘Javi, naar buiten, naar buiten, verder, verder!’ Er is geen moment rust voor Javi. Zelfs Dante begint hem toe te roepen om hem te helpen. Ribéry en Robben houden zich bezig met hun eigen taken. *Bam, bam, bam* – het ene doelpunt na het andere, maar niemand let op hen, iedereen is bezig met de master verdedigen die Martínez krijgt. Guardiola dwingt hem om de ploeggenoot die de defensieve linie markeert in de gaten te houden, naar hem te kijken, en agressief zijn positie te verlaten wanneer de tegenstander met de bal zijn zone betreedt. Hij eist van hem dat hij de aanvaller niet over het hele veld achterna zit, zoals hij dat bij Athletic deed, iets wat hij nog niet heeft afgeleerd, en dat hij, wanneer hij zijn plek verlaat, zich aanleert snel weer naar zijn positie terug te keren en de linie vast te houden. Voor Pep is vooral belangrijk dat hij nooit de ploeggenoot die de defensieve linie markeert uit het oog verliest. Hij benadrukt dat hij naar de zijlijn moet lopen om de bal van de keeper in ontvangst te nemen, en dat hij zonder angst naar voren loopt, zodat er overwicht gecreëerd wordt op het middenveld. Samengevat: hij vraagt hem de belangrijke rol van centrale verdediger op zich te nemen in het vermetele positiespel dat Pep voor ogen staat.

Thiago Alcántara, die alleen maar in de sportzaal heeft gezeten en duurlopen heeft gedaan voor hij een arts raadpleegt vanwege zijn enkel, is een van de aandachtige toeschouwers van de wedstrijd. Guardiola zegt tegen hem: ‘Hij heeft het bijna te pakken. Zodra hij het trucje doorheeft, hebben we onze volgende uitzonderlijke centrale verdediger.’

Maar hier eindigt de les niet. Even voor zevenen staat in de tweede trainingssessie opnieuw een defensieve oefening op het programma: zeven aanvallers tegen vijf verdedigers. En raad eens wie de vijf verdedigers zijn? Uiteraard: Rafinha, Javi, Dante en Alaba, plus de verdedigende middenvelder, in dit geval Kirchhoff. De zeven vallen zo goed mogelijk aan, en de vijf verdedigen met hand en tand. Wanneer Bayern heel gesloten verdedigt, dan gaat het goed, maar de trainer vindt dat de oude defensieve organisatie beter moet, hij heeft liever niet dat de spelers zich ingraven in het strafschoopgebied.

‘Javi, uitkomen naar de aanvaller!’, ‘Nu niet, Javi, nu niet!’, ‘Javi, kijk naar Dante, kijk naar Dante, linie, linie!’ De mentale reset heeft zijn werk gedaan: vierentwintig uur en drie trainingen later is Javi Martínez officieel ingewijd als centrale verdediger van Bayern en heeft hij elke neiging tot mandekking de kop ingedrukt. Met de nederigheid van iemand die zich helemaal wil inzetten, gaat Javi op in zijn nieuwe rol.

Zodra de tweede sessie van de dag erop zit, lopen Pep en Javi nog een tijdje over het gras. De trainer legt hem een voor een de looplijnen uit die de hele defensieve linie in de gaten moet houden en hoe hij de gaten moet dichten. Javi Martínez vraagt hem naar de vroegere duels tussen Barcelona en Athletic Bilbao. Hij is geïnteresseerd in de geheimen van die bekerfinales waarin het Barça van Pep met overmacht van het Baskische team won. En Guardiola vertelt hem gedetailleerd over de acties die hem voordelen opleverden: hoe Mascherano de bal meenam om overwicht op het middenveld te creëren; hoe Messi de centrale verdediger ver van het strafschoopgebied meevoerde en zorgde voor een grote ruimte in het midden van de defensie, en het overwicht dat gecreëerd werd door met z’n allen een aanval in te zetten en daarmee Athletic te verrassen. Vandaag is het Javi die zich achter de oren krabt. Hij herinnert zich de nachtmerrie en begrijpt precies wat er die avond mis was gegaan.

Guardiola is enthousiast door het gedane werk tijdens deze twee dagen, eind juli. Waarom zo’n master en zoveel aandacht voor de verdediging? ‘Het is de basis. Voor mij is de manier waarop je verdedigt de basis van het geheel,’ legt hij uit.

Drie blonde hummeltjes rennen en springen over het trainingsveld: het zijn de drie kinderen van Arjen Robben, Luka, Lynn en Kai, kind aan huis aan de Säbener Strasse. Hun haar is zo blond dat het bijna wit lijkt, en ze schieten ballen en proberen hun vader te verschalken, die even voor keeper speelt. Twintig meter verderop schiet Toni Kroos, die op het punt staat voor het eerst vader te worden, de ene kanonskogel na de andere op Starke af. Vanaf een hoek rondt hij ballen af die hem door een bijzondere aangever worden aangespeeld: niemand minder dan Manuel Neuer, die geen dag voorbij laat gaan om op voorzetten te oefenen of op doel te schieten alsof hij een van de aanvallers is.

Kroos heeft een formidabele traptechniek waarop hij elke middag traint door oefening en herhaling. Maar uiteindelijk vraagt Pep hem te stoppen. Hij wijst naar de quadriceps en zegt *basta*. We mogen geen risico lopen: Müller heeft last van een kuit, Thiago heeft sinds de wedstrijd om de Supercup een scheurtje in de enkelband, Götze werkt nog aan zijn herstel en is nog maar net bezig met zijn eerste sprintjes, en Schweinsteiger werkt op

precies dat moment het twaalfde sprintje over zeventig meter af onder leiding van Lorenzo Buenaventura. Met steeds twintig seconden pauze. De tweede aanvoerder moet trainen voor herstel, want hij is na de operatie aan de enkel nog ver verwijderd van zijn topvorm en kan bijna niet keren: alle werk moet uitgevoerd worden in een rechte lijn zodat de voet niet te zwaar belast wordt.

De volgende twintig minuten verzorgt en onderhoudt de familie Holzapfel het grasveld. Dat doen ze al jarenlang elke dag; de vader en zijn twee tweelingdochters voeren het werk uit, ze zijn ook de verantwoordelijken van het bedrijf Der Hummelmann. In de tussentijd bewaken Kroos en Neuer de ballen, blijft Robben met zijn kinderen spelen en neemt Guardiola even een rustpauze, gezeten op de stoelen die bij de deuren van de kleedkamers van de Säbener Strasse staan. De trainer legt uiterst gedetailleerd drie van zijn uitgangspunten van het spelletje uit: de defensieve linie, de eerste vijftien passes en hoe om te gaan met hangende spelers.

‘Het balbezit op zich is niet belangrijk, maar de intentie daarachter.’

München, 30 juli 2013

Toen Jupp Heynckes in het seizoen 2012-2013 de uitzonderlijke triple wist te winnen, plaatste hij zijn defensieve linie op 36,1 meter vóór het doel van Manuel Neuer. Het is de gemiddelde afstand waarop de vier verdedigers gingen staan, en meestal waren dat Lahm, Boateng, Dante en Alaba. In de eerste competitiemaand, en praktisch met dezelfde mannen, speelt het Bayern van Pep Guardiola maar liefst zeven meter verder naar voren, zo is te lezen in het rapport dat Christoph Gschossmann publiceerde op de officiële pagina van de Duitse competitie, www.bundesliga.de. Het Bayern van Pep zou gemiddeld op 43,5 meter van Neuers doel af verdedigen. En het is daarmee het team dat het verst vooruit verdedigt in de hele Duitse competitie: Wolfsburg staat op 41,2 en Borussia Dortmund op 39,4 meter.

Deze data zijn niet toevallig, ze zijn het resultaat van Guardiola's onvermoeibare trainingsdoelstelling: zijn verdedigers dicht bij de middellijn positioneren en, indien mogelijk, zelfs op de helft van de tegenstander. Dit moet ervoor zorgen dat Bayern gegroepeerd speelt, met alle spelers dicht op elkaar, behalve de vleugelspitsen, en dat het een counter van de tegenstander meteen de kop in kan drukken.

Zodra de competitie begint zal blijken dat het niet zo makkelijk is om deze ideeën in de praktijk te brengen zonder daarbij risico te lopen of fouten te maken. Maar er zijn nog tien dagen te gaan tot de Bundesliga van het seizoen 2013-2014 begint, en we weten nog niet dat de toepassing van deze strategie complex is en moeizaam zal verlopen. We zitten nu naast Guardiola, bij de deuren van de kleedkamer in München, en de trainer van Bayern legt ons zijn fundamentele concepten van het spel uit: de defensieve linie, de eerste vijftien passes en hoe om te gaan met hangende spelers.

De defensieve linie

De positie van de linie wordt bepaald door de positie van de bal. De verdediger met de bal is degene die de linie markeert, het maakt niet uit of dat een back is of een centrale verdediger. Als het een back is, moet de centrale verdediger die het dichtst bij hem staat rugdekking geven, de tweede centrale verdediger geeft hém weer rugdekking, en de andere back moet deze laatste weer rugdekking geven. In dit laatste geval is er bijna geen gevaar, want de bal is te ver verwijderd van dit uiterste punt.

Guardiola legt het als volgt uit: ‘Het viertal moet steeds in beweging blijven en ervoor

waken dat de ruimtes tussen hen in te wijd of te groot worden. Ze moeten voorkomen dat spelers zich er al te makkelijk tussen kunnen ophouden. De centrale verdediger moet uitlopen en de aanvaller die de bal ontvangt onder druk zetten, en op dat ogenblik moet de tweede centrale verdediger de plek van de eerste innemen, die zojuist druk is gaan zetten. Tegelijkertijd moet de verdedigende middenvelder zich terug laten zakken om de plek in te nemen van de tweede centrale verdediger. Het moet een actie zijn om een ploeggenoot rugdekking te geven, bijna als een kamerscherm dat zich ontvouwt. Het moet helemaal vanzelf gaan.'

De eerste vijftien passes

Het balbezit is slechts een instrument, een werktuig, het is geen doelstelling op zich. De trainer legt het op deze manier uit: 'Als er niet eerst vijftien passes zijn geweest is het onmogelijk om goed te schakelen tussen aanval en verdediging. Onmogelijk. Wat belangrijk is, is niet de bal hebben, noch hem vaak rondspelen, maar dat doen met een intentie. De percentages balbezit of het aantal passes dat een team of een speler geeft zijn van geen belang: wat wel belangrijk is, is de intentie waarmee de passes gegeven worden, wat ermee wordt nagestreefd, wat een team wil wanneer het in balbezit is. Dat is belangrijk!

De bal hebben is belangrijk als je vijftien achtereenvolgende passes kunt geven om je te organiseren, en daarmee tegelijkertijd de tegenstander uit elkaar speelt. Hoe speel je ze uit elkaar? Door die passes op volle snelheid te geven, met een bepaalde intentie en een concreet doel. Tijdens die sequentie van vijftien passes zorg je dat je de meeste van je mannen in formatie krijgt, hoewel je er ook een paar apart moet houden, iets verder weg, zodat de tegenstander zijn eigen formatie opzet. En terwijl je die vijftien passes geeft en je je goed organiseert, volgt de tegenstander je over het hele veld en probeert je de bal afhandig te maken, en zonder dat ze het doorhebben zijn ze helemaal uit positie.

Als je de bal verliest, als ze hem op een bepaald moment weer afnemen, staat de speler in balbezit er waarschijnlijk alleen voor, en is hij omgeven door jouw spelers die hem gemakkelijk weer kunnen afpakken, of ten minste kunnen voorkomen dat de tegenstander een snelle counter kan opzetten. Die eerste vijftien passes zorgen ervoor dat een counter onmogelijk wordt.'

Hoe om te gaan met hangende spelers

In het voetbal zijn er eigenlijk twee mogelijkheden: je spel organiseren rond balbezit of aan de hand van de ruimtes op het veld. 'Als je wedstrijden wilt winnen op balbezit, moet je je ook in de rug beschermen en hangende spelers aanpakken, de spelers die dicht bij het doel van de tegenstander blijven wachten om eenvoudig te scoren,' zegt Guardiola.

Over het algemeen zal het team dat aan de hand van de ruimtes wil spelen een paar

aanvallers voorin als hangende spelers achterlaten, wanneer het balverlies lijdt. Meestal zijn dat er twee, de schaduwspits en de spits: misschien bevindt een van hen, de schaduwspits, zich aan de rand van het veld, in afwachting van het moment dat een ploeggenoot in balbezit komt; de tweede, de spits of aanvaller, zal zo veel mogelijk centraal staan, maar niet aan de zijde waar de ander zich al ophoudt. De teams die hier heel efficiënt in zijn, nemen de bal af en spelen hem naar de speler die op de flank staat, meestal iemand met een goede passtechniek, zodat hij de verst vooruitgeschoven aanvaller een goede voorzet kan geven. Als je deze acties – bal afpakken, pass en assist – goed uitvoert, kunnen deze twee hangende spelers met gemak opduiken achter de rug van de defensie van het team dat aanvankelijk in balbezit was.

Hoe verdedig je daarop? In het algemeen met vier acties: proberen de bal niet te verliezen in het centrum van het veld, waardoor de tegenstander in de positie zou worden gebracht het kunststukje uit te voeren; ervoor zorgen, via de eerste vijftien passes, dat jouw spelers heel dicht bij het punt staan waar balverlies wordt geleden en hem meteen proberen te heroveren; pressie zetten op de tegenstander die als eerste de bal in bezit krijgt, de hangende speler op de flank; en de hangende spelers al een stap vóór zijn. Om die reden is de rol van de centrale verdediger die bij hen staat zo belangrijk: ‘Voor een team dat graag in balbezit is, is het aanpakken van de hangende spelers het eerste defensieve doel,’ benadrukt Guardiola.

De nacht is definitief gevallen over het sportcomplex van Bayern. De kinderen van Robben zijn gaan eten, en de overige spelers maken zich klaar om te vertrekken. Guardiola heeft zijn defensieve uitgangspunten uitgelegd, de drie pijlers waarop een organisatie rust: de defensieve linie onderhouden en die zo dicht mogelijk bij de middellijn positioneren; een vijftiental passes geven om je te organiseren en tegelijkertijd de tegenstander uit elkaar te spelen; en onmiddellijk de hangende spelers bewaken om te voorkomen dat ze gebruik kunnen maken van de ruimtes. We zouden hier nog een tijd kunnen blijven zitten, maar dan komt Estiarte om Guardiola tegen zichzelf in bescherming te nemen, en hij kan het niet laten antwoord te geven op de vraag of Pep al dan niet een verdedigende trainer is. ‘Ik geloof het niet, hij is vooral heel compleet. Hij werkt heel veel met defensieve manoeuvres, maar ook met aanvallende. Hij gelooft dat de sleutel op het middenveld te vinden is: als je daar de meest getalenteerde spelers bij elkaar brengt, wordt er een overwicht gecreëerd in het centrum.’

Het wordt donker, maar Pep keert terug uit de kleedkamer omdat hij zich herinnerde dat er een vraag onbeantwoord was gebleven: hoe en waar heeft hij deze defensieve concepten geleerd? Was het in Italië? Tijdens zijn periode als speler? ‘Nee, ik heb ze niet echt in Italië geleerd. Je maakt ze je eigen door goed te observeren en erover na te denken. Ik heb altijd veel interesse gehad in de defensie omdat die veel training en arbeid vergt. De aanval is meer gebaseerd op iemands aangeboren talent; de defensie eerder op het werk dat je verzet. Daarom werk ik zo vaak aan de defensieve organisatie en aan de strategieën die er nodig zijn. Je zult het in de loop van het jaar zien, om de zoveel weken herhalen we de defensieve concepten. Een team dat dat niet doet zal de boot in gaan. Maar als je me

vraagt waar de creativiteit voor defensieve concepten ontstaat, moet ik je zeggen dat het geheim niet al te veel om het lijf heeft: observeren en erover nadenken.'

Observeren en erover nadenken.

‘Ik heb geen middenvelders.’

München, 31 juli 2013

Pep Guardiola is er om acht uur en Manuel Pellegrini om negen uur. Wedstrijddag. Het sportcomplex van Bayern is plots gevuld met fans. Vandaag begint de Audi Cup, het traditionele zomertoernooi in München, en vanochtend trainen Manchester City en Bayern als voorbereiding op de halve finales die 's middags worden gespeeld. Het Engelse team komt uit tegen AC Milan en het Beierse team tegen het Braziliaanse São Paulo, zodat ze elkaar slechts met een half oog in de gaten houden. Op trainingsveld nummer 3 oefent City op hoekschoppen en op indraaiende vrije trappen. Pellegrini geeft zijn spelers aanwijzingen. Op veld nummer 1 heeft Guardiola er geen aandacht voor want hij is in een lange discussie verwickeld met Jérôme Boateng.

Hij is enthousiast door wat hij heeft ontdekt: Boateng is een echte autodidact. De jonge Duitse verdediger heeft hem zojuist uitgelegd dat nog nooit iemand hem verteld heeft hoe je moet verdedigen. Boateng heeft hem zelfs opgebiecht dat hij niet wist dat je de defensieve linie kunt organiseren. Hij meende dat iedereen op zijn eigen zelf aangeleerde manier verdedigde. Guardiola is verrukt door dit ‘wilde’ element van Boateng omdat hij voelt dat hij een ruwe diamant in handen heeft die hij kan bijlijpen, iemand met een groot potentieel en een wil om te leren. Hij heeft het idee dat de centrale verdediger in de komende maanden een kwalitatief heel grote stap kan zetten als hij met deze inzet blijft werken.

Daardoor besteedt hij elke dag een paar minuten aan het met hem doornemen van de fundamenteën van de defensieve organisatie. Tot het eind van het seizoen zullen Guardiola en Boateng de vaste patronen blijven nalopen. Hoewel het rendement van de verdediger hoogte- en dieptepunten zal kennen, wordt de komende tien maanden het leerproces voortgezet omdat de trainer ervan overtuigd is dat de speler veel in zijn mars heeft. Wanneer Guardiola een voetballer met dit soort eigenschappen in zijn team heeft, wordt hij hardnekkig: hij denkt dat dagelijkse aandacht een aanzienlijke stap voorwaarts kan betekenen in de kwaliteit van een speler. Hij geeft altijd het voorbeeld van Éric Abidal, die op zijn dertigste nog een technisch-tactische ontwikkeling doormaakte: hij evolueerde van een verdediger die te boek stond als een fysiek sterke speler tot een complete speler, met een uitmuntende techniek, iemand die het spel heel goed kon lezen.

Lorenzo Buenaventura geeft ons nadere uitleg over dit soort progressie: ‘Ondanks de leeftijd zijn er aspecten die je kunt verbeteren. Het technische element is er daar een van. Ik heb het er vaak met Paco Seirullo over gehad. De spelers die naar Barça zijn gehaald hebben het, gezien de zo specifieke methodologie die er toegepast wordt, vaak erg moeilijk om te wennen. Ik zie nog de eerste trainingen van David Villa voor me. Ondanks

dat hij een snelle, dynamische kerel is, en dat hij acht of negen spelers al van de Spaanse selectie kende, vond hij het heel moeilijk om mee te gaan in de dynamiek. De spelers hebben de capaciteit om hun techniek en het tactische inzicht te verbeteren, ook al zijn ze ouder dan dertig, daarover hoef je niet te twijfelen. Het gebeurt ook op fysiek vlak. Je kunt denken dat er geen progressie meer mogelijk is, maar het lichaam is een spons en ook hier bij Bayern lijkt het te gebeuren. Het Engelse en het Duitse voetbal houden van duurlopen, maar als je de spelers andere trainingen laat doen, zoals die van ons, met de bal, dan zul je flinke fysieke verbeteringen zien. Vooral wat de collectieve dynamiek betreft. Als je het soort bewegingen verandert en er kracht- en baltrainingen aan toevoegt zorg je voor heel veel progressie.'

Guardiola is vastbesloten wat Boateng betreft: hij heeft in hem het potentieel van een sterke verdediger gezien en hij zal niet stoppen met zijn pogingen tot de speler zover is. Let wel: wanneer een voetballer er genoeg van heeft, wanneer hij geen zin heeft om zich in te zetten en beter te worden, wanneer hij niet gelooft in zijn progressiemogelijkheden of in zichzelf, gooit de trainer de deur dicht. Dan is het afgelopen. Als de speler zich niet helemaal inzet, zal Guardiola geen minuut langer aandringen. We hebben het tenslotte over volwassen sportlui die omgeven zijn door raadgevers en adviseurs, en die zelf over hun carrière mogen beslissen: zij moeten zelf bepalen of ze vooruitgang willen boeken of niet.

Het geval van Thomas Müller is anders. De trainer had het gevoel dat de Beierse aanvaller een groot potentieel had om ook als middenvelder uit de voeten te kunnen. Zonder de techniek van Kroos of Thiago, maar met andere uitzonderlijke kwaliteiten om op die plek te triomferen: hij is snel, agressief, hardnekkig bij het zetten van druk, ongrijpbaar en beweeglijk. Maar elke keer dat hij hem tussen de middenvelders heeft opgesteld was het teleurstellend. Het gaat hier niet om gebrek aan wil of inzet, want Müller is een betrokken speler en overal toe bereid. Zo legt Gaby Ruiz het uit, technisch analiste van de Spaanse zender Digital Plus: 'Müller is een schoolvoorbeeld van iemand uit Beieren: ordelijk, ernstig, een doorzetter, opofferingsgezind. Hij volgt bevelen op. Hij is letterlijk overal toe bereid om te doen wat er van hem verlangd wordt.'

Thomas is niet in staat het niveau te halen dat Pep op het middenveld van hem verlangt: hij verlaat de positie wanneer hij er moet blijven staan of hij blijft statisch wanneer hij moet bewegen. In zijn geval heeft het niets te maken met gehoorzamen aan de bevelen, maar met een gebrek aan inzicht in wat op elk moment het beste is voor het team, een eigenschap die middenvelders moeten bezitten. Müller heeft andere grote krachten, maar deze niet. Pep zal het nog een paar weken proberen, maar hij zal uiteindelijk inzien dat het niet mogelijk is de aanvaller in een middenvelder te veranderen.

Wanneer de spelers van Manchester City zich gaan douchen, beginnen die van Bayern, die pas twee uur later dan de Engelsen aan de bak hoeven, met de rondo's. Die zijn al symbolisch geworden voor het team. De rondo werd door Johan Crujff in Barcelona ingevoerd, en er is geen team ter wereld waar deze trainingsvorm met méér gemak wordt uitgevoerd dan bij de Catalaanse club. We hebben al gezegd dat hij bestaat uit een cirkel

van spelers die de bal zo snel mogelijk laten rondgaan, normaal gesproken met slechts één balcontact, en die moeten zien te voorkomen dat de spelers ín de cirkel hem aanraken. Wanneer een van de spelers in de cirkel de bal weet aan te tikken, wisselt hij van positie met de speler aan de rand van de cirkel die de fout maakte. Normaal gesproken moeten de spelers in de cirkel zich meer inspannen en rennen ze meer achter de bal aan dan de spelers aan de rand van de cirkel.

De mannen van Bayern begonnen hun rondo's op 26 juni, bij Guardiola's eerste training, en in vijf weken tijd is er een opmerkelijke evolutie zichtbaar, zoals Buenaventura aanstipt: 'Op alle vlakken, niet alleen bij de rondo's, heeft er de afgelopen maand een grote vooruitgang plaatsgevonden. Alle acties die je in kleine ruimtes uitvoert, waarbij er twee, drie of vier taken moeten worden uitgevoerd en waarbij alle spelers meedoen, zijn zeer moeilijk om te leren. Maar zowel bij de rondo's als bij het positiespel en bij de acties met de bal hebben we een grote evolutie doorgemaakt.'

Desondanks is de beste rondo bij Bayern nog altijd die waar Guardiola zelf aan meedoet. Niet alleen om wat hij zegt, maar ook om wat hij tijdens de oefening laat zien. In de loop der maanden zal dat verschil verdwijnen en zullen de spelers uit München ongekende vooruitgang boeken. In de lente van 2014 benaderen de rondo's van Bayern de perfectie en zijn ze al een specialiteit van het team geworden.

Tijdens de ochtendtraining staan alleen maar rondo's op het programma. Alleen Thiago krijgt meer werk: net als Schweinsteiger gisteren werkt hij negen sprintjes van zeventig meter af met twintig seconden pauze ertussen. Hij probeert fysiek weer op orde te komen. Aan het eind voegt hij er ook nog zeven sprintjes van veertig meter aan toe. Hij trekt nog altijd met zijn been en hoewel hij zegt dat hij de wedstrijd later op de dag wil spelen, laten de resultaten van de intervaltraining die Buenaventura hem heeft opgelegd, zien dat dat niet aan de orde is. Guardiola krabt zich achter de oren. 'Ik heb geen middenvelders. Alleen Kroos is fit. Schweinsteiger is nog niet wendbaar, Müller hoort niet op die plek en Thiago is half kreupel. En wat een geluk dat we hem hebben aangetrokken! Vandaag moet Lahm dan maar als middenvelder spelen...'

De opmerking van Pep slaat op het beeld dat iedereen nu heeft van 'het Bayern van de middenvelders'. Hij houdt er wel van, hoewel hij op dit moment niet beschikt over de middenvelders die het in de praktijk kunnen brengen. De trainingssessies hebben slachtoffers in het team gemaakt en het wordt nog erger wanneer het merendeel van de spelers geblesseerd uitvalt of opnieuw last krijgt van opspelende oude kwaaltjes. Het zal zelfs zo erg worden dat Pep geen enkele training met de hele selectie kan doen tot... 5 februari 2014.

De medische dienst van Bayern is erg effectief, maar Pep is nog niet gewend aan de werkwijze. Er is bijvoorbeeld geen arts aanwezig bij de trainingen op de Säbener Strasse. Als een speler iets oploopt, vangen de fysiotherapeuten hem op; als het iets ernstigs is, wordt hij overgebracht naar de privékliniek van dokter Hans-Wilhelm Müller-Wohlfahrt, in het centrum van de stad. De dokter is over de hele wereld een autoriteit en hij werkt al

meer dan dertig jaar voor Bayern. Desondanks is Guardiola gewend dat er een arts beschikbaar is tijdens de trainingen en dat probleem zal hem het hele seizoen blijven achtervolgen. Zo had de trainer gisteren nog tijdens een persconferentie aangekondigd dat Mario Götze zich bij het team zou voegen, omdat hij het groene licht had gekregen nadat hij zonder problemen een serie sprintjes had afgewerkt; maar vanochtend is hem medegedeeld dat het beter is om nog een week te wachten. Dit soort wendingen brengen de trainer van de wijs. Hij heeft nog altijd niet verwerkt wat er is gebeurd bij de Duitse Supercup, waar hij niet kon beschikken over Neuer en Ribéry – die veertig uur later opeens hersteld bleken te zijn.

De blessures zullen hem het hele seizoen blijven vergezellen...

‘We zullen proberen het goed te doen en niet alleen titels te winnen.’

München, 1 augustus 2013

Manchester City maakte vijf doelpunten in de eerste 35 minuten van de wedstrijd. Het speelde opzienbarend, als een aanvals-en-doelpuntenmachine. Maar in de zes minuten die erop volgden, kreeg het ook drie doelpunten van AC Milan te slikken. De defensieve zwakte van het team van Manuel Pellegrini was dus net zo verrassend. De 5-3 die bij rust op het scorebord stond, zou ook het eindresultaat zijn van deze eerste halve finale van de Audi Cup. City wist Milan te verslaan, en toonde meteen de sterke en de zwakke punten van het team, dezelfde die het in de loop van het seizoen geregeld zou laten zien. City was een goed team, sterk in de afronding maar ook zeer fragiel in de defensie. Een team met een weinig evenwichtige structuur.

In de tweede halve finale stelde Bayern bijna zijn optimale elftal op. Uiteraard vertoonden Neuer en Ribéry geen tekenen meer van een blessure. Pizarro begon als aanvaller in de basis, wat bevestigde dat Guardiola niet heel tevreden was over het rendement van Mandžukić, en Javi Martínez begon na zijn master in verdedigen als centrale verdediger. Bayern speelde geen briljante wedstrijd, hoewel het met het Braziliaanse São Paulo dolde – het wist met 2-0 te winnen na het creëren van legio kansen. De instelling van Bayern zorgde ervoor dat de Braziliaanse keeper Rogério Ceni de ster van de wedstrijd werd door twaalf doelpogingen te stoppen, waarmee meteen bloot kwam te liggen wat de volgende maanden een van de eigenschappen van het team zou worden: een lage efficiëntie bij het afronden op doel, iets wat vreemd lijkt voor dit team.

Javi en Dante waren de hele wedstrijd bezig met het letten op de defensieve linie en hielden niet op met tegen elkaar te praten en elkaar te corrigeren. Javi Martínez stond er onzeker bij, maar Dante toonde veel waardering voor hem: ‘Javi is een wonder en hij is heel intelligent. Als we in de toekomst een koppel zullen vormen, zal ik me in de verdediging heel erg op mijn gemak voelen.’

In de finale van het toernooi, die voor donderdag 1 augustus op het programma stond, zouden Guardiola en Pellegrini zich voor de negende keer met elkaar kunnen meten: bij de acht voorgaande wedstrijden had de Argentijn slechts één keer een gelijkspel uit het vuur kunnen slepen (3-3 in Camp Nou, toen hij Villarreal onder zijn hoede had). De Catalaan stond op zeven overwinningen. Ondanks de balans in zijn voordeel, respecteert en waardeert Pep de trainer van Manchester City zeer. ‘Ik ken Pellegrini goed en hij is een geweldige trainer. Hij heeft fantastische spelers.’

Het klonk als een cliché-opmerking, maar er school wel veel realiteit in: Guardiola had

City te boek staan als een van de grote rivalen in de strijd om de Champions League. Het was nog te vroeg om toekomstplannen te maken en Pep had alleen de Bundesliga en de Europese Supercup in gedachten, maar als iemand hem gevraagd zou hebben naar de grote rivalen voor de Champions League zou hij zonder te aarzelen voor City, Barcelona, Real Madrid en Borussia Dortmund hebben gekozen.

Er wordt hem een vraag gesteld over de reactie van Mandžukić bij het eerste doelpunt in de halve finale. De Kroatische aanvaller die na rust op het veld was gekomen en Pizarro had vervangen, maakte een uitdagend gebaar richting de bank. ‘Mandžukić is een goede speler in de kleine ruimte, een fantastische goaltjesdief. Er is mij geen gebaar opgevallen na het doelpunt.’

Sinds twee weken lijkt de relatie met Mandžukić af en toe onder druk te staan. De Kroatische aanvaller werd zeer gewaardeerd door zijn collega's om zijn strijdlust, zijn continue pressie en omdat hij zich eindeloos bleef inzetten tijdens wedstrijden. Die agressiviteit had ook zijn nadelen: wanneer er tijdens de training eens ruzie of spanning was, zat Mandžukić er meteen bovenop. Guardiola en zijn technische staf twijfelden over de Kroaat, maar niet om zijn manier van spelen. Ze bewonderden zijn scorend vermogen en hetgeen hij in het strafschopgebied bijdroeg aan het team, maar tegelijkertijd waren ze bezorgd om die uitstraling van permanente woede tegen de wereld in het algemeen en zijn onwil om een nieuwe speelstijl te leren.

Robert Lewandowski, de centrale aanvaller van Borussia Dortmund, lijkt voor volgend seizoen een zekere aanwinst voor Bayern, waarmee de vermoedens dat Mandžukić slechts tijdelijk hier is steeds meer werkelijkheid lijken te worden. Het conflict heeft niets te maken met Müller, wiens instelling onovertroffen is, en die je gewoon in de aanval moet plaatsen en niet op het middenveld. In het geval van Mandžukić is zijn rol op het veld excellent en is het juist zijn instelling die hem dwarszit.

In München heeft men het idee dat Bayern als Barça zal spelen. Daar zijn drie factoren voor aan te wijzen: de transfer van Thiago, de 4-3-3 en de valse nummer 9. Guardiola heeft helemaal niet de intentie om Bayern op Barça te laten lijken; hij heeft namelijk nu heel andere spelers onder zijn hoede. Wat het spelsysteem betreft, daar lacht hij simpelweg om: ‘Het spelsysteem is een telefoonnummer. Het is lang niet het meest belangrijke, en er schuilt weinig betekenis in. Ik houd van het soort spelers die met de bal overweg kunnen en die zich in het middenveld kunnen ophouden. Op tactisch gebied ben ik zeer verbaasd door het hoge niveau van deze spelers en hun capaciteit om in weinig tijd veel te leren.’

Tijdens de ochtendsessie van 1 augustus lijkt Arjen Robben al vooruit te lopen op wat er die avond in de finale zal gebeuren: ‘Ik heb heel zware benen, mijn lichaam wil niet...’

Bayern speelt een halfuur voorbeeldig en stort vervolgens in. Waar Manchester City negen aanpassingen doet ten opzichte van een dag eerder, zijn er in het team van München slechts twee wissels: Thiago komt erin voor Rafinha, en Müller voor Pizarro. Javi Martínez speelt opnieuw als centrale verdediger; Thiago en Kroos zijn de middenvelders en Mandžukić blijft op de bank. We zouden nog de kanttekening kunnen plaatsen dat als

Guardiola op Mario Götze had kunnen rekenen, die waarschijnlijk gespeeld zou hebben, en daarmee zou de opstelling die de trainer het meest voor ogen stond compleet zijn.

35 minuten lang is Bayern het team waar Pep van gedroomd had: het bouwt rustig op vanuit de defensie, lokt de tegenstander uit, overklast ze op alle fronten en positioneert zich diep op de speelhelft van City, met overwicht op het middenveld. Daarvandaan worden steekpassjes gegeven en vervolgens wordt er met Robben en Ribéry paniek gezaaid, zowel over de flank als wanneer zij naar binnen draaien. Dat eerste halfuur is een kansfestival: negen keer schiet Bayern op doel, maar het toont zich nog altijd niet al te scherp – iets wat nu nog een klein detail is zonder al te veel belang, maar wat in de volgende weken bijna een chronisch probleem lijkt te worden.

Guardiola is zo tevreden met wat hij ziet dat hij alleen Javi Martínez een paar instructies geeft om de bal agressiever uit de defensie te halen en hem voorbij de middencirkel weer in het spel te brengen: hij vraagt hem de linies van de tegenstander zonder angst te doorkruisen. Over het algemeen komt Pep graag vanaf de bank tussenbeide. Het duurt even voordat de fans en de Duitse pers gewend zijn aan die opgewonden en in hun ogen nogal schokkende aanwijzingen.

Hij maakt al die gebaren omdat hij gepassioneerd is. Hij is verslaafd aan het voetbal. Wanneer hij begint te praten over het spel, is hij in staat elk gevoel voor tijd te verliezen en kan het gebeuren dat er uren voorbijgaan zonder dat hij het doorheeft. Dat kan op elk moment gebeuren. Het onderwerp kan zo prozaïsch zijn als de tegenactie van een back wanneer de vleugelspits van de tegenstander op hem afkomt. In dat geval is het mogelijk – indien zich de mogelijkheid aandient en hij geen andere verplichtingen heeft – dat Pep minutenlang uitweidt over die acties. Hij doet dit niet bepaald rustig: hij komt overeind, begint met zijn handen gebaren te maken om de posities van de spelers aan te geven, wijst met zijn vingers elke nieuwe positie aan die gedekt moet worden, brengt zijn armen naar zijn rug om de plekken aan te geven die leeg blijven, en binnen een minuut heeft hij veertig bewegingen de revue laten passeren die tijdens die ene spelsituatie plaatsvinden.

Het gebeurt dagelijks tijdens de trainingen. Hij beweegt, gesticuleert, brengt zijn armen omhoog, geeft de denkbeeldige lijnen aan en beschrijft met handen en voeten de mogelijke eigen bewegingen en die van de tegenstander. Iedereen weet dat Guardiola, wanneer hij een beweging wil corrigeren, de speler bij zich roept en hem een repertoire aan dynamische en overdreven gebaren voorhoudt. Hij omhelst de speler, hij pakt hem bij zijn schouders vast om zijn positie te veranderen, of hij beweegt om hem heen, bijna alsof hij danst, en hij geeft aanwijzingen over een bepaalde actie tijdens de spelsituatie. Wanneer hij iemand wil feliciteren voor een mooie actie, geeft hij hem een klap op zijn rug of een schop onder zijn kont, iets wat Robben al snel meemaakte.

Omdat hij zelf ook voetballer is geweest, weet hij ook wel dat de spelers hem niet kunnen horen wanneer ze op het veld staan. En daarom gebruikt hij gebarentaal: hij wijst met zijn twee armen op zijn rug om aan te geven dat er ruimtes zijn die gedekt moeten worden, of een defensieve linie die beschermd moet worden, en gedurende zo'n 70% van

de wedstrijd is hij constant bezig met aanwijzingen, met gebaren.

Maar tijdens dit eerste halfuur in de wedstrijd tegen City blijft Pep stilletjes en rustig zitten. Wat hij ziet is mooi, daar heeft hij niets aan toe te voegen, behalve dan dat de doelpogingen geen doelpunt opleveren, uiteraard. Na 35 minuten geven de benen van Robben er de brui aan, zoals Robben dat zelf ook voorspeld had, City zet een stap naar voren en alles verandert. De mannen van Pellegrini beginnen Javi en Dante onder druk te zetten en creëren een hele rits mogelijkheden tot Negredo na zestig minuten voor een Engels doelpunt zorgt. In die fase van de wedstrijd heeft Guardiola zijn drie middenvelders reeds vervangen en hij speelt nu met Kirchhoff, Lahm en Shaqiri in het centrum, een nog niet eerder vertoond en verrassend trio dat laat zien dat ‘het Bayern van de middenvelders’ nog niet bestaat.

Het team uit München komt terug en wint de finale met 2-1. Het laat een ander gezicht zien dan dat van het eerste halfuur, een gezicht dat in niets lijkt op de blauwdruk van Guardiola: veel lange ballen en voorzetten vanaf de flanken, voorzetten tot in het strafschopgebied en doelpogingen met het hoofd. Het is de eerste keer dat Pep niet geïrriteerd lijkt dat er een register gehanteerd wordt dat afwijkt van het zijne. Zonder twijfel geeft hij de voorkeur aan het spel van de eerste helft, maar hij begint zich op zijn gemak te voelen met de andere optie. Hij lijkt tevreden wanneer de wedstrijd is afgelopen: ‘Ik ben blij met mijn spelers. Ze hebben heel hard gewerkt en mannen als Schweinsteiger, Dante en Javi Martínez hebben met slechts één week voorbereiding veel bijgedragen. Het seizoen is nog lang en er is ruimte voor verbetering. Ik ben verrast door het elftal: ik had niet verwacht dat er zoveel dingen zo goed zouden verlopen. Het Duitse voetbal is heel anders dan dat van Barcelona, en nu moeten we de zaken beter afstemmen en het spel tussen de spelers verbeteren.’

Opnieuw wordt hem gevraagd naar Mandžukić, die na een uur in het veld is gekomen en het winnende doelpunt heeft gemaakt. Omdat het een vriendschappelijke wedstrijd betrof heeft Pep zeven wissels doorgevoerd. ‘Het is heel belangrijk dat we een lange en sterke aanvaller hebben. Hij heeft een fantastische instelling en het team heeft hem nodig. Hij was van grote waarde voor de overwinning.’ Vele maanden later, wanneer het al duidelijk is dat de aanvaller het seizoen erop niet zal blijven, vraag ik Pep naar hem. ‘Kijk,’ zegt hij me, ‘ik zou zonder te aarzelen met Mandžukić ten strijde trekken, want op het veld speelt hij met meer inzet dan wie ook: hij zorgt voor pressie en gaat tot het gaatje. Maar wanneer hij niet speelt, ai...’

Hij krijgt ook vragen over het rendement van Javi Martínez, die op dat moment door Pep gezien wordt als de basisspeler naast Dante, centraal in de defensie, en de voorkeur krijgt boven Boateng. ‘Ik ben heel tevreden met hem. Gisteren speelde hij heel goed en vandaag was het veel moeilijker omdat City een geweldig team is. Javi heeft pas vijf trainingen afgewerkt en zijn conditie is nog niet goed, maar hoe meer minuten hij maakt, hoe beter hij ingespeeld zal raken op Dante.’

Guardiola vertrekt uit de Allianz Arena met een boodschap die verder reikt dan alleen

het behalen van overwinningen: ‘Wat een trainer groot kan maken is wat de spelers over hem zeggen. Als ik deze spelers ervan kan overtuigen dat ze op deze manier moeten spelen en ik kan ze helpen in hun rol te groeien en nog beter te worden, dan zal ik zeer tevreden zijn, en dan zal dat mijn grootste voldoening zijn. We zullen proberen het goed te doen en niet alleen titels te winnen.’

In de kleedkamer van het immense stadion wacht Manuel Pellegrini op ons. ‘Ik heb geen greintje twijfel dat Pep Bayern zijn stijl zal opleggen. Het is een speelstijl waar velen van houden, omdat hij leunt op veel balbezit en op goed voetbal. In het eerste halfuur herinnerde dit Bayern me aan Barcelona door de manier waarop ze de bal lieten rondgaan en hoe ze het middenveld bezetten. Op dat moment hadden ze veel balbezit, al creëerden ze niet veel kansen. Maar Bayern heerste gewoon aan de bal, en wij moeten accepteren dat wij het niet zo goed deden: we raakten de bal te snel kwijt en wanneer we eindelijk eens in balbezit kwamen, dan onderschepten zij hem veel te makkelijk. En, zoals we weten, de bal makkelijk en snel heroveren is een van de belangrijke kenmerken van de teams van Guardiola.’

Geen van beiden kan vermoeden dat ze elkaar binnen twee maanden opnieuw zullen treffen. En dit keer in de Champions League.

‘Als je op de goede manier een aanval opzet, zul je goed gaan spelen.’

München, 9 augustus 2013

‘De Bundesliga winnen. Het doel van dit seizoen is de Bundesliga winnen,’ brengt Estiarte me in herinnering voor de nationale competitie begint.

Pep wijdt zijn werkruimte in de Allianz Arena in.

De kleedruimte van de spelers heeft de vorm van een ruime rechthoek, met vuurrode individuele kleedhokjes waar de spelers hun kleding en schoenen aantreffen. Er staat een eenvoudige bank waar ze op kunnen zitten. Een foto van de spelers siert de hokjes. Ribéry kleedt zich om naast Robben; Shaqiri naast Schweinsteiger; Neuer naast Starke en Javi Martínez naast Dante. Aan de verre zijde bevinden zich de douches, in eenvoudig wit, zonder enige opsmuk. Aan een andere zijde staan de behandelafels van de fysiotherapeuten. Iets verderop, achter een doorschijnend scherm, zat tot een paar maanden geleden Jupp Heynckes altijd.

Pep heeft gevraagd om een kleine ruimte, afgescheiden van de kleedkamer, en de club heeft die zojuist ingericht, een tiental meters verderop. Het is een vierkante, sobere ruimte, met een zwarte tafel op een rood vloerkleed, een kleine grijze sofa en verder helemaal kale muren. Alleen een kleine televisie en een whiteboard sieren de ruimte. Vóór elke wedstrijd zal hij er een emmer vol ijsblokjes aantreffen, waarin een flesje water koud wordt gehouden. Na afloop treft hij er ook een fles witte wijn aan. Er liggen geen papieren op tafel en er staat geen computer. Pep bewaart alles op zijn laptop. De ruimte doet qua formaat en soberheid denken aan het kantoortje dat hij in Camp Nou had, ook daar gescheiden van de spelerskleedkamer. Eigenlijk betreedt hij die nooit, behalve in de rust van een wedstrijd, wanneer hij een heel korte analyse geeft van wat er in de eerste helft gebeurd is, en instructies meegeeft voor de tweede. Noch voor aanvang noch na afloop van een wedstrijd komt hij in de kleedkamer. Toen hij nog voetbalde vond hij het nooit fijn wanneer de trainers de ruimte betraden, en toen hij als trainer aan de slag ging wilde hij dat ook zijn spelers ruimte voor zichzelf zouden hebben.

Hij houdt ervan voor aanvang van de wedstrijden tot rust te kunnen komen, ver weg van het rumoer van de kleedkamer. Hij houdt zich liever afzijdig en blijft geconcentreerd terwijl de fysiotherapeuten de enkels inpakken en Lorenzo Buenaventura de warming-up leidt, die altijd kort en intens is. Die duurt nog geen twintig minuten en volgt een strikt oefeningenprotocol. Pas wanneer de wedstrijd op het punt staat te beginnen komt Pep uit zijn kantoor, loopt door een korte, witte gang die versierd is met enorme foto's van de huidige voetballers (Alaba en Thiago zijn de eerste die hij tegenkomt), de 22 treden van

een lange tunnel af, en er dan nog eens vijftien op tot hij bij de bank uitkomt. Dan begint zijn eerste Bundesliga.

Voor de Duitse competitie wordt altijd het startschot gegeven met een thuiswedstrijd van de regerend kampioen. Bayern ontvangt vandaag Borussia Mönchengladbach omdat de Deutsche Fussball Liga vond dat er geen aantrekkelijker affiche mogelijk was voor de eerste wedstrijd: het betreft hier de club waar Jupp Heynckes als speler groot is geworden, en tevens de tegenstander in de laatste wedstrijd als trainer van Bayern. Aangezien Guardiola Heynckes' opvolger is, heeft de bond gemeend dat er geen mooiere symboliek denkbaar is dan bij Peps debuut deze clubs tegen elkaar uit te laten komen.

Guardiola draagt een smetteloos grijs pak bij zijn eerste optreden. Hij heeft de geblokte overhemden die hij de afgelopen wedstrijden gebruikte in de kast laten hangen, wat betekent dat zijn echtgenote, Cristina, zich reeds in München heeft geïnstalleerd. We zullen er verschillende dagen grappen over maken: de bekende elegantie van Pep is voor een groot gedeelte te danken aan zijn echtgenote, de erfgename van het familiebedrijf, kledingketen Serra Claret de Manresa.

Bij het maken van de opstelling die de aftrap van de competitie zal verrichten, heeft Guardiola met twee factoren rekening moeten houden: met de pijntjes die Javi Martínez in zijn linkerlies begint te voelen en die ervoor zorgen dat het niet raadzaam is hem als verdediger in de basis te zetten; en met het feit dat Thiago zich verkeerd op het seizoen heeft voorbereid. De speler arriveerde bijna zonder training bij Bayern en ging vervolgens tot het uiterste tijdens de Duitse Supercup. Zijn huidige conditie is nog niet goed genoeg. Op voorstel van Lorenzo Buenaventura zal de middenvelder drie hele weken aan zijn vorm werken, en daarom maakt hij vandaag geen deel uit van de selectie. Met wederom te weinig middenvelders moet Guardiola opnieuw Müller op het middenveld laten opdraven. Hij wil het eigenlijk niet, maar er is geen andere oplossing, zodat hij aan de Bundesliga begint met de volgende opstelling: Neuer; Lahm, Boateng, Dante, Alaba; Schweinsteiger, Müller, Kroos; Robben, Mandžukić, Ribéry.

Bayern compenseert de aanvallende neigingen van Müller door aanvoerder Lahm heel diep te laten spelen. Het elftal stelt zich op in een 3-3-3-1-formatie, met Lahm, Schweinsteiger en Kroos op de middellijn van het veld. Het begin laat geen ruimte voor twijfel: na vijftien minuten staat Bayern al met 2-0 voor. Het eerste doelpunt is van Robben, die na elf minuten van een subtiel overstapje van Ribéry gebruikmaakt om de competitie feestelijk in te luiden. De formidabele samenwerking van 'Robbery' heeft meer dan een nieuw hoofdstuk op gang gebracht. Het tweede doelpunt is van Mandžukić. Dit valt na een vrije trap die Robben aan de zijkant neemt, verdedigd door acht spelers van Gladbach (tegenover drie aanvallers van Bayern). Het symboliseert een van Guardiola's ideeën: het strafschopgebied bereiken in plaats van je erin ophouden.

Terwijl zijn team een hoog rendement haalt, merkt Guardiola tot zijn grote verbazing dat er in de Bundesliga geen elftal te vinden is dat niet in staat is een counter goed uit te voeren. Na een halfuur in de wedstrijd moet Neuer een formidabel schot van Kruse

stoppen, en een paar minuten later werkt Dante een voorzet van Arango in eigen doel. Het eerste doelpunt tegen Bayern gaat langs Neuer via een ploeggenoot. Het resultaat zal niet meer in gevaar komen, hoewel de Beierse verdediging de trainer geen reden geeft tot tevredenheid: in het bijzonder de back Alaba. Steeds wanneer hij met een tegenstander wordt geconfronteerd, trekt hij zich meteen terug en staat toe hoe die de helft van München binnendringt in plaats van uit te lopen en hem de bal afhandig te maken. Beter gezegd: hij doet precies het tegenovergestelde van wat Guardiola zijn spelers de afgelopen zeven weken gevraagd heeft te doen: de counter meteen de kop indrukken, niet toestaan dat de tegenstanders het strafschopgebied van Neuer betreden. Een van zijn beste verdedigers, de jonge Alaba, lijkt alles wat hij geleerd heeft te zijn vergeten. Het zal weken kosten voor hij deze fout weer hersteld heeft.

Dezelfde Alaba zet de einduitslag op het bord door een strafschop te benutten. Op dat moment is de wedstrijd al een loopwedstrijd geworden, met beide teams die heen en weer over het veld draven. Pep krabt zich eens achter zijn oren want dit bevalt hem niet. Het is het tegenovergestelde van wat hij hun heeft opgedragen: controle en rust tot ze over de middellijn zijn, en vervolgens het tempo opvoeren en razendsnel aanvallen. Zijn Bayern is echter veranderd in een team dat noch de wedstrijd noch de bal beheerst, en dat zich beperkt tot wanordelijk loopwerk. Het is genoeg om van Gladbach te winnen, maar het laat de Catalaanse trainer met een bittere smaak in zijn mond achter.

Bayern heeft twee strafschoppen nodig om de goal te krijgen die de einduitslag op het bord zet (3-1). Eerst neemt vaste strafschopnemer Thomas Müller hem. Ter Stegen doorziet het schot en houdt de bal tegen, maar de Spaanse verdediger Álvaro Domínguez, die de penalty veroorzaakte door met zijn rechterarm hands te maken, raakt de bal nu met zijn linkerarm. De nieuwe strafschop wordt door Alaba genomen en levert een doelpunt op – hiermee leidt hij een periode in waarin er veel zal worden gediscussieerd over de strafschoppen die Bayern neemt.

Hoewel hij ontevreden is, heeft Guardiola gewonnen in zijn debuut in de Bundesliga, zoals hij dat een paar dagen eerder ook al deed tijdens zijn debuut in de Duitse beker (0-5, op het veld van BSV Rehden, in Osnabrück) en zoals hij dat de daaropvolgende zondag ook zal doen in een vriendschappelijke wedstrijd tegen de Hongaarse kampioen, Györi ETO (1-4), waar Mario Götze zijn eerste minuten zal spelen. Daarna zullen de internationals worden opgeroepen voor hun nationale elftal om de traditionele vriendschappelijke wedstrijd van half augustus te spelen. Pep zal die dagen gebruiken om met de jongere spelers van het tweede elftal te trainen en om na te denken over hoe hij de dynamiek van zijn team weer op orde kan krijgen.

De tweede Bundesliga-wedstrijd zal niet veel beter verlopen. Bayern verslaat Eintracht in Frankfurt (0-1, met een majestueuze volley van Mandžukić), domineert het grootste deel van de wedstrijd en speelt daarmee zijn 39e achtereenvolgende wedstrijd waarin het een doelpunt weet te maken. Hoewel het clubrecord wordt gebroken met 27 achtereenvolgende wedstrijden zonder nederlaag (een record dat stamt uit het seizoen 1985-1986) blijft het veel offensieve ballen bij de tegenpartij inleveren zonder dat het in

staat lijkt de counter meteen de kop in te kunnen drukken.

Dit keer probeert Guardiola Shaqiri op het middenveld uit, samen met Schweinsteiger en Kroos, maar ook dat zorgt niet voor de permanente controle op het spel. Hoewel Bayern bij vlagen het thuisdoel onder vuur neemt, geweldig verdedigd door keeper Kevin Trapp, staat het de tegenstander te veel counters toe en laat zien kwetsbaar te zijn in de verdediging. De trainer is helemaal niet tevreden met de goede uitslagen. Bayern is nog altijd in staat om een tegenstander te verpletteren: het is een team dat snel en direct bij het doel weet te komen, maar het heeft nog niet op het juiste moment het juiste ritme te pakken. Als Guardiola zoveel nadruk legt op het controleren van de snelheid, is dat omdat het naar zijn idee de toevalsfactor zo veel mogelijk uitsluit. Het toeval zal altijd bestaan, zoals er ook altijd wel een fout gemaakt zal worden, een rebound op een ongelukkige plek belandt of een onverwachte actie gemaakt wordt, maar Pep probeert ze zo veel mogelijk uit te sluiten: hij laat zijn team een paar vooraf vastgestelde lijnen volgen die de spelers een absolute zekerheid moeten bieden en de risico's zo veel mogelijk moeten beperken.

Daarom benadrukt hij de concepten als 'van achteruit beginnen met opbouwen' of 'vanaf de eerste dreiging van een counter druk beginnen te zetten'. Van achteruit beginnen met opbouwen betekent niet simpelweg blijven overspelen, maar in formatie naar voren trekken. Op dit moment speelt Bayern alleen maar de bal rond: van de ene verdediger naar de andere, bijna altijd breed, van de ene flank naar de andere, via een u die van Lahm naar Boateng, en vervolgens naar Dante en Alaba gaat. Soms doet Schweinsteiger ook mee: dan zijn het vijf man die de bal rondspelen, maar het team rukt niet op en spelers zorgen er ook niet voor dat de tegenstander naar achteren wordt gedrongen. Van achteruit beginnen te spelen impliceert agressiever zijn en meer lef tonen: de bal aannemen en de linies van de tegenstander doorkruisen zonder angst voor de leegte die achterblijft, en als collectief opereren.

Dit is de *conditio sine qua non* voor Guardiola. Hij heeft het van Johan Crujff geleerd. 'Als je op de goede manier een aanval opzet,' zei het Nederlandse genie, 'zul je goed gaan spelen. Als je dat niet doet, heb je geen kans om goed te spelen.' Crujff geloofde altijd dat het evenwicht in het spel begint bij het balbezit. Wie weinig ballen verliest, wordt vanzelf een evenwichtig team. Het is een vaste waarde voor Pep. Hij wil dat zijn team in balbezit oprukt, dat zijn spelers samenspelen, dat ze agressief en gedurfd spelen, zonder angst om de defensieve linies van de tegenstander te doorkruisen, en dat ze ook nog eens de bal niet verliezen. Guardiola vraagt veel. Eigenlijk wil hij het allemaal.

Ontstemd verlaat hij Frankfurt. Hij heeft het gevoel alsof hij nog veel te doen heeft. De spelers begrijpen wel wat de trainer wil, maar ze slagen er nog niet in alles op een continue en consistente manier uit te voeren. Als ze in balbezit oprukken, zijn ze misschien nog niet in staat pressie uit te oefenen en de counter te voorkomen. Als ze zich concentreren op het voorkomen van balverlies, boeten ze in aan agressiviteit. Guardiola krabt nog eens aan zijn hoofd. Het is een manier om zijn bezorgdheid te uiten. Wanneer hij terug is op de Säbener Strasse, herinnert een lid van de technische staf hem aan wat ze tien dagen geleden besproken hebben: 'De Bundesliga winnen. Het doel van dit seizoen is de

Bundesliga winnen.'

Er liggen veel uitdagingen op hem te wachten, maar er is maar één doel.

‘Ik haat het als de bal zomaar rondgaat, al dat *tiki-taka*.’

München, 24 augustus 2013

Pep schrokt een portie aardappelpuree naar binnen. Hij eet met smaak. Het lijkt alsof hij sinds gisteravond niet gegeten heeft en wanneer hem dat gevraagd wordt, knikt hij instemmend en hij bevestigt daarmee dat hij op wedstrijddagen geen hap door zijn keel krijgt.

Het is zaterdagavond en de regen valt met bakken uit de hemel. We zitten klaar voor een diner en de eerste gasten zijn zojuist gearriveerd: vrienden uit New York en uit Barcelona. Ze hebben allemaal de overwinning van Bayern op Nürnberg in de Allianz Arena bijgewoond, een venijnige Beierse derby. Het was een vreemde wedstrijd, met spektakel aan beide kanten. Götze maakte zijn debuut en Thiago liep een ernstige blessure op. Hij heeft zojuist gebeld om te vragen of we kunnen wachten met eten, maar tien minuten later belt hij nogmaals om te zeggen dat hij niet kan komen, dat zijn voet te veel pijn doet om de straat op te gaan. Hij blijft in zijn hotel. Over enkele uren zal hij aan zijn enkel worden geopereerd.

Bayern heeft de eerste helft afgrijselijk gespeeld, verkrampd. Het leek alsof de spelers Pep wilden plezieren door de bal rond te laten gaan, zegt een van de tafelgenoten. En meteen barst de trainer los: ‘Ik haat het als de bal zomaar rondgaat, al dat *tiki-taka*. Die nonsens leidt nergens toe. Je moet de bal laten rondgaan met een doel, met de intentie een goal te maken, niet passen om maar te passen.’

Peps drie kinderen en de kinderen van het echtpaar uit New York hebben honger, maar ze nemen genoegen met de aardappelpuree die als voorgerecht is geserveerd. Jullie moeten even geduld hebben, heeft hun vader gezegd, want onze vrienden uit Barcelona moeten nog komen. Het is het eerste bezoek dat ze mogen ontvangen, buiten de familieleden dan, en dat precies twee maanden na hun aankomst in München. Het is opvallend en het toont aan dat er iets is geknakt tussen het Barcelona dat Guardiola zo hoog had zitten en de trainer. Je zou een hele stroom vrienden en bekenden verwachten die Pep in München zouden komen opzoeken, maar nu pas zijn de eerste gekomen en het maakt een schuchtere indruk, bijna incognito. Het hele seizoen zal zo verlopen, zowel bij vrienden en bekenden als bij de Catalaanse en Spaanse pers, die niet echt in de rij staan om journalisten naar München te sturen en uit de eerste hand de ervaringen van de trainer op te tekenen.

Het diner draait vooral om de uitleg van Pep. Er wordt gesproken over de overeenkomsten en de verschillen tussen Barça en Bayern. De Catalaanse trainer heeft het nodig om zich te bevrijden van zijn gepieker van de afgelopen twee maanden. De wedstrijd tegen Nürnberg was de perfecte voedingsbodem daarvoor geweest: aanvankelijk

niet om aan te zien, explosief aan het eind. Alle tafelgenoten willen weten wat hij in de rust tegen zijn spelers heeft gezegd waardoor ze als team zo'n gedaanteverwisseling ondergingen. 'Weinig. Vijf woorden: "Waar zijn jullie mee bezig?",' verklaart Guardiola.

Hij heeft ze gezegd dat ze zich van hun juk moeten ontdoen, dat ze zich moeten bevrijden, dat hij ze in de twee maanden dat ze nu samenwerken niet één keer gezegd heeft dat ze moeten spelen als Barça. Hij heeft ze eraan herinnerd dat hij hun nooit gevraagd heeft dat ze op die manier moeten spelen om hem te plezieren, dat ze de 71.000 fans die altijd in de Allianz Arena zitten moeten plezieren. Pep heeft ze alleen maar gevraagd om zonder voorbehoud zichzelf te zijn.

'Ik wil alleen maar dat jullie gezamenlijk een paar meter naar voren opschuiven, zodat, mochten we de bal verliezen, ze ons niet uit elkaar hebben gespeeld. Elk Duits team zal een counter opzetten die je achter de feiten aan doet lopen, en als wij ruimtes weggeven, zullen zij kansen creëren. Dat is het enige wat ik wil: dat Dante een diagonale pass geeft op Robben, maar dat hij dat niet doet vanaf eigen helft, maar pas wanneer hij bij de middellijn is aangekomen. Mocht Robben dan de bal verliezen, dan staan we er allemaal heel dicht op en zullen we zonder veel moeite de bal weer heroveren. Maar als Dante die pass te vroeg geeft, vanaf onze eigen helft, en Robben verliest de bal, dan *bam!* – dan weet ik zeker dat ze een counter plaatsen,' legt hij uit.

Om zich uit te drukken gebruikt Pep dezelfde gebaren als op de bank. Af en toe lijkt het alsof hij op zal staan om ons te vragen in het denkbeeldige veld van het restaurant een formatie te vormen. Hij pakt de arm vast van zijn Amerikaanse vriend en zegt: 'Die Bastian [Schweinsteiger] heeft Bayern-DNA. Je merkt dat zijn lichaam hem elke seconde dwingt het hele veld over te rennen. Daar houd ik van.' 'Maar in dat geval,' onderbreekt een van de Barcelonese tafelgenoten hem, 'hoe valt dat DNA dan te rijmen met de rust die je in het begin van hen vraagt?' Guardiola antwoordt: 'Wanneer ze in formatie tot aan de middellijn zijn gekomen, vanaf dat moment wil ik dat ze meer dan ooit Bayern zijn, dat ze loskomen, en rennen. Ik houd daarvan. Laat ze maar lekker rennen. Laat ze via de flank openen en de bal voorgeven. Niet om op doel te schieten, dat is moeilijk, maar om gebruik te maken van de rebound, van de tweede actie, want die is het gevaarlijkst. Als we er samen staan, zijn die rebounds ook voor ons, en daar kunnen we echte schade aanrichten, want dan hebben we de verdedigers reeds op het verkeerde been gezet. Dat is wat ik gezegd heb en dat is wat ik wil dat er gebeurt.'

Het klonk als een onweerlegbare verklaring van zijn ideeën en als een fundamentele beginselverklaring van zijn speelstijl. Hoewel er veel verhalen zijn die we zouden kunnen ophalen over zijn vier jaren in Barcelona, gaat Guardiola tijdens het diner door met zijn ideeën over het toekomstige spel van Bayern. Hij maakt gebruik van het moment om uit te leggen wat zijn speelstijl zal zijn, nu hij zich er helemaal bewust van is waar hij aan het werk is gegaan en wat voor spelers hij heeft. We zitten aan een etentje dat een soort inwijdingsdiner lijkt te zijn.

De trainer vindt het ondoenlijk en absurd om ook maar een poging te wagen de

speelstijl van Barça te kopiëren. Hij bewondert de rol van Johan Crujff bij Barcelona en hecht ook aan het belang van de jeugdtrainers van de Catalaanse club, de trainers die de jonge talenten helpen om in het eerste elftal te komen: de mensen die hun nek uitsteken en deze jongens opstellen. Hij is trots op zijn gevoelens. ‘Ik ben van Barça en dat zal ik altijd zijn,’ benadrukt hij.

Dat betekent niet dat hij Barcelona weer zal gaan trainen. Integendeel, als je er je geld op zou moeten inzetten, zou je zeggen dat de toekomst van Pep als trainer nu bij Bayern ligt, later in Engeland, en misschien, over een jaar of acht tot tien, aan het eind van de rit, bij een nationale selectie. Hij mikt niet op een heel lange carrière, en het lijkt erop alsof zijn familie het daarmee eens is: kort maar intens. In die hypothetische loopbaan lijkt de bank van Barça in het komende decennium geen kans meer te maken, hoewel je nooit helemaal kunt voorspellen hoe een leven loopt. Maar nu, in augustus 2013, lijkt een terugkeer naar Barça onmogelijk. Ook is moeilijk voor te stellen dat Pep in een andere positie dan als trainer zou terugkeren, want dat is eigenlijk het enige waar hij zo gepassioneerd over is. Als andere posities aan bod komen, zoals sportief directeur of voorzitter, toont hij weinig enthousiasme, alsof die posities geen rol spelen in zijn trainersgeest. Ook opmerkingen over de sfeer bij Barça doen hem weinig. ‘Vergeet de sfeer. Zoals het er nu voor staat, zijn er in Barça twee mogelijkheden: of je hebt de macht, of je hebt de macht niet. En tegen mijn wil heb ik een keuze moeten maken.’

Voor hij mentaal terugkeert naar zijn Bayern, herinnert Pep zich nog iets anders van Barça. Hij heeft het over die dramatische halve finale in de Champions League tegen Chelsea, in 2012, toen Barcelona 46 keer op het doel van Petr Čech schoot (23 in de heenwedstrijd, 23 tijdens de return), maar toch uitgeschakeld werd. Chelsea ging naar de finale, speelde in de Allianz Arena tegen Bayern, en won via strafschoppen.

‘Die dag maakte ik een vergissing. Ik heb er later nog vaak aan teruggedacht. Ik zei tegen de spelers dat ze zich aan de rand van het strafschoopgebied moesten ophouden, maar ik wist niet exact te verwoorden wat ik wilde: ik zocht niet meteen naar het schot op doel, maar wel naar de rebound en dan *bam!* scoren via de tweede actie. Als ik duidelijk had aangegeven dat we op zoek moesten naar de rebound, denk ik dat we de finale zouden hebben gehaald...’ verzucht hij.

Dat brengt hem terug bij Bayern en de tweede actie in het strafschoopgebied: ‘Ik wil ervoor zorgen dat de spelers vrijuit kunnen spelen, dat ze rennen en alles geven wat ze hebben. Ik moet me aan hen aanpassen en niet andersom. Ik wil niet dat ze spelen zoals ik dat naar verluidt theoretisch zou willen zien. Wat ik wil is dat de spelers gelukkig en met veel enthousiasme spelen.’

De tweede helft van de derby tegen Nürnberg kon als voorbeeld dienen voor wat Guardiola van Bayern wil: het team wervelde over het veld. Elke minuut stond het weer aan het strafschoopgebied van de tegenstander. Niet steeds kansrijk, maar wel was er steeds sprake van een actie richting het strafschoopgebied. De ene na de andere aanvalsgolf, waarin we de eerste aanzetten van Pep konden herkennen. Hij had zijn verdedigers in de

middencirkel gepositioneerd en vervolgens had hij bij de andere spelers hun teugels afgedaan, zodat ze constant in galop konden blijven. In 45 minuten bereikten ze tien, twintig, 25, tot wel 32 keer het doel: een Beierse lawine. Dit is de taal van Bayern.

In zijn hoofd wordt eindelijk duidelijk wat hij als typisch Bayerns in het spel wil laten terugkeren, en hoe dat afwijkt van wat typisch ‘des Barça’s’ was. Guardiola zit nog altijd in de transcriptiefase van de taal van Barça naar de taal van Bayern. Hij is bezig met het in de steigers zetten van een eigen taal aan de hand van hun enige overeenkomst: Pep zelf. Het is geen kwestie van accenten of verfijningen, maar van iets veel diepers, iets wat we nu nog niet kennen. Het lijkt erop dat Pep gekozen heeft voor een soevereiniteit die decennialang onder het spel en de passie van Barcelona heeft liggen sluimeren.

Hij kan niet spelen als Barça. Hij moet dat ook niet doen. Vandaag zegt hij eenvoudigweg dat hij het niet wil. Er wordt van hem verlangd dat hij Bayern structureel sterker maakt in hun spel. Al hebben ze de triple gewonnen, zijn overwinningen mogen niet berusten op toeval of een samenloop van omstandigheden. Van Pep wordt verwacht dat hij samen met de huidige en de toekomstige spelers een definieerbaar, duidelijk en onherroepelijk pad uitstippelt, en dat ze dat zonder twijfel, angst of tegenspraak zullen volgen: het pad van de taal van Bayern.

Nu hij Barça, zijn ouderlijk huis, heeft verlaten, heeft hij, ver weg van die ‘Sixtijnse Kapel’, het penseel ter hand genomen en begint lijnen uit te stippelen. De kathedraal van München is een gigantisch onbeschilderd doek. Decennialang zijn er grote triomfen gevierd bij Bayern, maar de trotse en triomfen vierende Beierse club heeft Pep niet in een opwelling gebeld. Hem is gevraagd de club zijn identiteit te geven, een keurmerk, een route uit te stippelen naar een eigen ‘taal’ die Bayern herkenbaar maakt en laat zegevieren. Hoeness, Rummenigge en Sammer wisten heel goed wat ze van deze derde fase wilden. Ze zochten niet simpelweg naar feestverlichting, naar de kers op de taart, of naar de diamant op de kroon; ze wilden een tekenaar die een onbeschilderd doek voorgehouden kreeg. Ze zochten niet naar de Pep van Barça, wel naar de Pep van Bayern, de trainer die ook nog aan zichzelf werkt. We bevinden ons – laten we eerlijk zijn – in een parallel proces: terwijl Guardiola Bayern hervormt, herschept hij zichzelf ook, buiten de bescherming van Barça. ‘Ik probeer de spelers alleen maar spelprincipes aan te leren die risico’s zo veel mogelijk uitsluiten en hun kracht zo veel mogelijk tot zijn recht laat komen,’ zegt de trainer.

Guardiola eet linguine met truffel. Omdat hij overdag niets eet, nuttigt hij ’s avonds vaak royale maaltijden. Zelfs een vriendschappelijke wedstrijd maakt hem nerveus en zorgt ervoor dat hij geen hap door zijn keel krijgt. Hij drinkt alleen water, de ene na de andere fles. Tijdens het diner na afloop zit hij goed in zijn vel. Hij heeft een heel bordje aardappelpuree naar binnen gewerkt; een tomaten-en-mozzarellasalade; een half dozijn *Rostbratwürste* met zuurkool – de legendarische worsten van Nürnberg; de linguine met truffel, en zo meteen zal hij aan een sappige entrecote beginnen. Maar het weerhoudt hem er niet van te blijven praten. Hij gaat helemaal los, net als de spelers op het veld van de Allianz Arena in de wedstrijd tegen Nürnberg. Elke minuut vuurt hij een nieuw idee af, en

gesticuleert zonder van zijn stoel af te komen, hoewel het lichaam geneigd is op te staan en ons in het restaurant instructies toe te roepen.

De ‘taal’ van Bayern zal eenvoudig te begrijpen zijn: vanaf het doel van Neuer rustig en in formatie oprukken, en zodra de middellijn gepasseerd is ten aanval trekken en naar believen schieten. Wanneer de bal aan de rand van het strafschopgebied is, moet hij naar de flanken worden gespeeld, zoals dat ook in Barcelona gebruikelijk is, maar niet om hem terug te spelen naar het centrum zodat een middenvelder ermee richting het doel kan lopen, maar om ballen voor te geven. We hebben al gezegd dat hij niet zozeer op zoek is naar een doelpunt uit een schot als wel uit een rebound. Daarom moet het overgrote deel van de spelers in de punt gepositioneerd zijn, samen en gegroepeerd, zodat ofwel de rebound een doelpunt kan opleveren ofwel een mogelijke counter meteen de kop kan worden ingedrukt.

Dit was allemaal al gezegd tijdens het trainingskamp in het Italiaanse Trentino, aan het begin van juli, maar toen was het nog maar een schets, een potloodtekening. Vandaag heeft Pep ons het uiteindelijke ontwerp in kleur laten zien, hij heeft het doek opgetild waarachter zich de eerste schilderijen van de München-kapel bevinden. Hij heeft ons gezegd: dit is mijn route, dit is mijn taal. Mijn taal voor Bayern.

Toen Pep de leiding nam bij Barça, in 2008, nam hij een afbrokkelend en ongeïnteresseerd team in handen. Maar het spel van het team kende geen twijfels. Bij Barça worden de teams al 25 jaar getraind volgens de beginselen die Cruïjff er instelde, in alle categorieën, in het bijzonder bij de jeugdopleiding. Ze gaan allemaal uit van hetzelfde idee, hetzelfde concept, ze stellen zich op volgens hetzelfde speelschema, ze trainen volgens een methodologische eenheid, ontwikkelen dezelfde speelstijl, voeren dezelfde varianten uit en spelen uiteindelijk ook hetzelfde. Over het algemeen, wanneer een voetballer van de jeugdopleiding in het eerste elftal van Barcelona komt, heeft hij er tussen de twaalf en vijftien jaar hetzelfde soort spel op zitten, hij heeft er 6000 uren op getraind en zal er nog 4000 uren mee doorgaan. Daarom heeft hij, buiten zijn aangeboren talent, een voetbalkarakter opgebouwd dat we de ‘taal’ van Barça zouden kunnen noemen: een voorgeprogrammeerde, geconstrueerde, aan alle kanten tegen het licht gehouden speelstijl. Het is uiteraard een, door jarenlange systematische herhalingen, stijl vol automatismen – die ook voor moeilijkheden kan zorgen als je Barça verlaat om bij een andere club te gaan spelen met een meer gebruikelijke speelstijl. Die van Barça is uitzonderlijk specifiek. En hij werd gespeeld bij triomfen en tijdens nederlagen; in duistere tijden en toen het Pep Team alles won waar het aan meedeed. De voetbaltaal bestaat onafhankelijk van de successen, hoewel de successen hem befaamd hebben gemaakt.

Ook bij Bayern zijn er enorme successen gevierd, maar de club heeft nog geen eigen ‘taal’. De successen zijn er al sinds het verre verleden, vanaf Beckenbauer en Gerd Müller. Zoals de Engelsman Gary Lineker het eens met een beroemde zin omschreef: ‘Bij het voetbal speel je met elf tegen elf, en aan het eind winnen de Duitsers.’ Het waren verpletterende overwinningen: drie opeenvolgende Europacups in de jaren zeventig; tweeëntwintig Bundesliga-titels vóór Guardiola er kwam; de triple van Heynckes... Het is

een grootse erelijst met een hoop sensationele spelers. Bayerns historie leeft en de club is een fundamenteel onderdeel van het mondiale voetbal, maar wat is zijn voetbalidentiteit? Ook al is de onophoudelijke wens om te winnen van kolossale betekenis, daarmee is het nog geen identiteit van het spel. Het is de identiteit van het karakter van de club, en dat is iets heel anders.

Enkele van de belangrijkste spelers van de geschiedenis van Bayern, Uli Hoeness en Kalle Rummenigge, besloten dat het tijd was om aan een dergelijke identiteit, aan 'de taal van Bayern', te werken. Daarom belden ze Guardiola. Ze zeiden hem niet: laat ons spelen als Barça. Ze zeiden hem: we willen blijven winnen, nog meer en nog vaker, maar we willen het op een herkenbare manier doen, zodat men kan zeggen: zó speelt Bayern.

En vandaag is het helemaal duidelijk voor Pep. Nog niet de details, maar wel de grote lijnen. En terwijl hij opstaat van het diner, met de kleine, bijna in slaap gevallen Maria in zijn armen, gaat hij koortsachtig door, zich ervan bewust dat er nog veel te doen is. 'Ik moet morgenvroeg meteen met Müller praten. Ik moet hem vragen waarom ze verdikkeme niet altijd spelen zoals vandaag...' zegt hij.

Hij gaat door: 'Ik moet met Ribéry praten. Hij heeft het er altijd over dat hij het zo fijn vindt een assist te geven die tot een doelpunt leidt, maar vandaag heeft hij net zo genoten van het scoren. Ik moet hem zover krijgen dat hij de voorkeur geeft aan het scoren...'

En op straat gaat hij verder: 'Ik moet Götze en Thiago inpassen in deze speelstijl. Dat is het moeilijkst en ik weet nog niet hoe ik dat moet aanpakken... Götze en Thiago zijn sleutelfiguren...'

Het is gestopt met regenen, en op de stoep van de Maximilien Strasse wandelt een vader met de slapende dochter in zijn armen die maar blijft praten over diagonale passes, voorzetten en voetballers die bevrijd rondlopen.

‘Lahm is uitzonderlijk goed!’

München, 25 augustus 2013

Hij ging laat naar bed en is vroeg opgestaan. Om acht uur in de morgen leest hij het rapport dat Mona Nemmer, de voedingsdeskundige, hem heeft overhandigd. Hij is kwaad. Maar vier van de veertien spelers die gisteren tegen Nürnberg speelden hebben in het spelersrestaurant van de Allianz Arena gegeten. Voor Guardiola is dit een heikel punt, want het lichamelijk herstel na een dergelijke inspanning vereist een goede voeding na afloop van een wedstrijd. Wetenschappelijk onderzoek heeft bewezen dat het in het uur na een wedstrijd noodzakelijk is goede voedingsstoffen binnen te krijgen. Dat is wat men het ‘metabolische venster’ noemt, het moment dat het lichaam het meest openstaat voor het opnemen van de noodzakelijke voedingsstoffen. Andere studies laten zien dat deze periode wel twee uur kan duren, soms zelfs nog iets langer. In elk geval is de inname van vocht, koolhydraten en een zekere hoeveelheid proteïnen essentieel om goed te herstellen en de frequentie van om de drie dagen een wedstrijd te kunnen volhouden.

Zowel Guardiola als Buenaventura – en natuurlijk Mona Nemmer – heeft het al vaak aan de selectie uitgelegd. Toch eten na de wedstrijd tegen Nürnberg maar vier spelers in het stadion. De andere gingen wel naar de Players Lounge, het spelersrestaurant, maar hielden zich niet aan de gemaakte eetafspraken. Pep is geïrriteerd. Hij begrijpt niet dat een professionele voetballer de aspecten verwaarloost die in een lang seizoen het verschil kunnen maken. We hebben in het voorgaande al gezien dat slechte voeding na een wedstrijd kan leiden tot een serieuze terugval van het rendement van een speler als hij zo vaak een wedstrijd moet spelen, en dat het zelfs tot 60% meer kans op een blessure kan leiden.

De Players Lounge bevindt zich op de tweede verdieping van de Allianz Arena. Het is een groot restaurant, geschikt voor tweehonderd personen, een ruimte die je alleen met een zeer speciale uitnodiging mag betreden. Om er te komen moet je eerst het restaurant van de sponsors door, een gigantische ruimte die onder de hele hoofdtribune door loopt. Elke sponsor van Bayern heeft in die zone een paar tafels, die gereserveerd zijn voor genodigden, en ze genieten van de luxe catering die de club verzorgt. De Sponsor Lounge wordt gevuld met genodigden die voor aanvang van de wedstrijd iets eten en na afloop dineren. Deze ontmoetingen zijn vaak sociale, luidruchtige en vrolijke evenementen.

In een donker hoekje van dat restaurant bevindt zich de deur naar de Players Lounge, discreet afgeschermd door bewakers die niemand zonder officiële uitnodiging toegang verlenen. Elke speler of lid van de technische staf heeft slechts twee uitnodigingen te vergeven om de wedstrijd te kijken en om de Players Lounge binnen te komen – gezien het feit dat de Allianz Arena het hele seizoen door uitverkocht is. Het spelersrestaurant is

een stilteruimte, die erg contrasteert met het restaurant van de sponsors: het is er rustig, hoewel de jongste kinderen vaak de regels overtreden en foto's en handtekeningen vragen van hun lievelingsspelers.

Zodra ze gedoucht zijn, verlaten de spelers de kleedkamer, ze lopen de *mixed zone* door, waar de pers hen opwacht om hun naar de wedstrijd te vragen, dan nog een gang door en gaan vervolgens met de lift omhoog naar het restaurant. Daar wachten hun familieleden en vrienden hen op. Er is een buffet dat nogal sober is: twee soorten soep, twee pastagerechten, Parmezaanse kaas, rijst, salade, tomaat, een vleesgerecht, een visgerecht, fruit, en meestal kleine porties *Apfelstrudel*.

Het wil weleens voorkomen dat spelers niet meteen honger hebben na afloop van een wedstrijd, door de vermoeidheid of door de zenuwen. Andere eten een beetje kaas en gaan later op de avond met hun partner in een restaurant in München eten. Om wat voor reden dan ook aten die avond maar vier spelers in het stadion; de rest at later. Dat ergerde Pep, die vindt dat wie aan de top wil blijven op elk detail moet letten.

Guardiola eet zelf meestal ook in de Players Lounge, behalve bij uitzonderlijke omstandigheden als gisteren, door de afspraak met zijn vrienden – óf wanneer *el clásico* op het programma staat en hij zich naar huis haast om de wedstrijd tussen Barça en Real Madrid op televisie te kunnen zien. Maar meestal zijn de trainer en zijn familie de twee uren na afloop van een wedstrijd in het privérestaurant te vinden, samen met de rest van het team en hun vrienden.

Het is een van die momenten waarop je Guardiola nog spontaner en spraakzamer kunt zien, en waarop hij niet zo geconcentreerd en ernstig is als tijdens de laatste training voor een wedstrijd, noch zo introvert en gespannen als in de laatste minuten voor aanvang van een ontmoeting. Het is de uitgelaten Pep, die – of het resultaat nu goed of slecht is geweest – met zijn karakteristieke gebaren uitleg geeft over wat er gebeurd is. Zijn protocol na de wedstrijden is altijd hetzelfde: hij staat de verslaggevers te woord en praat even met de trainer van de tegenstander, in afwachting van het begin van de gezamenlijke persconferentie. Bij Barcelona had hij de gewoonte de trainer in zijn kantoortje voor een glas wijn uit te nodigen, maar in München is het een praatje geworden in de hal die uitkomt op de perszaal. Dit onder andere omdat het tijdschema in Duitsland het bezoekende team in staat stelt dezelfde dag nog terug naar huis te keren en hij niet wil dat de andere trainer zijn vlucht mist.

Na de persconferentie praat Pep in zijn kantoor met Hoeness, Rummenigge en Jan-Christian Dreesen, financieel directeur van de club, die het geweldig vinden om de tactische details van de wedstrijd te horen. Deze gesprekken lopen altijd uit, en er zijn dagen waarop Pep en Uli een uur na de wedstrijd nog altijd in gesprek zijn over de wedstrijd. Om de dag af te sluiten gaat Guardiola naar het spelersrestaurant om met Cristina en zijn drie kinderen te eten, hoewel hij geregeld halt houdt bij de tafels van de spelers en hun vrienden en hun zijn vriendelijkste en meest spontane versie van hemzelf toont, en tegelijkertijd her en der wat eten van de tafels meepikt; hier een stukje kaas, daar

wat friet... Dan is daar opeens de meest analytische versie van Guardiola, hij die in slechts enkele – maar zeer intense – woorden de fouten en de kwaliteiten van het team kan beschrijven: ‘Lahm is uitzonderlijk goed! Hij is buitengewoon intelligent, begrijpt het spel als geen ander. Hij kan op de flanken en in het centrum spelen. Wat een speler is dat...’ zegt hij.

Dit was de eerste normale week geweest. Om twee redenen: er was geen midweekse wedstrijd en eindelijk was de dubbele training (op één dag) afgelopen. Eigenlijk zou dit een van de weinige weken zijn – tussen juli en kerst – dat er geen midweekse wedstrijd op het programma stond (van Bayern of van het nationale elftal). Van de tweeëntwintig weken die het eerste deel van de competitie vormen, waren er maar twee met een ‘rustdag’. In Duitsland wordt de term *Englische Woche* (Engelse week) gebruikt om aan te geven dat er twee wedstrijden per week op het programma staan. Twintig van de tweeëntwintig weken waren dus een Englische Woche.

Het was ook een opmerkelijk verschil door de afname van het aantal trainingen. Tot nu toe was de technische staf om acht uur ’s ochtends al op de Säbener Strasse aanwezig en verliet ze het sportcomplex pas om negen uur ’s avonds, gezien de dagelijkse dubbele training. Maar deze week heeft iedereen het hotel verlaten en is naar zijn familie gegaan. Peps kinderen gaan al weer naar school. Ze beginnen om negen uur ’s ochtends en zijn klaar om vier uur ’s middags; Het leven begint zijn normale loop te nemen en in een ritme te komen.

Guardiola maakte gebruik van de afgelopen maandag om het concentratiekamp van Dachau te bezoeken, een dorpje dicht bij München. Hij en Cristina twijfelden of ze hun kinderen wel moesten meenemen, maar uiteindelijk ging de hele familie, samen met Manel Estiarte, om persoonlijk kennis te maken met een van de voorbeelden van de menselijke wreedheid. Zoals ze al gevreesd hadden, sliepen de kleine kinderen slecht en hadden die avond nachtmerries, maar het echtpaar Guardiola vond het een zeer leerzame ervaring.

Pep deed die week meer dingen, de laatste week vóór kerst dat hij nog een beetje vrije tijd had. Hij bezocht de Alte Pinakothek, speelde golf, trad op in een reclamespot voor het biermerk dat Bayern sponsort, gekleed in *Lederhosen*, en wandelde door München. ‘Het is verbazingwekkend dat ik vrij de stad en de restaurants kan bezoeken zonder dat iemand me aanklampt. Het is uitzonderlijk hoe respectvol de mensen hier zijn en me met rust laten,’ verklaart hij.

Op de vragen over zijn reclamespot gaat Pep lachend in. Hij zegt dat Cristina wel ingenomen was met hoe hij eruitzag in de Lederhosen, en hij legt uit waarom hij deelneemt aan deze promotionele activiteiten voor Bayern. ‘Ik vond het geen probleem, want wat belangrijk is voor de club is belangrijk voor mij. Bij Barça had ik minder van dit soort afspraken, maar ik ben niet hier om de clubs met elkaar te vergelijken. Elke club heeft zijn eigen cultuur en omgangsvormen. Wat er vroeger gebeurde maakt nu niet uit. Wat belangrijk is, is wat er vandaag gebeurt. Ik moet me aanpassen aan Bayern, en Bayern

moet mijn werk op het veld en in mijn kantoor accepteren. We zullen wel merken wat belangrijk is en ons best doen om de club alles te geven wat nodig is.'

Pep heeft zich al bijna aangepast aan de omgangsvormen van Bayern, die heel anders zijn dan die bij Barcelona. Het officiële tijdschrift van Bayern kopt een de artikelen als volgt: 'OPTIMALER START, ABER..' (Optimale start, maar...), en de trainer begint te begrijpen dat zelfkritiek in de club onderdeel is van de algemene instelling, en dat ze moet worden opgevat als een intrinsiek onderdeel van het Beierse karakter.

De derby tegen Nürnberg had twee tegengestelde gevoelens bij hem losgemaakt: die van afschuw over de eerste helft en die van overweldiging tijdens de tweede helft, waarin Bayern eens per minuut het doel van de tegenstander wist te bereiken.

'Deze week hebben we goed kunnen werken. Wanneer we aanvallen is het belangrijk dat we verdedigen en wanneer we verdedigen is het belangrijk dat we weten hoe we moeten aanvallen. Het voetbal bestaat uit aanvallen en verdedigen. Het gaat allemaal om veel aanvallen en heel weinig kansen van de tegenstander toestaan. Tegen Eintracht, in Frankfurt, deden we het beter, hoewel we aan het eind een kans weggaven. We hebben het er met de spelers deze week vaak over gehad, en dat merk je nu,' vertelt hij.

De Beierse derby heeft opvallende statistieken opgeleverd: de 2-0-overwinning met doelpunten van Ribéry en Robben, die een wedstrijd lijken te houden om wie het meest in vorm is, betekende de 28e competitiewedstrijd op rij zonder nederlaag voor Bayern, een record in de Bundesliga. Pep hechtte niet veel belang aan dat gegeven tijdens het diner gisteren. Er was ook een detail dat weer gespreksstof opleverde wat de strafschoppen betreft: keeper Schäfer had in de dertigste minuut de penalty van David Alaba weten te stoppen.

Terwijl deze zondagochtend de regen uit de hemel boven München valt, maakt Guardiola aantekeningen over de voedingsstoffen terwijl hij een praatje voorbereidt dat hij spoedig voor zijn spelers zal houden. Hij heeft moeite met slapen, zoals bijna altijd na een wedstrijd. Hij heeft de zwakke punten van zijn spelers nog maar weer eens doorgenomen: ze zijn allemaal beter geworden, maar ze zijn nog niet in staat een counter van de tegenpartij meteen in de kiem te smoren, en dat is op dit moment zijn grootste obsessie; ze zijn te soft en te weinig agressief aan het begin van het spel, en ze vervallen snel in die doelloze breedtepassjes; en ze gooien het juk niet van zich af, het lukt ze niet te spelen zoals ze zouden kunnen spelen. Vanmorgen moet hij het hier met ze over hebben. En nog iets: hij moet er eens goed over nadenken waar Götze en Thiago in dit spelsysteem passen. Maar Thiago zal sowieso eerst een tijd niet kunnen spelen...

*‘Bam-bam-bam! Dát is ons spelletje!’**München, 25 augustus 2013*

Hij had niet kunnen vermoeden dat er zondagochtend twee ongunstige berichten op hem zouden liggen te wachten. Het regent, en terwijl honderden fans zich in stilte rondom de velden van de Säbener Strasse verzamelen en een muur van paraplu's vormen, roept Guardiola zijn selectie bijeen in de zaal die zich boven de kleedkamers bevindt. Het is een heel grote zaal, ingericht als een bioscoop, die meestal gebruikt wordt voor de instructies voorafgaand aan de wedstrijden. Vandaag is het een toespraak achteraf, met twee onderwerpen: voeding en het spel. Pep zegt: ‘Ik heb jullie al twee keer het belang uitgelegd van de maaltijd die je hoogstens een uur na de wedstrijd moet nuttigen. Ook Mona heeft dat gedaan, maar gisteren hebben we gemerkt dat bijna niemand van jullie daar gehoor aan geeft. Er hebben maar vier spelers gegeten. Ik begrijp dat jullie liever het stadion verlaten en met jullie partner naar jullie favoriete restaurant gaan, maar als we om de drie dagen moeten aantreden, is dit toch echt de enige manier om zo goed mogelijk te kunnen herstellen. Wanneer we buiten de Allianz Arena spelen is er geen probleem: douche, bus en een bord pasta. Maar ín de Allianz Arena is het verplicht en dit zeg ik niet nog eens. Jullie moeten op zijn laatst een uur na de wedstrijd eten, en omdat jullie op en top professionals zijn, vertrouw ik erop dat jullie dat voortaan zullen doen.’

Hij heeft maar vier minuten nodig om het uit te leggen. En hij heeft de volgende vijf minuten nodig om over het spel te praten: ‘Tweede onderwerp: wees vrij. Wees vrij. Wees gewoon jezelf. Ik wil alleen maar dat jullie in het begin samen naar voren trekken, maar zodra jullie over de middellijn zijn, stuur dan een bal richting de vleugelspits, zodat hij de bal in het strafschopgebied kan gooien, en vervolgens gaan we met zijn allen voor de rebound. Wees jezelf. Jullie zijn op jullie best wanneer je dit spelletje speelt. Doe het. Gebruik jullie DNA en ren wanneer je kunt. Maar doe het pas als je de middellijn voorbij bent. En ik wil jullie nog iets zeggen...’

Vervolgens verklaart hij: ‘Ik haat tiki-taka. Ik haat het. Tiki-taka is zonder enig doel de bal rondspelen. En dat heeft weinig zin. Geloof niet wat ze zeggen: Barça deed helemaal geen tiki-taka. Dat is een sprookje. Geloof ze niet! In elke sport is het geheim nou juist dat je zoveel druk weet te zetten dat de tegenstander zich ingraaft. Zoveel druk zetten dat de tegenstander zijn zwakke punt blootgeeft. En wanneer we druk hebben gezet en de tegenstander zich heeft ingegraven, moeten we de bal via de andere zijde spelen. Daarom moet je overspelen, ja, maar wel met een doel, met een intentie. Rondspelen om druk uit te oefenen, om de tegenstander uit te dagen en vervolgens via de andere kant de oplossing zoeken. Dat moet ons spel zijn en niet het tiki-taka.’

Het is een van de meest fundamentele besprekingen van het seizoen, een

beginselgesprek. Een van die momenten die Guardiola met een rode pen onderstreept in zijn zwarte boekje. Voor wie het nog niet begrepen heeft, hij heeft hun verteld dat ze niet het Barça van München moeten worden, en om dat te benadrukken is de training van de reservespelers – die met grote inzet wordt afgewerkt – afgestemd op het geven van passes aan de vleugelspits, op het voorgeven van de bal richting het strafschopgebied, en op het afronden in twee aanvalsgolven: de eerste om te schieten, de tweede om op zoek te gaan naar de rebound. Pep schreeuwt: *‘Bam-bam-bam! Dát is ons spelletje!’*

Het regent zo hard dat iemand zegt dat de zomer is afgelopen, waarop keeperstrainer Toni Tapalovic tegen Pep zegt: ‘Moet je hier in de winter eens komen... Dan trainen we met tien graden vorst en in een halve meter sneeuw. We gaan rechtstreeks van het veld, zonder de schoenen uit te trekken, zo de sauna in...’

De ouders van Javi Martínez zijn op bezoek en hebben het over hun ervaringen met het weer: ‘Hier in München valt de neerslag als de miezerregen in Bilbao, maar in plaats van de regen daar is het hier sneeuw. Je hebt het niet door op het moment zelf, maar aan het eind van de dag ligt er overal een halve meter sneeuw.’

Guardiola en Thomas Müller hebben het over de grasmat. De trainer heeft hem gevraagd waarom hij niet altijd zoals gisteren speelt, met die intensiteit en precisie. De speler zegt hem – en we horen hem in de ochtendstilte – dat hij bewegingsvrijheid wil, dat hij beter speelt als hij geen verantwoordelijkheden hoeft te dragen. De trainer antwoordt met een hele reeks gebaren, en zegt dat als elke speler van het team een vrije rol zou krijgen dat een chaos zou opleveren. Maar spoedig zullen ze een middenweg overeenkomen.

Misschien door de ervaring die hij in Barcelona heeft opgedaan met spelers met een eigen wil, zoals Eto’o of Ibrahimović, merk je dat Pep zich heel direct tot zijn spelers richt. Hij heeft altijd geloofd dat elke speler anders is en een andere benadering nodig heeft, en in München past hij deze tactiek ook toe. Hij waarschuwt Schweinsteiger dat hij een voetbalverslaafde is waarmee hij uren en uren tactische kwesties kan bespreken, en dat doet hij ook. Op een dag zien we ze na afloop van een training een halfuur discussiëren over een actie. Toen ze de kleedkamer in gingen waren ze nog bezig met hetzelfde onderwerp. En twintig minuten later, gedoucht reeds, vertrokken ze via een andere deur richting de bus, en hadden het nog altijd over hetzelfde tactische onderwerp, met gebaren alsof ze op dat moment de finale van de Champions League aan het spelen waren.

Philipp Lahm kan hij alle instructies geven die hij wil: de aanvoerder neemt ze zonder te protesteren tot zich. Bij Franck Ribéry daarentegen moet het beetje bij beetje: hij is een straatvoetballer, een voetballer die zichzelf gevormd heeft, bijna intuïtief, en als je hem twee tactische concepten tegelijkertijd geeft, kan het ertoe leiden dat hij op het veld blokkeert. Ribéry speelt nog altijd als het kind dat hij in Boulogne-sur-Mer was: hij ontvangt de bal en onmiddellijk begint hij aan de aanval. Als je hem te veel instructies geeft, raakt hij in de war, en daarom moet je ze hem rustig en op een simpele manier

aanbieden.

Bij Mandžukić moet je altijd alert zijn. In minder dan twee maanden is zijn receptieve en solidaire aard veranderd in de houding van een uitdagende en negatieve voetballer, om vervolgens weer opnieuw de speler te worden die overal toe bereid is. Deze dagen toont hij 100% inzet. Hij is degene die de meeste pressie kan zetten, die weer enthousiast is en een uitstekende instelling heeft. Maar we moeten afwachten wat er gebeurt, mocht Götze zijn basisplaats innemen. Als Mandžukić snapt dat hij nog maar slechts af en toe zal invallen, maar dat hij op koude en regenachtige dagen onbetwist in de basis staat, dan zal alles goed komen en zal hij een belangrijke rol krijgen in het team. Het zal anders lopen in het seizoen erop, wanneer 'die andere' eindelijk komt (in augustus 2014 komt Robert Lewandowski, de centrumspits van Borussia Dortmund, en dan is er geen ruimte meer voor enige discussie).

Pep wist het wel, maar hij leerde het nogmaals in Barça: elke speler is anders en moet je op een andere manier behandelen. De truc zit hem in het zoeken naar de individuele gebruiksaanwijzing bij iedere speler. Hij heeft goede en slechte ervaringen wat dat betreft. Nu in München, terwijl zijn spelers continu aan het leren zijn en nieuwe spelconcepten toepassen, leert hij zelf ook bij en past zijn eigen houding aan ten opzichte van de spelers. Hij is hard voor de een en mild voor de ander. Hij weidt in zijn tactische uitleg uit bij een jeugdspeler, maar als hij dat nodig vindt is hij kortaf bij een onbetwiste basisspeler. Hij zoekt de juiste toon bij elke speler, zodat ze allemaal een trapje hogerop kunnen.

Er is slecht nieuws. De blessure van Thiago Alcántara, aan zijn rechterenkel, is ernstig: morgen wordt hij in Stuttgart geopereerd, waardoor hij tweeënhalve maand buitenspel zal staan. Het zal hem een half seizoen kosten. Het is een zware klap. *'Thiago oder nichts...'*

En er is nog een vervelend bericht. Javi Martínez kan zich bijna niet bewegen. Hij voelt hevige pijn aan het lieskanaal, en hij kan met zijn linkerbeen geen bal trappen. Hij maakt zich zorgen, want behalve pijnbestrijding vinden de doktoren niet meteen een oplossing voor het probleem.

'En wat is Pep aardig!' zegt de moeder van Javi Martínez nadat ze een tijdje met de trainer heeft gesproken. 'Maar natuurlijk was Heynckes dat ook.' Maar Pep blijft maar aan zijn hoofd krabben, alsof hij zich zorgen maakt: hij hoeft niet op Thiago te rekenen, Javi is kreupel en Schweinsteiger kan nog niet alles geven. Een slechte zaak nu over een week de Europese Supercup tegen het Chelsea van José Mourinho op het programma staat – een wedstrijd die veel revanchegevoelens opwekt bij Bayern.

Maar eerst volgt er nog een andere ontmoeting: over twee dagen is er een competitiewedstrijd in Freiburg, de meest zuidelijke stad in Duitsland, aan de grens met Frankrijk. Hij heeft al besloten dat hij aanpassingen zal doen: vijf of zes basisspelers zullen op de bank blijven, om ze te sparen voor de Supercup.

Na afloop van de training gaat Pep aan een van de eettafels van het sportcomplex zitten, waar hij zijn vrienden van het diner van eergisteren weer ontmoet. Hij heeft het met

hen over de familiale sfeer bij Bayern. ‘Ze hadden het me al een paar keer gezegd, maar ik moest het zien om het te geloven: dit is één grote familie.’

Hij heeft het kort over zijn bazen: hij voelt zich erg verbonden met Hoeness, die hij bewondert; hij heeft in Rummenigge een in de voetbalwereld ongebruikelijk professionalisme aangetroffen; en hij zal Sammer altijd dankbaar zijn voor de steun die hij hem steeds maar weer biedt. Guardiola voelt zich geborgen in München.

Wanneer het gesprek komt op de uitdaging van de Supercup en zijn nieuwe ontmoeting met Mourinho, houdt hij de boot af: ‘Mourinho ken ik wel een beetje...’

Maar mentaal is hij al weer op een andere locatie: in zijn hoofd is hij al bezig met Freiburg en hij overweegt alle opties. Moet ik dinsdag met de reserves spelen en vijf of zes basisspelers eruit laten? In de komende 48 uur zal hij, zoals altijd, alle opties meerdere malen tegen het licht houden.

‘Bayern heeft fantastisch gespeeld. Fantastisch!’

Freiburg, 26 augustus 2013

Pierre-Emile Højbjerg komt huilend Guardiola’s kantoor uit. Twee uur geleden heeft de Deen al gevraagd of hij even met de trainer kon praten, maar die had hem toen nog niet kunnen ontvangen omdat hij in een persconferentie zat. Hoewel zijn stem onvast is, komt Højbjerg meteen tot de kern van de zaak: bij zijn vader is alvleesklierkanker vastgesteld en de familie zit in zak en as. De vader is terneergeslagen en zijn oudste broer zit op een boot die pas over twee weken weer thuis zal zijn, zodat de jongste Højbjerg nu zijn familie erdoorheen zal moeten slepen. Speler en trainer kunnen hun tranen niet bedwingen en huilen in elkaars armen. Een paar minuten janken ze ontroostbaar. De speler is pas zeventien, hij is al een jaar in München en de hele wereld staat nu op zijn kop. De trainer voelt niet alleen het verdriet van Højbjerg, hij herbeleeft ook weer de nachtmerries van Éric Abidal en Tito Vilanova, die met dezelfde ziekte te maken kregen. De training zal een halfuur later beginnen.

Rond het middaguur, voordat hij het nieuws hoorde, had Pep een heel betekenisvolle persconferentie gegeven. Het was mogelijk de langste van het seizoen en hij was bijna helemaal gewijd aan de tactische aspecten van het team: ‘We moeten het zonder een heel belangrijke speler doen die heel eigen dingen aan het team bijdraagt,’ heeft hij gezegd over de operatie van Thiago. ‘We willen in formatie spelen zodat we counters kunnen voorkomen,’ heeft hij verklaard om het belang van het 81% balbezit te relativeren, een record in de Bundesliga.

Tijdens de ontmoeting met de media heeft de trainer zich enthousiast getoond over de Duitse competitie: ‘Het is een positieve verrassing: de stadions zijn geweldig, je kunt zonder enig probleem met de scheidsrechter praten en de sfeer is fenomenaal, ondanks de grote onderlinge rivaliteit.’ Guardiola had ook lof voor Mario Mandžukić. ‘Hij is eerlijk, een krijger, heeft een goed karakter, hij is een belangrijke speler.’ En voor David Alaba: ‘Hij heeft het niveau van Abidal, maar is nog jong; hij wordt een fantastische speler, maar eigenlijk is hij dat al.’ Ook heeft hij goede woorden over voor zijn team, dat de counter van de tegenstander heeft weten op te vangen. ‘Mijn spelers hebben het perfect begrepen; zaterdag hebben we maar één counter hoeven toestaan.’

Daarna heeft hij vijf minuten lang gedetailleerd uitgelegd hoe hij wil dat zijn team speelt. In het kort vat hij voor de journalisten samen wat hij zaterdagavond tijdens het diner aan zijn vrienden, en zondagochtend aan zijn selectie had uitgelegd. De persconferentie vond plaats in het kleine perscentrum aan de Säbener Strasse, naast de eetzaal van de werknemers van Bayern. Het werd een openbare presentatie van zijn spelopvatting. Hij heeft uitgelegd hoe hij wil dat het spel opgebouwd wordt, hoe het team

gegroepeerd moet oprukken en hoe het vervolgens zich moet bevrijden in de aanvalszone, hoe het de rust en de versnelling moet combineren. Die middag werd alles gezegd en verklaard.

Om vier uur 's middags spelen de spelers in afwachting van de training de bal rond. De trainer noch Høbjerg is aanwezig. Ze verschijnen twintig minuten later, wanneer Buenaventura al gezegd heeft dat ze aan de warming-up moeten beginnen. Pep is de hele training ernstig. Hij moet onvermijdelijk aan Tito Vilanova denken, zijn vriend en assistent bij Barça, en aan Éric Abidal, die eind juni heel dicht tegen een transfer naar Bayern aan had gezeten. Eigenlijk had Pep gevraagd hem aan te trekken toen Barcelona zich ontdoed van de speler, maar Hoeness en Rummenigge twijfelden door de manier waarop de Catalaanse club besloten had zijn contract niet te verlengen. Guardiola zag in hem een uitstekende versterking voor de verdediging; hij had kunnen zorgen dat Alaba beter zou worden, en als voorbeeld kunnen dienen voor de rest van de selectie. Toen Claudio Ranieri, de trainer van Monaco, Pep belde om hem om raad te vragen, twijfelde hij niet: 'Meteen vastleggen,' zei hij hem. 'Je zult niet teleurgesteld worden.' In oktober belde Ranieri hem opnieuw, ditmaal om hem te bedanken voor zijn raad: Abidal was inmiddels basisspeler in het Monegasische team.

Tijdens de training van deze maandag werkt Pep obsessief aan de passes van de bal vanuit de verdediging. 'Freiburg zal ons heel vroeg onder druk zetten en we moeten dus nogmaals oefenen op de eerste passes,' legt hij uit. Om de paar wedstrijden doet hij dit. Hij stelt de keeper op, de vier verdedigers en de verdedigende middenvelder en herhaalt, al wandelend, de manoeuvres die ze moeten uitvoeren én de manoeuvres van de tegenstander. Steeds opnieuw, zodat ze uiteindelijk automatismen worden. Bij Barça gingen er geen twee weken voorbij zonder hierop te trainen. Bij Bayern heeft hij dezelfde instelling: om de twee weken worden de ideeën over de opbouw met de bal herhaald alsof het een examen betreft.

Ergens anders op het veld staan zeven spelers klaar om te gaan oefenen op het nemen van strafschoppen. Een van de vaste krachten, David Alaba, staat er niet bij omdat hij met Pep aan de defensieve organisatie werkt. Afgelopen zaterdag miste Alaba een strafschoep toen het nog 0-0 stond. Toen hem ernaar gevraagd werd, sprak Pep zijn vertrouwen uit in de Oostenrijkse back. 'Hij doet het goed, en Müller, Kroos en Schweinsteiger ook. Alaba zal ze blijven nemen.' Eigenlijk had Guardiola er niet eens over nagedacht om een vaste penaltyspecialist aan te wijzen: het is een aangelegenheid die hij liever in handen legt van de spelers. En zij zijn nu begonnen met deze training, voor het geval de wedstrijd om de Europese Supercup op strafschoppen uitloopt.

Bayern is nog niet vergeten wat er in mei 2012 gebeurde, toen het Chelsea van Roberto di Matteo in de Allianz Arena de Champions League won nadat het Bayern in de strafschoepenreeks met 4-3 wist te verslaan. Die avond mocht Bayern als eerste schieten. Lahm, Mario Gómez en Neuer schoten de eerste drie penalty's raak, maar Ivica Olic en Bastian Schweinsteiger misten. De Beierse spelers zijn het nog niet vergeten, en zeven van hen proberen nu hun schot te perfectioneren.

Tom Starke staat op doel, omdat Neuer, net als Alaba, met Pep op de defensieve organisatie traint. De een na de ander schiet: Müller, Kroos, Robben, Shaqiri, Pizarro, Schweinsteiger en Götze. Ribéry is er niet bij, die oefent nooit op strafschoppen of vrije trappen, en ook Mandžukić niet. Het niveau is hoog: elke speler neemt zes strafschoppen en alle 42 schoten gaan erin. Schweinsteiger zegt gekscherend: ‘Heel goed, heel goed. Allemaal erin. Maar nu is er nog geen druk. We zullen zien wat er gebeurt als er echte druk achter staat!’

Javi Martínez reist niet eens naar Freiburg af. De pijn aan de lies is zo erg dat de doktoren met hem hebben afgesproken dat hij meteen geopereerd zal worden. Na de operatie van Thiago worden de plannen van Pep opeens een stuk moeilijker: hij blijft zonder middenvelders achter.

Freiburg in Breisgau is een mooie stad met steegjes die duivels geplaveid zijn met oude stenen, waarover een reiziger geen rolkoffer moet voorttrekken als hij zijn spullen niet wil beschadigen. De steegjes zijn zo smal dat je er bijna zijwaarts doorheen moet. Het water stroomt er door de *Bächle*, een soort gootjes langs de weg. De klokkentoren van de kathedraal van Freiburg, die 116 meter hoog is en negentien klokken heeft, rust nooit. Elk kwartier, halfuur en uur worden ze geluid... Het levert een glorieus lawaai op dat tussen zes en zeven uur 's ochtends tot een apotheose komt, in een crescendo dat de muzikale traditie van de vroegere Franse stad, die vroeger deel uitmaakte van het Habsburgse rijk, eer aandoet. Verbaasd en verbluft begrijp ik waarom ik een zakje oordopjes had aangetroffen op het nachtkastje van het hotel – maar dan is het al te laat.

Dicht bij de rivier de Dreisarn, half verborgen achter de welige vegetatie die de nabijheid van het Duitse Schwarzwald aankondigt, wacht het Mage Solar, een klein en overenthousiast stadion gevuld met 24.000 fans, Bayern op. Guardiola houdt zijn woord en laat zes basisspelers op de bank: Lahm, Alaba, Boateng, Ribéry, Robben en Mandžukić gaan naast Starke zitten. Freiburg zet veel druk, zoals Pep dat had voorspeld, en loert op foutjes wanneer het team uit München een aanval probeert op te bouwen.

Bayern domineert en komt dankzij Shaqiri op voorsprong. Het dringt Freiburg terug en schiet zeventien keer op het doel van de formidabele Oliver Baumann. Guardiola's strategie lijkt goed uit te pakken, tot in de tachtigste minuut alles misgaat: eerst gaat Schweinsteiger door zijn enkel, en vervolgens maakt Freiburg gelijk uit een counter. Het zijn twee zware klappen. Opnieuw raakt een spil in het team drie dagen voor een cruciale wedstrijd geblesseerd. Bayern verspeelt twee punten, die, op dat moment en gezien de goede start van Borussia Dortmund, van vitaal belang lijken in de Bundesliga.

Guardiola verschijnt aangeslagen voor de pers. De twee verloren punten doen hem pijn, hoewel hij tevreden is over het spel van het team. ‘We zijn niet passief gebleven en we hebben met een sterke defensie de wedstrijd goed onder controle gehad. We hebben goed gespeeld, er valt niets te zeggen en de spelers weinig te verwijten. Dit gebeurt in het voetbal, daar moet je je bij neerleggen.’

De trainer van de thuisclub, Christian Streich, geeft zijn mening aan de deur van de

kleedkamer: ‘Ik zal je iets vertellen: Bayern heeft fantastisch gespeeld. Fantastisch! En dan nog iets: het is ronduit favoriet om deze Bundesliga te winnen, zonder enige twijfel. Hoewel ze twee punten hebben verloren, hebben ze vandaag fabuleus gespeeld. Ze hebben met ons gespeeld zoals ze dat wilden, vanaf de opbouw vanuit de defensie. Als we tien wedstrijden tegen dit Bayern spelen – en moet je eens zien wat voor spelers er nog op de bank zitten –, spelen we één keer gelijk en verliezen we negen keer. Het is een machine. Mijn spelers zijn vermoeid, op, uitgeput. Het team van Bayern is indrukwekkend. En Guardiola is buitencategorie: wat hij op zijn 42e al bereikt heeft is formidabel.’

Maar de loftuigen van Streich hebben er niet voor gezorgd dat Guardiola rustiger is geworden, want hij is nu wel op het Duitse Numancia gestoten, het team waar hij over struikelde toen hij met Barça net aan zijn eerste Liga was begonnen. Hij stapt in de bus en Schweinsteiger trekt het gezicht van iemand die zeker weet dat hij de Europese Supercup zal missen. Pep heeft geen middenvelders meer. ‘We gaan naar Praag om er het maximale uit het vuur te slepen. We hebben drie dagen om te rusten en dat moet genoeg zijn. Tegen Chelsea heb ik maar één plan: goed spelen, een counter voorkomen en aanvallen, aanvallen en nog eens aanvallen,’ zegt de trainer net voor hij de bus in stapt.

En op dat moment, om negen uur ’s avonds, praat Guardiola met Sammer en ze besluiten meteen naar München te bellen: ‘Dokter, blaas de operatie van Javi Martínez af. We hebben hem in Praag nodig.’

‘Jongens, ik weet niet hoe je strafschoppen moet nemen. In mijn hele leven heb ik er nooit een genomen. Maar gelukkig is hier de man die de beste ter wereld was in het nemen van penalty’s.’

Praag, 30 augustus 2013

Het is een zenuwslopende, koortsachtige, afwachtende finale. Bayern weet pas de stand gelijk te trekken na 51 seconden, boven op de 120 reglementaire minuten. De Zweedse scheidsrechter Jonas Eriksson heeft vanwege de onderbrekingen een minuut blessuretijd bijgeteld. Wanneer er nog maar negen seconden te spelen zijn, voor het team van Guardiola zijn tweede verloren beker in een maand mag noteren, slaagt de speler die drie dagen eerder bijna geopereerd was erin om te scoren en zo het elftal een laatste kans te geven. De finale tegen Chelsea loopt uit op strafschoppen, wederom, en iedereen denkt aan wat er een jaar eerder in de Allianz Arena gebeurde, toen het Engelse team via strafschoppen de Champions League voor de neus van Bayern wegkaapte. Het is een grote revanche, maar als hij had kunnen kiezen, had Guardiola het liever niet op strafschoppen laten aankomen: in de afgelopen vier weken heeft Bayern vijf strafschoppen toegewezen gekregen en werd er maar driemaal gescoord.

Tijdens de terugvlucht vanuit Freiburg verneemt Guardiola dat Schweinsteiger de Europese Supercup niet zal kunnen spelen. Zijn enkel is vreselijk dik, en daardoor moet de operatie van Javi Martínez uitgesteld worden. Hij zou geholpen worden aan zijn liesblessure. Een dag eerder was Thiago al bij de chirurg geweest, en met al die blessures plus de weinige voorbereiding die Götze heeft gehad, heeft Pep geen andere keus dan Thomas Müller nog maar eens op het middenveld te zetten. Hij had zichzelf beloofd dat hij dat gezien de slechte ervaringen nooit meer zou doen, maar als hij Müller niet op het middenveld zet, wie kan daar dan wel staan? Het is een noodoplossing, maar er is geen alternatief. Hij besluit dat Toni Kroos de cruciale positie van de verdedigende middenvelder (spil) zal innemen, en om hem rugdekking te geven, zal hij Lahm dichtbij posteren, in de rol van de nummer 8. Pep maakt de opstelling met tegenzin. Kroos als verdedigende middenvelder is een probleem, zeker tegenover een elftal als dat van Mourinho, gespecialiseerd in het zoeken naar de ruimte via snelle counters. Maar er is geen andere optie, zodat Bayern die avond in Praag aantreedt met dit elftal: Neuer; Rafinha, Boateng, Dante, Alaba; Kroos, Lahm, Müller; Robben, Mandžukić, Ribéry.

Deze finale is de zestiende ontmoeting tussen Guardiola en Mourinho, en tot dat moment is de balans in het voordeel van Pep. Hij won zeven keer, vijf keer werd er gelijkgespeeld en Mourinho won drie keer. Ze kennen elkaar heel goed: toen Guardiola

aanvoerder was van Barça, was Mourinho er assistent-trainer. Ze deelden kleedkamer en trainingsveld, en wisselden vertrouwelijkheden en kennis uit. Jaren later waren ze de hoofdrolspelers tijdens verschillende memorabele tactische ontmoetingen. Ze hebben geen geheimen voor elkaar: ze kennen elkaar door en door. Mourinho weet dat Pep de bal wil en dat hij ten aanval zal trekken. Guardiola weet dat Mourinho zijn team laat terugzakken en wacht op een buitgemaakte bal om als een jachtluipaard de counter te zoeken en een dodelijke slag toe te brengen.

In dit nieuwe duel tussen wie over de bal versus wie over de ruimte wil heersen, komt Chelsea overtuigend op voorsprong. Door een kleine botsing tegen het lichaam van Fernando Torres verliest Kroos zijn positie en vervolgens ontsnapt Hazard aan Rafinha en ligt de hele defensieve organisatie van Bayern in duigen – en Boateng, Dante, Alaba en zelfs Robben zijn te bang om in te grijpen bij de counter van de blauwe spelers. Chelsea valt agressief aan en maakt het eerste doelpunt terwijl de verdediging van Bayern toekijkt hoe hun rivalen het uitspelen. Tot irritatie van Guardiola.

Na exact een halfuur in de wedstrijd gebeurt er iets wat het seizoen van Bayern zal tekenen. Kroos heeft het elke keer dat Chelsea ballen achter hem speelt moeilijk, want zijn kracht ligt niet in wendbaar zijn en meeverdedigen. Dan zegt Domènec Torrent, Peps assistent: ‘En wat als we nu Lahm op die plek zetten?’

Guardiola reageert nog voor hij een slokje water kan nemen. Hij schiet als een elastiekje overeind en bijna voor hij weer op de grond is roept hij naar Kroos: ‘Toni! Jij op 8! Jij op 8 en Philipp op 6!’

Dat is het moment waarop Philipp Lahm voor het eerst als verdedigende middenvelder wordt ingezet. Op zijn elfde maakte Lahm de overstap van FT Gern naar Bayern, en in zijn juniorentijd kwam hij onder leiding van niemand minder dan Hermann Gerland te staan, later assistent-trainer van Heynckes en Guardiola. Gerland leerde hem op verschillende plekken op het veld te spelen: als rechtsback en als vleugelspits, en ook op het middenveld, waar hij speelde toen Roman Grill zijn trainer was (en die nu zijn zaakwaarnemer is). Op zijn negentiende debuteerde Lahm in het eerste elftal dat getraind werd door Ottmar Hitzfeld. Omdat de posities van back al bezet waren door Willy Sagnol en Bixente Lizarazu, sprak Hermann Gerland persoonlijk met de trainer van Stuttgart, Felix Magath, en zorgde voor een uitlening. Bij Stuttgart speelde hij als linksback de sterren van de hemel. Tien jaar later begon Guardiola hem in te zetten als middenvelder, en nu, midden in de strijd om de Europese Supercup, terwijl ze achterstaan, vraagt hij hem op de belangrijke plek van verdedigende middenvelder te gaan staan: als de spil van het team.

Maanden later, eind november, zou Guardiola zich die omzetting herinneren: ‘Het waren de woorden van Dome [Domènec Torrent]. Als we dit seizoen iets winnen, komt het door zijn woorden. Luister goed naar wat ik je zeg: als we dit seizoen iets winnen, is dat dankzij Philipp Lahm. Want door hem als verdedigende middenvelder in te zetten zorgden we ervoor dat alle puzzelstukjes op hun plek vielen.’

Heel langzaam begint Bayern de finale te domineren. Niet alleen gaat Lahm als verdedigende middenvelder spelen, ook zorgt Pep ervoor dat Rafinha een stap naar voren doet, waardoor het team in een 3-3-1-3-formatie begint aan te vallen. Rafinha sluit het middenveld af en helpt Lahm, terwijl Kroos de vrijheid krijgt om aanvallen mee op te zetten, en Müller vrij komt te staan in de punt van het middenveld. Na de rust maakt Ribéry gelijk dankzij een formidabel afstandsschot en nadat Kroos een uitmuntende aanvallende actie had gemaakt.

Euforisch en uitgelaten gaat Ribéry meteen naar zijn trainer om het doelpunt met hem te vieren. Guardiola pakt hem vast in zijn hals en de speler tikt de hoofden tegen elkaar, balt zijn linkervuist en draagt zijn tweede doelpunt in zes dagen aan de trainer op. Ribéry was een avond eerder uitgeroepen tot beste speler van Europa in 2013, zodat hij niet met het team had kunnen trainen. Pep wilde dat hij de verdiende trofee zou ophalen. Hij probeert Franck er nu van te overtuigen dat hij in staat is meer doelpunten te maken en de speler reageert daar uitmuntend op.

Na het gelijkspel geeft Bayern het ritme van de wedstrijd aan en krijgt duidelijke kansen op doel, waardoor Guardiola meent dat als hij nog twee stukken verplaatst, hij de wedstrijd kan winnen. De dag voor de wedstrijd hadden Pep en Javi Martínez besloten dat de speler een pijnstillende injectie zou krijgen om in staat te zijn om te spelen. Nu, in de 55e minuut van de wedstrijd, haalt Pep Rafinha van het veld en brengt Javi in om een grotere offensieve diepgang te krijgen. De speler zal verder ook bruikbaar zijn als er bij de omschakeling lange rushes nodig zijn.

Aanvankelijk pakt de wissel verkeerd uit voor Bayern, want Lahm neemt niet langer de positie van de verdedigende middenvelder in, die Martínez nu bezet, en hij gaat weer aan de slag als centrumverdediger én hij moet zich nu ontpoppen als rechtsback. Pep doet nog een zet: Götze komt erin voor Müller. Maar Chelsea wordt weer gevaarlijk en komt wel drie keer voor het doel van Neuer, die niet alleen zijn handen moet gebruiken maar ook de hulp van de lat nodig heeft. Aan de andere kant krijgen Kroos en Ribéry grote kansen. Maar dan komt Ramires wild in op Götze, en wordt met nog vijf minuten op de klok met zijn tweede gele kaart van het veld gestuurd. Götze houdt er een ernstige blessure aan de enkel aan over, die hij een week later zal moeten laten inpakken.

Tijdens de pauze voor aanvang van de verlenging, vraagt Guardiola zijn spelers agressief te gaan spelen, agressief te verdedigen, zodat ze niet meer tegen een doelpunt van Chelsea aanlopen, en dat ze blijven aanvallen.

Precies het tegenovergestelde gebeurt. Na anderhalve minuut in de verlenging geeft David Luiz een bal aan de fabuleus spelende Eden Hazard, die als linkervleugelspits speelt. De Chelsea-speler dringt het Duitse strafschopegebied binnen en zonder dat Lahm hem probeert af te stoppen loopt hij op Boateng af, die ook niet uitloopt of hem de bal afhandig probeert te maken, maar die tam toekijkt hoe de jonge Belg op doel schiet, waar Neuer een grote fout begaat en een doelpunt tegen krijgt. Met slechts tien spelers staat het team van Mourinho weer op voorsprong, en nu tikt de klok in zijn voordeel.

De fans van Bayern reageren nog voor de spelers dat zelf kunnen doen. De supporters zetten het stadion met hun gezang in vuur en vlam. Ze staan achter en er is niet veel tijd meer. Maar de Champions League-winnaars gaan voor de gelijkmaker. De Beierse aanhang haalt de vlaggen tevoorschijn, scandeert de sterkste leuzen, en zorgt dat de spelers een historische inhaalslag maken. Opgewekt door de kolkende massa op de tribune, vormen de mannen van Guardiola hun spel om tot een stormloop op het doel van Petr Čech. Kroos keert terug naar de plek van de verdedigende middenvelder, Lahm houdt zich bezig met de hele rechterflank, en Javi Martínez speelt als aanvallende middenvelder en zelfs als centrale spits. Keer op keer komt Bayern voor het doel, maar steeds maar weer voorkomt de formidabele Tsjechische doelman de treffer. Noch Shaqiri, noch Mandžukić, noch Javi weet te scoren. Shaqiri mist een tweede keer. Ook Götze, Ribéry en opnieuw Mandžukić lukt het niet en dan zijn de 120 minuten voorbij. Bayern heeft 38 maal op het doel van Čech geschoten, zeventien hoekschoppen genomen en driemaal zoveel passes gegeven als Chelsea, maar het staat nog altijd achter als er nog maar zestig seconden op de klok staan...

Het team uit München onderstreept waar Duitse teams om bekendstaan, namelijk dat ze niet verloren hebben vóór ze de douche opzoeken. Met nog negen seconden op de klok geeft Alaba voor, speelt Mandžukić de bal terug, krijgt Dante de rebound die richting het been van Javi Martínez gaat, de geblesseerde, de man die het doelpunt dan toch zal maken. De combinatie tussen een Oostenrijker, een Kroaat, een Braziliaan en een Spanjaard zorgt dat de Duitse aanhangt ontploft en in een extase raakt die de Praagse nacht verstoort. Mourinho draait zich op de bank naar Guardiola om en brengt zijn handen naar elkaar alsof hij wil zeggen dat Pep alle geluk van de wereld heeft. En hij heeft gelijk. Van de vier belangrijkste elementen in het voetbal – de bal, de ruimte, de tijd en het geluk – heeft Chelsea alleen de ruimte kunnen domineren. Maar de bal, de tijd en uiteindelijk het geluk waren voor het team van Pep. Maar uiteraard zal nu nog een strafschoppenreeks volgen.

En dan, midden in die euforie, met een op hol geslagen hart, lijkt Pep ijzig koud, en hij verzamelt al zijn mannen in een cirkel. Daar staan ze allemaal: doktoren, fysiotherapeuten, assistenten, tweede assistenten, basisspelers, reserves en zelfs een geblesseerde Schweinsteiger. En dan is daar Pep op zijn best, de Pep als het er echt om gaat, hij die de mannen kan verrassen. Want wanneer iedereen een intense en woeste toespraak verwacht, vol heroïsche beschrijvingen, vertelt Pep hun slechts een verhaal. Hij spreekt hen glimlachend toe, alsof ze niet voor een zenuwslopende ontknoping staan, alsof er geen tienduizenden koortsachtige fans om hen heen staan. Hij vertelt hun een verhaaltje uit de historie van het waterpolo. ‘Jongens, ik weet niet hoe je strafschoppen moet nemen. In mijn hele leven heb ik er nooit een genomen. Maar gelukkig is hier de man die de beste ter wereld was in het nemen van penalty’s,’ zegt hij.

En hij wijst links van hem, bijna aan het eind van de groep, half verborgen.

‘Dat is Manel [Estiarte]. Manel was de beste speler ter wereld in waterpolo. Hij wierp strafworpen als geen ander. Hij heeft er honderden gemaakt. Ga ervan uit dat waterpolo

net voetbal is: vier op de vijf strafworpen gaan erin. En Manel maakte ze allemaal! Hij weet het beste van ons allemaal hoe je ze moet nemen.'

Pep heeft niet alleen de aandacht van alle mannen, hij heeft ook de uitdrukking op hun gezicht veranderd. Wie verwacht had kreten te horen, aanmoedigingen, of een shot adrenaline te krijgen, merkt nu dat hij, te midden van het rumoer van het kolkende stadion, staat te luisteren naar een verhaaltje. Van Buyten en Starke, op sandalen, omhelzen elkaar achter Pep, samen met dokter Müller-Wohlfahrt. Op de eerste rij luisteren Kroos, Lahm en Ribéry naar hem. Alaba leunt op Müller, die ook op sandalen loopt, net als Robben. In de tweede cirkel staan Javi Martínez, Shaqiri, Dante, Boateng en Mandžukić; de assistent-trainers, Domènec Torrent en Hermann Gerland; de reserve Kirchhoff; fysiotherapeut Gianni Bianchi; conditietrainers Lorenzo Buenaventura en Andreas Kornmayer; Götze; Claudio Pizarro; Rafinha en Contento. Een beetje verderop Matthias Sammer en Bastian Schweinsteiger. Afwezig is Manuel Neuer, die met Toni Tapalovic de statistieken doorneemt van de schutters van Chelsea. Ook Estiarte staat een paar meter verderop.

De sfeer is rustig maar gespannen. De spelers glimlachen. Ze genieten van de toon van de toespraak: 'Van Manel en zijn penalty's heb ik twee dingen geleerd. Luister goed. Het zijn de enige twee dingen die jullie zo meteen moeten doen, de enige twee. Allereerst moeten jullie beslissen in welke hoek jullie de bal zullen schieten en die beslissing onder geen beding meer veranderen. Ik herhaal: neem op dit moment een beslissing en verander die niet, onder geen beding. En ten tweede: zeg duizendmaal tegen jezelf dat je een doelpunt zult maken. Stop daar niet mee tot je geschoten hebt. Wees niet bang en hou vast aan je keuze.'

'Het was een ongelooflijke toespraak,' zei Matthias Sammer later. Maar dat was nog niet alles. Na die twee adviezen voegde Pep er nog iets aan toe: 'Jongens, er is geen lijst met schutters. Wie wil mag schieten. Jullie zullen allemaal doel treffen. Kiezen jullie maar. Wie wil?'

Alaba is de eerste die zich aanbiedt. Kroos steekt zijn linkerhand meteen omhoog en vervolgens Lahm. Pep geeft zijn aanvoerder een van de gebruikelijke klapjes op de linkerwang. Ribéry laat zich ook bijschrijven op de lijst en de trainer klopt hem op zijn borst. Shaqiri biedt zich ook aan en Pep viert het door te zeggen: 'Bravo Shaq!' Ze hebben zelf gekozen. En de volgorde van de schutters? 'Bepaal die zelf maar. Hoe willen jullie het hebben? De volgorde zoals jullie die willen en waarin jullie je op je gemak voelen. Het maakt niet uit: we scoren allemaal.'

Ze besluiten te schieten in exact dezelfde volgorde als waarin ze zich hebben aangeboden. Wanneer ze gaan, aangespoord door de scheidsrechter, houdt Pep Ribéry en Lahm even vast en roept de groep terug. Niet vergeten: jullie hebben al gekozen in welke hoek je gaat schieten. Ga en schiet, en vanaf nu tot aan het schot blijf je herhalen dat hij erin gaat. Elke pas die je zet: goal, goal, goal...'

Van de zeven spelers die op maandag getraind hadden en waarvan 42 van de 42 schoten erin gingen, nemen alleen Kroos en Shaqiri een strafschoep. Müller en Robben

mogen niet, want die zijn gewisseld; Pizarro niet, want die is reserve; Schweinsteiger niet, want die is geblesseerd. Van de spelers die er niet op getraind hebben, bieden Alaba, Lahm en Ribéry zich aan. Alle vijf schieten ze raak. Neuer stopt het vijfde schot van Chelsea, de strafschop van Lukaku. Bayern wint de enige titel die het nog niet had en Guardiola zijn eerste titel met Bayern, en zo voegt hij een derde Europese Supercup toe aan zijn persoonlijke palmares.

Franck Ribéry, die verkozen is als beste speler van de finale, draagt de prijs op aan Pep: 'Ik weet hoe belangrijk deze voor hem is, hoeveel zijn eerste titel hier voor hem betekent, en we kennen allemaal zijn rivaliteit met Mourinho.' De Portugese trainer is van het veld af gegaan zonder Guardiola te feliciteren, en dat contrasteert met de uitzonderlijk sportieve stemming waarin de spelers van beide teams zich bevinden.

Een uur later, in een hoekje van de perszaal van het Eden Stadion van Praag, groeten Guardiola en Estiarte de Catalaanse journalisten Isaac Lluç van het dagblad *Ara* en Ramon Besa van *El País*. Pep straalt. Zijn ogen glinsteren van geluk, maar ze stralen vooral een diepe opluchting uit. 'Ik had deze overwinning nodig. Als we niet hadden gewonnen, had ik niet geweten of we dit team op gang hadden kunnen krijgen...'

Die strafschoppen hebben hem van een gigantische last verlost.

DEEL DRIE – 2013 – een wonderbaarlijk jaar

‘De gevaarlijkste man is een man die bang is.’

LUDWIG BÖRNE

‘Momenteel ben ik niet de beste van de wereld.’

München, 5 september 2013

Guardiola's achilleshiel is zijn angst. Hij wordt geplaagd door de angst dat hij aangevallen zal worden, wat waarschijnlijk is ontstaan tijdens zijn periode als actieve voetballer. Hij was in lichamelijk opzicht nogal fragiel en had bepaald geen atletisch voorkomen, hij was zelfs aan de schriële kant. Hij moest in z'n eentje een enorm gedeelte van het veld dekken, en was daarom een gemakkelijk en kwetsbaar doelwit voor de tegenstander. Als die Pep stevig aanpakte en erin slaagde hem uit te schakelen, donderde de hele structuur achter Barça's spelletje in elkaar. Die angst is hem zijn hele spelerscarrière blijven achtervolgen, maar hij was slim genoeg om het ideale tegengif te ontwikkelen. Pep ontdekte dat hij zijn angst de baas kon blijven door met het nodige lef te spelen.

Juist dankzij deze angst heeft Pep een enorme moed ontwikkeld. In zijn tijd als trainer van Barcelona heeft hij honderden keren uitgelegd dat hij het liefst speelt tegen elftallen die rond hun eigen doelgebied blijven hangen en een soort verschansing vormen. 'Bij dat soort wedstrijden blijft de bal ver weg van het eigen doel en dat voelt minder bedreigend.' Met andere woorden: dat soort teams jagen hem minder vrees aan.

Hij compenseert zijn angst met een mate van lef die soms nogal overdreven aandoet. Hij heeft dat afweermechanisme ontwikkeld om met angst om te gaan, en als trainer toont hij bijzonder veel moed en is zeer overtuigd van zichzelf. Hij houdt er niet van om aangevallen te worden, dus is hij degene die het eerste aanvalt. Het is zijn manier om met die zwakte om te gaan. Zoals we al een paar keer hebben gezien in de Duitse en Europese Supercups kan dergelijk bravoure soms overgaan in roekeloosheid. Thomas Müller op het middenveld zetten is daar een goed voorbeeld van.

Aan de andere kant is Guardiola's vooruitziende blik een van zijn belangrijkste sterke punten en een tegenwicht voor al zijn angsten. We kijken daarvoor naar een uitspraak van hem op 28 mei 2011, na de finale van de Champions League op Wembley, waarin Barcelona Manchester United met 3-1 versloeg. Bij die gelegenheid lieten zijn spelers een van de beste vertoningen zien van Pep Team-voetbal ooit. Te midden van alle euforie over de gewonnen wedstrijd, dwaalden zijn gedachten af naar de geruchten die over hem de ronde deden dat hij nog maar één jaar bij Barcelona zou blijven (dat bleek later trouwens waar te zijn). Alex Ferguson had kort daarvoor in het openbaar tegen hem gezegd dat hij de Catalaanse club niet moest verlaten, omdat hij het elders nooit zo goed zou krijgen.

Op dat moment toonde Guardiola zijn stoere, intuïtieve kant. 'Ik weet niet wat er gaat gebeuren als ik naar een andere club ga. Ik zal de spelers die daar zijn op hun waarde beoordelen, en misschien valt het inderdaad niet mee om spelers te vinden van hetzelfde kaliber als bij Barça. Het zal zeker een zware test worden, maar ik vind dat je moet blijven

zoeken naar persoonlijke uitdagingen. Er zal een tijd komen dat het goed voor me is om naar een andere club te gaan en met een ander stel spelers zo goed mogelijk te presteren. Iedere trainer is afhankelijk van zijn spelers en de manier waarop zij spelen. Het zal in elk geval een grote uitdaging worden.'

Twee jaar later kwam zijn voorspelling uit. Waarom was hij nu werkelijk bij Barcelona weggegaan? Omdat de problemen uiteindelijk toch groter waren dan zijn enthousiasme. De afstandelijke, onverschillige houding van voorzitter Rosell, plus het feit dat zowel Pep als de spelers uitgeput waren, wogen zwaarder dan zijn verlangen om alsmear te winnen.

Waarom koos hij voor Bayern? Het vertrouwen dat Hoeness en Rummenigge hem schonken maakte het aanbod onweerstaanbaar. Maar het belangrijkste was dat hij goed voetbal wilde spelen met een ander type speler.

Na de finale van de Europese Supercup in Praag, op 30 augustus, vroeg men Guardiola of hij vond dat hij de beste trainer ter wereld was. 'Misschien heb ik dat wel een tijdje gedacht toen ik bij Barcelona werkte, maar nu niet meer. Op het moment ben ik niet de beste van de wereld. Misschien wordt het tijd dat ik de mensen weer laat zien wat ik werkelijk kan. Vooral aan mijn spelers.'

De spelers zijn voorlopig blij met zijn leiderschap en lijken hem te vertrouwen. Een overduidelijk voorbeeld daarvan is de reactie van Ribéry na zijn doelpunt in Praag en het vertrouwen dat zijn praatje voorafgaand aan de penalty's de spelers geeft. Aanvoerder Lahm gebruikt het werkwoord *lernen* (leren) vaak. Je hoort het hem voortdurend zeggen en daarmee geeft hij onmiskenbaar aan dat hij ook vindt dat de ploeg bij het zich eigen maken van deze nieuwe taal een leercurve doormaakt. Ribéry verwoordt het als volgt: 'Pep is totaal anders dan Heynckes, maar we zijn erg blij met hem.'

'De spelers zijn mijn grootste zorg,' zegt Guardiola keer op keer. Hij is van nature extravert en vindt het leuk om zijn spelers even een tikje op de wang te geven, en een pets of trap tegen hun achterste. Zo is hij gewoon, en hoewel dat in het begin wat vreemd overkwam, raakten zijn spelers er al snel aan gewend. Als hij zich zorgen maakt, krabt hij aan zijn hoofd en als hij een idee wil overbrengen, zwaait hij als een idioot met zijn armen. Lichaamstaal hoort ook bij deze nieuwe manier van communiceren. En zowel de spelers als de trainer zullen aan elkaar moeten wennen.

Begin september voelt Pep zich al volledig thuis in München en hij geniet van de stad. 'Ik ben heel gelukkig. München is een prachtige stad en ik krijg veel ondersteuning van de club.'

En wat doet hij zoal tijdens zijn twaalfurige werkdag? Ongeveer de helft van de tijd is hij bezig met het diepgaand analyseren van zijn tegenstanders, een taak waar hij meestal tweeënhalve dag per week mee bezig is. Hij houdt ook vaak toezicht bij de trainingen en voert overleg met Buenaventura, Torrent en Gerland. Ten slotte brengt hij dagelijks een tot twee uur door met een-op-eengesprekken met de spelers. Soms laat hij een of andere instructievideo zien, een andere keer gaat hij met hen koffiedrinken of lunchen en praat hij over persoonlijke zaken. De spelers zijn het belangrijkste en de sleutel tot succes, en Pep

heeft geleerd dat hij tijd aan hen moet besteden.

Wat doet hij nog meer in de Säbener Strasse? Hij studeert, analyseert, denkt na en ontleedt acties van andere teams en acties die in het verre verleden populair waren. Hij smeedt plannen, kijkt toe, overdenkt de gebeurtenissen, communiceert en overtuigt.

Slechts een paar uur na het winnen van de Europese Supercup, via de dramatische penalty shoot-out in Praag, verlaten de meeste van zijn spelers de Säbener Strasse om hun internationale plicht te doen. Er was bijna geen tijd geweest om het te vieren en Javi Martínez lag in het ziekenhuis voor zijn operatie, dus Pep had het sportcomplex bijna helemaal voor zichzelf. De enkel van Mario Götze was in het gips gezet en hij zou de komende paar weken samen met Martínez, Thiago en Schweinsteiger op de lijst met geblesseerde spelers staan. Samen zouden ze een krachtig en creatief middenveld gaan vormen, maar Pep moest het verwezenlijken van die droom nog tot in het najaar uitstellen.

Wat hij echt heel graag zou willen, is leidinggeven aan het programma voor de jeugd: jonge spelers trainen, toezien op hun ontwikkeling, ze de basisbeginselen leren en alles uit die jongens halen wat erin zit. Misschien zou hij dat op een dag nog eens gaan doen, hoewel niet op de korte termijn. Hij zit drie jaar in München en, als hij zijn contract niet verlengt, dan volgt er mogelijk nog een karwei in Engeland. Misschien dat hij daarna deze elitaire wereld vaarwel zegt en met jeugd gaat werken.

Tegen het eind van 2010 zei Pep tegen twee jeugdspelers in Camp Nou – Gerard Deulofeu en Rafa Alcántara, de broer van Thiago – dat ze voor het eerst met de senioren mee mochten trainen. Hij heeft me er alles over verteld. ‘Ik vond het geweldig om met ze te werken. Jonge spelers kun je veel gemakkelijker trainen dan oudere spelers. Veel gemakkelijker. Je krijgt het gevoel dat je ze echt kunt coachen. Met oudere kerels moet je heel goed oppassen wat je zegt en hoe je het zegt, en je moet rekening houden met de resultaten van de laatste wedstrijd. Dan kijk je naar het gezicht van die speler en dan probeer je heel zorgvuldig precies de juiste woorden te gebruiken. Die jonge gozers pak je gewoon in hun nekvel en dan zorg je ervoor dat alle talent eruit komt, alsof je een sinaasappel perst. Het resultaat is geweldig en ik beleef daar veel meer plezier aan.’

Deze eerste paar dagen van september zijn tot nu toe de beste die hij daar heeft gehad. Er zijn maar vier spelers die hij hoeft te trainen (Starke, Rafinha, Contento en Kirchhoff) en hij zet hen aan het werk bij het B-team, dat zelf net een nieuwe trainer heeft. Matthias Sammer heeft daar de Nederlander Erik ten Hag voor aangesteld, en twee weken lang werken de twee trainers samen om ervoor te zorgen dat Bayerns tweede team dezelfde criteria voor de wedstrijden gaat toepassen als het eerste team. Over een tijdje zal het werk dat ze nu doen prachtige resultaten opleveren. Bayern II beleeft een geweldig seizoen en gaat de competitie winnen. Ze eindigen als elftal met de meeste gescoorde doelpunten terwijl ze de minste moesten incasseren. Maar vanwege een doelpunt dat ze in de laatste seconden van de beslissende play-offwedstrijd tegen krijgen, slagen ze er niet in om te promoveren.

Guardiola houdt de jeugdopleiding van Bayern scherp in de gaten. Enkele van zijn

grootste sterren zijn afkomstig uit de jeugdafdeling aan de Säbener Strasse, mannen als Müller, Lahm, Schweinsteiger en Alaba. De laatste generatie jeugdspelers lijkt echter geen bijzondere talenten op te leveren. Hermann Gerland, ‘Tiger’ Gerland, die de jeugdteams van de club in 1990 onder zijn hoede nam, en een zesde zintuig lijkt te hebben voor het spotten van talent, is niet optimistisch over de nabije toekomst, hoewel er natuurlijk uitzonderingen zijn zoals Højbjerg en Julian Green. Pep is inmiddels een groot fan van Gerland. ‘Hij helpt me overal mee. Met alles! Hij vertelt me over elke club en iedere speler in de Bundesliga. Hij is heel trouw aan Bayern en ik vind het geweldig dat de club heeft voorgesteld dat hij met mij zou gaan samenwerken. Ik vertrouw blind op hem en zijn adviezen. En ik heb grote bewondering voor het wederzijdse respect dat er bestaat tussen hem en de spelers.’

Naast het werken met de jeugd en het leiden van de trainingen samen met Gerland, ziet Pep ook kans om tijd door te brengen met sommige wereldberoemde voetballegendes. Mensen als Gerd Müller, die bij Bayern II samenwerkt met Ten Hag, en Mehmet Scholl, wiens zoon, Lucas, in het team tot 19 jaar speelt. Maar deze plezierige ontmoetingen komen niet vaak voor; hij kan het zich niet permitteren om zijn aandacht te laten verslappen.

Hij maakt zich zorgen om de medische zorg bij de club. Dat geldt met name voor het trage herstel van Götze en Schweinsteiger, hoewel hij ook wel begrijpt dat dat een gevolg is van de ernst van hun blessures. En er zijn nog andere kwesties, zoals die keer in Dortmund, toen Neuer en Ribéry binnen veertig uur nadat ze een wedstrijd hadden gemist, meededen met de training alsof er niets aan de hand was. Pep heeft toen voorgesteld het protocol te veranderen. Als een blessure niet ernstig is, wil hij dat de speler met het elftal meereist zodat er op het laatste moment een beslissing genomen kan worden.

En dan is er ook nog de overeenkomst tussen de club en dokter Müller-Wohlfahrt, die door iedereen wordt beschouwd als autoriteit op zijn gebied. Veel topsporters uit de hele wereld die door de uitzonderlijke diagnostische kwaliteiten van de dokter werden aangetrokken, zijn behandeld in de ‘MW’-kliniek. Door alleen zijn handen op de zere plekken te leggen, is Müller-Wohlfahrt vaak in staat de juiste diagnose te stellen. Hij is tevens gespecialiseerd in homeopathische middelen, die hij via injecties toedient. Sprinter Usain Bolt, marathonloper Paula Radcliffe en golfer José María Olazábal behoren tot de vele sporters die zweren dat de ‘helende handen’ van de medicus pijnlijke spier- en gewrichtsklachten hebben genezen. Michael Jordan, Cristiano Ronaldo, Andy Murray, Boris Becker en zelfs Luciano Pavarotti en Bono zijn allemaal door Müller-Wohlfahrts handen gegaan.

Guardiola wil echter dat er tijdens de trainingen ook een dokter aanwezig is. Momenteel zijn het de fysiotherapeuten die alle blessures in eerste instantie behandelen. Müller-Wohlfahrt blijft van mening dat het een enorme tijdverspilling voor hem of een van zijn assistenten zou zijn als hij de hele dag op het trainingscomplex moet rondhangen. Hij zegt dat de geblesseerde spelers er waarschijnlijk geen probleem mee hebben dat ze naar zijn kliniek aan de Diener Strasse moeten komen. Hij werkt vanuit het centrum in het oude

stadsdeel van München en houdt praktijk in een gebouw waarin keizer Lodewijk IV van Beieren in de 14e eeuw woonde. De dokter ziet dagelijks een groot aantal patiënten, hoewel spelers van Bayern bij wie een diagnose gesteld moet worden altijd voorrang krijgen. Maar altijd in de kliniek, niet op het trainingscomplex. Het is de enige kwestie die zich maar blijft voortslepen en waarvoor aan het eind van het seizoen nog geen bevredigende oplossing is gevonden.

‘Hoeness is het hart en de ziel van deze club en voor mij onmisbaar.’

München, 13 september 2013

‘Het is bijna regel,’ zegt Pep, ‘dat titels in de laatste acht wedstrijden gewonnen worden, maar in de eerste acht verloren.’ De ervaring heeft hem geleerd dat hij de titel niet in de eerste maanden van de competitie mag verliezen. Natuurlijk mag je een paar punten laten liggen, maar niet te veel. Twee of drie punten achter, hooguit vier na de eerste acht wedstrijden, meer kan een team zich niet veroorloven. Op die manier blijft er ruimte over om te manoeuvreren. Als het dan aankomt op een man-tegen-mangevecht maak je nog steeds kans om te winnen en kun je laten zien dat je een goed elftal hebt. Je moet er natuurlijk wel voor zorgen dat je niet over die laatste horde struikelt. Dit is het moment waarop jouw mannen zich tot het uiterste moeten inspannen om de overwinning te behalen. In theorie, althans.

We zitten nog steeds aan het begin van het seizoen. Bayern heeft vier wedstrijden in de Bundesliga op z’n conto en staat tweede, twee punten achter aartsrivaal Borussia Dortmund. Dat is het maximale wat Guardiola’s elftal zich kan veroorloven, maar behalve die twee punten achterstand dienen zich ook andere problemen aan. Nog één zo’n slippertje zoals tegen Freiburg en...

Vollgas is het woord dat Hoeness gebruikt om duidelijk te maken wat hij vanaf september van Bayern verwacht. Volle kracht vooruit. En Guardiola nam die uitdaging met plezier aan. ‘De voorzitter heeft gezegd dat we vanaf nu volle kracht vooruit moeten en daar heeft hij groot gelijk in. We beginnen nu aan een van de spannendste periodes van het jaar, met de start van de competitie, de Champions League en de Duitse beker. We zijn er klaar voor.’

Hoewel Pep, als hij alleen is, gespannen is en zich zorgen maakt over de twee punten achterstand, blijft hij tegenover de media altijd rustig. ‘Dat puntenverschil doet me niet zoveel. Ik wist dat ik onder grote druk zou komen te staan vanaf het moment dat ik bij Bayern tekende. Maar we hebben nog maar vier wedstrijden gespeeld en we zitten nu beslist niet in een kritieke fase. Die komt pas in mei. Laten we afwachten hoe het er dan uitziet. Ik heb er alle vertrouwen in dat we er na de winterstop prima voor staan. Ik heb daar een goed gevoel over. We gaan een geweldig seizoen meemaken en tegen april of mei staan we zo sterk dat we meedoen om de titels.’

Pep vindt het echt fijn om met Hoeness te werken. Hij is geobsedeerd door voetbal en als zodanig had hij geen betere club kunnen kiezen dan Bayern, waar hij regelmatig grote voetballegendes kan ontmoeten. Hij luncht met Hoeness, waarbij de twee een wedstrijdje

doen wie de meeste Rostbratwurst kan eten. Hij drinkt elke dag koffie met Rummenigge, maakt op het trainingscomplex minstens één keer per week een praatje met Paul Breitner, leest de nieuwste inzichten van *Kaiser* Beckenbauer, loopt op hetzelfde stukje gras als *Torpedo* Müller, *der Bomber der Nation*, en deelt de ups en downs van het team met Matthias Sammer. De voetbalgekke Pep heeft een droom in vervulling zien gaan.

Hoeness en Rummenigge zitten in de problemen. De eerste vanwege belastingontduiking, waardoor hij binnen een paar maanden de gevangenis in gaat en de tweede omdat hij geen aangifte bij de douane heeft gedaan van enkele peperdure horloges die hij in Qatar cadeau had gekregen. Er staat hem een zware boete te wachten. Ondanks alle bewijzen (Hoeness heeft zichzelf aangegeven bij de Duitse belastingdienst) wil Guardiola zich niet negatief uitlaten over de beide heren. Zij tweeën zijn verantwoordelijk voor zijn aanstelling. Hij past daarom goed op met wat hij zegt. ‘Hoeness is het hart en de ziel van deze club en voor mij onmisbaar. Als je hem over Bayern hoort praten, besef je hoe ongelooflijk belangrijk de club voor hem is – die is alles voor hem.’

Ik wil hier even een pas op de plaats maken en een blik werpen op het managementmodel van Bayern, dat door talloze Europese experts is geanalyseerd omdat het zo succesvol is. Het is een club zonder schulden die een veelheid aan inkomstenbronnen heeft ontwikkeld. Ze hebben toegewijde en trouwe sponsors en meer dan 230.000 leden die ervoor garant staan dat het stadion elke week tot de laatste stoel bezet is. Met jaarlijkse inkomsten van 430 miljoen euro hebben ze de laatste twee decennia elk jaar winst gegenereerd. In 2013 verkocht de club meer dan een miljoen shirts en de schatkist blijft uitzonderlijk goed gevuld. Alles wat het management doet, doet het met een gevoel van grote trots, wat terecht is, gezien de lange lijst met Europese clubs die op de rand van de financiële afgrond balanceren. Over het algemeen schrijft men het succes toe aan het feit dat de club wordt geleid door twee voormalige spelers, maar in mijn optiek is dat onzin. Bayern is zo succesvol omdat Hoeness en Rummenigge twee fantastische managers zijn, niet omdat de twee voormalige spelers zijn.

Toen Hoeness in 1979, toen hij nog maar 27 was, vanwege een knieblesure gedwongen werd te stoppen met voetbal, werd hij bij Bayern tot commercieel directeur benoemd. Hij maakt nu 35 jaar deel uit van het management, weet precies hoe elke afdeling reilt en zeilt en kent elk aspect van het clubleven van binnen en buiten. In die 35 jaar heeft hij de juiste koers met de club gevolgd, de zakelijke kant versterkt en er een gigantisch, duurzaam concern van gemaakt dat op sportief gebied probeert uit te blinken en daarnaast één grote familie tracht te blijven. Rummenigge zorgt voor een moderne totaalvisie op sport en heeft een managementstijl waarbij individuele aansprakelijkheid gecombineerd wordt met gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

‘Vollgas,’ zei Hoeness. De trainer heeft opdracht gegeven voor een statistische analyse van de aanvallen van Bayern in de wedstrijden gedurende de eerste vijf weken. Hij is niet blij met de prestaties van de aanvallers. Het bewijs is overtuigend. In de zeven wedstrijden die in de aanloop naar de onderbreking in verband met interlandverplichtingen zijn gespeeld, hebben Peps mannen 162 keer op doel geschoten, een gemiddelde van 23 per

wedstrijd, en daaruit 16 doelpunten gescoord, wat neerkomt op een resultaat van 10%. Helaas wordt het er niet beter op. Bayern gaat inmiddels vooruit als het om het pareren van counters gaat, maar hun doelmatigheid voorin wordt elke wedstrijd slechter. In de laatste paar wedstrijden hebben ze een mager resultaat van slechts 5% geboekt.

Het is vrijdag 13 september, een halfuur voordat de training begint, en Pep laat zijn mannen, die net van hun internationale verplichtingen zijn teruggekeerd, deze statistieken zien. Hij doet geen moeite hen aan te sporen nauwkeuriger te opereren voor het doel, want dat zou zinloos zijn. Ze missen niet met opzet. Maar hij wil dat ze de feiten kennen en benadrukt opnieuw het belang van het afkappen van een tegenaanval bij de bron.

De dag erna speelt Bayern in de Allianz Arena tegen Hannover 96 en donkere wolken dreigen zich al samen te pakken.

‘We verstoppen ons allemaal achter de trainer.’

München, 15 september 2013

Pep was aangenaam verrast door de reactie van Uli Hoeness en Kalle Rummenigge, daags na de wedstrijd om de Europese Supercup in Praag. De hoogste bazen van Bayern waren onmiddellijk voor hem in de bres gesprongen. ‘Het commentaar van Mourinho lijkt nergens op... maar misschien heeft hij een andere wedstrijd gezien.’

De trainer van Chelsea zei: ‘Elke keer als ik tegen Pep speel, eindig ik met tien man. Het zal wel een of andere regel van de UEFA zijn.’ Wat Mourinho niet zei was dat door de tackle van Ramires tegen Mario Götze, die avond in Praag, de enkelbanden van de Duitse speler gescheurd waren. Het was Ramires’ tweede gele kaart en hij werd van het veld gestuurd, maar in werkelijkheid was het zo’n zware tackle dat hij daar meteen rood voor had moeten krijgen.

Pep wist niet goed wat hij ermee aan moest, want een dergelijke steunbetuiging van zijn meerderen had hij lang niet gehad. In zijn tijd bij Barça had hij te maken gehad met talloze ongegronde en zware aanvallen op het elftal en alles eromheen, maar meestal was hij dan de enige die daartegen protesteerde. In april 2011 hadden Barcelona en Madrid in achttien dagen tijd vier keer tegen elkaar gespeeld. Deze zogeheten *classicós* werden ontsierd door buitensporige vijandigheden, en een paar spelers van Madrid voetbalden met een agressie die grensde aan gewelddadigheid. Enkele spelers van Barcelona maakten zich schuldig aan schwalbes en ander soortgelijk onsportief gedrag.

Na de finale om de Copa del Rey, die Madrid won door een goal van Cristiano Ronaldo, feliciteerde de trainer van Barcelona zijn tegenstander; hij voegde daaraan toe dat zijn eigen elftal ook heel dicht bij de overwinning was geweest. De scheidsrechter had een buitenspeldoelpunt van Pedro terecht afgekeurd. Guardiola zei later: ‘Door een beslissing over twee centimeter meer of minder van een grensrechter die wel heel goede ogen moet hebben, werd de goal van Pedro afgekeurd.’

Op 26 april 2011 zaten Pep en zijn spelers te lunchen in het besloten gedeelte van het Eurostars Madrid Tower Hotel. Op tv werd de persconferentie van Mourinho uitgezonden, die hij gaf voorafgaand aan de halvefinalewedstrijd in de Champions League, die de dag erna gespeeld zou worden. Pep zat met zijn rug naar het toestel en volgde de uitzending niet, totdat een van zijn assistenten tegen hem zei dat hij zich maar beter kon omdraaien.

‘Dit is het begin van een nieuwe fase. Tot op heden was er een heel kleine groep trainers die het nooit over scheidsrechters had en een grote groep, waaronder ik, die kritiek uitte op scheidsrechters. Met het commentaar van Pep is er een nieuw tijdperk aangebroken met een derde groep, bestaande uit slechts één man, namelijk een man die kritiek heeft op de scheidsrechter als deze de juiste beslissingen neemt. Zoiets heb ik nog

niet eerder meegemaakt.’

Inmiddels luisterden de spelers van Pep ook mee en zij waren woedend over Mourinho’s woorden en zijn spottende toon. Voor Guardiola was het de druppel die de emmer deed overlopen. ‘De tijd is rijp!’

Een paar maanden eerder had Pep tegen zijn naaste collega’s gezegd: ‘Ik ken Mourinho maar al te goed. Hij probeert me te provoceren, maar dat gaat niet gebeuren. Ik ga niet reageren. Ik ga hem geen weerwoord geven. Pas als ik vind dat de tijd daar rijp voor is.’

Mourinho was meedogenloos en was er al vaak in geslaagd Pep op de kast te krijgen. De Catalaan had tot nu toe echter een waardige stilte in acht genomen. Nu was het moment voor een weerwoord aangebroken.

Om acht uur ’s avonds, op de dag voor de wedstrijd, verlieten de spelers de training in het Bernabéu-stadion met het gevoel dat Pep Mourinho een koekje van eigen deeg zou geven. Het was inmiddels zelfs bij het bestuur bekend dat Pep een niet mis te verstaan statement zou afgeven. Toen hij de kleedkamer verliet wenste een speler die zich in de buurt van Guardiola bevond hem succes voor de persconferentie. Sportief directeur Andoni Zubizarreta verraste hem met de opmerking: ‘Wij geven geen reactie, toch, Pep? We reageren niet. Wij houden ons op de vlakte. We blijven altijd op de vlakte.’

Opnieuw had Pep het gevoel dat de club hem in de steek liet, maar hij besloot het advies van de directie te negeren en toch door te zetten. Deze keer reageerde hij met ongekende woede.

‘Señor Mourinho is zo vrij geweest om mij Pep te noemen, dus noem ik hem José. Morgen om kwart voor negen zien we elkaar op het veld. Hij heeft de strijd buiten het veld gewonnen. Hij heeft mij het hele seizoen aangepakt in die arena en zal ongetwijfeld zo doorgaan. Als hij zijn eigen Champions League buiten het veld wil winnen, dan mag hij die mee naar huis nemen en ervan genieten. In deze perskamer is Mourinho de fucking leider, de fucking baas. Hij weet hoe het er hier aan toegaat en hier ga ik de strijd niet met hem aan. Ik wil hem er graag aan herinneren dat ik vier jaar met hem gewerkt heb [bij Barcelona]. Hij kent mij en ik ken hem. Als hij de mening van journalisten, die continu door Florentino Pérez worden gevoed, belangrijker vindt dan de relatie die wij vier jaar hebben gehad, dan is dat zijn keuze. Ik heb Real gefeliciteerd met het winnen van de Copa. Het buitenspelincident was een kwestie van centimeters. De scheidsrechter was ontzettend fel en zat boven op de bal. Ik probeer van José te leren, op het veld als we tegen hem spelen of als ik zijn ploeg op tv zie, maar buiten het veld wil ik zo min mogelijk van hem leren.’

De reactie van Pep wakkerde het vuurtje onder de al zo gespannen situatie nog extra aan. Toen hij terugkeerde bij het hotel, wachtten zijn spelers hem op en gaven hem een staande ovatie. Zij waren blij met de reactie, die wat hen betreft veel eerder had mogen komen. Deze spelers waren gewend aan complimenten en bewondering, maar ze werden inmiddels ook beschuldigd van een reeks overtredingen, waaronder doping, smerige

trucjes, schwalbes en het beïnvloeden van scheidsrechters. En al die tijd had de clubleiding voor een apathische houding gekozen; ze wilde er niet op reageren en hield zich op de vlakte. De leiding wilde niet voor de spelers en de trainer opkomen. Op dat moment greep Guardiola zelf in. En dat deed hij op precies het juiste moment, op de juiste plaats.

In München zijn de mensen gewend om te zeggen waar het op staat. Mannen als Beckenbauer en Hoeness hebben er nooit een been in gezien om de trainer of een van hun spelers te bekritisieren. Wat in Spanje als een regelrechte oorlogsverklaring zou worden beschouwd, ziet men in Beieren als een openhartige uitwisseling van meningen. Niemand was bijvoorbeeld verrast toen de ceremoniemeester van de Allianz Arena, Stephan Lehman, Paul Breitner vragen stelde over een penalty die ze hadden gekregen. De voormalig speler zei: ‘Dat was eigenlijk geen penalty, die hebben we cadeau gekregen.’ Dat gesprek vond plaats op het veld, in de rust van de derby tussen Bayern en Nürnberg op 24 augustus, en er was niemand die het recht-voor-z’n-raapantwoord van Breitner ongepast vond.

Guardiola moet zien dat hij aan deze nieuwe Duitse cultuur went en halverwege september 2013 krijgt hij veel te maken met ‘Hurricane Sammer’.

Bayern speelt tegen Hannover 96 en de wedstrijd verloopt eigenlijk precies als die tegen Nürnberg, drie weken eerder: een trage, saaie, monotone eerste helft en vervolgens een snelle en felle tweede helft met opnieuw 2-0 winst.

De trainer is niet blij met de verrichtingen van zijn mannen, maar hij is ook niet echt verbaasd.

Hij heeft zich altijd zorgen gemaakt over de eerste wedstrijd na een interlandwedstrijd. De spelers trainen bijna twee weken lang op een andere manier en moeten hun speelstijl aanpassen aan het nationale team. Hun terugkeer bij de club verloopt meestal nogal chaotisch. ‘Na acht of negen dagen bij hun nationale teams is het ritme van de spelers compleet veranderd. Maar we zijn klaar voor de Champions League,’ zegt Pep na de wedstrijd. Hij heeft zijn woorden zorgvuldig gekozen, want hij wil zijn ware gevoelens niet prijsgeven.

Het is waarschijnlijk de eerste keer sinds hij bij Bayern werkt dat hij neerslachtig en boos is. Het gaat niet om het verontrustende beeld van Thomas Müller, die vanwege de vele blessures weer gedwongen op het middenveld moet spelen. Door als aanvaller op het middenveld te spelen, valt de speler pas echt op.

Het lijkt alsof de spelers hem nog steeds niet goed begrijpen en hij er niet in slaagt het elftal werkelijk goed te laten functioneren. Matthias Sammer komt al snel tussenbeide. Rustig maar overtuigend maakt hij zijn standpunt duidelijk: ‘We moeten de titels die we hebben gewonnen vergeten – we zijn een futloos, emotioneel stel op het veld. We doen wat er van ons wordt gevraagd, maar we zouden ons juist buiten onze *comfort zone* moeten begeven. Waarom zeg ik dit? Omdat ik niet wil dat de trainer elke keer als we een wedstrijd hebben in moet grijpen en de spelers wakker moet schudden. We verstoppem ons

allemaal achter de trainer.’

Ondanks alle voorspellingen die het tegendeel beweerden, hebben Guardiola en Sammer een solide relatie ontwikkeld waarin ze elkaar steunen. Ze hadden allebei meteen door hoeveel ze voor elkaar zouden kunnen betekenen en zijn vastbesloten samen te werken om de club verder te brengen. Sammer heeft ook de intuïtie van een voormalig voetballer die vanwege zijn specifieke talent als leider van het elftal werd gekozen. Hij heeft meteen door dat het team de wedstrijden op een wel erg relaxte manier benadert en daarom heeft hij besloten de bom te laten vallen zonder Pep vooraf te waarschuwen. De trainer is even van zijn stuk gebracht door de directheid van de sportief directeur, maar hij is er niettemin blij mee. Hij staat dan ook vooraan om Sammer te verdedigen in de storm die na zijn statement opsteekt.

Zoals gebruikelijk in München lokken Sammers woorden een reactie uit. Deze keer is het voorzitter Hoeness die van zich laat horen in de Duitse krant *Bild*: ‘Blijkbaar moeten we excuses aanbieden omdat we maar met 2-0 hebben gewonnen. We hebben misschien vier of vijf wedstrijden verloren. Ze lachen zich dood, daar in Dortmund.’

En het blad *Kicker* voegt daaraan toe: ‘We begrijpen wel dat Matthias de situatie wil verbeteren, maar als er niets kapot is, valt er niets te repareren.’

Vervolgens gaat Rummenigge zich ermee bemoeien: ‘Dit is geweldig voor de pers, maar hier zit noch het team noch de trainer op te wachten.’

Beckenbauer en Lotthar Matthäus hebben ook allebei een mening over de kwestie. Net als de spelers. Toni Kroos en Manuel Neuer accepteren de kritiek openlijk. Ze zijn het ermee eens dat ze slecht speelden tegen Hannover en zij beschrijven Sammers commentaar als een *wake-up call* die heel hard nodig was. Aanvoerder Philipp Lahm, daarentegen, zou het liefst zien dat dergelijke kritiek binnen de muren van de kleedkamer wordt geuit en niet in het openbaar.

Twee dagen later, op de dag voor de Champions League-wedstrijd, spreekt Guardiola over de controverse. ‘Het gaat om culturele verschillen en ik besef inmiddels dat deze manier van reageren in Duitsland normaal is, daar moet ik me aan aanpassen. Als hetzelfde in Spanje zou gebeuren – *bam!* – dan zouden we een enorm probleem hebben, maar hier is het heel normaal. Ik was helemaal niet verrast door Sammers commentaar. Hij is heel emotioneel, net als ik.’

Dit kan niet voorkomen dat Sammer door een ontstemde Hoeness en Rummenigge op het matje wordt geroepen. Maar sportief directeur Sammer heeft altijd zijn uiterste best gedaan om Guardiola te steunen en de trainer bedankt hem op zijn beurt dan ook en is heel beslist als hij zegt: ‘Matthias is een van ons.’

Het is zondag 15 september, achttien uur na de wedstrijd in Hannover. Pep is nog steeds depri, maar hij doet zijn best om dat bij de ochtendtraining voor zijn spelers verborgen te houden. Hij heeft een indringend, serieus gesprek met hen; hij zwaait wild met zijn handen en verrast de meesten met de woorden: ‘Ik wil een van jullie als

voorbeeld stellen voor de rest. Mario Mandžukić. Mario en ik hebben een moeizame start gekend en ik wist vanaf het begin dat wij geen vrienden zouden worden. Maar ik kan wel zeggen dat er geen betere speler is dan hij. Niemand doet beter zijn best, niemand komt gemotiveerder het veld op. Hij is een speler die op het veld alles geeft. Daarom is hij de beste. Hij is de man die het meeste voor het team overheeft en in mijn hele loopbaan als trainer heb ik nooit zo'n aanvaller gehad. Er is er geen een die beter is, en ik heb jullie net verteld waarom. In dit elftal is het Mario en tien anderen.'

Hij kan dan in de verste verte nog niet vermoeden dat zijn neerslachtige bui voor een van de beste ideeën uit zijn carrière zal zorgen.

‘Heren, dit is *tiki-taka* en het is helemaal niks.’

München, 15 september 2013

‘Maria! Màrius! Kom, snel!’

De twee oudste kinderen van Pep stoppen met spelen en rennen naar de kant van het huis waar hun vader werkt. Dit is Guardiola’s tweede schuilplaats. De eerste is zijn echte kantoor aan de Säbener Strasse. Hij zit nu in een klein kamertje aan het eind van de gang in zijn flat in het centrum van München. Op een paar vierkante meter staan een tafel, een stoel en een laptop.

Pep voelt zich vandaag erg neerslachtig. De wedstrijd van gisteren was een enorme domper. De resultaten zijn goed genoeg. Bayern heeft de Europese Supercup gewonnen en staat tweede in de competitie, met maar twee punten achterstand op Borussia Dortmund. Zijn mannen hebben in de afgelopen anderhalve maand maar één wedstrijd verloren – de Duitse Supercup – maar hij is nog steeds niet tevreden. Net als iedere trainer moet hij goede resultaten behalen, maar voor Pep is het vooral belangrijk hóé zijn elftal speelt.

Het nare gevoel had hij gisteren tijdens de wedstrijd tegen Hannover 96 al, maar desondanks trakteerde hij zijn mannen in de rust op een vlammeende toespraak en voerde hij een paar tactische wijzigingen door die ertoe bijdroegen dat ze de wedstrijd wonnen. Later, tijdens de persconferentie, deed hij ook alsof hij dolblij was met de overwinning en de verrichtingen van zijn elftal, maar in werkelijkheid was hij diep teleurgesteld. Tijdens het gezamenlijke diner na de wedstrijd in de spelerslounge was Pep verstrooid en hij was bang dat hij zijn ideeën niet goed op de spelers kon overbrengen. Hij slaagde er niet zijn mannen te helpen om het beste uit henzelf halen.

Na de ochtendtraining vertrekt hij onmiddellijk, in plaats van nog even na te praten met zijn assistenten, zoals hij gewoonlijk doet. Na een snelle lunch sluit hij zich op in zijn schuilplaats en zegt tegen zijn vrouw: ‘Sorry Cristina, maar ik moet werken.’

Cristina heeft geen verdere uitleg nodig, daarvoor is ze lang genoeg bij hem. Als hij zich op deze manier gedraagt – neerslachtig, stil en piekerend – weet ze dat hij zichzelf iets kwalijk neemt. Hij is niet van plan de spelers de schuld te geven van de slechte prestaties. Hij wijt het aan zichzelf, omdat hij blijkbaar niet in staat is hun talenten tot hun recht te laten komen, niet de juiste woorden of oefeningen vindt, hen niet op de juiste posities zet, noch voor een platform zorgt dat ze nodig hebben om zich te uiten. Pep is de zoon en kleinzoon van een *paleta*, zoals dat in het Catalaans wordt genoemd. Zijn vader, Valentín, is metselaar in Santpedor, in de buurt van Manresa, in het midden van Catalonië. Hij heeft zijn zoon geleerd op eigen benen te staan en de verantwoordelijkheid te nemen voor zijn daden, en die niet op anderen af te schuiven.

Pep mag dan een van de meest gerespecteerde trainers ter wereld zijn die leidinggeeft aan een van 's werelds belangrijkste clubs, hij is en blijft de zoon van een metselaar en neemt de verantwoordelijkheid voor zijn daden.

Hij brengt zes uur door met het bekijken van videobeelden van de wedstrijd van zaterdag en maakt aantekeningen. Hij tekent schema's op zijn schrijfblok, gumt ze weer uit en bekijkt zijn eigen ideeën opnieuw. Een metselaar is een bescheiden type bouwer. De hele avond denkt Pep over de problemen na en dan ziet hij plotseling de oplossing. Hij roept: 'Maria! Màrius! Kom, snel! Ik ben eruit!'

Dit is niet het triomfantelijke 'Eureka!' van een uitvinder, maar de opgeluchte kreet van een student die het gevoel heeft dat hij klaar is voor zijn examen, de tevreden uitroep van iemand die de oplossing voor een probleem heeft gevonden, maar weet dat hij zijn leraren ook nog moet zien te overtuigen.

Maria en Màrius zijn zijn leraren. Pep vertelt ze altijd tot in de kleinste details over zijn wedstrijden, en zijn kinderen genieten ervan. Ze zijn allebei zeer geïnteresseerd in tactiek en, wat nog belangrijker is, ze zeggen het ronduit als ze denken dat hij het verkeerd ziet. Maar vanavond gaan de duimen omhoog. De maximale score.

De dag erna heeft de trainer zich al om acht uur 's morgens samen met Manel Estiarte verschanst in zijn kantoor aan de Säbener Strasse. De tafel ligt bezaaid met papieren en ze bekijken de wedstrijd tegen Hannover op de computer. Op de whiteboards staan talloze opstellingen getekend. Estiarte glimlacht als hij weer aan die ochtend denkt. 'Het was een van Peps tien beste momenten. En deze gozer heeft heel veel prachtige momenten gehad. Het was verbazingwekkend.'

Guardiola verkeert in alle staten van opwinding. Het pessimisme van zaterdag ('Ik krijg dit elftal niet op de rails') is op maandag omgeslagen in euforie ('We hebben het gevonden, we hebben het!'). Hij legt zijn ideeën uit. Hij begint langzaam, maar gaat daarna zo snel dat Estiarte hem niet meer kan volgen in een warboel van gebaren en details.

Dit stelde hij ongeveer voor: 'We laten Lahm op het middenveld staan, dat staat niet ter discussie. Links en rechts van hem staan Boateng en Dante ter ondersteuning, zodat Lahm felle acties kan uitvoeren om de tegenstander uit elkaar te jagen. Bastian [Schweinsteiger] en Kroos staan voorin als aanvallende middenvelders en daarmee bakenen we de acties af. Rafinha en Alaba zijn op dat moment geen vleugelverdedigers – zij sluiten zich aan bij de middenvelders. In principe trekken ze iets naar binnen, hoewel ze Robben en Ribéry als dat nodig is ook langs de zijlijn kunnen helpen. Bij balbezit spelen we naar voren, bouwend vanuit onze overmacht op het middenveld, die we hebben omdat Rafinha en Alaba daar nu ook staan. Als we balverlies lijden hebben we alle spelers dicht bij elkaar op de juiste plek staan, ver voorin op het midden van het veld. Daardoor kunnen we de bal gemakkelijk heroveren.'

De opstelling ziet eruit als 3-4-2-1. In het rijtje van drie staan Dante, Boateng en Lahm. Daar begint het spel.

Op het moment is Lahm, de aanvoerder, de beste spelbepalende middenvelder die Bayern heeft – hij kan het beste de bal in het spel brengen. Hij weet hoe je de aanvalslinie van de tegenstander kunt openbreken en hij vindt de gaten; hij weet telkens de juiste keuze te maken. Hij speelt met lef en het lukt zijn tegenstanders niet hem van de bal te krijgen.

De twee vleugelverdedigers moeten zich voegen bij de twee creatieve middenvelders om zo een cluster te vormen van vier spelers in de aanval, maar tevens dienstdoen als de eerste verdedigingslinie die bij een tegenaanval op de rem trapt, mocht Bayern de bal toch verliezen.

Door de trainingen zal Alaba het niet moeilijk vinden om die rol op zich te nemen en daarmee komt Rafinha in een sleutelpositie; als de Braziliaan goed in dit plannetje kan functioneren, dan werkt het. Robben en Ribéry staan met z'n tweeën naast elkaar – met de vrijheid om een uitval naar binnen of naar buiten te doen. Als een van tweeën naar binnen beweegt, moet de vleugelverdediger de hele breedte onder zijn hoede nemen, om de actie compleet te maken. En helemaal voorin staat de enige aanvaller, Mandžukić. Met op den duur de steun van Müller, maar dan moet eerst iedereen accepteren dat hij goed op het middenveld kan spelen.

De peptalk op maandag de 16de, de dag voor het debuut in de Champions League, gaat helemaal over dit systeem van 3-4-2-1. De spelers zijn uitgenodigd in de videoruimte aan de Säbener Strasse, die eruitziet als een bioscoop, maar Guardiola wil dat ze allemaal opstaan en naar buiten gaan, het terras op. Hij wijst naar het hoofdtrainingsveld, waarop kort ervoor vier witte lijnen gekalkt zijn om het midden van het veld aan te geven, als een penaltygebied van enorme omvang. Verderop in het boek hebben we het nog uitgebreid over deze lijnen.

‘Het enige in ons spel wat belangrijk is, is wat er tussen die vier lijnen gebeurt,’ zegt Pep tegen zijn mannen. ‘De rest is onbelangrijk.’

Ze gaan weer naar binnen en daar toont Pep zijn spelers de video-analyse van hun U-beweging op het veld. De beelden laten keer op keer zien dat ze hun spel van achteruit op een voorspelbare en steriele manier hervatten: een ongeïnspireerd verplaatsen van de bal van de ene naar de andere kant. Van Ribéry naar Alaba, naar Dante, verder naar Boateng, dan naar Rafinha en ten slotte naar Robben. De totale actie met de bal laat een grote U zien. Af en toe wordt Neuer er ook bij betrokken en soms zelfs Lahm, als de spil waar alles om draait. Het is een breedtespel dat het team nergens naartoe leidt. De tegenstander kan dit bijna moeiteloos verdedigen, want de spelers van Bayern proberen niet door hun linies heen te breken.

‘Heren, dit is tiki-taka en het is helemaal niks. We hebben geen belang bij dit soort balbezit. Het is volslagen doelloos. De bal wordt afgespeeld omdat het kan. Onze centrale middenvelder en onze verdedigers moeten naar voren gaan met de intentie om aan te vallen en ze moeten de linies van de tegenstander openbreken om zo het hele elftal naar voren te pushen. Die U moet eruit.’

Het 3-4-2-1-systeem wordt vervolgens op een flexibele en intelligente manier

ingevoerd, waarbij de twee vleugelverdedigers op één lijn worden geplaatst met de twee aanvallende middenvelders. Deze valse aanvallende middenvelders (de vleugelverdedigers) zijn zonder twijfel de grootste tactische stap vooruit in zijn eerste seizoen bij Bayern. De alomvattende strijd tegen tiki-taka – de bal doelloos rondschuiven omwille van balbezit – wordt ook in gang gezet.

CSKA Moskou zal de avond erna het eerste slachtoffer worden van de nieuwe strategie. Het is 511 dagen geleden dat Pep de muziek van de Champions League voor het laatst heeft gehoord, en de eerste wedstrijd na zijn terugkeer is een feest. Bayern verslaat Moskou niet alleen met 3-0, het elftal speelt ook vloeiend, agressief voetbal. Ze gaan in de aanval; de U en de steriele passes zijn iets uit het verleden. Lahm staat weer op het middenveld, Rafinha en Alaba doen het goed in hun nieuwe rol, Müller geniet van zijn rol als tweede aanvaller achter Mandžukić, en Schweinsteiger krijgt een paar minuten speeltijd om de positie van Kroos uit te testen.

Wat belangrijker is, is dat de tweede goal ontstaat uit een actie die ze de dag ervoor op de training hebben geoefend. Robben en Ribéry doen alsof ze het niet eens kunnen worden over de vraag wie van hen tweeën een vrije trap gaat nemen en ze botsen bijna tegen elkaar aan als ze allebei naar de bal toe lopen, maar dan wipt Robben de bal plotseling naar Mandžukić, die hem achteloos inkopt. Hoewel het erop lijkt dat Mandžukić buitenspel stond, is de Russische defensie listig in slaap gesust.

Pep wordt enthousiast omhelsd door Domènec Torrent en Hermann Gerland. Zijn strategie heeft gewerkt. Voor de technische staf is het fijn dat hun tactiek in een doelpunt heeft geresulteerd en voor Guardiola is het dit seizoen de eerste keer dat hij het gevoel heeft dat het elftal de goede kant op gaat. Niemand heeft in de rust een preek nodig om de dynamiek te veranderen en zijn vleugelspelers hebben goed begrepen wat hij van hen verlangt. Het is de eerste keer in zes jaar dat de Champions League begint met een overwinning voor de heersende kampioen (de laatste keer was in 2007, toen AC Milan Benfica met 2-1 versloeg; in alle volgende wedstrijden speelde de kampioen gelijk).

Maanden later zei schrijver Ronald Reng, auteur van *A Life Too Short*, over de tragische en vroegtijdige dood van doelman Robert Enke, tegen me: ‘Ze speelden fantastisch en de passing getuigde van zo’n snelheid en vloeiend samenspel dat het leek of CSKA Moskou een paar divisies lager thuishoorde. Ze deden me denken aan Barcelona in 2009, maar dan met de typerende snelheid van Bayern op de tegenaanval en hun talent om gaten dicht te lopen als ze balverlies lijdten. In die wedstrijd zagen we een elftal dat in Duitsland zijn weerga niet kent.’

De hele spelfilosofie wordt nog nader uitgebouwd na een bezoek aan Gelsenkirchen, waar ze in een ware heksenketel tegen Schalke 04 moeten strijden. Als Bayern aan de bal is, spelen ze 3-4-2-1 en als de tegenstander de bal heeft verdedigen ze in een 4-3-3-opstelling. Het elftal speelt nu veel flexibeler. De drie spelers voorin hebben meer vrijheid en ze slaan talloze gaten in de afweer van Schalke, door het midden én over de vleugels. Robben speelt voornamelijk op de rechtervleugel, waardoor Rafinha naar binnen kan

trekken en daar zijn stempel kan drukken. Aan de linkerkant wisselen Ribéry en Alaba voortdurend van positie, dan naar binnen, dan naar buiten.

Als hij terugkijkt op die tijd heeft Guardiola alle reden om te glimlachen. Een week geleden was hij depressief geweest en niet in staat om de juiste ingrediënten te vinden om zijn elftal te laten schitteren; nu, zeven dagen later, heeft hij drie winstpartijen op zak, met uitslagen die alsmaar beter worden (2-0 tegen Hamburg, 3-0 tegen CSKA en 4-0 tegen Schalke). En wat nog belangrijker is, ze zijn hard op weg de balans te vinden die het type voetbal dat zij spelen nodig heeft. Het idee om vleugelverdedigers als middenvelders in te zetten werpt zijn vruchten af. Alle puzzelstukjes zijn op hun plaats gevallen.

Twee uur eerder en op een behoorlijke afstand, in Nürnberg, speelde Borussia Dortmund gelijk. Dus, na de zes competitiewedstrijden tot dusver in dit seizoen, staan de grote rivalen op gelijke hoogte met 16 punten. De competitie wordt in de eerste acht wedstrijden gewonnen of verloren.

De schatkaart

München, 18 september 2013

Guardiola bewaart een schatkaart in zijn hoofd. Het is een geheime kaart met raadsels en geheimen, plus een geraffineerde puzzel, met puntjes die met elkaar verbonden kunnen worden als je de raadsels die je onderweg tegenkomt oplost. Alle vragen en de meeste antwoorden zitten in die kaart verborgen. Een paar ervan lost Pep in het openbaar op, andere op het veld. Enkele zijn voorlopig *on hold* gezet; die moeten wachten tot het juiste moment.

Dit mag allemaal nogal triviaal lijken, maar in het leven van de Catalaanse trainer is het van groot belang. Het betekent dat hij zich ervan bewust is dat hij een bepaalde periode heeft (dat kan vier maanden zijn, een seizoen of een volledige contractduur bij een club) om een serie besluiten en tactische wijzigingen door te voeren die onvermijdelijk inherent zijn aan zijn persoonlijke voetbalfilosofie. Zijn eerste jaar bij Barcelona leek in de verste verte niet op zijn derde jaar daar. We hebben het nu over de tactische organisatie, de acties van individuele spelers binnen het raamwerk van het elftal en over de collectieve interactie van het team.

Pep ontwerpt voor zo'n periode een tactisch businessplan. Het zit in zijn hoofd, het staat nergens zwart op wit. Neem nou het formidabele Bayern, dat hij van Heynckes heeft geërfd. Guardiola weet dat hij maar een bepaalde hoeveelheid software in de bestaande hardware van dit ultra-dominante team kan stoppen. Als hij er te veel nieuwe ideeën in stopt, slaat de boel waarschijnlijk op tilt of stort het hele systeem in elkaar, waarbij zeker een paar individuele onderdelen zullen sneuvelen.

Daarom bedenkt hij een plan voor de manier waarop hij het beste zijn ideeën kan introduceren; een effectieve strategie waarbij doelen worden gesteld die in een bepaald tijdsbestek gehaald moeten worden. Het zijn geen mijlpalen die zich gemakkelijk met woorden laten beschrijven en ze zijn ook niet per definitie bruikbaar bij een ander team, bij andere spelers of bij een andere trainer. Ze zijn relevant voor de persoonlijke manier waarop hij voetbal ziet. Hij streeft er zelfs niet naar dat zijn spelers alles tot in detail begrijpen. Hij beseft heel goed dat er enkele spelers zijn die een goed analytisch denkvermogen hebben, maar dat er ook spelers zijn bij wie dat minder ontwikkeld is. Hij zorgt ervoor dat er duidelijk verschil zit tussen de spelers die beknopte, beperkte, gedeeltelijke stukjes informatie krijgen en diegenen die het grote geheel kunnen overzien.

Bij de ene categorie spelers zal hij heel andere taal bezigen dan bij de andere. Dat is niet nieuw voor hem. Een van de grootste knelpunten binnen de sport is welke taal en communicatie trainers het beste kunnen gebruiken om hun technische boodschap aan hun spelers over te brengen. Soms is de communicatie uitgebreid, soms is ze heel summier.

Het is van het allergrootste belang dat het communicatiemiddel, de inhoud, de hoeveelheid en de timing van al dat soort gesprekken precies goed zijn. Als dat niet zo is, kan een trainer zijn tactische ideeën niet goed met de spelers uitwerken. In dit opzicht staat hem een uitdaging te wachten. Hij is heel vaardig en goed in het opstellen van zo'n persoonlijke schatkaart, zijn businessplan. Hij kan uitstekend inschatten wat hij van een periode van vier maanden of een seizoen kan verwachten en welke veranderingen hij dus nog even moet parkeren voor een volgende periode, wanneer dat ook mag zijn.

Als je de vier jaar die hij bij Barça zat met hem doorneemt, kan hij zich elke verandering herinneren die hij er probeerde in te voeren en ook de veranderingen die hij nog had willen invoeren als hij bij de Catalaanse club was gebleven. Als je hem datzelfde over Bayern vraagt, reageert hij terughoudender; hij heeft het alleen over de verbeteringen op de korte termijn die hij er wil implementeren. Hij slaat dicht als je hem vragen stelt over het volgende seizoen, ook al weet hij nu al donders goed wat hij dan zou willen bereiken.

Ondanks zijn heel duidelijke ideologie blijkt het erg moeilijk die met succes op zijn spelers over te brengen. Het probleem is in dat geval niet zozeer de taal, noch het vinden van de juiste voetbaltermen. Het probleem zit hem in een overdaad aan software. Soms heeft hij zoveel te vertellen en wil hij de dingen zo gedetailleerd duidelijk maken dat sommige spelers hem niet meer kunnen volgen. In die gevallen moet hij tijd nemen om te beseffen dat hij de speler in kwestie simpelweg minder informatie moet geven en in veel eenvoudiger bewoordingen.

We nemen Franck Ribéry als voorbeeld. Je zou hem kunnen vergelijken met een sprinter, als het gaat om zijn vermogen om de dingen te begrijpen en zijn gedrag. Als je Ribéry een uitgebreide boodschap geeft, raken de gewenste veranderingen alleen maar verder uit beeld. Guardiola had er maanden voor nodig om de juiste woorden op de juiste toon te vinden als hij deze speler dingen wilde uitleggen. Vanaf de eerste training had hij de vleugelspeler gevraagd naar binnen te trekken en als valse 9 te spelen. Pep is ervan overtuigd dat Ribéry dubbel gevaarlijk kan zijn als hij de dingen die hij op de vleugel doet, ook rond het strafschopgebied gaat doen. Er is geen kalklijn die je aan een kant belemmert, waardoor je uiteraard meer ruimte hebt waarin je naar openingen kunt zoeken en naar spelers kunt rennen. Pep gelooft er heilig in dat de Fransman in het centrum van het elftal een enorm verschil kan maken, maar Ribéry heeft moeite met het interpreteren van het soort manoeuvres dat de trainer aan hem uitlegt. Ze zijn te uitgebreid en te ingewikkeld om snel in te kunnen passen en Pep besluit de hele zaak uit te stellen totdat het juiste moment aanbreekt, mogelijk pas over een paar maanden.

Lahm is het tegenovergestelde. Een instructie aan hem kun je zo ingewikkeld maken als je wilt. Pep en hij hebben vele uren besteed aan dat soort gesprekken. Aan het eind van elke training praten ze minstens een kwartier over specifieke manoeuvres van spelers of speciale acties op het veld. Op zo'n moment doet Pep een stap achteruit en geeft hij zich over aan een van zijn favoriete bezigheden, namelijk aanduiden waar iedere individuele speler op een bepaald moment zou moeten staan, wat gepaard gaat met een lawine aan

gebaren en wilde armbewegingen. Wie moet wie dekken, waar moet de spil staan, op basis waarvan bepaalt de centrale verdediger of en wanneer hij voor de bal gaat, hoe reageert de vleugelverdediger die belaagd wordt door een tegenactie van de tegenstander? Er is behoorlijk wat concentratie voor nodig om alleen al het oorspronkelijke doel van het gesprek terug te halen.

Elke keer als ik bij een van deze gesprekken aanwezig was en Pep de ingewikkelde manoeuvres van alle spelers in een hypothetische situatie goot, raakte ik de draad kwijt. Het valt niet mee om zijn visie te volgen. Maar Lahm begrijpt hem altijd.

‘Lahm? Die is net zo voetbal-intelligent als Iniesta.’

München, 25 september 2013

Het concept om verdedigers als middenvelders in te zetten, waardoor er een linie van vier in het midden ontstaat met de twee aanvallende middenvelders, was al regelmatig toegepast in Barcelona, zij het met een aantal variaties. Pep had er aan het eind van de eerste trainingen met Bayern in Trentino, toen hij er nog maar net was, al over gesproken. Hij had er zelfs al op gezinspeeld tijdens een persconferentie: ‘Geen probleem. Alaba kan ook als middenvelder spelen.’ In werkelijkheid dacht hij niet aan Alaba in het centrum, maar eerder als een vleugelverdediger die naar de bestaande linie op het middenveld moest doorschuiven. Hoe was dat idee ontstaan? Nou, het stond al lange tijd in Peps voetbalhandboek en hij wachtte op het juiste moment om het uit het stof te halen.

Hoe introduceerde Pep dat idee bij zijn mannen? Om te beginnen analyseerde hij het probleem. Bayern speelde de bal voortdurend in een passieve U-vorm heen en weer tussen de vleugelspelers Ribéry en Robben, en zette daarbij beide centrale verdedigers en twee vleugelverdedigers in. Zo redde hij een idee dat hij in zijn vier seizoenen in Camp Nou niet had kunnen gebruiken.

‘Bij Barça,’ zei hij tegen me, ‘zochten we elk jaar naar nieuwe manieren om ons verder te ontwikkelen; het elftal werd steeds beter, maar na de finale van de wereldcup voor clubs [Barcelona versloeg Santos van Neymar met 4-0] was het niet zo gemakkelijk om met dezelfde spelers nog een opwaartse lijn te vinden. Het was ons gelukt beter te spelen dan ooit en het viel daarna niet mee om nog progressie te maken.’

Een van de ideeën die hij in die tijd ontwikkelde had te maken met de linkerverdediger (niet met de rechterverdediger, want tactiek is niet bepaald het sterke punt van Dani Alves).

‘In de tactische evolutie die ik destijds voor Barça voor ogen had, moest de linksachter naar voren komen en als een tweede spil fungeren. We wisten al dat de vleugelverdedigers tot aan de spil naar voren konden gaan, zonder hem te passeren, tot hij de bal naar voren had gespeeld. Het idee was om de linksachter naast de spil te laten staan, zodat we, indien nodig, met een dubbel spilsysteem op het middenveld zouden kunnen verdedigen – ook al kwam dit niet overeen met de formele opstelling van het elftal.’

Hij vertelde ons dat allemaal voor het seizoen begon. ‘Het is een idee dat ik nog even achter de hand hou, misschien ga ik het in de toekomst gebruiken.’

Op zondag 15 september besloot Guardiola, mismoedig en in de put, maar op zoek naar oplossingen, dit idee van stal te halen en in te voeren. Door een paar van de oorspronkelijke aspecten weg te laten bereikte hij een opstelling die ideaal leek. Niet

slechts de linksachter zou met de centrale middenvelder worden gekoppeld, maar beide vleugelverdedigers. Zij zouden ver genoeg naar voren gaan om samen met de twee middenvelders een linie van vier man te vormen; die linie zou verder naar voren staan dan de spil. Plotseling viel alles op z'n plaats.

Tien dagen later stonden ze weer tegenover Hannover 96, deze keer in een bekerduel zonder returnwedstrijd. 'Ik gebruik dit systeem bij voorkeur in Duitsland en niet in Spanje [waar de voorrondes van de Copa del Rey voornamelijk over twee wedstrijden worden gespeeld], omdat elke bekerwedstrijd hier een soort finale is. Het risico is veel groter, maar het is ook veel aantrekkelijker. En het is beter voor de spelers want elf aaneengesloten maanden met wedstrijden is barbaars. We moeten de nadruk leggen op de kwaliteit van de wedstrijden en niet het aantal wedstrijden nog verder opvoeren.'

Mirko Slomko was destijds trainer van Hannover (tegen Kerstmis zou hij weg zijn, vervangen door Tayfun Korkut) en had vlak daarvoor gezegd dat elk Duits team de perfecte tegenaanval in minder dan elf seconden zou kunnen uitvoeren. Pep was het er niet mee eens. 'Ik denk dat het nog sneller kan dan Mirko zegt. Deze competitie is bijzonder wat betreft tegenaanvallen. In Spanje heb je geweldige ploegen die goede counters laten zien, maar ik heb nergens zoveel elftallen gezien als in de Bundesliga die je kunnen bestoken met zoveel effectieve, ongelooflijk snelle counters.'

Bayern versloeg Hannover met 4-1, ondanks de aanhoudende wisselvalligheid in hun spel. Ze gingen voortvarend van start en speelden agressief, waardoor ze ervoor zorgden dat er geen ruimte was voor een tegenaanval. Maar toen ze eenmaal met 2-0 voor stonden, verslaptten ze en kregen ze een aantal gevaarlijke aanvallen te verwerken waaruit de tegenstander zomaar had kunnen scoren.

Bayern was weer in slaap gesukkeld en Pep was boos. In de tweede helft was de gebruikelijke reactie te zien en ze bekrachtigden hun gang naar de kwartfinale met nog twee doelpunten. 'In de eerste helft begingen we een beginnersfout,' legde hij uit. 'Al onze aanvallende passes gingen naar binnen, in plaats van naar buiten. Als je de bal naar binnen speelt en Hannover kan hem van je afpakken, dan *bam!* krijgen ze zomaar een goed georganiseerde tegenaanval op een presenteerblaadje aangereikt. In de tweede helft hebben we dat rechtgezet.'

Pep was nu bijna honderd dagen bij Bayern en hij was bereid om een tussenbalans op te maken. 'Ik ben tevreden. Mijn Duits is niet zo goed, maar mijn spelers helpen me waar ze kunnen. Ik kan mezelf nog steeds niet zo goed uitdrukken en het is lastig om tot hen door te dringen, maar ze hebben een fantastische instelling als het op trainen aankomt. Ik zie alle details van mijn spelers en daardoor ben ik ervan overtuigd dat we echt heel erg goed kunnen worden. Dat zijn de momenten waarop ik echt gelukkig ben.'

We zijn in de Allianz Arena, in de gang naast de kleedkamer, en we praten met de Braziliaanse verdediger Rafinha, die, met Lahms nieuwe positie op het centrale middenveld, de eerste keus achterin is geworden. Hij maakt de hele tijd grappen en noemt zichzelf een *canterano* (een speler afkomstig van de jeugdopleiding), omdat hij weet dat

Pep het liefst canteranos in zijn ploeg heeft. Rafinha zegt: ‘Pep kan zich al aardig goed uitdrukken in het Duits en als hij er niet uitkomt zijn Pizarro en ik er om te tolken.’

Een van de mensen van de technische staf zegt: ‘Rafinha is momenteel eigenlijk de belangrijkste speler in het elftal. Als hij geblesseerd zou raken, zou het nog lastig worden om een oplossing te vinden.’

En zo is het ook. Rafinha geeft Lahm de kans als organiserende middenvelder te spelen, iets wat ongelooflijk belangrijk is gebleken voor de prestaties van de ploeg.

Rafinha is dolenthousiast. ‘Wat denk je hoe mijn leven er bij Pep uit gaat zien? Heel plezierig, neem dat maar van mij aan! In het afgelopen jaar waren er elf spelers die allemaal meer dan vijftig wedstrijden hebben gespeeld, terwijl de rest misschien vijftien of hooguit twintig wedstrijden speelde. De zaken worden nu veel meer verdeeld en het spreekt voor zich dat je gelukkiger bent als je vaker kunt spelen. Het was tijd voor verandering. Jupp was geweldig en hij liet ons heel goed voetballen, maar onze tegenstanders kenden ons van haver tot gort en wisten precies hoe we de dingen het liefst deden. Nu spelen we een ander soort voetbal en dat is goed. Voor de vleugelverdedigers is het een hele verandering, omdat we nu permissie hebben om mee naar voren te gaan bij een aanval als ons dat het beste lijkt. We kunnen naar binnen of naar de zijlijn trekken, en we hebben vrijwel altijd carte blanche om aan te vallen.’

Guardiola is opgetogen over de manier waarop Lahm zijn rol als organiserende middenvelder vervult. ‘Hij speelt ongelooflijk goed op die positie. Ik weet ook wel dat Philipp weer vleugelverdediger kan worden als iedereen weer fit is, maar misschien blijft hij wel onze spil. Hij is een geweldige voetballer.’

Een paar dagen later geeft hij tijdens een besloten training nog een paar details over zijn aanvoerder. ‘Lahm is onvoorstelbaar intelligent. Hij neemt alle informatie onmiddellijk in zich op. Hij kan heel snel denken en hij leest het spel ruim voordat de dingen daadwerkelijk gebeuren. Hij is net zo voetbal-intelligent als Iniesta.’

Een andere speler die voortdurend tegen Pep praat is Bastian Schweinsteiger. ‘Pep is echt een heel slimme man, waardoor trainen met hem heel interessant en verrijkend is,’ zegt Schweinsteiger. ‘De taal? Weet je, Duits is voor een buitenlander heel moeilijk te leren, dus toen Pep hier meteen vanaf het begin onze taal sprak, was dat zijn eigen grote verdienste. In een een-op-eengesprek communiceert hij perfect. Als hij een groep moet instrueren ligt dat wat moeilijker, dan is het iets minder duidelijk en perfect dan bij een een-op-eengesprek.’

Pep is enorm veranderd in de drie maanden dat hij in München is. Hij heeft al een interview gegeven voor het clubblad en in de toekomst gaat hij dat ook doen voor het Beierse televisiestation. Hij gaat meedoen, en genieten van, het Oktoberfest, hij wordt de ster van een reclamecampagne om het biermerk te promoten dat Bayern sponsort (en dat gaat hij doen in Lederhosen). Over het algemeen lijkt hij veel relaxter dan toen hij bij Barcelona was, deels omdat de mensen rondom deze club de sfeer positiever beïnvloeden dan in Camp Nou, maar deels ook omdat hij zelf gegroeid is.

Het doel is nu de ploeg heelhuids en zonder problemen door het Oktoberfest te loodsen. In deze periode kan Bayern het moeilijk krijgen en de nieuwe trainer wil er zeker van zijn dat ze er zonder ellende doorheen komen. Hij wil blijven meedoen in de competitie, Dortmund op de huid zitten en supersterk zijn in de Champions League. Momenteel doen ze het goed in de beker, ondanks de afwezigheid van de middenvelders Javi Martínez, Mario Götze en Thiago. Domènec Torrent, de assistent-trainer, verduidelijkt: ‘Götze is geweldig. Pep is heel enthousiast over hem omdat hij uitblinkt in technisch opzicht, beweeglijk is en, wat het belangrijkste is, de rustige intelligentie bezit die we nodig hebben. Als hij en Thiago samen gaan spelen, wordt dat een formidabel koppel.’

‘We hebben 80 minuten perfect gevoetbald – het beste voetbal dat ik ooit heb gezien.’

Manchester, 2 oktober 2013

Een totaal van 94 opeenvolgende passes binnen drie minuten en 27 seconden was symptomatisch voor de ‘inname van Manchester’ – de avond waarop Bayern het Etihad Stadium veroverde en Pep Guardiola eindelijk tevreden kon glimlachen. Het is onvermijdelijk dat je bij deze 3-1-overwinning uit tegen Manchester City aan de overwinning van Barça denkt, op die memorabele avond in 2010, toen ze Mourinho’s Real Madrid met 5-0 in Camp Nou versloegen.

Die 94 passes markeerden een speciaal moment in het Europese voetbal. De heersende kampioen bevond zich in een intimiderend en gigantisch voetbalstadion, City had na het seizoen belangrijke versterkingen gekocht en hun trainer was de uitstekende Manuel Pellegrini – tot dat moment in thuiswedstrijden ongeslagen.

Tachtig fantastische minuten lang ging het Bayern voor de wind. Ze speelden bijna perfect. Het was de wedstrijd waarmee Pep aan zichzelf bewees dat hij een ploeg kon laten spelen met dezelfde behendigheid en kwaliteiten als Barcelona, zonder daadwerkelijk te beschikken over die *Azulgrana*-spelers. De hele tijd had iedereen, inclusief Guardiola, heel erg z’n best gedaan om te benadrukken dat dit niet Barça 2.0 moest worden.

Arjen Robben gaf de gevoelens in de kleedkamer als volgt weer: ‘We hebben 80 minuten geweldig gevoetbald, maar Bayern is geen tweede Barcelona. Ik begrijp de vergelijking wel, maar wij hebben geen spelers als Xavi of Messi, en wij spelen fundamenteel anders. Wij willen onze wedstrijden domineren door dominant te zijn in het balbezit.’

Voordat Guardiola met de pers gaat praten, is hij in de kleedkamer en neemt hij de tijd om met een vriend te bellen: ‘Kalm blijven en beide benen op de grond houden, *kiddo*, maar wát een show... wat een shów!’

Het is een van zijn hoogtepunten als trainer. Bayern heeft alle belangrijke elementen laten zien waar Guardiola om heeft gevraagd: voortdurend op zoek gaan om in het strafschopgebied te komen, agressief gebruikmaken van balbezit en continu flexibel en beweeglijk spelen.

Deze wedstrijd zal Guardiola altijd bijblijven, want het is de eerste keer dat ‘zijn’ Bayern speelde op de manier die hij zich had voorgesteld. Tegenover de pers bagatelliseert hij het: ‘Er valt nog veel te verbeteren.’

De laatste 10 minuten werden volledig gedomineerd door City, dat met de komst van Álvaro Negredo de tot dan toe timide manier van spelen achter zich liet. Het lukte hen Neuer één keer te passeren, ze schoten een keer tegen de lat en lieten de verdediging van Bayern behoorlijk spartelen, nadat Boateng met een late rode kaart van het veld was gestuurd.

Bayern was met een zekere angst naar Manchester gekomen. Hun voorlaatste wedstrijd, in München in de Bundesliga tegen Wolfsburg, was moeizaam verlopen. Bayern won wel met 1-0, maar het was waarschijnlijk een van de lastigste speeldagen uit de eerste drie maanden van het seizoen. Bayern speelde inspiratieloos, op een paar minuten in de tweede helft na, toen de ploeg zijn tempo vond en in een flow naar voren ging spelen. Wolfsburg verdedigde uitzonderlijk goed en Pep kon geen manier vinden om erdoorheen te komen. Zijn spelers schoten maar elf keer op doel. Met de trip naar Manchester City aan de horizon droeg het niet bij aan het zelfvertrouwen.

Voor de wedstrijd in Manchester is voor de rol van centrale aanvaller de voorkeur gegeven aan Müller boven Mandžukić. Lahm is al de favoriet als centrale middenvelder, de man die de spil is van het team. Schweinsteiger heeft zich ontwikkeld tot aanvallende middenvelder en kan nu veel flexibeler opereren dan als spil. Dat komt deels doordat hij nog niet volledig hersteld is van de problemen met zijn enkel. Hij loopt een klein beetje mank. Dat soort constante pijn ondermijnt een speler en vermindert zijn zelfvertrouwen als hij aan de bal is. Als hij als aanvallende middenvelder speelt, kan hij veel meer zijn gang gaan, creatiever spelen en meer risico's nemen. Er zijn minder grote gevolgen, mocht hij de bal verliezen. Voor Guardiola vallen alle puzzelstukjes op hun plaats.

De doelpunten van Bayern worden gemaakt door de drie aanvallers. Ribéry herhaalt zijn sprint en het knalharde schot waarmee hij de stand tegen Chelsea in de Supercup gelijktrok. Müller loopt op een geweldige manier Gael Clichy eruit en scoort het tweede doelpunt, waarna Bayern in 40 seconden een serie opeenvolgende passes aaneenrijgt die hun rivaal uitgeteld achterlaat. Nadat Kroos de bal in de middencirkel van de tegenstander heeft afgepakt, zigzagt Robben zo lang in het rond dat Matija Nastasic er zeeziek van wordt, waarna Robben het afmaakt en met z'n rechterbeen scoort.

De ploeg van Pellegrini had kort ervoor Manchester United met 4-1 een lesje geleerd, maar de Bayern-spelers lieten City naar hun pijpen dansen. De dekkende spelers, de formidabele Yaya Touré en Fernandinho, worden keer op keer afgestopt door Ribéry, Müller, Robben en Schweinsteiger. Samen met Kroos geven zij een lesje in balbezit, wat de thuisploeg zo desoriënteert dat de Spaanse tv-commentator, Gaby Ruiz, gespecialiseerd in Duits voetbal, zegt: 'Wat de spelers van City hier laten zien is nogal gênant. Het komt erop neer dat City zich overgeeft en de witte vlag hijst.'

In de 65ste minuut volgt er een rondo van Bayern die zijn weerga niet kent – een opeenvolging van passes die de voetbalwereld verbaasd doet staan vanwege de precisie, snelheid en duur. In bijna drieënhalve minuut speelt Bayern 94 keer de bal, waarbij alle tien veldspelers betrokken zijn. Meer dan 200 seconden speelt de ploeg de bal rond en

gaandeweg wordt het stil in het Etihad Stadium en geven de City-spelers zich in feite over. Tijdens deze opeenvolging van passes verliest de verdediging de bal twee keer; één keer wordt hij onderschept door Clichy en daarna weet Jesús Navas de bal ook even te bemachtigen, maar hij slaagt er slechts zeven seconden in die in bezit te houden voordat Lahm hem de bal met een briljante tackle weer aftroggelt. Al met al is het zo'n spectaculaire vertoning dat gebruikers van YouTube de hele 3 minuut 27 seconden op het internet zetten – soms versneld afgespeeld en vergezeld van de tune van *The Benny Hill Show*. In die gigantische rondo is alles samengebald wat Guardiola van zijn spelers wil zien. De statistieken vertellen het hele verhaal: in deze ene actie speelt Toni Kroos de bal 18 keer, dan komt Robben (14), dan Schweinsteiger (13), Ribéry (12), Rafinha (11) en Lahm (10). De verdedigers en de centrumspits hebben de bal iets minder vaak gespeeld: Boateng (7), Alaba (6), Müller (2) en Dante (1). De verrichtingen van de middenvelders waren al memorabel (Kroos en Schweinsteiger hebben een passnauwkeurigheid van niet minder dan 95%), maar Pep is sprakeloos na de voorstelling van Müller. Hij heeft de taak van de valse 9 niet alleen in essentie vervuld, hij heeft vooral een vloeiend offensief spel laten zien, heeft daarbij alle aanvallende posities korter of langer bezet en verscheen daar waar hij het minst werd verwacht.

Müllers optreden geeft in een notendop de essentie weer van deze overwinning waarin het elftal in al zijn variaties was te zien: afwisselend lang en kort spel, op hoge snelheid de bal laten rondgaan, heel agressief druk uitoefenen voorin, de bal veroveren voorin, de meeste tackles winnen en vrijwel alle passes succesvol uitvoeren. Ze hebben de bal zo ongeveer gekidnapt, en altijd met de bedoeling City kapot te spelen. In feite is het een vertoning waarin het spel op het middenveld dat Pep wil zien, gecombineerd wordt met de aanvalsstijl van het Bayern van Heynckes.

En die vertoning maakt een stroom aan complimenten los. Michael Owen spreekt zijn verbazing uit over 'deze fantastische voorstelling'. Franco Baresi, de voormalige aanvoerder van Milaan en Italië, heeft het over 'het hoge niveau van superpositief voetbal waar iedereen bij betrokken is en waar je met plezier naar kijkt'. Rio Ferdinand zegt: 'Je kon je nauwelijks voorstellen dat het Bayern dat de triple had gewonnen nog beter zou kunnen worden, maar dat is precies wat onder Pep is gelukt.'

Uli Hoeness, destijds nog de voorzitter van Bayern, zegt glimmend van trots: 'We hebben 80 minuten perfect gevoetbald – het beste voetbal dat ik ooit heb gezien.'

Tijdens het etentje na de wedstrijd, dat Bayern altijd voor spelers, trainers, sponsors en media organiseert, of ze nou winnen of verliezen, vat Kalle Rummenigge het in een paar woorden samen: 'Een feest voor het oog.'

Het applaus van de City-fans, die een paar maanden later hun ploeg tot kampioen van de Premier League gehuldigd zullen zien worden, is het allergrootste compliment voor het Bayern-elftal, dat, ondanks die lof, toch enkele gebreken vertoonde. Ze hebben twintig keer op doel geschoten maar missen vreemd genoeg nog steeds een zekere koele effectiviteit. Als ze iets verslappen, ontstaat er meteen een gebrek aan organisatie in de

defensie. In de laatste 10 minuten was City Bayern op alle fronten de baas en ze hadden meer verdiend dan die ene goal van Negredo.

Guardiola is lyrisch, ondanks deze duidelijk zichtbare gebreken. Hij heeft er nu 101 dagen bij Bayern op zitten en die zijn met een grandioos optreden gevierd. Iemand herinnert hem eraan dat de laatste twee keer dat Bayern de Champions League heeft gewonnen (2001 en 2013) de club naar Engeland is geweest en tegenstanders uit de Premier League heeft verslagen. Misschien is het een gunstig voorteken. Pep negeert de mededeling. ‘De Bundesliga, dat is en blijft ons doel,’ zegt hij nog maar een keer. De laatste maand heeft hij die zin al talloze keren herhaald: ‘We moeten ervoor zorgen dat we heelhuids en zonder problemen de periode van het Oktoberfest doorkomen.’

Misschien lijkt dat een bescheiden doelstelling, maar hij ziet het nog steeds als een probleem om september door te komen zonder Javi Martínez, Götze en Thiago, en met een lang niet fitte Schweinsteiger.

‘We kunnen wedstrijden winnen met verdedigers en aanvallers, maar zonder middenvelders kun je simpelweg niet goed spelen. Ik wil proberen de komende weken zo goed mogelijk te doorstaan en ik hoop dat de geblesseerde jongens snel terugkomen.’ En dan berijdt hij weer zijn stokpaardje: ‘Ik ben dol op middenvelders, ik zou er wel een paar duizend van in m’n elftal willen hebben. Gelukkig heb ik Lahm, de allerbeste vleugelverdediger ter wereld, maar ook een man die overal kan spelen – hij zou zelfs aanvaller kunnen zijn, als we dat van hem vragen. Maar op het middenveld is hij gewoon wonderbaarlijk.’

Vanaf dat moment speelt Bayern het soort voetbal dat hun nieuwe trainer graag wil. ‘Als we alle doelen willen bereiken, moeten de spelers zich de benen uit hun gat lopen en de bal spelen zoals ze deden toen ze nog jochies waren,’ legt Pep uit. Zijn spelers zijn dolenthousiast.

Ribéry: ‘Het zijn kleine, maar ontzettend belangrijke details. Pep heeft mijn zelfvertrouwen een oppepper gegeven.’

Schweinsteiger: ‘Hij heeft ongelooflijk goede ideeën.’

Robben: ‘Zijn komst heeft verfrissend gewerkt en is een enorme stimulans. Ik ben 29, maar onder Pep leer ik tactische concepten waar ik nooit eerder van had gehoord.’

We kunnen momenteel nog niet met zekerheid zeggen of de avond in Etihad het keerpunt was voor Bayerns hele seizoen, maar 2 oktober 2013 zal voor Guardiola voor altijd een gedenkwaardige dag blijven. Als ze weer in München landen, leest de trainer in de krant een quote van Lothar Matthäus: ‘*Tiki-taka* heeft Beieren bereikt.’

Pep gooit de krant in de prullenbak.

Fotokatern

Terwijl Pep Guardiola voor de ingang van de kleedkamers rek- en strek-oefeningen doet, bespreekt hij met de auteur de trainingssessie die net is afgerond op het complex van Bayern München.

Boven: Pep Guardiola in zijn kantoor aan de Säbener Strasse na het winnen van de Duitse beker. **Onder:** Lorenzo Buenaventura vertelt de auteur hoe het trainingsprogramma in elkaar steekt.

Boven: Pep Guardiola in de kleedkamer van de Allianz Arena op de dag dat hij gepresenteerd werd als de nieuwe coach van Bayern München.
Onder: Op het hoofdveld van de Säbener Strasse bespreekt Guardiola de details van de positiespellen en looplijnen die hij oefent met zijn spelers.

Linksboven: Pep Guardiola en zijn vrouw Cristina tijdens het Oktoberfest.

Linksonder: Met Arjen Robben, een van zijn sterspelers. De Nederlandse buitenspeler beleefde zijn beste seizoen sinds hij bij Bayern speelt.

Rechtsboven: Daniel Van Buyten traketeert zijn coach op een bierdouche tijdens de viering na het winnen van de Bundesliga.

Rechtsonder: Pep Guardiola geniet van een biertje tijdens het Oktoberfest.

Franck Ribéry en Guardiola vieren het doelpunt van de Franse buitenspeler tegen Chelsea tijdens de door Bayern gewonnen wedstrijd om de Europese Supercup in Praag.

Bijna twee maanden na zich te hebben verzekerd van de winst van de Bundesliga krijgt Guardiola, tijdens een groot feest in de Allianz Arena, de kampioensprijs – de *Meisterschale* – uitgereikt.

De vierde titel van het eerste seizoen, de Duitse beker, wordt door Guardiola op het balkon van het gemeentehuis in München aan de fans gepresenteerd.

‘Als er mensen zijn die liever niet willen dat ik de beslissingen neem, ook goed. Beslis jij maar wie er moet spelen.’

München, 18 oktober 2013

Het tactische praatje van Pep zorgt ervoor dat de training een halfuur later begint. Meestal houdt hij er drie per wedstrijd. De dag voor de wedstrijd vertelt hij zijn spelers hoe de tegenstander gaat aanvallen. Op de wedstrijddag zelf beschrijft hij 's ochtends hun aanvals- en verdedigingsstrategie en 's avonds, in het spelershotel, neemt hij met hen Bayerns tactische aanvalsplannen door.

Het is vrijdag en de mannen zijn na twaalf dagen teruggekeerd van hun interlandverplichtingen. Hij wil er weer één groep van maken en ze uit hun relaxte modus halen. De gemoedstoestand van de spelers is heel verschillend als ze na zo'n onderbreking in hun trainingsschema terugkomen. De mannen die met hun nationale team gewonnen hebben zijn vrolijk, terwijl degenen die verloren hebben vaak neerslachtig zijn.

Iedereen is in elk geval blij dat hij weer terug bij de groep is en er worden heel wat geintjes gemaakt. De kleedkamer aan de Säbener Strasse bruist van opwinding. Pep wil echter dat ze zich concentreren en serieus aan de slag gaan. Hij streeft naar dezelfde inzet die ze hebben laten zien in Manchester en Leverkusen.

Dertien dagen eerder zijn ze met een gelijkspel van 1-1 uit Leverkusen vertrokken; hetzelfde resultaat als in en tegen Freiburg, eind augustus. Deze keer had Bayern echter buitengewoon goed voetbal laten zien, net als in Manchester. Mede door de overwinning van Borussia Mönchengladbach op Dortmund staat de ploeg van Guardiola voor het eerst in de competitie op de eerste plaats in de Bundesliga. Week acht en precies op schema.

Bayern heeft de euforie over de manier waarop ze in het Etihad Stadium hebben gewonnen, en die in heel Europa werd gedeeld, meegenomen naar Leverkusen, waar drie dagen later weer een voetbalfeestje kan worden gevierd. Deze keer winnen ze niet, ondanks de overweldigende dominantie die ze laten zien tegen de op de derde plaats staande tegenstander.

Bayern heeft 80% van de speeltijd balbezit, 90% van de passes slaagt en er zijn 27 schoten afgevuurd op de gevreesde doelman Bernd Leno, waarvan er 18 goed zijn. Maar de mannen van Pep lukt het niet om meer dan één doelpunt te maken, wat neerkomt op een rendement van slechts 3,7%. Leverkusen weet zich op een fantastische manier te weren, verricht vele reddingen en heeft maar drie schoten op doel nodig om te scoren.

Het is twee weken geleden dat het trio op het middenveld, Lahm, Kroos en

Schweinsteiger, in Manchester en Leverkusen zo'n fantastische indruk maakte en Guardiola wil dat iedereen die lijn weer oppakt. De interlandonderbreking was een intermezzo dat hij zo snel mogelijk wil afsluiten. Zijn praatje duurt 35 minuten, twee keer zo lang als gebruikelijk. De trainer legt uit hoe de tegenstander van de dag erna, Mainz 05, speelt, beschrijft hoe hij wil dat die wordt aangepakt en eindigt met een paar opmerkingen over het belang van een niet-aflatende saamhorigheid.

‘We moeten respect tonen voor elkaar. Ik weet dat jullie allemaal graag willen spelen, maar dat kan gewoonweg niet. Ik moet spelers uitkiezen van wie ik denk dat ze het geschiktst zijn. Het betekent niet dat degene die niet wordt opgesteld en op de bank zit minder capabel is. Het betekent alleen dat ik deze keer niet voor jou heb gekozen. Maar als je vervolgens naar de pers of je zaakwaarnemer rent en zegt dat je eigenlijk had moeten spelen, dan zie ik dat als een gebrek aan respect – niet tegenover mij, maar tegenover degene die wél speelt, je teamgenoot. Als er mensen zijn die liever niet willen dat ik de beslissingen neem, ook goed. Beslis jij maar wie er moet spelen.’

Het doel van deze onverwachte en nogal verrassend scherpe uitval is natuurlijk niet om een verandering in het management aan te moedigen, maar om een paar van de ego's door te prikken die na het twee weken durende uitstapje nogal opgeblazen zijn teruggekeerd. Pep wil de allen-voor-één-mentaliteit weer terug. Hij wil voorkomen dat ze weer in hun comfort zone glijden.

Vandaag worden de gigantische schermen voor het eerst opgezet. Pep heeft daar op zijn eerste dag als trainer bij Bayern, in juni, al om gevraagd. Hij wil het hoofdtrainingsveld zodanig afschermen dat pers en scouts van andere clubs hen niet kunnen bespioneren. We weten allemaal dat de trainer het liefst in alle rust en privacy werkt, ver weg van spiedende blikken. Omdat hij weet dat de belendende heuvel een prachtig uitzicht op de Säbener Strasse biedt, heeft hij de club gevraagd een stap verder te gaan dan alleen de hekken te sluiten. Hij wil dat één trainingsveld volledig aan het zicht wordt onttrokken. Na een onacceptabele vertraging van vier maanden (omdat er geen materiaal voor de afscheiding gevonden kon worden dat voldeed) wordt vandaag eindelijk de dikke grijze wand die het hele veld moet afschermen geïnstalleerd. De zon staat hoog aan de Zuid-Duitse hemel, en als hij klaar is met zijn praatje merken Pep en zijn assistenten op dat het scherm waarschijnlijk niet dicht genoeg is om de training volledig te maskeren. Iemand die slim genoeg is kan nog steeds alles zien vanaf het hogere punt in de directe omgeving.

Pep zoekt naar het juiste Duitse woord. ‘Hoe zeg je dat ook alweer? Ik weet het niet meer.’ Heinz Jünger, hoofd beveiliging aan de Säbener Strasse, die als altijd behulpzaam en geïnteresseerd is, komt tussenbeide en zegt tegen Pep dat hij naar het woord ‘berg’ zoekt.

Bastian Schweinsteiger is de eerste speler die het veld op loopt. Hij wordt verrast door het scherm. Hij maait met beide armen door de lucht en roept iets onverstaanbaars (of iets wat we beter kunnen negeren) over de pers. Hij wijst naar een punt in de verte en zegt dat

daar gegarandeerd iemand gaat staan om, ondanks het scherm, een foto te maken. Zoals even later blijkt, slaat de reserve-aanvoerder de spijker op z'n kop. Het duurt niet lang of Markus Hörwick, het uiterst efficiënte hoofd communicatie, haast zich naar een kleine spleet waardoorheen een persfotograaf een exclusief plaatje wil schieten.

Pep is heel stil. Hij is in gedachten weer bij de wedstrijd van morgen tegen Mainz. Hij beschouwt de trainingen die hij vlak voor een wedstrijd houdt als speciale trainingen. De dag ervoor heeft hij zich opgesloten in zijn kantoor en de sterke en zwakke punten van de tegenstander doorgenomen. Hij weet wat hij moet doen om te winnen.

Hij heeft een hekel aan de interlandonderbrekingen waar zijn spelers altijd een beetje confuus van terugkeren. Hij wil de ploeg weer nieuw leven inblazen, zodat ze het gevoel hebben dat hun geweldige prestaties tegen Manchester City en Bayer Leverkusen een paar dagen geleden en niet twee weken geleden plaatsvonden.

In de laatste paar dagen heeft hij de bijgewerkte statistieken bekeken van zijn team op het gebied van afwerking, maar die blijven tegenvallen. Het is niet iets wat je in een training kunt leren en hij weet dat fasen met veel doelpunten ook niet meer zijn dan dat: fasen. Maar een betere focus en concentratie kunnen een wezenlijk verschil uitmaken. Hij benut het middagpraatje om zijn mannen met hun uitstekende verdedigende werk te complimenteren en wijst erop dat ze Leverkusen maar drie magere kansjes hebben gegund. Vervolgens zegt hij dat ze 18 keer gericht op doel hebben geschoten, wat in maar één doelpunt heeft geresulteerd.

‘Focussen, heren. Als we ons de hele tijd concentreren, wordt het resultaat ook beter.’

Op Thiago na, die in het krachthok aan zijn enkel werkt, en Shaqiri, die een halfjaar niet kan spelen vanwege een spierscheuring, heeft Guardiola zijn team compleet, hoewel Javi Martínez er vandaag ook niet bij is. Hij werkt aan de voet van de nabijgelegen berg met Thomas Wilhelmi, de fitnessstrainer die verantwoordelijk is voor het herstel van de spelers. Javi gaat vandaag 80 minuten trainen om te proberen zijn verslechterde conditie weer op peil te brengen na een liesoperatie, een tandheelkundige ingreep en een moeilijke start van het seizoen. Lorenzo Buenaventura geeft in de schaduw van het scherm de rest van het team een intensieve en veeleisende training.

De avond verloopt prima. De bal vliegt negen minuten lang onafgebroken over het gras in een oefening voor balbezit, tot ze stoppen voor de verplichte drinkpauze. Het hoofdgerecht bestaat uit een miniwedstrijdje van 11 tegen 10 op het hele veld en met maximale inzet, gevolgd door een ander wedstrijdje op een kleiner gedeelte van het veld. Philipp Lahm staat, natuurlijk, op het middenveld.

Lahm is dit najaar de grote ontdekking van het Europese voetbal, wat nogal verwonderlijk is, want het gaat hier om een 30-jarige voetballer die zijn hele loopbaan vleugelverdediger is geweest. De beslissing van de trainer om hem op het middenveld te zetten en de reactie van de aanvoerder op het veld hebben onverwacht een revolutie teweeggebracht. Hoewel Pep in het clubblad heeft gezegd dat Lahm zijn plaats als vleugelverdediger weer zal innemen als de geblesseerde spelers terug zijn, is hij erg blij

met het resultaat tot nu toe. ‘Als we dit seizoen iets winnen, komt dat door deze beslissing,’ herhaalt hij nog maar eens.

Ik vraag Roman Grill, Philipps zaakwaarnemer, wat hij ervan vond toen Pep hem vertelde dat hij Lahm op het middenveld wilde hebben. ‘Om eerlijk te zijn, dacht ik: Eindelijk! Eindelijk een trainer die ziet wat de natuurlijke positie voor Philipp is. Tot nu toe heeft het Duitse voetbal zich altijd meer gericht op de fysieke aspecten dan op de technische. Trainers hebben zoveel kansen gemist. Ik heb al heel lang gedacht dat Philipp op die positie perfect tot zijn recht zou komen.’

Roman Grill speelde voor Bayern II als spil en trainde de jeugd. ‘Ik had natuurlijk het voordeel dat ik Philipp als kind al heb getraind. Toen zette ik hem ook altijd op het middenveld. Voetbalintelligentie en het vermogen de tactiek van het spel te “lezen” zijn zijn grootste kwaliteiten. Daarom hoort hij ook in het centrum. Philipp draagt veel bij aan de organisatie van de verdediging, maar ook aan de voortgang van het spel. Als hij als vleugelverdediger een vrijstaande man zag, gaf hij vervolgens precies de juiste pass, die natuurlijk goed was voor de hele ploeg. Op het middenveld heeft hij nog meer mogelijkheden om dat talent te gebruiken.’

Vandaag, vlak voordat de Bundesliga weer begint, zegt Guardiola niet veel, maar hij denkt des te meer. Zijn spelers hebben tien dagen lang verspreid over de hele wereld bij hun nationale teams doorgebracht en hij ziet dat als een probleem. Hij heeft echter goed nieuws gekregen. De beslissing van Joachim Löw om Mario Götze 45 minuten voor Duitsland te laten spelen is van grote invloed geweest op Bayerns nieuwe grote aanwinst, die nog steeds niet 100% fit is. Guardiola vindt het ook fantastisch dat Löw ervoor gekozen heeft om Lahm in het laatste kwartier tegen Zweden op het middenveld te zetten. De meeste trainers zouden dat niet hebben gedaan, maar Löw heeft zich laten leiden door empirisch bewijs en niet door zijn eigen ego. De suggesties van mensen uit de voetbalwereld die zeggen dat het een zwakke poging was om Guardiola te imiteren, lijken de bondscoach niet te raken; hij heeft het belang van het team vooropgesteld.

Er zijn vandaag ook een paar lovende woorden richting Pep gekomen vanuit Barcelona; daar heeft Gerard Piqué met het blad *So Foot* gepraat. ‘Guardiola is de beste trainer die ik ooit heb gehad. Die man werkte 24 uur per dag.’

Pep, die net zo menselijk is als wij allemaal, is in de wolken met het compliment en gebruikt een van zijn favoriete uitdrukkingen: ‘Dit soort dingen maken deze baan zinvol.’

’s Middags wordt hij volledig in beslag genomen door Mainz en is hij veel rustiger en serieuzer dan gewoonlijk. Dat wil zeggen, totdat hij zijn mond opendoet – en dan komt het verbale geweld. Hij zegt geen woord tijdens het 11-tegen-10-spelletje, maar als ze daarna het veld kleiner maken, trekt hij van leer. Hij corrigeert posities, moedigt de spelers aan en brult dat ze zich beter moeten concentreren. Guardiola gaat helemaal los. Hij zweept zijn mannen op en vraagt alsmaar meer. Hij doet alsof hij met een stel groentjes traint die nog nooit iets hebben gewonnen en het nog helemaal moeten gaan maken. Hij perst alles uit de jongens, alsof het sinaasappels zijn en alles wordt gedragen door de gezamenlijke flow.

Robben vliegt als een bezetene over het veld, Ribéry rent aan één stuk door, Götze geniet zo te zien van elke minuut en Lahm en Kroos werken moeiteloos samen zonder dat ze elkaar hoeven aan te kijken.

Op deze warme avond in oktober lijkt Bayern bezeten door een buitengewone kracht, totdat Ribéry op zijn knieën valt na een onbedoelde trap van Kirchhoff. Hij kan morgen niet meedoen. Daar twijfelt niemand aan.

Als hij naar de douches loopt glimlacht Guardiola die avond desondanks voor de eerste keer. Met overgave doet hij mee aan de plagerijen over tiki-taka, de term die gebruikt wordt om elke speelstijl te beschrijven waarbij meer dan drie passes achter elkaar voorkomen.

‘Ik haat tiki-taka en dat zal altijd zo blijven,’ zegt hij. ‘Ik wil niets meer met tiki-taka te maken hebben. Tiki-taka is een berg bullshit, een verzonnen woord. Het betekent de bal spelen omwille van het spelen, zonder agressie of doel – het is niks, helemaal niks. Ik wil niet dat mijn fantastische spelers zich met dat soort onzin inlaten.’

‘Ik zeg niet dat mijn manier beter is. Het is gewoon mijn manier.’

München, 20 oktober 2013

Er staan vier witte lijnen op het gras. De vier lijnen van Pep. Ze hebben het hoofdtrainingsveld onderverdeeld in vijf banen, die allemaal ongeveer even breed zijn. De twee buitenste banen of corridors worden gevormd door de witte, verticale lijn van het strafschoopgebied helemaal door te trekken tot aan de buitenlijn van het tegenoverliggende strafschoopgebied. Hierdoor ontstaat er een grote ruimte tussen de horizontale lijnen van de beide strafschoopgebieden. De overige twee lijnen die op het veld zijn gekalkt lopen van het ene strafschoopgebied naar het andere, waardoor er vijf verticale banen van ongeveer dezelfde breedte zijn ontstaan.

Het is bijna eind oktober, maar we staan te zweten onder een felle mediterrane zon. De training was een uur geleden afgelopen, waarbij iedereen die had meegedaan aan de gewonnen wedstrijd tegen Mainz 05 aan de gang ging met een eenvoudige warming-up, daarna een paar rondo's, gevolgd door een paar korte mobiliteitsoefeningen voor de gewrichten voor een sneller herstel.

Voor Arjen Robben duurde de training maar 20 minuten, maar toen had hij er al wel zijn eigen persoonlijke work-out in het krachthonk op zitten. Een halfuur voor en na elke training stapt hij een halfuur op de trimfiets, stretcht wat en doet een paar oefeningen om blessures te voorkomen. Hij eindigt altijd met een paar verschrikkelijke buikspier- en andere spieropbouwende oefeningen, gevolgd door wat proprioceptieve en isometrische oefeningen voor de spierconcentratie. Robben volgt deze routine dagelijks, zonder uitzondering. Het is een belangrijk onderdeel om zijn machtige spieren en gewrichten, die hem zo explosief maken, sterk te houden. Zijn benadering van een maaltijd voltrekt zich met dezelfde explosieve vaart: hij snijdt zijn steak in razend tempo, alsof hij langs een tegenstander dribbelt, en werkt hem dan met dezelfde haast naar binnen. Die behoefte aan snelheid is een van zijn verdiensten, maar is tevens een zwakte. Hij heeft zichzelf een aantal keren geblesseerd omdat hij een lastige beweging met te grote snelheid uitvoerde, dus preventie is essentieel.

De rest van de ploeg die gisteravond heeft gespeeld, volgt naar volle tevredenheid de training die altijd na een wedstrijd wordt gedaan: de warming-up, rondo's en spieren losmaken, en dat is het dan tot dinsdag. De ploeg vertoont tekenen van vermoeidheid. Ze hebben een heleboel 'Englische Wochten' gehad (elke drie dagen een wedstrijd) plus de verplichtingen voor het nationale elftal, waardoor ze een beetje in de kreukels liggen. Spelers als Lahm zijn uitgeput, wat onvermijdelijk is als je ziet hoe vaak er een beroep op hen is gedaan, hoewel de schade op het mentale vlak groter is dan op het fysieke. Maar er

is geen tijd om uit te rusten. Over drie dagen moeten ze in de Champions League aantreden tegen Viktoria Plzen en drie dagen later staan ze in de Bundesliga tegenover Hertha. Die wedstrijden zijn belangrijk om het momentum vast te houden.

‘Ze hebben rust nodig,’ zegt Pep. ‘Maar op dit moment kan dat niet. Na de wedstrijd tegen Hertha hebben we een volle week tot de volgende wedstrijd, en dan krijgen ze van mij twee of drie dagen volledige rust. Lahm krijgt misschien wel vier dagen. Ze moeten naar huis en zich even losmaken van alles.’

Op het veld aan de Säbener Strasse worden door de mannen die de avond ervoor niet of maar een paar minuten gespeeld hebben, wedstrijdje gespeeld verdeeld in twee groepen. Lorenzo Buenaventura heeft net Rafinha naar de kleedkamer gestuurd om te gaan douchen. ‘Ik wilde graag spelen, maar ik mag niet van Lorenzo,’ zegt de Braziliaan glimlachend, als hij naar de kleedkamer loopt. ‘Je bent veel te belangrijk, Rafa!’ roept de conditietrainer hem na.

Götze, Kirchhoff, Alaba, Pizarro, Starke, Van Buyten en een paar jeugdspelers zijn aan het voetballen. Javi Martínez heeft zich met een ‘wild card’ bij hen aangesloten. ‘Eindelijk voel ik me goed. Ik heb geen pijn meer in m’n lies en dat maakt een heel verschil.’

Heel langzaam krijgt Pep zijn elftal weer compleet, hoewel dat vreemd klinkt, gezien de spierscheuring van Shaqiri (zes weken op non-actief), de diepe snee die Dante aan zijn enkel opliep tegen Mainz (twee weken uitgeschakeld) en de enkelblessure van Ribéry. En dan is Thiago er natuurlijk ook nog met de nodige problemen.

De wedstrijd tijdens de training heeft de gewone spelregels en toont een maximale inzet en agressie, terwijl het publiek, dat mag komen kijken omdat het zondag is, in eerbiedige stilte toekijkt. Hoe vaak je dat ook ziet, de aanblik van duizend fans, waaronder veel kinderen, die in complete stilte zitten toe te kijken, maakt mensen met een Zuid-Europees temperament nogal zenuwachtig; zij zijn gewend aan geschreeuw en gejuich vanaf de tribunes. Maar de Duitse supporters zitten 90 minuten lang tevreden en in stilte toe te kijken, wat er ook op het veld gebeurt. Het enige wat je hoort zijn de aanwijzingen van Guardiola, het fluitje van Hermann Gerland als de ene oefening klaar is en de volgende moet beginnen, en het geschreeuw van de spelers die loeren op een doelpunt. Dat zijn de enige geluiden.

De fans roeren zich pas als Gerland op zijn fluitje blaast om het einde van de training aan te kondigen. Als de supporters op jacht gaan naar handtekeningen van hun idolen, klinken er plotseling fanatieke kreten. Dat is ook een huisregel: zorg goed voor het publiek. Hoe moe de spelers ook zijn, ze lopen richting de jongste supporters. De fans vinden het geweldig en er zijn spelers die er soms wel een halfuur over doen om de douches te bereiken. Vandaag is het de beurt aan Alaba en Javi Martínez om een beetje van de glitter en glamour met de honderden kinderen te delen. En als de twee besluiten om op de buggy van de materiaalman te springen (die eigenlijk bedoeld is voor het vervoer van waterflessen en sportdrinkjes) en daarmee over het veld racen, is iedereen dolenthousiast.

Rond de middag komt Dante op krukken de medische ruimte uit hobbelen; hij mag één voet niet belasten. Thiago heeft ook net een hersteltraining gehad en is zichtbaar blij dat hij de crosstrainer al kan gebruiken. Hij doet ook loopoefeningen op de Alter G-sportband, waarop hij gewichtloos kan lopen, waardoor zijn geblesseerde enkel weer wat beweeglijker kan worden. Thiago vindt het geweldig. ‘Die machine is pure luxe. Je begint heel voorzichtig, het is alsof je met minder zwaartekracht loopt. De machine is zodanig afgesteld dat hij je lichaamsgewicht opvangt, waardoor je enkel gespaard wordt.’

Thiago is woedend vanwege de verloren maanden en alle gemiste kansen. Het schip met daarop het elftal heeft de kruissnelheid bereikt en hij bevindt zich nog steeds niet aan boord. ‘Ik kom snel terug, echt heel snel,’ blijft hij zeggen, hoewel we allemaal weten dat hij nog een heel lange maand te gaan heeft.

Javi Martínez, daarentegen, ziet licht aan het eind van de tunnel en misschien kan hij komende zaterdag al een paar minuten in een competitiewedstrijd meespelen. Het gezicht van Pep klaart op als hij het heeft over Javi, die als eerste terugkomt, gevolgd door Götze, Schweinsteiger en Thiago. ‘Het is een heel moeilijke start geweest en er waren momenten dat ik dacht dat we niet meer vooruit konden omdat de structuur op het middenveld er niet meer was.’

Toni Kroos is de enige middenvelder die er vanaf het begin van het seizoen nu nog bij is. Javi, Thiago, Schweinsteiger en Götze konden op de posities die Pep voor hen in gedachten had de afgelopen drieënhalve maand, om welke reden dan ook, niet veel bijdragen en Pep moest zijn middenveld telkens weer provisorisch in elkaar flansen. Het ziet ernaar uit dat die donkere tijden voorbij zijn, maar nu lijken er problemen in de defensie te ontstaan.

Bayern moet de volgende Champions League-wedstrijd tegen Viktoria Plzen spelen met Dante geblesseerd en Boateng geschorst en met in de achterhoede de veteraan Van Buyten en Diego Contento. Er is geen andere oplossing. Javi is niet op tijd fit en Kirchhof heeft al vaak laten zien dat hij als verdediger niet op z’n best is. Contento is de andere centrumverdediger.

Het is zo’n heerlijke zondag waarop we getraakteerd worden op een van de zeldzame momenten dat Guardiola voldoende relaxt is om met de etiquette van een normale werkdag te breken en zich een beetje blootgeeft.

Het begint allemaal met Matthias Sammer, die grijnzend binnenkomt en een beetje begint te jennen: ‘Doe me een plezier. Ga naar YouTube en typ in: “Guardiola goals”. Weet je wat je dan krijgt? 404 not found!’

Pep is het slachtoffer, maar hij schatert het uit van het lachen als de sportief directeur zich tien minuten lang vrolijk maakt over het armzalige doelpuntengemiddelde van de trainer (in bijna vierhonderd wedstrijden met Barça scoorde hij slechts dertien doelpunten).

‘Nul. Helemaal niets. Nul. Kijk maar op YouTube en je zult het zien: je krijgt een

foutmelding.’

Pep reageert door hem aan te spreken als *Torpedo* Sammer, een woordspeling op *der Bomber der Nation*, Gerd Müller. Dat leidt tot hilariteit bij de hele technische staf. Pep ontspant en begint te praten.

‘Deze jongens zijn beesten. Hun versnelling is bovenmenselijk. Ze hebben allemaal dat Duitse talent voor een sensationele comeback, in de geest van Beckenbauer en de rest. Ik heb het gevoel dat ik met deze jongens alles kan bereiken. Als je in een Champions League-finale met 2-0 achterstaat, kunnen deze jongens het nóg ombuigen. Het maakt niet uit wat het is, zij kunnen het. Ze hebben een heel speciaal karakter.’

Ik vraag of hij gisteren in de rust, toen Mainz met 1-0 voorstond, nog even flink tegen de mannen tekeer is gegaan. Na de rust waren er de doelpunten van Robben, Müller (twee) en Mandžukić die een keerpunt in de wedstrijd vormden, zodat Bayern met winst van het veld ging. Daardoor staan ze nu met één punt voorsprong bovenaan in de Bundesliga. Domènec Torrent, de assistent-trainer, geeft antwoord.

‘Nooit. Als het slecht gaat op het veld maken we het ze niet nóg moeilijker. Dat doen we alleen als de dingen goed gaan, want dan kan het van nut zijn. Op moeilijke momenten veranderen we alleen de posities en passen we details aan. We gaan nooit tekeer. Als de wedstrijd slecht verloopt kun je alleen geloofwaardig zijn door corrigerend op te treden en niet door te gaan schreeuwen.’

Pep is blij met de comeback van gisteren. Hij ging niet staan tieren, maar veranderde alleen iets aan het tactische raamwerk; hij zette ze in een 4-2-1-3-opstelling met Mario Götze op de positie van de nummer 10, achter Mandžukić. Het strak georganiseerde Mainz, dat onder leiding staat van de uitstekende Thomas Tuchel, momenteel een van de meest veelbelovende Duitse trainers, raakte door die simpele wijziging volledig van slag. ‘De keer dat we het echt erg moeilijk hadden, was toen we tegen Wolfsburg speelden. Ze verdedigden fantastisch en ik dacht werkelijk dat er die keer geen winst te behalen zou zijn,’ zegt Pep. Daarna wijst hij op de sterke en zwakke kanten van zijn ploeg. ‘Het is ons gelukt de problemen op te lossen die we bij de counters ondervonden. Duitse teams kunnen binnen drie seconden tijd met succes een counter uitvoeren. We zijn slecht begonnen omdat Alaba niet naar voren ging om pressie uit te oefenen op de vleugelspeler. Hij ging te snel weer terug, waardoor de man te veel ruimte kreeg. Maar hij wist het snel te corrigeren.’

Daarentegen blijkt het ‘werk in uitvoering’ te zijn als hij praat over het vermijden van de U-constructie. ‘Op dat vlak zijn we niet agressief genoeg in onze aanpak. Als de tegenpartij weerstand biedt, moet je achter hem aan gaan en zo hun linies uit elkaar trekken.’

Om daar een merkbaar verschil te maken, denkt Pep erover Lahm zich terug te laten zakken tussen de twee centrumverdedigers, om daarna het krachtige, gedurfde aanvalsspel van achteruit in te zetten, naar het voorbeeld van de Argentijnse trainer Ricardo La Volpe.

‘Het is heel nuttig om van achteruit met drie man te spelen, want daarmee bepaal je de reactie van de tegenstander. Als ze al druk uitoefenen is dat met de centrumspits en tweede aanvaller, waardoor ze gedwongen worden 4-4-2 te spelen, en doordat je dan overmacht hebt kun je ze de baas zijn.’

Peps visie op het voetbalspel houdt in dat hij naar manieren zoekt om op het hele veld oppermachtig te zijn. Hij legt uit dat tactische ideeën middelen zijn die het team moeten helpen en niet omgekeerd.

‘Dat is altijd het geval. De spelers zijn belangrijk en je moet de tactiek op hen afstemmen. Kijk maar naar mijn laatste jaar bij Barça. We hebben toen alles veranderd; we zijn toen begonnen met het 3-4-3-systeem om Cesc Fàbregas de ruimte te geven. Het was een onvoorstelbare tijd, met Messi en Cesc die als een dubbele nummer 10 speelden, die, telkens als ze bloed roken, met al hun vaardigheden en talenten rond het strafschopgebied op jacht gingen,’ vertelt hij.

Pep is ook verguld met de verrichtingen van Arjen Robben, elke keer als hij hem op de linkerflank van de aanval zet. ‘Misschien is het toeval, maar telkens als je hem links zet, scoort hij.’ Hij denkt er nu over om Robben overal in de aanval in te zetten.

Matthias Sammer moet weg, maar voordat hij vertrekt, pakt hij me bij de arm en zegt zachtjes: ‘Het gaat er niet om dat hij een genie is, want dat is hij. Het gaat er niet om dat hij een geboren winnaar is, want dat is hij. Het gaat er vooral om dat Pep een geweldige vent is met een groot hart. Hij is een fantastisch mens.’

Nu Sammer weg is, gaat het gesprek verder in het Catalaans. Pep is er, Domènec Torrent en de in Cadiz geboren Lorenzo Buenaventura, die het Catalaans uitstekend begrijpt. Manel Estiarte, Carles Planchart en Miquel Soler (*Nanu Soler* heeft gespeeld voor een recordaantal Spaanse clubs in de hoogste divisie en kwam uit voor Espanyol, Barcelona, Atlético de Madrid, Sevilla, Real Madrid, Zaragoza en Mallorca – zeven in totaal) zijn er ook nog.

‘Pep, weet je nog wat ik heb gezegd over een voorzet bij de eerste paal?’ vraagt Soler.

‘Ja, natuurlijk weet ik dat nog. Daar werken we aan. Een voorzet die vanaf de zijkant bij de eerste paal komt, is op zich al een half doelpunt. Als de spits die in komt lopen niet scoort, is er een goede kans dat de verdediger een eigen doelpunt maakt. Daarom moet je er altijd voor zorgen dat je de voorzet hebt weggewerkt voordat die bij de eerste paal komt. Dat zei ik vandaag nog tegen Contento: “Zorg dat je de bal hebt weggewerkt voordat die voor de doelmond is.”’

Na die kritische vraag keert hij terug naar wat hem al tijdenlang bezighoudt: counters. ‘Deze Duitse teams zijn erg goed. Als ze vrije spelers helemaal vooraan in de spits laten staan, zijn ze fantastisch. Ik wil een keer met Svetislav Pesic [de basketbaltrainer van Bayern] gaan praten. Misschien kan hij me uitleggen waarom het in basketbal niet haalbaar is om met 4 tegen 5 te verdedigen zodat er altijd een vrije man in het veld staat. Dat fascineert me.’

Guardiola heeft zijn voetbalschoenen uitgeschopt, maar staat op het gras te praten alsof het een verlengstuk van de training is. Hij gebaart, springt rond en doet de bewegingen waar hij op doelt voor.

‘Ik vraag me weleens af of ik mijn spelers niet te veel volstop met tactische concepten. Die gedachte overviel me zomaar een keer. Ze kunnen het niet allemaal meer verwerken, het wordt te veel, dus heb ik besloten iets selectiever te zijn met wat ik wel en niet met ze deel.’

Hij spreekt zichzelf tegen als hij ons daarna naar de vier witte lijnen op het hoofdtrainingsveld leidt, waar hij een formidabele monoloog houdt die minstens 20 lange minuten duurt en die ik hier onmogelijk kan reproduceren. Hij vertelt in detail wat iedereen doet en gaat de ploeg speler voor speler langs. Terwijl hij zijn masterclass geeft, beweegt hij zich over de gemarkeerde banen op het veld en loopt hij dwars over alle scheidslijnen. Hij is een wervelwind van bewegingen en gebaren en veel van wat hij zegt is gewoon te moeilijk om in detail te volgen, wil je de rode draad in zijn betoog niet volledig kwijtraken.

‘We werken binnen deze vijf corridors en het belangrijkste daarbij is dat de buitenspeler en de vleugelverdediger van dezelfde kant nooit met elkaar in dezelfde corridor mogen staan. De vleugelverdediger en de buitenspeler aan deze kant moeten in een van de beschikbare corridors gaan staan, afhankelijk van de positie die de centrale verdediger inneemt. Het is een ideale situatie wanneer de centrumverdediger ruimte maakt, de vleugelverdediger in de corridor ernaast staat, aan de binnenkant, en de buitenspeler in de corridor aan de buitenkant, zodat de bal meteen naar hem gespeeld kan worden. Als het je lukt een bal rechtstreeks naar de buitenspeler te passen, heb je het hele middenveld van de tegenstander overbrugd, en als je de bal verliest staat de vleugelverdediger aan de binnenkant en kan hij meteen het gat dichten.

Op deze manier dwing je de tegenstander via je eigen acties om zijn plannen te veranderen. Onze vleugelverdediger trekt naar binnen en trekt de buitenspeler met zich mee. Als de buitenspeler hem niet volgt, heb je een vrije man. Wanneer die gedekt wordt door hun aanvallende middenvelder wordt onze verdedigende middenvelder niet meer gedekt en zo gaat het verder.’

Pep ontleedt een voor een de stappen die iedere speler moet zetten. Niet alleen die stappen op zichzelf, maar met name de stappen die nodig zijn bij de interactie met een teamgenoot. ‘Als we via een opbouw van achteren aanvallen, blijft de buitenspeler breed hangen; onze centrumspits moet dat dan ook doen om de centrumverdediger met zich mee te trekken. Van de ruimte die zo in het midden wordt gecreëerd kan onze aanvallende middenvelder of vleugelverdediger profiteren. Als onze vleugelverdediger breed begint, maakt de aanvaller die beweging ook, en in dat geval is het onze buitenspeler (die in de baan of corridor het verst aan de zijkant opereert) die de vrijgekomen ruimte in duikt.’

Deze banen zijn de hulpmiddelen waarmee de bewegingen gecoördineerd worden, maar het uiteindelijke doel is, als altijd, de tegenstander ontregelen. ‘We moeten de

organisatiestructuur van onze rivaal aan het wankelen brengen. Altijd. Dat is ons doel.'

Om dat te bereiken wil Pep voldoende overmacht in het centrum hebben. 'Ik wil daar heel veel spelers hebben staan; eigenlijk moet de meerderheid zich daar bevinden. De meeste trainers willen het tegenovergestelde. Ze willen juist de meeste spelers aan de buitenkant zien. Ik zeg niet dat mijn manier beter is. Het is gewoon mijn manier.'

Pep heeft enorme trek gekregen na deze gepassioneerde masterclass. 'Goed, na al dat gepraat ga ik mijn gezin opzoeken en gaan we lekker lunchen op een fijn terras.'

Het gezin van de trainer heeft zich geweldig goed aangepast aan het leven in München en de drie kinderen zijn er gelukkig. In New York hadden ze af en toe nog moeite met Engels, maar inmiddels spreken ze de taal vloeiend, wat betekent dat ze alle drie bij de beste leerlingen van de klas behoren.

Als Miquel Soler van het sportcomplex vertrekt, op weg naar het metrostation Wettersteinplatz, vraagt hij zich af: 'Houdt Pep dit wel langer dan drie jaar vol? Ik betwijfel het. Die vent verbruikt zoveel energie. Zijn leven speelt zich voortdurend af op topsnelheid. Ik denk dat hier precies hetzelfde gaat gebeuren als in Barcelona. Na drie of vier jaar is hij uitgeput en moet hij weer een tijdje afstand nemen. Daarna gaat hij naar Engeland en herhaalt zich hetzelfde scenario. Dit kan hij niet volhouden.'

*‘Bravo Diego! I love you!’**München, 24 oktober 2013*

‘Het gaat erom dat je vecht voor wat je waard bent, ook al ben je niet in grootse vorm,’ zegt Lorenzo Buenaventura tegen ons.

Tegen eind oktober is Bayern niet in grootse vorm. Daar zijn twee redenen voor: blessures en nieuwe concepten. Maar er worden wél wedstrijden gewonnen.

Soms lees je aan de eindstand een volledige dominantie af, zoals de 5-0 winst tegen Viktoria Plzen in de Champions League, of de 3-0 winst tegen Augsburg in de Bundesliga. In andere wedstrijden (3-2 tegen Hertha en een met 2-1 gewonnen wedstrijd tegen Hoffenheim) heeft Bayern zich met heug en meug door de eerste helft heen gewerkt, alsof het een zware maaltijd moest verteren. Pep is het eens met de opvatting dat er een probleem is. ‘Meestal spelen we in de tweede helft van de wedstrijden in de Allianz Arena goed, de eerste helft is vaak moeilijk.’

Zijn spelers pakken de nieuwe concepten goed op, maar het is een heel ander verhaal om ze ook goed in praktijk te brengen, en door de vele blessures wordt dat proces nog vertraagd. Als het niet om Ribéry gaat, is het wel Dante, en als Shaqiri fit is, heeft Kroos of Robben plotseling een probleem. De bezetting van het elftal wisselt voortdurend en het lukt niet om een stabiele basis te verkrijgen.

Mogelijk kan Pep twee heel belangrijke spelers, Götze en Javi Martínez, weer bij de kudde voegen, maar vervolgens moet hij het voorlopig stellen zonder Bastian Schweinsteiger, een heel belangrijke speler, wiens prestaties alsmar slechter worden vanwege de ondraaglijke pijn in zijn enkel. Hij moet geopereerd worden.

Guardiola komt telkens weer met vindingrijke oplossingen. In de Champions League spelen ze met Diego Contento in de centrale verdediging. Het is een experiment; tegen Viktoria Plzen speelden ze met vier vleugelverdedigers: Rafinha, Contento, Alaba en Lahm.

De trainer klaagt niet. Hij weet dat het bij zijn werk hoort, omgaan met onvoorziene gebeurtenissen en probleemsituaties. Hij is blij met zijn spelers, maar niet helemaal tevreden.

‘Het is mijn doel om het beste uit deze mannen te halen. Ik ben niet weg van onze manier van spelen in de eerste helft. Dat is het enige wat me echt zorgen baart. Ik wil dat de mensen er vanaf de eerste minuut van kunnen genieten, niet pas vanaf de 46ste minuut. We moeten beter gaan spelen. Veel en veel beter.’

Het verbeteren van hun spel blijft de rest van het seizoen voor hem een obsessie. De

competitieranglijst laat een rooskleuriger beeld zien dan Pep schetst. Bayern staat bovenaan, met één punt voorsprong op Borussia Dortmund. Ze hebben maar één punt minder dan vorig jaar rond dezelfde tijd, toen de mannen van Heynckes zich wentelden in de lof die over hen werd uitgestort, maar Manel Estiarte wuift alle pogingen om een vergelijking te trekken weg. ‘Daar gaat het niet om. Het heeft geen zin om te vergelijken. We moeten de klus gewoon klaren.’

Als iemand ook maar even de neiging heeft om te verslappen, al is het maar een seconde, dan is daar altijd Estiarte om hen eraan te herinneren dat er geen enkele garantie gegeven wordt en dat succes alleen met hard werken bereikt kan worden, dag in dag uit. Manel is de stem van de gematigdheid. Hij is degene die ze in zware tijden een oppepper geeft en die de momenten van euforie doorprikt met de opmerking dat er nog steeds heel veel te bevechten is. Als zijn team uiteindelijk niet wint, mag dat niet uit gebrek aan inzet zijn. Zelfs Gennaro Gattuso, voormalig speler van AC Milan en in zijn tijd een fantastische middenvelder, is behoorlijk onder de indruk van wat hij aan de Säbener Strasse ziet. ‘Trainen ze altijd zo hard? Het lijken wel machines.’

Pep verzaakt nooit, zelfs niet tijdens trainingen. De ochtend nadat Viktoria Plzen met 5-0 is verpletterd, staat hij alweer op het gras met dezelfde gebaren, instructies en opdrachten als altijd, en alles op maximaal volume.

Iedereen weet wat hij kan verwachten. De dag na een wedstrijd beginnen de spelers met een paar rondo's (waarbij Neuer en Müller het aantal balcontacten tellen en genadeloos met elkaar concurreren), gevolgd door mobiliteitsoefeningen voor de gewrichten en hersteloefeningen. Ondertussen moeten de mannen die bij de wedstrijd reserve waren aan de bak en ze zwoegen alsof elke kans in het strafschoopgebied, elke pass, elk schot een plek in het eerste team kan opleveren. In de ogen van Pep is niet het feit dat je een ster bent of de status die je hebt bepalend of je een wedstrijd mag spelen. Iedere speler moet zijn plek verdienen door elke dag op het veld tot het uiterste te gaan. Hij is zelfs aanwezig bij een training voor spelers van de tweede garnituur, staat midden in de actie, en schreeuwt, roept, moedigt aan.

Het is eind oktober en de ploeg heeft al 107 trainingen achter de rug. Er is een duidelijke verbetering in de manier waarop de spelers Peps ideeën oppikken. Ze beginnen zijn voetbaltaal te begrijpen, hoewel het niveau dat ze in Manchester lieten zien nog steeds niet structureel aanwezig is.

Conditietrainer Lorenzo Buenaventura bevestigt dat ze de nieuwe concepten goed oppakken. ‘Pep voert de nieuwe concepten vanaf de warming-up in, dan via de eenvoudigste passingoefeningen en steeds verder. Vandaag geeft hij ze een paar details en morgen voegt hij er weer een paar aan toe. Weer een dag later praat hij over de hoek die het lichaam moet hebben om een pass goed te kunnen aannemen, de keer daarna over de aanname van de bal tijdens het lopen, gevolgd door trainingsmethoden om met je zwakkere voet te leren passen. Stukje bij beetje krijgen de spelers het door en het duurt niet lang of het gaat ze gemakkelijk af, en dan kunnen ze het hele concept op snelheid

toepassen.’

In Manchester hebben ze een hoogtepunt qua prestatieniveau bereikt, gevolgd door een dip in de weken erna. Guardiola is het met Buenaventura eens, maar weigert er definitieve conclusies aan te verbinden. ‘Het is nog maar eind oktober. We hebben nog een lange weg te gaan.’

We kijken naar de training van die dag. Buenaventura loodst ons er pratend doorheen. ‘We beginnen nooit met dezelfde warming-up. Wat bedoel ik met “nooit”?’ Ik bedoel dat we de warming-up afstemmen op de oefeningen die voorbereid zijn. Meestal beginnen we met een paar mobiliteitsoefeningen voor de gewrichten, daarna oefeningen om blessures te voorkomen en vervolgens hoe ruimte gevonden moet worden. Meestal duurt dat tussen de zes en tien minuten, dat hangt af van de volgende oefening.

Soms beginnen we met mobiliteitsoefeningen voor de gewrichten en een of ander spel. Soms ligt de focus op het voorkomen van blessures, waar we ook twee keer per week in het krachthonk aan werken, meestal na een wedstrijd. We doen dat altijd na een wedstrijd – een mix van oefeningen in mobiliteit, balans en kracht en daarnaast stretchoefeningen. Als ze een-op-een trainen werkt iedereen aan mobiliteit, afhankelijk van de laatste blessure die de speler heeft gehad, tenzij hij balans of kracht mist, of zo.’

Daarna doen ze rondo’s, een verplicht nummer bij Guardiola. Er vindt dit jaar geen training plaats waarop dat niet wordt gedaan. ‘Die rondo’s komen dus na de warming-up. We slaan één keer per week over – hetzij de dag voor een wedstrijd of de ochtendtraining voorafgaand aan een wedstrijd – dan zijn we iets minder veeleisend. In de rondo’s ligt de nadruk vaak op een specifiek aspect: soms op de vraag wie er in het midden van de cirkel moet staan, dan weer hoe je een bal moet terugpakken, of hoe je de derde man zo snel mogelijk kunt bereiken.

Op sommige dagen maken we het wat leuker en spelen we zeven tegen twee of acht tegen twee. Meestal doen we kleine rondo’s van vier tegen één, maar meestal vijf tegen twee of zes tegen twee.’ De rondo is de hoeksteen van Peps voetbalfilosofie en daarom besteedt hij er 20 minuten per dag aan.

En dan is er ook nog de circuittraining. Vandaag gaan ze aan de gang met een kracht- en weerstandstraining van hoge intensiteit. Buenaventura heeft een aanvalsoefening bedacht die voldoet aan de eisen van Pep, waarbij de nadruk op kracht ligt.

‘Hij heeft me gevraagd ervoor te zorgen dat de oefening eindigt met de buitenspeler die naar binnen trekt voor een schot en dat er bewegingen in voorkomen waarbij de vrije ruimte wordt gebruikt en de verdedigende linies uit elkaar worden getrokken. Hij geeft me algemene instructies en op basis daarvan bedenk ik alle oefeningen. Ik richt me op kracht bij tackelen en hardlopen, reactiekracht [springen] en veerkracht [bij herhaald springen]. Het is allemaal bedacht om de visie van de trainer te benadrukken op het gebied van aanvalstactieken en de manier waarop de ploeg zich in het veld moet bewegen. Normaal gesproken houden we twee of drie oefeningen met de bal en richten we ons daarna alleen maar op kracht.

Ik laat ze oefeningen doen als kracht-kracht-kracht-anticipatie, of kracht-kracht-kracht-pass, kracht-kracht-kracht-één-twee en schiet. De tijd om zich voor te bereiden op de volgende oefening maakt ook deel uit van het proces. Ik wil dan ook volledige inzet zien, ze mogen niet verslappen en ze krijgen maar heel weinig tijd om te recupereren. Het doel is dat ze er drie achter elkaar doen, met voor elke oefening 30-40 seconden. Zo bereik je het gewenste niveau. Altijd met maximale inzet. Vandaag heeft iedere speler een circuit gedaan dat eindigde met 18 schoten op doel. Het is altijd de balans zoeken tussen fysiek, tactiek en techniek.'

De sessie heeft nog twee doelen. De eerste is het positiespel, ook een van de basisregels in Peps handboek. Er staan twee teams in een rechthoek van 20 x 12 meter. Elk team bestaat uit zeven spelers, maar er zijn vier spelers die als jokers spelen (die mogen zich bij het team aansluiten dat de bal heeft en af en toe verhoogt hij het naar vijf). Het gaat erom dat een team de bal zo vaak mogelijk probeert te spelen, zonder dat dat wordt onderbroken door de tegenpartij. Wie de bal heeft probeert openingen te creëren, ondanks de beperkte afmetingen. Het andere team oefent druk uit met maximale inzet en intelligentie. Iedere speler moet weten hoe hij zich moet aanbieden, hoe hij de bal aanneemt, waar hij naartoe moet, hoe de bal het beste snel rondgespeeld kan worden – meestal via één balcontact.

Het is een oefening die vraagt om volledige concentratie, technische perfectie, visie bij het afspelen en bij elke beweging beheersing van het gehele repertoire aan voetbalvaardigheden.

Soms vraagt Pep spelers als Thiago, Kroos, Schweinsteiger en Lahm om de bal twee keer te spelen, terwijl alle anderen de bal maar één keer mogen raken. Dat maakt de oefening nog moeilijker. Peps opdracht van vandaag was: drie van dit soort oefeningen van elk vijf minuten met twee minuten hersteltijd ertussen. Terwijl ze bezig zijn met de oefening wordt er geen moment verslapt en ondertussen corrigeert Pep hen voortdurend. Het staat buiten kijf dat we naar een van de meest waardevolle oefeningen kijken, eentje waarvoor een buitengewone choreografie vereist is, gezien de beperkte afmetingen van de ruimte waarop ze werken.

Er is geen sprake van gelach, grappen, ontspanning of plagerijen – er wordt voortdurend en obsessief gezocht naar de juiste actie, de geschikte ruimte, zowel individueel als met het team. En dan heb je wat door Pep de *tac-tac*-momenten worden genoemd. Het is het voortdurend echoënde geluid aan de Säbener Strasse wanneer de bal niet alleen netjes rondgaat, maar ook bliksemsnel, in een fractie van een seconde heen en weer schiet tussen twee fenomenale spelers als Lahm en Thiago, of Kroos en Thiago. Twee passes met een fractie van een seconde ertussen, en dat telkens weer herhaald.

Het is tijd voor het laatste onderdeel van de training. De aanvallers worden losgelaten en net als altijd volgt er een bombardement van 20 minuten op het doel van Neuer en Starke. Müller, Mandžukić en Kroos doen daar altijd aan mee, Pizarro vaak ook, maar vandaag is Robben, die bijna nooit oefent met op doel schieten, ook van de partij.

De trainer heeft ook iets bedacht voor de verdedigers. Het draait allemaal om het controleren van counters. Rafinha, Van Buyten, Contento en Alaba vormen een rij. Javi Martínez, Højbjerg en vier jeugdspelers vallen aan, spelen de bal tussen de centrum- en de vleugelverdediger, zoeken naar de buitenspeler die de pass kan bereiken en geven de voorzet. Het is de bedoeling dat de centrale verdediger gedwongen wordt de eerste paal te dekken. Pep schreeuwt een halfuur lang instructies, totdat duidelijk is dat de verdedigers hebben gewonnen. Pep is laaiend enthousiast over Diego Contento. *'Bravo Diego! I love you!'* zegt hij en gaat ervandoor om hoekschoppen met zijn aanvallers te gaan oefenen.

Kroos, Ribéry en Robben blijven 20 minuten langer en trainen op het ingooien van de bal, waarbij een aantal details waar Pep om heeft gevraagd wordt ingepast. *'Als je die dingen doet voordat je ingooit, zal de verdediging van de tegenstander minder op haar hoede en minder geconcentreerd zijn. Al is het maar een tiende van een seconde, dat kan genoeg zijn om het verschil te maken tussen het wel of niet controleren van de man die ze zouden moeten dekken.'*

‘Goeie spelers horen op het middenveld. Dat is mijn overtuiging en daar hou ik aan vast.’

Dortmund, 23 november 2013

Götze en Thiago zijn bezig met de warming-up in een hal in het Westfalenstadion (ook bekend als Signal Iduna Park). De tweede helft van de beslissende competitiewedstrijd is net begonnen en het staat 0-0. Buiten vriest het en dit is een heel andere ervaring dan die avond van afgelopen zomer, toen Borussia de Duitse Supercup won onder drukkende mediterrane temperaturen.

Guardiola had gehoopt dat hij Mario Götze niet zou hoeven bloot te stellen aan de uitzinnige menigte van de Südkurve van het Signal Iduna Park, die bekendstaat als de meest extreme supportertribune ter wereld, waar 25.000 springende, schreeuwende en zingende fans zich de volle 90 minuten laten horen. Nu hij bij Bayern speelt, wordt Götze niet erg vriendelijk ontvangen bij zijn oude club, maar Guardiola heeft hem nodig. Het is tijd om de aanval in te zetten.

Dortmund is aan deze wedstrijd begonnen met vier punten achterstand (ze hebben een week eerder in Wolfsburg verloren) en een lange lijst met geblesseerden. Daardoor hebben ze de volgende opstelling: Weidenfeller; Grosskreutz, Friedrich, Sokratis, Durm; Bender, Sahin; Blaszczykowski, Mkhitaryan, Reus; Lewandowski.

Bayern heeft ook een paar problemen en er ontbreken tevens de nodige spelers, onder wie de uiterst belangrijke Ribéry. Mandžukić heeft ook problemen. Bij de laatste trainingsoefening, gisteravond, heeft hij zijn enkel verzwikt en de clubarts heeft hem een pijnstillende injectie moeten geven. Hij kan echter hooguit 50 minuten spelen. De strategie van Guardiola in de eerste helft bestaat uit het afmatten van Dortmund. Zijn opstelling is: Neuer; Rafinha, Boateng, Dante, Alaba; Lahm, Kroos, Javi Martínez; Müller, Mandžukić, Robben.

Het is de eerste keer dat Guardiola Javi Martínez als een aanvallende middenvelder inzet. Hij zet hem ver voorin in een poging Nuri Sahin te blokkeren, die de aanstichter is van de meeste counters van Borussia. Het grootste deel van de eerste helft kent maar twee aspecten: Dortmund probeert Bayern te dwingen van achteruit alleen via Rafinha en Alaba aan te vallen, de buitenste corridors volgens het door Pep verdeelde veld, en Bayern probeert via Martínez te voorkomen dat Dortmund met Nuri Sahin gaat counteren. ‘Als je hem de ruimte geeft, gaat hij ervandoor en ben je er geweest,’ zei Pep een dag eerder.

In de eerste helft gaan de teams aardig gelijk op, hoewel de thuisploeg iets gevaarlijker is; Lewandowski schiet twee keer op doel met aan de andere kant twee doelpogingen van Mandžukić.

Het spel bij Bayern stagneert, zelfs in de breedte. Ze moeten wel in de breedte spelen, want Dortmund zorgt voor dekking over het hele middenveld. Aan de andere kant is Dortmund niet in staat met de gebruikelijke goed geoliede counter te komen. Er is sprake van een patstelling.

Het verlies in de Supercup is Pep nog steeds een doorn in het oog. Hij heeft ook een droom. Een droom die hij liever niet wil delen, zelfs niet met zijn vrienden en bondgenoten. Maar Xavier Sala i Martín, een goede en trouwe vriend, wil er wel het volgende over zeggen: ‘Pep wil tegenover zichzelf bewijzen dat hij hier op dezelfde manier kan spelen als met Barça, zonder de spelers die hij daar had. Ik heb het niet over de stijl van spelen. Dit gaat meer over het talent om wedstrijden te domineren, het superieure team te zijn dat volledige zeggenschap heeft over de wedstrijd. Hij wil laten zien dat hij in staat is nog eens een even dominant team in het veld te brengen.’

Dat is hem in belangrijke wedstrijden al gelukt. Bayern was in Manchester tegen City zonder twijfel het dominantste elftal. En dat staat op het punt weer te gebeuren. In Dortmund zijn de papieren van Bayern in de rust gunstig. Met 0-0 op het scorebord blijft de ploeg van Pep op vier punten voorsprong, maar de trainer wil meer. Hij zegt tegen Götze en Thiago dat ze met de warming-up moeten beginnen.

Onder leiding van Lorenzo Buenaventura doen de twee spelers plus Van Buyten hun warming-up-oefeningen in de lange gang binnen in het stadion. Van Buyten moet zich de hele tijd bukken, zo laag is het plafond, maar hij is dan ook bijna twee meter lang. De trainer wil de twee kleine ventjes op het veld zien, hoewel ze nog niet volledig fit zijn. Thiago heeft sinds hij eind augustus geblesseerd raakte nog geen minuut gespeeld, maar Pep weet dat hij het elftal de tijd kan geven die het nodig heeft om Dortmund onschadelijk te maken en Bayern naar voren te stuwten. Deze twee ventjes gaan voor hem de wedstrijd winnen.

Na 56 minuten wordt Mandžukić vervangen door Götze. Het Signal Iduna Park begroet hem met gejoel en boegeroep. Pep zet Götze voor het eerst in als een valse 9, en niet als aanvallende middenvelder of een nummer 10. Het lijkt erop dat hij deze zet voor de grote wedstrijden bewaart, zoals hij in 2009 met Messi deed tegen Real Madrid.

Guardiola wijzigt zijn team op een cruciaal moment. Hij begint ook radicale veranderingen door te voeren op het middenveld van Bayern. Tot dan toe heeft Pep er altijd voor gezorgd dat het middenveld vol stond met zijn mannen, maar in de eerste helft is hij daar uitzonderlijk voorzichtig en terughoudend in geweest. Rafinha en Alaba zijn breed gebleven en hebben de vleugels afgeschermd, en zijn niet naar binnen getrokken om Lahm te helpen bij zijn taak als spil. Omdat Javi Martín recht tegenover Sahin staat opgesteld, heeft Lahm maar twee mogelijkheden als hij de bal in het spel wil brengen: breed, naar een van de twee vleugelverdedigers, of naar Kroos. Dat is in volledige tegenstelling met wat Pep de afgelopen maanden als regel heeft gesteld, namelijk dat Lahm, als hij van achteruit speelt, altijd meerdere afspeelmogelijkheden moet hebben.

Guardiola denkt in de rust over die strategie na en besluit een aantal veranderingen

door te voeren. De conservatieve benadering past niet bij zijn spelers. Hij komt met de volgende oplossing: Götze en Thiago beginnen met de warming-up, Javi Martínez gaat als spil spelen en Lahm wordt aanvallende middenvelder. De vleugelverdedigers mogen nu de zijlijn laten voor wat die is en in het centrum van het middenveld meehelpen.

Domènec Torrent draait zich naar ons om en knipoogt: ‘We hadden voor 0-0 kunnen gaan, maar in de rust heeft Pep gezegd dat we voor de winst moeten gaan. En toen haalde hij de kanonnen tevoorschijn.’

Terwijl Götze zich staande moet zien te houden onder het geweld dat van de tribunes van Dortmund komt, maakt Bayern een cruciale verandering door. De ploeg gaat over op een middenveld van zes man: Rafinha, Alaba, en dan Martínez als spil, en verder Lahm, Kroos, met Götze als valse 9. Plotseling is de kleur van de wedstrijd veranderd: we zien alleen nog maar rood.

Bayern heeft de apathie die op het middenveld heerste plotseling van zich afgeschud. Er wordt beter aangesloten en de buitenspelers, Müller en Robben, krijgen telkens de bal toegespeeld, terwijl Götze de wedstrijd voor Sokratis en Friedrich, de centrumverdedigers van Dortmund, tot een hel maakt; de twee kunnen maar niet besluiten of ze achter Götze aan zullen gaan of in de verdedigingszone zullen blijven hangen. Het is hetzelfde drama dat Metzelder en Cannavaro van Real meemaakten toen Messi in zijn nieuwe rol speelde.

Guardiola ruikt bloed en besluit de inzet nog wat te verhogen. Hij wil dat Thiago de zaak een beetje opschudt. Pep is gespannen, maar het is het soort spanning dat hij altijd ervaart bij grote gebeurtenissen. Hij praat met duizelingwekkende snelheid en geeft non-stop instructies. Hij wil niet dat Thiago risico's neemt en zegt tegen hem: ‘Thiago, Thiago, in godsnaam, verlies de bal niet. Verlies 'm niet! Controle, controle, alles draait om controle. Neem geen enkel risico. Zelfs geen risicovolle pass. Controle, controle. Zoek je teamgenoten op en hou het simpel. Het maakt niet uit dat je niet zo vaak aan de bal komt, we moeten er een vloeiend geheel van maken, maar, Thiago, het belangrijkste is dat je *de bal niet verliest!* Neem in godsnaam geen risico's!’

Thiago staat op het punt om het veld op te gaan; hij staat voor de reservebank en lijkt niets te merken van de heksenketel in het stadion. Hij straalt een soort afstandelijke kalmte uit die zijn trainer verbaast, en zegt glimlachend: ‘Maak u geen zorgen, *mister*, maak u geen zorgen. U hoeft zich over mij geen zorgen te maken. Ik weet wat ik doe.’ En dan rent hij het veld op.

Het is precies drie maanden geleden dat hij in de wedstrijd tegen Nürnberg geblesseerd is geraakt en sinds 24 augustus heeft hij geen minuut meer gespeeld. Maar dat geeft niet. Hij rent het veld op en neemt onmiddellijk het heft in handen. Javi Martínez schuift door naar de positie van centrumverdediger, Lahm naar de plaats van spil en Thiago neemt de verantwoordelijkheid op zich voor de aanvallende, creatieve rol. Bayern lijkt hetzelfde niveau te hebben hervonden als een maand geleden tegen Manchester. Precies twee minuten nadat Thiago in het veld is gekomen, resulteert de dominantie in een doelpunt van Götze. Voor het eerst sinds 2009 (onder Van Gaal) wint Bayern de uitwedstrijd tegen zijn

grootste rivaal.

Het is zelden voorgekomen dat Pep tijdens de wedstrijd blijk geeft van zo'n vooruitziende blik als nu het geval is. Hij merkt dat Klopp, in de hoop op de gelijkmaker, zijn tactiek veranderd heeft. Marco Reus slaagt daar bijna in, maar een katachtige sprong van Neuer brengt redding. Guardiola reageert door zijn ploeg voor de vierde keer te reorganiseren. Van Buyten komt erin voor Rafinha, Javi Martínez gaat weer op de spilpositie spelen en Lahm speelt nu als rechtsback. Bayern gaat tot het gaatje om Dortmund te verslaan, en deze keer gebruiken ze daar het wapen van hun tegenstander voor: de counter. Thiago ziet Robben de ruimte in gaan en overbrugt de complete verdedigingslinie van Dortmund met een fantastische diagonale pass. Daarna legt Robben hem in het doel. Twee minuten later stormt Martínez door het midden naar voren, speelt de bal naar Robben, Lahm neemt de bal over en geeft een pass naar Müller, die 3-0 scoort.

Het is een glorieuze overwinning voor Bayern, een overwinning waardoor Dortmund op zeven punten achterstand komt – een gat dat onmogelijk gedicht kan worden. Maar wat ze vooral aan die wedstrijd overhouden is een hernieuwd vertrouwen in eigen kunnen. De spelers beseffen nu dat hun prestatie in Manchester niet eenmalig was, maar het resultaat van al het organisatorische werk dat ze hebben verzet. En de tactische manoeuvre van de trainer om zijn beste spelers op het middenveld te zetten, is terecht gebleken. Het is een winnend concept.

Dit is een voortdurend dynamisch Bayern, en het kan tijdens een wedstrijd aanpassingen en veranderingen doorvoeren, met Lahm en Javi Martínez als twee sprekende voorbeelden. De aanvoerder is begonnen als spil, is doorgeschoven naar het aanvallende middenveld en eindigde als rechtsback. En de Spanjaard heeft binnen 90 minuten op het aanvallende middenveld gestaan, als spil gespeeld, was daarna centrumverdediger en keerde vervolgens weer terug naar de aanvalslinie op het middenveld.

De dag erna, als ze weer in München zijn, heeft Pep het nog steeds over Dortmunds counters: 'Dan is die ploeg als een wals, niet te stoppen. Er zijn andere teams die ook een heel goeie counter hebben zoals Madrid bijvoorbeeld, maar Dortmund is uniek. Ik heb nog nooit zoiets gezien. Ze zijn 90 minuten lang volledig geconcentreerd en wachten op het moment dat jij een slechte pass geeft, en dan zetten ze hun sprinters in. Ik heb tijd nodig om dat echt goed te bestuderen en een manier te vinden om ze af te stoppen. Ze zijn gewoon heel erg goed.'

Pep heeft veel lof ontvangen voor de manier waarop hij vanaf de bank de loop van de wedstrijd heeft veranderd door andere spelers in te brengen en posities te wijzigen. 'Lof is niet belangrijk. Het belangrijkste zijn de spelers. Dit zijn supergetalenteerde jongens die alles aankunnen. Ze werken allemaal hard om nog beter te worden en vooruitgang te boeken.'

De overwinning in Dortmund heeft zijn standpunten nog eens bevestigd. 'Goeie spelers horen op het middenveld. Dat is mijn overtuiging en daar hou ik aan vast. Zet de

goeie spelers aan de binnenkant, zorg voor balbezit en speel agressief. Het is belangrijk dat je dat niet verandert. Dit is absoluut de lijn die we moeten volgen.'

In Dortmund is de droom zoals Xavier Sala i Martín die aan ons beschreef weer werkelijkheid geworden. Het Bayern van Pep heeft laten zien dat het superieur is en op het veld domineert, net zoals ze dat deden in Manchester en Leverkusen. Het zijn Peps heimelijke ambities. Guardiola wil nog een ander team creëren waarvan de dominantie in het spel als een bolwerk moet fungeren tegen de grillen van het lot. Maar dat wil hij met een ander type speler doen. Het is duidelijk dat hij niet wil dat Bayern speelt als een kopie van Barça toen hij daar de leiding had. Hij wil echter wel dat Bayern even overtuigend domineert.

'Götze en Thiago,' zegt hij. 'Zo moeten we spelen. Niet zoals in de eerste helft. We zullen zeker een keer scoren als we het strafschopgebied blijven bestoken, maar dan domineren we niet het spel. Wij domineren doordat we de beste spelers aan de binnenkant zetten en de twee buitenspelers echt aan de buitenkant bij de zijlijn positioneren. In het midden staan Thiago, Toni, Lahm, Götze, Alaba... en als we verliezen is dat niet erg. Ik ga dan toch vrolijk naar huis, in de wetenschap dat we datgene hebben gedaan waarvan ik denk dat het goed is.'

‘De hele club zegt dat Franck met me wil praten. Ik wil ook met hem praten.’

München, 2 december 2013

Philipp Lahm liep zijn eerste spierblessure ooit op toen hij op 27 november in Moskou bij vijf graden onder nul op een glad, besneeuwd veld speelde. De twaalf uur durende reis was een ramp geweest. Door vertraagde vluchten en een gigantische verkeersopstopping in Moskou was Bayern zo laat in het hotel aangekomen dat ze op de dag voor hun Champions League-wedstrijd tegen CSKA niet hadden kunnen trainen. In plaats daarvan moest Lorenzo Buenaventura een rek-en-streksessie improviseren in een van de lobby's van het hotel.

Peps team deed het goed, maar onder deze omstandigheden waren er natuurlijk geen uitblinkers. De behaalde 3-1-overwinning, hun vijfde winst in vijf wedstrijden, was een record, en opgeteld bij de vijf gewonnen wedstrijden onder Heynckes betekende dit dat Bayern tien opeenvolgende Champions League-wedstrijden had gewonnen.

Maar de wedstrijd eiste zijn tol bij Lahm, die zijn eerste spierblessure in zijn carrière opliep – op zijn dertigste. Het was geen ernstige blessure, en het kostte hem maar een paar weken, maar het was een nieuwe, onaangename ervaring voor de aanvoerder, die het maar moeilijk kon accepteren. Hoewel de artsen hem vrij snel groen licht gaven, voelde hij zich pas ver in december weer helemaal fit. Dat was een nieuw probleem voor Guardiola, die nog geen één keer al zijn eerste keuzes voor het middenveld samen had kunnen opstellen. Nu miste hij zijn sleutelfiguur, de man die komt, ziet en de tegenstander ontregelt, de hoeksteen waaromheen hij zijn team had opgebouwd. Als Pep een dreamteam had mogen samenstellen van alle spelers die hij bij Barcelona en Bayern onder zich had gehad, had Philipp Lahm daar ongetwijfeld bij gezeten. ‘Als we dit seizoen iets winnen, komt dat door wat we met Philipp Lahm hebben gedaan. Door hem in het middenveld te zetten, vielen alle stukjes op hun plaats.’

Ze vertrokken 's ochtends vroeg uit Moskou, en ondanks de rustdag op donderdag maakten ze vrijdag tijdens de training een uitgeputte indruk. Pep brak met de regels en zei dat ze het rustig aan mochten doen. ‘Ik heb in mijn leven honderden keren gereisd, de hele wereld over, maar dat was de zwaarste reis tot nu toe. Mijn ergste reis ooit,’ zei Thiago.

Carles Planchart, hoofdanalist van het team, was het met hem eens: ‘Ik ben helemaal geradbraakt. Mijn lichaam, alles – stel je eens voor hoe de spelers zich dan moeten voelen.’

Ondanks de vermoeidheid sloot een kleine groep spelers de trainingssessie af met een reeks sprints over zestig meter. Guardiola moest lachen. ‘Kijk nou. Wat een stel! Ik maak

het ze makkelijk, omdat ze kapot zijn, en dan gaan ze lopen rennen. En ze hebben Thiago ook zo ver gekregen. Thiago!’

Manel Estiarte was ook geamuseerd. ‘Laat ze maar. Ze moeten hun hoofd leegmaken. Ze hebben dit mentaal nodig, en wat mentaal goed voor je is, zal ook wel goed zijn voor je benen.’

Later legde Thiago uit waarom het voor hem belangrijk was geweest om met zijn teamgenoten mee te rennen. ‘Ik ben hiernaartoe gekomen om Duits te worden, om harder en veerkrachtiger te worden.’

De coach is blij met deze aanwinst. ‘Thiago heeft een groot hart. Hij is misschien niet helemaal fit, maar hij loopt over van enthousiasme. Javi ook. Hij is niet in optimale conditie doordat hij geen goede voorbereiding heeft gehad, maar hij doet alles wat ik hem vraag.’

De vermoeidheid was nog zichtbaar toen Bayern de volgende dag tegen Eintracht Braunschweig speelde en met 2-0 won. De spelers waren duidelijk blij dat ze na een paar dagen waren verenigd met hun gezinnen, en die avond had het spelersrestaurant in de Allianz Arena veel weg van een crèche door het grote aantal kinderen dat was meegekomen om hun vader te zien. Zelfs Guardiola’s ouders waren voor een paar dagen naar München gekomen. Hun zoon at samen met hen, maar bleef maar over voetbal praten, dit keer over tegendoelpunten. ‘We hebben veertien wedstrijden gespeeld en maar zeven goals moeten incasseren. Dat is fantastisch. Zeven maar. Dat is een doelpunt per twee wedstrijden. Dat vind ik het mooiste van wat we aan het doen zijn.’

Om tien uur die zondagochtend maakte hij al plannen voor de wedstrijd om de Duitse beker tegen Augsburg de woensdag erop. ‘Het is heel belangrijk. Als we door deze ronde heen komen en zaterdag Bremen verslaan in de competitie, staan we er met Kerstmis veel beter voor dan ik had kunnen hopen. Dan doen we op alle drie de fronten nog mee. Ik wil aan het begin van de winterstop nog steeds zeven punten voorsprong hebben. Dortmund en Leverkusen spelen zaterdag, en we moeten hopen dat Leverkusen wint. Hoeness denkt dat gelijkspel beter is, maar ik vind Dortmund de gevaarlijkste van de twee.’

Bayern is er de laatste tien jaar slechts één keer in geslaagd de titel te prolongeren, namelijk in het seizoen 2005-2006. Pep wil hier verandering in brengen en is erop gebrand om de club succes en gelijkmatigheid te brengen. Voor het eerst dit seizoen heeft hij zijn doelen bekendgemaakt – tot dan toe spraken alleen zijn assistenten erover. ‘Het doel voor dit jaar is de Bundesliga winnen. Het is een veel zwaardere competitie dan mensen denken. Zo kwam Braunschweig gisteren niet eens aan bod, en ze verloren met 2-0. Hun aanvaller was meer bezig met het verdedigen van onze aanvallende middenvelder dan met proberen te scoren. Hij bleef maar rennen. Vaak is het makkelijker om tegen de grote clubs te spelen, omdat zij de boel niet dichttimmeren, of in elk geval minder, en ze spelen vol trots. Ze proberen hun macht en potentie te laten zien. De centrumspits van een grote club probeert het spel niet op deze manier lam te leggen.’

Zo kwam het gesprek op Real Madrid: ‘Madrid speelt geweldig. Ze hebben drie

fantastische spelers voorin en Xabi Alonso is er als ondersteuning. Maar als je tegen ze speelt, weet je dat Cristiano Ronaldo niet diep gaat om te verdedigen, en dat schept mogelijkheden. Hij zal proberen zo ver mogelijk voorin te blijven en achter je te komen als de bal zijn kant op komt.’

Het was onvermijdelijk dat de Champions League ter sprake kwam: ‘Niet aan denken, niet aan denken. We moeten ons concentreren op de Bundesliga. Niemand heeft de Champions League twee keer achter elkaar gewonnen.’ Hij ritste zijn jack dicht en zei: ‘Ik ga naar het veld. Ik wil de oefeningen voor morgen visualiseren.’

Het was een rustdag, dus alleen de geblesseerde spelers waren aan het werk. Lorenzo Buenaventura en Domènec Torrent waren op Veld 1 bezig met de kegels en markeringen voor de tactische oefeningen van de volgende dag. Iedereen kan het dromen, omdat ze het al zo vaak hebben gedaan, maar Guardiola heeft een van zijn ingevingen gehad. ‘Ik kreeg gisteravond een idee en wil naar het veld om me een beeld te vormen van de oefening. Ik wil alles duidelijk voor me zien en precies uitkienen hoe we donderdag het best te werk kunnen gaan. Als het goed gaat, kies ik misschien voor drie spelers achterin en een van de vleugelverdedigers ver naar voren geschoven – maar ik moet eerst zien of dat goed gaat.’

En zo liep hij op zijn vrije dag een uur lang te rennen over het veld, dat met de vier extra lijnen, om te kijken of hij zijn ideeën zo goed op zijn mannen kon overbrengen dat ze snapt hoe ze met drie man achterin moesten spelen en toch de bal effectief in het spel brengen. Terwijl hij met Torrent en Buenaventura aan het werk was, kwamen twee van Peps belangrijkste eigenschappen duidelijk naar voren: intuïtie en hard werken. De meest vindingrijke tactische ideeën kunnen pas effectief worden uitgevoerd als ze eindeloos zijn geoefend op het veld.

Op 1 december begon Pep met de tweede fase van zijn vijfstappenplan. Fase een – het idee – was de dag ervoor in hem opgekomen en nu was hij bij fase twee – vaststellen hoe hij het ten uitvoer kon brengen. De volgende dag zou hij het met de spelers oefenen en woensdagochtend moest hij de knoop hebben doorgehakt of hij het in de wedstrijd zou gebruiken, afhankelijk van hoe het tijdens de training zou gaan. Als alles goed ging, zouden we het hoogtepunt van het proces – fase vijf – te zien krijgen op het veld in Augsburg.

‘Augsburg is een finale,’ zei hij.

Het is rond het middaguur op 2 december, een heldere, ijskoude maandag in München, en het is Pep aan te zien dat hij onder druk staat.

‘Augsburg is een finale,’ herhaalt hij. ‘We spelen zonder vangnet, zetten 90 minuten lang alles op alles. Maar als we winnen, staan we in de kwartfinale, en dan zullen de jongens zien dat de finale binnen handbereik is, slechts twee wedstrijden van ons verwijderd, en dan zullen ze niet te stuiten zijn.’

Ribéry heeft getraind alsof zijn leven ervan afhing – 90 minuten onder begeleiding van Thomas Wilhelmi, die hem voor zijn herstel een reeks korte, explosieve oefeningen steeds

opnieuw liet herhalen. Na de zware sessie is de vermoeidheid van zijn gezicht af te lezen, maar hij is blij dat hij weer zo fit is. ‘Ik wil met Pep praten,’ zegt Ribéry tegen Estiarte. ‘En ik denk dat hij ook met mij wil praten.’

Ribéry is nog buiten adem en doet hijgend zijn verhaal. Hij heeft bijna geen pauze genomen in die 90 minuten – sprints gevolgd door springoefeningen, snelle draaien en oefeningen waarin hij op een mandekker stuitte die zijn ellebogen in de ribben van de Fransman porde om te zien of hij echt helemaal fit is.

‘Het gaat goed met me, Manel, heel goed. Ik kan spelen. Ik wil met Pep praten en ik weet dat hij ook met mij wil praten,’ zegt hij nogmaals. ‘Maak je geen zorgen, Franck,’ antwoordt Estiarte. ‘Ik zal het tegen Pep zeggen en hij zoekt je wel op als hij terugkomt van het andere trainingsveld.’

Bayern had zonder Ribéry Dortmund verslagen – iets wat aan het begin van het seizoen onmogelijk zou hebben geleken. Toen hadden ze winst geboekt in Moskou. Robben en Götze hadden allebei goed gespeeld en Ribéry wil niet nog meer wedstrijden missen: ‘Zeg dat ik met hem wil praten. Het gaat goed met me, Manel. Ik kan spelen.’

Augsburg is een finale en Thiago is ook naar de Säbener Strasse gekomen. Na er drie maanden uit te zijn geweest, heeft hij drie wedstrijden in een week gespeeld en kon hij op zondag niets meer bewegen. Hij is gekomen om te stretchen, Pilatesoefeningen te doen en voorzichtig wat te trainen. Hij wil woensdag in topconditie zijn. ‘Augsburg is een finale,’ zegt hij. ‘Alles in 90 minuten, een eenmalige kans – het is voor ons een finale.’

Op deze manier zal Guardiola zijn mannen niet meer hoeven te motiveren. Ze snappen hoe belangrijk de wedstrijd is. Fredi Binder, de hoofdfysiotherapeut, benadert Estiarte.

‘Manel, Ribéry wil met Pep praten.’

‘Ik weet het, ik weet het,’ zegt Estiarte weer.

‘Hij is goed in vorm en ondervindt geen problemen meer,’ zegt Binder. ‘Hij had alleen pijn toen we hem een paar dagen geleden een injectie met een spierontspanner gaven. Wilhelmi heeft hem flink in de ribben geraakt en hij is perfect in vorm. Dus niet vergeten – hij wil met Pep praten.’

Pep komt om de indeling van het veld te bekijken en Estiarte vertelt hem over Ribéry: ‘Ik weet het Manel, ik weet het. De hele club zegt dat Franck met me wil praten. Ik wil ook met hem praten. Ik wil zien hoe het met hem gaat. Ik zou het geweldig vinden als hij tegen Augsburg kan spelen. Het enige probleem is dat Franck niet iemand is die je op de bank kan zetten. Hij moet in de basis beginnen. Ik moet hem zien en dan beslis ik. Augsburg is een finale, Manel, een finale. Het is bijna een finale.’

‘Uitmuntendheid is als een luchtbel. Je kunt ernaar op zoek gaan, maar ze laat zich maar af en toe zien.’

München, 5 december 2013

Ribéry keerde terug in het team voor de wedstrijd tegen Augsburg, maar Pep zou diezelfde dag Robben kwijtraken. De Nederlandse speler was in topvorm en scoorde in de derde minuut van de wedstrijd zijn 13e goal van het seizoen, waardoor hij zijn totaal van het hele seizoen 2012-2013 al evenaarde. Hij had ook al evenveel assists op zijn naam staan, namelijk tien.

Robbens carrière bij Bayern werd, net als bij Chelsea en Real Madrid, overschaduwd door terugkerende blessures. Zijn meest productieve seizoen was 2009-2010, zijn eerste in München, waarin hij 37 wedstrijden speelde, met 23 doelpunten en acht assists. Nu, begin december, heeft hij 20 wedstrijden, 13 doelpunten en 10 assists op zijn naam staan en ziet het seizoen er veelbelovend uit. En hij is nog maar dertig.

Dan, 15 minuten in de wedstrijd, maakt een harde tackle van doelman Marwin Hitz een einde aan Robbens 2013. Hij houdt er een zwaar beschadigd kniegewricht aan over en zal niet voor 24 januari terugkomen. ‘Het is een groot verlies,’ zegt Guardiola. ‘Hij speelde ontzettend goed.’

Het voorkomen van blessures is een belangrijk onderdeel van Robbens leven geworden. De slechte ervaringen van de afgelopen jaren hebben hem geleerd om zuinig op zijn lichaam te zijn, en hij werkt elke dag een dertig minuten durend oefenprogramma af dat is gericht op kracht, balans en speciale oefeningen om zijn rugspieren, abductoren en hamstrings te beschermen. Daarna volgen dertig minuten om de gewrichten soepel te houden en stretchoefeningen. Dit preventieve programma is erop gericht de speler in een goede conditie te krijgen en te houden.

De wedstrijd om de Duitse beker in Augsburg was net zo intens als Guardiola had voorspeld, maar omdat de oefening de dag ervoor niet helemaal goed was verlopen, had hij afgezien van zijn plan om de bal met drie man van achter naar voren te brengen. Hij ging ervan uit dat de tegenstander de druk op het veld hoog zou opvoeren en zette Thiago daarom in als spil. Zo kon Bayern de bal soepel rondspelen.

In slechts vijf maanden tijd had Pep zes organiserende middenvelders gebruikt: Lahm, Schweinsteiger, Kroos, Javi Martínez, Thiago en Kirchhoff. Dat geeft wel een idee van de impact van alle blessures op het team.

Tijdens het teampraatje in het hotel vroeg Pep zijn verdedigers en middenvelders om eventuele druk van Augsburg al meteen hard de kop in te drukken. Hij wilde dat ze

zouden voorkomen dat de bal van de ene naar de andere kant werd gespeeld, de gevreesde U-vorm, en instrueerde ze om brutaal gebruik te maken van balbezit. Tijdens de wedstrijd konden zijn mannen dit niet helemaal waarmaken, hoewel Robbens goal ze al snel een voordeel gaf. Terwijl de tegenstander meedogenloos bleef jagen, hield Ribéry het wel dertig minuten vol en voldeed Müller aan ieders verwachtingen door een *Müller* te maken: een van die slordige goals die bijna per ongeluk lijken te zijn, zoals alleen hij ze kan maken. Dit keer leek het doelpunt via zijn rug te zijn gemaakt.

Guardiola was toch niet tevreden. ‘We spelen niet goed, helemaal niet. Het resultaat is goed en ik ben tevreden over de spelers, maar we spelen niet zoals zou moeten. Ik wil weer over al mijn spelers kunnen beschikken en dan moeten we gaan verbeteren. Ik wil precies weten wat dit team nodig heeft om alles eruit te kunnen halen, want tot dusverre spelen we niet geweldig.’

Op dat moment is Paul Breitner optimistischer dan wie ook. ‘Ik had verwacht dat het veel langer zou duren voor de spelers Guardiola’s ideeën zouden snappen – veel langer. Maar ze doen het gewoon, zonder problemen. Goed, we spelen nu niet zo fantastisch als een paar weken geleden in Manchester en Leverkusen, maar je wint de Duitse competitie of de Champions League niet door fantastisch te spelen. Je moet hard werken. En dit team laat het allebei zien: ze spelen fantastisch voetbal en ze weten wat hard werken is. Kijk maar naar de wedstrijd van gisteren in Augsburg of die in Moskou, of naar een van de andere wedstrijden in de afgelopen weken. Hard werken, dat is belangrijk, veel meer dan fantastisch zijn. Als je een groep vakmannen hebt die hard kunnen werken en die snappen dat je soms fantastisch speelt en op andere momenten moet ploeteren, dan heb je de perfecte combinatie. Dat maakt het verschil. Dat bepaalt het karakter van het team en dit Bayern, onder deze coach, heeft een heel sterk karakter. Ik twijfel er niet aan dat we de komende drie, vier, vijf jaar mooie dingen gaan bereiken.’

Zoals altijd na een wedstrijd is Guardiola helemaal op dreef. Aan de ene kant heeft wat hij in de laatste wedstrijd heeft gezien geleid tot een stroom van nieuwe ideeën die door zijn hoofd kolkt. Aan de andere kant moet hij de volgende tegenstander bekijken en uitvogelen wat de beste manier is om aan te vallen, te verdedigen en de wedstrijd te winnen.

‘Het vergt veel van onze spil om door de aanvalslinie heen te komen als de tegenstander vijf man midden van het veld zet. Daarom heb ik Thiago een halfuur als spil laten spelen terwijl het niet zijn specialiteit is. Als speler toont hij veel lef – ook al kan hij daardoor balverlies lijden. Nu ga ik de boel bespreken met Javi. We moeten bedenken hoe we die linie van vijf man midden op het veld kunnen doorbreken via de binnenkant, maar ook hoe we de indruk kunnen wekken dat we aan de ene kant van het veld met een overmacht aan mensen optrekken, zodat we het spel ineens naar de andere kant kunnen verleggen als de verdediging daar is verslapt. Als je dat voor elkaar krijgt, breng je de tegenstander in verwarring en draaien ze zich om en rennen ze terug. Dan heb je je doel bereikt. En ik zal je dit vertellen: in plaats van dat de verdedigers de bal in die verdomde U-vorm rondspelen, heb ik veel liever dat ze een lange, diagonale pass proberen, want als

de bal zo wordt verloren, is hij veel makkelijker terug te winnen.’

Guardiola weet dat hij veel vraagt van de spelers op het middenveld. ‘Ik weet het, er zijn maar weinig spelers die de linie kunnen doorbreken met een pass binnendoor. Busquets, Xabi Alonso, Lahm – kijk naar wat Lahm heeft gedaan voor onze eerste goal in Dortmund. Hij was fantastisch. Hij dolde zijn bewaker, trok hem mee uit zijn positie en doorbrak hun oprukkende linie door de bal naar de andere kant van het veld te sturen. Højbjerg is daar ook goed in, maar hij is natuurlijk nog erg jong. En ik zal je nog iets vertellen: ik was er ook goed in. Waarom denk je dat ik het zo lang heb uitgehouden bij Barça? Niet vanwege mijn snelheid, of mijn spierkracht, of mijn kopballen, of mijn doelpunten, dat is duidelijk.’ En hij begint hard te lachen.

Pep heeft de opmerking van Barcelona-verdediger Gerard Piqué gelezen dat er steeds meer teams zijn die open, op balbezit gericht voetbal willen spelen. ‘Ik hoop dat Piqué gelijk heeft. Dat is precies wat ik wil zien. Laat de anderen maar vanaf het achterveld spelen, want dan kunnen wij de bal weggapen. Maar ik ben bang dat ze de rijen achterin sluiten met vier verdedigers en twee defensieve middenvelders en hun vier snelle jongens willen laten lopen voor de counter. Ze wippen de bal over Thiago of Kroos heen en als wij niet in positie staan, zijn we verloren. Daarom kunnen we de bal niet een lel naar voren geven en erachteraan gaan – dan rennen Thiago en Kroos de hele tijd op en neer. We moeten het stap voor stap doen, in harmonie. Raken we de bal kwijt, dan – *bam!* – winnen we hem snel terug omdat ons positieospel zorgt dat we compact spelen.’

Pep heeft precies twee dagen om zich voor te bereiden op de wedstrijd tegen Werder Bremen, minder tijd dan hij nodig heeft. Hij wil meestal tweeënhalve dag hebben om de tegenstander te analyseren. Hij bekijkt hun wedstrijden en bedenkt een aanvalsplan. Dan bereidt hij zijn drie teampraatjes voor. Aangezien ze meestal twee wedstrijden per week spelen, kan Pep alleen vooruitplannen voor de volgende wedstrijd. Zijn assistenten geven hem wel een beknopte samenvatting van hun laatste treffen, die hij tot in de late uurtjes bestudeert.

Voordat hij zich op zijn plan voor Werder Bremen stort, bespreekt hij na de ochtendtraining wat dingen met Javi Martínez. Ze praten over de problemen met de U-vorm en over gedurfd spelen. Hij neemt ook de tijd voor het tactische praatje met Ribéry, dat hij een paar maanden eerder had uitgesteld omdat hij vond dat hij het rustiger aan moest doen met de Fransman. Vandaag bekijken ze samen beelden van een valse 9. Pep wil de speler ervan overtuigen dat hij op die plek kan spelen, niet altijd, maar toch wel een paar minuten per wedstrijd. Hij moet hem duidelijk maken dat hij precies hetzelfde kan doen als aan de zijkant, maar dan zonder zijlijn die hem beperkt. In het midden kan hij alle kanten op.

Pep is vastberaden. Hij is niet van plan om Ribéry te veranderen, om hem te dwingen in plaats van aan de zijkant midden op het veld te gaan spelen, maar hij wil wel dat hij zich zo ontwikkelt dat hij in voorkomende gevallen naar het middenveld kan. Hij weet zeker dat het een nuttige aanvulling is op het repertoire van de Fransman, en een

belangrijke stap voorwaarts voor het hele team.

Ik zeg tegen Pep dat dit misschien weer een stap is in zijn streven naar voortdurende verbetering, het nastreven van uitmuntendheid, maar hij lacht. 'Uitmuntendheid! En wat is uitmuntendheid dan precies? Uitmuntendheid is als een zeepbel. Je kunt ernaar op zoek gaan, maar ze laat zich maar af en toe zien. Goed, je moet er wel klaar voor zijn, je moet op de juiste plek zijn als ze zich laat zien.'

‘Je maakt fouten als je verslapt.’

München, 14 december 2013

In het noorden van Duitsland bereikte storm Xaver snelheden van 145 kilometer per uur en de bijbehorende hoosbui maakte bijna een einde aan de wedstrijd tegen Werder Bremen. In het Weserstadion nam Franck Ribéry keer op keer de centrale aanvalspositie in, zoals hem twee dagen eerder was opgedragen, en het resultaat was verpletterend. De Fransman speelde fantastisch en had een belangrijk aandeel in de grootste nederlaag op eigen veld van Bremen: 7-0.

Bayern speelde met vijf middenvelders (Rafinha, Kroos, Thiago, Götze en Alaba), en de drie aanvallers hadden compleet nieuwe rollen gekregen: Müller speelde breed, als een buitenspeler, maar met toestemming om steeds diagonaal naar het midden te bewegen; Mandžukić begon centraal, maar dwaalde steeds naar links, waardoor de positie van centrale aanvaller onbezet was; en Ribéry mengde zich tussen de middenvelders en speelde op effectieve wijze de rol van valse 9. Deze constante dynamiek, positiewisselingen en combinatiespel verpletterden de tegenstander en ontlokten Pep deze opmerking: ‘Dit was de eerste keer dat we een geweldige wedstrijd hebben gespeeld met mijn idee over positieospel. Ik wil de spelers bedanken voor wat ze hebben gedaan. Het is een eer om hun coach te zijn.’

De toenmalige voorzitter Uli Hoeness benadrukte een van de belangrijkste kwaliteiten van de coach: ‘Dit is geweldig. Wie er ook spelen, ze doen het goed, maar Pep wil altijd nog iets verbeteren.’

Het was een piekervaring en voor Pep waren er twee momenten in de wedstrijd die spectaculair waren. Het openingsdoelpunt kwam van Ribéry's voorzet naar de eerste paal. Alaba en Mandžukić drongen op als hongerige wolven terwijl Werder-verdediger Lukimya de bal in zijn eigen net legde. Dat herinnerde Pep aan Miguel Solers uitspraak: ‘Een harde, lage voorzet naar de eerste paal is al een half doelpunt.’

Het tweede moment dat er voor Guardiola uit sprong was het zesde doelpunt, gemaakt door Ribéry. De Fransman nam het voortouw met het nemen van een corner en maakte vervolgens zelf de goal. Deze schijnbaar onmogelijke constructie was in feite iets wat Bayern herhaaldelijk had geoefend tijdens de training. Ribéry speelde de bal hard en laag naar Pizarro, die hem net voor de verticale rand van het doelgebied controleerde. Alaba had buiten het gebied gestaan, maar trok een sprint, achter Pizarro en de Chileen legde de bal terug naar hem. Alaba stond nu op de zijlijn en speelde hem direct terug naar Ribéry, die onopgemerkt naar het gebied was gerend en scoorde. Een bijzonder doelpunt, in zeven seconden opgebouwd en gescoord door de speler die de actie bij de cornervlag was begonnen.

Bayern was euforisch en met name het technische team was tevreden – zij hadden het resultaat gezien van hun strategische planning, de uren van analyseren en uitproberen die zij erin hadden gestopt.

Deze wedstrijd was Guardiola's 200ste winst in 274 officiële wedstrijden in zijn tijd bij Barcelona en Bayern. Als coach van Bayern had hij nu ook een Bundesliga-record verbroken door geen verlies te lijden in zijn eerste 15 wedstrijden (een record dat hij vaker zou verbreken). En er was meer goed nieuws voor Pep: Bayer Leverkusen had in Dortmund met 1-0 gewonnen, wat betekende dat het team van Jürgen Klopp nu tien punten achterlag. Bayern was in de zevende hemel.

Het was aan Manuel Pellegrini om ze weer met beide benen op de grond te krijgen.

Guardiola kan er slecht tegen als er op het veld fouten worden gemaakt, maar hij kan ze wel vergeven. Hoewel hij minder toegeeflijk is dan hij lijkt, accepteert hij dat er fouten worden gemaakt. Hij is zelf ook speler geweest en weet nog goed hoe vaak hij het in die tijd heeft verprutst. Maar hij wordt woest als hij vermoedt dat een speler verslapt omdat hij denkt dat de winst al binnen is. Guardiola is ervan overtuigd dat je alles in de sport moet verdienen door er altijd voor te blijven gaan en geconcentreerd te blijven. Geen wonder dat zijn passie wordt aangewakkerd door voetballers als Mascherano en Iniesta van Barcelona of Lahm en Neuer van Bayern. Zij spelen elke wedstrijd volledig geconcentreerd.

Toen we op een avond in de Allianz Arena aten, kwam Pep bij ons zitten om een filmpje te bekijken dat ik had gemaakt vanaf de hoofdtribune in het stadion. In het filmpje zag je Neuer terwijl Bayern de ene na de andere aanval inzette aan de andere kant van het veld.

Alleen Neuer was in beeld, met heel af en toe Dante en Boateng. Bayern had bijna de volledige controle over het spel. De tegenstander kon geen kant op op hun eigen helft, maar Neuer volgde elke beweging alsof hij eraan meedeed, ook al stond hij op meer dan 60 meter afstand van alle actie. Hij raakte niet één keer uit zijn concentratie terwijl hij binnen zijn gebied, en erbuiten, rondrende, in harmonie met zijn team. Hij probeerde voortdurend in te schatten welke kant het spel op zou gaan als er een gat zou ontstaan in de opbouw van Bayern, waarop hij zou moeten ingrijpen. Guardiola was onder de indruk. 'Manuel is uniek, echt uniek.'

Alsof ze nog steeds door de storm van Bremen werden voortgedreven, stond Bayern in de Allianz Arena tegenover Manchester City. Ribéry was weer de valse 9, Mandžukić mocht zo vaak als hij wilde breed uitwaaieren, en Müller stond vast op de rechtervleugel. Achter hen speelden Thiago, Kroos en Götze de bal in hoog tempo rond, en Lahm, die rechtsachter stond, deed daaraan mee. Na elf minuten hadden Müller en Götze al voor 2-0 gezorgd, en het leek weer een monsterzege te worden. Bayern was op weg naar de zesde opeenvolgende overwinning in dit stadion van de Champions League, en dat was iets wat nog geen enkele kampioen was gelukt sinds de competitie in 1992-1993 de oude Europa Cup had vervangen.

Toen gebeurde het. Bayern begon te verslappen. Ze hadden de ene na de andere kans gehad en ze domineerden op elk vlak. Peps spelers dachten dat ze de winst al binnen hadden.

‘Je maakt fouten als je verslapt, als je de concentratie verliest wanneer je de bal passt, of aanneemt, of probeert af te pakken. Je denkt dan dat het er al op zit,’ legde Pep later uit.

Boateng zag de bal het strafschopgebied in gaan en deed niets; Dante ging achter James Milner aan toen de Engelsman de bal al had afgespeeld. En na een uur speeltijd slaagde Boateng er niet in om een makkelijke bal in het strafschopgebied te onderscheppen. Dankzij deze drie fouten wist City Neuer drie keer het nakijken te geven, terwijl die al vijf wedstrijden geen bal meer had doorgelaten.

Sinds hij bij Bayern speelde, had Neuer zelfs nooit drie tegendoelpunten in een wedstrijd gehad.

Pep reageerde door een flinke slok water uit zijn fles te nemen en zich tot Torrent en Gerland te wenden, die naast hem zaten. Zij herinnerden hem eraan dat als City nog een doelpunt maakte zij, en niet Bayern, als eerste in de groep zouden eindigen. Dat zou betekenen dat ze de kans verspeelden om in de volgende ronde de eerste wedstrijd uit te spelen. Bayern zou dan ook tegenover een groepswinnaar komen te staan, waarschijnlijk een van de grote Europese clubs. Pep wachtte even, maar riep toen tien minuten voor tijd Müller naar de zijlijn om hem zeer duidelijke instructies te geven. ‘Leg het spel lam, Thomas, maak er een eind aan – ze mogen niet nog een keer scoren.’

Vanaf het moment dat City de derde goal had gemaakt, had Bayern er verslagen uitgezien, niet in staat hun normale niveau weer op te pakken. Pep besloot dat hij Bayerns positie in de groep moest beschermen.

De grote verrassing was niet dat Bayern het spel lamlegde, maar dat City de druk niet verder opvoerde. Niemand bij de Engelse club – niet de coach, niet de technische staf, niet de voorzitter – besepte dat ze met een vierde doelpunt groepswinnaar zouden worden. Na de wedstrijd gaven ze dat ook toe (door deze eindstand kwam City tegenover Barcelona in de laatste 16 en verloren ze over twee wedstrijden met 4-1).

De Catalaanse coach van Bayern was vooral ontdaan over de manier waarop ze hadden verloren, over het feit dat zijn spelers niet bij de les waren gebleven. Matthias Sammer, die twee maanden eerder voor opschudding had gezorgd door te eisen dat de spelers uit hun comfort zone kwamen, ergerde zich nog meer dan Pep. Maar geen van beiden gaf dat in het openbaar toe.

Beide mannen weten dat de grote ruzies meestal plaatsvinden na een overwinning. Na een nederlaag heerst er rust. In het openbaar zei Pep: ‘Ik feliciteer City met hun mooie overwinning. Zo af en toe verlies je een wedstrijd. Ik wil mijn spelers feliciteren met hun winst in de groep en hoop dat ze nu inzien hoe lastig Europees voetbal kan zijn. Ze hebben natuurlijk het recht om af en toe een slechte dag te hebben. We hebben nog meer te doen.’

De eerstvolgende dagen praatte hij ook niet met de spelers over de nederlaag. Hij gaf

ze de tijd om na te denken over wat er was gebeurd en waarom. Gezien de manier waarop ze nieuwe tactische ideeën in zich opnamen, was hij tot de conclusie gekomen dat het soms beter was om het aan te kijken. Het was ook beter om de lessen die uit deze nederlaag voortvloeiden op het juiste moment te leren.

Vier dagen later, op 14 december, speelde Bayern de laatste wedstrijd van het jaar in de Allianz Arena. Hamburg werd naar huis gestuurd met 3-1 verlies in een wedstrijd die, opnieuw, opviel door de samenwerking tussen Thiago en Götze, die steeds sterker was geworden. Dortmund had gelijkgespeeld in Hoffenheim en Leverkusen had thuis verloren van Eintracht Frankfurt, wat inhield dat Bayern nu met zeven punten voorsprong naar Marrakesh zou afreizen – vóór Bayer Leverkusen en 12 punten voor Dortmund. Een voorsprong die Pep twee maanden eerder niet had kunnen bevroeden.

Bayern gaat naar Marrakesh om nog een trofee binnen te halen: de wereldbeker voor clubs. Op weg naar het vliegveld vat Guardiola het jaar samen. Bayern heeft in 2013 33 Bundesliga-wedstrijden gespeeld, waarvan ze er dertig wonnen en drie met gelijkspel eindigden, wat ze het historische record van 93 punten opleverde. Heynckes nam er daarvan 17 voor zijn rekening, met één gelijkspel. Pep was verantwoordelijk voor de rest, 14 overwinningen en twee keer gelijkspel. De eerste 16 wedstrijden onder de nieuwe coach bleven ze ongeslagen. Ze haalden 44 punten binnen met 42 doelpunten voor en slechts acht tegen.

De winst in Hamburg houdt in dat Bayern al 41 wedstrijden ongeslagen is in de competitie (35 overwinningen en zes keer gelijkspel), en dat was de laatste wedstrijd in eigen land in 2013. Er hangt een sfeer van onoverwinnelijkheid. Pep denkt daar natuurlijk anders over.

‘We moeten nog veel verbeteren – héél veel.’

‘Daar gaan we weer. Weer een finale.’

Marrakesh, 21 december 2013

Wat Guardiola het meest verraste, was de feestelijke sfeer in de straten van Marrakesh. ‘Mensen waren van heinde en verre gekomen. Het deed me denken aan Barcelona op de dag dat we de Champions League hadden gewonnen. Er waren duizenden mensen op de been en het was een heel gedoe om het hotel te bereiken.’

Pep was met een paar mensen van zijn technische team naar de halve finale tussen Raja Casablanca en Atlético Mineiro geweest. Ze waren allemaal verrast door de uitslag. Het Marokkaanse team had Ronaldinho en consorten verslagen met twee adembenemende tegenaanvallen van Bundesliga-kwaliteit.

In de hoop de in overwinningsoes verkerende mensenmassa die snel de straat op zou gaan te vermijden, vertrokken Pep en de anderen iets eerder, zes minuten voor het einde. Net op tijd, zo bleek, want er stroomden al duizenden fans het centrum van Marrakesh binnen om de overwinning te vieren. Raja had de finale van het wereldkampioenschap voor clubs gehaald en zou spelen tegen het machtige Bayern, dat de dag ervoor in Agadir drie keer scoorde tegen het Guangzhou Evergrande van Marcello Lippi in een explosieve periode van zeven minuten.

In de bus van Agadir naar Marrakesh had Manel Estiarte weinig anders te zeggen dan: ‘Daar gaan we weer. Weer een finale.’ Het zou Guardiola’s 15e finale worden, en zijn achtste in een internationale competitie. Hij was maar twee keer verslagen: door het Real Madrid van José Mourinho in de extra tijd van de Copa del Rey in 2011, en door het Borussia Dortmund van Jürgen Klopp om de Duitse Supercup van 2013. Zijn staat van dienst wees erop dat als zijn team een finale wist te bereiken, de kans groot was dat ze wonnen.

En zo gaat het ook. Ze draaien rondjes om Raja en na 20 minuten staan ze 2-0 voor door goals van Dante en Thiago. Peps mannen ogen zo op hun gemak op het veld en wisselen zo vaak van positie dat ze, soms, herinneringen oproepen aan Barcelona’s optreden tegen Santos in diezelfde competitie in 2011. Die dag had de Braziliaanse coach gezworen dat Guardiola met een 3-7-0-opstelling had gespeeld. Zonder echt zover te gaan, hadden de Duitse kampioenen absoluut met een voortdurend wisselende opstelling gespeeld. Soms gingen ze zonder problemen van 3-1-6-0 over op 3-2-5-0, en Müller speelde het spel weer vloeiend, niet als traditionele statische centrumspits. Pep had hun gevraagd om met drie man achterin te spelen en de bal brutaal naar voren te spelen – het systeem dat hij aan het begin van de maand had geoefend, maar in Augsburg niet had gehanteerd.

Lorenzo Buenaventura vertelt ons meer over Peps aanpak: ‘Pep is tijdens het

teampraatje soms wel tien minuten bezig om uit te leggen wat ze moeten doen. En dan zegt hij, na die uitgebreide les: “Oké, jongens, vergeet alles wat ik heb gezegd, we gaan het anders doen...” Buenaventura begint hard te lachen. ‘Hij leert ze iets, maar alleen hij weet wanneer het moment daar is om er echt iets mee te doen.’

Na het winnen van de Intercontinental Cup in 1976 en 2001 levert winst in Marrakesh Bayern de derde wereldtitel op, en behaalt Guardiola, kampioen in 2009, 2011 en 2013, zijn 16e eerste plaats in de 22 finales waaraan hij als coach heeft deelgenomen. Hij won er 14 van de 19 met Barcelona, tot dusverre twee van de drie met Bayern, plus (laten we die niet vergeten) de titel in de derde divisie met Barça B. Pep heeft de wereldcup voor clubs veroverd met twee verschillende teams (een eer die tot nu toe alleen Carlos Bianchi ten deel viel). Bovendien heeft hij alle internationale finales waaraan hij meedeed gewonnen: twee Champions Leagues, drie Europese Supercups en drie wereldkampioenschappen voor clubs.

Het jaar 2013 is echt bijzonder geweest voor Bayern. Onder Jupp Heynckes hadden ze de drie meest begeerde prijzen gewonnen: de Bundesliga, de Duitse beker en de Champions League. Guardiola heeft daar de Europese Supercup en de wereldbeker voor clubs aan toegevoegd. Alleen de nederlaag in Dortmund heeft ze van een 100%-score afgehouden. De club uit München wordt nu gezien als een grootmacht in het voetbal, hoewel de hoge verwachtingen in 2014 voor een ongekende druk zullen zorgen.

Pep viert zijn overwinning met goede vrienden, waaronder de econoom Xavier Sala i Martín, en de filmmaker David Trueba, die Peps vader, Valentí Guardiola, heeft gebruikt in zijn film *Living is Easy with Eyes Closed*, die een groot succes was bij de jaarlijkse Spaanse filmprijzen. Ze reizen allemaal in een privévliegtuig naar Barcelona.

Pep is nu een nieuwe fase in gegaan, en alles wat hij in 2014 wint zal volledig losstaan van de successen van Heynckes. Vanaf nu zullen alle prijzen die Bayern wint het resultaat zijn van Peps eigen werk.

Was het jaar voor de rest van Bayern een jaar van onvoorstelbare successen (met vijf prijzen en slechts drie nederlagen in twaalf maanden tijd), voor Pep was er nog ruimte voor verbetering. Er was geen continuïteit geweest in zijn zes maanden aan het roer, ondanks de voortreffelijke momenten. Het team was ook overspoeld door een golf van blessures, waardoor hij niet al zijn ideeën had kunnen uitvoeren. Met andere woorden, ondanks zijn uitstekende resultaten tot dan toe (slechts twee nederlagen in 29 wedstrijden) is Pep nog niet tevreden. Terwijl hij huiswaarts reist en al in zijn ontspannen vakantiemodus komt, is hij duidelijk over zijn ambities. ‘We moeten beter gaan spelen. Veel en veel beter.’

DEEL VIER – De competitie in maart

‘Mensen staan open voor nieuwe dingen – mits ze precies hetzelfde zijn als de oude dingen.’

CHARLES KETTERING

‘In zijn zes maanden hier heeft Pep meer uitgetoetst dan in vier jaar bij Barça.’

Doha, 12 januari 2014

‘Pep verandert Bayern en Duitsland verandert Pep.’

Lorenzo Buenaventura heeft het niet over de kilo's die Pep is aangekomen in de kerstvakantie. Terwijl hij zijn stempel drukt op Bayern, ondergaat hij ook een metamorfose. Fysiek ziet hij er nog net zo uit als de man die in juni in München is geland, maar het leven in Duitsland heeft een grote invloed gehad op zijn karakter.

Pep voelt zich vrij en gelukkig in Duitsland. Hij krijgt veel aandacht en steun van de club, die in het geval van de voorzitter, Hoeness, is uitgegroeid tot een hechte vriendschap. Het is een groot contrast met de moeizame relatie die hij twee jaar lang had met de voormalige Barcelona-voorzitter Sandro Rosell.

De manier waarop Bayern hem steunt, is bijzonder. Pep heeft minder de touwtjes in handen dan in Barcelona. Hier is hij alleen de coach, maar in plaats van hem een ongemakkelijk gevoel te geven, is deze ‘mindere’ rol een soort bevrijding. Zijn vriend, Xavier Sala i Martín, verwoordt het zo: ‘De burn-outfactor is voor Pep in München kleiner dan in Barcelona, omdat hij daar rollen moest aannemen die hij eigenlijk niet zou moeten spelen, door het gebrek aan leiderschap daar. Er waren momenten dat hij bijna de president van Catalonië, de coach van FC Barcelona en de woordvoerder van de club leek te zijn. Hij moest beschuldigingen van dopinggebruik weerleggen, Mourinho aanpakken en omgaan met de UEFA. Zijn werk in München is veel normaler.’

Pep geniet van de bereidheid van zijn spelers om hard te werken, de zorg waarmee Markus Hörwick de persconferenties voorbereidt, het oog voor detail waarmee teamafgevaardigde Kathleen Krüger zich inzet, de welwillendheid waarmee Hermann Gerland hem alles over de verschillende eigenschappen van de Bundesliga leert, de duidelijke passie van Matthias Sammer...

Duitsland vormt Pep, die elke dag opener en serener en meer geneigd tot het nemen van nieuwe initiatieven lijkt te zijn. Hij stemt niet alleen in met interviews aan het clubblad en -televisiestation, maar doet ook vol overgave mee aan een aantal publiciteitsacties van Bayern. Hij weet dat de transferpolitiek zich afspeelt in de kantoren van Rummenigge en Hoeness en dat vindt hij prima. ‘Hier ben ik de coach, punt, en dat is heel anders dan bij Barça. Ik coach de spelers, ik probeer het team naar de beste resultaten te leiden en ik heb Sammers steun, wat heel belangrijk is. Hij is de sleutelfiguur.’

Zijn kinderen leren snel Duits en missen geen enkele thuiswedstrijd van Bayern, zelfs

niet de late wedstrijden, en hebben op school al vriendjes gemaakt. Cristina, Peps vrouw, runt nog altijd haar kledingzaak en heeft waarschijnlijk elke kunstgalerie in de stad al bezocht. De familie Guardiola voelt dezelfde rust als Pep. Zoals Sala i Martín uitlegt: ‘Ze zijn allemaal gelukkig in München. Niemand heeft last van heimwee. Peps kinderen zijn voor hem het belangrijkste. Hij vindt het ontzettend belangrijk dat ze in het buitenland naar school gaan en veel talen leren. Hij zegt altijd dat het beste wat hij voor ze kan doen, is ervoor zorgen dat ze een goede opleiding genieten en veel talen leren.’

Het Duitse voetbal zit inmiddels in zijn bloed. Terwijl hij kleine, maar belangrijke details in zijn team probeert te corrigeren, verwerkt hij de invloed van een heel ander soort voetbal – sneller, agressiever en vol razendsnelle counters. Als er in het Duitse voetbal al tactische tekortkomingen zijn, worden die gecompenseerd door agressie, teamwork en inzet. Dus terwijl hij Bayern verandert, verandert de Bundesliga hem.

‘Hij zit vol nieuwe vondsten – in zijn zes maanden hier heeft Pep meer uitgeprobeerd dan in vier jaar bij Barça,’ zegt Domènec Torrent, die nog steeds naast hem op de bank zit, sinds ze in 2007 samen bij Barça B begonnen.

Op het gebied van tactiek zijn er de eerste zes maanden op zes gebieden grote ontwikkelingen geweest.

1: DE DEFENSIELINIE

Pep heeft die naar voren geschoven vanuit een startpunt op 45 meter voor de keeper. Als Bayern voor in het veld de aanval heeft ingezet, wil hij dat de twee verdedigers hun posities innemen op 56 meter voor Neuer – op de helft van de tegenstander.

2: VANUIT HET ACHTERVELD SPELEN EN VOORWAARTS BEWEGEN, ALS ÉÉN GEHEEL

Het team begrijpt dit: het is een reis die ze samen moeten maken. Hoe ze vanuit het achterveld spelen is van groot belang voor hoe de zaken zich in de aanvalsfase ontwikkelen.

3: STRUCTUUR IN HET SPEL

Het passen moet de posities van de spelers in balans brengen. Als het goed wordt uitgevoerd, houdt het in dat hun aanval van begin tot eind gestructureerd verloopt, en dat de bal bij balverlies snel en zonder al te veel moeite heroverd kan worden.

4: SUPERIORITEIT OP HET MIDDENVELD

Dit is de kern van Peps filosofie. Hij wil dat zijn team altijd overheerst op het middenveld, of het nou numeriek is of qua positie spel. Als je dit bereikt, weet je zeker dat het team de wedstrijd domineert.

5: VALSE AANVALLENDE MIDDENVELDSPELERS

Dit is de grootste tactische vernieuwing in Peps eerste seizoen. Gezien het sterke vleugelspel van Robben en Ribéry en de noodzaak om de counters van tegenstanders ver op het veld direct af te snijden, heeft Pep besloten om zijn verdedigers bijna als ouderwetse binnenspelers direct achter de aanvallende middenvelders te plaatsen.

6: SPELEN ZONDER DE VALSE 9

Bij Barcelona was de valse 9 de belangrijkste sleutelfiguur, maar bij Bayern is het slechts een van de mogelijke tactieken. De valse 9 wordt sporadisch gebruikt, afhankelijk van de wedstrijd of een fase binnen de wedstrijd.

Van wat hij van het Duitse voetbal heeft geleerd, heeft Pep de meeste waardering voor vijf dingen:

1: TEGENAANVALLEN

Hij noemt het soms de Bundesliga-counter, gebaseerd op de doeltreffendheid en snelheid van de counters waarvoor hij plannen heeft moeten bedenken. Hij is vooral gefascineerd door de doeltreffendheid. En hij vindt het geweldig als Bayern zelf een tegenaanval kan inzetten. Toch was een van de belangrijkste taken van het seizoen het vaststellen hoe een counter kan worden omgebogen tot een eigen counter.

2: SPEL IN DE LUCHT – OFFENSIEVE EN DEFENSIEVE STRATEGIEËN

De fysieke eigenschappen van de spelers in het Duitse voetbal maken lucht tactieken onmisbaar, zowel in een vaste speelwijze als in open spel. Zijn Barça-team bestond uit allemaal kleine mannetjes, maar Bayern heeft lengte en daarom moet de coach nieuwe strategieën gebruiken voor hoge ballen.

3: AANVALLENDE DRUK

Het is belangrijk om de voor de Bundesliga typische tegenaanval af te slaan met een in hoog tempo uitgevoerd, effectief en aanvallend pressiespel – helemaal als Bayern achter in het veld balverlies lijdt. Het was al een tactiek bij Barcelona,

maar in München moet de coach de collectieve agressie en intensiteit hiervan vergroten.

4: DUBBELE SPIL

Hoewel hij in zijn hele carrière als coach altijd voor slechts één middenvelder als spil koos, heeft Pep geaccepteerd dat hij deze gewoonte af en toe moet loslaten als dit het spel op het middenveld kan verbeteren. In de tweede helft van het seizoen liet hij het concept van de enkele spil geregeld los.

5: BREEDTE

Bij Barça werd de bal vooral breed gespeeld om de tegenstander af te leiden en in de war te brengen, zodat hij daarna kon worden teruggebracht naar de aanvallers rond het strafschopgebied, op zoek naar een steekpass of een schot op het doel. Bij Bayern, waar de twee verdedigers vaak naar voren komen, wordt het essentieel dat de buitenste aanvallers het spel breed houden.

Dus waar houdt Pep zich aan het begin van 2014 mee bezig? Met wat je kan verwachten – een combinatie van zijn oude ideeën en de innovaties die hij in Duitsland heeft opgepikt.

Torrent legt uit: ‘Hij houdt vast aan de kern van zijn filosofie: de bal voortdurend laten rollen om het positiespel van het team georganiseerd te houden en strategisch tot wel drie kwart naar voren te spelen; een vooruitgeschoven defensielinie houden en altijd proberen om een extra man in het middenveld te hebben – op welke manier dan ook. Maar je kunt niet langer een vast tactisch systeem van hem verwachten, en ook geen vaste basisopstelling. Beide dingen veranderen per wedstrijd. En de analyse van onze rivalen wordt steeds belangrijker.’

Het trainingskamp in Doha in januari zal een keerpunt worden. De spelers hebben hun leerperiode achter de rug. Ze hebben kennis vergaard en gaan goed in de Bundesliga. Met nog twee prijzen in de zak (de Europese Supercup en het wereldkampioenschap voor clubteams) heeft het vertrouwen in Guardiola een hoogtepunt bereikt. Hij is niet langer de charismatische, legendarische coach van Barcelona die het voordeel had dat hij de club al kende als speler. Hij is nu zijn eigen coach – de man die alle trainingssessies leidt, of het nu regent, zonnig is of sneeuwt, met de jeugd, de invallers of het eerste team. Anders dan in Barcelona is hij niet automatisch iemand die met eerbied wordt behandeld. Hier is hij een man van vlees en bloed – de baas die lacht, een grapje maakt, iemand aanspoort, boos wordt – en iemand met een heleboel technische en tactische ideeën. Pep heeft niet alleen zijn eerste prijzen met zijn nieuwe club gewonnen, hij heeft ook de meeste spelers voor zich gewonnen.

In Doha begint het harde werken van voren af aan. Het trainingskamp begint na twee hele weken vrij. De rustperiode was hard nodig. Beenspieren zijn ontspannen en de spelers

hebben hun hoofd kunnen leegmaken na een buitengewoon, maar ontzettend vermoeiend jaar. Guardiola komt met twee kilo extra terug van zijn kerstvakantie. Zijn technische staf ziet hoe hij evenveel rent als zijn spelers, opzitoefeningen doet en borden pasta verruilt voor salades. Pep vindt zijn uiterlijk erg belangrijk.

In Doha maken ze zich op voor de tweede ronde. Dit is een cruciaal moment in de strijd om de titel en de winterstop is een zegen.

‘Deze break is fantastisch voor iedereen, in lichamelijk en mentaal opzicht,’ stelt Lorenzo Buenaventura. ‘Je hoeft alleen maar met de artsen en fysiotherapeuten te praten. In Engeland doen ze het tegenovergestelde. Ze spelen in de kerstvakantie elke twee dagen een wedstrijd, en elke arts kan je vertellen hoe zwaar je lichaam het dan te verduren krijgt. Half januari hebben alle spelers het zwaar. Na het zware wedstrijdschema dat Bayern in 2013 heeft afgewerkt, zijn de twee weken vakantie, plus drie weken trainen voor de start van het nieuwe seizoen, een zegen.’

De technische staf plant het werk net zo in als voor de trainingssessie in Trentino afgelopen juli, maar er is een belangrijk verschil: dit is niet meer hetzelfde team. Deze jongens hebben honderden uren gewerkt en zich nieuwe concepten eigen gemaakt. Pep heeft nieuwe software in hen geïnstalleerd en zijn mannen hebben zijn ideeën, na wat opstartproblemen, in zich opgenomen. Ze spreken nu een andere voetbaltaal.

TZ Online brengt beelden van een training in Doha naar buiten en die zijn een verrassing voor iedereen die Peps Bayern-sessies niet met eigen ogen heeft gezien. Ze gaan de hele wereld over en geven een idee van hoe het leven is als je werkt onder Pep – de intensiteit waarmee hij ervoor zorgt dat zijn spelers de juiste acties en reacties laten zien, elke seconde van de sessie. Elke sessie is even intens en gefocust. Tachtig minuten alles geven, elke keer weer, op zoek naar de juiste manoeuvres – manoeuvres die een kwalitatieve verbetering zullen opleveren voor zowel de spelers als het team als geheel.

Ik vraag Manel Estiarte naar deze verandering in Guardiola, iets wat de fans en de Duitse journalisten waarschijnlijk niet eens hebben opgemerkt, maar dat duidelijk is voor iedereen die hem kende bij Barcelona.

‘Er zijn geen toeters, bellen of luxe hier bij Bayern, maar er is wel alles wat een professional nodig heeft om zijn werk goed te kunnen doen. Het wemelt hier van de goede professionals. En er is enorm veel respect voor arbeidsethos. Gisteren zei ik nog tegen Pep: “We bevinden ons op precies het goede moment op precies de juiste plek. Misschien is het wel niet de club waarmee we de meeste prijzen zullen winnen, maar ik kan op het moment geen andere plek bedenken met zulke ideale omstandigheden. De spelers zijn ieder voor zich en als team vastberaden om vooruit te komen en beter te worden. Ze willen graag leren en net zo graag winnen. Dat betekent dat dit op dit moment, dankzij de eenheid van de club en het team, een perfecte omgeving voor ons is. Misschien is het dat over een paar seizoenen niet meer, maar nu zeker wel.”

Dat allemaal heeft zijn uitwerking op Pep gehad en heeft hem veranderd.’

Het buitengewone kalenderjaar 2013 is voorbij en het is tijd om alle klokken weer op nul te zetten. Het rad van het voetbal begint weer te draaien. Het Bayern dat het winterkamp in Doha verlaat, staat te trappelen om meer prijzen te winnen en zal spoedig de Bundesliga domineren.

‘Ik moet een aantal radicale veranderingen doorvoeren.’

Stuttgart, 29 januari 2014

‘Er zijn dagen dat je slecht speelt en alles je tegenzit. Je denkt: waar ben ik nou mee bezig? Maar dan geef je én een assist én scoor je het mooiste doelpunt van je leven.’

Bayern heeft de competitie op deze koude januariavond bijna in zijn zak als Thiago Alcántara, ondanks dat hij een zwakke wedstrijd speelt, in de laatste minuten een prachtgoal scoort.

Het spel van Bayern was saai, lomp en chaotisch en het uitstekende optreden van de thuisploeg had een beter resultaat moeten opleveren. Ze hebben alles goed gedaan. Ze hadden een compacte, solide verdediging, en als Bayern al door de defensie heen komt staat hun keeper, Ulreich, die uitzonderlijk goed speelt, hen daar op te wachten. Stuttgart valt aan met precisie en intelligentie, en maakt gebruik van elk foutje in het positieospel van Bayern. Ze brengen de verdediging zo af en toe serieus in de problemen. En als Bayern eindelijk de slag te pakken heeft, verstoort Stuttgart die door traag te handelen bij spelhervattingen en inworpen.

De coach van de thuisploeg, Thomas Schneider, die over zes weken werkloos zal zijn, heeft laten zien dat hij een eersteklas tacticus is. Bayern zag er verloren uit, alsof ze niet meer helder konden nadenken. Misschien zou het geen ramp zijn om deze wedstrijd, die van december is verplaatst, te verliezen. Ze staan immers 14 punten voor op Borussia Dortmund.

Voor het eerst dit seizoen heeft Guardiola zijn opstelling van de vrijdag ervoor niet gewijzigd; toen leverde die in het Borussia Park een zinderende 2-0-overwinning op tegen Mönchengladbach in de eerste competitiewedstrijd na de winterstop. Hoe kon een groep voetballers die nog maar vijf dagen eerder zo aanvallend, scherp en briljant had gespeeld zo dramatisch zijn afgetakeld?

‘Het was alsof we ons niet meer konden geven. We zaten mentaal vast na de wedstrijd tegen Mönchengladbach, die heel erg zwaar was,’ legt Thiago uit als hij de kleedkamer in de Mercedes Benz Arena in Stuttgart uit komt gestuiterd, duidelijk in de zevende hemel. ‘Die dingen gebeuren in het voetbal. Soms stort je in en kan je niet meer. De minuten tikken voorbij en je bidt dat het snel voorbij is omdat je geen uitweg meer ziet. Maar uiteindelijk hebben we er toch een gevonden.’

Dit keer kwam de oplossing vanaf de bank. Er zijn drie redenen waarom Pep besloot dezelfde opstelling te gebruiken: ten eerste is het de keuze van zijn voorkeur, met Lahm als spil, Kroos en Thiago een klein stukje voor hem, en Götze, Müller en Shaqiri steeds van positie wisselend in de aanval; ten tweede waren Ribéry, Robben, Schweinsteiger en

Javi Martínez er niet bij wegens blessures of andere problemen; en ten derde omdat Mandžukić werd gestraft voor zijn lusteloze optreden in de training. Pep wilde de spits pas weer opstellen als hij bereid was moeite te doen om zijn positie te verdienen.

Maar in Stuttgart loopt niets zoals de coach had gehoopt. Bayern heeft het meeste balbezit en tikt de bal net buiten het strafschoopgebied rond terwijl Thiago en Götze makkelijk tussen het middenveld en de verdediging van Stuttgart kunnen komen. Maar de laatste passes zijn slecht en het schieten heeft geen enkel effect. Net als wel vaker het geval is geweest, levert de dominantie van Bayern geen serieus gevaar op en beginnen de counters van de tegenstander, naarmate de minuten wegtikken, steeds meer pijn te doen. Stuttgart komt in de dertigste minuut op voorsprong en het spel van Bayern verslechtert alleen maar.

In de rust besluit Pep van tactiek te veranderen en in de eerste minuut van de tweede helft beginnen Mandžukić, Pizarro en Contento met warmlopen.

Pep gooit het roer helemaal om. Dit heeft hij eerder zonder succes geprobeerd, maar in Stuttgart levert zijn aanpak wel iets op.

Guardiola heeft altijd de neiging gehad om in te grijpen als de gebeurtenissen op het veld hem niet aanstonden, maar nu heeft hij een groot voordeel dat hij in Barcelona niet had: hij heeft spelers die in staat zijn hun manier van spelen helemaal om te gooien.

‘We komen zo nergens, Domè,’ zegt hij tegen Torrent als ze de kleedkamer in lopen. ‘Ik moet radicale veranderingen doorvoeren, want op deze manier kunnen we niet winnen.’

Zijn team zit zo vast dat Pep zijn eigen regels breekt door in de eerste minuten van de tweede helft twee veranderingen door te voeren: hij stuurt Mandžukić en Pizarro het veld in voor Shaqiri en Kroos. Hij gaat nog verder. Hij gebruikt een dubbele spil bestaande uit Thiago en Lahm, hij zet Pizarro op de positie van de nummer 10 en vertelt hem dat hij breed op de vleugels moet spelen. Het is nu een 4-2-3-1-opstelling en de verdedigers krijgen te horen dat ze de bal zo snel mogelijk bij Thiago en Lahm moeten zien te krijgen. Zij spelen Pizarro aan en de Peruaan, die in topvorm is, blijft ruimte creëren om Müller en Götze breed aan te spelen, en rukt dan snel op om Mandžukić bij te staan in zijn rol van aanvaller.

Peps veranderingen wijken radicaal af van wat hij normaal doet. Je zou kunnen zeggen dat ze het tegenovergestelde zijn van zijn gebruikelijke stijl. In november legde hij in Dortmund alle nadruk op de meest wendbare, technische spelers op het middenveld, met name Thiago en Götze, om met 3-0 te winnen. Dat zou je de meest Guardiola-achtige tactiek kunnen noemen. Maar in Stuttgart wil hij dat de bal naar de vleugelspelers gaat en van daaruit naar Mandžukić.

Je kunt concluderen dat Pep afbreuk heeft gedaan aan zijn eigen principes, maar als hem dat na de wedstrijd wordt nagedragen, is zijn reactie bot. ‘Waar heb je het over, man? We moesten de wedstrijd winnen...’

Het duurt een paar minuten voor alles op zijn plaats valt, maar het wordt al snel duidelijk dat Stuttgart het moeilijk gaat krijgen om het omgegooide Bayern tegen te houden, zelfs nu spelers als Götze en Thiago duidelijk uitgeput zijn. Zoals Guardiola maanden geleden al zei: als er moet worden teruggevochten, is Bayern tot alles in staat. Ze dringen Ulreichs territorium binnen en maken een dreigende indruk. Ze scoren de gelijkmaker 15 minuten voor tijd, als Pizarro de bal krijgt na een vrije trap van Thiago. Pep komt met een derde verandering, die de doorslag blijkt te geven. Contento vervangt de inmiddels moegestreden Götze en Alaba wordt linksbuiten. Ze blijven doorgaan, ondanks een serie geweldige tegenaanvallen die Neuer zwaar onder druk zet.

Pep geeft zijn mannen opdracht een manoeuvre uit te halen die, hoewel hij vrij simpel is, lastig kan zijn in het heetst van de strijd. Hij wil dat ze zich herinneren hoe ze het spel naar een vleugel kunnen verplaatsen, dan plotseling overgaan naar de andere vleugel en dan doorstoten naar het middenveld. Het is dezelfde tactiek als hij met veel succes gebruikte in de Europese Supercup-finale tegen Chelsea. Veel mensen naar de linkervleugel lokken, plotseling het spel verplaatsen naar de rechterkant en dan oprukken naar het strafschopgebied. Dat is hoe ze in de 93ste minuut scoren.

Alaba, Contento, Thiago en Pizarro vormen een combinatie aan de linkerkant, voordat Lahm ineens naar Rafinha speelt, die aan de rechterkant is verschenen. De Braziliaanse back speelt keurig over het middenveld en Thiago geeft een briljante hoge trap – de volley die de wedstrijd bezegelt, en in feite ook de competitie.

De euforie van het Beierse team roept herinneringen op aan een avond in Praag, toen Javi Martínez in de laatste seconde van de extra tijd de gelijkmaker scoorde tegen Chelsea, en aan de wedstrijd in Dortmund, toen Bayern zijn grote rivaal het nakijken gaf. Dit is het doelpunt dat hun de *Meisterschale* zal opleveren, de zilveren bokaal die de competitiekampioenen krijgen.

‘Ging hij via je scheenbeen?’ wordt de speler in de kleedkamer gevraagd.

‘Nee, nee. Ik heb mijn hele voet gebruikt. Het was een droomdoelpunt, een zuivere volley.’

‘*Thiago oder nichts.*’ Thiago of niets.

Het was Thiago’s eerste doelpunt in de Bundesliga, en zorgde ervoor dat het team het ene record na het andere bleef verbreken: 43 opeenvolgende competitiewedstrijden zonder nederlagen; 28 uitwedstrijden met ten minste één doelpunt; en de eerste club die 16 van de eerste 18 wedstrijden wint – records die ze in de volgende maanden nog verder aanscherpen, als Bayern nog tien opeenvolgende overwinningen bijschrijft om eind maart de titel al binnen te slepen, vroeger in het jaar dan ooit tevoren in de geschiedenis.

Guardiola was opgetogen over de comeback in Stuttgart, maar verborg zijn emoties achter een van zijn lege, mummieachtige gezichtsuitdrukkingen. Hij had meegedaan aan het uitzinnige feest in de kleedkamer, maar nu, op weg naar de persruimte, zette hij de overwinning uit zijn hoofd en begon hij te denken aan andere kwesties: we moeten Ribéry,

Robben en Javi meteen terug zien te krijgen in het team; ik moet Mandžukić overhalen om de volle honderd procent te blijven geven, ook al krijgt hij niet elke wedstrijd 90 minuten speeltijd; ik moet ervoor zorgen dat Kroos niet wordt afgeleid door contractonderhandelingen (de speler eist een hoger salaris); ik moet ervoor zorgen dat het team niet achteroverleunt nu ze denken dat we de competitie in onze zak hebben (ondanks een voorsprong van 17 punten); en bovenal moet ik zien uit te vinden hoe we het Arsenal van Arsène Wenger moeten aanpakken. De Champions League komt eraan en alle ogen in Europa zijn op München gericht.

Als hij de kleedkamer uit komt, legt Lorenzo Buenaventura uit waarom hij Peps besluit om de dynamiek van het spel te veranderen heeft gesteund: ‘We zaten er helemaal doorheen. Het was het omgekeerde van wat er bij Mönchengladbach gebeurde. Er zijn twee redenen waarom Pep erin slaagde het spel te veranderen: omdat hij allerlei ideeën heeft, opgedaan door naar zijn spelers en de tegenstander te kijken, en omdat hij een groep spelers heeft die de manier waarop ze spelen kunnen aanpassen. En er is nog een derde factor: deze man is geen starre ideoloog. Hij is slim genoeg om de Bundesliga te hebben bestudeerd, geanalyseerd en zich eraan te hebben aangepast, zonder de basisconcepten die zijn stijl vormgeven los te laten.’

Maar Pep luistert niet. Zijn gedachten zijn bij de komende wedstrijden.

‘Loren, we moeten het team door laten draaien. We moeten vanaf nu zorgvuldige keuzes maken.’

‘Pep, laten we ervoor zorgen dat we niet dezelfde fout maken die zovelen voor ons hebben gemaakt,’ voegt Domènec Torrent eraan toe. ‘We moeten niet het risico nemen dat de spelers zich over de kop werken om maar een paar records te verbreken.’

Hij heeft vijf minuten genoten van de feestvreugde in de kleedkamer, en nu kijkt hij alweer naar de toekomst.

‘Ik kijk naar de beelden van onze tegenstanders en probeer dan een manier te vinden om ze te breken.’

München, 31 januari 2014

Pep schreeuwt: ‘Mijn voeten voelen als ijs! Het is hier steenkoud!’

Stuttgart en die overwinning in de laatste minuut liggen achter hem. Thiago heeft genoten van alle lof en de artikelen op de voorpagina's, maar nu is het tijd om over te gaan tot de orde van de dag. Er staat een nieuwe rivaal klaar en Pep moet ze analyseren en de middelen voorbereiden om van ze te winnen.

Guardiola houdt gewoonlijk drie teampraatjes voor elke wedstrijd, elk van ongeveer 15 minuten. Hij gebruikt beelden om zijn opmerkingen helder te maken, meestal opnames die niet langer dan zeven minuten duren. De drie praatjes hebben hetzelfde patroon.

De dag voor de wedstrijd ontleedt Pep het aanvallende spel van de tegenstander. Aan de hand van beelden legt hij uit waar de tegenpartij waarschijnlijk het gevaarlijkst zal zijn en laat hij zien hoe belangrijke spelers te werk gaan. Dan geeft de coach zijn mannen duidelijke instructies over de defensieve acties die Bayern moet ondernemen om het andere team te stuiten. Zijn mannen brengen die instructies dan in de praktijk in de daaropvolgende trainingssessie.

Zijn tweede praasje houdt hij vlak voor de trainingssessie op de ochtend van de wedstrijd. Het bestaat uit een gedetailleerde uitleg van hoe ze defensieve en aanvallende inworpen en vrije trappen gebruiken. Assistent-coach Torrent heeft ten minste vijftig hoekschoppen van de tegenstander bestudeerd en vertelt welke belangrijke tactieken ze regelmatig toepassen. Torrent herinnert de reservespelers aan de posities die ze moeten innemen voor de vooraf geoefende manoeuvres, vlak voordat ze het veld opgaan. Na dit praasje heeft het team een lichte training waarin ze de aanvallende en defensieve acties die ze net hebben besproken doornemen. Pep heeft zijn opstelling dan nog niet definitief vaststaan, dus iedereen moet overal aan meedoen. Als ze een uitwedstrijd spelen, doen ze dit niet. Dan bespreken ze beelden van een vrije-trap oefening die ze in de Säbener Strasse hebben gedaan.

Pep houdt zijn derde en laatste praasje twee uur voor de wedstrijd in het hotel (hij doet het liever niet in de kleedkamer). Je zou het een peptalk kunnen noemen, maar hij bespreekt ook de aanvallende tactieken van Bayern. Dit is ook het moment dat de coach zijn mannen vertelt wie er in de basisopstelling staan.

De spelers weten nu precies wat ze kunnen verwachten. Dit praasje is volledig gericht op de aanval. De coach vertelt ze ook precies hoe ze de eerste hoekschoep of vrije trap

moeten benutten.

Meestal, maar niet altijd, gebruikt Pep het praatje ook om zijn team te motiveren. In de returnwedstrijd van de kwartfinale in de Champions League tegen Manchester United, begin april, bijvoorbeeld, liet Pep zijn derde praatje achterwege. Hij had het team toen al de dag ervoor samengesteld, ze hadden hun aanvallen geoefend en hij had het gevoel dat hij er niets meer aan hoefde toe te voegen. Heel anders was het toen het team slechts enkele minuten voor de eerste wedstrijd van 2014, op 24 januari tegen Mönchengladbach, in het Borussia Park aankwam omdat Peps praatje was uitgelopen. Hij wilde zijn mannen goed duidelijk maken waarom ze zes dagen eerder in een vriendschappelijke wedstrijd in Salzburg een flinke nederlaag hadden geleden: ze hadden niet willen rennen en het had hun spel aan intensiteit ontbroken.

‘Ik kan ons tot een bepaald punt brengen,’ vertelde hij hun. ‘Ik kan onze tegenstanders analyseren en mijn tactische kennis gebruiken om jullie op de beste posities te zetten. Daarom wil ik vandaag bijvoorbeeld dat jij, David [Alaba], niet te ver naar voren loopt, omdat Stuttgarts rechtervleugel [Martin Harnik] gevaarlijk kan worden. Maar vanaf nu, jongens, is het aan jullie. Als jullie ervoor kiezen om zonder intensiteit te spelen, als jullie besluiten dat jullie niet de benen uit jullie lijf willen rennen, nou, dan winnen we de wedstrijd niet.’

Pep plant zijn drie praatjes na een gedetailleerde analyse van de tegenstander en zijn eigen team. Deze praatjes laten ook zijn talent voor vernieuwing zien. Xavier Sala i Martín, die economie doceert aan Columbia University in de VS, zegt het zo: ‘Voor mij is Pep een groot innovator. Hij wint wedstrijden door het zwakke punt van zijn tegenstander te analyseren en dat aan te vallen. Maar bovenal komt hij continu met nieuwe dingen, waardoor Guardiola zijn strategie alweer heeft aangepast als zijn tegenstanders hem doorhebben en hun fouten herstellen. Hij loopt altijd één stap voor en slaagt erin vast te houden aan zijn eigen filosofie van overmacht op het middenveld, terwijl hij het spel van Bayern tegelijkertijd aanpast aan de eigenschappen van hun huidige tegenstander.’

In oktober 2012 had hij in New York met Garri Kasparov gepraat over hoe je de tegenstander in het schaken en andere sporten kunt aanvallen, en Kasparov had gezegd: ‘Je valt vanaf een bergtop niet op dezelfde manier aan als in een open veld.’

Hij had eind 2012 in New York ook gegeten met Ferran Adrià, het culinaire genie dat op het punt stond zijn restaurant El Bulli te sluiten. De chef-kok vertelde hem: ‘Pep, jij bent meer dan een coach, jij bent een groot innovator.’

De coach had gereageerd met: ‘Luister Ferran, ik kijk alleen maar naar de beelden van onze tegenstander, en dan probeer ik te bedenken hoe we ze kunnen breken [in werkelijkheid gebruikte hij een meer prozaïsche en ietwat obscene term]. Ik bestudeer gewoon mijn wapenarsenaal en kies dan wat ik nodig heb voor de gelegenheid.’

Volgens Sala i Martín past Guardiola's natuurlijke talent voor innovatie perfect bij de Duitse handelsgeest.

‘Ik weet niet wat de Duitse voetbalfans ervan zouden zeggen, maar ik ken veel mensen in hoge posities in de overheid en het zakenleven in dit land, en dat zijn allemaal innovators en perfectionisten. Ze leven om de dingen goed te doen en fouten te vermijden. Ze streven altijd naar perfectie. Het maakt niet uit of je het over BMW, Siemens of Audi hebt. Ze hechten waarde aan innovatieve ideeën en zijn altijd op zoek naar het perfecte product, en dat komt perfect overeen met Peps stijl, die draait om voortdurende ontwikkeling en innovatie. En aanpassing. Kijk maar eens naar wat er hier is gebeurd. Pep heeft niet geprobeerd om Bayern net zo te laten spelen als Barça. In plaats daarvan heeft hij zich aangepast aan het land en de spelers. Dat gezegd hebbende, is er natuurlijk geen verband tussen hoe het team nu speelt en wat ze op 1 juli 2013 hebben gedaan.’

Om goed te kunnen begrijpen hoe deze analyse van Bayern en hun tegenstanders tot stand komt, moeten we met Carles Planchart praten, de leider van Guardiola’s team van analisten die al sinds 2007, toen hij het roer bij Barça B overnam, met de coach samenwerkt. Planchart legt uit welke verschillende stadia hij en zijn team doorlopen: ‘Dit werk bestaat feitelijk uit twee delen: de analyse van je eigen team en dat van de tegenstander. En dat zijn twee compleet verschillende taken. Je werkt bij een club die elke drie dagen een wedstrijd heeft, dus je hebt geen tijd om alle fouten op het veld te corrigeren. Je moet daarom andere manieren aanwenden om correcties door te geven die je tijdens een wedstrijd onmogelijk kunt doorgeven. Als je een hele week vol trainingssessies voor je hebt, kun je natuurlijk een reeks oefeningen plannen om de fouten te corrigeren. Bijvoorbeeld als de defensielijn te dicht bij of te ver van het doel ligt, of als er te veel ruimte tussen de afzonderlijke linies zit, of als er een probleem is op het middenveld, of als we voorin slecht verdedigen. Anders kun je het beste visuele beelden gebruiken, want dan kun je snel duidelijk maken wat je bedoelt.’

Na elke wedstrijd trekken de analisten hun conclusies over wat ze hebben gezien. Ze zeggen dingen over collectieve en individuele acties en over de strategische en tactische kant van het spel. Pep werkt dan gedurende de week een-op-een met bepaalde spelers, of bewaart de informatie voor een gepaster moment. Strategische en individuele aanpassingen moeten echter meteen worden gedaan en die vormen dan het uitgangspunt voor de analyse van de volgende wedstrijd.

Dit seizoen heeft Plancharts team er een nieuwe dimensie aan toegevoegd. Ze analyseren nu hoe elke speler zich over het veld beweegt én kijken naar het tactische spel. Na de wedstrijd hebben ze een uitgebreid verslag van alle acties van elk van de Bayernspelers, en kunnen ze beoordelen of ze wel of niet de juiste beslissingen hebben genomen. Ze houden voor elke speler een dossier bij waarin al zijn acties tot in detail worden bijgehouden. Na de wedstrijd worden die in categorieën onderverdeeld. Zo is er een overzicht van luchtduels, kopballen, dribbels enzovoort. Ze kunnen dan elke speler specifieke beelden laten zien die hem als individu kunnen helpen, of in zijn positie in het team, of met het oog op tactische prioriteiten. Alle beelden worden met een groothoeklens gefilmd, zodat ze de speler en zijn werk kunnen beoordelen binnen het team, niet alleen hoe hij het individueel en op technisch vlak doet.

‘Pep wil altijd de hele wedstrijd zien, en die zetten we zodra hij voorbij is op zijn computer,’ vervolgt Planchart. ‘Hij bekijkt dan de hele wedstrijd, of de specifieke manoeuvres die wij hebben gerangschikt, hetzij speler voor speler, hetzij op soort manoeuvre, of op verschillende tactische vlakken. Hij vindt daar ook mijn aantekeningen, zowel over de wedstrijd als over specifieke dingen waar we extra op hebben gelet. Op deze manier wordt de wedstrijd voor hem in stukjes gehakt, maar Pep bekijkt de wedstrijd zelf ook en maakt zijn eigen analyse.’

Het andere deel van dit proces bestaat uit het grondig analyseren van de tegenstander, een belangrijke stap in het proces waarin keuzes worden gemaakt over Bayerns eigen aanpak voor de wedstrijd. De Duitse voetbalbond neemt elke wedstrijd in de Bundesliga en 2. Bundesliga (tweede divisie) op panoramaformaat op en maakt de beelden op maandagochtend beschikbaar voor elke club. De Champions League kent dat niet en het is ontzettend moeilijk om de wedstrijden op te nemen – zozeer zelfs dat clubs zijn overgegaan tot het clandestiene gebruik van een kleine camera om vanaf de tribune te filmen, of het dragen van een bril met opnameapparatuur.

Het is van groot belang om wedstrijden in panoramaformaat te filmen, zodat de actie vanuit een tactisch oogpunt kan worden bekeken. ‘In Duitsland wordt scouten gezien als onderdeel van het werk en niet als een vorm van spionage. De clubs geven zelfs beelden aan elkaar door. Dat is hier de normale gang van zaken,’ legt Planchart uit.

Het is ook belangrijk om de tegenstander te analyseren om keuzes te maken over het juiste spelsysteem, de spelers die je nodig hebt en zelfs de oefeningen voor de trainingen in de aanloop naar de wedstrijd. ‘Als we in Barcelona een Champions League-finale speelden, analyseerden we de laatste twaalf wedstrijden van de tegenstander, en bij een gewone wedstrijd bekeken we er vijf of zes. We moeten rekening houden met de tijd van het jaar en het soort team dat onze tegenstander in de verschillende wedstrijden treft. Het maakt verschil of zij het initiatief nemen of wachten tot ze een kans krijgen voor een tegenaanval, of ze dezelfde speelstijl hebben als wij, enzovoort. Als onze tegenstanders spelen tegen teams die op ons lijken, is dat fantastisch. Anders heeft het veel minder betekenis.’

Na het analyseren van vijf of zes wedstrijden, maakt Planchart een rapport voor Pep, onderverdeeld in concepten en de daarmee samenhangende acties. Het is een visuele weergave, die veel makkelijker te begrijpen is, en die voor elk concept drie voorbeelden bevat. Als Pep het nuttig vindt, baseert hij zijn eigen werk op de gepresenteerde informatie.

‘Meteen na de wedstrijd of de volgende ochtend geef ik hem het rapport over onze volgende tegenstander. Ik werk twee weken vooruit, maar hij kijkt alleen naar de volgende wedstrijd. Soms geef ik hem informatie over de Champions League iets eerder, en als hij dan een week zonder wedstrijd op woensdag heeft, kan hij er eerder dan normaal naar kijken. Maar meestal werkt hij van wedstrijd naar wedstrijd, en kan hij pas als een wedstrijd achter de rug is aan de volgende denken.’

Guardiola kijkt eerst naar de rapporten. Die beslaan vijftig tot zestig verschillende acties en geven hem een algemeen idee van hoe hij zich op de volgende wedstrijd moet voorbereiden. Soms geeft het hem zelfs een duidelijk idee over de benodigde opstelling. Dan maakt hij met Torrent en Buenaventura plannen voor de trainingen, met bepaalde aspecten van het spel in gedachten. In de volgende paar dagen maakt hij een gedetailleerde analyse van de tegenstander, bekijkt hij wedstrijden, of delen van wedstrijden en trekt hij zijn eigen conclusies. Hij maakt veel aantekeningen en bepaalt wat de belangrijkste ideeën zijn die hij moet overbrengen op zijn mannen. Soms combineert hij die met concepten die uit voorgaande wedstrijden zijn voortgekomen, hetzij omdat hij een bepaalde actie of tactisch idee nog eens wil bekijken, hetzij om het team te motiveren.

Tijdens de wedstrijd sturen Planchart en zijn team ook beelden van bepaalde acties naar de bank, waar Domènec Torrent ze op zijn iPad ontvangt: ‘Carles stuurt dingen die hemzelf zijn opgevallen of waar wij om hebben gevraagd naar mijn iPad – hoekschoppen, een soort tegenaanval... we vragen om de beelden zodat Pep ze bijna tegelijkertijd kan bekijken.’

De camera’s van de analisten zijn verbonden met Torrents iPad, de computer in Peps kantoor en de computer in de kleedkamer, die weer is verbonden met een scherm aan de muur. Planchart selecteert en verstuurt direct acties die hem relevant lijken en slaat de rest op voor later. Vijf minuten voor de rust loopt hij naar Peps kantoor en slaat hij alle beelden van de eerste helft op. Als ze uit spelen, hebben ze natuurlijk niet hetzelfde netwerk tot hun beschikking en moet Planchart zijn eigen computer meenemen naar de kleedkamer.

Meestal kiest hij drie of vier concepten uit om tijdens de rust te bespreken en gebruikt hij twee of drie filmpjes van drie seconden om te laten zien wat hij bedoelt. In totaal gaat het dan om snelle shots van ongeveer tien specifieke acties. ‘Wat doen we in de rust? Dat is Peps eerste vraag. Hij komt zijn kantoor binnen en vraagt: “Wat zie je daar?” Omdat je van bovenaf een heel ander beeld van de actie krijgt en andere dingen ziet. Hij luistert altijd aandachtig als ik mijn bevindingen vertel. Pep is eigenlijk altijd aan het luisteren, aan het analyseren. Hij bepreekt met Torrent hoe ze fouten kunnen corrigeren of het spel kunnen veranderen. Dan maakt hij een aantekening van de paar concepten die hij wil corrigeren en gaat hij naar de kleedkamer van de spelers. Met nog vijf of zes minuten te gaan, roept hij de betreffende spelers bij zich, laat hun de beelden zien en vertelt wat hij anders wil. En dan gaat hij weer, terug naar de bank.’

Zoals Pep al tegen Ferran Adrià zei, kan innovatie soms een prozaïsch proces zijn.

‘Ik kijk naar de beelden van onze tegenstanders en probeer dan een manier te vinden om ze te breken.’

‘Perfect voetbal is verdomd moeilijk te bereiken.’

München, 15 februari 2014

Begin februari scoort Mario Götze het eerste doelpunt van 2014 in de Allianz Arena. Het is zeven weken geleden dat Bayern voor het laatst een thuiswedstrijd speelde, en in die korte tijd is er van alles veranderd. Het is niet alleen dat Pep anders lijkt, het is ook zo dat zijn team anders functioneert – sneller, met meer pit, alsof ze worden voortgedreven door een nieuwe energie, ondanks het niet aflatende blessureleed. Thiago is het symbool geworden van dit verwoestende Bayern.

‘Hij had gewoon nog zo’n geweldig doelpunt nodig als hij in Stuttgart heeft gemaakt,’ legt Pep uit. ‘Het hielp de fans in te zien wat voor geweldige kwaliteiten hij heeft. Thiago zal nooit een topscorer zijn, maar een groot voetballer? Ja, dat wel. Kijk naar wat hij in Dortmund heeft gedaan. Drie maanden zonder wedstrijd en hij trekt het hele spel naar zich toe.’

Achter Thiago’s grotere invloed zitten redenen die verder gaan dan het psychologische effect van dat fantastische doelpunt. Het is ook iets tactisch. Guardiola heeft de enkele spil en valse 9 losgelaten. De omstandigheden vereisten het. Hij heeft in verschillende wedstrijden een centrale aanvaller en een tweede spits moeten inzetten, wat inhield dat er op het middenveld iets meer bescherming was. Deze ontwikkeling is in de maand oktober begonnen: steeds als hij Götze als tweede spits achter Mandžukić neerzette, moest hij de plaats van de middenvelders veranderen en hen gebruiken in een dubbele spilpositie. In januari, tijdens de legendarische tegenaanval in de Mercedes Benz Arena in Stuttgart, moest hij hetzelfde doen, met Thiago en Lahm als dubbele spil, zodat Pizarro Mandžukić kon aanspelen.

De dynamiek van het team verbeterde hierdoor zozeer dat de coach ervoor koos om zijn traditionele filosofie aan te passen. ‘Als hij in deze positie staat, is Thiago continu in contact met de bal, hij geeft een paar tikken en hij zorgt voor een soepelheid en continuïteit in ons spel. Lahm is er om hem te ondersteunen, vooral om de bal soepel rond te laten gaan. Philipp is fantastisch en hij zal Thiago nog beter helpen maken dan hij al is.’

Torrent zegt het zo: ‘Het gebruik van de dubbele spil is voortgekomen uit het verdwijnen van onze valse 9. Als we een tweede centrale spits moeten gebruiken, als link tussen hem en het middenveld, moeten we de ruimte achter hen dichtmaken met twee organiserende middenvelders. De spullen voelen zich met één aanvallende middenvelder ook veel zekerder dan met twee.’

Er zijn veel wisselingen binnen het team geweest, per wedstrijd kunnen er wel zeven basisposities verschillen, maar desondanks is het voetbal in de Allianz Arena sinds de jaarwisseling steeds spectaculair geweest. Götze en Thiago hebben een vrije rol, en Lahm

voelt zich op zijn gemak als spil. Sinds 2 februari weerklinken in de *Schickeria*, het deel van de tribune waar Bayerns extreemste fans zich verzamelen, uitroepen als: ‘Kampioenen in maart!’ en Bayern is in de daaropvolgende weken inderdaad verder uitgelopen. Tussen die dag en 8 maart wint Bayern acht van de acht wedstrijden met een overweldigend verschil in doelsaldo. Ze scoren 33 doelpunten en hoeven er maar twee te incasseren. In de Allianz Arena verslaan ze Eintracht Frankfurt met 5-0, Freiburg met 4-0 en Schalke met 5-1. Uit verslaan ze Nürnberg met 2-0, Hannover met 4-0 en Wolfsburg met 6-1. In de strijd om de Duitse beker schakelen ze Hamburg uit met 5-0 en in de Champions League nemen ze het Emirates Stadium over en verslaan ze Arsenal met 2-0. Bayern is een verwoestende machine geworden. Torrent denkt dat het door de winterstop komt. ‘Het trainingskamp in Qatar heeft een bijzondere verandering in ons teweeggebracht. Misschien omdat de spelers na de feestdagen opgefrist waren en ze tijd hadden om niet alleen te leren, maar alles wat we ze geleerd hebben ook helemaal in zich op te nemen. Qatar was een soort katalysator. Alles viel op zijn plaats en we werden meer dan de som van de losse onderdelen. Het team schoot vooruit omdat de spelers volkomen begrepen wat er gebeurde en waarom.’

Guardiola lijkt iets minder tevreden dan zijn assistent. ‘Perfect voetbal is verdomd moeilijk te bereiken. Het Bayern van Heynckes is er vorig seizoen in geslaagd, maar ik heb nog wat tijd nodig om de Bundesliga echt door te krijgen, en het zal ook nog even duren voor mijn spelers op hun absolute top spelen.’

Op het moment lijken die spelers te worden gedreven door een tomeloze energie. Het team is onaangedaan als Kroos voor straf naar de bank wordt gestuurd omdat hij slecht reageerde op een wissel. De collectieve energie heft elke individuele dip op. Zelfs als de spelers van de ene kant van het stadion naar de andere kant gaan om met hun fans de zoveelste overwinning te vieren, rennen ze. Ze laten zien dat ze direct, naar voren gericht voetbal kunnen spelen tegen Frankfurt of gebruiken langdurig, voortdurend balbezit tegen Hamburg voor de Duitse beker, als ze in de eerste helft de bal 84 procent van de tijd in bezit hebben. Het is ongekend in Duitsland, maar Pep is er niet per se van onder de indruk.

‘Niet zo vreemd als de tegenstander de boel zo dichttimmerd. Dat alles verandert als je tegenstander toevallig agressief is en de bal wil veroveren – hoeveel je de bal hebt, is niet van doorslaggevend belang. Wat wel belangrijk is, is dat de bal ver van onze goal moet zijn – dat is wat mij blij maakt.’

Anders dan wat veel mensen denken, is Guardiola niet geïnteresseerd in overwegend balbezit, en ook niet in de kale statistieken. Wat wel altijd ontzettend belangrijk voor hem is, is rennen – iets wat in de komende maanden alleen maar belangrijker zal worden.

‘We genieten van ons werk als we goed spelen en rennen, rennen en rennen. Om van ons beste spel te kunnen genieten, moeten we veel rennen.’

De andere belangrijke factor in de maand februari is de stroom opeenvolgende wedstrijden. ‘Op het moment spelen we steeds elke drie dagen, dus niets mag ons afleiden of uit onze concentratie halen,’ stelt Pep. ‘De volgende wedstrijd is altijd het belangrijkste

en dat betekent dat we alleen daaraan moeten denken en niet aan de Champions League of iets anders. We moeten ons alleen concentreren op de volgende stap voorwaarts. Altijd serieus, altijd gefocust. Elke overwinning moet vanaf nul worden opgebouwd, want het moeilijkste is niet om te winnen, maar om te blijven winnen als je een winnende vorm hebt bereikt en de hele wereld aanneemt dat je blijft winnen. We moeten al het andere uit onze gedachten bannen, inclusief onze drievoudige overwinning van vorig jaar en onze winsten in dit seizoen. We moeten elke dag weer werken alsof we niets hebben gewonnen – alsof we bij nul moeten beginnen.’

Na deze onstuitbare maand februari komt misschien wel het meest symbolische moment op 1 maart, als de bezoekers, Schalke, er tot de 29e minuut maar niet in slagen om over de middellijn te komen en Neuer de bal niet aanraakt tot vier minuten voor de rust. Het is eens te meer een teken van Bayerns verwoestende dominantie. Maar Pep wil niets te maken hebben met die stroom van opvallende statistieken, en ook niet met de records die zijn team vestigt. ‘Een sporter moet zich altijd helemaal op vandaag richten, het liefst op het moment zelf. Wie weet wat morgen zal brengen.’

Blijf rennen en concentreer je op het hier en nu: de twee fundamentele principes achter Bayerns prestaties in februari, als ze blijven zegevieren terwijl ze alles al hebben gewonnen. Principes die begin april zullen worden vergeten, als de titel in de wacht is gesleept en het team met de enige dip van het seizoen te maken krijgt – en dat is meteen een flinke.

Voordat dat gebeurt, blijft Bayern tegenstanders de baas met dezelfde regelmaat als waarmee ze spelers terugkrijgen en dan kwijtraken. Schweinsteiger en Martínez zijn terug, maar Shaqiri is opnieuw geblesseerd en Ribéry moet een operatie ondergaan. Op woensdag 6 februari heeft Pep zijn spelers (behalve de langdurig afwezige Badstuber) voor het eerst allemaal fit. Dat duurt slechts één dag. Op donderdag ondergaat Ribéry zijn rugoperatie. Door de blessures, door tactische aanpassingen en door het zware wedstrijdprogramma kan de coach niet over het basiselftal praten. In plaats daarvan werkt hij met een groep van 15 of 16 onderling uitwisselbare spelers – waaronder spelers als Pizarro, die goed blijven presteren als het nodig is. Dit is een Bayern dat soepel overgaat van het ene tactische schema naar het andere en dat makkelijk van opstelling verandert als de coach en eigenschappen van hun tegenstanders dat vereisen.

Ik herinnerde Christian Streich, de coach van Freiburg, aan een praatje dat we zes maanden eerder hadden in zijn Mage Solar Stadion. Toen had hij voorspeld hoe indrukwekkend het Bayern van Pep zou worden. ‘Ja, ik weet nog dat ik dat tegen je zei. Ik heb je verteld dat Bayern een sterke rivaal zou worden, en dat is ook gebeurd. Als je defensief probeert te spelen, slopen ze je met passes. Voer de druk op, dan kunnen ze je zomaar aan flarden scheuren. Ze hebben zoveel noten op hun zang en zijn simpelweg overweldigend. Zes maanden geleden speelden ze niet zo, maar in die tijd, onder Peps begeleiding, hebben ze het voor elkaar gekregen. Bayern is een machine.’

Pep blijft zijn opstelling aanpassen aan de volgende tegenstander, of aan blessures en

de noodzaak om spelers te sparen, maar die praktische beslissingen weerspiegelen ook Guardiola's onveranderlijke geloof dat voortdurende ontwikkeling een fundamenteel gebod is. Ontwikkeling als levenswijze – een noodzaak, een plicht. Pep zegt het simpel: 'Het karakter van het team is het karakter van de coach.'

‘Hij is zo intens dat hij ons zal uitputten.’

München, 16 februari 2014

Pep kort en bondig omschrijven – dat is een hele uitdaging. Er is geen enkel bijvoeglijk naamwoord dat alle kanten van een persoonlijkheid als hij samenvat. Soms lijkt het alsof hij van staal is, soms van boter. Toch is het verleidelijk om een allesomvattend woord te vinden. Zoals ‘obsessief’.

‘Als obsessief zijn betekent dat je gepassioneerd bent en nauwgezet werkt aan je voorbereiding,’ zegt zijn vriend Sala i Martín, ‘dan is Pep obsessief. Maar naar mijn mening is obsessief zijn niet negatief als het gaat om iets waar je van houdt en waarin je perfectie nastreeft. Pep is obsessief op dezelfde manier als waarop een groot musicus of een groot kunstenaar obsessief is. Het is alleen zo dat zijn obsessie voetbal betreft.’

De hoogleraar economie praat met ons over wat hij beschouwt als een dieptevoorbereiding. ‘Tijdens zijn sabbatical in New York woonde hij soms mijn colleges over innovatie en economie aan de Columbia University bij, en hij was ontzettend geïnteresseerd in individuele communicatie – veel meer dan in groepscommunicatie. Hij wist al dat dit niet meer de tijd was dat je je spelers een *Gladiator*-video kon laten zien [zoals hij had gedaan voor de Champions League-finale in Rome in 2009] of Crujffs uitspraak van de Europa Cup-finale in 1992 kon gebruiken [“Veel plezier”]. Pep was meer geïnteresseerd in persoonlijke communicatie – andere manieren vinden om gevoelens en ideeën over te brengen op zijn spelers. Hij wilde Twitter en sociale netwerken begrijpen met het oog op de mogelijkheid om enkele van deze concepten en regels te gebruiken in zijn communicatie in de kleedkamer of op het trainingsveld. Omdat hij wist dat hij dat zou moeten doen. Dus in de VS legde hij zich toe op het uitvinden van hoe je de kracht van de moderne technologie kunt inzetten om te communiceren met spelers. Hij is er een jaar mee bezig geweest. Het werd een obsessie, ook al had hij nog niet eens een team om het allemaal op toe te passen. Te midden van alle drukte van Manhattan werd hij opgeslokt door hoe dit hem zou kunnen helpen om zijn werk te veranderen en verbeteren, lang voordat hij dat überhaupt had.’

Sala i Martín roept nog een element op dat essentieel is om Guardiola te kunnen begrijpen: passie. ‘Kasparov heeft het hem duidelijk gezegd: Pep, je kunt niet spelen zonder passie.’

Buenaventura gelooft ook dat passie onmisbaar is om te kunnen winnen in het voetbal. ‘Als je met Diego Simeone praat, zal hij je iets opvallends vertellen: “Ik ben de voetballer die het meeste haalt uit minimale middelen. Weet je waarom? Omdat ik passie heb! Hoe kon ik anders honderd wedstrijden halen voor Argentinië? Als speler was ik een beetje een lomperd, maar alles wat ik heb bereikt, is te danken aan mijn passie.”’

Pep is er niet op uit om voetbal intellectueel te maken, noch zijn ideeën en concepten. Hij gebruikt geen ingewikkelde taal. Hij is een gewone man en gebruikt simpele woorden. Dit is de zoon van een metselaar die zijn achtergrond nooit is vergeten.

‘De spelers worden leeggezogen door Pep,’ voorspelde Thiago eens. ‘Hij is zo intens dat hij ons zal uitputten. Hij is zelfs nog een betere psycholoog dan een tacticus.’

Thiago kent hem door en door. Hij heeft van hem de wind van voren gekregen en de nodige waardering verworven – zijn waarschuwingen en zijn complimenten geïncasseerd. ‘Pep zal nooit tevreden zijn. Hij geniet niet. Hij zal nooit van voetbal genieten, omdat hij altijd op zoek is naar wat er fout is gegaan zodat hij het kan corrigeren. Pep is nooit tevreden, want hij is een perfectionist.’

‘Ze vinden het leuk dat ze tegen hun vrienden kunnen zeggen:
ik speel voor Pep Guardiola.’

München, 17 februari 2014

Het team is meer dan klaar voor de grote uitdagingen van het seizoen. Ze zijn in topvorm en ze zijn gretig. De competitiewinst is binnen handbereik. Met nog twee weken te gaan voor het einde van februari ligt Bayern 16 punten voor op Bayer Leverkusen en 17 op Borussia Dortmund. Guardiola grapt: ‘Als we de competitie niet winnen, neem ik ontslag.’

Nu het het team zo voor de wind gaat, lijkt het me een goed moment om met enkele experts te praten en ik begin met Alexis Menuge, de Duitse correspondent voor de Franse krant *L'Équipe* en auteur van *Franck*, de biografie van Franck Ribéry. ‘Bayern is nu sterker dan ze aan het einde van 2013 waren. Ik denk dat dat komt doordat de spelers nu beter begrijpen wat Pep wil. Het trainingskamp in Qatar was erg intens en ze hebben goed getraind. Maar naast al het harde werk, denk ik dat tactiek ook een rol heeft gespeeld. De laatste paar weken heeft Pep zijn mannen vaker in een 4-2-3-1-opstelling laten spelen. Dat is hoe ze onder Heynckes speelden, en ik denk dat zijn spelers zich daarom meer op hun gemak voelen.’

Daarna interview ik Roman Grill, Philipp Lahms zaakwaarnemer en een man die alles weet van voetbalstrategieën. Grill heeft een duidelijke mening. ‘De verbetering van het team is grotendeels te danken aan Pep Guardiola’s vermogen om mensen op effectieve wijze iets bij te brengen. Naar mijn mening is hij de eerste coach van Bayern München die Philipp heeft meegemaakt die zijn spelers elke dag iets nieuws leert. Hij heeft een zeer positieve invloed op hen en heeft, gezien zijn staat van dienst bij Barça, de soort autoriteit die de spelers inspireert om te leren.’

Naast zijn nauwe samenwerking met Lahm, heeft Roman Grill voor Bayern II gespeeld en het jeugdteam gecoacht. Hij twijfelt niet aan de reden waarom het team zo verbeterd is. ‘Dit team had iemand als Pep nodig. En ik zie echt geen enkele andere coach doen wat hij hier heeft gedaan. Vorig jaar had Bayern al het beste team dat ze ooit hebben gehad, of dat nu kwam door puur geluk of door zorgvuldig plannen van de kant van het management, maar onder Jupp Heynckes zijn er riskante tactische beslissingen genomen. Heynckes gebruikte zijn charisma en autoriteit als gerespecteerde, ervaren coach om zijn mannen aan te sturen, maar de spelers kwamen op het veld zelf met de tactische oplossingen en dat had zo niet nog een jaar kunnen doorgaan, helemaal niet nadat ze alles hadden gewonnen. Ze hadden de stimulans nodig van een coach met ideeën, een coach die een plan heeft dat hij van dag tot dag in praktijk brengt. Er is geen andere coach in de wereld die hun dit had kunnen geven – alleen Guardiola. Het team heeft een verbazingwekkende ontwikkeling doorgemaakt en ik heb een team van Bayern nog nooit

met deze mate van intensiteit zien spelen. De wedstrijd tegen City in Manchester was een waar spektakel, heel bijzonder. Pep weet altijd precies wat hij wil. Hij is een man die zijn spelers wil helpen, met ze wil werken, niet tegen ze, maar hij is altijd helder over wat hij wil, wat zijn doelen zijn.'

De volgende dag heb ik een afspraak met Daniel Rathjen, een verslaggever van *Eurosport Germany*, die het seizoen van Bayern aandachtig heeft gevolgd. 'De winter was een belangrijk keerpunt voor Pep en voor Bayern. Hij kwam hier in de zomer met zijn filosofie en zijn nieuwe ideeën, maar het was nog duidelijk Heynckes' team. Je zag het aan de spelers, aan de bazen en zelfs aan Pep zelf. Je zag het aan de manier waarop ze speelden en het was een enorme uitdaging om daar verandering in te brengen. Het zou tijd kosten. Ik denk dat Marrakesh iets heeft losgemaakt, nadat ze het wereldkampioenschap voor clubteams hadden gewonnen. Pep bedankte Heynckes toen opnieuw met de woorden: "Bedankt, Jupp, dat je ons de kans hebt gegeven om deze titel te winnen." Maar het was een keerpunt. Het was de laatste titel die werd gewonnen door het "oude" team. In Qatar, na de winterstop, begon Peps bewind echt. Spelers als Robben, Schweinsteiger, Lahm en Ribéry begrepen dat ze prijzen konden blijven winnen, en toen was het voor Pep veel makkelijker om de vruchten te plukken van wat hij had gezaaid. In de weken voor februari leerden ze elkaar kennen, stelden ze vaste routines in en herstelden ze zich van het blessureleed dat hen had getroffen. En al die tijd slaagde Bayern erin de competitie op overweldigende wijze te blijven domineren. Het tweede stadium van de ontwikkeling begon vanaf januari, toen ze als een solide collectief begonnen te functioneren.'

Ik spreek de auteur Ronald Reng, die meerdere boeken heeft geschreven, waarvan *Robert Enke: Een al te kort leven* het bekendst is. Ronald heeft meerdere jaren in Barcelona gewoond en kent het Barça van Guardiola uit de eerste hand. Hij is om die reden bij uitstek geschikt om vergelijkingen met Bayern te maken. 'De spelers van Bayern hebben me veel meer verbaasd dan Pep zelf. Ik kende Pep al van Barça en wist van zijn talent voor innovatie en zijn tactische ideeën. Maar de nederigheid waarmee de spelers bereid waren om te leren, heeft me verrast. In sommige gevallen betekende dit een radicale verandering, bijna alsof ze naar een vreemd land waren vertrokken. Er zijn hoe dan ook enorme verschillen tussen het spel van Bayern en dat van Barça. Soms is er een wedstrijd, meestal thuis, dat je overeenkomsten ziet, maar niet vaak. Bayern heeft het vermogen om vanaf het begin hard toe te slaan. Barça heeft dat niet. Het is het vermogen om van niets iets te maken.'

Voor Reng was misschien wel het interessantste deel van het proces het feit dat ondanks de drievoudige overwinning in 2013 de gretigheid op geen enkele manier afnam. 'Allereerst is het belangrijk om te zeggen dat de ophanden zijnde wisseling van coach al tijdens hun drievoudige zegetocht een effect op het team had. In januari wisten de spelers dat Pep de aanstelling zou krijgen en dat had in psychologisch opzicht effect op hen. Veel van hen begonnen Heynckes bewust of onbewust meer te steunen, omdat ze wisten dat hij degene was die wegging. Het werd nog makkelijker voor Jupp om met een team te werken dat zoveel sympathie voor hem had. Spelers als Robben en Ribéry, die een belangrijke rol

speelden in het behalen van de titels, richtten zich niet langer op zichzelf en hun eigen ego's. Ze dachten aan hun coach, die wegging. Dus in wezen was het "Pep-effect" al begonnen voordat hij er was. En nu spelen ze op een veel hoger niveau. De resultaten zijn fantastisch, maar dat geldt ook voor de manier waarop ze spelen: het soort spel dat ze spelen is veel moeilijker dan wat ze vorig jaar deden. Meer passes, meer scherpte, meer complexe tactieken – het is in feite een merkwaardig fenomeen dat zelden voorkomt in het voetbal. Deze spelers hadden alles gewonnen, maar ze vonden het toch nog leuk om tegen hun vrienden te kunnen zeggen: "Ik speel voor Pep Guardiola." Zo gaat het normaal gesproken niet, geloof me. Spelers zijn juist erg kritisch op hun coaches, ze zijn er maar al te graag op uit om fouten te vinden. Hier gebeurde het tegenovergestelde. Ze waren ontzettend nieuwsgierig naar Pep en ze werden verrast door de trainingssessies die hij invoerde. Peps komst was de grootste stimulans die dit team kon krijgen. De grootste ontdekking van dit seizoen is dat veteranen die op dit hoge niveau spelen nog in staat zijn te veranderen, en dat binnen een korte tijd.'

Februari wordt de maand van de versteviging van Bayerns positie. De goede indruk van januari betaalt zich niet alleen uit in overwinningen en een ontzagwekkende voorsprong in de top van de Bundesliga, maar stelt ze ook in staat hun aandacht te verleggen naar de Champions League, iets waar Guardiola pas aan wilde beginnen als ze zeker waren van de competitietitel. Maar het is onvermijdelijk en de spelers zijn zich er nu heel erg van bewust. Ze vliegen door de trainingssessies. Ze hebben aan de overwinning in de Champions League geroken en zijn niet van plan om de ultieme Europese prijs door hun vingers te laten glippen.

Kijken naar een positie-oefening is als kijken naar een staaltje balbeheersing van Thiago, die er steeds weer in slaagt de ruimte open te breken als hij een pass krijgt. Dit is de vaste drill die wordt geoefend in een rechthoek van 20 x 12 meter met zeven tegen zeven plus vijf spelers die continu wisselen om het team bij te staan met de bal. Alleen enkele uitverkorenen – Thiago, Lahm, Schweini en Kroos – mogen de bal twee keer aanraken. Alle anderen maar één keer. Pep blijft corrigeren. Het maakt niet uit of het Kroos, Robben of Schweinsteiger is.

'Tik, tik, tik, passen, kijken, de andere kant op bewegen, de bal bij je houden, neem de rechterpositie in.'

Het team straalt zekerheid uit. Het lijkt erop dat Bayern, voor de eerste keer sinds Peps komst, die onaantastbaarheid heeft bereikt waarin ze zich volledig beschermd voelen tegen de grillen en nukken van het ongeluk. Pep heeft ze een vangnet gegeven dat hun een sterk gevoel van zekerheid geeft, en het geloof dat ze alles kunnen bereiken. Herinneringen aan de goede tijd in Barcelona komen terug, aan de dagen dat het Catalaanse team omgeven werd door een aura van onoverwinnelijkheid.

Aan het einde van de laatste trainingssessie voordat ze Arsenal in Londen treffen in de laatste 16 van de Champions League, vraag ik Thiago Alcántara naar dit gevoel.

'Je hebt helemaal gelijk,' zegt Thiago. 'Ik dacht er gisteravond aan en dat is precies

wat ik voel: zekerheid. Het team voelt zich zeker en vrijwel overal toe in staat. Ik had afgelopen zomer hetzelfde gevoel in het Europees kampioenschap onder de 21. Het Spaanse team geloofde dat we zouden winnen en het enige team dat ons kon verslaan, waren we zelf. En we wonnen.'

Er was nog maar één persoon die ik wilde spreken over wat Bayern doormaakte. Iemand die nooit de druk van de ketel haalt, die nooit ontspant. Matthias Sammer, de sportief directeur van de club. 'We zijn goed in vorm. We zijn sterk, snel, geconcentreerd en gretig. We willen winnen. Maar we moeten meer doen. We zijn Bayern. We moeten het uiterste geven in elke trainingssessie en in elke wedstrijd. Dat is de enige manier om te kunnen uitblinken, om het niveau te bereiken dat alleen is weggelegd voor de absolute top. Dit is een historische kans. Wij zijn Bayern en we moeten optimaal van deze kans profiteren. We moeten nu niet stilstaan.'

‘Maar goed dat we Manu hadden. Zonder die hand weet ik niet waar we nu hadden gestaan.’

Londen, 19 februari 2014

Het is 17.00 uur in Londen en de spelers hebben net wat gegeten onder de palmbomen van de wintertuin in het Landmark Hotel, op een steenworp afstand van Regent's Park. Pep zit op ze te wachten in een van de vergaderzalen van het hotel. Het is tijd voor het praatje voorafgaand aan de wedstrijd Arsenal-Bayern, in de uitronde van de achtste finale in de Champions League. Er is een grote verandering in de opstelling. Javi Martínez zal de enkele spil zijn, Lahm speelt weer rechtsachter en Rafinha zit op de bank. Nadat hij de opstelling heeft genoemd, legt de coach zijn plan voor de wedstrijd tegen het team van Arsène Wenger uit: ‘Jongens, we hebben allemaal ervaring met dit soort wedstrijden. We hebben allemaal in de laatste ronden van de Champions League gespeeld en jullie weten hoe die zijn en het belang ervan. Jullie weten hoe intens ze zijn. Intens, ingewikkeld, agressief en gevaarlijk. Ik ga jullie heel precieze instructies geven.’

Pep stopt even. Het is een theatrale pauze. ‘Dit is wat ik wil: de eerste tien of twaalf minuten moeten jullie het spel om zeep helpen en het vertrouwen van Arsenal voor hun voeten wegmaaien. Ze zullen meteen voluit gaan, klaar voor de aanval. Ik wil dat jullie het tempo er helemaal uit halen. Blijf de bal passen. Voor één keer wil ik dat jullie precies dat doen waar ik zo'n hekel aan heb, iets wat ik verschrikkelijk vind. Tiki-taka. Het spijt me, maar vandaag wil ik dat jullie precies dat doen, eventjes maar. Pass de bal doelloos rond. Pass hem om het passen. Jullie gaan je vervelen en zullen het gevoel hebben dat het een doelloze oefening is, maar het dient wel ergens toe. We willen de bal in ons bezit houden en Arsenal tot vervelens toe laten toekijken, dus voorkom dat ze de bal van ons afpakken. Ze zullen snel inzien dat al hun agressie nergens toe leidt, omdat ze niet bij de bal in de buurt kunnen komen.

Ik hoef jullie niet te vertellen wanneer jullie ten aanval moeten trekken. Na tien minuten, als je ziet dat zij minder fut hebben, als ze verveeld raken en het niet meer zien zitten, als jullie zien dat ze minder agressief achter de bal aan jagen, heren, dan wil ik dat jullie met het echte spel beginnen. Dat is wanneer we stoppen met de tiki-taka en ons voetbal beginnen te spelen. Dan grijpen we ze bij de strot.’

Als de wedstrijd eenmaal is begonnen, doen zijn mannen alles, behalve zijn instructies opvolgen, en het begin van de wedstrijd lijkt in niets op wat hij hun heeft opgedragen. Binnen de eerste tien minuten raakt Bayern de bal zes keer kwijt, schieten ze lange ballen naar de helft van Arsenal en geven ze hun het balbezit cadeau. Hadden ze niet afgesproken om de bal in hun bezit te houden? Waarom geven ze hem dan weg?

De eerste tien minuten, die voor Guardiola een leven lang lijken te duren, laat Arsenal Bayern alle hoeken van het veld zien. Gelukkig voor Bayern speelt Manuel Neuer – opnieuw – een geweldige wedstrijd. Hij houdt niet alleen een penalty van Özil en een aantal andere schoten tegen, maar hij maant zijn ploeggenoten tot rust, schreeuwt naar ze dat ze de instructies van de coach moeten opvolgen. Neuer redt hen en weet ze te kalmeren, maar het zijn zenuwslopende minuten voor Guardiola, die maar niet kan begrijpen waarom spelers van dit kaliber lange ballen trappen in plaats van de bal bij zich te houden, zoals hij had opgedragen. Ook zijn beslissing om Javi Martínez als spil van het team op te stellen, werkt niet: de Spanjaard voegt fysieke kracht toe, maar is de controle kwijt. Waarom lukt het het team niet om zijn aanwijzingen op te volgen?

‘Omdat het voetbal is,’ legt Pep de volgende dag uit, inmiddels veel rustiger. ‘Omdat we mensen zijn, geen robots. Omdat we het goed willen doen, maar soms niet weten hoe en er een potje van maken. Omdat trainen er ontspannen aan toegaat en een wedstrijd een en al spanning is. Omdat onze tegenstanders ook getalenteerd zijn, ondanks het feit dat mensen het andere team vaak bekritisieren. Dat is nu eenmaal voetbal, mijn vriend.’

De momenten dat zijn team alle controle kwijt was, leken voor de coach een eeuwigheid te duren. In de persconferentie na de wedstrijd praat hij over ‘een twintig minuten durende hel’, hoewel hij zich de volgende dag, als hij de beelden heeft bekeken, realiseert dat het maar zeven minuten waren, geen twintig.

‘Ja, maar het voelde als een eeuwigheid. Als Manu er niet was geweest... shit, we kunnen het ons niet eens veroorloven om vijf minuten weg te geven in de Champions League!’

Nadat Neuer de penalty had tegengehouden, kreeg Bayern de wedstrijd weer onder controle, en daarmee ook de bal. Thiago vond zijn draai en begon kansen te creëren. Een lange, hoge bal van Kroos op Robben zorgde ervoor dat Wojciech Szczesny een overtreding beging tegen de Nederlander, en de keeper werd direct het veld af gestuurd. Alaba raakte de paal en de ruststand was 0-0, ondanks de 17 voorzetten die Bayern op het doel van Arsenal had afgevuurd.

In de tweede helft werd alles anders. Eén wissel was genoeg: Rafinha voor Boateng, Martínez naar het midden, Lahm als spil en Thiago op de linkervleugel. De verandering trok een spoor van vernieling. Lahm domineerde de bal en Arsenal, met een man minder, zag alle hoop vervliegen.

Kroos speelde, meer dan wie ook, een voortreffelijke tweede helft – 152 passes met 97 procent nauwkeurigheid, en benutte een pass van Lahm voor het cruciale openingsdoelpunt, voordat Müller later een tweede inkopte. Als iemand nog aan de speler twijfelde, bestempelde zijn voortreffelijke optreden in deze wedstrijd hem tot wereldster. Guardiola had zijn lesje al eerder geleerd. Met Barça had hij tegen tien man te veel aanvallers ingezet tegen een afgezette verdediging van negen man. Hij zorgde ervoor dat hij die fout niet weer maakte in het Emirates Stadium.

Hij koos voor een hoge middenveldbezetting en gebruikte de truc waarin hij

verdedigers naar de ene kant van het veld lokte en dan ineens over de andere kant ging spelen. Kroos snapte het helemaal en was de rest van de avond bezig om Arsenal van de ene kant naar de andere kant te sturen. Arsenal had in de tweede helft iets meer dan 20 procent balbezit en haalde slechts dertig passes, tegenover 550 van Bayern (hun 95 procent nauwkeurigheid was een record in de Champions League).

Lahms vermogen om de volgende stap te voorspellen, Kroos' eersteklas spel en Pizarro's snelle inzicht in wat er precies nodig is speelden een beslissende rol in de 2-0-overwinning van Bayern, net als Peps kijk op de situatie, gebaseerd op eerdere slechte ervaringen tegen tien man tellende teams die al hun kaarten zetten op de verdediging. Bayern vertrok uit Engeland met een nieuwe overwinning in de Champions League, een goed voorteken, maar niemand kon Pep zover krijgen dat hij zich weer ontspande na de schok van de eerste minuten.

'Het leek een eeuwigheid te duren. Maar goed dat we Manu hadden. Zonder die hand weet ik niet waar we nu in de Champions League hadden gestaan.'

‘Lahm brengt dit team tot leven.’

München, 8 maart 2014

De competitie is in feite al gewonnen. De enige vraag is waar en wanneer. Bayern heeft twintig punten voorsprong op Borussia Dortmund en zelfs een adembenemend goed optreden van Wolfsburg in hun wedstrijd tegen het team uit München heeft er niet voor gezorgd dat de kampioenen worden gestuit. Ze blijven maar doelpunten maken en winst boeken. Iedereen is in een goed humeur.

In de trainingssessie op vrijdag, de dag voor de wedstrijd tegen Wolfsburg, keurde de assistent-coach, Tiger Gerland, in de oefenwedstrijd een doelpunt af vanwege een buitenspel. De competitiegeest is zo groot dat meerdere spelers, waaronder Ribéry, tegen Gerland tekeergingen. Hoewel het er allemaal gemoedelijk aan toeging, zat er een serieuze ondertoon in hun klachten. Deze jongens willen niet verliezen, zelfs niet in de training. De onvrede duurde zestig seconden, tot Ribéry een voortreffelijk doelpunt maakte, dat hij vierde met een lachend, liefhebbend gebaar in Gerlands richting. Maar de grap was nog niet voorbij. Guardiola besloot zelf een duit in het zakje te doen en zijn mannen te verrassen. Zonder iets te zeggen beëindigde hij de training en vloog hij met het team naar Wolfsburg. Na het eten hield hij zijn verplichte tactische praatje, inclusief filmbeelden die, tot groot vermaak van de spelers, meteen werden gevolgd door beelden van de afgekeurde goal in de training. En niet alleen dat. Carles Planchart had er enkele herhalingen in gemonteerd die lieten zien waar de buitenspellijn zou hebben gelopen, waardoor nu duidelijk werd dat het in feite een geldig doelpunt was geweest. In de chaos die daarop ontstond, kwam de ene helft van het team voor Gerland op terwijl de andere helft hem de huid vol schold. Toen ze die avond naar bed gingen, liep iedereen nog te grinniken om de grap.

Op zaterdag verslaat Bayern Wolfsburg met 6-1 in een wedstrijd die in feite veel zwaarder is dan de uitslag doet vermoeden. Peps keuze voor de beginopstelling belicht de problemen die hij dit seizoen heeft ondervonden, want voor het eerst sinds 26 oktober 2013 staat zowel Robben als Ribéry in de basis. Er zijn 19 weken, 133 dagen en 22 wedstrijden verstreken sinds de laatste keer (tegen Hertha Berlin in München) – statistieken die niet volledig weergeven hoe groot het blessureleed van de ploeg is geweest.

De problemen die het gevolg zijn van alle blessures zijn onder andere opgelost met het vloeiende middenveldspel, waarbij de beste resultaten worden geboekt als Lahm, Kroos en Thiago samenspelen. Thiago's aanwezigheid heeft Toni Kroos ruimte gegeven, die daardoor minder geremd lijkt en meer risico's durft te nemen. Kroos eist al een eigen plekje op in de pikorde, iets wat Mario Götze nog voor elkaar moet krijgen, misschien

vanwege zijn natuurlijke terughoudendheid. Pep heeft hem meerdere keren aangespoord om zijn stempel op het team te drukken, maar natuurlijk steekt Philipp Lahm met kop en schouders boven iedereen uit. ‘Philipp is een machine,’ zegt Pep. ‘Hij krijgt de bal en hij doet ermee wat hij maar wil. Hij verzendt hem naar waar hij hem wil hebben en altijd in de juiste richting.’

Terwijl hij tijdens het eten na de wedstrijd naast Pep zit, het moment waarop hij zijn meest gedetailleerde en uitgebreide analyse geeft, zegt Manel Estiarte het als volgt: ‘Hij is zo balvast. Hij zwaait het team op. Hij is een verbazingwekkende speler. Lahm brengt het team tot leven.’

Het is onmogelijk om Bayerns zegetocht in de competitie helemaal te kunnen begrijpen zonder te kijken naar Lahms rol in de positie van spil. Zijn plek in de geschiedenis van de club werd voor eens en altijd gewaarborgd op 30 augustus 2013 in Praag. Een dag die nog vers in Peps geheugen ligt. ‘Als we dit seizoen iets winnen, komt dat door wat ik met Lahm heb gedaan.’ En er zit een voetnoot aan het verhaal van de speler. In de Nürnberg-derby in februari scoort Lahm een doelpunt, zijn eerste competitiedoelpunt in 95 wedstrijden (de laatste keer dat hij scoorde was drie jaar eerder, in februari 2011).

Wat Lahm dit jaar heeft bereikt is extra indrukwekkend, omdat het erg moeilijk is geweest voor een speler die, in theorie, geen specialist op het middenveld is. Niemand weet dat beter dan zijn zaakwaarnemer, Roman Grill. ‘Philipp levert duidelijk een grote bijdrage aan de defensieve organisatie, maar ook aan de flexibiliteit van het team. Zelfs als toegewijde vleugelverdediger was hij al in staat om een teamgenoot te zien en hem de bal op precies het juiste moment op de goede manier toe te spelen, en dat was toen een enorm voordeel. Als hij als organiserende middenvelder speelt, komt deze gave nog meer naar voren. Over het algemeen is Javi Martínez het sterkst in de lucht en heeft Schweinsteiger een goed oog voor posities, maar als je alle aspecten bij elkaar optelt, is Philipp waarschijnlijk het meest compleet in zijn rol van spil.’

Grill is het er ook mee eens dat het trio Lahm, Kroos en Thiago het spel van Bayern meer schwing heeft gegeven: ‘Als ik Bayern zie spelen, heb ik het idee dat ze beter presteren als die drie technisch zeer begaafde spelers op het middenveld staan. Het team is dan veel beter in het vasthouden van de bal, raakt hem niet kwijt. Het is een enorme sprong voorwaarts geweest in de kwaliteit van de optredens van Bayern: een omgekeerde driehoek met die ene organiserende middenvelder als basis.’

Desalniettemin, en ondanks de topprestaties als dit trio is opgesteld, wil Pep verfijningen aanbrengen op het middenveld. Sommige zijn tactisch, zoals het verder naar voren plaatsen van de twee vleugelverdedigers, pal achter de aanvallende middenvelders. Grill is daarvan onder de indruk. ‘Peps idee om de vleugelverdedigers hoog en naar binnen te plaatsen, om de creatieve middenvelders te flankeren in een rij van vier, is opvallend. Het is een intelligente en strategische zet. Maar het is ook het gevolg van hoe goed hij zijn eigen spelers begrijpt. Het is met een doel gedaan en het is heel duidelijk

waarnaar hij streeft. Hij wil de controle op het middenveld en daarvoor moet hij zo veel mogelijk in balbezit zijn of domineren qua bezetting. Hij kan derhalve alleen over de vleugels aanvallen, met één man op elke zijlijn. Daarvoor heeft hij Robben en Ribéry en dat is genoeg. Pep moest helder en slim zijn in het inschatten van zijn spelers. Probeert hij invloed uit te oefenen op Robben en Ribéry en hun basisspel te veranderen? Dat is een gecompliceerd proces en hij heeft de twee vleugelverdedigers naar binnen geplaatst omdat hij begreep dat de twee breed spelende aanvallers hem niet zouden geven wat hij wil. Dankzij zijn tactiek is Bayern niet alleen superieur op het middenveld, met dank aan Rafinha en Alaba, maar kunnen ook de twee creatieve middenvelders in die rij van vier, meestal Thiago of Götze, opkomen vanuit een meer vooruitgeschoven positie, waardoor hij overheerst in het midden en meer spelers heeft die de gevarezone rond het strafschopgebied van de tegenstander aanvallen. Het is een winnende, intelligente, agressieve tactiek die ik alleen maar kan waarderen.'

Naast Peps kenmerkende tactische verfijningen heeft de club ook zijn eigen aanpak voor persoonlijke kwesties. Ze gaan er prat op dat ze goed voor hun mensen zorgen en dat niemand als het erop aankomt in de steek wordt gelaten. Ze zien zichzelf als een grote familie en dat geldt ook als ze te maken hebben met langdurige blessures, zoals in het geval van Holger Badstuber, wiens herstel zou betekenen dat ze geen nieuwe speler hoeven te contracteren, en geen juridische problemen zouden krijgen.

Bayern had de Braziliaan Breno Borges teruggenomen nadat hij een jaar in de gevangenis had gezeten wegens het in brand steken van zijn eigen huis. Bij zijn terugkeer was Borges aangesteld als lid van de technische staf met de leiding over het jeugdteam.

Schweinsteigers conditie heeft de club ook hoofdbreken bezorgd, zij het op een andere manier. Na twee enkeloperaties in slechts vijf maanden (in juni en november) was zijn seizoen een nachtmerrie. In oktober had de club de kans om een van de beste middenvelders van de wereld vast te leggen voor het volgende seizoen. Het zou een geweldige deal zijn geweest, gezien de technische en tactische vaardigheden van de speler in kwestie, maar ook in financieel opzicht. Maar de club zag ervan af en bleef in plaats daarvan Schweinsteiger volledig ondersteunen.

In februari, toen Lahm, Kroos en Thiago het fantastisch deden, besloot Pep de opbouw van het team aan te passen. Waarom? Er was maar één reden: hij wilde dat er een rol bleef voor Schweinsteiger. Het is een groot dilemma voor de coach, maar ongeacht de mogelijke schade voor het team, wil hij Schweini terug. Roman Grill ziet dit besluit als een ernstige bedreiging voor het vloeiende teamspel: 'We hebben nog niet alles gezien wat Philipp, Thiago, Kroos of Götze op het middenveld kunnen doen en ik ben een beetje teleurgesteld dat Pep de opstelling in de laatste twee of drie wedstrijden heeft veranderd. Hij heeft Lahm weer naar rechtsachter verplaatst [om Schweinsteiger een plaats te bieden] en dat is jammer, omdat ik denk dat het goed zou zijn om die jongens veel meer ervaring te laten opdoen. Ze passen zich allemaal aan aan iets nieuws – niet alleen Lahm, maar ook Toni Kroos, die veel gezond verstand en rust in het creatieve spel brengt, maar die tijdens wedstrijden af en toe nog uit zijn concentratie kan raken. Het was mooi geweest als zij

hadden kunnen doorgaan met dit systeem en ik vind het teleurstellend dat Pep het lijkt te hebben veranderd.'

Grill heeft gelijk. Lahm, Kroos en Thiago bij elkaar zetten werkt beter en heeft Bayern meer flexibiliteit en een grotere samenhang gegeven. Aan de andere kant is Guardiola's besluit begrijpelijk. Hij wil een speler van Schweinsteigers kaliber niet kwijtraken, hoe moeilijk zijn seizoen ook is geweest. Een compromis tussen de twee opties vinden is hetzelfde als van een cirkel een vierkant maken: onmogelijk. Maar dat is waarvoor de coach wordt betaald: om dit soort besluiten te nemen, ook al heeft hij het niet altijd bij het juiste eind.

‘Ik heb gekozen voor controle. Controle en meer controle.’

München, 11 maart 2014

Hij heeft nog geen besluit genomen over de basisopstelling voor vanavond. Met nog maar negen uur te gaan voor de return tegen Arsenal in de laatste 16 van de Champions League heeft Pep zich nog altijd opgesloten in zijn schuilplaats in de Säbener Strasse, waar hij zit te broeden op de vraag of hij Schweinsteiger of Lahm de centrale positie op het middenveld zal geven. Kroos heeft een lichte verkoudheid, maar de uitdrukking op zijn gezicht maakt duidelijk dat hij deze wedstrijd niet wil laten schieten. Pep twijfelt nog. Hij laat het team in gedachten steeds opnieuw de revue passeren.

‘Ik ben niet tevreden tot ik heb besloten wie er spelen. Het gaat niet alleen om hoe we gaan aanvallen, maar om wie de beste mannen zijn om het te doen. Het is één ding om helder voor ogen te hebben hoe we de wedstrijd gaan spelen, maar het is iets anders om er de beste spelers voor uit te kiezen. Dat is het belangrijkste besluit.’

Het is twaalf uur in München en het team heeft de ochtendtraining achter de rug en naar het tweede teampraatje geluisterd. Het praatje waarin de strategie van de tegenstander wordt ontleed, gevolgd door snelle instructies over aanvallen en het verdedigen van corners en vrije trappen. Maar Pep denkt nog steeds na over de opstelling. Hij heeft een aantal problemen: Kroos die verkouden is en Schweinsteiger die, ondanks zijn bewering van het tegendeel, nog steeds niet helemaal fit is.

Pep heeft twijfels. Zijn technisch assistent adviseert hem om voor de spelers te gaan die het team zover in de Champions League hebben gebracht, de jongens die hen door de moeilijke tijden en al het blessureleed heen hebben gesleept, vaak met een kater van het loodzware seizoen 2012-2013. Een van de assistenten drinkt net buiten de kleedkamer koffie met me en vertelt me: ‘Mijn advies zou zijn om de jongens te belonen die ons zover hebben gebracht. Dit is een soort finale. Het zou geweldig zijn om de kwartfinale te halen, en als je dezelfde jongens blijft inzetten als iedereen fit is vergroot je de concurrentie om posities. Als we er na vanavond uit liggen, zullen de laatste weken van het seizoen heel erg lang duren.’

Dat zou betekenen dat Rafinha rechtsachter speelt, en Lahm en Kroos samen als tweekoppige verdediging op het middenveld. Maar Pep verkeert in tweestrijd. Gisteren stond hij op het punt om zijn assistenten gelijk te geven. Halverwege de middag leek het er even op dat hij er zeker van was: ‘Een optie is om te spelen met de jongens die ons zover hebben gebracht – de jongens die moesten spelen vanwege alle blessures.’

Het is vreemd hoe hij van de ene op de andere dag van gedachten kan veranderen. Gisteren was hij duidelijk. Deze wedstrijd stond voor een belangrijke mijlpaal in het seizoen. De uitslag zou betekenen dat ze een van hun grote doelstellingen moesten

opgeven, of dat ze aan de laatste fase konden beginnen.

‘De wedstrijd van morgen is belangrijk, omdat de rest van het seizoen erg lang zal gaan duren als we verliezen – we hebben de competitie namelijk al gewonnen. We moeten de kwartfinale bereiken en er dan echt voor gaan.’

Maar wie moest spelen? ’s Nachts veranderde Pep van gedachten. Hij besloot om geen risico te nemen. De kwartfinale lag binnen handbereik. Het enige wat ze moesten doen was de wedstrijd controleren, hem dichttimmeren, doen waar ze niet in waren geslaagd in de eerste minuten in het Emirates Stadium. Zo zouden ze het doen. Als ze de wedstrijd negentig minuten lang onder controle konden houden, stonden er nog maar vier wedstrijden tussen hen en weer een Europese finale in.

Pep is niet zeker wat de beste strategie is: aanvallen of controleren. Hij gaat vrijwel altijd voor de aanval, maar vandaag weet hij het niet zeker. Zozeer zelfs dat hij het halverwege de dag nog steeds niet weet. Diep vanbinnen vindt hij het fijn om met zijn rug tegen de muur te staan, dat hij niet genoeg spelers heeft en een Champions League-finale moet spelen met een geïmproviseerde achterhoede vanwege schorsingen of blessures, zoals in 2009 en 2011 het geval was. In zulke situaties komt zijn vindingrijkheid het best tot zijn recht. Maar dit is een nieuwe ervaring voor hem – hij kan uit de complete ploeg kiezen. Het is een gunstig probleem, wat ze in München een luxeprobleem noemen. En zijn spelers zijn professionals. Ze zullen het wel begrijpen. Of niet.

Hij had de week ervoor geluncht met Toni Kroos en hem verteld dat hij hem de komende seizoenen als een van de groepsleiders wilde hebben. Hij zei niets over de financiële onderhandelingen tussen de speler en de club, en hij deed ook geen belofte over een gegarandeerde plek in de basis. Dat kon hij geen enkele speler beloven. Hij liet echter geen twijfel bestaan over zijn grote respect voor Kroos. Jaren eerder, bij Barcelona, had hij precies hetzelfde gedaan met Yayá Touré. Hij vertelde Kroos dat hij hem aan zijn zijde wilde hebben en bood aan hem te helpen een nog betere speler te worden. Maar vandaag zal Kroos niet in de basisopstelling staan. Hij is verkouden, en Pep wil ook Schweinsteigers positie in de groep verstevigen. Hij wil dat iedereen in april en mei in topconditie is.

Afgezien van Badstuber is iedereen fit. Dat is voor het eerst – hij had tot 10 maart moeten wachten voor al zijn mannen beschikbaar waren. Zelfs de jongens die het flink voor hun kiezen hebben gehad, ondervinden geen problemen bij de trainingen. De pijn is weg. De spelers dragen hun Champions League-tenue en alleen dat al heeft een heilzaam effect. Niemand wil zijn afspraakje met Arsenal missen.

Tijdens de training op de dag voor de wedstrijd is volkomen onduidelijk wat de basisopstelling zal worden. Pep is er nog niet uit of ze doelpunten gaan scoren of voor veiligheid gaan en kiezen voor balbezit. De sessie richt zich op geen van beide opties. In plaats daarvan oefenen ze hun verdediging tegen de aanvallen van Arsenal die bij de doelman beginnen. Ze nemen de gecoördineerde manoeuvre door die de achterhoede moet maken als de keeper van Arsenal de bal ver uittrapt.

‘We weten dat [Lukasz] Fabianski de bal bijna altijd naar rechts stuurt,’ brengt Planchart hem in herinnering. ‘Als hij [Olivier] Giroud bereikt, kan hij hem op de borst opvangen en hooghouden. Als hij op [Bacary] Sagna speelt, is dat om onze vleugelverdediger naar hem toe te laten komen, en dan zal Sagna proberen de bal verder te spelen, in de open ruimte achter onze vleugelspeler.’

Op maandagavond oefenen ze keer op keer de verdediging tegen deze uittrappen van Arsenal, met Neuer in de rol van Fabianski. Twintig minuten lang zijn Dante en Schweinsteiger druk met het inschatten van Pizarro, die voor Giroud speelt, en Alaba probeert een perfecte manier te vinden om het gat te dichten met Sagna, wiens rol wordt ingenomen door Rafinha.

Daarna legt Pep in detail uit hoe Mikel Arteta de rivaliserende spil naar zich toe probeert te trekken om ruimte te creëren op het middenveld, waar Mesut Özil zal proberen te komen. Pep neemt Arteta’s bewegingen door en maakt zijn spelers, die voor hem zitten, duidelijk: ‘Özil is het grote gevaar – hij is degene die we het meest in de gaten moeten houden. Arteta lokt je weg, Özil betreedt de ontstane ruimte met [Santi] Cazorla en [Alex Oxlade-] Chamberlain bij zich en dat is hoe ze de overhand krijgen in een cruciaal gebied. Dat mogen we niet laten gebeuren.’

Ze testen de verdediging tegen deze manoeuvre van Arteta en Özil. Het idee is dat Robben en Ribéry meer naar binnen komen en dat Martínez, in zijn rol van centrale verdediger, de lege plek inneemt die Arteta creëert. Dan is het Rafinha’s taak om de plaats van de Spanjaard tussen de achterhoede in te nemen.

Ze doorlopen een aantal verschillende acties en blijven continu in beweging. Pep blijft de namen van Arsenal-spelers roepen – Arteta, Özil, Cazorla, Mertesacker – en die weerklinken in de Säbener Strasse terwijl de spelers van Bayern harder werken dan ooit tevoren in een trainingssessie op de dag voor een wedstrijd. In alle eerlijkheid trainen ze niet lang – slechts twintig minuten. Het zijn het ritme en de snelheid die zo anders zijn. Er is iets aan het veranderen. De spelers presteren geweldig en er is een groeiend gevoel van trots en zekerheid waardoor het vrijwel onmogelijk lijkt dat ze niet zullen winnen. Iedereen loopt na afloop te zweten. Pep legt uit wat het idee achter zijn aanpak is. ‘Je speelt in het ritme waarin je traint. In de wedstrijd komt het erop aan dat elke speler tactisch de juiste dingen doet, maar het ritme van het team wordt bepaald door de training. Als je slecht traint, speel je slecht. Als je in de training keihard werkt, speel je ook zo. En deze jongens trainen als de besten.’

Guardiola verkiest controle boven agressie en kiest Schweinsteiger in plaats van Kroos. Tegen de tijd dat de bus van het Trainingsveld naar het Dolce Hotel rijdt, waar ze de tussenliggende zes uur zullen doorbrengen, is de coach opgelucht dat hij een besluit heeft genomen. Hij heeft er een positief gevoel bij. ‘Controle. Ik heb gekozen voor controle. Controle en nog meer controle.’

Robben speelt een voortreffelijke wedstrijd. Hij rent, verdedigt en valt aan met precisie. Als een speler die inconsistent kan zijn – in staat tot afwisselend uitmuntend

voetbal en flinke inzinkingen – laat hij nu een nieuw soort rijpheid zien. Hij is inmiddels in de dertig, maar heeft het vermogen om het voortouw te nemen in de aanvallende, verstikkende driehoek van druk van Bayern op tegenstanders die de bal proberen te spelen geperfectioneerd. Later zal Pep dit prima staaltje voetbal erkennen door de Nederlander een warme omhelzing te geven.

In de 54ste minuut breekt Schweinsteiger uit vanaf het midden van het veld en komt Cazorla niet achter hem aan. De Duitser bereikt de rand van het strafschopgebied op tijd om een pass van Ribéry op te vangen, en hij opent de score. Twee minuten later maakt Lukas Podolski de gelijkmaker voor Arsenal, maar daar blijft het bij voor die wedstrijd. Bayern speelt zeker niet briljant, maar ze hebben wel de volledige controle over het gelijkspel gehad, die 173 van de 180 minuten grotendeels in hun handen lag. Alleen in de eerste minuten van de eerste helft, tot het moment dat Neuer de penalty van Özil stopte, waren ze onzeker.

Het eindigt allemaal met dezelfde toon als Fabianski een penalty van Müller stopt en het team uit Beieren een tweede overwinning door de neus boort.

Pep is euforisch. Sommige commentatoren vinden dat Bayern middelmatig heeft gepresteerd, maar de coach is gelukkiger dan ooit. ‘Ik wilde controle, en dat hebben mijn mannen me gegeven. Oké, de afwerking was niet best, maar we beheersten het spel en dat was wat ik wilde. Ik weet dat mensen in München ons graag zien aanvallen en over het hele veld zien rennen, maar in deze wedstrijd was het tegenovergestelde nodig. Met een 2-0-voorsprong uit de uitwedstrijd was het onverstandig om risico’s te nemen. Goed, het liep in het centrum niet heel soepel, maar we hebben de wedstrijd gespeeld die we nodig hadden.’

Om tien uur de volgende morgen heeft hij de wedstrijd al doorgenomen en uit hij dezelfde mix van tevredenheid over de winst en zelfkritiek over de gemaakte fouten. ‘We hebben een fout gemaakt door Lahm en Robben in dezelfde baan aan de ene kant en Alaba en Ribéry aan de andere kant te laten spelen [een verwijzing naar de belijnde banen op het trainingsveld waarin de spelers hun positie spel moeten opbouwen]. Het verdubbelen van posities maakte het onmogelijk om superieur te worden. Het is ontzettend belangrijk dat de vleugelverdediger en de buitenspeler niet in dezelfde baan opereren. Als de buitenspeler open en breed speelt, moet de vleugelverdediger in de volgende baan blijven, en omgekeerd.’

Hij komt, zoals altijd, met nieuwe oplossingen. ‘De vleugelverdedigers moeten een positie innemen alsof ze aanvallende middenvelders zijn, zodat Götze kan verschijnen waar hij nodig is. Maar de vleugelverdedigers moeten aan de binnenzijde spelen. En als hun buitenspeler naar binnen trekt, moeten ze wisselen en richting de zijlijn bewegen. Götze zorgt dan voor ons overwicht. Maar als de buitenspeler en vleugelverdediger in dezelfde baan spelen, staat de vleugelverdediger achter de buitenspeler en wordt het een tegen een – en dan halen we geen meerderheid op het middenveld. Daar moeten we iets aan doen.’

En zo neemt Pep, terwijl de Säbener Strasse op deze prachtige ochtend vervuld is van blijdschap, nog een besluit: Ribéry en Götze zijn lichtelijk uit vorm en hebben een minitrainingsplan nodig. De volgende drie weken zal Lorenzo Buenaventura ze extra aandacht geven, zodat ze helemaal fit zijn voor de kwartfinale op 1 april. De Champions League heeft nu topprioriteit.

‘Uli zit in ons hart. Het is moeilijk om je Bayern zonder hem voor te stellen.’

München, 14 maart 2014

Gisteren zouden we samen naar Basel vliegen om de Europa League-wedstrijd tussen FC Basel en Red Bull Salzburg bij te wonen. Pep is erg ingenomen met Roger Schmidt, de coach van Salzburg die vanaf april door Bayer Leverkusen zal worden ingehuurd om het eerste team in het seizoen 2014-2015 onder zijn hoede te nemen. Guardiola houdt Red Bull Salzburg al een tijdje in de gaten. Toen Bayern in januari een vriendschappelijke wedstrijd tegen ze speelde, wonnen de Oostenrijkers met 3-0. Wat Pep zag was genoeg om hem ervan te overtuigen dat Schmidt een topcoach is. Om die reden besloot hij om deze man en zijn team met eigen ogen te gaan bekijken. Maar de avond voor vertrek wordt duidelijk dat hij toch niet mee kan.

Op donderdagmiddag zou er uitspraak worden gedaan in de zaak-Uli Hoeness. Woensdag is Bayern München nog het middelpunt van een groots imperium. Maar dan ineens...

Drieënhalf jaar gevangenisstraf. Verpletterend. Maar misschien geen verrassing, gezien het feit dat tijdens zijn proces wegens belastingontduiking duidelijk is geworden dat Hoeness de Duitse belastingdienst voor miljoenen heeft opgelicht. Toch komt de uitspraak als een vreselijke klap voor iedereen rond Bayern. Zijn misdrijf had niets te maken met de club, maar Hoeness was wel Bayerns voorzitter en een fantastische oud-speler. Hij vormde de ziel van de club. Je zou kunnen zeggen dat Hoeness de club was.

Hij was sinds 1977 belast met de commerciële ontwikkeling van Bayern, en werd de grondlegger van het moderne Bayern. Hij maakte de club enorm succesvol, zelfs een modelinstituut. De straf betekent natuurlijk dat hij is afgetreden als voorzitter. In een door Bayern uitgegeven verklaring nam hij de volledige verantwoordelijkheid voor zijn daden op zich, accepteerde hij publiekelijk de veroordeling en bood hij zijn ontslag aan.

Pep was de eerste invloedrijke figuur binnen Bayern die na de aankondiging van de gevangenisstraf in het openbaar sprak. Op vrijdag zei hij, in de persconferentie voorafgaand aan de wedstrijd tegen Leverkusens: ‘Uli zit in ons hart. Meteen als je bij de club komt, wordt het duidelijk waarom iedereen bij Bayern gek op hem is. Ik heb nooit meegemaakt dat een clubvoorzitter zo geliefd was. Het is moeilijk om je Bayern zonder hem voor te stellen.’

Dat Pep zich uitsprak was niet zonder betekenis, en het kon op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Je kon het zien als een teken dat de club hem volledig vertrouwde als woordvoerder en zodoende als iets waar hij terecht trots op kon zijn. Aan de andere

kant kon het management er ook voor hebben gekozen om zelf op de achtergrond te blijven en hem als schild te gebruiken. Die gedachte baarde hem enige zorgen, gezien de manier waarop hij in Barcelona was behandeld. In elk geval betekende het feit dat hij er als eerste over sprak dat er geen halve maatregelen waren genomen, en Pep deed geen moeite om de emoties van dat moment te verbergen: ‘Uli heeft ons respect verdiend. Ik heb sinds mijn komst hier ontzettend goed met hem kunnen werken. Hij is mijn vriend en zal dat blijven. Ik hoop dat hij, in de toekomst, terug zal komen om ons te steunen en te helpen zoals hij dat tot nu heeft gedaan. In mijn negen maanden hier heb ik gezien hoe belangrijk Uli is voor de club. Hij is de belangrijkste man van Bayern en binnen de organisatie is hij bij iedereen geliefd en gewaardeerd. Uli is alles bij Bayern: de nummer 1. Uli is de club.’

Peps woorden gaven aan hoe diep zijn gevoelens voor Hoeness gaan. Ze hadden wekelijks samen gegeten, deelden hun kijk op voetbal, en hadden een vriendschap opgebouwd die was gebaseerd op wederzijds respect. Zonder hem voelde Pep zich een beetje verweesd binnen Bayern, ondanks het feit dat Rummenigge de daaropvolgende maanden erg zijn best zou doen om het gat dat de vertrokken voorzitter had achtergelaten op te vullen.

Rummenigge legde de situatie uit aan de spelers tijdens een korte rede in het leslokaal in de Säbener Strasse. Het was een saaie boodschap, bedoeld om de stabiliteit binnen de club en het team te waarborgen, maar de manier waarop Rummenigge het bracht was ontzettend emotioneel. Zijn gezicht stond afgetobd, zijn stem was zwak en bij het derde woord werd duidelijk dat hij zijn tranen niet kon bedwingen. De spelers en staf raakten ontroerd door de manier waarop hun nieuwe voorzitter zichzelf dwong om zijn toespraak af te maken.

De opschudding binnen Bayern was zo groot dat vrijwel elk scenario denkbaar was: van volledige steun voor Guardiola tot een volledige breuk. Pep zag Hoeness als de vaderfiguur van de club. Hij was degene die hem het contract had aangeboden, hij had besloten om Pep binnen te halen. Welke kant zou het op gaan zonder hem?

Gaandeweg raakte Pep steeds meer in een isolement. Zou dit een effect hebben op hoe lang hij in München zou blijven? Zijn collega’s in het technische team dachten van wel, ook al was het nog veel te vroeg om het met absolute zekerheid te zeggen. Pep wist voor zichzelf dat als Hoeness hem zou vragen te wachten, om bij Bayern te blijven tot hij uit de gevangenis kwam, hij ja zou zeggen. Het is iets wat de Catalaan enkele dagen later zou aanstippen.

‘Ik wil twee of drie jaar doorgaan, mijn best doen voor deze club, want het is mijn droom om een nieuwe start te maken met Uli als hij terugkomt. Zonder hem was dit voor mij allemaal niet mogelijk geweest.’ Tijdens de wedstrijd tegen Bayer Leverkusen voelde Pep de afwezigheid van de Duitser. Normaal gesproken kwamen na elke wedstrijd drie bestuursleden – Hoeness, Rummenigge en Jan-Christian Dreesen, de financieel directeur – naar het kantoor van de coach. Daar zouden ze even met elkaar praten voordat

Rummenigge en Dreesen naar de kleedkamer vertrokken om bij de spelers te zijn. Hoeness bleef altijd bij Pep om na te praten over de wedstrijd. In de begintijd probeerde Hoeness Pep moed in te praten toen hij nog bezig was het team naar zijn ideeën om te vormen.

Ondanks dat de wedstrijd gemakkelijk was geweest en was geëindigd in een 2-1-overwinning op Leverkusen, miste Guardiola zijn vriend nu. Bayern was al vijftig wedstrijden ongeslagen (25 onder Heynckes en 25 onder Guardiola) en hun laatste verlies in de competitie dateerde uit oktober 2012. Pep had zijn eigen record van opeenvolgende gewonnen wedstrijden verbroken, 17 voor Bayern en 16 met Barça. Dortmund had van Borussia Mönchengladbach verloren en met spelers als Robben, Mandžukić, Kroos en al die anderen die onder een staande ovatie het veld afliepen, was de competitie een gewonnen zaak.

Nadat de rivaliserende fans strijdliederen hadden gezongen, begonnen de supporters van Bayern in de 75e minuut hun steun aan de ex-voorzitter te uiten: ‘Uli Hoeness, *du bist der beste Mann!*’ Uli Hoeness, je bent de beste. Hun liederen riepen nostalgische gevoelens op. Overal in het stadion hingen spandoeken met zijn naam, allemaal met de hand geschreven door fans die morele oordelen en hun eigen mening over de belastingontduiking van Hoeness opzijzetten omdat ze gewoon afscheid wilden nemen van de man die hun club in zowel goede als slechte tijden had geleid.

‘Een opstelling kiezen is net als voor je schaakstukken zitten.’

München, 15 maart 2014

Ribéry zou niet tegen Bayer Leverkusen spelen. Dat zou geen goed idee zijn, gezien zijn conditie. Na zijn afschuw over het mislopen van de Ballon d'Or, een spierblessure en een operatie om een vastzittende zenuw in zijn rug los te maken, was 2014 voor Franck tot nog toe een verloren jaar. Pep, die wanhopig begon te worden, besloot dat een minitrainingsprogramma goed zou zijn voor de Fransman en vertelde hem dat vlak voor de wedstrijd tegen Leverkusen. Twee weken hard werken om weer helemaal fit te worden.

Claudio Pizarro was geblesseerd geraakt door een trap tegen zijn heup in de laatste trainingssessie voor de wedstrijd en Ribéry moest zijn plaats innemen. Voor de aftrap riep Pep hem bij zich, en hij vertelde de speler dat hij terug moest naar zijn niveau van 2013, toen zijn dribbel weergaloos was.

Maar in de zes daaropvolgende weken bleef Ribéry problemen ondervinden, en zijn frustraties over zijn onvermogen om weer in optimale conditie te komen begonnen een mentale blokkade te vormen. Pep maakte zich zorgen, hoewel hij zijn best deed dit niet in het openbaar te laten blijken, net als de rest van het team, dat er alles aan deed om hun ploeggenoot te helpen bij zijn herstel. Geen enkele sportman kan permanent in topvorm zijn, maar Ribéry had deze problemen op het meest beslissende moment van het seizoen.

Na de overwinning op Leverkusen had Bayern de competitie al zo goed als gewonnen. Ze zouden de trofee tien dagen later in de wacht slepen in Berlijn, nadat ze met nog zeven wedstrijden te gaan op 25 punten voorsprong op Borussia Dortmund waren gekomen. Het zou pas de tweede keer sinds 2000 zijn dat Bayern de competitietitel prolongeerde – iets waar Rummenigge, Hoeness en Pep vaak over hadden gepraat. De club had in tien jaar tijd zeven verschillende coaches gehad en na elk succes gingen ze onderuit. Achter gesloten deuren had het managementteam van Bayern hun coach verteld dat het meest waarschijnlijke gevolg van de drievoudige winst in 2013 zou zijn dat het hele seizoen verloren ging.

Natuurlijk was het niet zo gelopen, grotendeels omdat de spelers werden aangemoedigd en geprikkeld door Guardiola's komst. Elke speler had hiervoor zijn eigen redenen, maar ze waren dit seizoen ingegaan alsof ze vanaf nul moesten beginnen – iets wat ongewoon is voor kampioenen die alles hebben gewonnen. Ze begonnen nu aan de eindsprint met drie titels in de zak (de Europese Supercup, de wereldbeker voor clubteams en de Bundesliga) en nog twee in het verschiet.

Na de wedstrijd tegen Bayer Leverkusen had ik een etentje met Pep en assistent-coach Domènec Torrent, en ik somde alle competitie records op die ze al hadden verbroken. Pep wist niet dat ze al vijftig wedstrijden ongeslagen waren, noch dat hij Heynckes' record van

25 ongeslagen wedstrijden had geëvenaard, en alle andere statistieken waren hem ook niet bekend. Maar Torrent was even dogmatisch als altijd. ‘Luister Pep, maak je niet druk over het verbreken van records. We moeten vergeten dat we recordbrekers zijn en gewoon doorgaan met waar we mee bezig zijn, de Champions League. Het maakt niets uit als we vanaf nu wedstrijden verliezen en doelpunten doorlaten. Laten we de records tot volgend seizoen laten rusten.’

‘Je hebt gelijk,’ reageerde Guardiola. ‘We moeten de competitie zo snel mogelijk winnen en ons concentreren op de Duitse beker en de Champions League.’

Het gesprek ging daarna over de spelers en over hoe belangrijk het was om mannen als Ribéry, Götze en Schweinsteiger weer in vorm te krijgen.

Naarmate de avond vorderde, richtte de coach zich meer op zijn favoriete onderwerp: hoe hij wil dat zijn team speelt.

‘Het is duidelijk. Het team moet met meer breedte spelen. Twee buitenspelers langs de zijlijnen, een aanvaller in de buurt, niet per se voor de volleys of kopballen op het doel, maar om de tweede bal te onderscheppen. Dan vier spelers die ook klaarstaan voor de tweede bal of de rebound: twee hoge vleugelverdedigers, plus twee aanvallende middenvelders, of een creatieve middenvelder plus de spil – alles om te profiteren als de bal via een verdediger of de keeper weer terugkomt in het spel. Die jongens die zich rond het strafschopgebied verzamelen, zijn ook een manier om de tegenaanval snel te stoppen.’

Toen voegde hij er iets belangrijks aan toe: ‘Volgend seizoen moeten we beter spelen.’

Ik besloot hem onder druk te zetten: ‘En hoe wil je beter gaan spelen met dezelfde spelers?’

Pep leek afgeleid en gaf geen antwoord. Hij veranderde van onderwerp door een vraag te stellen die zo intrigerend was dat ik even met mijn mond vol tanden zat: ‘Als we morgen de finale van de Champions League zouden spelen, wie zou jij dan kiezen?’

Dit was mijn kans om een suggestie te doen voor een opstelling aan de coach van Bayern en zijn assistent, en die liet ik niet schieten. Dus, gedreven door een bijna irrationeel gebrek aan bescheidenheid, antwoordde ik: ‘Dat is helemaal niet moeilijk. Ik zou de elf spelers kiezen die op dit moment op hun best zijn en een 4-2-1-3-opstelling gebruiken.’

Toen somde ik mijn team op, maar achteraf gezien kan ik niet geloven dat ik zelfs maar een poging heb gewaagd. Pep luisterde zonder iets te zeggen, maar Domènec Torrent hield het geen twee seconden vol.

‘En als we tegen het Madrid van Cristiano en Bale zouden moeten, zou je Boateng niet opstellen, onze snelste centrale middenvelder? En als het tegen Barça was, zou je dan serieus overwegen om de strijd met Messi aan te gaan zonder Bastian? En zou je tegen Chelsea spelen met een traditionele centrale spits, maar zonder Götze en Müller?’

Oeps! Er waren gewoon te veel variabelen waarmee je rekening moest houden. Dat

was de avond dat ik leerde dat het soms beter is om je mond te houden. Pep had niets gezegd over mijn opstelling, maar Torrents opmerkingen waren het overduidelijke bewijs dat het niet genoeg is om alle informatie te hebben. Het trof me ook dat je als buitenstaander vaak niet het uitstekende oog voor detail hebt dat de mensen die de beslissingen nemen wel moeten hebben. De mannen op wie de rest van ons zo snel kritiek heeft.

Daarnaast realiseerde ik me dat Guardiola's eeuwige twijfels geen onderdeel zijn van zijn karakter, of een teken van een gebrek aan besluitvaardigheid of lef. Nee, zijn twijfels komen voort uit zijn vastberadenheid om alle mogelijkheden te bekijken. Mijn gedachten gingen automatisch naar een schaker die alle mogelijke variabelen analyseert voordat hij een zet doet, en ik besloot dit met hem te delen. 'Het proces van een opstelling kiezen is net zoiets als voor je schaakstukken zitten.'

'Je hebt geen idee hoeveel die twee dingen met elkaar gemeen hebben,' zei Pep. 'Heb je toevallig het interview van Leontxo García met Magnus Carlsen [de wereldkampioen schaken] in *El País* gelezen? Carlsen zei iets wat ik geweldig vond. Hij zei dat hij het niet erg vindt als hij aan het begin van een wedstrijd offers moet brengen, omdat hij weet dat hij in de latere stadia op zijn sterkst is. Dat heeft me aan het denken gezet en ik moet leren hoe ik dat in het voetbal kan toepassen.'

‘Ik hou van je, Pep. Je zit in mijn hart, man.’

Berlijn, 25 maart 2014

Tijdens de feestelijkheden in de kleedkamer in Berlijn bezorgde Ribéry Manel Estiarte een gescheurde lip.

Met nog zeven wedstrijden te gaan, had Bayern de Bundesliga-titel veroverd. Ze hadden de doelstellingen die Pep hun had opgelegd om een competitie te winnen trouw nageleefd en zelfs overstegen: leg de basis in de eerste acht wedstrijden en maak het af in de laatste acht. Na de wedstrijd van vandaag stonden ze 25 punten voor op Borussia Dortmund terwijl er nog maar 21 punten te behalen waren. Ze hadden zijn formule met zeven dagen verbeterd.

Dit was de zevende keer op rij dat Bayern in een uitwedstrijd de titel had binnengesleept, en ze hadden het met stijl gedaan. Ze stonden binnen twaalf minuten al twee doelpunten voor en ze leken onstuitbaar. Pep wijzigde de plannen voor de wedstrijd die in de afgelopen dagen waren gesmeed en vroeg de twee verdedigers om breed te spelen in plaats van naar binnen. Het was gebaseerd op zijn wetenschap dat Hertha op de man zou spelen; als hij Rafinha en Alaba tijdens een aanval breed liet spelen, zou dat Hertha in de gelegenheid stellen om met zes man op rij te verdedigen om de twee verdedigers, de vleugelspelers, de aanvallers en de aanvallende middenvelder te dekken. Dat zou betekenen dat het midden van het veld open kwam te liggen voor Bayern. Zoals gepland namen Müller, Götze, Robben, Kroos en Schweinsteiger volledig bezit van het middenveld, en in de rust, toen ze de titel zo goed als binnen hadden, zeiden meerdere spelers tegen Pep dat alles precies zo was verlopen als hij had voorspeld.

De hele ploeg was aanwezig tijdens de wedstrijd in het Olympiastadion in Berlijn, hoewel de nog altijd geblesseerde Badstuber en Contento pas op de dag van de wedstrijd waren afgereisd, samen met Javi Martínez, die drie dagen eerder tijdelijk geheugenverlies had opgelopen door een trap tegen zijn hoofd in het gelijkspel in Mainz.

Bayern won met 3-1, en werd daardoor het eerste team dat de Bundesliga al in maart won. Dat was vroeger in het seizoen dan enig ander team in de geschiedenis van de grote Europese competities ooit had gepresteerd. Na 27 wedstrijden hadden ze 25 keer gewonnen en twee keer gelijkgespeeld, met 79 goals vóór en slechts 13 tegendoelpunten. Hun record op record stapelende competitie wedstrijd had ze een gemiddelde van bijna drie doelpunten per wedstrijd (2,92) opgeleverd, en een ongeëvenaard verdedigingsrecord (0,48 tegendoelpunten per wedstrijd).

De feestvreugde in de kleedkamer eindigde voor iedereen in het zwembad. Eerder op de avond had Hermann Gerland, normaal gesproken een ernstige man van weinig woorden, tegen Guardiola gezegd: ‘Pep, je bent een genie.’

Om middernacht had Estiarte een paar hechtingen in zijn lip, omdat Ribéry hem per ongeluk een elleboogstoot had gegeven toen het team hem het zwembad in sleurde. Daarna was het team naar het officiële feest getogen, waar het pas echt begon. De club had niets van doen gehad met dit deel van de avond, dat was georganiseerd door Schweinsteiger, de zelfbenoemde feestplanner van de ploeg. Nog maar acht dagen eerder had Schweini een themafeest gegeven voor zijn teamgenoten en hun partners, en vannacht speelde hij gastheer in de Kitty Cheng Bar in de Berlijnse wijk Mitte.

Om twee uur die nacht stapte Pep Guardiola de dansvloer op, iets wat zelfs zijn beste vrienden nog nooit hadden meegemaakt. Meestal zat hij omringd door vrienden en collega's over duizend-en-één dingen te praten, veelal voetbalgerelateerd. Nadat ze in Marrakesh het wereldkampioenschap voor clubteams hadden gewonnen, bijvoorbeeld, vierde hij dat door rustig wat te praten met zijn vrienden Sala i Martín en David Trueba. In alle eerlijkheid had niemand die avond veel zin gehad om te dansen – behalve Cristina, Peps vrouw, en Maria, zijn oudste dochter, en Cristina's moeder en Sala i Martíns vrouw. Uiteindelijk hadden Dante en Rafinha, de Brazilianen die wel van een pleziertje hielden, ietwat verlegen met hen meegedaan.

Maar in Berlijn was het anders. David Alaba zorgde voor de muziek door op te treden als dj en zanger. De uitbundigheid van zijn spelers bleek zo aanstekelijk dat Guardiola voor het eerst in zijn leven als coach besloot om op te staan en mee te dansen. Vanavond was hij een van de jongens, die samen een paar drankjes dronken en uit hun dak gingen. Ergens in die nacht viel Ribéry hem om de hals en verklaarde: 'Ik hou van je, Pep. Je zit in mijn hart, man. Ik ben maar een jongen van de straat, maar je zit voor altijd in mijn hart. Ik heb nooit in mijn leven gedacht dat ik zoveel kon leren als ik in dit jaar heb gedaan.'

De feestelijkheden gingen door tot in de vroege uurtjes. Pep hield het om iets voor vijven voor gezien, maar enkele van zijn spelers gingen door tot aan het ontbijt. Op de terugvlucht naar München was het iedereen aan te zien, en de aanvoerders verzochten Pep meerdere malen om de training van de volgende dag te schrappen zodat iedereen zijn roes kon uitslapen. Uiteindelijk gaf de coach toe. Dankzij hun briljante optreden in de competitie en de uiteindelijke triomf hadden ze wel wat rust verdiend.

Ik wilde het team graag zien in hun eerste trainingssessie na die triomf. De dag na een grote overwinning kan heel verhelderend zijn. Zouden ze zelfgenoegzaam zijn na zo'n overwinning? Zouden ze deze overwinning zien als opstapje naar meer triomfen of als het einde van een hoofdstuk?

Toen het zover was, waren de spelers nog steeds in een goed humeur. Dat gold helemaal voor Schweinsteiger, die kwam opdagen met de skibril van de plaatselijke skikampioen Felix Neureuther op zijn hoofd. Er kwam echter een einde aan de hilariteit zodra Pep verscheen en met de warming-up begon. Zijn spelers gingen direct aan het werk toen hij ze in drie groepen van zeven verdeelde om vier vijf minuten durende oefenpartijtjes te spelen, gevolgd door negen driloefeningen gericht op snel reageren en zes driloefeningen voor explosieve snelheid.

Niet één keer vertraagden of verslapten ze en op een gegeven moment kwam Pep naar me toe om tevreden te zeggen: ‘Ribéry heeft zijn beste sessie van het jaar. Die jongen is een beest. Een echt beest.’

Dus ik had de eerste training na een grote overwinning meegemaakt en het was me duidelijk dat dit team nog steeds naar successen snakte. Een team waarin elke afzonderlijke speler hard moest knokken voor zijn plaats in de basisopstelling. Er waren meer grote prijzen te winnen en niemand wilde achterblijven op de bank. Op dit moment had niemand kunnen voorzien dat Real Madrid ze zou verpletteren.

Met de competitiewinst op zak en de Champions League bijna binnen handbereik, vond ik het een goed moment om even met Pep te praten.

‘Onze ergste tien minuten van dit seizoen waren in het Emirates Stadium. Manu’s [Neuer] hand heeft ons die dag gered,’ ging hij in gedachten terug. ‘Onze beste? Waarschijnlijk de wedstrijd tegen City in Manchester, of de eerste veertig minuten van de wedstrijd tegen Hertha in Berlijn.’

Ik noem alle records die ze hebben verbroken. ‘Die records kunnen me gestolen worden! Ik hoop dat we het verbreken van records uit ons hoofd kunnen zetten. Het maakt vanaf nu helemaal niets meer uit of we winnen of verliezen, of we tegendoelpunten incasseren of niet. We denken nu aan de Champions League en de Duitse beker. Wat ons betreft zit de competitie erop.’

Slechts vier dagen voor hun gelijkspel in de kwartfinale met Manchester, was Pep duidelijk over de omvang van de uitdaging. ‘Kijk, zelfs als een team zwakker lijkt dan wij, kunnen ze ons toch schade toebrengen in de Champions League. Je kunt er zeker van zijn dat United ons onder druk zal zetten.

We moeten aanvallen met onze vleugelverdedigers ver vooruit en breed in het veld, want die van hen zullen dicht bij hun centrale verdedigers blijven. En we moeten ook oppassen voor hun tegenaanvallen via Rooney langs de rand van het strafschoopgebied en de snelheid van Valencia en Young. Zij vinden het geen probleem om lange ballen te spelen, en ik wil onze beste spelers in het centrum hebben om de bal vast te houden en het middenveld te domineren. Maar, kijk uit – je spelt OLD TRAFFORD met hoofdletters. Meneer Ferguson zal toekijken en dat geeft wel een zekere druk.’

Bayern stond als duidelijke favoriet in de kwartfinale, maar Pep bleef bij zijn standpunt. ‘Dat weet ik wel,’ zei hij tegen me, ‘maar waar staat geschreven dat Bayern gegarandeerd in de halve finale komt? Het enige wat ik zeker weet, is dat er twee Champions League-wedstrijden voor ons liggen, en die moeten we op het veld winnen. Dat zal ik ze vertellen in mijn praatje voor de wedstrijd in Manchester – we moeten twee wedstrijden spelen en we moeten ze winnen als we de twee wedstrijden daarna ook willen spelen.’

Terwijl hij dat zegt, schiet hem iets te binnen en krabbelt hij een herinnering in zijn notitieboekje: ‘Ik moet met Boateng praten, want hij maakte laatst een wonderbaarlijke

tackle om te voorkomen dat de aanvaller bij hem wegliep, maar het draaide bijna uit op een rode kaart. Als hij er ook maar een seconde naast had gezeten, was hij van het veld gestuurd. Als zoiets in de Champions League gebeurt, heb ik liever dat we de tegenstander laten scoren dan dat we met tien man achterblijven.’

Ik besluit van dit ontspannen moment te profiteren en vraag Guardiola naar zijn idee over de voortgang van het team.

‘Ze hebben zich met vallen en opstaan het positiespel eigen gemaakt. Aanvankelijk hadden ze er moeite mee, omdat het lastig onder de knie te krijgen is en ze moesten vanaf nul beginnen, maar ze hebben het geweldig gedaan en zijn nu experts. Ik hoef ze nooit meer te vertellen wanneer ze moeten oprukken en wanneer ze hun positie moeten vasthouden.’

Hoewel de dril oefeningen voor positiespel, net als de rondo's, belangrijke elementen zijn van Peps werk, zijn ze slechts een onderdeel van zijn methodologie. ‘Er is nog veel werk te doen en daar beginnen we volgend seizoen mee. Ik heb ze voor dit seizoen genoeg geleerd, en dat moeten we nu toepassen in de competitie. Volgend seizoen zullen we meer doen. Misschien verliezen we meer wedstrijden, maar ons spel zal beter worden. De spelers hebben dan een jaar met deze nieuwe taal achter de rug, en ze zullen vanaf het begin steviger in hun schoenen staan. We zullen allerlei nieuwe aanpakken uitproberen: de ene dag spelen we met drie verdedigers, de volgende met de vleugelspelers langs de zijlijnen en dan laten we de bal midden op het veld circuleren via de nummer 10 en de aanvallende middenvelders. Ik denk dat we volgend seizoen vooral zullen groeien.’

Hij praat over de bal als de sleutel tot alles. ‘Bij voetbal is het de bal die je snelheid geeft, het passen. Als je bij basketbal de hele tijd met de bal loopt te dribbelen, heeft de verdediging het makkelijk. Maar als je hem snel van de ene naar de andere speler speelt, creëer je grote problemen voor je tegenstander. Dat is precies zo bij voetbal: naar jou, terug naar mij, *tik-tik* en die ander jaagt er voortdurend achteraan, ook al lijkt het dat je niet zoveel doet. Daarom wil ik ervoor zorgen dat we de bal zo vaak en zo snel mogelijk passen op de helft van de tegenstander. Ik wil dat mijn twee aanvallers de vier verdedigers van onze rivaal bezighouden. Nog beter is het om dat met één aanvaller te bereiken, maar dan moet hij wel heel goed zijn, om de rest van de aanvallers de bal te laten circuleren, om openingen midden op het veld te creëren. Pass en pass – niet gewoon de bal vasthouden, maar de tegenstander uitschakelen. Door de bal zo rond te laten gaan, krijgen wij orde en wordt het bij de tegenstander een warboel. Coaches als Juanma Lillo [de rondtrekkende Spaanse coach die Pep veel heeft geleerd] en Raúl Caneda [die in Mexico en Spanje nauw heeft samengewerkt met Lillo] hebben het altijd gezegd. Het lijkt misschien niet veel, maar snel rondspelen houdt niet alleen je eigen organisatie in stand, het stort het andere team volledig in de chaos.’

Maar dit is allemaal niet mogelijk als je spelers niet op het systeem vertrouwen. ‘*Eccolo qua!* [een favoriete Italiaanse uitdrukking van Pep – ‘dat is het precies’]. Dat is de grote vraag. Hoe verleid je je spelers om naar je te luisteren en nieuwe concepten te

accepteren? En ik bedoel “verleiden” en niet “motiveren.” Wat er bij Barça is gebeurd kwam niet doordat ik er niet in slaagde ze te motiveren – het waren fantastische voetballers en geweldige mensen. Nee, het lukte me niet ze te verleiden! Ik had in die vier jaar een miljoen piepkleine tactische verbeteringen aangedragen en de volgende stap zou niet makkelijk worden. Je kijkt in de ogen van de spelers en het is een beetje alsof je je geliefde aankijkt. Of je ziet passie en het verlangen om verleid te worden, of je ziet de passie wegebben. Dat zal hier bij Bayern ook gebeuren. Over een paar jaar zal ik niet meer weten hoe ik mijn spelers moet verleiden, en dan is het tijd om te vertrekken. Je ziet het in de ogen. Het draait allemaal om verleiding.’

DEEL VIJF – Vallen en weer opstaan

‘Je kunt succes niet naar waarde schatten als je nooit hebt gefaald.’

STEFFI GRAF

‘Het doet pijn – het voelt alsof je huid in brand staat.’

München, 29 maart 2014

Maart was dan wel een betoverende maand voor Bayern, maar in april overheerst de tragiek. Nu de landstitel binnen is, brengt Pep talloze wijzigingen aan tegen Hoffenheim. Thiago moet spelen, want wegens een zwaar gekneusd been heeft hij de afgelopen twee weken nauwelijks gespeeld. Hij moet snel de scherpte terugkrijgen waarmee hij vanaf januari de steunpilaar van het elftal was. Hij staat dan ook in de basis, want Pep wil hem ook opstellen voor de wedstrijd tegen United een paar dagen later in Manchester. Maar na tien minuten spelen scheurt hij zijn knieband. De scheidsrechter fluit voor een overtreding en terwijl het spel stil komt te liggen, ontspant Thiago zijn been in een duel met Kevin Volland. Een ernstige fout. Zijn been draait honderdtachtig graden, waardoor zijn binnenste knieband voor tachtig procent scheurt.

Een dag eerder had Pep twee aanbiedingen afgeslagen. De eerste was de kans om een heel bekende centrale verdediger te kopen, maar de Catalaan was niet overtuigd van diens tactische kwaliteiten en hij zag er dus van af. De tweede was een blanco salarischeque die hem werd aangeboden als hij aan het einde van het seizoen zou overstappen naar een andere grote Europese club. Natuurlijk bedankte hij daar ook voor.

Dit was de dag waarop hij een met overmacht gewonnen nationale competitie afsloot. ‘Ik ben heel tevreden dat we de titel al hebben gewonnen,’ vertelde hij. ‘Uit professioneel respect voor de Bundesliga zullen we in iedere wedstrijd nog fel strijden, maar komende dinsdag staan we in een “finale” in Manchester. Natuurlijk is het een kwartfinale, maar het is in wezen een finale omdat we nog maar drie gegarandeerde competitiewedstrijden te gaan hebben – deze twee tegen United en de halve finale om de Duitse beker tegen Kaiserslautern. Ik ben op dit moment niet geïnteresseerd in records vestigen, alleen in het winnen van deze drie wedstrijden.’

Met deze woorden hoopte Pep het ene hoofdstuk af te sluiten en een ander te openen – nu de titel in de Bundesliga was behaald, wilde hij zich volledig richten op het winnen van de Duitse beker en de Champions League. Hij wilde niet dat zijn spelers zouden worden afgeleid door bijkomstigheden zoals records.

Uiteindelijk leidde die manier van denken er juist toe dat de prestaties van zijn spelers een stuk minder werden. Het was de kiem voor wat zou uitgroeien tot een rampzalig overmoedige sfeer.

Hoffenheim zet de tegenstander van meet af aan onder druk en dat komt hard aan bij een Bayern vol invallers: Starke, Van Buyten, Contento, Pizarro, Shaqiri. In voorgaande weken hadden teams als Nürnberg, Mainz en Wolfsburg net zoveel druk gelegd op de verdedigers van Bayern, ver in het veld, om hen terug te dringen terwijl ze van achteruit

speelden, maar Peps team had al die wedstrijden gewonnen. Toch konden die overwinningen niet verhullen dat sommige Duitse coaches – zoals Markus Weinzierl van Augsburg, Thomas Tuchel van Mainz 05 en Dieter Hecking van Wolfsburg – waren begonnen een antwoord te vinden op Guardiola's strategie en hadden ontdekt dat veel pressie, mits goed uitgevoerd, een zeer interessant antwoord was op de speelwijze van Bayern.

Hoffenheim houdt de druk zo hoog dat Bayern van strategie moet veranderen en op de tegenaanval moet spelen – wat bijna net zo schokkend is als de eindstand, een 3-3-gelijkspel. Voor de eerste en enige keer dit seizoen heeft een tegenstander van Bayern meer schoten op doel – twintig tegen elf van Peps team. Het is een onprettige ervaring voor de thuisploeg, aan wiens zegereeks van negentien gewonnen wedstrijden sinds oktober nu een einde komt. Het is het eerste gelijkspel thuis in de competitie in vijftien maanden en de eerste keer in twee jaar dat Bayern drie tegendoelpunten krijgt in een Bundesliga-wedstrijd. Thiago raakt in de eenentwintigste minuut geblesseerd en net zoals Peps plannen voor Manchester in de war worden geschopt, begint zijn verdedigingslinie nu ook scheuren te vertonen. Thiago is de cruciale man. Niet alleen vanwege de kwaliteit van zijn passes, maar ook vanwege de manier waarop hij alle andere spelers op het middenveld bijeenhoudt en het beste uit hen haalt. Hij is net een magneet. Pep geeft toe dat het ontbreken van Thiago weleens cruciaal kan zijn voor hun kansen om de Champions League te winnen. Tijdens het spelersdiner vindt Lorenzo Buenaventura op Twitter een foto van het moment waarop Thiago zich blesseerde. Hij zegt tegen Arjen Robben: 'Je moet altijd met volle overtuiging een duel aangaan, nooit halfslachtig. Let erop dat jou tussen nu en het einde van het seizoen niet hetzelfde overkomt.'

Minuten later belt Thiago vanuit het ziekenhuis de diagnose door naar Buenaventura. 'Bijna volledige scheuring van de kniebanden, minimaal acht weken uit de running. Zeg maar dag WK.'

De fitnesscoach geeft het nieuws door aan Javi Martínez en ze rijden meteen naar Thiago's huis om hem te troosten. Intussen is er nog een misverstand ontstaan dat zelfs in deze sombere tijden nog voor een vrolijke noot zorgt. Thiago belt zijn vader, Mazinho, die in 1994 met Brazilië wereldkampioen werd en vertelt hem de diagnose, maar Mazinho begrijpt hem verkeerd en belt vervolgens zijn goede vriend Buenaventura en zegt in tranen: 'Loren, ik ga kapot! Thiago is heel, heel ernstig geblesseerd – zes tot acht maanden uit de running!'

Mazinho had begrepen dat het om een blessure van de kruisbanden ging, die zes maanden nodig heeft om te genezen. Buenaventura en Thiago moeten lachen om de vergissing en ze weten Mazinho te kalmeren, door hem uit te leggen dat het niet zes maanden, maar zes weken gaat duren. Het is het enige luchtige moment van een behoorlijk bedrukte avond. Op zondagochtend, 30 maart, worden de spelers die 3-3 gelijk speelden tegen Hoffenheim bij de training in twee groepen verdeeld. De ene groep blijft op het veld. Onder hen is Pizarro, die slecht heeft geslapen. Het waren zijn eerste volle negentig minuten van het seizoen en hij heeft veel last gehad van kramp. Anderen,

zoals Ribéry, Van Buyten, Schweinsteiger, Götze en Shaqiri, pakken hun fiets en zoeken een halfuur lang de fietspaden van de stad op.

Thiago en Pep hebben een afspraak met dokter Müller-Wohlfahrt om de juiste revalidatie van de blessure te bespreken. De dokter legt een gipsverband aan om Thiago's been, maar de speler staat erop zich te laten behandelen door zijn oude chirurg, Ramon Cugat in Barcelona. Die zal rechtstreeks in de gewrichtsband groeifactoren injecteren.

‘Ik weet dat het pijn gaat doen, want het voelt aan alsof je huid in brand staat,’ zegt Thiago. ‘maar ik zal de pijn gewoon moeten verdragen.’

Als hij de kleedkamer verlaat, wensen zijn teamgenoten hem een voorspoedig herstel. ‘Niet te lang wegblijven Thiago, we hebben je nodig,’ zegt Neuer.

‘Het is een echte tegenslag,’ zegt Thiago. ‘Gisteravond zat ik er helemaal doorheen. Maar vanochtend had ik weer goede moed. Ik heb samen met het team ontbeten en mijn instelling is: “Dat is weer een dag korter tot mijn terugkeer.” Je mentale instelling maakt een groot verschil in hoe snel je van zoiets als dit herstelt en in mijn hoofd zit het goed. Ze zeiden zes tot acht weken, maar ik wil er over vijf weken weer bij zijn.’

Pep belooft Thiago dat het team alles op alles zal zetten om de finales van de Duitse beker en de Champions League voor hem te halen en Thiago belooft dat hij zal proberen om voor beide wedstrijden terug te zijn. Het zal natuurlijk voor geen van beiden gemakkelijk worden om die belofte te houden.

‘Selecteer altijd de goede spelers. Altijd.’

München, 29 maart 2014

Dit is Guardiola in zijn meest fascinerende, meest explosieve gedaante – de Pep na de wedstrijd.

Direct na de contacten met de pers gaat hij naar het spelersrestaurant in de Allianz Arena; hij pakt een glas champagne, prikt een paar blokjes Parmezaanse kaas aan een prikker en praat het volgende halfuur over de wedstrijd.

Meestal blijft hij wel staan, of hij gaat af en toe aan een tafel zitten. Maar hoewel hij waarschijnlijk de hele dag nog niets heeft gegeten, is hij er nog lang niet aan toe om te eten. Na het eindsignaal heeft hij altijd honger als een paard, maar hij verkeert nog niet in de juiste stemming om zich te kunnen ontspannen en te kunnen genieten van de gemarineerde zalm die hij altijd zo lekker vindt. Het kost hem eerst minstens een halfuur om de adrenaline op te branden die zich niet alleen tijdens de wedstrijd, maar ook de afgelopen dagen heeft opgehoopt. Hij gaat dus meteen aan de slag. Hij praat bijna onafgebroken over alles wat zich tijdens de wedstrijd afspeelde. Alles zit nog in zijn geheugen. ‘Zag je wat Rafinha in de achttiende minuut deed? Hij kwam twee meter op en sneed de aanvaller de pas af.’

Nee, dat was me niet opgevallen. Pep is gezegend met een bijna fotografisch geheugen, waardoor hij alles wat er in de wedstrijd is gebeurd, kan onthouden en analyseren. Dat heeft hij gemeen met Rafa Nadal, de tennisser die zich iedere slag en ieder punt van zijn partijen, de mate waarin hij de wedstrijd beheerste of de fout die hij of zijn tegenstander maakte en het meest cruciale moment, nog kan herinneren. En dat alles blijft hem nog lang na afloop bij. Ook Guardiola kan zich iedere actie herinneren: hoe die werd opgebouwd, wat er gebeurde, welke spelers erbij betrokken waren en wat de gevolgen waren. Hij heeft daarentegen totaal geen aandacht voor de statistieken.

‘Jullie hadden lang niet zoveel balbezit – maar 63%,’ zeg ik.

‘O echt? Wauw.’

‘Maar Starke had meer balcontact dan alle spelers van Hoffenheim!’

‘Wauw. Ongelofelijk. Dat is echt goed.’

Statistieken doen hem niets. Waar zijn hart sneller van gaat kloppen, is het spel zelf en zijn analyse na afloop.

‘Heb je gezien hoe slim Philipp [Lahm] is? Hoe die vent kapt en de bal afschermt en de tegenstander verdeelt?’

Of: ‘Ik moet met Kroos praten want tegen [Manchester] United moet hij niet proberen

die actie te maken waarbij hij balbezit houdt en naar rechts gaat, want dat verwachten ze, dan pakken ze de bal af en beginnen een tegenaanval.’

Hij roept Planchart naar de tafel: ‘Carles, ik wil morgenochtend beelden van de 36e minuut – waar je het net over had. Ik wil de centrumverdediger laten zien hoe hij zich beter kan positioneren.’

Tijdens dit opmerkelijke halfuur staat Pep in zijn hoek van het restaurant, wild gebarend alsof de wedstrijd nog aan de gang is, en hij speelt de afgelopen wedstrijd grotendeels na. Hij ontleedt de onderdelen en het lijkt wel alsof hij een autopsie uitvoert. Het skelet wordt van alle spieren en pezen ontdaan. Hij analyseert zijn spelers, de tegenstanders, elke wedstrijdphase, elke belangrijke beweging. Hij bespreekt hoe de doelpunten tot stand kwamen – en hij vertelt precies hoe de aanval werd ingezet en zich ontwikkelde en volgt dit op tot het moment waarop de bal in het doel verdween.

Dan richten zijn gedachten zich op andere wedstrijden. Terwijl hij deze wedstrijd nog aan het herhalen is, begint hij uit te leggen hoe de volgende zal verlopen, hoe hij het team die week zal coachen, wie er mag rusten – vervolgens spoelt hij iets terug, terwijl hij nog steeds kaasblokjes eet maar de champagne bijna onaangeroerd blijft, en hij bespreekt met Torrent dat ze een bepaalde vrije trap moeten oefenen voor de volgende wedstrijd. Hij omhelst Robben, die samen met zijn drie schattige blonde kinderen afscheid komt nemen. Pep herinnert de Nederlander aan het scherpe tikje dat hij tien minuten voor het einde met zijn rechtervoet produceerde en verzoekt hem ‘dat graag veel vaker te doen’.

Seconden later roemt hij het werk van Roger Schmidt, coach van Red Bull Salzburg, en hij analyseert het spel van de Oostenrijkse kampioenen. Hoe de aanvallers aanzetten, hoe de vleugelverdedigers op scherp blijven en welke posities de aanvallende middenvelders innemen.

Hij legt dit zo gedetailleerd uit, dat je bijna zou denken dat zijn team het morgen moet opnemen tegen Salzburg en ik vraag me af waar die gedachtesprong in hemelsnaam vandaan komt.

Maar dit is nu eenmaal Pep, en twee minuten later heeft hij alweer de mond vol van het korte lobje waarmee Iniesta de bal langs de twee centrale verdedigers stiftte in de eerder die avond gespeelde wedstrijd tussen Barça en Espanyol.

‘Maar wanneer had je die actie gezien?’ vraag ik.

‘Toen ik stond te wachten. Wat een wonder, die Andrés. Echt geniaal.’

Dit is Pep in bevlogen vorm en het is een plezier om in zijn gezelschap te verkeren. Dit halfuur met champagne en kaas komt zijn passie voor voetbal in volle glorie tot uiting, maar het is ook een lesje in vooruitkijken en praktisch denken.

Op een avond ben ik in het gezelschap van Patricia González, de zeer jonge coach van het damesteam onder de 19 van Azerbeidzjan. Tijdens het diner kijkt Pep haar aan en zegt: ‘Patricia, ik zal je wat advies geven: selecteer altijd de goede spelers. Altijd!’

De jonge coach stelt hem vervolgens een heel goede vraag. ‘Pep, wie zijn de goede spelers? Zijn dat de beroemdste spelers?’

‘Nee. De echt goede spelers zijn de spelers die nooit balverlies lijden. Die goed kunnen passen en de bal nooit kwijtraken. Dat zijn de goede spelers. En die moet je altijd opstellen, zelfs als ze minder bekend zijn dan de andere.’

‘Waar het bij voetbal om draait, is dat je ontdekt wat de beste manier is om je tegenstander aan te vallen.’

Manchester, 1 april 2014

Dit is de derde keer dit seizoen dat Bayern naar Engeland is afgereisd voor verplichtingen in de Champions League. In het Etihad Stadium van Manchester City spelen ze voorbeeldig en ze winnen met 3-0, en in het Emirates Stadium van Arsenal komen ze na een moeizame eerste zeven minuten eindelijk in hun ritme en winnen met 2-0.

Bayern is ook dominant in het Old Trafford, maar de winst ontglipt ze. Manchester United heeft een moeizaam seizoen achter de rug, maar staat vandaag moedig en trots te verdedigen en houdt de Duitsers op 1-1.

Bayern dwingt United op een kluitje, met zes man in hun eigen strafschoopgebied achter de bal, waardoor er bijna geen kans is op een tegenaanval. In een van de weinige tegenaanvallen die ze weten op te bouwen, krijgt Danny Welbeck de kans om op Boateng af te rennen, die de laatste man is. Boateng aarzelt, zich misschien bewust van de instructie die Guardiola hem heeft gegeven over tackles die een rode kaart opleveren, en Welbeck staat ineens oog in oog met doelman Neuer. Gelukkig komt de Duitser als winnaar uit de bus.

Met Lahm in het centrale middenveld en Kroos en Schweinsteiger aan weerszijden van hem trekt Bayern het spel volledig naar zich toe. Maar ze laten enkele herkenbare slechte gewoonten zien: het overheersende balbezit leidt tot te weinig doelrijpe kansen; en het lukt Bayern niet om die kansen te benutten, iets wat hun al het hele seizoen parten speelt en nog wordt verergerd door het feit dat zoveel tegenstanders de verdediging potdicht houden en weinig ruimte laten. Ribéry zit in een rustige fase, waardoor de nadruk op rechts en op Robben komt te liggen. Schweinsteiger intussen is veel belangrijker vanwege zijn doelpunten (zijn treffer is zijn vierde goal in zes wedstrijden) dan voor zijn spel op het middenveld, waardoor het spel van Bayern soms vertraagt.

Dit zijn subtiele aanwijzingen dat de boel niet goed zit en al met al worstelt Bayern zich door de wedstrijd heen met slechts één tegendoelpunt, een ietwat verrassende inkopper van Nemanja Vidic vanuit een hoekschop. ‘Verrassend’ omdat Bayern tot op heden in het hele seizoen nog maar drie doelpunten uit een hoekschop heeft moeten incasseren: aan aanvaller Adrián Ramos van Hertha, aan Niklas Süle, Hoffenheims verdediger die een fout van Neuer in de herkansing benut, en Rafinha’s eigen doelpunt tegen Schalke. Drie doelpunten tegen uit hoekschoppen in 45 competitiewedstrijden, dankzij een van Peps belangrijkste voetbalprincipes, de zonale verdediging. ‘Daarmee wordt je verdediging veel sterker, want iedere speler hoeft alleen zijn eigen zone in de

gaten te houden en te letten op zijn teamgenoot voor hem,' zegt de coach.

Bayern heeft zich nu aangeleerd om hoekschoppen af te weren in een 4-3-2-1- of 5-3-1-1-opstelling, afhankelijk van de tegenstander. Lahm loopt meestal uit om te voorkomen dat de tegenstander een korte hoekschop neemt. De eerste verdedigingszone wordt altijd bemand door de spelers die het beste zijn in de lucht – meestal Martínez en Mandžukić. Vervolgens de twee centrale verdedigers en tot slot bij de laatste paal Alaba, die het beste is in het volgen van de bal als er een lange hoekschop is genomen. Natuurlijk is deze verdedigingswijze niet waterdicht en kent die zijn minpunten, maar Pep gelooft erin en heeft dit liever dan mandekking. 'Als je aan mandekking doet, kunnen vier tegenstanders je verdediging naar de achterste paal lokken en dan stiekem iemand vooruitschuiven die bij de voorste paal scoort – of andersom. Als je zonaal verdedigt, overkomt dat je niet.'

Voor Guardiola strekt dit concept zich uit naar de hele speelwijze van het team. 'Zonale verdediging is veel effectiever dan mandekking. Het is voor een speler veel eenvoudiger om in zijn eigen zone te blijven. Hij weet dat hij verantwoordelijk is voor dat gebied en dat gevoel van individuele verantwoordelijkheid wordt vervolgens collectieve verantwoordelijkheid en versterkt zo de solidariteit binnen het team.'

Wat Pep betreft is een goede verdediging gebaseerd op een handvol goede gewoonten die, als ze keer op keer worden geoefend, een automatisme worden.

'Waar het bij voetbal om draait, is dat je ontdekt wat de beste manier is om je tegenstander aan te vallen. Je moet het spel beginnen, opbouwend van achteren, met een duidelijk inzicht hoe je rivaal graag verdedigt en aanvalt. Je moet de belangrijkste ideeën voortdurend doornemen. Bijvoorbeeld hoe je tegen een bepaalde tegenstander moet verdedigen. Daar trekken we voorafgaand aan elke belangrijke wedstrijd twintig minuten voor uit en dan vertellen we de spelers hoe het andere team gaat aanvallen en we geven hun instructies hoe ze ruimte moeten vinden en waar we ze pijn kunnen doen. De spelers vertrouwen het technische team volledig, omdat onze voorspellingen meestal precies kloppen.'

In werkelijkheid is Vidic' doelpunt de culminatie van een reeks kleine fouten van Bayern-spelers, en vooral één speler kan zich niet aan de zonale verdediging houden. Het is een symptoom van de sporadische momenten van een gebrek aan concentratie die in het spel van Bayern sluipen en die binnen enkele weken zullen culminereren in een rampzalige ontmoeting met Real Madrid. United moet echter negen minuten later een doelpunt toestaan van Schweinsteiger, na een voorzet van Rafinha op Mandžukić in het strafschoopgebied.

Bayern verlaat Old Trafford dus met een uitslag die in geen verhouding staat tot waar het team aanspraak op had kunnen maken. Ze domineren de wedstrijd, maar kunnen slechts een van de vijftien door hen gecreëerde kansen benutten. Toch brengt de wedstrijd twee interessante vernieuwingen met zich mee in de verdediging: voor inwerpen van United neemt Lahm de positie in van een derde centrumverdediger, terwijl de vleugelverdediger aan de andere kant dicht bij de inwerper gaat staan, waardoor de helft

van het veld die het dichtst bij de inworp ligt, vol staat met spelers van Bayern. Ten tweede: als United probeert om een aanval op te bouwen, dwingt Bayern hen naar een van de zijlijnen door in een driehoeksformatie op te komen, met Robben voorop. Pep is bereid om de United-speler in balbezit te omsingelen en de rest van het veld leeg te laten, want hij denkt niet dat het gevaar bestaat dat United die situatie kan uitbuiten.

En zo verlaten de overwinnaars uit het Etihad Stadium en het Emirates Stadium ongeslagen Old Trafford en ze beginnen, nu de titel op zak is, hun blik te richten op een tweede triple. Maar zal het ze lukken om deze droom te verwezenlijken, deze ongekende utopie te bereiken? Geen enkel team heeft ooit twee triples behaald. Alleen Celtic, Ajax, PSV, Manchester United, Barcelona, Inter en Bayern zijn erin geslaagd om de beker, de eigen landstitel en de Europa Cup in één seizoen te winnen. En geen van deze clubs heeft dat meer dan eens gepresteerd. Ook is er in de twintig jaar dat deze competitie bestaat, geen enkele club erin geslaagd om in twee opeenvolgende seizoenen de Champions League te winnen.

Is het met het oog hierop wel gerechtvaardigd dat Bayern ervan droomt om een tweede triple te behalen? Die vraag stel ik aan niemand minder dan expert Jupp Heynckes, die hun kansen inschat. ‘Historisch bekeken heeft Bayern een aantal uitstekende teams gehad, met legendarische spelers als Sepp Maier, Beckenbauer en Gerd Müller. En toch lukte het zelfs die mannen niet. Op dit moment maakt de club kans op de triple en heeft Pep de competitiewinst al op zak, maar het is toch een zware opgave, zeer, zeer zwaar.’

Ik spreek Heynckes kort na de wedstrijd tegen Manchester weer en ik vraag hem wat hij vindt van Guardiola’s eerste jaar bij Bayern: ‘Ik ken Pep al sinds hij bij Barça speelde. Hij was verpletterend op het middenveld en had een prima balbeheersing en uitstekend spelinzicht. Ik bewonder hem ook op het persoonlijke vlak en het verbaast me niets dat hij zoveel heeft gepresteerd. Ik heb een paar jaar in Spanje gewerkt en ben bekend met zowel zijn als Barça’s spel filosofie. Ik weet hoe zijn teams spelen. We wisten allemaal welke veranderingen hij zou doorvoeren bij Bayern, bijvoorbeeld de vleugelverdedigers aan de binnenkant laten spelen. De Duitsers hebben wat moeite met dit concept [hij glimlacht] want daardoor blijven de twee centrumverdedigers geïsoleerd en komen de vleugelverdedigers vlak bij spelers als Kroos terecht. Voor het Duitse voetbal is dat een ietwat schokkende tactiek.’

Toen we vorig jaar in de halve finale van de Champions League tegen Barça speelden, vroegen mensen me of ik Pep om advies zou vragen, maar dat hoefde ik niet te doen. Ik was al goed bekend met Barça’s speelstijl en daarom ben ik ook niet verbaasd door wat Pep in München doet. Hij begrijpt precies wat Bayern uniek maakt: de organisatie, het aanzien van de club en de kwaliteit van de staf. Hij past perfect bij het Bayern-model omdat ook hij iemand is die voor kwaliteit gaat.’

Ik vraag hem of hij denkt dat Guardiola’s vernieuwingen misschien te radicaal zijn voor de Duitse voetbalcultuur. ‘Iedereen heeft zijn eigen spel filosofie, zijn eigen aanpak om een team te managen. Pep heeft het vak geleerd van Johan Cruyff, volgens de

principes van Ajax en La Masia. Ik daarentegen ben geboren in Mönchengladbach en mijn mentor was Hennes Weisweiler. Ik heb ongetwijfeld een andere ontwikkeling doorlopen dan Pep, maar ik moet toegeven dat ik dit jaar echt genoten heb van het spel van Bayern. Deze jongens waren vorig jaar mijn spelers en we hebben de triple gewonnen, als eerste Duitse club in de vijftigjarige geschiedenis van de Bundesliga. Dit is echt een team met karakter, met spelers die briljant op elkaar zijn ingespeeld, en Pep is een eersteklas coach die zijn sporen verdiende bij Barcelona. Daarom kijk ik graag naar dit team van Bayern.'

Helaas komt Bayern uitgerekend nu in een neerwaartse spiraal terecht. Daar zijn drie belangrijke redenen voor: Thiago's afwezigheid, het team dat de teugels laat vieren nadat ze hun zesde titel in twaalf maanden hebben behaald en het besluit van Pep om zijn normale basisspelers te laten rusten. De achteruitgang wordt gekenmerkt door Bayerns eerste competitieverlies van het seizoen, dat plaatsvindt in Augsburg, altijd een moeilijke tegenstander voor het team. De coach laat Lahm, Robben en Ribéry thuis en zet Rafinha, Dante, Boateng, Alaba, Götze en Müller op de reservebank. Starke ontbreekt ook, vanwege een gescheurde elleboogband.

Er komt hiermee een einde aan Bayerns onstuitbare opmars door de competitie. Ze zijn 53 wedstrijden op rij ongeslagen geweest, van 28 oktober 2012 tot 5 april 2014, de eerste 25 keer onder aanvoering van Heynckes en de laatste 28 keer onder Pep. Dit is de eerste keer in 66 wedstrijden dat ze niet scoren. Op zich is dat natuurlijk geen probleem. Het is maar één verliespartij. Maar het vormverlies van het team is zichtbaar. Na hun fenomenale competitieuccessen richten ze zich nu volledig op de Champions League, maar het valt Bayern steeds zwaarder om precies te kunnen afwegen wanneer ze vol gas moeten geven en wanneer niet.

‘Zo heb ik nog nooit gespeeld... zelfs niet in mijn stoutmoedigste dagen bij Barça.’

München, 8 april 2014

‘Het is nu aan hen. Zij hebben hun lot in eigen handen. Ik heb ze alle tactische middelen gegeven die ik heb en het is nu helemaal aan hen. Ik ga morgen niet eens een praatje voor de wedstrijd geven. Dat is niet nodig, want ze weten alles al. Ik ga ze alleen begroeten en omhelzen. Dit is hun moment.’

De laatste trainingssessie voor de wedstrijd tegen Manchester United zit erop. Over nog geen 24 uur vindt in de Allianz Arena een grandioze Europese strijd plaats – de returnwedstrijd van de kwartfinale van de Champions League tegen Wayne Rooney en zijn mannen. Pep heeft de afgelopen twee dagen met zijn mannen zijn blauwdruk voor de aanval op de grote Engelse club doorgenomen. Guardiola’s enige doel op dit moment is de verdediging van hun titel als Europees kampioen en hij heeft zich gehouden aan zijn belofte om niet aan het breken van records te denken. Hoewel hij dit vaak heeft besproken met Domènec Torrent, was ik er niet van overtuigd dat het hem zou lukken om deze belofte gestand te doen als het ging om het veldspel van het team. Maar het is hem gelukt, hoewel dat wel een gelijkspel tegen Hoffenheim en verlies in Augsburg betekende.

De focus op de Champions League is ten koste gegaan van hun resterende competitiewedstrijden en Pep heeft al commentaar gekregen op deze aanpak. De critici beweerden dat het opstellen van een aanzienlijk zwakker team van Bayern niets minder is dan het plegen van verraad aan de Bundesliga. ‘Ik begrijp volkomen hoe zij zich voelen,’ vertrouwde hij een paar dagen voor de wedstrijd tegen United aan mij toe, ‘maar we hebben de titel gewonnen en het is nu mijn taak om aan de Champions League te denken.’

In diverse kranten werd beweerd dat Pep met deze instelling de mogelijke triple van Bayern riskeerde, maar de coach trok zich weinig van de kritiek aan. ‘Kritische feedback is alleen maar gezond. Het is zelfs belangrijk voor een prima club als de onze. Mensen denken zeker dat ik me erdoor beledigd voel, maar dat is niet zo. Kritiek betekent dat je scherp moet blijven. Daarom ben ik kritisch over mezelf en mijn spelers.’

Pep had drie belangrijke spelers, Lahm, Ribéry en Robben, zaterdag thuisgelaten voor de wedstrijd tegen Augsburg en hij had het hele team zondag vrijaf gegeven. Hij wilde dat het hele team maandag fit aan hun dubbele sessie zou beginnen. Hij wilde de tijd nemen om zijn plannen met zijn spelers door te nemen en daarvoor moesten ze zo scherp mogelijk zijn. Maar dit was geen gewone strategie.

Pep, Torrent, Planchart en de andere analisten hadden Manchester vanuit alle mogelijke hoeken bekeken. Ze hadden hun tegenstanders aan een uitgebreide analyse

onderworpen, die door de coach persoonlijk was geperfectioneerd, en maandagochtend om negen uur waren de strategie en de opstelling vastgesteld. Pep gebruikte de ochtend- en de middagsessie om die met zijn mannen te bespreken. Eerst werkten zij aan de manier waarop het Engelse team functioneert bij zowel aanvallende als verdedigende dode spelmomenten, door deze op videobeelden te bekijken en daarna op het veld na te spelen. Pep hamerde telkens weer op hetzelfde: op Old Trafford had United maar twee echt gevaarlijke momenten afgedwongen – de een-op-een tussen Welbeck en Neuer en het doelpunt van Vidic. Bayerns doelstellingen lagen bij de voorbereiding op deze wedstrijd van meet af aan vast: beter opletten bij spelhervattingen en op eigen terrein nog minder kansen weggeven dan in Manchester.

Maandagochtend wisten de spelers al bijna zeker wat de opstelling zou zijn. Javi Martínez en Schweinsteiger waren geschorst en Thiago was geblesseerd (hij was naar Barcelona gegaan om zich door dokter Cugat aan zijn knie te laten behandelen). Wat de spelers wel verraste, was de strategie die Pep hun dinsdag vlak na de lunch voorlegde. ‘We spelen een 2-3-3-2.’

Het team was verheugd. Daarna las Pep de opstelling voor. Neuer; Boateng, Dante; Lahm, Kroos, Alaba; Robben, Götze, Ribéry; Müller en Mandžukić. Niet alleen deelde hij hun de opstelling al langer van tevoren mee dan gewoonlijk, maar hij had hun ook een nieuwe manier getoond om in deze wedstrijd via vier afzonderlijke, afgebakende lijnen ten strijde te trekken. Aangezien Bayern waarschijnlijk gedurende 75% van de wedstrijd in het offensief zou zijn, en dit op de helft van de tegenstander, wilde Pep op de achterste linie de twee centrumverdedigers zetten en de twee vleugelverdedigers naar voren halen tot bij Kroos.

Hij had Lahm uitgelegd wat de bedoeling was. Door de opstelling leek hij eerder een vleugelverdediger, maar dat was niet wat Pep van de aanvoerder verlangde. In plaats daarvan zou hij als een middenvelder spelen op de lijn van drie met Kroos en Alaba. Bovendien zou Lahm, gezien de neiging van Kroos om naar links te gaan, op moeten schuiven naar het midden van de lijn, alsof hij de spil was. Als Kroos naar links ging, moest Alaba opkomen aan de linkerkant van het veld. Maar als United in een aanvallende situatie in balbezit kwam en Bayern zich correct verdedigde, dan zouden Lahm en Rafinha uiteraard achteruit moeten en in de defensieve linie van vier een normale positie van vleugelverdediger moeten innemen. Voor deze drie middenvelders uit zou Götze een volkomen vrije rol hebben. Bij de opbouw van de aanval zou hij de voorste punt vormen van een ruitvorm, die verder bestond uit Alaba, Kroos en Lahm. Als de bal ver op het veld kwam, zou hij de vrijheid hebben om de rol van een andersoortige, anarchistische aanvaller op zich te nemen. Dit betekende dat Pep zijn betrouwbaarste aangevers op het midden van het veld had verenigd. Robben en Ribéry zouden op de vleugels spelen. Op de helft van de tegenstander zouden zij als enigen in de breedte spelen – niet Lahm of Alaba. ‘Arjen en Franck: jullie zijn deze wedstrijd de vleugelverdedigers. Jullie laten je terugzakken naar het midden van het veld om de bal op te halen en deze naar de vleugel te brengen. Dat is morgen jullie enige verantwoordelijkheid, want de vleugelverdedigers

spelen als middenvelders.’

Uren later gaf Pep toe: ‘Ik heb nog nooit zo gespeeld, met de vleugelspelers als vleugelverdedigers. Zelfs niet in mijn stoutmoedigste dagen bij Barça. Dit is voor mij ook compleet nieuw, maar het lijkt gewoon de juiste keuze. En ze gaan het perfect uitvoeren. Ik zie het in Arjens en Francks ogen. Ik kan het voelen en zien aan de manier waarop ze zich gedragen. Müller gaat het er ook geweldig vanaf brengen. Dat zie je gewoon.’

Müller speelt op de eerste lijn, samen met Mandžukić. Twee centrumspitsen met als taak om tussen de centrale verdedigers en de vleugelverdedigers van United te komen. Het is een idee dat Pep vaak met zijn technische staf heeft besproken. ‘Twee kerels die vier verdedigers bezighouden. Müller en Mandžukić moeten de achterste vier van United dekken. Als het lukt moet je eens zien hoeveel ruimte Robben en Ribéry dan hebben om de bal breed aan te nemen.’

Rafinha komt er echter bekaaid van af en de Braziliaan staat niet in de basis, uitgerekend op een dag waarop Luiz Felipe Scolari, de bondscoach van Brazilië, aanwezig zal zijn.

Voor het eerst dit seizoen kondigt Pep de opstelling en de strategie al een dag voor de wedstrijd aan. Daarna worden in de training de belangrijkste manoeuvres geoefend. De basisspelers dragen een groene hes en staan in de opstelling 2-3-3-2, terwijl Pizarro de te verwachten manoeuvres van Rooney nadoet en Javi Martínez en Van Buyten de rol van Vidic en Ferdinand vervullen. De besloten training vindt plaats op oefenveld nr. 1, ver buiten het zicht, en Pep neemt nog eenmaal door wat hij van zijn spelers verwacht.

De bal moet snel en direct bij Ribéry of Robben aankomen, vanaf het beginsignaal, terwijl de twee spitsen de laatste vier dekken. Als de vleugelspelers maar door één man worden gedekt, moeten ze bij hem in de buurt komen en proberen de achterlijn te bereiken. Als ze door twee man worden gedekt wanneer ze de bal aannemen, moeten ze die terugleggen op de dichtstbijzijnde middenvelder, Lahm of Alaba, of proberen om met een pass Götze of de twee spitsen te bereiken.

Telkens na de herhaalde uitleg van Pep spelen de spelers het scenario na. Ze proberen de nagespeelde achterlinie van Manchester United naar hun strafschopgebied terug te dringen. Guardiola denkt dat United de verdediging in de Allianz Arena potdicht zal houden en Rooney zal gebruiken voor een succesvolle counter.

’s Middags oefenen de spelers de strategie telkens opnieuw, terwijl de coach diverse varianten voor elke situatie voorstelt. Een lid van de technische staf zegt: ‘Hij heeft alles uitgelegd wat er uit te leggen valt. Ze begrijpen het volledig en nu hoeven ze het alleen nog maar in de praktijk te brengen.’

De training wordt afgesloten met wat positieospel, maar Robben mag van Pep niet meedoen. De speler is een dag eerder tegen zijn been geschopt en Pep neemt liever geen risico. Net een week geleden is de reservedoelman Tom Starke zwaar geblesseerd geraakt. Daarnaast ontbreken Thiago en Shaqiri, die in Augsburg geblesseerd raakte. ‘Het is heel

jammer dat Thiago niet op de bank zit. Hij is degene die ons uit de problemen haalt als het erom spant,' zegt Guardiola.

De zenuwen beginnen toe te slaan.

'Mijn maag zit in de knoop,' zegt Estiarte tegen me. 'Ik krijg een dag voor dit soort wedstrijden geen hap door mijn keel. Dit zijn de wedstrijden waar we het hele jaar hard voor hebben gewerkt.'

Manuel Neuer zit ook op de praatstoel. 'Ik heb er zin in. De dag van de wedstrijd is altijd beter dan de dag ervoor. Je zit wat in het spelershotel en dan stap je in de bus, je komt aan bij het stadion, doet een warming-up en voor je het weet, is de wedstrijd begonnen. Maar de dag ervoor gaat zo traag.'

Neuer valt bij de positiepeltraining in voor Robben. Net als op de dag voor een wedstrijd in de Champions League laat Lorenzo Buenaventura de spelers maar twee keer vijf minuten deze oefening doen, in plaats van de gebruikelijke drie keer. Dat is om oververmoeidheid bij de spelers te voorkomen, voor het geval de wedstrijd uitloopt op een verlenging. Ze voeren de oefeningen prima uit en er komt een einde aan door een onverwachte uitroep van Pep: 'Klaar! Als we morgen zo spelen, zijn we door!'

Neuer heeft zojuist zijn balbeheersing laten zien en ik zeg tegen Pep dat er op Twitter wordt gesuggereerd dat Neuer op het middenveld wil spelen, vanwege het ontbreken van Thiago, Schweinsteiger en Javi. Pep lacht. 'Dat is helemaal niet zo'n belachelijk idee. Manu heeft veel talenten.'

We staan nog alleen op het trainingsveld en ik vraag of hij ook zenuwachtig is.

'Ja natuurlijk, maar niet zo erg. Als we goed spelen in 2-3-3-2, winnen we. We moeten proberen vanuit de rebounds te scoren. Weet je nog wat ik je in augustus vertelde over wat ik heb geleerd van de wedstrijd Barcelona-Chelsea in 2012? Dit is de dag waarop we alsnog doen wat mij die dag niet lukte voor Barça. Ga voor de rebounds in het doelgebied en benut de tweede bal als die in het strafschopgebied valt. Ze weten alles wat ze moeten weten en het moet ze lukken. Ik ga ze voor de wedstrijd niet toespreken. Ze weten het allemaal al. Het enige wat er moet gebeuren, is dat ze het veld op gaan, moedig spelen en doen waar ze goed in zijn. Als ze dat doen, zijn we door. Het is nu aan de spelers.'

‘Arjen is een beest.’

München, 9 april 2014

Voor een volledig inzicht in Pep Guardiola de coach, een voetbalman in hart en nieren, is het handig als je weet wat er deze woensdagavond om kwart over elf in zijn kantoor gebeurt. Nog geen drie kwartier geleden heeft Bayern zich verzekerd van een plek in de halve finale van de Champions League, voor de vierde keer in vijf jaar. Het is bovendien de vijfde keer in vijf seizoenen dat Guardiola zelf die ronde heeft bereikt. Het is een enorme prestatie en iedereen is blij: spelers, supporters, managers, iedereen viert feest. Guardiola nog het meest van allemaal. Hij heeft in de kleedkamer al zijn spelers omhelsd, gepraat met Uli Hoeness, die hem is komen opzoeken om hem te feliciteren, en hij zal straks de pers te woord staan. Maar eerst doet hij iets vrij bizars voor iemand die zojuist zo'n belangrijke wedstrijd heeft gewonnen. Midden in de feestelijkheden in de kleedkamer vraagt Pep aan Manel Estiarte om een bepaalde gast voor hem op te sporen.

Twee minuten later heeft Pep zich met zijn gast opgesloten in zijn kantoor, waar zij praten over een van de drie mogelijke tegenstanders van Bayern in de halve finale en over de belangrijkste kenmerken van de speelstijl van dat team. Voordat hij van zichzelf mag genieten van zijn overwinning, wil hij zich voorbereiden op de volgende slag en als hij uit de eerste hand tips kan krijgen, des te beter. Dit is de echte Pep in actie: een man die niet van zijn succes kan genieten omdat hij te druk bezig is met het bedenken van zijn volgende zet.

En dit is geen gemakkelijke overwinning geweest, hoewel alles precies is gebeurd zoals Pep had voorspeld. Bayern ging van start in de 2-3-3-2-opstelling, de vleugelverdedigers naast Kroos, die in de buurt van Rooney probeert te blijven. Bayern heeft de controle over de bal en de eerste helft, met dertien schoten op doel, tegenover één van United. Maar United verdedigt goed. In de rust luidt de analyse van de technische staf van Bayern slechts als volgt: totale dominantie, maar te weinig ruimte om het af te maken.

Met een stand van 0-0 bij rust is Bayern al op weg naar de halve finale, maar zodra de zaken er goed voor staan, laten Peps spelers de teugels vieren. Dat is al eerder gebeurd, in de Champions League tegen City en in de bekerwedstrijden tegen Mönchengladbach en Hoffenheim. Hetzelfde gevoel van superioriteit overvalt hen tegen United en bij een stand van 0-0, nu de Duitsers zeker zijn van een plaats in de halve finale, verslappen de spelers en concentreren ze zich alleen op het handhaven van de controle. Pep blijft met zijn armen zwaaien. Hij wil meer intensiteit, meer druk. Hij geeft opdracht om dieper te spelen, maar alleen de harde knal van Patrice Evra die Neuer passeert heeft het gewenste effect. Op dat moment, na 56 minuten speeltijd, ligt Bayern eruit.

Opeens zijn ze klaarwakker. Negenenzestig seconden later veroorzaken Ribéry en

Götze chaos op links en lokt Müller beide centrumverdedigers van United uit hun positie, waardoor Mandžukić alleen nog maar Evra in de lucht hoeft te verslaan voor de gelijkmaker.

Precies op dat moment past Pep zijn tactiek aan en hij brengt Rafinha in op de positie van Götze, met Lahm en Götze als dubbele spil. Nog geen tien minuten later heeft Bayern, nu de remmen los zijn, United volledig weggespeeld met doelpunten van Müller en Robben. Dit is zo indrukwekkend dat Pep zich naar de fans in de Allianz Arena keert en om een ovatie voor zijn spelers vraagt.

Het is middernacht voordat hij eindelijk het teamrestaurant betreedt, waar hij zijn drie kinderen knuffelt en zijn vrouw lang en liefdevol kust. Hij is uitgehongerd, zoals altijd na een wedstrijd. Vanavond kiest hij voor zijn lievelingsmaaltje, gemarineerde zalm, en zodra hij zijn eerste portie opheeft, heeft hij wel trek in een tweede. ‘Met extra peper graag,’ zegt hij tegen de kok. In plaats van zijn gebruikelijke glas champagne, vraagt hij er twee. ‘Nee, breng maar vier glazen. Of de hele fles.’

Pep na de wedstrijd. Maar dit is een speciale avond. Hij is door naar zijn vijfde halve finale van de Champions League. Vijf van de vijf. Hij is nog nooit voor deze ronde uitgeschakeld. Het diner wordt een gedetailleerde wedstrijdanalyse. Hij vertelt wat er goed ging en welke fouten er zijn gemaakt, wie er prima heeft gespeeld en wie er iets achterbleven.

‘Arjen is een beest. Een beest. Rafinha was eersteklas, hij was volledig gefocust zodra hij van de reservebank stapte. Daaraan herken je een uitstekende speler. En hoe zit het met Kroos? Toffe Toni. Vorig jaar speelde hij als een tweede spits en vandaag maakte hij Rooney het spel onmogelijk als controlerende middenvelder. Rooney! Ik ben zo trots op mijn mannen.’

Ik herinner hem eraan hoeveel moeite het Bayern kostte om de Engelse verdediging te doorbreken.

‘Natuurlijk was het moeilijk. Wat had je dan verwacht? Ze zijn een briljant team. Ik was tevreden over onze 2-3-3-2, maar het viel niet mee om ruimte te vinden. In de eerste helft lukte dat alleen maar dankzij Robben en in de tweede helft ging dat wat soepeler.’

Ik wijs er ook op dat Bayern de rem erop had totdat Evra scoorde. ‘Je hebt gelijk, helemaal gelijk en ik begrijp niet goed waarom. We hebben het Lahm gevraagd en hij kan het ook niet goed verklaren. Sommige dingen gebeuren nu eenmaal en daar is geen echte verklaring voor.’

Pep is op stoom gekomen. Hij bruist van de ideeën en analyseert de wedstrijd terwijl hij tegelijk beschrijft hoe ze de volgende tegenstander gaan aanpakken, wie dat ook wordt. Zijn voorkeur gaat uit naar Atlético.

‘En als je de finale haalt?’

‘Het maakt niet uit, zolang we die maar halen. En dat hoop ik – voor Thiago.’

In de vroege ochtenduren verlaat Pep het stadion met zijn slapende dochter Valentina in zijn armen. Hij komt moeilijk in slaap, maar zit rond half negen alweer op zijn kantoor, waar hij bezig is met zijn tactiek voor de volgende tegenstander in de competitie, het sterke Borussia Dortmund.

De training wordt gehouden op Veld 2 en verloopt ontspannen en speels, hoewel Pep al vroeg een eind maakt aan de grappen. Dit is een open training, hoewel de mannen die tegen United speelden, uit het zicht op Veld 1 trainen en rondo-oefeningen doen. In een ervan wordt de bal tussen Dantes benen door gespeeld en hij wordt er luidkeels mee geplaagd. Het is een en al grappen en grollen. Maar de situatie loopt uit de hand en Pep, die zich ergert aan alle hilariteit, grijpt in en eist dat de spelers zich gedragen en respect tonen voor de supporters die naar de Säbener Strasse zijn gekomen. Dan ronden de starters de training af met enkele sprintjes van zestig meter, in een licht tempo, tegenover het toekijkend publiek en in volledige stilte.

‘Ik beschouw mezelf niet als een goede coach.’

München, 12 april 2014

Guardiola begon op 27 juli 2013 met verlies in Dortmund, in de Duitse Supercup, en vandaag, ruim acht maanden later, gaat zijn team weer de fout in tegen dezelfde tegenstander. Dit keer is het een competitiewedstrijd in München. Het is toepasselijk dat Jürgen Klopp degene is die zijn grote rivaal weer met beide benen op de grond zet, hoewel de Duitse coach nadrukkelijk verklaart: ‘Pep is niet mijn rivaal. Ik speel tegen nog zestien teams, dus in werkelijkheid hebben we allemaal zeventien rivalen, niet slechts een.’

Klopp is zo vriendelijk om iets langer in de Allianz Arena te blijven zodat hij zijn oordeel kan geven over Guardiola's stijl: ‘Hij is ongelooflijk goed in het ontwikkelen van zijn teams. Zijn spelstijl is heel complex, echt heel complex, uniek en bijzonder moeilijk te verslaan. Dat was al zo in Barcelona en nu weer in München.’

Maar volgens de coach van Dortmund is Peps grote kracht, meer nog dan zijn spelstijl, zijn vermogen om de competitiedrang van zijn team op een constant peil te houden. ‘Hij presteert iets wat heel, heel moeilijk is. Het is buitengewoon moeilijk om voortdurend enthousiast te zijn over en gefocust te zijn op je volgende wedstrijd, vooral als je zo succesvol bent. Dat viel me dit jaar diverse keren op. Het belangrijkste wat Pep heeft bereikt, nog afgezien van briljant voetbal, is het volhouden van dit consequente, snelle ritme, de ene wedstrijd na de andere, dag na dag. En dat valt niet mee. Maar het is hem gelukt en volgens mij zijn ze niet te stuiten.’

Klopp is dolblij. Dortmund heeft met 3-0 gewonnen in de Allianz Arena, een evenaring van Peps uitslag in Dortmund eind november 2013. Natuurlijk is deze winst nauwelijks van belang. In Dortmund streden ze nog om de titel en nu in München valt er niets meer te winnen, behalve enige trots. Maar voor Bayern is het een tegenslag, de zoveelste in een maand vol met zwakke momenten.

Er lijkt weinig mis te zijn met Peps wedstrijdplan. Hij stelt een 2-3-2-3-formatie op met Rafinha, Lahm en Alaba als eerste linie van middenvelders en Schweinsteiger en Götze daar nog voor als aanvallers. Als Dortmund de verdediging sluit als Lahm de bal overspeelt, neemt Rafinha het over, en dat doet hij uitstekend. Het gaat vloeiend totdat Bayern niet adequaat reageert op een ingooi. Dortmund produceert een van hun pijlsnelle acties, met als resultaat een doelpunt van Mjitaryán. Het lijkt wel alsof Peps spelers daarna niet meer scherp zien, zelfs nog voordat Neuer in de tweede helft met kramp in de kuit het veld verlaat. Nog geen paar minuten later leiden een counteraanval en een lange bal tot nog twee doelpunten, het sluitstuk van een bittere ervaring die tal van zwakke plekken heeft blootgelegd.

We hebben het dan niet over een of twee details. De achteruitgang is veel ernstiger.

Bayern is in een vrije val geraakt en over anderhalve week staan ze tegenover Real Madrid in de halve finale van de Champions League. Er ontbreken spelers met blessures (Thiago, Neuer en Shaqiri), Ribéry en Götze hebben problemen en Schweinsteiger en Mandžukić zijn niet in topvorm. De teamgeest staat onder druk en de spelers hebben het idee dat ze de controle kwijt zijn. De ontlading na het winnen van de competitie heeft ertoe geleid dat ze in de beslissende fase van het seizoen met identiteitsverlies te kampen hebben. Het momentum is verdwenen, de vanzelfsprekende souplesse die een team heeft als ze in een bloedvorm verkeren.

Ik vind het boeiend om te zien hoe Pep zich gedraagt als hij wordt geconfronteerd met verlies. Daar heeft hij niet veel ervaring mee. In zijn 303 wedstrijden als coach in de hoogste divisie (vier jaar bij Barcelona en een jaar bij Bayern) heeft hij maar 27 keer verloren. Gemiddeld eens per elf wedstrijden.

Deze verliezen geven de overwinningen een extra dimensie en het is geen toeval dat het boek *Saber perder* (Weten hoe je moet verliezen) van zijn vriend, cineast David Trueba, op Peps nachtkastje ligt. In zijn ogen is verliezen ook een catharsis, een openbaring. Zoals journalist Isaac Lluich me ooit uitlegde, naar aanleiding van het verlies van Bayern in de Supercup, is het een noodzaak. ‘Dit verlies meteen aan het begin geeft Pep de juiste bouwsteen voor een heldhaftig drama, precies wat een held nodig heeft als hij begint aan zijn zoektocht.’

Er komt altijd een neergang, onder andere omdat elk succes berust op de resten van voorgaande nederlagen, zolang de redenen voor de nederlaag maar luid en duidelijk zijn aangekomen.

Bayern heeft een monumentaal verlies geleden. De 3-0 in de Allianz Arena viel vooral zwaar omdat Guardiola dit keer geen zwakker team had opgesteld. Bij de nederlaag in Augsburg bestond het team van Bayern uit invallers en jeugdspelers, maar dit keer had hij zijn belangrijkste spelers ingezet. Ook had hij hard gewerkt aan zijn eigen analyse van de tegenstander. Allemaal tevergeefs. Het Dortmund van Klopp was het betere team.

Op de persconferentie na afloop is Pep veel toegeeflijker dan gewoonlijk. Hij kan goed met Klopp overweg en is niet te beroerd om hem publiekelijk te feliciteren. Ook accepteert hij de fouten die hij en zijn team hebben gemaakt en hij erkent dat het belangrijk is dat ze hun topvorm van voor de bekerwinst terugkrijgen. Onderweg door de gangen van de Allianz Arena stopt hij voor iedere fan die hem om een handtekening of een foto vraagt. Hij lacht, blijkbaar volkomen onaangedaan door het verlies.

Eenmaal in de spelerslounge begroet hij de spelers en hun gezin hartelijk, maar hij valt een belangrijk verschil op: hij eet samen met zijn vrouw Cristina. Het kan toeval zijn, maar volgens mij zit er meer achter. Meestal als Pep naar het restaurant gaat, omhelst hij meteen zijn kinderen, Valentina, Màrius en Maria. Na veel kusjes en knuffels omhelst hij Cristina en praat hij even met haar. Daarna loopt hij naar vrienden en kennissen of de spelersgezinnen die met hem op de foto willen. Pas veel later heeft hij weer aandacht voor zijn gezin.

Maar vandaag loopt het anders. Hij gaat naast Cristina zitten en bestelt in plaats van champagne een glas rode wijn. Ik zit aan de tafel ernaast, maar ik krijg de indruk dat Pep even alleen wil zijn met zijn partner om het gebeurde te verwerken. Voordat hij zichzelf kan herpakken, moet hij treuren om zijn verlies, zich even terugtrekken en zijn persoonlijke gevoelens delen, in plaats van zijn professionele gedachten.

Een halfuur lang komt er dus niemand naar zijn tafel, alsof iedereen beseft dat Pep even rust wil. Zijn eigen kinderen verbreken uiteindelijk zijn overpeinzingen als ze vertellen dat Barça in Granada heeft verloren en nu geen kans meer maakt op de Spaanse beker. Het restaurant is intussen bijna leeg. Een gefrustreerde Arjen Robben geeft zijn eigen mening over het verlies: de ploeg moet zijn gretigheid terugkrijgen, willen ze nog kans maken om de finale van de Champions League te bereiken.

Peps afzondering is voorbij en dankzij Cristina voelt hij zich weer opgeladen. Met het glas in de hand gaat hij aan een andere tafel zitten en hij is weer de enthousiaste Pep van voorheen, bruisend en praatgraag.

‘Ik heb het verprutst.’

Eerst denk ik dat hij een tactische fout bedoelt, maar nee. Hij heeft het over de manier waarop hij is omgegaan met het succes van de ploeg.

‘Je stelt niets voor als je maar 95% geeft. Dat geldt ook voor mij. Dit is geen valse bescheidenheid. Ik stel niets voor als ik niet op het toppunt van mijn kunnen presteer. Ik zal je nog iets vertellen. Ik beschouw mezelf niet als een goede coach. Ik weet dat je me niet zult geloven en dat mensen zullen denken dat het valse bescheidenheid is, maar dit is mijn eerlijke mening. Ik heb zoveel twijfels, ik pieker over alles en ben nergens zeker van. Maar één ding weet ik zeker. Ik heb het verprutst. Ik dacht dat we de beste waren en onze terugval begon die dag in Berlijn [toen ze de Bundesliga wonnen]. Het was geen geleidelijke achteruitgang. Nee, we gingen in één klap omlaag.’

Màrius en Maria komen naar hun vader luisteren en onderbreken hem soms met een vraag, maar hij gaat verder. ‘Van complimenten word je juist zwakker. Dat overkomt iedereen. Ik verslapte na Berlijn. Ze vroegen me om de training van de volgende dag af te zeggen en dat deed ik. Ik wilde blessures vermijden, dus deden we geen 11-tegen-11 meer tijdens de training. En we verknalden het. Ik probeerde te voorkomen dat ze geblesseerd zouden raken en in plaats daarvan maakte ik mijn spelers zwak. En als we zwak zijn, stellen we niets voor. Dat is geen tactisch probleem. Deze ploeg heeft 53 wedstrijden gespeeld zonder te verliezen, onder Jupp en mij, met duizend verschillende tactieken. 53 wedstrijden, met blessures, terwijl belangrijke spelers ontbraken, met verschillende tactieken en we verloren geen enkele partij. Wat we wel deden, was rennen. We renden ons kapot. En toen hielden we op met rennen. Het heeft niets te maken met tactiek!’

Cristina komt erbij, vastberaden om haar man te steunen terwijl hij zijn evenwicht probeert te hervinden. Ze oppert dat enige ontspanning onvermijdelijk is na een groot succes.

‘Maar Pep, dat overkomt ons allemaal. Toen ik vanavond bij het stadion aankwam, was ik heel ontspannen vergeleken bij andere keren. Het enige waar ik aan kon denken was dat we tegen Dortmund speelden met de bekertitel al op zak.’

‘Weet ik, weet ik, je hebt natuurlijk gelijk. Dat had ik vandaag ook. Ik kon zelfs iets eten voor de wedstrijd. Ongelofelijk toch?’

Hij had bij de lunch in het hotel garnalen gegeten en was dus voor de verandering niet gespannen.

‘Het is waar,’ gaat hij verder. ‘Maar ik heb me op deze wedstrijd voorbereid met hetzelfde oog voor detail als altijd. Ik ging gisteravond om negen uur naar huis. Ik had graag de hele avond bij de kinderen willen zijn, maar ik heb wedstrijden van Dortmund bekeken om te zien hoe we ze zouden kunnen verslaan. Carles Planchart en ik gingen als laatsten weg uit de Säbener Strasse. We moesten afsluiten. Ik werk hard en vandaag ging alles naar de kloten.’

Ik wil toch weten of er tactische redenen waren voor het zware verlies van vandaag.

‘Aanvankelijk speelden we goed en ik vond het ook een goede start, hoewel de ballen niet aankwamen bij Götze. Als de twee spullen van Dortmund die van ons dekken, dan staat Götze natuurlijk vrij, maar het ontbrak ons aan nauwkeurigheid. Toch heb ik over de eerste helft niet veel te klagen. Hoeveel counters had Dortmund tegen ons in de eerste helft, met Rafinha en Alaba aan de binnenkant? Geen enkele.

In de tweede helft liet ik de twee vleugelverdedigers het veld breed houden, zodat we vier aanvallers hadden, en Dortmund maakte ons af. Het is interessant, want we treffen ze in de finale van de Duitse beker. Maar het viel niet mee om te analyseren wat er in die wedstrijd gebeurde, want ik was zo verschrikkelijk kwaad.’

Zijn kinderen vragen naar specifieke spelers, maar Pep houdt vol dat de hele ploeg een andere instelling heeft gekregen. ‘We moeten niet de fout maken te denken dat we onverslaanbaar zijn. We zijn niet bovenmenselijk en we moeten blijven rennen. Zelfs als een team in topvorm verkeert, hangt het aan een zijden draadje. Als het draadje breekt, kunnen wij niet meer rennen en dan stort alles in.’

Al pratend is Guardiola al bezig om zich te beraden op de komende dagen. ‘*S’ha acabat el bròquil.*’ Het is een Catalaans gezegde: ‘Er gaan hier dingen veranderen’.

‘Er komen geen wisselingen in Braunschweig [komende zaterdag spelen ze thuis tegen de onderste ploeg uit de competitie] en als er iemand geblesseerd raakt dan is dat pech, dan komen ze ook niet uit in het Bernabéu. We hebben de Bundesliga gewonnen met een halve selectie en hebben de moeilijkste wedstrijden gewonnen terwijl de belangrijkste spelers ontbraken, zoals in Dortmund. Niemand kon tegen ons scoren en nu is het binnen drie dagen een gatenkaas geworden. Nou, dat is nu klaar.’

Màrius, die elf jaar is, vraagt of zijn vader dat tegen alle spelers gaat zeggen.

‘Natuurlijk! Maandagochtend. Op de training. En dan dinsdag op het teamoverleg

weer. Ik zal ze vertellen dat ik het heb verprutst. Heel erg. Maar zij moeten rennen en nog eens rennen. Zij moeten niet denken dat ze een speciale status hebben. Als we goed willen zijn, willen blijven, moeten we rennen. Ik word betaald om te coachen en zij om te rennen. We worden niet betaald om mooi voetbal te spelen, maar om te rennen. Zodra spelers niet meer rennen, stellen ze niets meer voor. Als we echt die twee finales willen halen [de Duitse beker en de Champions League], moeten we alles op alles zetten.'

Ik onderstreep wat Cristina heeft gezegd: het is normaal dat je je na elk groot succes gaat ontspannen. 'Dat is natuurlijk logisch, maar ik hoef het niet te accepteren. Dit gebeurde ook bij Barça. Telkens als we de competitie wonnen, zakte onze prestatie in. Maar ik accepteer dat niet. Ik kom in opstand. Ik ga niet op vakantie nadenken over deze zoi, die 3-0, zonder er alles aan te doen wat ik maar kan om dit om te buigen. Ben ik ooit eerder met 3-0 verslagen?'

Dat is een retorische vraag. Pep weet maar al te goed dat hij nooit thuis zo'n zwaar verlies heeft geleden (hoewel er een nog zwaarder verlies aan zit te komen).

De volgende stap van Bayern is om de finale van de Duitse beker te halen. 'Laten we hopen dat de wedstrijd tegen Kaiserslautern [de club uit de tweede divisie die woensdag voor de halve finale naar de Allianz Arena komt] de puinhoop van vandaag weer goedmaakt. Wie weet, misschien is dit verlies juist wel een zegen. Als we hadden gewonnen van Dortmund, zouden we nog meer eigendunk hebben gehad. Nu zijn we in elk geval niet de favoriet als we de finale halen. Als we tegen Dortmund moeten zijn zij natuurlijk de favoriet. En hetzelfde geldt voor Real Madrid in de Champions League.'

Hij zit in gedachten al bij de bespreking van dinsdag en de wedstrijden tegen Kaiserslautern en Real Madrid.

'Wat we nu moeten doen, is zo hard mogelijk weer gaan trainen, zonder te stoppen. En tegen Madrid moeten onze twee spitsen aansluiting vinden met alle achterste vier, onze vleugelspelers moeten ook spelen als vleugelverdedigers, net als tegen United, en op het middenveld moeten onze beste spelers de bal zo lang mogelijk in bezit houden met als doel dit balbezit productief te laten zijn. Ik maak niet veel woorden vuil aan onze strategie tegen Madrid, alleen twee tactische ideeën plus enkele specifieke aanwijzingen voor de spelers en dan zal ik zeggen dat ze zich kapot moeten rennen. We hebben twee dingen nodig om te winnen: controle over de tegenaanvallen en balbezit houden. En *laufen*, veel *laufen*. Rennen als een stel idioten...'

Het is nu drie uur na afloop van de wedstrijd tegen Dortmund. De Allianz Arena is praktisch verlaten en zoals gewoonlijk draagt Pep een slapende Valentina in zijn armen. Zo gaat het er na elke wedstrijd aan toe, alleen dit keer is hij verslagen. In deze drie uur heeft hij het verlies verwerkt. Hij heeft het geaccepteerd, erover nagedacht, zijn gevoelens geuit en zijn eigen fouten en die van zijn spelers in kaart gebracht. Daarna is hij aan het genezingsproces begonnen door zijn aanpak van de volgende dagen te plannen. Al met al is dit een transformerend proces geweest en heeft hij een positieve draai aan de situatie kunnen geven; aan het eind van de avond is hij weer helemaal opgeladen.

In de lift begint hij al over het komende seizoen. ‘Lewandowski en nog iemand. We hebben meer competitie binnen de ploeg nodig. Niemand moet zich te veel ontspannen. Ik wil dat ze alles uit de kast halen om hun plek te verdienen. Bij elke training opnieuw. Anders worden we net als andere teams. We moeten onszelf met behulp van dit succes opnieuw uitvinden. Anders overtroeft Dortmund ons het volgende seizoen.’

En voordat hij vertrekt kan Pep het niet nalaten om iets te zeggen wat hem al een tijdje bezighoudt: het feit dat zijn kijk op het voetbal de Duitse voetbalcultuur vreemd is. Hij zegt het niet op een minachtende of agressieve manier. Voor hem is het gewoon een feit, en weer een kans om zijn horizon te verbreden.

‘We moeten niet vergeten dat als we niet rennen, we niets voorstellen.’

Madrid, 23 april 2014

Bayern vertoont in het Bernabéu weer het soort persoonlijkheid waartoe maar weinig teams in staat zijn als ze hier spelen. Ze zetten Real Madrid klem in hun eigen strafschopgebied en houden de bal in bezit, waardoor ze de regie zo strak in de hand hebben dat de Madrid-fans al na negen speelminuten een fluitconcert laten horen om te protesteren tegen de manier waarop de thuisclub zich laat overheersen.

Guardiola's tactische praatje was kort en duidelijk: ‘Jullie zijn geweldige spelers. Ga dit geweldige, historische stadion in en laat het zien. Speel zoals jullie weten dat jullie kunnen spelen. Dit is voetbal. Jullie zijn voetballers. Wees voetballers.’

Een week geleden won Real Madrid de Copa del Rey tegen Barcelona door met een defensieve, teruggetrokken 4-4-2-opstelling te spelen, een tactiek waarmee ze de controle hadden over hun tegenstanders en hun eigen counters konden opbouwen. Coach Carlo Ancelotti, zelf een eersteklas tacticus, heeft besloten om voor de wedstrijd tegen Bayern dezelfde tactiek te gebruiken. Hij offert graag de controle over het spel en de bal op en kiest voor een teruggetrokken verdediging in het deel van het veld voor Madrids eigen doel, waar Pepe en Sergio Ramos ooit uitmuntend speelden.

Bayern begint sterk en de spelers doen alles wat de coach heeft gevraagd: Kroos speelt de bal van de ene vleugel naar de andere en jaagt Bayerns aanvallen via beide flanken aan. Robben komt opzetten vanuit een centraal gebied, de vleugelverdedigers bereiken Mandžukić met hun voorzetten en Bayern kan dankzij het positieospel de tegenaanvallen van Madrid afslaan.

Maar Madrid heeft zelfs geen echte tegenaanval nodig om te kunnen winnen. Het enige doelpunt van de wedstrijd is afkomstig van een tikje door Karim Benzema in de negentiende minuut. Het is een zware klap voor een team dat al drie weken op halve kracht draait en alleen overeind blijft dankzij mannen als Lahm, Kroos en Robben. Zelfs de betrouwbare doelman Neuer is, terug na een blessure die hij elf dagen geleden opliep tegen Borussia Dortmund, niet helemaal immuun voor twijfels en fouten.

Guardiola had geprobeerd om zijn mannen in de tien dagen tussen het verlies tegen Dortmund en het bezoek aan Madrid weer op te peppen. Op dinsdag 15 april riep hij de ploeg bijeen. In de gehoorzaal aan de Säbener Strasse begon Pep, met het licht uit, met de vraag of zijn spelers hem zijn slechte Duits wilden vergeven, ‘hoewel jullie me vast wel begrijpen’. Daarna vertelde hij dat hij altijd als hij na een training thuiskomt, een fles wijn opentrekt die hij en zijn vrouw bij het eten opdrinken. De spelers moesten lachen toen hij

nadeed hoe hij een enorme fles wijn opende. ‘Als ik dat doe, denk ik altijd aan jullie, over hoe ik jullie kan helpen, wat ik kan doen om jullie te helpen om beter te spelen, hoe ik ervoor kan zorgen dat jullie zelfverzekerder zijn. Ik denk na over alle mogelijke manieren om jullie te steunen.’

Maar het enige wat hij niet kan doen, zo vertelde hij, is ‘rennen voor jullie’. Hij liet hun een korte film zien waarin duidelijk het verschil in ritme te zien was tussen hun spel voordat ze de beker hadden gewonnen en het spel erna. Het was duidelijk dat ze niet meer voluit gingen.

‘Het is volkomen normaal en het overkomt iedereen na enig succes. Maar we moeten niet vergeten dat als we niet rennen, we niets voorstellen. Als we onze ploeggenoten vragen om de bal in onze voeten te spelen in plaats van in de ruimte voor ons, verliezen we een groot deel van onze kwaliteiten en zijn we een zwakkere tegenstander.’

Hij deed het licht weer aan en zette een whiteboard neer waarop hij het volgende had geschreven:

27 wedstrijden = 13 doelpunten

3 wedstrijden = 7 doelpunten

Dit was het aantal tegendoelpunten in de competitie tot dusver: maar dertien in de eerste 27 wedstrijden voor de titelwinst, en daarna zeven in drie wedstrijden. Het team was ingestort.

In de twee wedstrijden voor de eerste wedstrijd in Madrid deden zijn spelers er alles aan om het probleem te verhelpen. Ze versloegen Kaiserslautern met 5-1 in de halve finale van de Duitse beker en behaalden uit een 2-0-overwinning tegen Eintracht Braunschweig. Beide overwinningen gingen niet bepaald van een leien dakje. Kaiserslautern was weliswaar slechts een club uit de tweede divisie, maar ze streden dapper in de Allianz Arena, waar Pep zijn beste team had opgesteld, echter zonder Neuer. Na afloop waren er gemengde gevoelens. Aan de ene kant waren ze blij dat ze door waren naar de finale in Berlijn tegen niemand minder dan Borussia Dortmund. Aan de andere kant ontbrak het de spelers van Bayern aan snelheid en vloeiend spel.

Dat was ook het geval in Braunschweig, waar het team dat dreigde te degraderen zich met hand en tand verzette tegen hun lot. Deze wedstrijd was zo’n beetje de slechtste wedstrijd van Bayern van het hele seizoen; van sommige spelers kwam de helft van hun passes niet aan, en het team haalde een passnauwkeurigheid van slechts 78%. Bovendien bleek wel duidelijk dat de beste speler van 2013, slechts vijf dagen voor de confrontatie met Real Madrid, nog altijd worstelde met zichzelf. Franck Ribéry had moeite om zijn vorm terug te krijgen, hoewel hij daar wel zijn best voor deed en het graag wilde. Hij vergde het uiterste van zichzelf, maar het lukte hem niet om zijn oude peil te bereiken. De oorzaak kan deels psychisch zijn geweest, maar zijn rugblessures – op 6 februari had hij een ernstige kneuzing laten draineren – zaten zijn prestaties danig in de weg. Diezelfde rugblessures zouden hem uiteindelijk uit het wereldkampioenschap houden.

Pizarro's treffer in de 75ste minuut bezegelde de winst in Braunschweig en op dat moment van het seizoen was hij de beste spits van het team, met gemiddeld een doelpunt per 68 minuten. Pep stond erop dat diens contract nog een seizoen zou worden verlengd.

In Madrid wachtte hun de uiteindelijke opvolger van Bayern als Europees kampioen. Guardiola twijfelde of hij Ribéry moest opstellen, gezien diens conditiepeil. Hij had geen positief gevoel: vlak voor vertrek uit München had de coach vernomen dat Højbjergs vader was overleden. In de groep die naar Madrid afreisde was Alaba verkouden, was Neuer net hersteld van een blessure en was Götze nog niet in topvorm. Bovendien had Javi Martínez – die in de basis had moeten staan – last van buikgriep, waardoor hij in een weekend bijna vier kilo was afgevallen.

De spelers hadden ongetwijfeld meer gerend in de twee wedstrijden sinds 14 april, maar de beschermengel van de afgelopen maanden had hen schijnbaar in de steek gelaten. Desondanks lag Bayern precies op koers: met drie gewonnen titels, de finale van de Duitse beker in het vooruitzicht en slechts 180 minuten verwijderd van de finale van de Champions League.

Pep besloot Madrid met moed en lef tegemoet te treden. Hij had met Barcelona overwinningen gekend in dit stadion, en had zich uit respect voor Real Madrid geërgerd aan mensen in München die beweerden dat het zwarte schaap (Bayern) zou neerstrijken in het Bernabéu. Madrid was van oudsher een grote rivaal voor Pep, als speler en als coach, en ongeacht de huidige problemen was zijn ploeg vastberaden om dapper en trots de strijd aan te gaan.

‘We hebben heel hard gewerkt om zover te komen,’ zei hij tegen me, ‘en soms lukte het maar op het nippertje. Ik heb dit seizoen maar drie weken lang een volledig fitte ploeg gehad. Maar drie weken. En we hebben keihard gewerkt om dit te bereiken. We geven ons nog niet gewonnen. We moeten het veld op gaan en genieten. Ik kijk er echt naar uit. We gaan proberen hun de bal afhandig te maken, de bal van achteruit in het spel te brengen en de baas te zijn in het Bernabéu.’

En het blijkt dat Bayern inderdaad heer en meester is over de bal. In de eerste vijftien minuten hebben ze tachtig procent balbezit, voornamelijk op de helft van de tegenstander.

Schweinsteiger kopt de bal vanuit een corner, maar Iker Casillas voorkomt een treffer. Robben lost een dreigend schot van buiten het strafschoptgebied na een afgeketste bal.

Dan raakt Kroos een bal die via Pepe naar Benzema stuitert. Er is geen enkele speler van Bayern die goed verdedigt en negentien seconden later ligt de bal achter Neuer in het net – van dichtbij gescoord door Benzema, na een pass door het midden door Fábio Coentrão.

Het is een vermoeid team dat ver van huis heel diep is gegaan. Ze hadden de regie over de bal, toonden moed, maar komen bij de eerste de beste kans voor de tegenstander op achterstand.

Bayern zit zes minuten in een dal, waarin Madrid twee kansen op doel creëert en

Cristiano Ronaldo een keer net mist.

De Duitse ploeg herstelt zich en houdt Madrid onder de duim, totdat Angel di Maria in de laatste minuut van de eerste helft tegenover Neuer komt te staan en over schiet.

Madrid heeft negen hoekschoppen tegen gekregen in die eerste helft, maar heeft Bayerns kansen weten te beperken. Peps ploeg was dominant, maar wist geen kansen te creëren tegen Casillas.

Na de rust heeft Madrid de eerste zes minuten de bal volledig onder controle, maar dan kantelt de wedstrijd en domineert Bayern. Guardiola's ploeg is iets sterker in de aanval en heeft Madrid maar één tegenaanval toegestaan, van Gareth Bale in de 88e minuut.

Ribéry en Mandžukić worden gewisseld voor Müller en Götze, en Bayern geeft de regie deels uit handen maar krijgt wel meer kansen, die in de 84e minuut leiden tot een schot op doel van Götze – een goede kans, maar hij wordt weggestompt door Casillas.

Bayern is steriel in de aanval. Vijftien hoekschoppen, 31 voorzetten in het doelgebied, 94% passnauwkeurigheid en achttien schoten op doel (twee keer zoveel als Madrid) – allemaal vergeefs. De misser van Götze is typisch. Die zou het doelpunt hebben kunnen zijn waar Kalle Rummenigge om had gevraagd die keer toen ze gelijk speelden tegen Madrid. 'Als we scoren in het Bernabéu, zitten we zeker in de finale.' Maar Götze geeft een te zachte tik, Casillas redt en de mannen uit München verlaten de wedstrijd met hangend hoofd.

Pep krijgt weer veel kritiek te verduren, net als na de verliezen tegen Augsburg en Dortmund. Een paar kranten voorspellen zelfs het einde van een bepaalde speelstijl. Franz Beckenbauer doet zijn zegje op Sky Germany: 'Balbezit betekent niets als je kansen weggeeft. We mogen blij zijn dat Madrid maar één keer heeft gescoord.'

Maar Pep krijgt ook steunbetuigingen, zoals een sms'je van een speler van Barça: 'Pep, je mag trots zijn op je ploeg. Weinig ploegen zouden jullie dit hebben nagedaan in het Bernabéu.'

Bayern had goed gespeeld, maar verzuimde de kansen af te ronden. Maar in het heetst van de strijd bestond de eerste reactie uit een totaal andere analyse en voelden spelers, pers en aanhangers zich gedeprimeerd en pessimistisch. Deze negatieve instelling zou een beslissende rol spelen bij de rampzalige fouten die Guardiola zou maken in zijn tactiek voor de return.

In werkelijkheid had Bayern buitengewoon goed gespeeld, hoewel ze zeer slecht waren in de afronding. Ondanks de tekortkomingen van de uit spelende ploeg ging alle aandacht naar de treffer van Benzema en de kansen van Ronaldo en Di María. De dominantie en de bezieling die Bayern in een van de mooiste sportarena's ter wereld had getoond, konden nauwelijks op lovende woorden rekenen. Dit was een ernstige beoordelingsfout.

Tegelijk werd ook de culturele kloof tussen Peps spel en het traditionele Duitse voetbal

duidelijk zichtbaar.

‘Ik begrijp dat deze speelstijl geen onderdeel vormt van de Duitse voetbalcultuur,’ legde hij uit bij het etentje na afloop. ‘Mensen moeten beseffen dat ik dat wel degelijk begrijp. Duitse clubs spelen graag in een voetbalstijl die heel anders is dan de mijne en mensen hebben vast een voorkeur voor het spel van Madrid of Dortmund. Maar jongens, Bayern heeft mij gekozen. Ik sluit compromissen tussen mijn ideeën en het Duitse voetbal, maar uiteindelijk draait het om de spelers. En ik zal jullie iets zeggen: de spelers staan achter mijn ideeën.’

Je kunt deze cultuurbotsing negatief of positief opvatten, maar het verschijnsel is wel een realiteit. Waar de Bundesliga wordt gekenmerkt door messcherpe counters en direct, snel, rechttoe rechtaan voetbal, is het model van Guardiola precies het tegenovergestelde. Zijn positieospel is gebaseerd op een gezamenlijke voorwaartse beweging en een beslissende overheersing in de zones verderop in het veld, net zoals twee bergbeklimmers die met elkaar verbonden zijn met touwen en stap voor stap en volledig gecoördineerd hoger op de berg komen. Met deze filosofie kun je telkens weer van achteruit aanvallen als een van de routes geblokkeerd wordt. Het doet er niet toe hoeveel opeenvolgende passes er nodig zijn om de organisatie van de tegenstander onderuit te halen – je moet blijven passen. Het was onvermijdelijk en logisch dat er vergelijkingen zouden worden gemaakt tussen dit model en het traditionele Duitse model.

Na afloop van het diner in het Intercontinental Hotel in Madrid voegen Rummenigge en Matthias Sammer zich bij de technische staf aan tafel en ze proberen de coach moed in te spreken. Ze zijn bezorgd omdat hij zo aangeslagen lijkt en ze dringen erop aan dat hij niet van zijn ideeën afwijkt. Ze hebben alle vertrouwen in hem en zijn spelers, en in de speltactiek waarmee ze al zover zijn gekomen. Ze onderstrepen nogmaals dat de club vastbesloten is om zijn ideeën te steunen en wil dat hij ze in de komende jaren zelfs verder ontwikkelt.

In de daaropvolgende uren analyseren Pep, Domènec Torrent en Carles Planchart de wedstrijd en ze bespreken de beste aanpak van de return. Volgens de coach is het misschien een goed idee om te beginnen met drie centrale verdedigers achter en om het middenveld vol te bouwen. Zo kunnen ze het spel domineren en voorkomen dat Madrid in een uitwedstrijd een fataal doelpunt scoort. Ze werken door tot 03.48 uur en na afloop vraagt Pep aan Torrent of die ervoor wil zorgen dat hij niet van gedachten verandert, wat er ook gebeurt. Pep weet precies hoe hij wil spelen en is niet van plan zijn strategie bij te stellen.

Guardiola is niet terneergeslagen vanwege de score of de kritiek. Hij is zojuist gebeld door een arts met nieuws over de zorgwekkende toestand van Tito Vilanova's gezondheid.

‘Compleet verkloot.’

München, 29 april 2014

‘Ik had het mis. Ik had het volledig mis. We hebben het onvoorstelbaar verkloot. Wat een puinhoop. Zo erg heb ik het als coach nog nooit eerder verkloot.’

Pep komt zijn kantoor in de Allianz Arena binnen na afloop van de persconferentie waarop hij publiekelijk de volledige verantwoordelijkheid op zich heeft genomen voor de ramp. Real Madrid heeft in de halve finale van de Champions League de vloer aangeveegd met Bayern, een wedstrijd die Guardiola de rest van zijn carrière zal bijblijven. Het thuisverlies met 4-0 is het ergste in zijn professionele leven en het grootste pak slaag dat Bayern ooit in een Europese competitie heeft gekregen. Zijn ploeg moest het onderspit delven en werd in het eigen stadion volledig vernederd door de ploeg die hun over een paar weken de Europese titel zal afpakken.

Bayern had het hele seizoen slechts twee doelpunten tegen gekregen uit hoekschoppen: vandaag maakt Sergio Ramos er drie van, door in de zestiende minuut hoog boven de Beierse verdediging uit te torenen. Peps ploeg is uitgerangeerd. Dit is het begin van een debacle.

Dit seizoen heeft Bayern nog geen doelpunt tegen gehad uit een indirecte vrije trap. Geen enkel. Maar in de twintigste minuut zet Di Maria voor, waarna Pepe de bal verder kopt en Ramos Neuer wederom passeert, profiterend van het feit dat Dante uit positie staat. Vijftien minuten later voegt Ronaldo er nog een treffer aan toe uit een tegenaanval, die begint met balverlies van Ribéry. En dan, net voor het eind van een zwarte avond voor de titelhouders, volgt hun pas tweede tegendoelpunt van dit seizoen uit een directe vrije trap. Wederom is het Ronaldo die hem er hard en laag in knalt terwijl het Beierse muurtje opspringt. Een bitter moment. De vernedering is compleet.

Het feit dat Madrid drie van hun vier doelpunten vanuit spelhervattingen heeft gescoord, kan een verkeerde indruk wekken. Dit had echt niemand verwacht. Tot aan deze wedstrijd heeft Bayern de sterkste verdediging bij spelhervattingen in heel Europa, cijfers die geen ruimte bieden voor twijfel over de uitmuntende kwaliteit van hun organisatie en voorbereiding. Om even enige context te geven: Juventus heeft de Italiaanse titel in de Serie A behaald met een record van 102 punten, met slechts tien tegendoelpunten uit hoekschoppen en vrije trappen.

Maar al deze analyses van de doelpunten geven nog geen volledig beeld van de redenen voor het verlies, dat voornamelijk het gevolg is van ernstige beoordelingsfouten van Guardiola. En we moeten een week teruggaan, naar de afgelopen donderdagochtend, om de oorzaak van het probleem te vinden. We bevinden ons in een privékamer in het Intercontinental Hotel in Madrid, waar Bayern de traditionele maaltijd na de wedstrijd

gebruikt. De maaltijd is afgelopen en op drie tafels na is het restaurant leeg. De overgebleven gasten zijn leden van de persafdeling van de club, een stel sponsors en, aan de derde tafel, Pep en zijn assistenten.

De groep heeft al een analyse gemaakt van de problemen die ten grondslag liggen aan hun verlies met 1-0 in het Bernabéu en is trots op de manier waarop de spelers de wedstrijd hebben gecontroleerd door zich aan hun spelstrategie te houden. Ze zijn zich echter ook terdege bewust van het feit dat hun mannen ondermaats presteren en moeite hadden tegen een defensieve opstelling bestaande uit goedgeorganiseerde, supergetalenteerde spelers die bijna perfect als eenheid verdedigen. Op dit moment zit Guardiola met een van de meest voorkomende dilemma's in het leven van een voetbalcoach: hoe kun je met zo weinig ruimte effectief aanvallen?

De beproefde methode in deze situatie is vaak dat je probeert zo hard mogelijk op doel te schieten. Bayern schoot in het Bernabéu achttien keer op doel – twee keer zoveel als Madrid. Een andere oplossing is om voorzetten te geven op een centrumspits in het doelgebied. Bayern gaf 31 keer een voorzet richting doelgebied – drie keer zoveel als Madrid.

De realiteit van voetbal is dat wanneer je Guardiola's positiespel gebruikt tegen een ploeg die goed en dicht bij het doel verdedigt, je niet alleen een uitstekende voorbereiding nodig hebt, maar ook een mate van individuele creativiteit. Met andere woorden, in een moeilijke, frustrerende situatie als deze ligt het meestal aan het talent van een topspeler om de doorbraak te forceren. Helaas zat in deze wedstrijd van alle spitsen van Bayern alleen Arjen Robben goed in zijn spel. Het is ze ofwel niet gelukt om van hun mandekking los te komen, ofwel om het juiste schot te plaatsen, want steeds werden de doelpogingen geblokkeerd door de centrumverdedigers.

Donderdagmiddag om drie uur, 24 april, houdt Pep rekening met het voor de hand liggende feit dat Madrid de boel helemaal dicht zal houden als ze in de Allianz Arena de return spelen en dat hij dezelfde wapenen tot zijn beschikking zal hebben als in de eerste wedstrijd. Dat zijn Robben, die in goede vorm verkeert, Ribéry, die mentaal stuk zit en gekweld wordt door zijn vormverlies, Mandžukić, bij wie in het Bernabéu slechts een van de vijftien hoekschoppen aankwam, en Müller, met zijn anarchistische speelwijze. De coach herinnert zich ook de woorden van Garri Kasparov: 'Niet vergeten, Pep, je wint wedstrijden niet alleen maar door al je stukken naar voren te schuiven.'

Tijdens deze overdenking over waar hij zojuist getuige van is geweest, besluit Pep om de return met een 3-4-3-opstelling te spelen. Met drie centrale verdedigers, twee vleugelverdedigers die vooruit worden geschoven naar het middenveld naast de creatieve middenvelders en Götze als een van de twee aanvallers, zodat hij het middenveld kan versterken als hij zich laat terugvallen. Het is een 3-4-3 die met een minimale wijziging kan worden omgezet in een eenvoudige 3-5-2. Deze opstelling is in theorie geschikt voor het onschadelijk maken van counters die, daar is Pep van overtuigd, prominent aanwezig zullen zijn in het spel van Madrid. Maar hiermee moet het Bayern ook lukken om

dominant te zijn op het middenveld, in balbezit te blijven en om niet vast te lopen in en rond het strafschoopgebied van Madrid.

Dan hoor ik Guardiola tegen Torrent zeggen: ‘Domè, zorg dat ik niet van gedachten verander. Dit is de enige strategie.’

En vervolgens, op de vlucht terug naar München, veranderde Pep van gedachten. Hij overdacht het feit dat de ploeg voor het laatst in december met een driemansverdediging had getraind en beseftte dat er maar weinig tijd was om zijn spelers voor te bereiden. Daar kwam nog bij dat Javi Martínez niet alleen pas hersteld was van buikgriep, maar ook een peesontsteking had in beide knieën. Hij zou het met geen mogelijkheid negentig minuten volhouden tegen Madrid. De coach besloot de 3-4-3 uit te stellen tot het volgende seizoen en tegen de tijd dat het vliegtuig in München landde, was Pep overgestapt op een 4-2-3-1. Deze opstelling had altijd goed uitgekapt in wedstrijden van de Bundesliga en zou zijn mannen overwicht geven op het middenveld. Bovendien was dit een systeem waarmee ze volkomen bekend waren en waarbij hij zowel Ribéry als Götze kon inzetten. Kon hij maar iets verzinnen om Ribéry weer in topvorm te brengen.

Op vrijdag 25 april sprak Pep zijn ploeg kort toe. ‘Ik zal jullie eeuwig dankbaar zijn voor alles wat jullie in het Bernabéu hebben gedaan. Jullie waren moedig en hebben het soort voetbal gespeeld dat ik graag zie. Ik ben trots op jullie allemaal.’

Dit was ook de dag waarop Tito Vilanova overleed, een diep droevige dag voor zijn familie, FC Barcelona, hun supporters en al zijn vrienden. De volledige voetbalwereld rouwde en bij Pep, Torrent, Planchart, Estiarte en Buenaventura, die zo lang deel hadden uitgemaakt van Tito’s leven, kwam de klap hard aan.

De thuiswedstrijd tegen Werder Bremen op zaterdag was een zware wedstrijd. Gezien het tragische nieuws wilde Bayern hun coach in de luwte houden. Er werd een verklaring uitgegeven in zowel het Duits als het Catalaans, er werd een minuut stilte gehouden in het stadion en de spelers droegen een zwarte rouwband. Het kostte Pep moeite om zich op de wedstrijd te concentreren en hij sprong alleen in de zeventigste minuut op om Ribéry te omhelzen en hem te complimenteren met zijn prestatie als centrumspits.

Hoewel Werder Bremen dankzij twee goed uitgevoerde counters op voorsprong kwam te staan, sloot Bayern de wedstrijd af met een 5-2-winst en het goede nieuws dat Ribéry zijn oude vorm weer te pakken leek te hebben. Robben had slechts vijftien minuten gespeeld, maar bij het eerste balcontact meteen de vijfde treffer gescoord. Naar aanleiding daarvan besloot Pep om de Nederlandse aanvaller vaker centraal in de aanval te zetten en niet op zijn gebruikelijke positie op de vleugel.

Die avond ging de coach uit eten met zijn vrienden, maar hij kon zijn gedachten er niet bij houden. Af en toe haalde hij foto’s tevoorschijn van hem en Tito; de mooiste was een foto die was gemaakt in de kleedkamer van het Estadio Vicente Calderón van Atlético Madrid. Op de foto bespreken de twee mannen hun wedstrijd tactiek. Al met al werd het een vreemde avond, waarop zij een toast uitbrachten op Tito en het over van alles en nog wat hadden, behalve over voetbal. Pep had andere dingen aan zijn hoofd.

Maandagochtend zijn de spelers weer opgepept en ze staan te popelen om wraak te nemen op Madrid. Er heerst het gevoel dat dit een historische ontmoeting wordt, maar slechts weinig duidt op een beheerste, tactische analyse. Pep laat zich meeslepen en zelfs zijn gedrag op de persconferentie lijkt afwijkend. Op dat moment begaat hij een grote fout. Hij vraagt zijn mannen hoe ze zich voelen en ze praten met hem over het grote Duitse talent om uit een kansloze positie terug te komen, en over de passie die ze op soortgelijke avonden al eerder hebben gevoeld in de Allianz Arena. Ze willen niets liever dan met hart en ziel spelen. Ze moeten het veld op gaan en van meet af aan hard aanvallen. Pep verandert weer van gedachten. De 3-4-3 was gewijzigd in een 4-2-3-1, maar nu kiest hij voor een 4-2-4-opstelling. Net als in Dortmund in juli 2013, bij zijn debuutwedstrijd, twijfelt hij tussen geduld en passie en kiest hij voor passie. Maar dat werkte niet in Dortmund, en het gaat nu ook niet werken.

De maandagtraining bestaat uit rondo's, een korte sessie om de explosieve kracht te trainen en twee keer tien minuten elf tegen elf. De training eindigt met twintig minuten oefenen op voorzetten en afronden, in de hoop dat dit van nut zal zijn voor de wedstrijd van morgenavond. Alaba en Ribéry hebben beiden een lichte verhoging en een zere keel, en Javi heeft last van zijn knieën. De opstelling is eindelijk rond en Pep vertelt Ribéry onder vier ogen dat hij in de basis staat.

Het praatje voor de wedstrijd, in de Presidential Suite van het Charles Hotel, is een afspiegeling van het optimisme dat iedereen in München voelt: 'Jongens, het gaat er niet om dat jullie leuk gaan voetballen. Het gaat erom dat jullie er vol in gaan. Houd je niet in. Jullie zijn Duits, dus wees Duits en *val aan*.'

Hun heldhaftige verhaal eindigt in een ramp. Niet alleen vanwege de manier waarop de tegendoelpunten tot stand komen, maar vooral omdat dit Bayern onherkenbaar is. Dit zijn niet de meesters van het balbezit die dominant waren in het Bernabéu, in Manchester, Londen en nog veel meer stadions. Nee, dit is een ploeg die zijn voornaamste eigenschap kwijjt is: overwicht op het middenveld.

Het doet maar al te sterk denken aan wat er gebeurde bij de Duitse Supercup, toen Bayern een middenveld had met Thiago, Kroos en Müller en vervolgens omschakelde naar een 4-2-4, in een beruchte wedstrijd met twee gezichten.

En toch is de Allianz Arena de perfecte plek voor de comeback van Bayern – een adembenemende sfeer en een fanatiek, emotioneel en luidkeels zingend thuispubliek. De spelers rennen vol goede moed het veld op. Ze staan te popelen en voor de eerste en enige keer dit seizoen gaan ze samen in een kring staan, op zoek naar die laatste oppepper die hen de finale binnen zal stuwen. Nog voordat de scheidsrechter heeft gefloten voor de aftrap, galmen de aanmoedelingen van de supporters door het stadion: '*Auf geht's Bayern, schießt ein Tor!*' Kom op Bayern, maak een doelpunt!

Bayern rent puur op adrenaline, maar de eerste twee aanvallen zijn een voorproefje van wat nog gaat komen. Na twintig seconden speelt Ribéry de bal over de linkervleugel en hij probeert Carvajal te lossen, maar Gareth Bale komt erbij en helpt de rechtsachter.

Samen stoppen ze de Fransman af. De hele avond is het drie spelers tegen twee voor Madrid telkens als Bayern ruimte zoekt op de vleugels.

Pep geeft later toe dat hij zelfs in deze vroege fase van de wedstrijd al wist dat het team niet goed zou presteren. En dat is al meteen vanaf de aftrap te zien. De scheids fluit, Madrid tikt de bal naar achter en laat die van man tot man gaan, terwijl Mandžukić en Müller als een stel bezetenen proberen de bal in bezit te krijgen. Dat is moedig en ambitieus, maar ook het eerste duidelijke teken dat het middenveld van Bayern de hele avond open zal liggen, overgeleverd aan de tegenstander. Pep heeft Rafinha op de bank gelaten en Lahm weer op rechtsachter gezet. Dat is een cruciale fout. Uitgerekend op de belangrijkste avond van zijn carrière bij Bayern heeft Pep zijn middenveld ontdaan van degene die steeds de verbindende factor was en het hele seizoen al de beste middenvelder is geweest; de man die de ploeg orde heeft gebracht. Kroos, op rechts, en Schweinsteiger, op links, vormen de dubbele spil, elk op de eigen natuurlijke kant maar minder nauwkeurig in passen dan Lahm, Götze en Thiago. Ze zijn de minderen van hun tegenstanders. Defensief heeft Madrid de overhand.

Madrid speelt gewiekster, zonder telkens naar balbezit te streven. Bayern brengt de bal van achteruit in het spel, maar op een slordige manier. Vaak kiezen ze voor de lange bal, waardoor hun middenvelders geïsoleerd staan en veel tegenstanders om zich heen hebben. De ploeg beweegt niet als eenheid vooruit. In elke zone komen ze tekort en lukt het ze niet om overwicht te bereiken. Bij elk balverlies geven ze Madrid een grote kans en Luka Modric speelt briljant aan Spaanse zijde. Bayern laat zijn gewoonlijk geduldige, intelligente aanpak varen en raakt het spoor volledig bijster. Slecht verdedigen en een schijnbaar gebrek aan controle in tactisch en emotioneel opzicht resulteren in twee tegentreffers.

Maar Bayern geeft nooit op, zelfs niet als Ronaldo in een snelle tegenaanval het derde doelpunt scoort, nadat Ribéry de bal onbedoeld aan Bale geeft. Vier passes later is het een doelpunt. Op dat moment loopt Martínez zich al warm. Aan Duitse kant is weliswaar de wedstrijd verloren, maar hun trots is nog onaangetast. Herhaaldelijk wordt geprobeerd een doorbraak te forceren, zelfs nu de stand 4-0 is na twee wedstrijden. Robbens aanvallen door het midden leveren vier hoekschoppen in zeven minuten op, maar ze weten ze niet te verzilveren. In de eerste wedstrijd kreeg Bayern vijftien hoekschoppen, waarvan er zeven aankwamen. Maar vanavond lukt er maar een van de negen. Madrid verdedigt uitstekend en er staat altijd wel iemand in de baan van een schot van Bayern.

Tijdens de rust voert Guardiola enkele veranderingen door. Martínez komt in de plaats van Mandžukić en de ploeg gaat nu 4-3-3 spelen, met Schweinsteiger boven aan de driehoek en Kroos en Martínez achter hem. Dat werkt goed; het helpt. Maar het is al te laat. Het lukt Bayern nu wel om de bal van achteruit te spelen, ze krijgen meer controle en het positieospel loopt beter. Het is verleidelijk om te bedenken wat de uitslag zou zijn geweest als Javi Martínez fit genoeg was geweest om zowel de uit- als de thuiswedstrijd volledig te spelen. Of als Thiago had kunnen spelen. Maar uiteindelijk moet Bayern de waarheid onder ogen zien. Ze lopen de finale van de Champions League mis – en er is

niets op af te dingen.

De supporters van Bayern fluiten als Ribéry wordt gewisseld voor Götze, ondanks het feit dat de Fransman het door zijn spit duidelijk niet meer trekt. In de weken die volgen, ontdekt hij hoe hij moet boeten voor de inspanningen van vandaag. Maar het gaat van kwaad tot erger. Het hele stadion keert zich tegen Pep wanneer hij Müller vervangt door Pizarro en de fans steken hun voorkeur voor de Beierse aanvaller niet onder stoelen of banken. De Bayern-supporters zijn zeer ontevreden over Pep.

Later neemt de coach alle schuld voor de ramp op zich. Hij rept met geen woord over de verzoeken van zijn spelers en beschermt hen uit alle macht, zodat ze buiten de analyse worden gehouden. Hij had het middenveld in de steek gelaten op het moment dat zijn mannen het moesten opnemen tegen een stel leeuwen.

Ze speelden tegen een indrukwekkend team, waarin Modric en Alonso grotendeels het spel bepaalden. Benzema vertoonde een uitstekende timing in zijn balcontrole, terwijl Bale en Ronaldo uitblonken in de open ruimte. In plaats van te streven naar overwicht op het middenveld, met meer middenvelders en minder aanvallers, heeft Bayern de nadruk gelegd op 'erop afgaan', hetgeen vaak leidde tot slecht positiespel.

Pep had het hele seizoen gesproken over de cultuurbotsing tussen zijn eigen stijl en het Duitse spel. Na de winst met 3-0 in Dortmund zei hij: 'Als we het strafschopgebied bombarderen met schoten, zullen we vast wel scoren, maar domineren we het spel niet.' Maar vanavond gaat zelfs die vlieger niet op. Ze hebben de bal in 180 minuten 74 keer in het strafschopgebied van Iker Casillas gekregen, maar wisten daar slechts een handjevol matige kansen uit te persen.

Peps boodschap was helder. 'We domineren het spel wanneer alle goede spelers samen in het centrum staan. En als ik verlies, maakt dat niet uit. Dan ga ik tevreden naar huis, want dan heb ik het op mijn manier gedaan.' En toch heeft hij op de belangrijkste dag van het seizoen verraad aan zijn eigen denkbeelden gepleegd. Hij heeft niet het voetbal gespeeld waar hij in gelooft en heeft zelfs geen poging gedaan om het soort spel op te bouwen dat volgens hem belangrijk is om mee aan te vallen en te winnen. Het klopt dat de mannen met wie hij zijn stijl van riskant voetbal het beste zou kunnen waarmaken, ontbraken, een stijl die de opperste precisie vergt. Toch is het zonneklaar dat Peps eigen beslissing deze ramp heeft veroorzaakt. Pep heeft vandaag zijn eigen principes verloochend.

Enkele weken geleden vergeleek de coach een voetbalploeg met een glazen fles die aan een zijden draadje hangt. Vandaag is die draad gebroken en is Bayern te pletter geslagen. Maar weinig teams hebben in zo'n korte tijd zo'n vrije val gemaakt en dit verlies betekent een keerpunt voor Guardiola. Niets zal ooit nog hetzelfde zijn in Duitsland en als je de persberichten mag geloven, is de Catalaan binnen één avond van een nationale held afgezakt naar de status van meest geminachte man.

Alle grote sportlieden hebben rampzalige vertoningen en vernederende verliezen meegemaakt. Maar op de avond van 29 april proeft Pep voor het eerst de bittere smaak

van zo'n dramatische mislukking en het zal lang duren voordat deze littekens zijn genezen. Volgens sommige mensen is dit soort tegenslag noodzakelijk om de energie van een sportprofessional opnieuw op te laden. Grote overwinningen zijn immers altijd gebouwd op verpletterende verliezen.

Pep zit nog tot ver na middernacht op zijn kantoor met Domènec Torrent, Carles Planchart en Manel Estiarte. Het is de bedoeling dat ze de wedstrijd analyseren, maar in werkelijkheid proberen de assistenten de baas moed in te spreken. Ze hebben wel door dat Pep een gebroken man is.

Maar ze moeten eerst zien hoe ze uit dit dal kunnen klimmen. Blijven ze steeds vooruitgang boeken, of zullen ze een stap terug moeten doen?

'Ik heb het hele seizoen geweigerd om een 4-2-4 te spelen. Het hele seizoen. En uitgerekend vanavond, de belangrijkste avond van het jaar, besluit ik om wel zo te spelen. Ik heb het helemaal verkloot.'

‘Nog nooit zag ik Pep zo verslagen.’

München, 1 mei 2014

Bij het verlaten van het stadion vertelde de vrouw van Rummenigge aan de directeur van Bayern dat ze zich ernstig zorgen maakte om Pep. Het was overduidelijk dat de coach flink aangeslagen was en de moed had verloren. Ook Kalle was bezorgd. Rummenigge was natuurlijk van streek door het rampzalige verlies tegen Real Madrid en maakte zich ook zorgen om Pep, die hij nog altijd als een cruciaal onderdeel van het succes van de club beschouwde. Hij wil niet alleen Pep steunen, maar hij is ook enthousiast over Peps voetbalfilosofie, hoewel die ook nadelen kent en kwetsbaar is, en hij accepteert dat ze bij Bayern met de traditie van de directe aanval hebben gebroken.

Krap een week eerder stond hij nog versted toen hij zag hoe weinig passes Bayern verzond in de wedstrijd tegen Braunschweig, maar Guardiola had toen uitgelegd dat hij de tactiek had gewijzigd toen hij zag hoe het veld eraan toe was. Rummenigge wilde als bestuurder liever voorkomen dat Pep door kritiek van buitenaf zou worden ondermijnd of zou denken dat de club hem niet steunde. Dat was natuurlijk nog voor de fatale ontmoeting met Madrid.

Dit was het moment waarop de steun van de club aan Pep op de proef zou worden gesteld. Vlak na die noodlottige wedstrijd sprak ik Rummenigge op zijn kantoor en ik stelde hem de voor de hand liggende vraag: ‘Zal Bayern Guardiola’s spelstijl blijven steunen, nu de club is uitgeschakeld voor de Champions League en ondanks het feit dat deze stijl zo botst met het Duitse voetbal?’

KHR: ‘Luister, toen we Pep binnenhaalden, wisten we precies wat we van hem konden verwachten. Ik heb graag mensen die bereid zijn om verantwoordelijkheid te nemen en Pep is verantwoordelijk voor de tactische besluiten. Hij is duidelijk over zijn tactieken, die gebaseerd zijn op balbezit. Wat er allemaal is gebeurd, komt dus niet als een verrassing. Op persoonlijk vlak heeft Pep nog een groot voordeel – hij is geen gecompliceerd man. Als hij zich voorbereidt op een wedstrijd, vergeet hij nooit dat hij in Duitsland is en hij houdt altijd rekening met onze culturele normen. Uiteraard zijn wij Duitsers gewend aan een fysieker spel. Snel en direct voetbal wordt hier vaker gespeeld, maar we hebben ons repertoire sterk uitgebreid dit jaar. We hebben hoge cijfers voor balbezit gehaald en zijn sterk geweest in de aanval. We hebben goed verdedigd en het tempo in het spel weten te houden. Om een of andere reden is onze concentratie de afgelopen drie weken gedaald. Misschien raakte het hele team of in ieder geval een paar spelers ontspoord doordat we de competitie al zo vroeg hebben gewonnen. Maar ik ben ervan overtuigd dat Peps geloofwaardigheid en zijn vermogen om aan zijn verantwoordelijkheden te voldoen allebei afhangen van de mate waarin we zijn filosofie blijven aanhangen. We moeten niet

van hem verlangen dat hij zich anders voordoet dan hij is.’

MP: ‘Maar het verlies in de thuiswedstrijd tegen Real Madrid was toch een ramp van catastrofale omvang?’

KHR: ‘Dat ontken ik niet en nog nooit zag ik Pep zo verslagen als afgelopen dinsdag. De oorzaak is in wezen dat hij bepaalde aspecten van zijn aanpak veranderde zonder er honderd procent zeker van te zijn. Hij maakte keuzes die niet echt zijn keuzes waren en hij was woedend op zichzelf omdat hij zijn eigen ideeën losliet. Daar was hij heel duidelijk in. Hij liet het middenveld in de steek en koos voor een directer spel. Hij had zich laten beïnvloeden door de uitslag van de uitwedstrijd in het Bernabéu [en niet door de prestatie van Bayern op de dag zelf]. En ik zal je iets zeggen: de kritiek die hij heeft gekregen voor zijn tactiek die dag was volkomen onterecht. Hij speelde op dezelfde manier als de rest van het seizoen, op zoek naar de bal. Het lukte ons gewoon niet om te scoren en dan staan mensen meteen met hun oordeel klaar. Als we in Madrid op dezelfde manier hadden gespeeld en hadden gescoord, zou iedereen Pep nu een genie noemen. Maar het is waar; iedereen die al wat langer in deze sport meedraait, kan het zich niet veroorloven om zich te veel te laten beïnvloeden door een doelpunt hier of daar. Je moet het spel ook analyseren. Als Götze in het Bernabéu had gescoord, zouden Bayern en Pep de hemel in zijn geprezen. Maar hij miste en opeens liep het uit op een ramp. Het probleem hier in Duitsland is dat we ons niet genoeg richten op tactiek. We gaan voor een snel, fysiek, direct spel. Maar deze sport kan zoveel meer zijn. Er is een reden waarom we de competitie met zo’n grote voorsprong hebben gewonnen. En die reden is Pep.’

MP: ‘Pep heeft nog twee jaar te gaan op zijn contract. Wat verwacht je in die tijd van hem?’

KHR: ‘Ik geloof dat hij een bijdrage kan leveren bij het veranderen van de Duitse voetbalcultuur, ongeacht de afgelopen drie weken en het feit dat mensen bagatelliseren wat hij heeft bereikt. De publieke opinie, die altijd gunstig was, is opeens omgeslagen en er wordt beweerd dat zijn filosofie niet voldoet. Ik denk het tegendeel. Ik heb onze langst dienende spelers gesproken, de jongens die al vijf of zeven coaches hebben meegemaakt, en die zeggen allemaal hetzelfde: Pep is anders – op een positieve manier. Hij heeft een rijke variatie aan nieuwe ideeën ingebracht. Deze coach geniet het volste vertrouwen van zijn spelers.’

MP: ‘Is het gezien de cultuurbotsing niet vreemd dat het juist de Duitse spelers zijn die zich het best hebben aangepast aan Peps ideeën? Ik denk dan aan Lahm, Kroos, Boateng, Neuer en Götze.’

KHR: ‘Pep heeft de Duitse voetbalfilosofie al deels veranderd. Ik had het geweldig gevonden als hij dit jaar alles had gewonnen, om maar één reden: dan zou het publiek ervan overtuigd zijn geweest dat hij met zijn filosofie een winnaar is. Misschien is het Duitse spel altijd te eenvoudig geweest en voetbal kun je niet alleen afrekenen op het aantal bekens. Dat is soms een kwalijke benadering. Twee jaar geleden werden we tweede in drie competities – de Bundesliga, de Duitse beker en de Champions League, ondanks

het feit dat we de finale thuis speelden. We stonden met lege handen, maar zelfs toen wilde ik niet beweren dat Heynckes het er slecht van af had gebracht. En het seizoen daarop won Jupp natuurlijk alles. Maar toen zei iedereen dat hij het goed had gedaan, omdat hij alles had gewonnen. En het jaar ervoor dan? Weet je, ik heb het geluk gehad dat ik vijf jaar in Italië heb gewoond en gespeeld en daar heb ik een totaal ander spel geleerd.’

MP: ‘Is Bayern tevreden over Guardiola’s eerste jaar?’

KHR: ‘Als ik op het hele jaar terugkijk, ben ik heel tevreden over de band tussen Pep en Bayern. Op de allereerste plaats omdat hij naar mijn idee een geweldige coach is. Hij heeft duidelijke ideeën, een strak plan, zijn eigen filosofie en tal van tactieken. En daardoor heeft hij iets bereikt wat we normaal gesproken een jaar na het winnen van de triple niet zouden verwachten. Het jaar na een succesvol seizoen valt altijd zwaar, want de spelers zijn dan afgemat en veel minder gemotiveerd. In 2001, nadat we de Champions League hadden gewonnen door het jaar ervoor Valencia te verslaan, hadden we het echt moeilijk. We eindigden op een derde plek in de Bundesliga, strandden in de kwartfinale van de Champions League en bereikten niet eens de bekerfinale. Dat was zo’n teleurstellend seizoen en Pep heeft ervoor gewaakt dat ons dit jaar niet hetzelfde lot beschoren zou zijn. Meestal verminderen de motivatie en de honger bij spelers na perioden van groot succes, maar dankzij Pep bleven we net zo gretig als voorheen. Op moeilijke momenten, zoals afgelopen dinsdag na het verlies tegen Real Madrid, zijn mensen natuurlijk zwaar teleurgesteld en komt er kritiek vanuit de pers. Maar daar moeten we niet te veel aandacht aan schenken. Het is belangrijk om het hele seizoen in perspectief te houden. Vergeet niet dat toen we net vier weken geleden de competitie wonnen in Berlijn, dezelfde journalisten schreven dat de competitie saai was geworden doordat Bayern zo goed speelde en niet meer kon worden ingehaald. En nu opeens stellen we niets meer voor. We zitten psychisch absoluut in een dal en dat heeft geleid tot verliezen. De uitslag van dinsdag was uiteraard pijnlijk, maar die dingen gebeuren nu eenmaal en dat is ook te begrijpen.’

MP: ‘Beïnvloedt dat verlies de manier waarop je tegen het hele seizoen aankijkt?’

KHR: ‘Volgens een wet in het voetbal kan de club die vorig seizoen de Champions League won, hem dit jaar niet winnen. Niemand weet hoe dat komt, maar zo gaat dat nu al 22 jaar. We hadden gehoopt dat we dat konden doorbreken en dat we geschiedenis zouden schrijven, maar het liep anders. Wat mij betreft zit de stabiliteit van een team in hun spel, hoewel hun successen – hoe ver ze komen in de competitie – natuurlijk ook belangrijk zijn. Barcelona was, in Peps dagen en zelfs daarvoor al, voor mij altijd de maatstaf. Zij stonden bijna elk jaar in de halve finale van de Champions League. En ze stonden vaak in de finale van alle andere competities. Daar gaat het om. En dan nog iets. Momenteel zijn er veel teams die op min of meer hetzelfde niveau presteren en de scheidslijn tussen succes en falen is flinterdun. Die kan bestaan uit een door de scheidsrechter gemiste overtreding in het strafschopgebied, een klein foutje of het feit dat een belangrijke speler geblesseerd is. Dus zolang een team consequent de halve finale van de competities haalt, weet je dat het een prima team is. Statistisch gezien hebben we in de afgelopen drie jaar 38 wedstrijden in de Champions League gespeeld. We zijn de nummer 1. Noch Real

Madrid, noch Barcelona, noch Manchester United, noch Chelsea heeft meer wedstrijden gespeeld dan wij.'

MP: 'Voor de afgelopen drie jaar zijn de statistieken om precies te zijn: Bayern 38 wedstrijden, Real Madrid 37, Barcelona 34, Chelsea 29 en United 24. Over de afgelopen vijf jaar bekeken staan Bayern en Barcelona gelijk met 59 wedstrijden tegenover 57 voor Real Madrid en 47 voor Chelsea en United.'

KHR: 'Het aantal wedstrijden geeft een goede indicatie van hoe solide een team is. En we hebben het dit seizoen ook heel goed gedaan, ondanks dat vreselijke verlies. De match tegen Madrid zal ons oordeel natuurlijk beïnvloeden, maar het is ook belangrijk om te kijken hoe we hebben gespeeld in Manchester tegen City en United, in Londen tegen Arsenal en in het Bernabéu tegen Madrid. Die dingen zijn ook belangrijk. We moeten dat soort dingen veel rationeler benaderen. Ik ben heel blij met Pep als coach. Hij heeft veel talent. Ik kan goed begrijpen waarom hij zo terneergeslagen was na de wedstrijd tegen Madrid, maar hij blijft een uitstekende coach.'

MP: 'De finale van de Champions League van 2015 wordt in Duitsland gespeeld [in Berlijn]. Zie je het winnen van de Bundesliga als het belangrijkste doel van 2014-2015?'

KHR: 'Zeker. De belangrijkste titel van het seizoen is het landskampioenschap, en dat geldt voor Duitsland, Spanje, Italië, Engeland en overal. Je moet 34 wedstrijden spelen in de Bundesliga, dus als je die wint, bewijs je wat je waard bent. Met de huidige kwaliteit van het voetbal hoef je maar één keer een slechte dag te hebben of je ligt uit de Champions League. Dat is wat er hier is gebeurd. In de competitie kun je een wedstrijd met 4-0 verliezen, maar als je in vorm bent, kun je daarna tien wedstrijden winnen. In de Champions League gaat het anders. Dat is de grootste en mooiste titel, maar het relevantste kampioenschap is altijd de nationale titel.'

MP: 'Bayern moet de knoop doorhakken: of ze houden het team dat alles al heeft gewonnen en is blijven winnen, of ze zorgen voor vers bloed.'

KHR: 'We moeten eventuele veranderingen subtiel aanpakken. Dat vergt tact en intelligentie. Sammer, onze sportief directeur, de coach en ik proberen altijd een consensus te bereiken. We moeten rekening houden met de financiële verantwoordelijkheden van de club en voorzichtig te werk gaan. Het zou dwaas zijn om ons oordeel te laten beïnvloeden door dit recente verlies. Als je me dit vijf weken geleden had gevraagd, zou ik hebben gezegd dat er weinig veranderd hoefde te worden omdat het team zo goed werkt. We hadden de landstitel in recordtijd gewonnen; we verdedigden onze titel in de Champions League en we stonden in de finale om de Duitse beker. Na dit verlies heeft die vraag een iets andere lading, maar ik ben er van oudsher van overtuigd dat als er iets misgaat, het beter is om er thuis een nachtje over te slapen en het probleem vervolgens in alle rust samen op te lossen.'

MP: 'Het is wel duidelijk dat er meer moet gebeuren dan alleen Robert Lewandowski binnenhalen. Jullie hebben nog een topspeler nodig, iemand die de status van Bayern kan bevestigen als een ongenaakbare grootheid – vooral binnen Duitsland.'

KHR: ‘De afgelopen tien jaar heeft Bayern de helft van alle Bundesliga-titels gewonnen en er zijn uiteraard ook andere kampioenen geweest. Dortmund heeft de titel twee keer gewonnen, Wolfsburg heeft ’m gewonnen en ook Stuttgart, een team dat dit jaar nog bijna degradeerde. Bayern is een sterke club en we werken hard om die sterke positie te handhaven bij alles wat we doen. We beschikken over een solide financiële basis waarmee we belangrijke nieuwe spelers kunnen contracteren. Maar als een club een speler laat gaan dankzij een vooraf overeengekomen clause, dan is dat niet ons probleem. We zijn inderdaad een vreemde eend in de bijt in Duitsland. Als we een speler van Dortmund of Schalke contracteren, of, zoals weleens is gebeurd, van Bremen, schrijft iedereen hetzelfde: Bayerns aankoopbeleid mikt niet op versterking, maar is een poging om de tegenstander te verzwakken. Maar dat is gewoon niet waar. Waar kun je anders nog goede spelers vinden in Duitsland? Op dit moment is dat bij Dortmund en Schalke, bij de teams die sterk genoeg zijn om voor de titel te strijden. Dat is niet meer dan logisch en dat zal ook in andere landen wel het geval zijn. Dat gebeurt ieder jaar, maar ik ga dat niet steeds rechtvaardigen. Als een speler zoals Lewandowski beschikbaar is, zouden we wel gek zijn om hem niet binnen te halen. Anders zou hij Dortmund hebben verruild voor Engeland, Spanje of elders. We hebben hem ervan kunnen overtuigen dat Bayern de beste plek voor hem was. Het zou dom zijn geweest om Lewandowski niet te benaderen.’

MP: ‘Klopt het dat Real Madrid heeft geprobeerd Lewandowski te contracteren?’

KHR: ‘Ja, ze hebben eind december 2013 geprobeerd een deal te sluiten. Dat kwam ons ter ore en toen zijn we onmiddellijk tot actie overgegaan. Hij is een getalenteerde aanvaller en een prima versterking van het team.’

MP: ‘Als Bayern zich op de transfermarkt begeeft, betekent dat dan dat de jeugdopleiding te weinig kwaliteitsspelers oplevert?’

KHR: ‘We zijn blij met onze eigen kweek in Duitsland en we hebben er diverse voorbeelden van in het team – Lahm, Schweinsteiger, Müller, Badstuber – spelers van de eigen jeugdopleiding die populair zijn bij de fans. Pep kijkt ook altijd bij de eigen jeugd om zijn benadering van het spel te realiseren, maar ons probleem is dat we op dit moment niet beschikken over zes jeugdspelers die goed genoeg zijn om door te stromen. We hebben er momenteel zelfs maar twee. We moeten onze inspanningen op dat gebied verbeteren zodat die spelers kunnen doorstromen. Dat zou goed zijn voor de ploeg – ook in financieel opzicht.’

Hoewel Guardiola later zou verklaren dat de planning voor het volgende seizoen na de finale om de Duitse beker zou beginnen, kwamen hij en Rummenigge vijf dagen later bijeen, op 6 mei. Samen met Matthias Sammer en financieel directeur Jan-Christian Dreesen zouden zij beslissen welke spelers er zouden vertrekken en wie ze wilden contracteren voor hun campagne om zo veel mogelijk titels te winnen.

Mea culpa

München, 1 mei 2014

Valentina speelt met een bal op het gras van de Säbener Strasse. Het is de enige vrolijke noot op deze dinsdagmiddag. De ploeg is weer bijeen na de ramp en, zoals verwacht, de gezichten staan somberder dan gewoonlijk. De training wordt met de gebruikelijke intensiteit uitgevoerd. Het doel is om de reactiesnelheid te vergroten, gevolgd door een vermoeiende sprintsessie. Daarna voegt Holger Badstuber zich na een bijna eindeloos lange herstelperiode weer bij hen. Thiago traint apart en oefent sprintjes en wendingen op korte afstanden om zijn knie weer aan te sterken. Van een afstand zou je bijna denken dat dit een normale dag is.

Peps kwetsbare moment is voorbij. De coach die dinsdag nog zo gedemoraliseerd was, is verdwenen en hij voelt zich duidelijk een stuk beter. ‘Je kunt maar op twee manieren reageren op zo’n soort situatie. Je laat je uit het veld slaan en presteert niets meer, of je herpakt jezelf en zorgt dat je sterker wordt dan voorheen. Ik ga met meer energie en overtuiging voorwaarts. Ik geloof nu des te meer in deze spelstijl.’

Daarna houdt hij een minuten durende mea culpa. Ik heb hem gezegd dat hij met de speltactiek van afgelopen dinsdag zijn eigen filosofie heeft verloochend en, als ik toch bezig ben, dat de daaruit voortvloeiende kritiek helemaal terecht was. Hij had het belangrijke middenveld onvoldoende bezet en gespeeld op een manier die tegen zijn eigen rotsvaste overtuiging in ging.

‘Je hebt helemaal gelijk,’ zegt hij instemmend. ‘Dat is precies wat er is gebeurd en het was mijn schuld. In plaats van mijn eigen speltactiek te volgen, kwam ik tegemoet aan de wens van de spelers en ik had het mis. Dat is de tweede keer dat ik zoiets heb gedaan. De eerste keer was in 2010 bij de wedstrijd Barça-Inter. Ik verkoos een topspeler boven mijn eigen speltactiek, want ik dacht aan de zestig miljoen euro die hij ons had gekost in plaats van mijn eigen ideeën uit te voeren. We zouden toch al van Madrid hebben verloren, want zij verkeren momenteel in bloedvorm, maar dan zouden we in elk geval volgens onze filosofie hebben gespeeld en er niet zo’n puinhoop van hebben gemaakt.’

De coach neemt de volledige verantwoordelijkheid op zich en weigert om zijn spelers de schuld te geven. Het klopt dat zo’n zeven of acht spelers hadden voorgesteld om vol in de aanval te gaan, in de hoop het verlies met 1-0 in de eerste wedstrijd weer goed te maken. Pep erkent dat hij de fout heeft gemaakt om akkoord te gaan met hun voorstel: hij verloochende zijn eigen filosofie. Op de belangrijkste dag van het jaar had hij een tactiek gebruikt waar hij niet in geloofde. ‘Het is de enige manier van coachen die ik ken,’ houdt hij vol. ‘Dit zijn mijn overtuigingen en hoewel ik niet wil beweren dat die de beste zijn, zijn ze in elk geval van mij. En het is mijn taak om mijn spelers ervan te overtuigen dat we

met deze ideeën meer kunnen bereiken, zoals we dit jaar in de competitie en elders hebben gedaan.’

Maar een coach moet niet alleen zijn ideeën doorvoeren, maar ook de besluiten nemen, zonder zich iets aan te trekken van politieke correctheid. Pep is soms te politiek correct. Zoals Roman Grill, de zaakgelastigde van Philipp Lahm, al zei, moet je soms bereid zijn om de ingesleten hiërarchie in een team op zijn kop te zetten. Je moet de jongens kiezen die de prestaties van het hele team verbeteren, en niet per se de grote vedetten. Pep moet nu veranderingen doorvoeren, niet pas volgend jaar, ongeacht wat mensen van buiten de club misschien zeggen. Om zijn voorstel tot positieospel in vervulling te doen gaan en maximaal voordeel te behalen, moeten zijn middenvelders de bal nog sneller onder controle krijgen en afgeven en niet vasthouden. Ook moeten zijn aanvallers vaker scoren wanneer zij in het strafschopgebied van de tegenstander belanden.

En als de club hem niet steunt bij het bereiken van deze specifieke doelen, dan is de toekomst niet zo stralend als die had beloofd te zijn. ‘Volgend seizoen gaan we niet alleen niet terugdeinzen voor de eisen van positieospel, er zal zelfs meer positieospel komen,’ belooft de coach van Bayern.

Het verlies is een ramp, maar doet niets af aan het effect van Peps spelstijl. Ze hebben niet gespeeld zoals ze speelden in Manchester en Leverkusen, of zoals in februari en maart. Pep heeft zijn eigen filosofie verloochend. Hij herinnert zich dat hij op de vlucht terug vanuit Madrid tevreden was geweest over de uitstekende prestatie van Bayern (hoewel ze zwak acteerden in het strafschopgebied van de tegenstander). Op dat moment was de tactiek voor de return nog om te spelen met drie centrale verdedigers en vier man op het middenveld. De 3-4-3. Vervolgens dacht hij na aankomst in München dat een 4-2-3-1, die tot april goed had gewerkt, beter zou zijn. En tot slot, op de maandag voor de wedstrijd, had hij zich laten meeslepen door alle positieve energie bij de club en had hij ingestemd met een suïcidale 4-2-4-opstelling. De coach krabbelt elke tactiek op een papiertje, dat hij vervolgens aan stukken scheurt alsof hij wenst dat het allemaal een nare droom was geweest.

‘Nooit meer. Als ik het voortaan verknal, ben ik in elk geval mijn eigen ideeën trouw gebleven.’

Cristina en de kinderen zijn bij de training aanwezig. Het is schoolvakantie en ze wil haar man steunen. Hun oudste dochter, Maria, schrijft een lieve boodschap voor haar vader op het whiteboard in zijn kantoor, met daaronder, in het Engels: *Do not wipe off*. De spelers proberen het gebeurde achter zich te laten, maar sommige, onder wie Robben, zijn duidelijk nog steeds aangeslagen.

Niet iedereen heeft op dezelfde manier op het verlies gereageerd, hoewel de meeste spelers volledig achter de coach stonden en het waardeerden dat hij bereid was om de schuld op zich te nemen na zo’n zware avond. Rafinha, die niet had gespeeld, barstte in de kleedkamer in tranen uit toen de coach, tegen de traditie in, hen kwam troosten en de schuld op zich nam. Javi sloeg zijn armen om Pep heen en bijna alle spelers waren

duidelijk bezorgd om de baas.

Na de trainingssessie voeren Pep en Lahm op Veld 2 hun langste gesprek van het hele jaar. Een uur lang biedt Pep zijn aanvoerder zijn excuses aan en hij legt uit waarom hij van gedachten veranderde over spelen met drie man achter. Hij is ervan overtuigd dat ze versterking nodig hebben en de spelstijl verder moeten ontwikkelen die dit jaar dominant was. Lahm luistert en zegt niet veel, maar als hij dan eindelijk reageert, is dat met een stellig: ‘We staan volledig achter je, Pep. Volledig.’

De aanvoerder spreekt namens de grote meerderheid van zijn ploeggenoten. Ze geloven in Pep en zijn er al evenzeer van overtuigd dat zijn spelstijl hun in de toekomst nog meer succes zal opleveren. De rest van het gesprek blijft privé, maar Lahms woorden blijven Pep bij: ‘We staan volledig achter je.’

Hij speelt even met Valentina en Màrius, die het leuk vinden om ballen in een minidoel te schieten, en overpeinst dan: ‘Ik ben hier niet om de Duitse voetbalcultuur te veranderen, of zelfs de cultuur van Bayern. Dat is niet mijn doel. Maar ik kan mijn spelers niet iets leren waar ik zelf niet in geloof. Het spijt me, maar ik houd er mijn eigen ideeën op na en die ga ik komend seizoen gebruiken. Ik begrijp en accepteer de kritiek op wat er is gebeurd tegen Madrid, maar ik ben niet een of andere Taliban, ik ben niet volkomen onbuigzaam. Ik luister en kijk graag. Ik vind het niet erg om te evolueren, maar verlang niet van me dat ik iets doe waar ik niet in geloof. Anders zou Bayern daaronder lijden en zouden de spelers geen vertrouwen meer in me hebben. Ik weet dat dit Duitsland is en ik pas me steeds meer aan. Sinds ik hier ben, speel ik met één, soms met twee spitsen. Ik heb dingen gedaan die ik bij Barcelona nooit zou hebben gedaan en ik heb nooit geprobeerd om Bayern als Barça te laten spelen. De spelers zijn te verschillend, zoals je weet. Maar ik kan mijn tactiek niet afstemmen op de ideeën van de spelers, want dan vraagt iedereen om iets anders.’

‘Zal de club je steunen?’

‘Luister, we hebben een geweldige competitie gespeeld met mijn ideeën als uitgangspunt. En we hebben goed gespeeld in het Bernabéu, hoewel we verloren. Ik wil het beste voor deze club en zijn spelers. Ik ben er trots op dat ik deel uitmaak van Bayern en ik doe mijn uiterste best. Ik zal me tot mijn laatste dag hier voor honderd procent inzetten, maar met mijn eigen ideeën. De directeuren? Alle voetbalcoaches zijn afhankelijk van hun resultaten. En het maakt niet echt uit of zij overtuigd zijn of niet. Ik kan niet steeds op zoek gaan naar de instemming van de directeuren of de spelers. Je moet elke dag met een schone lei beginnen, vooral na een verlies. Zo’n vreselijk verlies blijft me mijn hele leven bij, mentaal en emotioneel, maar tegelijkertijd versterkt het ook mijn geloof in mijn eigen ideeën en instincten. Ik ben er niet door uit het lood geslagen, integendeel. Er is maar één manier om te winnen en dat is door het goede voetbal te spelen dat ik het beste begrijp – overwicht op het middenveld en meer passen. Toen we die tactiek volgden en goed uitvoerden, wonnen we bijna altijd.’

Dinsdag heeft hij een overleg met Rummenigge, Sammer en Dreesen. Ze gaan praten

over wie er weggaat, over de rol van de gevestigde spelers en over de nieuwe krachten die nodig zijn. Dan zal hij erachter komen of de club hem met woord en daad steunt. Pep heeft een keerpunt in zijn carrière bereikt. De politieke correctheid heeft zijn langste tijd gehad.

‘Alle teams maken verschillende fasen door.’

München, 15 mei 2014

Ze spelen zaterdag in de Duitse bekerfinale tegen Borussia Dortmund, de laatste wedstrijd van een seizoen dat door een speling van het lot begint en eindigt met een finale tussen Guardiola en Jürgen Klopp. En net als afgelopen juli is Dortmund beter in vorm dan Bayern, hoewel Peps mannen zich sinds het debacle tegen Madrid hebben hersteld. De afgelopen twee weken is er een positieve verschuiving geweest in de groepsdynamiek en de meeste spelers staan nog meer achter Pep dan ooit en vormen een solide brok steun.

Als ik de spelers daarover spreek, zeggen ze allemaal min of meer hetzelfde. ‘We staan pal achter Pep.’

‘We gaan voor de baas door het vuur.’

‘We hebben onze les geleerd.’

‘We hebben onze tactiek en daar gaan we niet van afwijken.’

Het is een meerderheid, maar niet het hele team. Eén speler voelt zich gepasseerd en is steeds meer een onthechte toeschouwer geworden. Een andere speler is niet overtuigd door Pep en zijn ideeën en neemt een afwachtende houding aan. Weer een andere speler maakt er geen geheim van dat er al het hele jaar spanningen zijn tussen hem en de coach. Maar de meerderheid schaaft zich achter hem, bereid om tot het gaatje te gaan. Ze beseffen dat er geen weg terug is. Maar bovendien geloven ze dat ze met dit soort voetbal ver kunnen komen. Ze zien niet alleen overwinningen en bekercups voor zich, maar ook stabiliteit, consistentie en de mogelijkheid om nog lange tijd op het hoogste niveau van het wereldvoetbal mee te blijven draaien. Een ruwe schatting op het trainingsveld leert dat er minstens vijftien spelers zijn van wie ik weet dat zij volledig achter dit spel staan. Elf van hen staan in de basis in de Duitse bekerfinale.

Borussia Dortmund verkeert in hun beste vorm van het hele seizoen. Sinds ze op 2 april in het Bernabéu met 3-0 door Real Madrid zijn verslagen, hebben ze geen enkele wedstrijd meer verloren en ze spelen betoverend snel en direct voetbal. Van de acht wedstrijden die ze de laatste vijf weken hebben gespeeld, hebben ze er zeven gewonnen en een gelijkgespeeld – 22 doelpunten voor, zeven tegen. Spectaculaire uitslagen. Ze hebben Madrid in Dortmund met 2-0 verslagen en Bayern in de Allianz Arena met 3-0 afgedroogd. Ze hebben twee keer Wolfsburg verslagen (in de competitie en de Duitse beker) en geweldige prestaties neergezet tegen Mainz (4-2) en in Berlijn tegen Hertha (4-0). Dortmund gaat in deze bekerfinale van start in topvorm en als de grote favoriet.

Pep denkt daar echter anders over. Door de dreun die Madrid heeft uitgedeeld, is hij juist sterker geworden. Hij spreekt met nog meer overtuiging, alsof het verlies hem ervan

heeft overtuigd om minder aan zichzelf te twifelen en meer in zijn eigen ideeën te geloven. Vijf dagen voor de finale, op maandagochtend, heeft hij zijn opstelling al klaar. Robben speelt op het midden, met drie man achter, een ruitvormige formatie in het midden en een jonge Højbjerg in de basis. Mandžukić blijft thuis.

Pep heeft de recente wedstrijden van Dortmund bekeken en zijn analyse is duidelijk: ‘Toen ze ons in de Allianz met 3-0 versloegen, kregen ze maar twee hoekschoppen. Op zaterdag versloegen ze Hertha in een uitwedstrijd, 4-0, met maar één hoekschop in hun voordeel. Dat is geen toeval.’

Daaruit zou je kunnen concluderen dat Dortmund niet van plan is om teams open te breken over de vleugel met een voorzet naar het doelgebied. In plaats daarvan lijken ze te jagen op de bal, te wachten op het overwicht en dan te counteren door het midden. Bovendien lijken ze elke aanval af te ronden met een schot op het doel. Dat lijkt te verklaren waarom Dortmund zo weinig hoekschoppen versiert. Binnendoor gaan en schieten op het doel. Dat is waarop Dortmund veel en flink heeft getraind. Defensief houden ze de boel goed dicht door de tegenstander op het midden in te sluiten, via clusters de bal in bezit te krijgen en dan snel een tegenaanval in te zetten en een schot op het doel te lossen.

Guardiola heeft een heldere tactiek bedacht voor deze finale: drie man achter, dicht op elkaar om de weg binnendoor af te snijden en de vleugelverdedigers hoger, als spil aan weerszijden van Lahm. Kroos, Højbjerg en Götze vormen een ruitvorm voor die drie, waarbij Götze afwisselend als vleugelspeler en nummer 10 hard zal moeten werken.

Robben wordt de centrumspits. ‘Arjen moet scherp zijn – heel, heel scherp. Ik wil niet dat hij achter de bal aan gaat jagen en pressie speelt en zijn energie verspilt. En er gaat niemand vragen om de bal in zijn voeten aangespeeld te krijgen – ik wil dat we rennen naar de vrije ruimte en daar om de bal vragen.’

Maandag, als zijn spelers volledig hersteld zijn van de festiviteiten rondom de competitietitel, begint Pep de tactiek met zijn mannen te oefenen. Pizarro’s doelpunt in de laatste seconde van de wedstrijd Bayern-Stuttgart maakte een einde aan de Bundesliga-campagne, waarna ze een laatste overwinning konden toevoegen aan hun recordaantal van 29, met drie keer gelijkspel en twee verliespartijen. Ze hebben 94 doelpunten gescoord en 23 tegendoelpunten gekregen, voor een totaal van 90 punten, 19 meer dan nummer twee, Dortmund, en 26 meer dan de nummer drie, Schalke.

Ze vierden de titelwinst op 10 mei in München, hoewel ze die al zeven weken eerder in Berlijn hadden gewonnen. Er is sindsdien zoveel gebeurd dat de wedstrijd tegen Hertha Berlin een verre herinnering lijkt, maar niets kan de vreugde van de spelers temperen terwijl ze hun winst vieren met hun traditionele ‘bierdouche’. Vooral Guardiola, die voor deze gelegenheid zijn favoriete rode trui aanheeft, moet het ontgelden. Jérôme Boateng is de eerste die hem met bier natspuit en Pep is maar wat blij dat hij doorweekt is: ‘Ik wilde dat we het flink zouden vieren. We hebben het verdiend. Ik heb genoten van die douche, want het is een symbool dat we kampioen zijn. Geen geringe prestatie! Dit is mijn eerste

Bundesliga en ik ben dolgelukkig!’

Een paar minuten later wordt Pep, met de beker in zijn handen (die hij meteen daarna op het gras laat vallen), weer natgespoten, dit keer door Van Buyten, die vol enthousiasme van twee meter afstand met bier gooit.

Pep en zijn spelers zijn doorweekt, maar Domènec Torrent weet op een of andere manier aan een nat pak te ontkomen. Het lukt Manel Estiarte om de ‘bierdouche’ volledig te vermijden door zich heel slinks achter de drie kinderen van Pep te verschuilen. David Alaba loopt met bierpullen in zijn handen op hem af, maar moet zich inhouden vanwege de kinderen. Estiarte is de dans ontsprongen, maar als Bayern de Duitse beker wint, zal het er heel anders aan toegaan.

Bayern feest verder en duizenden fans zijn er getuige van hoe hun spelers zich uitbundig gedragen. Pep houdt een korte toespraak vanaf het balkon van het nieuwe Rathaus: *‘Ich liebe euch. Ich bin ein Münchener.’*

Hij spreekt voor de vuist weg. Deze stad heeft Guardiola met open armen ontvangen en de woorden komen uit zijn hart. Op maandag is al het bier weggespoeld en gaan ze weer over tot de orde van de dag – de voorbereiding op de finale. Thiago is weer terug bij de ploeg en ziet er meteen goed uit bij de positietraining. Het technische team heeft een paar minuten speeltijd voor hem gepland.

Peps grote droom is een ruit die bestaat uit Lahm, Kroos, Thiago en Götze. In februari en maart had het team dankzij een combinatie van de laatste twee grote hoogten bereikt. Maar tijdens de laatste oefening van de laatste training gaat Thiago onderuit. Het zijn weer zijn kniebanden, die volledig hersteld leken te zijn na een behandeling van vier weken in Barcelona, gevolgd door twee weken bij de fysiotherapeuten aan de Säbener Strasse. Alles ging de speler voor de wind – hij was voorgeselecteerd voor de Spaanse WK-ploeg en het zag er naar uit dat hij het laatste halfuur van de Duitse bekerfinale zou kunnen spelen. Maar nu kan Thiago zowel de bekerfinale als het WK vergeten. Het enige waarop hij zich mag verheugen, is weer een operatie. Hij heeft een jaar achter de rug dat veelbelovend was, maar werd verpest door enkel- en knieblesures als gevolg van botsingen met tegenstanders. We hebben het beste van Thiago nog niet gezien (hij startte in negentien wedstrijden), maar het hele team is getuige geweest van zijn vastberadenheid om de moed niet op te geven en van zijn toewijding om het team te helpen, ongeacht de persoonlijke gevolgen.

Vanwege het ontbreken van Thiago en Schweinsteiger (die een peesblessure in zijn knie heeft), stelt de coach Højbjerg op in de basis tegen Dortmund. Het is tien maanden geleden sinds het trainingskamp in Trentino, waar Pep het potentieel van de jonge Deen ontdekte.

Hij heeft het hele jaar intensief met de speler gewerkt en nu is zijn grote moment aangebroken. In de afgelopen tien maanden heeft Højbjerg hem niet één keer teleurgesteld. Op sommige dagen was hij zelfs onaangekondigd bij de kleedkamer van het eerste komen aanlopen, zogenaamd verstrooid. Dan omhelsde Pep hem altijd en stuurde

hij hem evengoed naar de training. Højbjerg is hondstrouw en zeer leergierig; het is duidelijk dat hij de coach zeer hoog heeft zitten.

‘Pep denkt bij het trainen aan het heden en de toekomst,’ zegt Højbjerg. ‘Hij wil nu winnen, maar hij wil ook in de toekomst blijven winnen en daarom heeft hij zoveel belangstelling voor de jonge spelers. Het is alsof hij zijn eigen tactische ideeën in de bloedsomloop van het team injecteert. Het gaat hem niet alleen om deze week, maar ook om de toekomst. In dat opzicht gaat hij veel verder dan Heynckes. Pep kijkt bij zijn planning verder dan alleen de voorbereiding op de volgende wedstrijd. Aan alles wat hij doet, liggen zijn passie en zijn filosofie ten grondslag. Bij Heynckes draaide alles om winnen. Pep wil ook winnen, maar hij wil ook dat de club de komende jaren blijft winnen. En het team weet dat we er zeker van kunnen zijn dat er de komende vijf jaar grote successen worden behaald. We hebben de juiste mentaliteit, het juiste karakter en we moeten alleen leren om emotioneler te zijn als we beter willen spelen.’ De laatste paar weken speelt Højbjerg briljant en hij is opgeroepen voor twee vriendschappelijke wedstrijden voor de Deense ploeg, tegen Hongarije en Zweden.

‘Ongelofelijk toch? Ik ga spelen tegen Zlatan [Ibrahimović]! En in mijn stad, Kopenhagen! Ik heb er zin in! En weet je, achter het stadion staat een kleine kapel waar ik altijd met mijn vader naartoe ging [zijn vader is vorige maand overleden]. Mijn moeder is zo blij. En ze is bij de finale in Berlijn.’

Op dat moment wist Højbjerg nog niet dat Pep hem in de basis had gezet tegen Dortmund, hoewel dat al vrij duidelijk bleek tijdens de trainingen. Lorenzo Buenaventura was onlangs begonnen met kracht- en weerstandoefeningen, maar naarmate de finale dichterbij kwam, werd er in de trainingssessies meer aandacht besteed aan tactiek.

‘Pep is het beste wat Bayern kon overkomen,’ zegt Højbjerg. ‘Vorig jaar was de ploeg al zo geweldig en ik vroeg me af of Bayern nog beter zou kunnen worden. Maar Pep heeft ons nieuwe en betere tactieken bijgebracht, bij elke training, elke dag weer, met elke video en elk teampraatje. We wisten al dat het team kon voetballen, maar als je tactisch vooruitgaat, wordt je balbeheersing nog beter. Bayern zat op 99% van zijn volledige potentieel en Pep heeft die cruciale 1% toegevoegd.’

Pep legt nu de nadruk op de verdediging en heeft Martínez teruggehaald als derde centrumverdediger, tussen Boateng en Dante – de Spanjaard heeft zaterdag als specifieke taak Lewandowski te neutraliseren.

Keer op keer legt hij het aanvallende systeem van Dortmund uit, zodat zijn mannen leren hoe ze het kunnen afstoppen. Javi is in topvorm en dat zeg ik na afloop tegen Pep: ‘Javi is briljant. Hij heeft zich teruggewerkt naar het peil dat hij nodig heeft.’

Alle teams maken verschillende fasen door, die geen van alle een heel jaar duren. Dat zou onmogelijk zijn. Bayern zat in februari en maart in een bijzonder vruchtbare fase. Vervolgens ging het in april bergafwaarts, maar nu lijken ze weer in een productieve fase te zitten. Er ontbreken nog wel spelers, om diverse redenen (Ribéry is uit vorm; Thiago en Schweinsteiger zijn geblesseerd en Mandžukić is alleen geïnteresseerd in zijn volgende

club), maar de machinerie begint weer soepel te draaien, aangedreven door Lahm en Kroos. De aanvoerder staat naast Pep en ze analyseren de beste manier om de middenvelders van Dortmund aan te pakken. Beiden zwaaien ze met hun armen, bespreken hoe de tegenstander gaat opbouwen. Lahm is een duidelijke operationele leider in deze ploeg. Tactisch gezien is hij een verlengstuk van Pep op het veld.

Toni Kroos is het andere genie van het gezelschap en de coach vraagt hem om zijn mening over de tactiek voor zaterdag. Het is een privégesprek, maar ik kan flarden opvangen. ‘Klinkt goed, Pep. Daar kan ik me prima in vinden. Dat is de juiste tactiek voor de finale.’

Ook Kroos is in elke vezel een ‘Pepman’. Hij gelooft volledig in de spelstijl van de coach en geeft op het veld zijn hele ziel en zaligheid voor hem. Zelfs tijdens de training is hij zo fanatiek dat hij zichzelf volledig uitput. Dat heeft hij vandaag ook gedaan, hard gerend bij zelfs die oefeningen waarvoor dat niet echt nodig is. Pep heeft van zijn kant het volste vertrouwen in Kroos en hij vertelt hem dat Robben fris moet blijven en de bal toegespeeld moet krijgen wanneer hij de ruimte opzoekt – niet wanneer hij stilstaat.

Opeens snijdt Pep een heel ander onderwerp aan: ‘Ik las vanochtend iets wat je dochter op Twitter had gezet [het was een citaat van de bekende Portugese auteur José Saramago: “Verlies kan positieve gevolgen hebben en duurt nooit eeuwig. Omgekeerd kan een overwinning negatieve gevolgen hebben, hoewel ook die niet eeuwig duurt.”]. Dat vond ik erg mooi en het klopt ook. Alles is maar tijdelijk.’

Elk team gaat door verschillende fases en geen ervan duurt eeuwig. Afgaand op hun prestatie in de training lijkt het met Bayern weer bergopwaarts te gaan, hoewel ze zich zaterdag nog moeten bewijzen in een finale waarin ze als underdog van start gaan.

Op dinsdag weet hij hoe hij wil gaan spelen. Op woensdagochtend werkt hij aan de verdedigingsstrategie van zijn team en na de lunch laat hij zijn verdedigers weer de te verwachten aanvalsmanoeuvres van Dortmund zien.

Op donderdag neemt hij afscheid van Mandžukić, een voorbeeld van de andere zichtbare veranderingen in zijn benadering. Hij wil alle losse eindjes uit de weg hebben en daarom laat hij de Kroaat nog voor de training naar zijn kantoor komen; hij vertelt hem dat hij niet zal spelen in Berlijn en wenst hem veel geluk bij zijn nieuwe club.

Bij de training ligt de nadruk op explosieve kracht en twee uitputtende tactische oefeningen die keer op keer worden herhaald. Eerst oefenen de aanvallers en middenvelders hoe ze pressie op het andere team moeten leggen terwijl die de bal van achteruit spelen. De zeven spelers die deze taak in de finale moeten uitvoeren, oefenen die achter elkaar door, zonder onderbreking. Als dat perfect loopt, gaat Pep met de verdedigers en doelman aan de slag en werken ze aan het tegenovergestelde, met hetzelfde gegeven: de bal van achteruit in het spel brengen, te beginnen bij Neuer.

Het grootste verschil ten opzichte van de rest van het seizoen is dat ze nu met die man achter spelen. Onder druk van de aanvaller spelen Boateng, Martínez en Dante de bal van

de ene zijkant naar de andere, met hulp van Lahm, die zich laat terugvallen van zijn eigen positie als spil. Lahm staat dit weekend een zware taak te wachten. Martínez kiest bij het trainen steeds de slimme acties en Pep legt hem nogmaals uit dat hij wil dat al zijn passes met een boogje vlak voor Boateng en Dante aankomen, zodat zij de aanval kunnen opbouwen, of eerst een dieptepass geven, zonder te stoppen om de bal aan te nemen.

De instructies voor Robben zijn subtiel. ‘Arjen, loop maar wat rond. Dwaal van de ene kant van het veld naar de andere. Verspil je energie niet met rondrennen. Ik wil dat je fris blijft. Loop... maar zodra je ziet dat je de bal kunt onderscheppen, dan – *bam!* – als een raket ervandoor...’

Dit is een heel andere Pep dan de man die we in april zagen, toen hij vond dat zijn team de weg kwijt was en probeerde hen weer in beweging te krijgen. Hij is nu ontspannen, en uit de lichaamstaal van de spelers blijkt wel dat zijn boodschap snel en gemakkelijk wordt begrepen.

Thiago wordt de operatiekamer binnengereken op het moment waarop zijn ploeggenoten het belangrijkste onderdeel van hun voorbereidingen op de finale afronden. Dit is hun laatste trainingssessie van het seizoen hier aan de Säbener Strasse. Eerst komt het verdedigen bij hoekschoppen aan bod – zonale verdediging. Daarna staan hoekschoppen als aanvalswapen op het programma – kort genomen. Tot slot oefenen ze op ingooien in het vijandelijke middenveld.

‘Jongens,’ waarschuwt Pep, ‘bij een finale zoals deze draait alles om het strategisch spel. We mogen niet de fout in gaan.’

Hun werk zit erop. Dit was een intense, gedetailleerde, gerichte sessie. De coach heeft al zijn analytische vaardigheden gebruikt om ervoor te zorgen dat zijn mannen optimaal toegerust ten strijde trekken. Hij heeft hun de opstelling nog niet meegedeeld, maar iedereen weet wie er gaan spelen. Deze week hebben ze intens en gericht gewerkt, erop gebrand elke actie die hij voorstelde, te begrijpen en uit te testen. Ze gaan op weg naar Berlijn om hun seizoen af te ronden, het seizoen van hun competitiewinst.

Dit keer echter heeft Guardiola toen hij weer moest kiezen tussen passie en geduld, gekozen voor geduld, beheersing en de orthodoxe benadering. Nu houdt hij zich aan het plan.

‘Javi en Robben, in de verdediging en de aanval.’

München, 16 mei 2014

Terwijl de fans zich verzamelen buiten het Regent Hotel, vlak bij Under den Linden, de beroemde met lindenbomen omzoomde boulevard van de hoofdstad, genieten de spelers binnen nog van de rust en stilte. Het is aan de vooravond van de Duitse bekerfinale en ze hebben er stilzwijgend wel vertrouwen in. Ik grijp deze kans aan om over het seizoen te praten met de twee mannen die morgen de as van respectievelijk de verdediging en de aanval zullen vormen.

Javi Martínez werd dit jaar geplaagd door blessures. Hij is twee keer geopereerd (aan zijn lies en aan zijn kaak), heeft zijn enkel verstuikt en aan beide knieën een peesontsteking gehad, naast twee of drie gevallen van buikgriep. Hij stond slechts 19 wedstrijden in de basis en is 14 keer ingevallen. In zijn eerste seizoen bij Bayern stond hij 34 keer in de basis en in zijn laatste seizoen bij Athletic Bilbao 53 keer. Ondank dit moeizame jaar is de Spanjaard heel tevreden over de leiding van Pep.

JM: ‘Hij is zo getalenteerd, en dat merk je. Kijk maar eens hoe we ervoor staan. Bayern is een team waaraan je kunt zien hoeveel werk er is gaan zitten in elke linie van het team. Alle coaches die onze wedstrijden of trainingen hebben gezien, merken dat op – dat iedereen volgens hetzelfde script werkt, van verdedigers tot aanvallers, van de doelman tot de centrumspits. En hij weet ook precies hoe hij in de kleedkamer moet optreden – hoe hij moet omgaan met de jongens die wel staan opgesteld en degenen die niet staan opgesteld. Hij treft precies de juiste toon. Dat doet hij perfect.’

MP: ‘Maar hij kan toch weleens lichtgeraakt zijn?’

JM: ‘Nee hoor. Natuurlijk moet hij soms streng zijn tegen ons, maar alleen als daar aanleiding toe is. Weet je, Heynckes was daar ook meer dan bekwaam in. Als Pep merkt dat we een tandje lager gaan, geeft hij ons de wind van voren en hij deinst er niet voor terug om zelfs de langst dienende en meest gerespecteerde spelers aan te pakken, als dat nodig is. Hij is de baas en hij bepaalt als enige hoe het eraan toegaat.’

MP: ‘Toen jullie vorig jaar juli terugkwamen van vakantie en Pep aan het roer stond, kon je je toen voorstellen dat je zou worden ingezet als centrale verdediger?’

JM: ‘Helemaal niet. Ik had geen idee wat Pep verwachtte. Ik wist uit de pers dat hij mij toentertijd bij Barça wilde binnenhalen als verdediger, maar ik wist niet wat hij daar van me verlangde. Pep vertelde me meteen dat ik als centrale verdediger moest spelen, maar ook als spil. Volgens hem zou ik een goede centrumverdediger zijn en hij verwachtte van me dat ik de nodige moeite zou doen om zijn ideeën te begrijpen. In Guardiola’s voetbal zijn de posities van centrale middenvelder en centrale verdediger bijna hetzelfde. De spil

doet eigenlijk dienst als de derde centrumverdediger, vooral als we de bal van achteruit in het spel brengen. Ik ben graag centrumverdediger want een van mijn beste talenten is defensieve concentratie. Dat is een belangrijk kenmerk van mij en dat heb je nodig op die positie.'

MP: 'Guardiola heeft sinds zijn komst veel tactische veranderingen doorgevoerd.'

JM: 'Ja, we hebben onze speelstijl flink omgegooid, en dat geldt ook voor de rol die ik en andere spelers in het team vervullen. Het waren ingrijpende veranderingen. En het mooie is dat we onze top nog niet eens hebben bereikt. Het kan allemaal nog beter. Pep zet zich elke dag in om ervoor te zorgen dat we tijdens de wedstrijden nog beter presteren.'

MP: 'Jullie hebben tot dusver drie titels gewonnen, maar zijn in de Champions League onderuitgegaan. Was het team te laks en zelfgenoegzaam geworden na zoveel succes?'

JM: 'Ieder voor zich moet ervoor zorgen dat hij hard blijft werken en gretig blijft. We zijn jonge jongens die ons stempel op de voetbalgeschiedenis willen drukken en we moeten niet vergeten dat het om het heden draait, niet om het verleden. We moeten gretig blijven. Bayern moet blijven strijden om nieuwe titels. Zodra we gaan zitten denken hoe geweldig we zijn, winnen we niet meer.'

Ik wend me nu tot Arjen Robben, die morgen als centrale aanvaller speelt. Robbens ervaring is tegengesteld aan die van Javi – hij heeft nog nooit zoveel wedstrijden in een seizoen gespeeld. Wat hem telkens tegenzat bij Real Madrid, Chelsea, PSV en, tot op heden, bij Bayern was een hardnekkige blessure. Maar dat is allemaal voorbij en afgelopen seizoen stond hij 37 keer voor Bayern in de basis, speelde hij 45 wedstrijden, waarin hij 21 doelpunten scoorde en veertien keer de assist leverde. De beste statistieken van zijn professionele leven.

'Dat klopt,' zegt Robben instemmend, 'maar mijn eerste jaar hier [2009-2010] en vorig jaar met de triple waren ook goede jaren. Werken met Pep is fantastisch, want dankzij hem ben ik sterk vooruitgegaan. En ook qua vorm gaat het goed met me. Ik ben sinds januari 2013 blessurevrij en daardoor kan ik consistent presteren. Maar het hoogtepunt is echt het werken met Pep. Ik vind zijn visie op voetbal, zijn denkwijze, echt geweldig.'

MP: 'Wat heb je veranderd op het gebied van blessurepreventie?'

AR: 'Als je erop terugkijkt, zie je dat daar verbetering in kwam vanaf het moment dat ik hier kwam en sindsdien is het alleen maar beter geworden. Ik ben bij een osteopaat begonnen, die me al hielp in mijn laatste jaar bij Real Madrid. Ik werk nog steeds met hem. In de vijf jaar dat ik nu bij München zit, heb ik volgens mij maar twee ernstige blessures gehad, en verder wat kleine dingetjes. Meestal hebben spelers minder blessures wanneer ze jong zijn, maar bij mij is dat omgekeerd en dat heb ik te danken aan mijn rijpheid en ervaring. Ik word steeds beter in het verzorgen van mijn lichaam en ik voel me prima.'

MP: 'Mensen hadden verwacht dat jij en Guardiola niet met elkaar overweg zouden kunnen.'

AR: ‘Ja, daar zijn veel vragen over gesteld hier in Duitsland en in Nederland. Iedereen zei dat ik te koppig was en dat Pep van tiki-taka hield terwijl ik liever dribbel. Mensen zeiden dat we zouden botsen, maar ik wist dat we uitstekend zouden samenwerken. Ik had geen enkele twijfel.’

MP: ‘Jij was de ster van de Champions League-finale die Bayern in Wembley won, maar toen je in het voorseizoen op het trainingskamp in Trentino aankwam, gedroeg je je niet als een superster. Volgens mij was Pep aangenaam verrast.’

AR: ‘Kijk, zodra werd meegedeeld dat Pep een contract bij ons had getekend, keek ik ernaar uit om met hem te werken en mijn verwachtingen werden ruimschoots bevestigd toen ik niet alleen kennismaakte met hem, maar ook met Domè [Torrent] en Loren [Buenaventura]. Ik stond helemaal open voor dit soort voetbal en ik herinner me ons eerste gesprek in Trentino nog goed. Hij zei: “Geniet van je spel. Je hebt gescoord in de Champions League-finale en je scoort in alle grote wedstrijden, dus ontspan je, geniet ervan en geniet van je gezin, wees gelukkig.” Dat zei hij tegen me, meteen die eerste dag. Het is heel fijn als je coach zo iets tegen je zegt. Dat stimuleert enorm. Dus we konden het van meet af aan goed met elkaar vinden.’

MP: ‘Sommige spelers hebben beweerd dat Heynckes weliswaar een geweldige ploeg heeft neergezet bij Bayern, maar dat het toch tijd was dat er iets veranderde, om stagnatie te voorkomen.’

AR: ‘Daar ben ik het mee eens. Dat is echt een gevaar als je alles wint. Als je alles bij het oude laat, kan dat soms rampzalig zijn en het is lekker comfortabel om achterover te leunen en je te ontspannen nadat je de triple hebt gewonnen. Door een nieuwe coach met nieuwe ideeën is voorkomen dat we vastgeroest raakten. We moesten meteen vanaf de eerste dag bij de les blijven.’

MP: ‘Waren Peps ideeën moeilijk te begrijpen?’

AR: ‘Het hele proces is een uitdaging geweest. Voor de spelers en ook voor Pep, want hij is naar een ander land verhuisd, moest een nieuwe taal leren – hij had heel hard gewerkt om Duits te leren voordat hij hierheen kwam en we stonden versteld hoe goed hij de taal al sprak. De eerste paar maanden zijn altijd moeilijk. Het is voor iedereen een aanpassingsproces, maar we zijn elke week, elke maand een stukje beter geworden en we hebben een paar daverende prestaties neergezet, zoals tegen Manchester City. Ik ben dol op deze speelstijl want die doet me denken aan het traditionele Nederlandse spel, het voetbal dat Van Gaal voorheen speelde. Het heeft iets, die aanvallende stijl, altijd ver vooruit spelen zonder defensief ingesloten te raken achterin. Het beviel me vanaf de eerste dag.’

MP: ‘Zo veel aanvallen, zo ver vooruit, dat is tegenwoordig ongebruikelijk en de meeste teams gooien de verdediging op slot en wachten tot je gaat aanvallen. Het zal altijd moeilijk zijn om zo’n team op de knieën te krijgen en mentaal is het vast zwaar om vol te houden.’

AR: ‘Verdedigen is natuurlijk makkelijker dan aanvallen, maar als je graag de bal in bezit hebt, moet je op zoek blijven naar nieuwe manieren om dat te bereiken. Iets opbouwen is altijd moeilijker dan iets afbreken. De *Míster* zei gisteren toevallig nog: “Als je een voetballer bent, moet dat wel betekenen dat je dit spel graag speelt en onze speelstijl is veel bevredigender.” Maar ik vind inderdaad dat het veel moeilijker is om tegen een zwaar verdedigend team te spelen.’

MP: ‘Verbaast het je dat je de meeste doelpunten en assists voor je rekening hebt genomen dit seizoen? Heeft dat iets te maken met de nieuwe stijl?’

AR: ‘Dat denk ik wel. Op een bepaald moment zei Pep dat ik me niet te druk moest maken om het scoren van doelpunten. Als ik maar gewoon doorging met spelen, zouden de doelpunten vanzelf komen. En zo is het precies gegaan. Als het spelen, de vrije ruimte zoeken, het balbezit houden en het samenwerken met je teamgenoten je goed afgaan, valt er altijd wel een keer een doelpunt. Ik heb volgens mij in elke wedstrijd wel kansen gehad om te scoren. Als je veel balbezit hebt en ervoor zorgt dat je bent waar de actie is, krijg je altijd wel kansen om te scoren.’

MP: ‘Het team speelde in februari en maart goed, maar vanaf april ging het mis. Was dat zomaar of was er een speciale reden voor? Was het zo’n probleem dat jullie de competitie al zo vroeg hadden gewonnen?’

AR: ‘Het kwam niet alleen doordat we de competitie te vroeg wonnen, maar het is moeilijk uit te leggen wat er nog meer meespeelde. Ik begrijp nog steeds niet goed hoe we zo stijlvol de competitie konden winnen en daarna volledig onderuitgingen. Het was alsof we elke week slechter gingen spelen. Het was een combinatie van veel factoren. Een voetbalteam is een complex geheel en tegelijk ook vrij kwetsbaar. Kijk bijvoorbeeld eens naar alle blessures die we in april voor de kiezen kregen. Maar het zal wel even duren voordat ik kan verklaren wat nu precies de oorzaak was.’

MP: ‘Het team lijkt weer terug in vorm te zijn, te oordelen naar de training van deze week.’

AR: ‘Ja, dat vind ik ook. We hebben een goede kans om morgen de beker te winnen, ondanks wat mensen van ons denken. Het is het belangrijkste dat het in je hoofd goed zit en we zijn allemaal gefocust.’

MP: ‘Volgens Pep vertegenwoordigt zijn soort voetbal nogal een cultuurbotsing in Duitsland. Denk je dat die stijl hier ooit navolging zal krijgen?’

AR: ‘Vast wel. Iedereen erkende hoe goed we in de competitie hebben gespeeld en gaf Pep de welverdiende complimenten. Maar bij voetbal draait het om resultaten en ongeacht hoeveel we dit jaar hebben bereikt, zodra we begonnen te verliezen, hielden de complimenten op en stelden we opeens niets voor. Maar dat was natuurlijk helemaal niet het geval. We hebben met dit systeem uitstekend voetbal gespeeld en geweldige prestaties neergezet. Volgend seizoen moeten en zullen we nog beter spelen. We zitten weer op het goede spoor en ik verheug me erop volgend seizoen weer van voor af aan te beginnen.’

MP: 'Het team wordt nog beter omdat jullie aan dit nieuwe systeem gewend zijn geraakt.'

AR: 'Precies. Het eerste jaar met een nieuwe coach en een andere stijl is het moeilijkst. En dit jaar hebben we drie titels gewonnen, alle records in de Bundesliga gebroken, de halve finale van de Champions League gehaald en morgen gaan we de beker winnen. Dat is een ongelooflijke opbrengst voor ons eerste jaar. En wij als spelers weten dat we volgend jaar onszelf nog meer kunnen verbeteren, omdat we alles nu veel beter begrijpen.'

‘Bloei in de glans van dit geluk.’

Berlijn, 17 mei 2014

Het was de laatste training van het seizoen in het Berlijnse Olympiastadion en terwijl David Alaba een sprong maakte naar de bal, botste hij met Ribéry, waardoor hij een buikblessure opliep. Alaba zou de finale niet halen. Een groot verlies voor het team.

Na het avondeten riep Guardiola Rafinha bij zich en vroeg: ‘Rafa, kan jij op links spelen?’

Het antwoord van de Braziliaan liet aan duidelijkheid niets te wensen over. ‘Pep, je weet dat ik speel waar jij maar wilt.’

Zodoende had de coach al een vervanger voor Alaba, maar door deze verschuiving moest hij de vleugelverdedigers opener laten spelen dan gepland. Nu hoefde hij alleen nog een vervanger te vinden voor Rafinha op rechts, maar hij besloot de invaller van zijn keuze een rustige nachtrust te gunnen.

Zaterdagochtend vlak na het ontbijt deelt hij het nieuws met Højbjerg. Hij gaat niet als middenvelder van start, maar als rechtsback. De jongeman vertelt de coach dat hij met plezier zal spelen waar het team hem maar nodig heeft.

Berlijn heeft een transformatie ondergaan. Duizenden *Borussers* vormen in de hoofdstad zo’n beetje een gele zee waarin slechts hier en daar een stukje rood te zien is. Dortmund lijkt de gedoodverfde winnaar en de media hebben zich achter het in topvorm verkerende team geschaard.

Pep heeft zijn opstelling en strategie klaar. Het team dat hij neerzet, is als het ware een intentieverklaring voor volgend seizoen. Hij heeft de mannen gekozen die trouw zijn aan zijn spelfilosofie (op de geblesseerde spelers na) en met deze strategie worden ze weer een fase verder geholpen in de voortdurende tactische evolutie die de Catalaan heeft ontwikkeld en die hij uit alle macht tot een onlosmakelijk deel van het DNA van zijn tijdperk wil maken.

Pep neuriet een regel uit het Duitse volkslied, ‘*Blüh’ im Glanze dieses Glückes* (Bloei in de glans van dit geluk)’. Het is acht uur ’s ochtends, het regent in Berlijn en er staat veel meer op het spel dan alleen de Duitse beker. Na hun rampzalige tegenslag tegen Real Madrid heeft Guardiola een belangrijke verandering ingevoerd, die verder gaat dan alleen tactiek. Het is een strategisch besluit waar hij al een tijdje mee bezig is. Op basis van de sterke punten van het team heeft Pep geconcludeerd dat ze op hun best zijn wanneer ze de bal met een achterlinie van drie man naar voren brengen; wanneer ze ervoor zorgen dat minstens één vleugelverdediger het atletisch vermogen en het uithoudingsvermogen heeft om de hele wedstrijd lang over de volle lengte heen en weer te rennen, maar tegelijk de

mogelijkheden binnendoor in de gaten te houden; wanneer ze een aansturende spil op het centrale middenveld gebruiken, wiens taak het is om counters van de tegenstander op te vangen en die, indien nodig, naar achteren kan afzakken om met de centrumverdedigers samen te spelen; met een centrumspits die in staat is om de tegenstander terug te dringen en een tweede aanvaller/aanvallende middenvelder die in de ruimte kan spelen, maar zich ook kan instellen op de acties van de centrumspits.

Als voorbereiding op de wedstrijd had hij deze vijf principes op zijn whiteboard geschreven en van daaruit zijn spelstrategie bepaald. Nu, dagen later, staat vlak voor de aftrap de uitvoering van deze strategie op het veld: een basale 3-6-1 die verandert in een 5-4-1 wanneer ze verdedigen en in een 3-4-3 voor de aanval.

In de finale staat Højbjerg rechtsback en Rafinha op links, met Lahm en Kroos als twee spillen. Götze begint breed links, Müller breed rechts. Robben is de voorste punt van de voorwaarts pressende driehoek. Wanneer Bayern in balbezit is, mag hij zijn eigen instinct volgen. Bij geen balbezit moeten Götze en Müller proberen om Dortmund in te sluiten, met Lahm en Kroos pal achter die eerste pressiegolf. Wat vooral ongebruikelijk is, is dat Bayern conservatiever zal spelen; ze zullen op Dortmund wachten en zullen met de achterlijn veel verder naar achteren spelen dan ze in de rest van het seizoen hebben gedaan. Ze willen geen ruimte weggeven aan Klopps team.

Geel overheerst in het Olympiastadion, evenals de liederen en leuzen van de Dortmund-aanhang. Maar meteen vanaf het begin zijn Klopp en zijn mannen in de war door dit vernieuwde Bayern. Dit is niet het stel waaghalzen dat zich vol op de aanval stort, waardoor de achterhoede minimaal bezet is. Plotseling zijn de rollen omgekeerd. En nog voordat iemand deze verandering tot zich door kan laten dringen, heeft Müller bijna gescoord, waarbij de bal wegschiet via het gezicht van doelman Weidenfeller, en Robben een tweede kans heeft gehad na een lange en loepzuivere bal van Lahm.

Dortmund voelt zich verloren. Gewoonlijk zijn zij de experts in het uitlokken. Ze laten de tegenstander frank en vrij opkomen, zoals een kat die rustig afwacht tot de muis dichtbij genoeg is, maar als een bepaald punt is bereikt, slaat het roofdier razendsnel toe en scheurt het zijn prooi aan stukken. Vandaag echter lijkt de muis de slimste te zijn. Het diertje heeft zijn routine veranderd. Guardiola zet alles in op een enorm overwicht op het midden. Hij laat drie vaste centrumverdedigers achter staan en zet zes spelers op het middenveld. Dortmund weet niet hoe het op deze verrassing moet reageren. De pressie die zij met hun aanvallers proberen uit te oefenen, heeft geen effect, gezien het grote numerieke overwicht van Bayern op het middenveld. Als gevolg hiervan komt Peps team tot minder aanvallen dan gewoonlijk, maar ze zijn bijna allemaal veel gevaarlijker.

Pep kiest voor minder aanval maar meer beheersing. Robben staat alleen vooraan, maar het lukt hem om drie verdedigers bezig te houden – beide centrumverdedigers en een vleugelverdediger. Wanneer Müller de kans heeft om hem te helpen, vormen ze een formidabel duo. Op die momenten zetten twee aanvallers van Bayern alle vier de verdedigers van Dortmund vast, waardoor de vijf middenvelders van Pep altijd de

overhand hebben op de vier van Dortmund.

Lahm speelt bij uitstek een sleutelrol in deze finale. Hij helpt de achterste drie om de bal in het spel te brengen en legt druk op Sahin telkens wanneer Weidenfeller de bal naar hem toe rolt bij een spelhervatting. Door die twee taken heeft de aanvoerder van Bayern er een gebied van zeventig meter bij gekregen – hij heeft er zijn handen vol aan. Maar na acht minuten spelen krijgt zijn linkerkuit een flinke tik. Na een kwartier vraagt hij om een medische behandeling. Vijf minuten later loopt hij zichtbaar mank en in de achtentwintigste minuut laat de kuitspier hem in de steek. Het is een groot verlies en zo te zien definitief. Geen Lahm, geen Thiago, geen Schweinsteiger, geen Alaba – en zonder Lahm komt Peps strategie om te domineren op het middenveld in gevaar.

Er zitten weinig geschikte kandidaten op de reservebank, maar Pep gaat voor Ribéry, die al weken last heeft van ernstige rugklachten die uitstralen naar zijn beenspieren.

Peps volgende besluit is verrassend, maar zal de sleutel tot de overwinning blijken te zijn. Ribéry gaat er niet in als vleugelspeler, maar als de dubbele spil met Kroos. Het is een ongehoord idee, al doende geïmproviseerd, onder druk van een toenemende blessurecrisis. Maar deze zet verplettert Dortmund, dat bijna een halfuur bezig is om eraan te wennen. Tot dit moment heeft Bayern nog niet briljant gespeeld, maar het is wel effectief. Geen enkele gevaarlijke counter van Dortmund.

Hoewel Neuer nog wat onzeker oogt wanneer hij de bal uit schopt, lukt het Bayern om hun plan ten uitvoer te brengen, dankzij de slimme spreiding in de posities die Martínez, Kroos en Ribéry innemen wanneer ze beginnen de bal in het spel te brengen. Met zijn drieën vormen zij een spil ter ondersteuning van de breed spelende mannen, waarbij Højbjerg met de minuut zelfverzekerder gaat spelen en het spel van Bayern vloeiend en eenvoudig wordt. Martínez vertoont de tactische intelligentie en defensieve concentratie waar hij beroemd om is; Ribéry verricht een formidabele prestatie op zijn volledig nieuwe positie – het lijkt tegenstrijdig dat zo'n anarchistisch breed spelende speler op het middenveld zo'n kalme, intelligente defensieve organisatie kan bieden. Kroos neemt de werklast van Lahm erbij.

Na een uur spelen krijgt Müller weer een grote kans, gecreëerd door Robben en Ribéry, en de coach van Dortmund voert zijn eerste tactische verandering door. Oliver Kirch komt het veld op voor Mjitarýan en de twee teams spelen nu man-tegen-man op het middenveld. Guardiola laat Ribéry en Götze van plek wisselen – waardoor de Duitser nu zij-aan-zij speelt met Kroos in de dubbele spil. Pep wil Ribéry dicht bij het doel van Dortmund hebben, maar dat gaat ten koste van het positieve effect van de Fransman in het centrum van het Bayernse middenveld.

Hummels kopt een vrije trap vanaf de zijkant langs Neuer. Hij lijkt achter de lijn te zijn op het moment dat Dante de bal wegschopt, maar de scheidsrechter geeft het doelpunt niet.

De verlenging begint, maar Dortmund heeft maar twee keer op doel geschoten – inclusief de kopbal van Hummels. Bayern heeft intelligent gespeeld en vijf pogingen op

het doel gehad, en is erin geslaagd om Dortmunds belangrijkste wapen, de counter, uit handen te slaan.

Tijdens het praatje voor de verlenging, op het veld, herinnert Pep zijn spelers er alleen maar aan dat zij beginnen aan een fase waarin hun hersenen en niet hun benen leidend zijn. De nadruk ligt op concentratie, vertrouwen en vastberadenheid. Hij geeft slechts één instructie: ‘Zoek Mario [Götze] op. Geef hem de bal tussen de linies.’

Ribéry loopt op zijn laatste benen. De rugpijn is ondraaglijk en Pep en Robben bespreken de opties. ‘Pep vroeg of ik het nog volhield,’ vertelt de Nederlander me de volgende ochtend, ‘en ik zei ja. Ik zag dat Franck [Ribéry] het niet meer volhield en dat Højbjerg een trap tegen zijn kuit had gekregen. We moesten proberen het zo goed mogelijk vol te houden.’

De verlenging is soms, zoals Pep al beweerde, eerder een kwestie van mentale kracht dan lichamelijk uithoudingsvermogen en zeker op dit moment hebben veel van zijn mannen niets meer over in hun benen. En het wordt nog erger. Ze zijn het veld nog niet op gelopen om deze titanenstrijd te volbrengen, of Kroos begaat zijn eerste fout van de avond en staat Aubameyang een laag, hard schot toe. Neuer glijdt uit op het natte gras en ontwricht zijn rechterschouder. Hij blijft op het veld, maar wel met een pak ijs op zijn schouder tegen de pijn.

Daarna is het Kroos die een trap tegen zijn kuit krijgt, waardoor hij de rest van de wedstrijd strompelt; Müller krijgt kramp in zijn hamstrings en Højbjerg moet worden gewisseld voor Van Buyten. Desondanks blijft Bayern de bal zonder al te veel moeite van achteruit in het spel brengen, dankzij het briljante samenspel tussen Martínez en Kroos, en het lukt Dortmund nog altijd niet om een goede tegenaanval op te bouwen.

Pizarro staat te wachten aan de zijlijn om Ribéry te vervangen als het doelpunt valt. Boateng wisselt van flank met een lange bal, Ribéry neemt die aan en zet voor naar Robben, die naar de penaltystip is gesprint en schiet. Weidenfeller slaat de bal af richting Grosskreutz, maar Boateng is opgekomen en ontfutselt de verdediger van Dortmund snel de bal. Hij zet voor en daar is Robben weer, die het met een kopbal afmaakt.

Guardiola's euforie duurt ongeveer twee seconden en dan denkt hij weer aan de wissel van Ribéry, want die loopt nu zichtbaar mank. Het laatste kwartier wordt in beslag genomen door steeds wanhopiger wordende aanvallen van Dortmund, maar zij komen nog maar tot één goede poging, door Reus, en nog twee kansen door een counter.

Müller zorgt voor de definitieve beslissing in de 122ste minuut dankzij een onderschepping van Rafinha, Robbens onuitputtelijke sprintjes, een slimme pass door Pizarro en Müllers eigen handige beweging waarmee hij Schmelzer en Weidenfeller lost en vervolgens scoort.

Bayern heeft de dubbel gewonnen – de nationale competitie en de beker – en is daarmee pas het tweede team in de geschiedenis dat dit meteen na een triple presteert (PSV lukte dit in 1987-1988 en 1988-1989). De mannen uit München hebben hun 4e

zilverkleurige prijs van het seizoen gewonnen, uit 6 competities, en voor Guardiola is het zijn 18e trofee van de 25 die hij maximaal had kunnen winnen in zijn 5 seizoenen als topcoach (14 uit 19 met Barcelona en 4 uit 6 met Bayern).

Bayern is door het dolle heen. Boateng hijst Guardiola in de lucht alsof zijn baas een veertje is. Daarna doet Neuer, ondanks zijn geblesseerde arm, hetzelfde. De coach wordt omhelsd door Javi, Rafinha, Götze en Kroos, en heeft een speciale knuffel voor Robben. Zodra de beker binnen is, trakteren Dante en Van Buyten de baas weer op een bierdouche en dit keer ontkomt zelfs Estiarte er niet aan.

Tijdens het eten na afloop laten de spelers zich in lovende bewoordingen uit over hun coach.

‘Hij heeft de perfecte positie voor me gecreëerd. Eindelijk sta ik op de juiste positie in het juiste systeem en daardoor kan ik me helemaal geven,’ zegt Martínez.

Lahm: ‘We hebben de wereld laten zien wat we echt waard zijn en het is een enorme oppepper voor ons zelfvertrouwen.’

Je merkt dat de spelers nog steeds lijden onder de rampzalige nederlaag tegen Real Madrid, maar hun volledige steun aan Pep is overduidelijk, net zoals hun vastberadenheid om volgens zijn filosofie te blijven spelen.

Rond twee uur 's nachts besluit Rafinha om zijn eindseizoensboodschap te houden: ‘Voor de wedstrijd zei ik tegen Domè [Torrent]: “We gaan de strijd in om samen te sterven.” Het halve team lag in de kreukels, maar wij hadden lef. Je moet lef hebben om een jongen van achttien jaar in die positie [rechtsback] op te stellen. Of om mij als linksback op te stellen.

Voor Pep is dit superbelangrijk: als er iemand nog twijfels heeft over wat hij van hen verlangt, moeten ze die maar inslikken en doen wat noodzakelijk is.’ Robben denkt er net zo over: ‘Deze overwinning is geweldig en zal verreikende gevolgen hebben. Hierdoor hebben wij ons gerevancheerd en weer recht gedaan aan onze spelstijl. We omarmen deze ideeën elke dag meer. Peps strategie heeft ons deze overwinning geschonken en volgend jaar wordt het zelfs nog beter.’

Op het feest zondert Pep zich even af in een hoekje met zijn gezin. Hij is natuurlijk dolblij, maar je merkt dat hij nog steeds boos op zichzelf is vanwege het debacle met Madrid, omdat hij die dag niet met dit team speelde.

Om halfvier neemt hij afscheid van de feestgangers en hij loopt naar buiten met een slapende Valentina als een baby in zijn armen.

Buiten op straat regent het nog steeds.

De jongen en de aanvoerder

Berlijn, 18 mei 2014

Bayern vertrekt naar München met de beker die ze hebben gewonnen in Berlijn, de hoofdstad die Pep dit jaar geluk brengt. Duizenden fans wachten het team op aan de Marienplatz, klaar om de winst van de dubbel van dit seizoen te vieren. Onderweg praat ik met twee van de spelers die het meest symbool staan voor Peps eerste jaar aan het roer: Højbjerg en Lahm.

Eerst vraag ik Højbjerg wat hij heeft geleerd van Pep. ‘Om doortastender te zijn met de bal. Hij heeft me laten zien hoe belangrijk het is om zonder angst te spelen. Speel nu maar gewoon, ongeacht of je tegenover Xabi Alonso staat of een volslagen amateur. Speel met moed en zonder angst en “laat zien dat je ballen hebt”, zoals Pep dat zegt. Als je jong bent, twijfel je soms over bepaalde dingen, maar daarmee kom je nergens. Je moet alles geven als je beter wilt worden. Pep heeft erop gehamerd dat ik alle angst of twijfel zou laten varen als ik speel. Ook heeft hij me enorm veel geleerd over tactiek en verdedigen. Ik heb geleerd om achter te blijven wanneer mijn teamgenoten de aanval opbouwen en om zo ver mogelijk naar voren aan te vallen als het mijn beurt is om aan te zetten. Hij heeft me van alles geleerd over de juiste tactiek en me laten zien hoe je moet spelen met passie, intelligentie en moed. Ik heb dit seizoen een paar moeilijke perioden gehad en Pep heeft me goed geholpen. Hij zei dat ik me maar negentig minuten per dag met voetbal hoef bezig te houden, maar dat ik die negentig minuten wel voluit moet gaan. Als ik dat deed, zo verzekerde hij me, hoefde ik me geen zorgen meer te maken om mijn spel.’

Højbjerg kwam in 2012 bij Bayern; hij was toen pas zestien jaar en had veel moeite met het trainingsschema van vier dagen per week.

‘Ik was nogal klein van stuk en mijn lichaam kon al die inspanning niet aan. Eigenlijk heb ik een jaar lang overal spierpijn gehad. En dit jaar met Pep was het net zo. Ik kon soms het trainingsschema van de oudere kerels maar nauwelijks bijbenen – zes keer per week.’

MP: ‘Bij jou draaide het dit seizoen meer om het leren dan om het spelen.’

PH: ‘Natuurlijk. Als ik ’s ochtends opsta, zeg ik altijd tegen mezelf: “Vandaag wordt nog beter dan gisteren. Vandaag word ik een betere speler. Ik ga iets nieuws leren.” Ik vind het leuk om elke dag iets nieuws te leren en ik wil me blijven verbeteren. Volgens mij heeft Pep dat door en ik probeer alles wat hij me leert door te laten dringen en op te nemen in mijn spel. Ik volg graag mijn instinct en probeer de dingen te doen waarmee ik vooruitkom. Ik ben niet arrogant, maar ik heb veel zelfvertrouwen en ik trek soms iets te snel de conclusie dat mijn oplossing de beste is. Ik moet leren dat andere mensen soms een beter antwoord hebben en dat is met Pep inderdaad vaak voorgekomen. Hij laat me veel

betere oplossingen zien. Dit is bijvoorbeeld de eerste keer dat ik echt heb begrepen dat je de defensieve tactieken tot in de puntjes moet beheersen en supergedisciplineerd moet zijn als je op topniveau wilt blijven meedraaien. Ik weet nu hoe belangrijk je mentale houding is om in de verdediging de regie te behouden; om je bewust te zijn dat elke sprint, elk balcontact, elk schot met honderd procent inzet moet worden verricht, telkens weer.

Ik heb zoveel geleerd sinds afgelopen zomer, mentaal, fysiek en tactisch en ik ben een betere speler dan voordat Pep hier kwam, want ik weet nu dingen die ik eerst niet wist. Maar nog steeds ben ik in staat om vijf dingen goed te doen, om dan alsnog de fout in te gaan en de bal bij de zesde beweging kwijt te raken. Op dit moment zit ik in de overgang tussen de jeugdcategory en professioneel niveau en het is heel belangrijk dat het mentaal goed zit. Sommige teamgenoten, zoals Dante, herinneren me er elke dag aan hoe belangrijk het is om volledig gefocust te zijn.'

MP: 'Wat betekent Pep voor jou?'

PH: 'Hij is iemand die al zijn emotie, zijn passie, in het voetbal stopt. Hij is natuurlijk mijn coach, maar hij is nog zoveel meer. Hij is als een tweede vader voor me. Het is een geweldige vent die de hele dag bezig is om ons te laten zien hoe we nog beter kunnen spelen.'

MP: 'Heerst er dit jaar een ander gevoel bij het team?'

PH: 'Volgens mij waren we vorig jaar wat meer typisch Duits – we waren nauwelijks emotioneel. In het Duits heet dat *gerade* [gelijkmatig]. Maar nu is iedereen wat emotioneler en dat vind ik fijn. Ik ben zelf vrij emotioneel. Ik speel graag met wat passie. Maar de Duitsers zijn die benadering minder gewend dan de Brazilianen, de Spaanse spelers en Pizarro en ik. Ik zeg niet dat het beter of slechter is om emotioneler te zijn, maar het is gewoon anders voor hen. Maar je merkt de verandering binnen het team en ik vind dat een goede zaak. Met wat meer emotie blijven we elke week hongerig naar de winst. En Pep is zelf vrij emotioneel.'

MP: 'Dat gebrek aan emoties zie je zowel bij verlies als bij winst.'

PH: 'Dit team heeft een sterk Duits karakter en we zijn er niet aan gewend om onze emoties te uiten. Daardoor komen we soms kil en arrogant over. Ik ben liever wat emotioneler en we trainen en spelen immers het hele jaar zodat we aan het einde van het seizoen los kunnen gaan als we feestvieren.'

MP: 'Ga jij een belangrijke rol spelen in dit team?'

PH: 'Soms heb ik nog het gevoel dat het heel erg moeilijk gaat worden om het helemaal te maken bij Bayern, en er zullen altijd mensen zijn die zeggen dat het me niet gaat lukken. Het valt inderdaad niet mee om hier te spelen als je pas achttien jaar bent en soms besef ik dat ik over twee jaar nog maar twintig jaar ben, maar op andere dagen denk ik: ik werk nu al een jaar onder Pep Guardiola, ik speel bij Bayern München, het beste team ter wereld onder leiding van de beste coach ter wereld en dit seizoen heb ik meer geleerd dan in de rest van mijn hele leven bij elkaar. En dan denk ik: ja, ik kan uitgroeien tot een goede

speler.

Ik begrijp wel dat ik niet iedere week kan spelen, want het team moet wedstrijden winnen. Het is net alsof ik op school zit. De school van Pep en Bayern, en het is echt te gek. Natuurlijk zal er op een dag van me worden verwacht dat ik elke week speel en dat zal niet meevallen. Dat weet ik, ik ben niet dom. Ik weet dat ik ooit misschien vertrek en voor andere teams in de Bundesliga ga spelen. Maar ik zal altijd trots zijn op mijn tijd met Pep, op alles wat ik van hem en van Bayern heb geleerd. Op dit moment moet ik zo veel mogelijk leren, elk uur van de dag. En over tien jaar kan ik misschien tegen een jonge speler zeggen: “Ik kan je alles leren wat ik weet.” Op dit moment ontvang ik veel. In de toekomst kan ik misschien veel teruggeven.’

MP: ‘Niemand kan ontkennen dat je een sterk karakter hebt. Op je achttiende heb je in een belangrijke finale gestaan.’

PH: ‘Ik heb een groot hart en ik zet me altijd voor honderd procent in. Die aanpak kan soms nadelen met zich meebrengen, maar ik word er ook sterk van. Ik heb van mijn vader en andere familieleden een heel sterk karakter geërfd. Soms keert dat zich tegen me, maar op de lange duur zal het me helpen om te slagen. Ik moet het juiste pad en evenwicht vinden.’

Na mijn gesprek met het jongste teamlid praat ik verder met de aanvoerder, de man die door Pep wordt omschreven als ‘de kerel die alle puzzelstukjes samenvoegt’, Lahm, de vleugelverdediger die op 30 augustus midden in de wedstrijd om de UEFA-Supercup werd omgedoopt tot een organiserende middenvelder.

MP: ‘Philipp, hoe vond je het om op zo’n radicale manier van positie te veranderen?’

PL: ‘Het was goed dat ik in de training voor het seizoen al veel op het middenveld had gespeeld met Pep. Daar stelde hij me vaak op voor onze oefenwedstrijden. Ik had al jaren niet meer op het middenveld gespeeld, maar hij vond het de juiste beslissing en hij wist dat ik het in me had. Ik speel graag op die positie en het was een bijzondere ervaring om voor de Supercup op het middenveld te spelen. De coach had er vertrouwen in dat het me goed af zou gaan, hoewel ik al heel lang op andere posities speelde.’

MP: ‘Kostte het je moeite om je aan te passen of voel je je helemaal op je gemak als nummer 6?’

PL: ‘Ik vond het fantastisch om op deze positie te spelen en volgens mij is het Pep wel opgevallen dat ik me daar op mijn plek voelde. Daarom besloot hij ervoor te kiezen. Ik ben lang een vleugelverdediger geweest en de verandering naar spil beviel me goed. Je moet honderd procent scherp zijn als je naar een nieuwe positie gaat. Op het middenveld heb je veel spelers om je heen en uit mijn prestatie van dit jaar blijkt wel dat Pep de juiste keuze heeft gemaakt.’

MP: ‘Zie je jezelf in de toekomst vaker op het middenveld of als vleugelverdediger spelen?’

PL: 'Ik heb dit seizoen laten zien dat ik op beide posities uit de voeten kan. Ik speel graag op het middenveld, dat was echt iets nieuws na tien jaar als vleugelverdediger, maar dat betekent niet dat ik nooit meer een verdediger zal zijn. Uiteindelijk is het de coach die beslist.'

MP: 'Wat zijn de grootste veranderingen die Guardiola heeft doorgevoerd?'

PL: 'Hij heeft ons positieospel veranderd en natuurlijk mijn eigen positie, en we gaan nu ook voor meer balbezit dan onder Jupp. We hebben meer overwicht. Vorig seizoen bleven we bijvoorbeeld in belangrijke wedstrijden meer achterin hangen, wachtend op een kans op een counter, zoals in de kwartfinale en halve finale van de Champions League. We speelden energiek, maar hadden lang niet zoveel balbezit of overwicht als nu. Het tweede wat er drastisch is veranderd, is dat iedere speler nu weet in welke zone hij moet spelen. En dat hangt weer samen met de manier waarop we als eenheid direct collectief pressie uitoefenen wanneer we de bal kwijt zijn. Dat zijn de twee belangrijkste aspecten die we dit jaar hebben verbeterd ten opzichte van vorig jaar.'

MP: 'Jullie konden je niet snel of gemakkelijk aan Peps ideeën aanpassen.'

PL: 'Dat viel niet mee. Het was allemaal erg nieuw. Maar het was wel nodig, nadat we alles hadden gewonnen. We hadden de triple gewonnen en Pep wilde ons nieuwe dingen leren. Volgens mij viel het veel jongens zwaar en in het begin zeiden er een paar dat onze oude aanpak goed had gewerkt. We hadden immers alles gewonnen. Pep heeft zich ook aan het Duitse voetbal aangepast en dat heeft zijn aanpak weer veranderd. De spelers hebben tijd nodig gehad om te wennen en de coach heeft ook aan ons moeten wennen. Maar hij heeft het prima gedaan, vind ik.'

MP: 'Guardiola praat vaak over de cultuurbotsing tussen zijn ideeën en de Duitse traditie. Denk je dat er echt een botsing is geweest en blijft dat zo? Kan hij de kloof overbruggen?'

PL: 'Het is zeker een cultuurbotsing geweest, maar het is ook een proces. Pep heeft vaak opgemerkt dat veel Duitse teams graag de counter hanteren. Veel tegenstanders spelen heel defensief en zetten dan opeens een dodelijke counter in. Ze geven niets om veel balbezit. Dat is volgens mij het verschil tussen Spaans en Duits voetbal, maar het is een proces waarbij je van elkaar leert. Als spelers moeten wij leren van de coach, maar Pep heeft ook het Duitse voetbal, onze tegenstanders en hun spel moeten leren kennen. Maar het leerproces is nu wel voltooid, denk ik.'

MP: 'Alleen PSV heeft ooit de dubbel gewonnen na een triple. Is Pep een belangrijk onderdeel geweest van jullie succes op dit vlak?'

PL: 'Ik weet wel zeker dat het grotendeels aan hem te danken is dat we niet onderuit zijn gegaan. Meestal zijn spelers na het winnen van de triple uitgeput en is het heel moeilijk om daarna de nationale competitie weer te winnen, maar Pep en zijn technische team, en ook zijn nieuwe denkwijze en aanpak, hebben ons bij de les gehouden. We moesten ons flink concentreren om ervoor te zorgen dat alles werkte. We begonnen met het juiste ritme en hebben daarna op grandioze wijze de Bundesliga gewonnen.'

MP: ‘Wat zijn de beste en slechtste kanten van Pep?’

PL: ‘Zijn ongelofelijke tactische kennis is een enorm pluspunt. Hij is bovendien zeer nauwkeurig in alles wat hij doet en hij bereidt ons briljant voor op iedere tegenstander. Hij is de beste en dat is misschien tegelijk ook een klein minpuntje, want hij is zo’n perfectionist. Hij wil dat alles, tot het kleinste detail, perfect is. Dat is natuurlijk prima, maar soms gaat het te ver en betekent het dat hij nooit helemaal tevreden is. Hij staat zichzelf nooit toe om achterover te leunen en te zeggen: “Dit is briljant.”’

MP: ‘Denk je dat hij lang zal blijven?’

PL: ‘Vast wel, maar dat hangt af van de spelers. Als een team succesvol is, is de kans groter dat de coach langer blijft, maar als je niet blijft winnen met een prestigieuze club als Bayern, gaat iedereen aan de coach twifelen, inclusief de spelers. Maar volgens mij blijven we met Pep wel succesvol. Ik werk heel graag met hem.’

MP: ‘Jullie spelstijl betekent dat jullie tegenstanders zwaar verdedigend spelen en afwachten voordat ze overgaan tot de tegenaanval. Is het mentaal niet zwaar om de hele tijd zo te spelen?’

PL: ‘Ik kan alleen vertellen hoe het als speler is en het is veel gemakkelijker om de bal te spelen in plaats van de hele tijd te verdedigen. Als je op die manier verdedigt, heb je soms vijf seconden balbezit, waarin je probeert te scoren en daarna moet je weer verdedigen. Het is heerlijk om de bal aan je voeten te hebben. De kans is dan wel groot dat je tegen elf spelers aanloopt die achter op een kluitje staan en dat is zwaar, maar het is veel fijner om het initiatief te nemen dan om je kans te moeten afwachten.’

MP: ‘Maar als je aanvallen stuklopen op een muur van verdedigers tegenover je en het doelpunt valt maar niet, wat moet het team dan doen: meer schieten, beter voorzetten? Wat zijn de opties als je geblokkeerd wordt?’

PL: ‘We moeten ons volledig focussen want elke pass is belangrijk. Hoe sneller de bal rondgaat, hoe minder lang de tegenstander de bal heeft en hoe beter je kans om erdoorheen te breken, en natuurlijk is de precisie van je acties belangrijk voor de ruimte die je teamgenoten hebben om je te helpen door de verdediging heen te komen. Doorslaggevend is het moment waarop het team nog een derde deel van het veld te gaan heeft, vlak bij het doel van de tegenstander. De manier waarop je de beperkte ruimte organiseert en benut, is belangrijk. Je hebt spelers nodig die dat begrijpen, die technisch heel goed zijn en die altijd de bal willen hebben.’

En dit waren Højbjerg en Lahm, de symbolen van Peps filosofie, de achttienjarige middenvelder die vleugelverdediger was in de Duitse bekerfinale, en de dertigjarige vleugelverdediger die is uitgroeid tot de onbetwiste middenvelder van het seizoen.

NAWOORD – Een laatste woord van Pep

München, 20 mei 2014

Tegen de tijd dat dit boek in de winkel ligt, is het seizoen 2014-2015 alweer afgelopen en heeft Bayern hun eerste wedstrijd alweer lang achter de rug – die om de Duitse Supercup. Wederom is het stadion van Westfalen de locatie geweest van de start van deze nieuwe fase in de oneindige competitiecyclus van de club; Guardiola neemt het daarin op tegen dezelfde tegenstander met wie hij zijn eerste seizoen begon en eindigde: Borussia Dortmund van Jürgen Klopp.

In Peps eerste seizoen speelde Bayern 56 officiële wedstrijden met als resultaat 44 keer winst, zes keer gelijk en zes keer verlies. Met andere woorden, 78,5% van hun wedstrijden eindigde in een overwinning, een cijfer dat stijgt tot 85,3% in de Bundesliga. Ze hebben 150 doelpunten gescoord (gemiddeld 2,67 per wedstrijd) en er 44 tegen gekregen (0,78 per wedstrijd).

Bayern heeft 28 keer gescoord vanuit spelhervattingen (veertien hoekschoppen, negen indirecte vrije schoppen en vijf directe vrije schoppen). Vanuit dezelfde situatie hebben ze acht doelpunten tegen gekregen (vijf uit hoekschoppen, inclusief ‘tweede bal’ en eigen doelpunten, een doelpunt uit een indirecte vrije schop en twee uit een directe vrije schop). Daarnaast speelden ze veertien oefenwedstrijden en ze voltooiden 279 trainingssessies in de 326 dagen tussen 26 juni 2013 en 17 mei 2014. Binnen die periode hadden ze twee weken vakantie, wat erop neerkomt dat ze hun 349 sessies (70 wedstrijden plus 279 trainingssessies) in 312 dagen hebben voltooid.

De meeste spelers hebben daarnaast nog gemiddeld acht wedstrijden voor hun nationale ploeg gespeeld, als voorbereiding op het WK. Technische ontwikkeling en oefening was een centraal element in alle 279 sessies en die bestonden uit het volgende soort oefeningen: zwaar tactisch; aantoonbaar fysiek en gericht op kwantiteit [zoals kracht- en weerstandsoefeningen]; fysiek, maar meer gericht op de kwaliteit van een specifieke component, zoals explosieve kracht; preventief, gericht op mobiliteit en stretchen; de overige sessies waren specifieke sessies waarbij de ploeg om tal van redenen in groepjes werd opgedeeld.

Negen spelers vallen op door hun consistente aanwezigheid in alle 39 competitieweken, waarvan er in slechts zes weken geen doordeweekse wedstrijd werd gespeeld. De lijst met spelers die meer dan 4000 minuten speelden – of een getal dat daarbij in de buurt komt – en deelnamen aan minstens 90% van de training, bestaat uit: Neuer, Lahm, Boateng, Dante, Alaba, Kroos, Müller, Mandžukić en Robben. Müller is de speler met de minste hoeveelheid gemiste sessies vanwege blessures (slechts twee dagen), gevolgd door Alaba (drie dagen) en Kroos (vier dagen).

Naast de statistieken zijn er nog diverse belangrijke ontwikkelingen die Guardiola's eerste jaar samenvatten: Peps aanpassingsproces aan het Duitse voetbal en de spelers van

Bayern; de stortvloed aan blessures; zijn ideeën over de basisconcepten betreffende positiespel (Bayerns nieuwe taal); uitzonderlijke geleverde prestaties in alle evenementen en betere resultaten dan verwacht.

Aan het einde van het seizoen werd er een nieuwe prioriteitenlijst opgesteld: ontwikkeling op tactisch gebied om vastgeroestheid in achterhaalde formules te voorkomen; vloeiender aanleren van speltaal door nieuwe spelers; het vernieuwen en managen van een groep spelers die al vijf jaar op het hoogste niveau meedraaien in het Europees voetbal en het leggen van het fundament voor een volgende succesvolle campagne.

Maar Guardiola krijgt natuurlijk het laatste woord en op dinsdag 20 mei komen we bijeen op zijn kantoor voor een gesprek. Regelmatig komt er een speler langs om afscheid te nemen. Sommige spelers gaan naar het WK, terwijl andere, zoals Thiago, Neuer en Lahm, nog steeds bij de fysiotherapeut in behandeling zijn. Pep heeft maandag nog golf gespeeld met Cristina, maar komt vandaag precies op tijd voor onze afspraak. Het verslag van de wedstrijd tegen Borussia Dortmund ligt nog op zijn bureau en op het whiteboard zie ik de krabbels voor hun 3-6-1 in Berlijn, Maria's lieve boodschap en twee zinnen in groene letters. Een ervan is een citaat uit de film *Moneyball*: 'Ik weet dat ze het je niet gemakkelijk maken. Maar wie als eerste door de muur gaat, moet altijd bloeden. Altijd.'

De ander is van Pep zelf: 'Ego is de bron van de meeste problemen van een team.'

MP: 'Pep, wat is jouw analyse van je eerste jaar? Je hebt succes, verlies, drama en vreugde meegemaakt. Ben je hier gelukkig?'

PG: 'Ik zal nog wat langer de tijd nodig hebben om me het team eigen te maken [hij zegt dit na een pauze die op dat moment eindeloos lang leek, maar in werkelijkheid slechts acht seconden duurde]. We hebben veel gewonnen en iedereen is blij want als je titels wint, koop je daarmee de tijd die je nodig hebt om de toekomst op te bouwen. Maar de echte bevrediging komt als je het gevoel begint te krijgen dat het team echt van jou is en het soort voetbal speelt dat jij wilt. Daarom heb ik meer tijd nodig. Het is nog niet helemaal mijn team. Zal ik die tijd krijgen? Echt grote teams moeten blijven winnen, maar als ik de tijd krijg die ik nodig heb, kunnen we echt uitstippelen waar we heen willen. Ik probeer iets te bewerkstelligen wat regelrecht tegen de plaatselijke cultuur ingaat. Ik kom uit Santpedor en de spelers komen uit München, Greifswald, Rosenheim of Gelsenkirchen, dus ik moet ze overtuigen. En het is een kwestie van geven en nemen. Ik zou nooit proberen om Beckenbauer te bekeren tot mijn manier van denken en andersom zou hij mij niet kunnen overtuigen. Dus we moeten elkaar tegemoetkomen. Dat is een cultuurbotsing geworden die meteen na het winnen van de triple en met dezelfde basisgroep van spelers heeft plaatsgevonden. Als je een triple wint en vervolgens komen er zeven nieuwe jongens bij het team, is het gemakkelijker om je spelwijze te veranderen. Maar dat is hier niet gebeurd. Toen ik bij Barça kwam, waren er acht nieuwe spelers in het team en de club had net een rampzalig seizoen achter de rug. Bayern kwam regelrecht uit een fantastisch seizoen en er waren maar twee nieuwe spelers [Thiago en Götze]. Dat is gewoon de

realiteit van de situatie, maar het is geen gemakkelijke situatie om mee om te gaan.’

MP: ‘Heb je je weleens gedesoriënteerd gevoeld?’

PG: ‘Het is wel degelijk een hele uitdaging geweest. Bij Barça was het mijn taak om een team dat net de winst in de competitie met achttien punten achterstand was misgelopen, nieuw leven in te blazen. Hier kwam ik erbij nadat ze net de triple hadden gewonnen. Dat is een groot verschil. Maar elke keer is het me gelukt om de juiste resultaten te behalen en dat is uiteindelijk de lakmoesproef voor elke president of directeur-generaal. In dat opzicht is dit jaar een succes geweest – vier van de zes mogelijke titels. We hebben de strijd om de Champions League verloren, maar vooral de manier waarop we verloren, heeft een bittere nasmaak achtergelaten, niet het feit dat we er na de halve finale uit lagen, want dat was heel logisch. Er is geen rechtvaardiging voor de manier waarop we van Madrid verloren. Daar moet ik de verantwoordelijkheid voor nemen. Maar verder heb ik goed gepresteerd. Ik moest naar een nieuw land verhuizen om leiding te geven aan de triplewinnaars, met slechts twee nieuwe spelers, en dat allemaal in een nieuwe taal. Dat aspect was best riskant, want er is een verschil tussen jezelf verstaanbaar kunnen maken en goed met de spelers kunnen communiceren, zodat ze volledig begrijpen wat je zegt. Daar heb je een grote woordenschat voor nodig en die van mij laat nog wat te wensen over. Kun je je voorstellen: als iemand een jaar geleden “*Guten Abend*” tegen me had gezegd, had ik geen idee gehad wat het betekende. Ik zou niet hebben geweten of ze het over dag of nacht hadden. Maar het is niet gemakkelijk om je woordenschat snel genoeg te verbeteren om zeker te weten dat je de spelers daadwerkelijk bereikt.’

MP: ‘Heynckes opvolgen was een enorme uitdaging.’

PG: ‘Klopt, maar veel van onze successen hadden we te danken aan het werk van Jupp van vorig jaar en aan de fanatieke houding van het team. Zij beschouwden zichzelf als winnaars. Daarom was het zo belangrijk om de beker en de competitie te winnen. Dat was een oppepper voor het zelfvertrouwen van het team. Zo zagen ze dat ze konden blijven winnen, ook nadat ze alles al hadden gewonnen. Als we de beker hadden verloren, zouden de maanden daarna veel zwaarder zijn geweest. Ik had ook de leiding over Barcelona nadat ze de triple hadden gewonnen, maar toen zat ik zelf op de bank terwijl ik nu het roer had overgenomen van Jupp. Het is zeker een uitdaging geweest, maar ik wilde mezelf op de proef stellen door naar een ander land te gaan, waar ik een nieuwe taal zou moeten leren en het supersuccesvolle team van een andere coach zou overnemen. Ik wist dat het een hele opgave zou zijn. Ik heb dit seizoen vier titels gewonnen, maar dat vind ik niet het belangrijkste. Waar het vooral om draait, is iets neer te zetten wat van mij is qua spelstijl, net zoals we afgelopen zomer voor de Telekom Cup deden, in de wedstrijd tegen City en in Leverkusen tegen Bayer.’

MP: ‘Maar alles wat je buiten Barcelona doet, is toch een botsing van culturen?’

PG: ‘Dat is waar, want ik ben voorstander van positief spel, van het insluiten van de tegenstander in hun strafschoepgebied en ze niet laten wegkomen. Heel weinig teams spelen op die manier. Barça wel, evenals Paco Jémez [de coach van Rayo Vallecano],

maar verder bijna niemand. De meeste teams wachten liever af tot er een kans ontstaat voor een counter. Positioneel aanvallen is ook heel moeilijk, want je spelers hebben een grote dosis bescheidenheid nodig. Dat komt er in wezen op neer dat een individuele speler moet beseffen dat hij misschien een tijdje niet het middelpunt van de actie is, maar dat hij het team toch helpt door wat hij doet. Maar als hij tot een actie op de bal overgaat, kan hij in zijn eentje beslissend zijn. Voor die rol moet een speler een sterk ontwikkeld gevoel van bescheidenheid of zelfopoffering hebben. Je moet accepteren dat je niet altijd onderdeel bent van de actie, dat het jouw taak is om ruimte te scheppen voor je teamgenoten. Als je in plaats daarvan acht of negen goed op elkaar ingespeelde spelers in de verdediging zet, zijn er weer andere problemen, maar het is eenvoudiger en het is bovendien de manier waarop de meeste wedstrijden worden gespeeld. Als je de enige bent die positieospel toepast en met spelers werkt die alles hebben gewonnen met een ander model, tja...

Het mooie is dat ik kerels heb als Thiago en Philipp, die hun kans afwachten zodat we vervolgens een drie-tegen-tweesituatie hebben op een cruciale zone op het veld. Of geweldige spelers zoals Robben en Ribéry, die accepteren dat ze vijftien minuten niet direct in het spel worden betrokken omdat het hun taak is om te wachten terwijl wij het spel op zo'n manier opbouwen dat we het kunnen afmaken met een gevaarlijke aanval waar zij wel bij betrokken zijn.'

MP: 'Is er sprake geweest van een geleidelijke wederzijdse aanpassing tussen coach en spelers?'

PG: 'Natuurlijk. En ik heb me ook bescheiden opgesteld door me aan te passen aan de spelers. Als we slecht speelden, kwam dat doordat je deze spelstijl niet op individuele spelers kunt toepassen. De spelers moeten wennen aan de positionele aanval. Ik ben bijvoorbeeld een fan van vleugelspelers en daar heb ik twee fantastische voorbeelden van. Maar om hun een voordeel te bieden wanneer ze de bal in bezit krijgen, moeten we helemaal van achteruit opbouwen zodat ze meteen vanaf het moment dat ze de bal aannemen, de tegenstander een stap voor zijn. En dat is een lang, ingewikkeld proces. Dat vergt geduld. Dan zijn er nog de centrale verdedigers, die nu vijftig meter voor hun doelman spelen. Dat is natuurlijk een risico, maar we hebben maar dertien doelpunten tegen gekregen in de 27 wedstrijden die we nodig hadden om de competitie te winnen. Xavi, Messi en Iniesta spelen al tien jaar op deze manier, dus natuurlijk is er sprake geweest van een botsing van culturen!'

MP: 'De spelers hebben je enorm veel steun gegeven.'

PG: 'Ik heb grote waardering voor alle moeite die de spelers hebben gedaan die deze spelstijl moeilijk vonden, die er niet van nature aanleg voor hebben. Ik denk dat ze allen, of ze er nu gemakkelijk aan konden wennen of niet, de waarde inzagen van ons positieospel en al het tactische werk, onze nadruk op het niet zomaar gaan rennen. Ik kan me niet voorstellen dat iemand dit soort werk niet leuk zou vinden. En vergeet niet dat het voor de spelers niet meeviel om na een seizoen waarin ze de triple wonnen, mentaal of fysiek toch weer te pieken.'

MP: 'Is het niet frustrerend om aanvallend voetbal te spelen terwijl je weet dat al je harde werk door slechts één tegenaanval teniet kan worden gedaan?'

PG: 'Ja, dat is waar. Maar het is ook heel bevredigend om de counters van je tegenstander tegen te houden. Het eerste concept dat moet worden verduidelijkt, is dat wanneer je op deze manier adequaat aanvalt, je beschermd bent tegen balverlies, waar of hoe dat ook gebeurt. Dat was onze grootste fout in de desastreuze wedstrijd tegen Madrid. Ik zag het al meteen vanaf het begin, maar het was te moeilijk om het systeem ter plekke te veranderen en ik moest wachten tot de rust, en toen was het te laat. Ik veranderde het naar een 4-3-3 en in de tweede helft kwamen de problemen niet meer terug en kwamen er geen tegenaanvallen meer. In Duitsland zijn de spelers gewend om ruimte te hebben. Kijk bijvoorbeeld naar ons tweede doelpunt in de Duitse bekerfinale. Müller had die ruimte, en daar is hij gek op. Maar om die te creëren, moet je je laten terugvallen want als je de tegenstander op een kluitje hebt in hun eigen strafschoepgebied, is er geen ruimte meer en wordt het veel moeilijker om nog tot gevaarlijk voetbal te komen.'

MP: 'Een paar maanden geleden zei je tegen me: "Volgend seizoen spelen we beter, maar verliezen we meer wedstrijden."'

PG: 'Dat was bij wijze van spreken. Als we beter spelen, zullen we juist minder verliezen, denk ik. Ik hoop dat er meer spelers het hele jaar fit zijn, zodat ik meer reserves heb en ervoor kan zorgen dat we beter spelen en blijven winnen. Volgens mij gaan we beter spelen. We trekken dan niet meer steeds de vergelijking met de triple van Jupp, maar met onze eigen prestaties van dit seizoen. Het was volkomen normaal en vanzelfsprekend dat iedereen, na alles wat Heynckes had gedaan, zich afvroeg waarom we zo nodig moesten veranderen. Dat heb ik zelf soms ook wel gedacht.'

MP: 'Maar het was vast belangrijk om na de triple dingen te veranderen, want bij voetbal is het zo dat je stagneert als je je niet ontwikkelt.'

PG: 'We zullen nooit weten hoe het zou zijn gelopen als we die veranderingen niet hadden doorgevoerd, maar voetbal is ontwikkeling en succesvolle verandering is afhankelijk van het soort spelers dat je hebt. Ik moest dit seizoen vaak een stijl hanteren waar mijn hart niet lag, maar die aanpassing had als doel om de jongens weer scherpte en tempo te geven voor de wedstrijd. Je moet fouten maken als je vooruitgang wilt bereiken. En je moet je tegenstanders kennen, en de competitie. Ik heb nu tegen al onze tegenstanders hier gespeeld, ik ken hun stadions, de coaches en ik ken en begrijp mijn eigen club. En terwijl ik dat allemaal leerde kennen, wonnen we vier titels, die ons weer zullen stimuleren om meer vooruitgang te boeken en ons te blijven ontwikkelen. De titels zullen een stimulans zijn voor het zelfvertrouwen van mijn team wanneer ze aan de start staan van het volgende seizoen. Het viel niet mee om ze te winnen, maar we vonden het ook weer niet goed genoeg om alleen de finale te bereiken. Je moet winnen. Na de winst volgt meestal een inzinking. Kalle [Rummenigge] zei altijd tegen me: "We hebben altijd een teleurstellend jaar nadat we de competitie of de Champions League winnen." Maar we bleven presteren als kampioenen en records breken door de competitie zo vroeg te winnen, met 25 keer

winst en twee keer gelijk. Een briljante prestatie.’

MP: ‘Gaat het team de juiste kant op?’

PG: ‘In de laatste elf maanden heeft het team een enorme verandering doorgemaakt en we hebben momenten gehad dat we alleen maar schitterden en grote tegenslagen beleefden, met de Champions League als dieptepunt. Sommige van onze wedstrijden in de Champions League waren uitstekend: bijvoorbeeld die in het Emirates Stadium, Old Trafford en het Bernabéu. En het zijn die wedstrijden, de wedstrijden waarbij we het soort voetbal speelden dat ik wilde, die belangrijk zijn. En mettertijd zullen we de aanhangers van Bayern veel meer van dat soort wedstrijden voorschotelen, en dan op een dag zullen we beseffen dat het tijd is om te stoppen.’

Guardiola’s tweede jaar belooft nog intenser te worden. Pep zal zijn spelstijl nog krachtiger en op een nog dieper niveau doorvoeren. En hij gaat werken met spelers die overtuigender, meer betrokken zijn en zijn taal vloeiender spreken. Dit wordt de Pep waarvan we al een glimp opvingen in de Duitse bekerfinale, een man met een heel arsenaal aan wapens tot zijn beschikking, die soms teruggrijpt op oude ideeën. Zoals we dit seizoen hebben gezien, is een team een levende entiteit, geen statisch plaatje. Het groeit en vloeit, trekt zich terug en rukt op – een team is de som van al zijn successen. Het is een geestestoestand, hoewel het ook zoveel meer om het lijf heeft. Het gaat om tactiek en inzet, talent en vermogen. Het gaat om duidelijke ideeën en effectieve training, maar ook om emoties en gevoelens. Een team is als een reis. Soms voert die door onbekend gebied, vol avontuur, en op andere momenten gaat de route over platgetreden paden geplaveid met oude routines. Het team moet als eenheid vooruit, vol overtuiging en met een duidelijke koers voor ogen, alert op mogelijke gevaren. Het is een reis zonder einde, of beter gezegd: het kan veel kanten op, maar er is uiteindelijk geen eindbestemming.

Tijdens het diner in New York had Garri Kasparov Guardiola aangekeken en gezegd: ‘Op het moment dat ik in 1986 mijn tweede wereldtitel won, wist ik wie mij uiteindelijk zou verslaan.’

‘Wie dan?’ had de coach gevraagd.

‘De tijd, Pep. De tijd...’

DANKWOORD

Allereerst dank aan Lufthansa en de U-Bahn (metro) in München, die me op tijd op de plaats van bestemming wisten te krijgen.

Dank ook aan de beveiligers bij FC Bayern, geleid door Heinz Jünger, die me beschermd hebben tegen hitte en kou.

En een oprecht dankjewel voor alle medewerkers van Hotel Wetterstein in München, waar ik het grootste deel van het afgelopen jaar heb doorgebracht en waar ik me zeer thuis voelde.

Daarnaast wil ik Markus Hörwick, de zeer bekwame directeur communicatie van FC Bayern bedanken, en zijn team, bestaande uit Nina Aigner, Cristina Neumann, Holger Quest en Petra Trott.

Ik ben alle spelers van FC Bayern enorm dankbaar, met name Thiago Alcántara, Jérôme Boateng, Dante Bonfim, Pierre-Emile Højbjerg, Philipp Lahm, Javi Martínez, Manuel Neuer, Rafinha, Franck Ribéry, Arjen Robben en Bastian Schweinsteiger voor hun medewerking en hun vriendelijke houding jegens mij.

Mijn hartelijke dank gaat tevens uit naar Paul Breitner, Roman Grill, Jupp Heynckes, Jürgen Klopp, Alexis Menuge, Christoph Metzelder, Stefen Niemeyer, Manuel Pellegrini, Daniel Rathjen, Ronald Reng, Karl-Heinz Rummenigge, Xavier Sala i Martín, Christian Streich, Julien Wolff en Mounir Zitouni, die allemaal interessante bijdragen aan dit boek hebben geleverd.

Dank aan Matthias Sammer, voor zijn gepassioneerdheid en zijn Duitse lessen.

Tevens wil ik Isaac Lluç bedanken, een jonge, getalenteerde journalist. Hij was een belangrijke steun voor me, die in alle opzichten geen grenzen kende.

Een oprecht woord van dank naar Guardiola's technische staf, Domènec Torrent, Lorenzo Buenaventura en Carles Planchart. Zonder hun begeleiding en uitleg was het onmogelijk geweest om het trainingsregime en de speelstijl te begrijpen.

En niet te vergeten dank aan Manel Estiarte, de man die alle deuren kan openen. Ik weet niet waar ik moet beginnen om hem te bedanken voor de fantastische hulp en steun die hij me heeft gegeven.

En ten slotte heel veel dank aan Pep Guardiola, de man die me de kans gaf om de werking van een elitevoetbalteam werkelijk te leren begrijpen, en voor de ruimhartige woorden die hij altijd voor me had, zelfs op de slechtste momenten in het seizoen.